

Budgetskrivelse 2026

Arbetsmarknads- och
socialnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Förändringar i omvärlden	6
Beslut, händelser och förändringar i omvärlden	6
Beslut på nationell nivå leder till osäkra planeringsförutsättningar	6
Den samhällsekonomiska utvecklingen påverkar invånarna och den kommunala verksamheten	9
Ett försämrat säkerhetsläge i omvärlden ställer nya krav på kommunen.....	10
Befolkningstillväxten leder till ökade behov av insatser	11
Utmaningar för Malmös bostadsförsörjning	11
Osäkra prognoser för mottagande av nyanlända påverkar nämndens planeringsförutsättningar	12
Förtydligat brottsförebyggande ansvar ställer ökade krav på socialtjänsten.....	14
Förändringar i Malmö stad.....	15
Fler Malmöbor i självförsörjning	15
Malmö stads arbete med utmaningar i bostadsförsörjning	15
Utveckling av stadens beredskap	16
Gemensamt arbete för likvärdiga uppväxtvillkor	16
Fri från våld - en gemensam angelägenhet	17
Gemensamt arbete för att främja psykisk hälsa.....	18
Utveckla samverkan med civilsamhället	18
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	20
Fler Malmöbor ska bli självförsörjande	20
Ett tryggt boende	21
Tidiga insatser för goda uppväxtvillkor	21
Socialtjänstens beredskap.....	22

Digitalisering	23
Brott i välfärden	24
Lokaler.....	24
Hållbart arbetsliv – attraktiv arbetsgivare.....	24
Kommunbidrag	26
Mottagande av nyanlända och skyddsbehövande.....	27
Arbetsmarknadsinsatser och ekonomiskt bistånd.....	28
Öppenvård, stödboende och tidiga förebyggande insatser	29
Boende	29
Kompetensförsörjning.....	30
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	31
Begäran om investeringsram.....	34
Investeringsram	35

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden ansvarar för att ge stöd och hjälp till de Malmöbor inom nämndens målgrupper som har behov av insatser och rätt till bistånd. Nämnden står inför utmaningar som kräver strategiskt och långsiktigt arbete i nära samverkan med andra aktörer, samtidigt som planeringsförutsättningarna för kommande år präglas av osäkerhet. Konsekvenserna av flera utredningar och lagförslag är svårbedömda. Sammantaget ser förslagen ut att leda till en utökning av nämndens uppgifter och ansvar. Det finns risk för kostnadsökningar som inte fullt ut kompenseras av staten.

Behovet av stöd från socialtjänsten förväntas öka under perioden 2026–2028 på grund av förändringar i omvärlden. Nämnden lyfter bland annat:

- Fortsatt befolkningstillväxt och utveckling av samhällsekonomin.
- Ny socialtjänstlag och förslag om bidragsreform.
- Försämrat säkerhetsläge både nationellt och globalt.

Nämnden har identifierat ett antal utmaningar där ett framgångsrikt arbete innebär bättre livsvillkor för nämndens målgrupper samt minskade kostnader för staden som helhet. Nämnden lyfter bland annat:

- Vidareutveckling av gemensamt arbete för likvärdiga uppväxtvillkor.
- Målsättningarna i *Fri från våld - en gemensam angelägenhet*.
- Fler Malmöbor i självförsörjning och stadens arbete med bostadsförsörjning.

Nämndens arbete med verksamhetsutveckling och effektivisering under åren 2026–2028 innefattar:

- Inriktningen mot arbete först.
- Utveckling av brukarnära stöd för Malmöbor i social hemlöshet.
- Förstärkning och samverkan för tidiga och samordnade insatser.
- Öka insatser i egen regi, samt utveckla mer flexibla insatser.
- Arbete för att motverka brott i välfärden och otillåten påverkan.
- Digitalisering och ett mer effektivt nyttjande av lokaler.
- Utveckling av socialtjänstens beredskap.
- Fortsatt aktivt arbete med kompetensförsörjning.

Nämnden bedömer att det finns ett behov av att upprätthålla den nivå på kommunbidraget som etablerats 2022 och 2023 genom uppräknings- för befolknings-, pris- och löneförändringar. Det finns inte behov av förstärkningar av kommunbidraget. Ökade resursbehov på vissa områden finansieras genom effektivisering och omfördelning från andra områden. Nämndens begäran om investeringsram ligger fortsatt på 25 miljoner kronor årligen 2026–2027 och 20 miljoner 2028–2030. Investeringar fördelas mellan inköp av inventarier, underhåll och verksamhetsanpassningar samt säkerhets- och brandskyddssystem. En högre investeringsnivå leder till ökade kapitalkostnader inom driftbudgeten vilket kommer att kräva

omprioriteringar inom befintlig kommunbidragsram.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2026 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Beslut, händelser och förändringar i omvärlden

Beslut på nationell nivå leder till osäkra planeringsförutsättningar

Sedan en ny regering tillträdde 2022 har ett flertal utredningar och uppdrag som påverkar nämndens ansvarsområden initierats och slutförts. Inom några områden har förutsättningarna klarnat, men i andra är det fortfarande oklart hur lagförslagen kommer att påverka nämnden. Sammantaget innebär detta att planeringsförutsättningarna är osäkra för åren 2026–2028.

I april 2025 uppgick antalet statliga utredningar och departementspromemorior som påverkar nämndens uppdrag till cirka 90. De utredningar och lagförslag som har störst påverkan på nämndens verksamheter, och därmed nämndens målgrupper, beskrivs i följande avsnitt.

En ny socialtjänstlag

Den nya socialtjänstlagen (SoL) träder i kraft den 1 juli 2025. Lagen ska ge socialtjänsten verktyg att jobba tidigt förebyggande och ge insatser på ett enklare sätt än idag. I prop. 2024/25:89 *En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter* beskriver regeringen syftet att skapa förutsättningar för socialtjänstens verksamheter att vara bättre anpassad till hur samhället ser ut i dag, samt säkerställa att målen för socialtjänsten nås på ett bättre sätt än tidigare, bland annat genom ändrade arbetssätt.

I korthet förväntas den nya socialtjänstlagen innebära att socialtjänsten bland annat ska arbeta förebyggande, vara lätt tillgänglig, ha ett tydligare barnrättsperspektiv samt få möjlighet att ge insatser utan behovsprövning.

För att skapa ett sammanhållet arbete med omställningen till ny socialtjänstlag har nämndens verksamheter drivit flera projekt kring omställningen sedan 2024. För att kunna ställa om till en mer förebyggande

och lätt tillgänglig socialtjänst vill nämnden framhålla vikten av fortsatt och utvecklad samverkan inom Malmö stad och med andra aktörer.

Nämnden bedömer att en ny socialtjänstlag initialt kommer att medföra ökade kostnader som kommunen behöver kompenseras för. I budgetpropositionen för 2025 aviserade regeringen att kommuner ska tilldelas medel under flera år för omställningen till ny socialtjänstlag om 1,2 miljarder kronor 2025 och 2,2 miljarder kronor årligen för 2026–2028.

Omställningen till mer förebyggande arbete och lättillgängliga insatser utan behovsprövning bedöms på sikt minska socialtjänstens utredningsarbete och myndighetsutövning kopplat till att bevilja insatser.

Bidragsreform inom området ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad

Regeringens ambitioner kring en bidragsreform pågår och kommuniceras genom de tre delarna *Aktivitetskrav*, *Bidragstak* och *Kvalificering till välfärden*. Sammantaget bedöms regeringens olika förslag påverka nämndens ansvarsområden och förutsättningar under 2026 och framåt.

I utredningen *Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet* (Ds 2024:29) finns förslag som innebär ökade krav på deltagande i aktiviteter för individer som får försörjningsstöd. Förslagen innebär en omfattande förändring av nämndens uppdrag och skyldigheter, då ett aktivitetskrav medför ett obligatoriskt uppdrag för socialnämnderna att aktivera personer med försörjningsstöd och att ordna insatser för målgruppen. Aktiviteterna ska komplettera befintliga insatser, vara på heltid och meningsfulla. Förslaget om ett aktivitetskrav föreslås träda i kraft 1 juli 2026.

Uppskattningsvis bedöms att 4 500–4 700 Malmöbor skulle kunna vara aktuella för aktiviteter varje månad. Det råder osäkerhet både kring volymer och vilka kostnader ett aktivitetskrav kan komma att innebära. I departementsskrivelsen uppskattas kommunernas kostnader till 1 482 miljoner kronor 2026, samt 2 963 miljoner kronor 2027 och 2028. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har tagit fram krav för att reformen ska bli väl genomförd. Kraven innefattar samverkan med Arbetsförmedlingen, rätt till förskola samt att kommunerna får göra bedömning av vilka individer som bör omfattas av aktivitetskrav.

Utredningen *Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare* (SOU 2025:15) har tagit fram förslag för att öka drivkrafter och möjligheter till egen försörjning för personer som får försörjningsstöd, samt haft ett särskilt uppdrag att tydliggöra ansvarsfördelningen för långtidsarbetslösa mellan stat och kommun. Utredningen har även förslag på utformning av stöd till personer som är sjuka utan sjukpenninggrundande inkomst.

Utredningen lämnar flera förslag som kan leda till förändrade ansvarsområden för nämnden och till förändrade arbetssätt inom nämndens verksamhet. Bland annat föreslås en modell för bidragstak för att bidragen inte ska vara högre än inkomsten vid arbete, införandet av en jobbprenie och en översyn av riksnormen där bland annat möjligheterna att

lämna försörjningsstöd utöver riksnormen och försörjningsstödet till större familjer begränsas. Förslag finns även kring ökad användning av kunskapsbaserade metoder för att bryta långvarigt biståndsmottagande.

Utredningen *Kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper* (SOU 2025:53) presenterades i slutet av april 2025. Syftet med förslagen är dels att minska risken för att socialförsäkringsförmåner och ekonomiskt bistånd kan fungera som så kallade tilldragningsfaktorer för migranter, dels att stärka drivkrafterna för personer som kommer till Sverige att snabbt komma i arbete och egen försörjning för att därigenom motverka utanförskap och långvarigt bidragsberoende.

Utredningen presenterar en modell för kvalificering till vissa av de bosättningsbaserade förmånerna i socialförsäkringen. Om intentionerna i direktivet genomförs betyder det omfattande förändringar avseende ekonomiskt skyddsnät via socialförsäkringssystemet och även avseende rätten till ekonomiskt bistånd enligt SoL för vissa kommuninvånare. Förslaget föreslås träda i kraft 1 januari 2027. Det är i nuläget svårt att överblicka de ekonomiska effekterna för Malmöborna och nämndens ekonomi, men förslag som syftar till att begränsa rätten till bosättningsbaserade socialförsäkringar riskerar att generera ett större behov av ekonomiskt bistånd.

Regeringen föreslår samtidigt skärpta krav inom utbildning i svenska för invandrare (sfi) för att fler nyanlända ska lära sig svenska snabbare. Förslaget innebär att rätten att delta i sfi som huvudregel ska gälla i tre år och att kommunen ska upprätta en handlingsplan för att nå personer som har rätt till sfi och för att motivera dem att delta i utbildningen. En tidsbegränsning av sfi kan leda till att personer som har ett fortsatt behov av att lära sig svenska men som har förbrukat sin undervisningstid har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden. Utredningen föreslog att förslaget skulle träda i kraft 1 januari 2025, men än så länge har inte beslut fattats.

Flera lagförslag och utredningar kopplade till barn- och ungdomsvården

Det finns ett flertal lagförslag och pågående utredningar som har en påverkan på barn och ungdomsvården perioden 2026 och framåt. Den sammantagna effekten är osäker, eftersom den beror på förslagen i utredningarna samt de slutgiltiga lagförslagen. Flera utredningar har redan presenterats, men dess förslag har ännu inte genomförts.

Utredningen *För barn och unga i samhällsvård* (SOU 2023:66) får konsekvenser för nämndens verksamheter genom att nya arbetsuppgifter föreslås för socialtjänsten och genom stärkta krav på samhällsvård efter 18 års ålder och stöd efter samhällsvård. Förändringarna har tidigare föreslagits genomföras under 2025 och 2026, men ej påbörjats.

I utredningen *En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas* (Ds 2024:30) föreslås att socialnämnder ska få befogenhet att besluta om att barn och vårdnadshavare ska delta i insatser utan samtycke samt att de ska följa

särskilda föreskrifter. Socialnämnden får kontrollera efterlevnaden av föreskrifter genom drogtest och elektronisk övervakning, samt besluta om föreskrift med vite för vårdnadshavare. Förslagen kan leda till ökad handläggning och administration för nämndens verksamheter, och därmed till ökade kostnader.

Många av utredningarna och lagförslagen inom området barn och unga har haft inriktning på skärpningar avseende kriminalitet och påföljder samt brottsförebyggande arbete. Under 2025 väntas ytterligare utredningar redovisas som kan komma att påverka nämndens verksamheter.

Fortsatta oklarheter kring vilka förslag som kommer att genomföras och vilka konsekvenser det medför för nämndens verksamheter innebär en osäkerhet under perioden 2026 och framåt.

Övriga statliga utredningar som kan påverka arbetsmarknads- och socialnämnden kommande år

- I januari 2025 beslutade regeringen om en ny strategi för psykisk hälsa och suicidprevention – *Det handlar om livet*. Strategin gäller för perioden 2025–2034 och kommer att ligga till grund för fördelningen av statliga stimulansmedel inom området från och med 2025.
- I januari 2025 tillsatte Socialdepartementet en delegation med uppdrag att genomföra en reform av samhällets insatser för mer samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet i form av beroendeproblematik och psykisk ohälsa. Reformen bygger på lagförslag som presenterades 2021 och 2023 i två betänkanden *Från delar till helhet*. Tidplanen för genomförandet av reformen är oklar men kan komma att påverka nämndens verksamheter redan under perioden 2026–2027.
- I *Ett mer ändamålsenligt stöd till barn och vuxna som är anhöriga* (SOU 2024:60) föreslås ett mer ändamålsenligt och individanpassat stöd till anhöriga till personer som är långvarigt sjuka, till anhöriga som är kortvarigt allvarligt sjuka och till anhöriga som är barn. Ansvaret förtydligas både inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Om förslaget blir lag kommer det att krävas att resurser för anhörigstöd avsätts.

Den samhällsekonomiska utvecklingen påverkar invånarna och den kommunala verksamheten

Enligt regeringens senaste bedömning (april 2025) befinner sig svensk ekonomi, trots en viss återhämtning, fortfarande i en lågkonjunktur. Samtidigt är den ekonomiska återhämtningen utdragen, bland annat till följd av den stora osäkerhet som världsekonomin befinner sig i. I början av 2025 steg inflationen oväntat mycket. Under 2026 väntas inflationen stabiliseras.

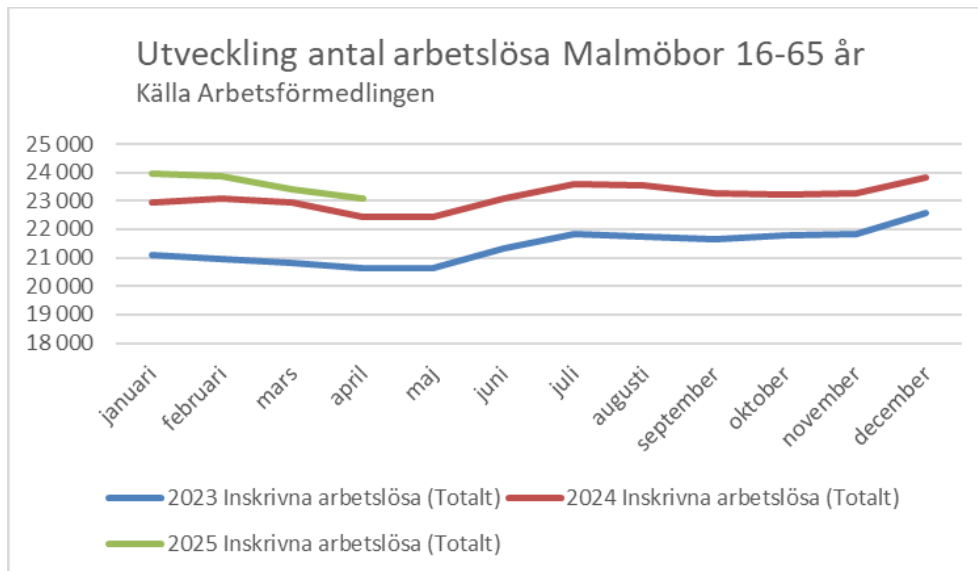
Inflationen påverkar hushållens ekonomi vilket kan påverka behovet av ekonomiskt bistånd. En ökning av arbetslösheten kan över tid leda till att

fler Malmöbor har behov av ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser.

Det pågår en stigande arbetslöshet som ännu inte nått toppen. En fortsatt ökning av arbetslöshet förväntas under 2025 för att därefter gradvis minska under de kommande två åren. De strukturella problemen med obalanser på arbetsmarknaden riskerar att öka under de kommande åren. En stor andel av de arbetslösa har svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden.

Arbetslösheten i Malmö har ökat från 12,1 procent i april 2024 till 12,3 procent i april 2025. I april 2025 är 11 070 kvinnor och 12 010 män i Malmö inskrivna som arbetssökande på Arbetsförmedlingen.

Ungdomsarbetslösheten för Malmöbor i åldern 18-24 år har minskat från 11,0 procent i april 2024 till 10,8 procent i april 2025. I åldersgruppen 18-24 år är i april 2025 768 kvinnor och 1123 män inskrivna som arbetssökande på Arbetsförmedlingen.

Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd har fortsatt att minska men minskningen är inte lika stor som under perioden 2021 till 2023. Under perioden januari till april 2025 beviljades i genomsnitt 6 372 hushåll ekonomiskt bistånd varje månad jämfört med 6 489 under samma period 2024. Sammantaget har den pågående lågkonjunkturen inte avspeglats i en ökning av antalet biståndshushåll.

Det osäkra ekonomiska läget kan komma att påverka Malmöbornas möjligheter att bli eller förbli självförsörjande under 2026 och framåt. Hur omfattande påverkan på nämndens målgrupper blir beror på hur snabbt ekonomin och arbetsmarknaden återhämtar sig.

Ett försämrat säkerhetsläge i omvärlden ställer nya krav på kommunen

På grund av det försämrade säkerhetsläget genomförs ett stort antal

satsningar för att öka Sveriges beredskap. Det pågår flertalet statliga utredningar som berör beredskap och civilt försvar, främst med fokus på offentlig sektor. Från 2028 beräknas de årliga utgifterna för civilt försvar uppgå till cirka 15 miljarder kronor, en historiskt hög nivå.

Den nya lagen om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (LKRB) föreslås börja gälla från 1 januari 2027 och medför ökade krav på bland annat förebyggande arbete. LKRB reglerar tillkommande arbetsuppgifter för kommunerna i händelse av fredstida kris eller höjd beredskap. Ökade ambitioner medför kostnader för kommuner, exempelvis i form av investeringar.

Socialtjänsten är viktig i arbetet med att stärka och utveckla samhällets beredskap. Socialstyrelsen och länsstyrelserna har tagit fram en nationell plan som sträcker sig till 2030 och som syftar till att utveckla och stärka socialtjänstens arbete med civil beredskap. Sedan den 1 januari 2024 finns en förordning om statsbidrag till kommuner för socialtjänstens beredskap.

Under 2025 kommer den svenska lagstiftning som vilar på *Network and Information Systems Directive 2* att träda i kraft. Lagstiftningen innebär ökade krav på informationssäkerhet och cybersäkerhet. Nämndens verksamheter uppfyller de grundläggande kraven, men åtgärder kring informationskartläggning, leverantörsuppföljning, incidentrapportering samt utbildning av chefer och medarbetare kommer att krävas.

Befolkningstillväxten leder till ökade behov av insatser

Enligt Malmö stads befolkningsprognos förväntas Malmö växa med cirka 3 000 invånare per år under perioden 2025–2034. I slutet av 2034 förväntas det finnas 396 000 Malmöbor. Prognosen innebär en lägre förväntad befolkningsökning än tidigare prognoser på grund av antagandet att det kommer att födas färre barn i Malmö och på sikt en minskad inflyttning.

På grund av befolkningsökningen i Malmö bedöms nämndens målgrupper att öka kommande år. Malmöbor i gymnasieåldern förväntas öka under hela 2020-talet. Åldersgruppen 16 till 19 år förväntas öka snabbast med cirka 500 personer per år under perioden 2025 till 2027. Efter 2027 fortsätter befolkningsökningen i åldersgruppen, men i långsammare takt.

Socialstyrelsens nationella statistik visar att majoriteten av barn och unga i heldygnsinsats enligt SoL eller *Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga* (LVU) är i åldrarna 15 till 20 år. Mot bakgrund av den förväntade ökningen av Malmöbor i gymnasieåldern kan detta innebära ett ökat behov av insatser för målgruppen under kommande år.

Utmaningar för Malmös bostadsförsörjning

På grund av lågkonjunkturen i kombination med högre räntor har det under de senaste åren skett en inbromsning av bostadsbyggandet i Malmö. Det råder stor osäkerhet, bland annat med hänsyn till händelser i omvärlden och hur lång tid det tar innan konjunkturen vänder uppåt.

Om bostadsbyggandet fortsätter att minska under en längre tid kan det påverka Malmös förmåga att tillgodose näringslivets och välfärdssektorns kompetensbehov.

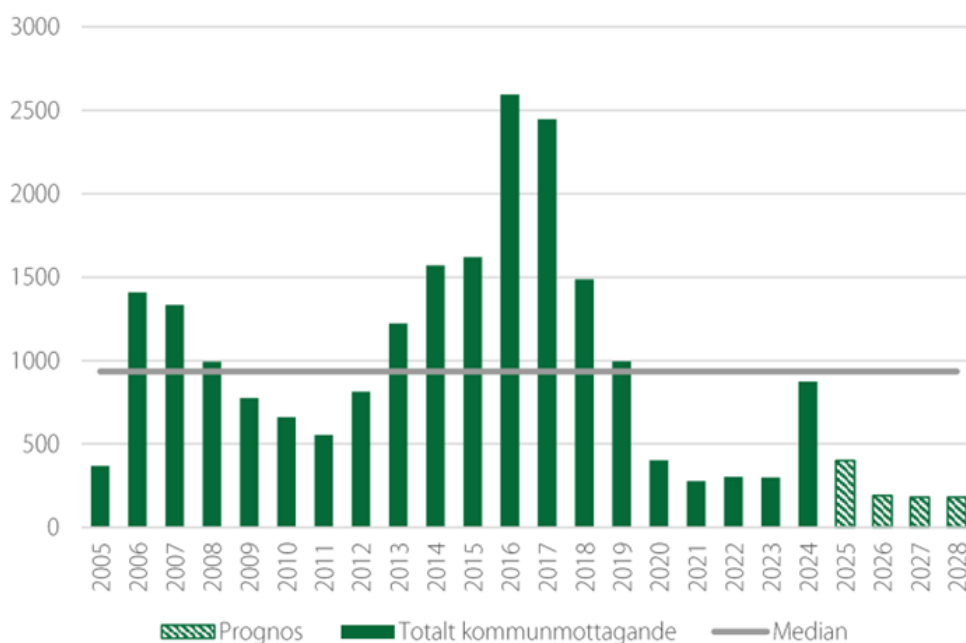
Malmös befolkning fortsätter samtidigt att öka. Grupper med begränsade ekonomiska marginaler kan få svårare att hitta en bostad. Utvecklingen innebär också en ökad risk för hemlöshet och trångboddhet.

Den 1 mars 2025 ikraftträdde lagstiftning som berör kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Lagen förtydligar möjligheterna att förmedla bostäder med förtur/reservationer och ställer högre krav på att kommunerna i bostadsförsörjningsprogram analyserar vilka behov som inte blir tillgodosedda på marknaden och vilka åtgärder kommunen planerar.

Osäkra prognoser för mottagande av nyanlända påverkar nämndens planeringsförutsättningar

Den lokala prognosen för 2025 visar att det genomsnittliga antalet inskrivna skyddsökande per månad beräknas uppgå till cirka 790 personer, varav 470 asylsökande och 320 med tillfälligt skydd. Prognosen för kommunens mottagande av nyanlända från och med 2026 präglas av osäkerhet. En bidragande orsak är att en förlängning av massflyktsdirektivet förväntas, men ännu inte har beslutats.

Antal kommunmottagna i Malmö 2005–2024 samt prognos 2025–2028 (Migrationsdata Malmö, 2025)

Kommunmottagandet har legat på ungefär samma nivå sedan år 2021, med undantag för 2024 då personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet sedan 1 november 2024 har kunnat folkbokföra sig enligt en ny lag. Prognosen pekar på att detta kan medföra effekter även

under 2025. Regeringen har i april 2025 höjt talet för nyanlända som ska omfattas av anvisning till en kommun enligt bosättningslagen. Nytt kommuntal för Malmö är 205 personer under 2025.

Regeringen har genomfört och planerar för förändringar i enlighet med utredningen *Mottagandelagen - en ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande* (SOU 2024:68). Ändringarna innebär bland annat att asylsökande inte ska få bo i eget boende (EBO), utan ska bo i Migrationsverkets ankomstboenden. Asylsökande ska som huvudregel endast ha rätt till dagersättning om de utslutande bor på det asylboende som de har tilldelats. Kommunerna ska ha en skyldighet att ordna boende i "särskilda situationer", ansvara för vissa insatser enligt SoL och "glappersättning" från kommunerna ska ersättas av statligt bidrag – så kallad övergångsersättning. Med kort varsel kan nämnden tvingas ta fram boendeplatser för asylsökande samt få ansvar för vissa insatser enligt SoL för asylsökande.

I april 2025 överlämnades betänkandet *Etableringsboendelagen – Ett nytt system för bosättning för vissa nyanlända* (SOU 2025:35). Syftet är att stärka kommunernas inflytande över mottagandet och skapa ett mer likvärdigt och flexibelt system som främjar integrationen.

Utredningen föreslår att bosättningslagen och bosättningsförordningen ersätts med *etableringsboendelagen* och *etableringsboendeförordningen*, som föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Kommunerna ska då vara skyldiga att i den egna kommunen tillhandahålla boende för anvisade personer i tre år. Två nya kriterier föreslås påverka fördelningen av kommunanvisade: möjligheten till bostad efter etableringen samt förekomst av utanförskapsområden. Betänkandet är ute på remiss och det är därför oklart vilka förslag som kommer att genomföras och hur dessa kan påverka nämndens uppdrag.

Migrationsverket har etablerat ett återvändandecenter i Malmö med 50 platser, som på sikt är tänkt att utökas till 300 platser i Malmö och Burlöv. Det finns en risk att personer avviker från återvändandecenter. I den utsatta situationen kan de komma att utsättas för exploatering eller kriminalitet. Det finns också en risk för att personer som befinner sig på återvändandecenter har behov av stöd eller hjälp från nämndens verksamheter, till exempel på grund av våld i nära relation eller att barn far illa.

Sänkt schablonersättning för ensamkommande barn

Dygnschablonersättningen för ensamkommande barn under 18 år sänktes 1 januari 2024, både för ensamkommande barn som är asylsökande eller skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet och för nyanlända ensamkommande barn. Detta påverkar nämndens ekonomiska förutsättningar, eftersom glappet mellan kommunens faktiska kostnader och kostnadsersättningarna från Migrationsverket ökar.

Prognosen för 2025 är ett underskott på cirka 5,2 Mkr för samtliga ensamkommande barn som nämnden ansvarar för, både under 18 år och de som är 18–21 år. Eftersom ersättningsschabloner ej räknas upp enligt

index mellan åren, kvarstår kommunens underskott, då faktiska placeringskostnader överstiger de kostnadsersättningar som Malmö erhåller från Migrationsverket.

Förtydligt brottsförebyggande ansvar ställer ökade krav på socialtjänsten

Bestämmelser för att tydliggöra socialtjänstens brottsförebyggande ansvar börjar gälla i samband med den ny socialtjänstlag den 1 juli 2025. Enligt SKR innebär detta en utökning av socialtjänstens ansvar eftersom det omfattar såväl barn och unga, som vuxna. Regeringen har aviserat att kommuner ska få medel för det brottsförebyggande ansvar som förtydligas i ny socialtjänstlag. Medlen fördelas av Socialstyrelsen under 2025.

Det finns en risk att socialtjänsten får ta ett oproportionerligt ansvar jämfört med andra aktörer som inte får samma utpekade ansvar. Nämnden anser att det är viktigt att ansvaret fördelas mellan berörda aktörer för att åstadkomma en effektiv och hållbar samverkan.

Resultatet från Polisens trygghetsmätning för 2024 visar att det upplevda trygghetsläget i Malmö går i en positiv riktning. Även om resultaten för i princip alla mätningsområden har förbättrats är variationerna mellan stadsdelarna fortfarande stora, där öppen droghandel och ordningsstörningar uppfattas som stora problem i vissa områden. Nämnden vill lyfta att i dessa områden är det särskilt viktigt med fortsatt samverkan med lokala aktörer utifrån stadens geografi.

En viss minskning har skett perioden januari till april 2025 i jämförelse med samma period 2024 gällande antalet anmälningar eller ansökningar på grund av *hot och våld i familjen* och antalet anmälningar eller ansökningar på grund av *misstänkt kriminalitet*. Nämndens och polisens gemensamma satsningar för att förebygga kriminalitet i Malmö bidrar till att verksamheten snabbare når ut med stödinsatser.

Utvecklingen är positiv för Malmöborna och för tryggheten i Malmö men leder till ökade behov av nämndens insatser och därmed ökade kostnader, exempelvis genom nämndens insatser *Sluta skjut* och *avhopparverksamheten*. För att skapa förutsättningar för en vidare positiv utveckling vill nämnden framhålla vikten av att bibehålla och fortsatt utveckla samverkan med polisen och andra aktörer.

Barn och vuxna i skyddat boende

Nya regleringar kring placering på skyddat boende började gälla den 1 april 2024. Lagstiftningen innebär bland annat att skyddat boende inkluderas i socialtjänstlagen som en boendeinsats för vuxna och för medföljande barn. En stor förändring rörande barnen är att de själva ska utredas och beviljas insatsen skyddat boende. Placering av barn utan samtycke från den andra vårdnadshavaren regleras i en särskild lag. Dessutom måste skyddade boenden som drivs av privata och av ideella aktörer ha tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

SKR uppskattar de ekonomiska konsekvenserna för kommuner och regioner till 2,4 miljarder kronor. I budgetpropositionen för 2024 fick kommunerna 335 miljoner kronor för att finansiera lagändringarna. På nationell nivå finns ännu inga effekter sammanställda avseende den nya lagstiftningen. I mars 2025 gav regeringen Statsrevisionen i uppdrag att följa upp och analysera effekterna av lagändringarna.

Lagändringarna innebär en ny arbetsprocess för placering av barn på skyddade boenden. Nämndens erfarenhet är att handläggning av dessa ärenden nu gör större anspråk på verksamhetens resurser. Den innebär också att barnets ärende är aktuellt längre period än tidigare.

Förändringar i Malmö stad

Fler Malmöbor i självförsörjning

Arbetslösheten i Malmö ligger över riksgenomsnittet. Arbetsgivarnas efterfrågan på arbetskraft matchas inte fullt ut av de arbetssökandes kompetenser. En längre tid utan studier eller arbete kan ha långsiktiga konsekvenser för både individen och samhället.

En fortsatt kraftsamling i staden för att fler Malmöbor ska bli självförsörjande behövs för att bidra till kommunfullmäktiges mål inom målområdet *en attraktiv stad för arbete och hållbar tillväxt*. Att fler Malmöbor arbetar bidrar också till att minska stadens nettokostnader på både kort och lång sikt.

Om det införs ett aktivitetskrav inom försörjningsstödet från och med 1 juli 2026 innebär det att nämnden och staden som helhet behöver arbeta tillsammans för att kunna tillhandahålla de aktiviteter som enligt lagförslaget ska erbjudas biståndsmottagare.

Fler Malmöbor skulle med hjälp av utbildning, matchning och stöd kunna bidra till både stadens och omvärldens behov av kompetens. För att uppnå detta behöver staden fortsätta att satsa på utbildningar som riktas mot bristyrken. Ett fungerande samarbete med såväl grundskolenämnden som gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är en framgångsfaktor för att fler Malmöbor ska bli självförsörjande.

Att tydligare koppla samman näringslivsutvecklingen i staden med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsfrågorna kan också bidra till att fler Malmöbor tar del av de lediga jobben i staden.

Malmö stads arbete med utmaningar i bostadsförsörjning

Fram till 2034 beräknas Malmö växa med cirka 22 000 nya hushåll, vilket motsvarar behov av omkring 2 000 bostäder per år. Samtidigt har bostadsbyggandet minskat kraftigt till följd av konjunkturläget, höga byggkostnader och hushållens pressade köpkraft. Detta skapar obalans

mellan efterfrågan och tillgång, med risk för en fördjupad bostadsbrist.

I dagsläget finns ett visst överskott av nyproducerade bostäder med höga hyres- eller prisnivåer, samtidigt som många hushåll inte har ekonomisk möjlighet att efterfråga dem. Konkurrensen om prisvärda bostäder är särskilt hård, vilket gör det svårt för hushåll med begränsade resurser att ta sig in på bostadsmarknaden.

Malmö stads bostadsförsörjning ska bidra till en inkluderande bostadsmarknad och säkerställa ett bostadsbyggande som möter stadens demografiska utveckling och olika gruppers behov och köpkraft. Särskilt fokus behöver läggas på att förbättra situationen för utsatta grupper och möjliggöra goda och prisvärda boendemiljöer i hela staden. Trots minskad bostadssegregation krävs fortsatt arbete för att bryta ojämlikheter och stärka social hållbarhet.

Det rådande marknadsläget och avsaknaden av en sammanhållen nationell bostadspolitik ställer ökade krav på att Malmö stad agerar strategiskt och samordnat. Genom att utveckla och kombinera kommunens egna verktyg ska insatserna bli mer träffsäkra för att möta de bostadsbehov som inte tillgodoses på marknaden. Ett nytt bostadsförsörjningsprogram tas fram med målet att alla Malmöbor ska ha tillgång till goda bostäder och boendemiljöer. Arbetet sker nämndöverskridande och i samverkan med MKB och Boplats Syd.

Utveckling av stadens beredskap

2025 antog kommunfullmäktige stadens nya beredskapspolicy för ett resilient Malmö. Policyn slår fast att Malmö stads beredskapsarbete utgår från ett allriskperspektiv, för att kunna hantera en bredd av oönskade händelser på hela hotskalan. Beredskapspolicyn gäller för Malmö stads samtliga nämnder och är inriktande för nämndernas systematiska, sammanhållna och långsiktiga beredskapsarbete.

Beredskapspolicyn tydliggör att beredskap är ett perspektiv som ska integreras i Malmö stads ordinarie grundverksamheter samt styr- och ledningssystem. Nämnden arbetar med kontinuitetshantering inom sina samhällsviktiga uppdrag. Det är viktigt att statlig ersättning för att höja beredskapen i kommunen fördelas inom staden så att den enskilda verksamheten kan ta sitt ansvar och bidra till stadens samlade motståndskraft.

Gemensamt arbete för likvärdiga uppväxtvillkor

Utbildningsnämnderna och arbetsmarknads- och socialnämnden ser strukturerad samverkan kring tidiga och gemensamma insatser som avgörande för likvärdiga uppväxtvillkor för barn och unga. Samverkan är också en grundläggande förutsättning för nämndernas arbete med tidiga och förebyggande insatser. Detta går i linje med nämndernas grunduppdrag och möter även intentionerna i den nya socialtjänstlagen. Stadens arbete för *Lokal utveckling* och *Kraftsamlande insatser* kommer

även att bidra med strukturer för gemensamt arbete med barns och ungas uppväxtvillkor.

I början av 2025 fick arbetsmarknads- och socialnämnden ett stadsövergripande uppdrag kring *Universell prevention* som syftar till att stärka skyddsfaktorer och därmed goda uppväxtvillkor för barn och unga i Malmö. En viktig förutsättning för arbetet är samverkan med lokala aktörer samt att finnas på plats vid fler arenor ute i stadens geografi. Uppdraget har en tydlig koppling till både *Lokal utveckling* och *Kraftsamlande insatser* och sker i samverkan med fritidsnämnden och kommunstyrelsen som leder dessa stadsövergripande uppdrag.

Nämnderna behöver ges långsiktigt hållbara förutsättningar för att kunna bibehålla och vidareutveckla samverkan. Tidiga insatser bidrar till en gynnsam utveckling för både barn, unga och vuxna och dessutom till att mer effektivt använda samhällets resurser för att undvika mer kostsamma insatser längre fram.

Gemensamma insatser behöver ges på den arena där barn, unga och vuxna befinner sig, exempelvis i förskola, skola och vuxenutbildning. Här är samverkan genom *Förskolesocionomer* och *Skolsociala team* exempel på arbete som initierats gemensamt för att bidra till att tidigt upptäcka barn och unga som befinner sig i början av en ogynnsam utveckling. Samverkansmodellen *Trygga barnet*, som ger barn och deras vårdnadshavare samordnat stöd i ett tidigt skede, kommer inför 2026 att vara implementerat på samtliga kommunala förskolor samt ett antal kommunala grundskolor.

En kombination av god mödravård, ett bra föräldrastöd och en förskola av hög kvalitet stärker möjligheterna till social jämlikhet i staden. Den nära samverkan mellan förskolenämndens och arbetsmarknads- och socialnämndens verksamheter samt med externa aktörer kring de yngsta barnen är fortsatt prioriterat. *Familjecentralerna* är sedan länge en etablerad samverkansarena. Vidare sker samverkan kring bland annat *Förfam* som innebär insatser för att främja familjehemsplacerade barns utveckling, lärande och hälsa i ett tidigt skede. Nämnderna behöver fortsätta att utveckla samarbetet mellan medarbetarna i förskolan och socialtjänsten.

Fri från våld - en gemensam angelägenhet

År 2022 godkände kommunfullmäktige i Malmö planen *Fri från våld – en gemensam angelägenhet 2022–2026*. Ett effektivt vålds- och brottsförebyggande arbete behöver ske gemensamt mellan stadens nämnder och styrelser för att uppnå målen i planen.

Samtliga nämnder och styrelser har ansvar för att genomföra insatser som möjliggör förändring och förvaltningar och bolag ska upprätta handlingsplaner för den egna verksamheten. Nämnden har ett övergripande samordningsansvar för *Fri från våld*. I samordningsansvaret ingår att följa upp arbetet.

Den första uppföljningen som presenterades under våren 2025 visar vilka områden det finns ett särskilt behov av att utveckla och stärka arbetet. Bland annat krävs en ökad kompetens i staden. Som en del av nämndens samordnade uppdrag erbjuder nämndens verksamheter utbildnings- och kompetenshögjande insatser till alla stadens förvaltningar och bolag.

Ett annat gemensamt utvecklingsområde handlar om att utveckla arbetssätt och rutiner för att i större utsträckning uppmärksamma och ge stöd till medarbetare som är utsatta för våld i nära relation.

Gemensamt arbete för att främja psykisk hälsa

De senaste åren har flera rapporter visat en ökning av psykisk ohälsa hos befolkningen. Ökningen är större hos barn och unga vuxna. Fler barn lider av psykiska besvär och har sökt vård för psykisk ohälsa. Utvecklingen leder till en ökad belastning både för socialtjänsten och för Barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Långa väntetider inom BUP kan leda till försämrad hälsa, skolfrånvaro samt att familjer söker stöd från socialtjänsten i väntan på hjälp från BUP.

Flera rapporter från olika myndigheter bekräftar att förekomsten av både psykiska och psykosomatiska besvär har ökat bland barn och unga under en längre period. Ökningen gäller i alla åldrar i mätningarna (13 till 24 år) och är särskilt stor hos flickor.

Tillsammans med Region Skåne ingår Malmö stad i arbetet för att pröva och införa modellen *FACT Ung* för barn och unga i Malmö. *FACT Ung* riktar sig till barn och unga 13 till 18 år och deras familjer, som utifrån allvarlig psykisk ohälsa kan antas behöva omfattande insatser och långvarig vård från både hälso- och sjukvård och kommunen. Malmö stad bidrar i insatsen med öppenvårdsbehandlare från arbetsmarknads- och socialförvaltningen, samt konsulterande resurs från funktionsstödsförvaltningen.

Malmöbor med psykisk ohälsa behöver ofta hjälp från flera olika myndigheter och nämnder inom Malmö stad. För att kunna tillgodose dessa Malmöbors behov av stöd och hjälp behövs en sammanhållen vård i staden och tillsammans med Region Skåne. Det pågående arbetet med tidiga och samordnade insatser är en del i det här arbetet.

Utveckla samverkan med civilsamhället

Nämnden fördelar årligen stöd till den idéburna sektorn i Malmö. Syftet är att främja ett demokratiskt samhälle och att stötta idéburna organisationer som kompletterar nämndens verksamhet och bidrar till mervärden för Malmöbor inom nämndens målgrupper. Implementeringen av nämndens nya bidragsmodell som beslutades 2023 fortsätter under kommande år.

Förutsättningarna för en likvärdig och transparent hantering gentemot idéburna organisationer i Malmö kan stärkas ytterligare. Nämnden kommer att fortsätta det gemensamma arbetet i staden med andra nämnder för att uppfylla intentionerna i kommunfullmäktiges regler och riktlinjer för stöd till

idéburen sektor och tillsammans bidra till att skapa goda förutsättningar för samverkan och ett levande och mångsidigt civilsamhälle.

I arbetet med omställning till den nya socialtjänstlagen kommer nämnden att analysera konsekvenserna av den nya lagen för nämndens stöd till och samverkan med civilsamhället. Sedan hösten 2023 har 20 medarbetare fått ett uppdrag som dialogsociologer inom nämndens förvaltning. Uppdraget innebär att som en del i sin ordinarie tjänst föra dialog med Malmöbor utifrån oro som finns för socialtjänsten, orosanmälningar och LVU. Under 2024 genomfördes 175 dialogträffar i samarbete med aktörer i civilsamhället, så som föreningar och trossamfund. Arbetet kommer att fortsätta under 2025 och 2026.

Flera av de insatser som nämnden genomför för att främja en jämlik tillgång till en meningsfull fritid för barn och unga i Malmö sker i samverkan med civilsamhälle, andra förvaltningar och aktörer. Nämnden ser goda möjligheter att fortsatt utveckla samverkan inom de stadsövergripande uppdragen *Lokal utveckling*, *Kraftsamlade insatser* och *Universell prevention* som startade i början av 2025. Initialt pågår ett arbete för att ta fram en samverkanstruktur mellan uppdragen i syfte att säkerställa att insatserna ger ett mervärde åt Malmöborna samt för att undvika parallella processer.

Malmö Möts är ett koncept för att samla, synliggöra och stärka stadens arbete med demokrati, mänskliga rättigheter och antirasism. Genom samverkan med civilsamhälle, politik, akademi och internationella aktörer skapas en plattform för kunskapsutbyte, ungas engagemang och gemensam utveckling. *Malmö Möts* samordnas av kommunstyrelsen och ska bidra till målet att göra Malmö till världens mest demokratiska stad. Nämnden engagerar sig aktivt i arbetet för att säkerställa att demokratifrågor integreras i det dagliga arbetet, när alla målgrupper och stärker invånarnas delaktighet och förtroende. *Malmö Möts* utgör därför en viktig prioritering under kommande år.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Fler Malmöbor ska bli självförsörjande

Ett av nämndens huvuduppdrag är att fler Malmöbor ska bli självförsörjande, främst genom arbete och/eller studier. Att föräldrar är eller blir självförsörjande är en viktig skyddsfaktor för barn och unga.

Nämndens verksamheter arbetar utifrån principen att alla kan med rätt stöd och utifrån inriktningen *arbete först*. Verksamheterna har i uppdrag att bistå den enskilde med rätt stöd i denna målsättning. För att lyckas i uppdraget prioriterar nämnden samarbete inom nämndens verksamheter, med andra nämnder, myndigheter och externa aktörer.

Det finns en matchningsproblematik på arbetsmarknaden i Malmö där arbetsgivare har svårt att rekrytera samtidigt som arbetslösheten är hög. Nämnden har därför successivt utvecklat ett starkare fokus mot näringslivet och arbetsgivare för att fler Malmöbor ska få ett reguljärt arbete efter att ha deltagit i nämndens arbetsmarknadsinsatser.

Nämnden behöver fortsätta att arbeta för att fler försörjningsstödstagare ska kunna ta del av parallella insatser som till exempel att kombinera sociala insatser, arbete eller praktik och studier. Detta sker bland annat genom samverkan inom ramen för *Malmökraften* och genom *Individual placement and support* (IPS) för personer med psykisk ohälsa eller missbruk. Inom ramen för stadens strategiska överenskommelse med Arbetsförmedlingen i Malmö pågår samarbete för att fler försörjningsstödstagare ska komma i arbete.

Samarbete och samverkan med gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är viktigt för att fler personer med en låg utbildningsnivå eller låga kunskaper i svenska ska gå vidare till olika former av vuxenutbildning. Utvecklingen av det studiemotiverande arbetet är särskilt viktigt i lågkonjunktur och nämnden kommer även att arbeta för att minska avhopp bland de deltagare som påbörjar studier.

Nämnden bedömer att det kommunövergripande arbetet med att säkra arbetsmarknadsanställningar i staden bör fortsätta under de kommande åren. Malmö stad är en stor arbetsgivare som har möjlighet att introducera Malmöbor med en utsatt ställning på arbetsmarknaden till olika yrken. Arbetsmarknadsanställningarna kan också på sikt bidra till Malmö stads kompetensförsörjning.

Nämnden kommer att förbereda och anpassa verksamheten inför ett eventuellt införande av aktivitetskrav inom försörjningsstödet.

Ett tryggt boende

Nämnden bedriver ett aktivt arbete för att färre Malmöbor ska behöva stöd och hjälp med sitt boende där nämndens ansvar är tydligt utifrån lagstiftning och reglemente. Nämnden arbetar med de framgångsfaktorer som identifierats i arbetet med att motverka hemlöshet och för att fler Malmöbor ska få och behålla en egen bostad i syfte att leva ett självständigt liv.

Malmö stads hemlöshetskartläggning 2024 visade på ett fortsatt minskat antal vuxna och barn i hemlöshet. Antal personer i akut hemlöshet har ökat på senare år. Det beror bland annat på att fler personer behövt hjälp i form av skyddat boende på grund av våld i nära relation/våld utanför relation.

Personer som är hemlösa av sociala skäl har behov av stöd och hjälp för att kunna hitta och behålla ett eget boende så snabbt som möjligt. För denna målgrupp innebär att bli beviljad en boendeinsats inte bara tak över huvudet utan även en anpassad boendeform med stöd i boendet.

De personer som befinner sig i hemlöshet och har någon form av samsjuklighet, som till exempel skadligt bruk och beroende, socialpsykiatrisk problematik, psykiatriska och somatiska vårdbehov har ett särskilt behov av vård och stöd av flera olika instanser i samhället. För att möta målgruppens behov samarbetar nämnden med bland andra Region Skåne, funktionsstödsnämnden samt hälsa-, vård- och omsorgsnämnden.

Arbetet med att förebygga vräkningar kommer fortsätta att utvecklas, med särskild prioritering av barnfamiljer. Insatserna för att tillgodose behovet av stadigvarande boende för personer som utsatts för våld i nära relationer kommer att utvecklas i samarbete med MKB, privata hyresvärdar och andra kommuner i Skåne.

Nämnden kommer att fortsätta arbetet med att öka effektiviteten i användning av lokaler och säkerställa tillgången till lämpliga boendeformer för olika målgrupper. Målet är att fler personer i hemlöshet ska få möjlighet att bo i lägenheter med kommunala andrahandskontrakt, samtidigt som antalet personer i tillfälliga boenden ska minska.

Nämnden kommer att fortsätta med kompensatoriska insatser för barn i hemlöshet. Detta inkluderar stöd till barn som bor i nämndens egna boenden samt specifika insatser för hemlösa familjer med barn som bor i andra boendelösningar. Samarbetet med civilsamhället kommer att stärkas ytterligare.

Tidiga insatser för goda uppväxtvillkor

Nämnden bidrar till att barn och unga får förutsättningar för en god skolgång och hälsa, att personer med missbruk och beroende får förutsättningar för att självständigt klara vardagen i bostaden och i samhället, och att ge vård, stöd och hjälp till brottsoffer som exempelvis

våldsutsatta i nära relationer samt ungdomar som begår brott. Att satsa på tidiga förebyggande insatser är en långsiktig investering för att minska nämndens kostnader.

För att förhindra våld krävs ett ökat fokus på våldsutövaren. Det sker bland annat genom ett samverkansprojekt mellan polisen, socialtjänsten och frivården i Malmö som pågår mellan 2023–2025, *Trygg relation – Fri från våld*. Syftet är att öka tryggheten för våldsutsatta i nära relation med ett ökat fokus på att erbjuda stöd och vidta åtgärder mot de som utövar våld.

Samarbetet med polisen kring den organiserade brottsligheten fortsätter. Nämnden fortsätter arbetet med *Sluta Skjut* tillsammans med Polisen och Kriminalvården för att hjälpa fler individer, även barn 15–17 år, att lämna en kriminell livsstil och för att förhindra att ungdomar dras in i den organiserade brottsligheten.

Arbetet med tidiga, samordnade insatser och förebyggande arbete för att säkra att barn och unga samt deras familjer får tillgång till stöd i ett tidigt stadie är fortsatt prioriterat. Som tidigare beskrivits fortsätter exempelvis utvecklingen av familjecentraler, förskolesocionomer, skolsociala team och *Trygga barnet*. Nämnden förstärker även arbetet med föräldraskapsstöd för att förebygga kriminalitet bland barn och unga samt att förebygga våld och hedersrelaterat våld eller förtryck i familjer.

Arbete med effektivisering inom individ- och familjeomsorg inriktar sig på att öka antalet insatser i egen regi, både öppenvård och dygnsvård samt ha fler och flexibla insatser i hela vårdkedjan för att förbättra effekten av vården samt öka kostnadseffektiviteten i verksamheten. För att öka möjligheterna att ge rätt insatser i ett tidigt skede pågår ett arbete för mer kunskap om Malmöbornas behov. Bättre tillgång till stöd för Malmöborna kräver fortsatt utveckling av digitala infrastruktur.

För att kunna genomföra effektiviseringarna krävs en viss satsning i form av nyinrättade tjänster, ökad digital stödstruktur och införskaffande av lokaler. Nämnden ser detta som en nödvändig satsning för att kunna bryta den kostnadsdrivande trenden med fler externa insatser.

Socialtjänstens beredskap

Grunden för att upprätthålla nämndens verksamhet på en tolerabel nivå, oavsett oönskad händelse, läggs genom arbete med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) och kontinuitetshantering. Arbetet sker i respektive verksamhet och gemensamt via stadsövergripande riskanalyser.

Fokus för 2026 är att stärka förmågan inom nämndens samhällsviktiga verksamhet vid avbrott i beroenden som exempelvis el, vatten och IT-system. Arbetet inkluderar inte bara verksamhetens enskilda förmåga utan även förmågan hos aktörer och leverantörer som verksamheten är beroende av. Det finns ett behov av att stärka leveranssäkerheten i stadens avtal. I upphandlingsplan för 2025 betonade nämnden vikten av krisberedskap som perspektiv i upphandling av verksamhetskritiska varor och tjänster.

Kommande arbete för Malmö stad och nämnden är framtagandet av en krigsorganisation. Enligt lag ska kommuner kunna ställa om verksamhet från fredstida inriktning och organisering till höjd beredskap och inriktning på uppgifter som har betydelse för totalförsvaret. Det innebär bland annat nämndsövergripande prioritering av verksamheter som ska bedrivas under höjd beredskap och plan för bemanning.

Ytterligare utvecklingsområden är en målgruppsanpassad kriskommunikation och att utveckla arbetet för att alla Malmöbor ska få likvärdig tillgång till stöd och skydd i samband med kris.

Digitalisering

Sedan 2023 har SKR tagit initiativ till den kommundemensamma kraftsamlingen *Handslag för välfärdsutveckling genom digitalisering*. Syftet är att verka för en nationell omställning genom konkreta digitaliseringsinitiativ samt strukturer för utvecklingsarbete. Nämnden har genomfört flera aktiviteter och staden tar löpande ställning till ytterligare aktiviteter utifrån de nya initiativ som kommuner erbjuds.

Inom nämndens förvaltning finns en digitaliseringsplan som tar sin utgångspunkt i nationella, regionala och lokala styrdokument samt omställningen till en ny socialtjänstlag. Planen ger en långsiktig inriktning för digital utveckling fram till 2028 utifrån fem teman:

- Sammanhållna medborgartjänster och brukaren som aktiv medskapare.
- Rätt information och kunskap i rätt tid och standardiserade processer.
- Datadriven kvalitetsutveckling och enhetlig begreppsanvändning.
- Stärkt digital kompetensutveckling.
- Stabil infrastruktur och tekniska förutsättningar.

Digitalisering är en del av nämndens arbete med effektivisering och verksamhetsutveckling samt ett nödvändigt verktyg för att möta välfärdssektorns utmaningar. Digitaliseringen bidrar till en mer tillgänglig service och ökar möjligheterna för Malmöbornas självständighet. Digitaliseringen bidrar även till att frigöra mer tid för personliga möten med brukare, effektivisera arbetsprocesser och förbättra arbetsmiljön samt till att möjliggöra systematisk uppföljning.

Ett omfattande arbete inför en ny upphandling av verksamhetssystem för myndighetsutövning inleds 2025. Förändringen kommer sannolikt att medföra ökade kostnader under perioden 2027–2032 på grund av dubbla system. Upphandlingsarbetet kommer att kräva mycket personalresurser.

Utifrån världsläget är det angeläget att säkerställa hög IT-säkerhet och informationssäkerhet. Känslig information ska förbli konfidentiell och skyddad. Aktiviteter som säkrar en robust och säker infrastruktur är prioriterat och för verksamheten finns det behov av kontinuitets- och avbrottshantering.

Brott i välfärden

Nämnden arbetar aktivt för att möta riskerna för välfärdsbrott. I april 2025 reviderades nämndens befintliga handlingsplan, som utgår från den stadsövergripande handlingsplanen för att förebygga välfärdsbrott (STK 2019–1285). Handlingsplanen bygger på fyra delar; *förebygga*, *kunskapsutveckla*, *samverka* och *kontrollera*.

Inom nämndens verksamheter omfattar välfärdsbrott bland annat bidragsbrott inom ekonomiskt bistånd och föreningsbidrag, oseriösa aktörer vid upphandling och avtal samt otillåten påverkan.

Handlingsplanen för att förebygga välfärdsbrott innebär en ambitionshöjning i arbetet för att kunna säkerställa att nämnden ska kunna fullgöra sina grunduppdrag och säkerställa att resurserna används till de Malmöbor som är i behov av stöd och bistånd. Ambitionshöjningen kan innebära ökade kostnader i form av ytterligare personal, kompetensutveckling och investering i digitala lösningar och system i syfte att utveckla och effektivisera arbetet. Kostnaderna förväntas dock kunna innebära en långsiktig besparing genom att nämndens förmåga att identifiera och förebygga välfärdsbrott utvecklas.

Lokaler

Nämnden har interna processer för att kunna följa kommunfullmäktiges beslut för lokalförsörjning, för att bidra till ett mer effektivt arbetssätt kring lokaler och boende samt för att inhyrningar och investeringar ska vara välgrundade.

Nämnden är i ett aktivt omställningsarbete från inköp av externa resurser till att i större utsträckning tillhandahålla insatser och boenden i egen regi. Omställningen ställer krav på lokalbeståndet. Behovet av nya lokaler och boende ökar succesivt under perioden och anpassningar av lokaler, bland annat installation av säkerhetsfunktioner, fortsätter i syfte att skapa mer ändamålsenliga lokaler.

Om ett aktivitetskrav inom försörjningsstödet införs den 1 juli 2026 kan det medföra ett behov av ytterligare lokaler där nämnden kan bedriva aktiviteter/insatser riktat till Malmöbor som omfattas av aktivitetskravet.

Arbetet med att utforma Framtidens arbetsplats syftar till att vara en attraktiv arbetsgivare, utreda möjligheter för hybridarbete samt identifiera utvecklingspotential inom nämndens verksamheter. Hybrida arbetssätt och arbetet med en trygg och säker arbetsplats bedöms kunna påverka utformningen av nämndens lokaler framöver.

Hållbart arbetsliv – attraktiv arbetsgivare

Nämnden har ett fortsatt behov av att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare och chefer. Medarbetarna utgör i hög grad förvaltningens resurser och deras kompetens och engagemang skapar en

verksamhet av god kvalitet.

Nämnden prioriterar ett förebyggande och hälsofrämjande arbetsmiljöarbete i linje med nämndens organisatoriska och sociala arbetsmiljömål. Arbetet med trygg och säker arbetsplats och hållbart arbetsliv fortsätter. Under 2026 kommer nämnden starta arbetet med verksamhetsanalyser utifrån chefers förutsättningar. Nämnden fortsätter även sitt arbete med tillitsbaserad styrning och ledning.

Nämnden arbetar för att medarbetarna ska spegla Malmöbornas mångfald och verkar för en inkluderande arbetsplats där medarbetare och chefers kompetenser och lika värde tillvaratas. Nämnden kommer att se över och utveckla rekryteringsprocessen för chefer i syfte att säkerställa en inkluderande och fördomsfri rekryteringsprocess.

I SKRs rapport *Välfärdens kompetensförsörjning* beskrivs att kommuner förväntas ha stora kompetensförsörjningsutmaningar de kommande tio åren. Ett ökat behov av välfärdstjänster kommer över tid inte att kunna mötas genom att rekrytera fler då arbetskraften inte kommer att räcka till. Nämnden behöver möta utmaningen genom nya arbetssätt, digitala verktyg och kompetensutveckling.

Medarbetares möjlighet att lära nytt, utvecklas och kunna ta nästa steg i arbetslivet kan ha betydelse för individen. Det kan också påverka hur länge en medarbetare väljer att stanna i sin yrkesroll. Genom att se över arbetssätt och möjligheten för medarbetare att utvecklas i sina yrkesroller kan det bli möjligt att minska behovet av att anställa ytterligare personal.

Nämnden fortsätter arbetet med att ta fram strukturerade kompetensutvecklingsprogram för medarbetare och chefer utifrån uppdragsbeskrivningar och införande av ett Malmö Lär (LMS). Tillsammans skapar dessa insatser bättre förutsättningar för att säkerställa en likvärdig kvalitet och effektivitet samt att kompetensutvecklingen är tydligt kopplad till verksamhetens behov och mål. Vidare ska kompetensutvecklingsprogrammen stärka möjligheterna till kontinuerlig utveckling i yrkesrollen och säkerställa en god arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv.

Kommunbidrag

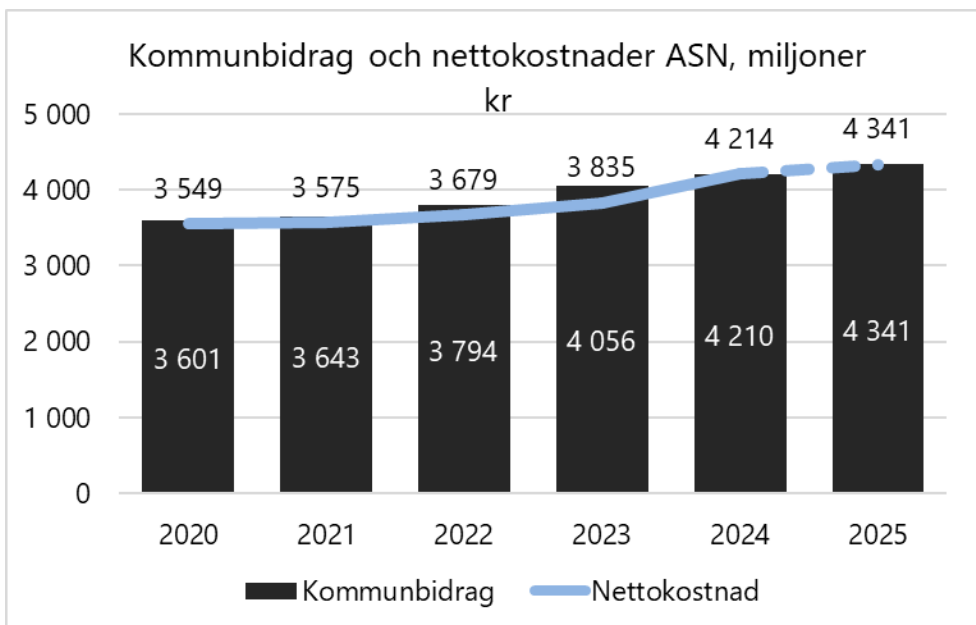
Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/ samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2026? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Sedan 2021 har arbetsmarknads- och socialnämnden en ekonomisk ram för hela nämndens verksamhet. Nämndens kommunbidrag har sedan dess räknats upp årligen.

Under åren 2021–2023 redovisade nämnden ett överskott eftersom nettokostnaderna inte ökade i samma takt som kommunbidraget. Till följd av flera samverkande kostnadsdrivande faktorer 2024 skedde en kraftigare ökning av kostnaderna. Prognosen för 2025 pekar på att ökningen kommer att fortsätta. De bakomliggande faktorerna beskrivs nedan.

Diagrammet nedan visar utvecklingen av nämndens kommunbidrag 2021–2025 och nettokostnader 2021–2024 med prognos för 2025.

Som beskrivits i avsnittet *beslut, händelser och förändringar i omvärlden* finns flera osäkerhetsfaktorer som påverkar nämndens verksamheter och ekonomi de kommande åren. Det försämrade säkerhetsläget i omvärlden, massflyktsdirektivet, den samhällsekonomiska utvecklingen samt läget på arbetsmarknaden utgör centrala påverkansfaktorer. Därtill påverkar även

statliga utredningar och lagförslag. Förutsättningarna för arbetsmarknadsanställningar, Arbetsförmedlingens anslag och ersättningar till kommunerna fortsätter att vara osäkra.

I nämndsbudget 2025 aviserade nämnden ett fortsatt ansträngt ekonomiskt läge, till följd av hög arbetslöshet i kombination med effekterna av hög inflation och högt ränteläge. Detta medför en fortsatt hög efterfrågan på nämndens insatser, särskilt inom arbetsmarknadsåtgärder och ekonomiskt bistånd. Utöver detta innebär höjningen av riksnormen för ekonomiskt bistånd samt höga kostnader för externa placeringar inom IFO och insatser kopplade till hemlöshet att nämnden behöver prioritera och balansera resurser mellan olika verksamhetsområden.

Enligt SKRs senaste Cirkulär (april 2025) har arbetsmarknadsläget hittills försvagats ytterligare på grund av den ekonomiska nedgången, med låg efterfrågan på arbetskraft och fortsatt hög arbetslöshet. En återhämtning bedöms inledas under 2025 och förväntas fortsätta under 2026, vilket tros leda till ökad sysselsättning och gradvis minskad arbetslöshet. Samtidigt lyfter SKR fram den osäkra omvärldsutvecklingen som en riskfaktor för återhämtningen i svensk ekonomi. Bland annat säkerhetsläget, en oförutsägbar amerikansk politik, upprustning i Europa samt extremväder till följd av klimatförändringar skapar betydande osäkerhet.

Den nya socialtjänstlagen ställer ökade krav på bland annat förebyggande arbete och ett mer lätt tillgängligt stöd. Trots statliga medel för implementering bedöms lagen inledningsvis innebära ökade kostnader och skapar osäkerhet kring framtida ekonomiska effekter.

För att skapa utrymme att hantera kostnadsökningar av externa förändringar fortsätter nämnden att arbeta för att bromsa kostnadsutvecklingen på de områden verksamheten har rådighet över.

Sammantaget bedömer nämnden att den kommunbidragsram som etablerats sedan 2020 behöver bibehållas under 2026 för att upprätthålla en verksamhet i balans med budget. Nämnden ser inte något behov av kommunbidragsförstärkningar utöver uppräknings- och lönekostnadsförändringar. Ökade resursbehov på vissa områden kan finansieras genom effektivisering på andra områden.

Nämnden arbetar sedan 2020 för löpande effektivisering genom prioritering och omställning av verksamheten. Syftet med beslutade inriktningar och åtgärder är att uppnå en långsiktigt hållbar verksamhet i balans med budget samtidigt som Malmöborna får det stöd och den hjälp de har rätt till.

Mottagande av nyanlända och skyddsbehövande

Utvecklingen av kriget i Ukraina fortsätter att påverka kommunens ansvar för mottagandet av skyddsbehövande. Enligt huvudscenariot i kommande nämndsbudget för 2026 upphör det tillfälliga skyddet enligt massflyktsdirektivet den 4 mars 2026, oavsett hur kriget utvecklas. Ett

alternativt scenario är en förlängning med ytterligare ett år, till 4 mars 2027.

Lagen om folkbokföring för personer med tillfälligt skydd trädde i kraft i november 2024 och innebär att personer med tillfälligt skydd är skyldiga att folkbokföra sig om de har haft uppehållstillstånd i minst ett år och sannolikt kommer att stanna i ytterligare sex månader. Om skyddet upphör i mars 2026 förväntas folkbokföringen av dessa personer avstanna under det sista kvartalet av 2025.

När individer med tillfälligt skydd folkbokförs i kommunen upphör Migrationsverkets ersättningar för ordnade boenden. I stället erhåller kommunen ersättning för etableringsinsatser för nyanlända samt ersättning för initiala kostnader för ekonomiskt bistånd. För folkbokförda med tillfälligt skydd i egna boenden (EBO) har kommunen också rätt till dessa schablonbelopp. Sammantaget innebär detta en förändrad, och i vissa fall förbättrad, ersättningsnivå.

Eftersom personer med tillfälligt skydd inte har rätt till bosättningsbaserade socialförsäkringsförmåner finns kvarstående utmaningar för kommunen då kostnaderna för försörjningsstöd kan öka. I första hand bedöms behovet av försörjningsstöd uppstå bland de som bor i eget boende, men det gäller även för personer anvisade till kommunen enligt Bosättningslagen.

Om massflyktsdirektivet upphör i mars 2026 förväntas vissa individer återvända till Ukraina, vilket kan innebära minskade kostnader för nämnden.

Arbetsmarknadsinsatser och ekonomiskt bistånd

Som beskrivits i avsnittet *förändring och utveckling av nämndens verksamhet* fortsätter nämnden att arbeta utifrån strategin *arbete först* för ökad självförsörjning. De senaste årens minskade kostnader för ekonomiskt bistånd har möjliggjort en växling av kommunbidrag från utbetalningar av ekonomiskt bistånd till arbetsmarknadsanställningar.

Lågkonjunktorens långsiktiga effekter på Malmöbornas ekonomiska situation och möjligheter till självförsörjning är osäkra, bland annat på grund av en stigande arbetslöshet. Hur omfattande påverkan blir för nämndens målgrupper beror på hur snabbt ekonomin och arbetsmarknaden återhämtar sig. Det pågår ett aktivt arbete för att alla Malmöbor som uppstår försörjningsstöd ska ha en plan för självförsörjning, samt för att öka antalet klienter som är aktualiserade på arbetsmarknadsavdelningen.

Kostnaderna för arbetsmarknadsanställningar har ökat på grund av att nedsättningen av arbetsgivaravgifter för ungdomar under 18 år har upphört. De ökade kostnaderna innebär att nämnden antingen behöver prioritera om för att finansiera ett bibehållet antal platser eller sänka antalet platser för att bibehålla de totala kostnaderna.

Kommunstyrelsen beslutade i mars 2024 att ändra inriktningen på

Jobbpakten till strategiska jobbsatsningar samt om fördelning av Jobbpaktsmedel för 2024. I samma beslut fastställdes att kommunstyrelsen, inom ramen för beredningen av budgetarna för 2025 och 2026, ska avsätta medel inom anslaget till förfogande för att finansiera *strategiska jobbsatsningar*. För 2025 har nämnden tilldelats 23 460 tkr.

Arbetet med att förebygga misstänkta bidragsbrott och förhindra felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd är ytterligare ett viktigt verktyg för att säkerställa rätt användning av resurser.

Som beskrivits tidigare råder det osäkerhet kring införandet av aktivitetskrav inom ekonomiskt bistånd. Aktivitetskravet kan komma att kräva omstruktureringar av befintlig verksamhet samt investeringar i lokaler, kompetens och digital infrastruktur.

Öppenvård, stödboende och tidiga förebyggande insatser

Inför 2026 fortsätter nämndens inriktning att stärka insatser i egen regi för att möta det ökade behovet av stöd till barn, unga och familjer på ett mer flexibelt och kostnadseffektivt sätt. Under året har inga ytterligare utökningar inom öppenvården genomförts, men behoven av insatser har fortsatt att öka utan motsvarande kapacitetsökning internt.

Arbetet med att utveckla stödboende i egen regi fortsätter. Tillgången till fler lägenheter är en förutsättning för att kunna utöka kapaciteten och långsiktigt minska beroendet av externa lösningar, som fortsatt präglas av ökade kostnader och högre genomsnittspriser per placeringsdygn.

Under året har Enebacken hemma 0–18 etablerats. Syftet är att minska eller komplettera behovet av institutionsplaceringar för familjer genom att erbjuda kvalificerade, samordnade insatser i hemmet. Teamet har bred kompetens och arbetar under större delen av dygnet, vilket möjliggör mer individanpassade och tidiga stödinsatser.

Nämnden ser ett behov av att ytterligare förstärka det interna kapacitetsbyggandet för att kunna möta den ökade efterfrågan, minska beroendet av externa placeringar och säkerställa långsiktigt hållbara lösningar för målgruppen.

Boende

Efter flera år med minskande kostnader för boende för personer utan egen bostad började kostnaderna att öka under 2024, en trend som har fortsatt 2025. Som beskrivits i avsnittet *beslut, händelser och förändringar i omvärlden* påverkar de osäkra prognoserna för mottagande av nyanlända, förändrad lagstiftning och bostadsbyggandet förutsättningarna för nämnden.

En faktor bakom de högre kostnaderna är en ökning av antalet boendedygnet i extern regi, kopplat till placeringar på grund av våld i nära relation och för

personer som vill lämna en kriminell livsstil.

Utifrån förändrade behov inom målgruppen kommer nämnden fortsätta att arbeta för att öka effektiviteten i nyttjandet av lokaler och att säkra tillgång till rätt boendeformer för rätt målgrupper.

Nämnden kommer under perioden att arbeta brett för att möta utmaningarna inom området bland annat genom att fortsätta utöka antalet platser inom *Bostad först*, utveckla *bosocialt stöd* för att stärka möjligheten att bo i egen lägenhet med kontrakt, utveckla nya boendelösningar, både inom kommunen och i samverkan med övriga socialnämnder samt utveckling av interna processer. Samverkan med Skånes kommuner kring upphandling av boende med stöd samt med övriga socialnämnder och Region Skåne är fortsatt prioriterat.

Kompetensförsörjning

Nämnden ser fortsatt behov av ett långsiktigt och strategiskt arbete med kompetensförsörjning i linje med Malmö stads kompetensförsörjningsstrategi och nämndens egen plan. Utmaningar med att rekrytera personer med rätt kompetens kvarstår inom vissa verksamheter, även om det inte längre är ett genomgående problem i hela förvaltningen. Rekryteringsläget påverkas snabbt av förändringar i konjunktur och arbetsmarknad, vilket gör utvecklingen svår att prognosticera.

Under 2024 noterades färre rekryteringsprojekt än 2023, men ett ökat antal sökande per tjänst. Inledningen av 2025 visar en fortsatt positiv trend med både fler utannonserade tjänster och fler sökande jämfört med samma period föregående år. Förvaltningen följer utvecklingen och ser över möjligheten till en fördjupad kvalitativ analys för att identifiera de verksamheter där kompetensförsörjningen fortfarande är särskilt utmanande.

Det är fortsatt avgörande att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetenta medarbetare och chefer, samt att ta tillvara den samlade kompetens som redan finns i organisationen för att säkerställa en god och jämlik service till Malmöborna.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATS BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Ersättningar för asylsökande, nyanlända och skyddsbehövande enligt EU:s massflyktsdirektiv	Migrationsverket	81 000	88 000
Satsbidraget för förstärkt föräldraskapsstöd 1. Ökad och jämlik tillgång till föräldraskapsstöd i hela landet.	Myndigheten för familjerätt och föräldrastöd MFoF	3 000	
Satsbidraget för förstärkt föräldraskapsstöd 2. Förebygga kriminalitet bland barn och unga	Myndigheten för familjerätt och föräldrastöd MFoF	12 000	
Statsbidrag för förstärkta familjerätter och våldsförebyggande familjerådgivning	Myndigheten för familjerätt och föräldrastöd MFoF	6 000	
Sommar- och ungdomsjobb	Arbetsförmedlingen	6 000	
Jobb för ungdomar	Arbetsförmedlingen	12 000	11 000
Stimulansmedel för insatser inom ramen för överenskommelse mellan SKR och staten om insatser på området psykisk hälsa och suicidprevention	SKR	8 000	6 000
Stimulansmedel för insatser inom ramen för överenskommelse mellan staten och SKR om god och nära vård 2023	SKR	1 000	0
IPVI - Bidrag för våldsförebyggande insatser	Jämställdhetsmyndigheten	5 000	3 000
Statsbidrag till en mer förebyggande & kunskapsbaserad socialtjänst	Socialstyrelsen	19 000	
Insatser som avser barn som löper risk att begå brott i miljöer kopplade till organiserad brottslighet	Socialstyrelsen	3 000	
Statsbidrag för subventioner av placeringar i den sociala barn- och ungdomsvården, bidragsår 2025	Socialstyrelsen	11 000	
Statsbidrag till kommuner för att utveckla socialtjänstens arbete med att förebygga brottslighet	Socialstyrelsen	4 000	
Övriga mindre bidrag	Socialstyrelsen		3 000
Övriga mindre bidrag		4 000	3 000

RIKTADE STATS BIDRAG	Summa	175 000	114 000
-----------------------------	--------------	----------------	----------------

Övriga bidrag

ÖVRIGA BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Anställningsstöd, lönebidrag, nystartsjobb	Arbetsförmedlingen	120 000	130 000
Momsbidrag	Skatteverket	45 000	45 000
Bidrag Finsam FRAM/Kryddgårdsprojektet	Finsam/Skånes kommuner	14 000	14 000
Programområde A (Öka möjligheten till ett hållbart arbetsliv för alla)	Svenska ESF-rådet	10 000	4 000
Programområde C (Minska risken för ekonomisk utsatthet)	Svenska ESF-rådet	8 000	4 000
Digital kompetens	Svenska ESF-rådet	5 000	5 000
Återbetalning av försörjningsstöd	Försäkringskassan	26 000	24 000
Återbetalning av försörjningsstöd från enskilda		3 600	3 000
ÖVRIGA BIDRAG	Summa	231 600	229 000

Tomt beloppsfält i tabellen nedan betyder att det inte går att bedöma bidragets storlek eller att det fortfarande saknas beslut om bidragets fortsättning. Belopp angivet till 0 tkr betyder att bidraget upphör.

Det är vanligt att beslut om statsbidrag fattas sent på hösten året innan bidragsåret, eller till och med efter att bidragsåret redan har börjat. Summorna är därför baserade på bedömningar. I många fall finns det krav på egen finansiering och då bygger mottagande av bidrag på att verksamheten har en motsvarande eller högre kostnad än intäkten.

Ersättningar från Migrationsverket för asylsökande och nyanlända betalas ut per individ som kommunens verksamhet haft kostnader för. Intäkterna beräknas minska under 2025 och 2026, till följd av ett minskat mottagande av nyanlända. Föreslagna regelförändringar kring mottagandet av skyddsbehövande från Ukraina kan också minska intäkterna, då vissa ersättningar upphör om målgruppen får en annan status.

Under 2023 tillkom riktade statsbidrag från myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd. Bidragen syftar till att stärka föräldraskapsstödet i kommuner, bland annat för att förebygga kriminalitet. Flera nämnder bidrar med insatser och fördelningen av bidraget har varit samordnat. Det är osäkert om bidraget finns kvar under 2026 och hur stor del arbetsmarknads- och socialnämnden kommer att ta del av.

För att stödja omställningen till den nya socialtjänstlagen har regeringen föreslagit en kompetens- och bemanningssatsning om 1,2 miljarder kronor 2025 och 2,2 miljarder kronor årligen för 2026–2028. Fördelningsgrunder

och villkor för den fortsatta bidragstilldelningen är inte beslutade. Om fördelningen görs baserat på kommunernas befolkning kan Malmös andel uppgå till 40 miljoner kronor under 2025. Hur dessa medel fördelas mellan Malmös tre socialnämnder är inte beslutat.

Statsbidrag riktade till sommarjobb och andra jobb för ungdomar betalas ut genom Arbetsförmedlingen. Bidraget har betalats ut under 2025, men det finns inget tydligt beslut om långsiktiga satsningar på området. Baserat på att medel för samma ändamål funnits i några år är nämndens bedömning att det kommer att finnas bidrag på området även under 2026.

Staten och SKR har sedan 2012 bedrivit ett gemensamt och långsiktigt arbete för att stärka och utveckla insatserna inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Genom årliga överenskommelser har medel avsatts till kommuner och regioner i syfte att utveckla arbetet med att främja psykisk hälsa, förebygga psykisk ohälsa och suicid samt att skapa förutsättningar för en god och tillgänglig vård och omsorg för personer med psykisk ohälsa. De medel som SKR har möjlighet att dela ut till kommuner och regioner beslutas år för år, utifrån inkomna ansökningar. Beloppet i tabellen för 2025 baseras på vad arbetsmarknads- och socialförvaltningen beviljats för medel under 2025. För 2026 är beloppet en bedömning utifrån hur utvecklingen sett ut tidigare år.

Anställningsstöd och lönebidrag från Arbetsförmedlingen betalas ut per individ som kommunens verksamhet har haft kostnader för. Prognosen för dessa bidrag bygger därmed på bedömningar om antal individer med arbetsmarknadsanställningar under kommande år och nivåerna på de statliga lönestöden. Beloppen utgår från att antalet anställningar fortsatt ligger omkring 800 samtidigt pågående anställningar.

Begäran om investeringsram

Arbetsmarknads- och socialnämndens investeringsutgifter avser inköp av inventarier, kostnader för ombyggnad och verksamhetsanpassningar av lokaler samt uppdatering av säkerhets- och brandskyddssystem i lokaler.

Nämndens investeringsbehov påverkas både av verksamheternas behov i befintliga lokaler och av förändringar i omvärlden såsom det förändrade säkerhetsläget för medarbetare inom socialtjänsten och förändrade krav på fysisk tillgänglighet i lokaler.

Sedan 2022 har nämndens verksamheter förstärkt organisationen för lokalförsörjning och lokalfrågor. Utvecklingsarbetet för en mer strategisk och samordnad lokalplanering finns beskrivet i nämndens lokalbehovsplan.

I takt med att arbetet med lokalförsörjning har utvecklats, har områden identifierats där underhållet är eftersatt och åtgärder behöver genomföras. Det finns också ett behov av omställning av lokaler för att kunna använda dem till andra målgrupper. Det förändrade säkerhetsläget ökar kraven på att upprätthålla trygga och säkra arbetsplatser med god arbetsmiljö. Investeringar i lås-, larm- och säkerhetssystem är därför fortsatt prioriterat.

Utöver de behov som beskrivs ovan behöver nämnden även beakta potentiella investeringsbehov kopplade till framtida verksamhetsomställningar. Kommande förändringar i regelverk, såsom det aviserade aktivitetskravet i försörjningsstödet och den planerade bidragsreformen, kan innebära att nya verksamheter behöver etableras eller att befintliga verksamheter behöver ställas om. Även om delar av dessa aktiviteter kan komma att bedrivas i befintliga lokaler, förväntas ett ökat antal Malmöbor vistas längre tid i förvaltningens lokaler. Detta medför ett möjligt ökat behov av investeringar i lokalanpassningar, renoveringar, inventarier, teknisk utrustning och datorer från och med 2026.

Ambitionshöjningen i kommande lagstiftning gällande kommuners ansvar för beredskap inför kris och krig kommer medföra ökade kostnader för nämnden exempelvis i form av investeringar eller lagerhållning.

Sammantaget leder behov av utveckling, underhåll och säkerhetsuppdateringar till ett fortsatt högt investeringsbehov i nämndens verksamheter under kommande år. Det totala investeringsbehovet uppgår till 25 miljoner kronor per år 2026–2027 och 20 miljoner kronor per år 2028–2030, vilket innebär att investeringsnivån för 2026–2027 är oförändrad jämfört med 2025.

En högre investeringsnivå leder till ökade kapitalkostnader inom driftbudgeten vilket kräver omprioriteringar inom befintlig kommunbidragsram. Omprioriteringen är nödvändig för att hantera det eftersatta underhållet som identifierats samtidigt som nämnden ställer om till en mer effektiv och strategisk lokalplanering.

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2026 samt plan för 2027-2031 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Inventarier och lokalanpassningar (bl.a. säkerhets- och brandskyddssystem)	25 000	25 000	20 000	20 000	20 000	
Summa investeringsram	25 000	25 000	20 000	20 000	20 000	

Budgetskrivelse 2026

Fritidsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Förändringar i omvärlden.....	5
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	15
Kommunbidrag	22
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	27
Begäran om investeringsram.....	28
Investeringsram	28

Bilagor

Bilaga 1: Budgetskrivelse 2026, Stiftelsen Malmö Sommargårdar

Sammanfattning

Budgetskrivelsen utgör nämndens förslag till budget som föreläggs kommunfullmäktige avseende budgetåret 2026 med plan för 2027–2028. För investeringarna har rapporten ett längre tidsperspektiv, 2026 med plan för 2027–2031.

Nämnden erbjuder ett brett utbud för att alla Malmöbor ska ha tillgång till en meningsfull fritid. Föreningslivet i Malmö är rikt och erbjuder allt från idrott, natur och kultur till sociala aktiviteter. Nämndens utbud behöver upplevas attraktivt för många olika människor. Det här ställer krav på att förstå och bemöta olika livsstilar, subkulturer, preferenser och behov.

Jämlig fritid är en del av nämndens grunduppdrag och all verksamhet ska bedrivas utifrån likvärdighet med grund i mänskliga rättigheter och barnrätt. Det går inte att överskatta betydelsen av ett starkt föreningsliv för en attraktiv stad och ett levande demokratiskt samhälle. Det civila samhällets engagemang är en viktig del av stadens välfärd och nämndens stödsystem är en viktig faktor för ett starkt föreningsliv.

Nämnden fortsätter arbeta för att skapa fler gemenskaper så som ett aktivt föreningsliv, fritidsgårdar, mötesplatser och främjande aktiviteter. Ett aktivt föreningsliv och deltagande i kulturella aktiviteter kan motverka ohälsa och är en förutsättning för demokratisk delaktighet och utvecklingen av det demokratiska samtalet.

Under 2026 förstärks samverkan med funktionsstödsnämnden och kulturnämnden för att göra stadens kultur- och fritidsutbud mer tillgängligt för Malmöbor med funktionsnedsättning. Samverkan fokuserar på öka Malmöbornas kännedom om det befintliga tillgänglighetsanpassade utbudet av kultur och fritidsaktiviteter som arrangeras i staden. Samt att ytterligare förbättra tillgängligheten och deltagandet i aktiviteter så att alla Malmöbor kan erbjudas en aktiv fritid och bättre hälsa. 2026 ska vara ett år då personer med intellektuell funktionsnedsättning tar mer plats i Malmö.

För att kunna möta nämndens långsiktiga uppdrag med jämlikt deltagande, trygga mötesplatser och meningsfull tillvaro krävs långsiktig finansiering. Satsningar såsom Ung i risk och lovverksamhet kan med fördel göras permanenta.

Styrning genom årliga satsningar riskerar att skapa en ryckighet och kortsiktiga insatser som i värsta fall leder till en projektrötthet som inte gynnar verksamhet eller målgrupp. En långsiktig finansiering leder även till en effektivisering i bättre planeringsförutsättningar och minskad administration.

Det osäkra omvärldsläget utgör risker för återhämtning i svensk ekonomi. Enligt Sveriges kommuner och regioners (SKR) prognos kommer lågkonjunkturen att hålla i sig längre, vilket får effekter på kommuner och regioner. Säkerhetsläget, oförutsebar amerikansk politik, upprustning i Europa samt extremväder till följd av klimatförändringar är omständigheter

som skapar ekonomisk osäkerhet. Det lågkonjunktur som Sverige befinner sig i just nu kommer därmed bestå ytterligare en tid.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2026 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Nationella uppdrag och utredningar inom fritidssektorn som berör nämndens verksamhet

Förbättrad konkurrens i offentlig och privat verksamhet

Den 7 mars tog regeringen emot betänkandet Förbättrad konkurrens i offentlig och privat verksamhet, SOU 2025:22. Utredningen föreslår en ny lag om offentlig säljverksamhet med skärpta bestämmelser som ersätter de nuvarande reglerna i konkurrenslagen. Utredningen föreslår att reglerna ska träda i kraft den 1 augusti 2026. Nämnden bedriver verksamhet i form av gym och café som skulle kunna påverkas av skärpta bestämmelser och följer utvecklingen av lagförslaget.

Fördjupad analys av kostnaderna för barn och unga i föreningsidrott

Regeringen har gett Centrum för idrottsforskning (CIF) i uppdrag att under 2025 analysera kostnaderna för barn och unga att delta i föreningsidrott. Analysen ska fokusera på hur kostnadsutvecklingen påverkar barns och ungas möjlighet till idrottande samt ideella idrottsföreningars verksamhet. CIF ska också studera effekterna av ökad professionalisering och kommersialisering inom idrotten, särskilt för barn- och ungdomsidrott, och hur detta påverkar föreningars ekonomi. Dessutom ska CIF lyfta fram goda exempel på hur kostnader kan hållas nere. Uppdraget ska redovisas senast 15 april 2026.

Satsning på friluftsliv för äldre personer

Regeringen har i budgetpropositionen för 2025 avsatt sju miljoner kronor per år till och med 2027 för att friluftsföreningar ska kunna genomföra friluftslivsverksamhet för äldre personer. Svenskt Friluftsliv ska till Regeringskansliet senast den 31 mars 2026 lämna in en slutrapport.

Boverket ska öka kunskapen om planering och gestaltning av idrottsanläggningar

Tillgång till anläggningar och idrottsmiljöer är en avgörande faktor för att kunna bedriva idrottslig verksamhet. Regeringen har gett Boverket i uppdrag att samla in, redovisa och sprida lärande exempel om planering och gestaltning av idrottsanläggningar. Boverket ska lämna en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet senast den 31 mars 2026.

Regeringen vill motverka tidig selektering inom idrotten och skapa plats för

fler

Regeringen har beslutat om nya riktlinjer för statens bidrag till idrotten för 2025. Dessa riktlinjer fokuserar på att motverka tidig selektering och främja en mer inkluderande och jämlik idrottsrörelse. Sveriges Riksidrottsförbund (RF) ska redovisa insatser och resultat av detta arbete, inklusive antalet deltagande barn och ungdomar, effekterna i utsatta områden, och integreringen av personer med funktionsnedsättning, särskilt de med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

Offentligt erkännande av ungas insatser ska stärka incitament för att delta i föreningslivet

Regeringen gav i oktober 2023 i uppdrag att analysera och föreslå hur unga personers ideella engagemang kan erkännas offentligt. I promemorian "Underlätta, utbilda, uppskatta – så erkänns ungas ideella engagemang" föreslås följande:

- Länsstyrelserna ska inrätta ett årligt ungdomspris för att uppmärksamma ungas ideella insatser.
- Ungdomsorganisationer ska kunna söka medel för ledarutbildningar och mentorskapsprogram.
- Ungas åsikter ska inkluderas mer i statliga utredningar och beslutsprocesser.
- Folkbildningsrådet ska etablera ett system för digitala mikromeriter för att synliggöra ungas erfarenheter.
- Skolverket ska ta fram ett nationellt skolutvecklingsprogram om föreningskunskap för grundskolan.

Kompletterande insatser inför införandet av fritidskort för barn och unga
Fritidskortet ska ge barn och unga i åldrarna 8–16 år ökad tillgång till idrott, kultur, friluftsliv och annat föreningsliv. Det ska innehålla ett värde som kan användas som betalning för fritidsaktiviteter inom till exempel idrottsrörelsen, friluftorganisationer och andra organisationer inom civilsamhället och kulturområdet. Beloppets storlek kommer att ha en differentierad utformning för att särskilt stötta barn och unga i socioekonomiskt utsatta hushåll att ta del av fritidsaktiviteter. Barn och unga med funktionsnedsättning eller andra behov av särskilt stöd ska uppmärksammas så att fritidskortet kommer dem till godo i lika stor utsträckning som för andra barn och unga. Fritidskortet införs under hösten 2025.

Uppdrag till Folkhälsomyndigheten att ta fram en nationell strategi mot ofrivillig ensamhet

Under 2023 gav Regeringen i uppdrag till Folkhälsomyndigheten att genomföra en kartläggning i syfte att utveckla kunskapen om ofrivillig ensamhet och dess konsekvenser. Utifrån kartläggningen tog Folkhälsomyndigheten fram en nationell strategi för att beskriva hur arbetet mot ensamhet kan förstärkas. Strategin beskriver hur olika aktörer i samhället kan arbeta för att bidra till att minska ensamhet och öka gemenskap.

MUCF får i uppdrag att stärka förutsättningarna för att skapa mötesplatser

för unga hbtqi-personer

MUCF fick under 2023 i uppdrag att stärka förutsättningarna att skapa och bibehålla fysiska och digitala mötesplatser för unga hbtqi-personer. Den nya kartläggningen visar att många olika aktörers uthålliga insatser har gett resultat över tid. Det finns nu fler mötesplatser för unga hbtqi-personer i fler kommuner i Sverige där de kan träffa och utbyta erfarenheter med andra unga, möta trygga inkluderande vuxna och stärkas i sin identitet. Men trots framstegen visar kartläggningen att många unga hbtqi-personer fortfarande saknar en tillgänglig och nära mötesplats.

Fördjupad analys av det ideella engagemanget och kartläggning av tillgång till idrottsanläggningar

Regeringen gav Centrum för idrottsforskning (CIF) i uppdrag att under 2024 genomföra en fördjupad analys av det ideella engagemanget inom idrottsrörelsen, hur det har utvecklats över tid och vilka utmaningar och möjligheter det innebär för idrottsrörelsen. Uppdraget redovisades i april 2025 med antologin Jag ställer upp, som beskrivs mer under rubriken *Ökade kostnader för deltagande driver ojämlikhet*.

Ekonomisk utveckling internationellt och nationellt

Det osäkra omvärldsläget utgör risker för återhämtning i svensk ekonomi. Enligt SKR:s prognoser kommer lågkonjunkturen att hålla i sig längre, vilket får effekter på kommuner och regioner. Säkerhetsläget, oförutsebar amerikansk politik, handelskonflikt, upprustning i Europa samt extremväder till följd av klimatförändringar är omständigheter som skapar ekonomisk osäkerhet. Tidigare har SKR prognostiserat en återhämtning 2026, våren 2025 har börjat turbulent ur ett ekonomiskt perspektiv, framför allt har global handelskonflikt eskalerat vilket innebär att hela den internationella ekonomin är i gungning. Detta dämpar den ekonomiska aktiviteten i Sverige och omvärld. Det lågkonjunktur som Sverige befinner sig i just nu kommer därmed bestå ytterligare en tid.

På arbetsmarknaden syns en svag återhämtning, där sysselsättningsgraden ökar något men arbetslösheten förblir fortsatt hög både under 2025 och 2026, och bedöms stiga till 8,8 procent under 2025.

Sveriges kommuner har haft två tuffa år med stora underskott där orsakerna bland annat var höga pensionskostnader till följd av inflation och ökade räntekostnader. Efter två år av real urholkning pekar prognosen på en återhämtning under 2025. Prognosen är att inflationen ligger kvar nära målnivån de närmaste åren, vilket medför att pensionskostnaderna bedöms vara mer stabila de närmaste åren. Det finns dock betydande ekonomiska och geopolitiska risker i omvärlden som kan ändra denna bild. Minskade pensionskostnader och ökat skatteunderlag bidrar till förbättrade resultat under 2025 och 2026. Det som kvarstår är utmaningarna med finansiering av investeringar och hantering av demografiska förändringar, en åldrande befolkning ställer krav på omställning i många kommuner till följd av ökade resurskostnader.

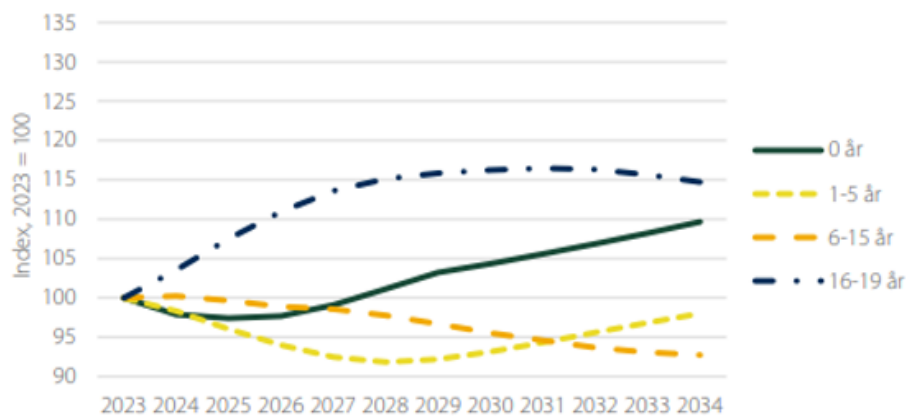
Befolkningsprognos

Stadens befolkningsprognos visar kommande förändringar för malmöbor

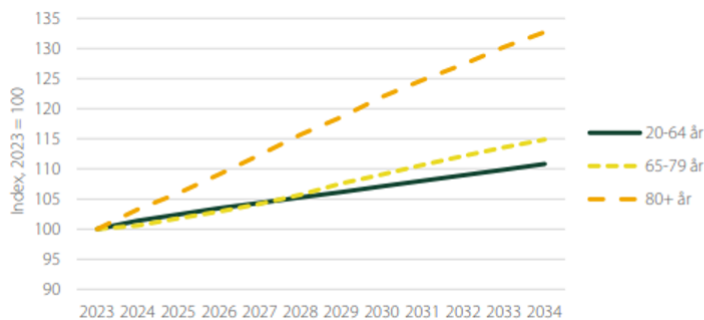
och specifikt nämndens tre prioriterade målgrupper, barn och unga 4–25 år, personer med funktionsnedsättning och äldre.

I slutet av 2033 förväntas det finnas 397 000 Malmöbor, vilket är 40 000 fler än 2022 och en ökning med 3 600 invånare per år. Snabbast förväntas gruppen 80 år eller äldre att växa (+32 procent), följt av gruppen unga i gymnasieåldern(+23 procent).

De yngre barngrupperna ser inte samma snabba tillväxt som för de i gymnasieåldern. Gruppen i förskoleåldern förväntas vara ungefär lika stor om 10 år som idag, och gruppen i grundskoleålder till och med något mindre än idag.

Figur 1 Index (2023=100) för befolkningsutvecklingen för planeringsåldrarna, 0–19 år. Källa: stadskontoret.

Figur 2 Index (2023=100) för befolkningsutvecklingen för planeringsåldrarna, 20 år och äldre. Källa: stadskontoret

Dessa förändringar i befolkningen ställer nya krav på planering och prioriteringar i hela välfärdssystemet. För fritidsnämnden innebär en förändrad åldersstruktur att behoven och förväntningarna hos målgrupperna förskjuts. Minskade barnkullar kan på sikt innebära minskat tryck på vissa verksamheter, medan en växande äldre befolkning ökar behovet av äldreomsorg och anpassade insatser för att främja en meningsfull fritid för seniorer. Fritidsnämnden behöver i detta sammanhang arbeta alltmer utifrån ett livsloppsperspektiv – där fritid ses som en resurs genom hela livet.

Att ungdomar som grupp ökar samtidigt som antalet aktiva i idrotts- och fritidsaktiviteter sjunker drastiskt från 12 års ålder innebär att

fritidsnämnden särskilt behöver bevaka ungdomars preferenser och behov samt skapa ett fritidsutbud som är relevant och tilltalande för gruppen.

Påverkan på demografikompensation över tid

Utifrån den nuvarande demografiberäkningen och befolkningsprognos så kommer demografikompensationen att minska framåt. En översyn av beräkningsgrunderna är pågående och vilken effekt det får är inte känt i nuläget.

Nämndens demografikompensation har historiskt fördelats till mestadels anläggningsutveckling. Nämnden har sedan 2013 byggt 16 sporthallar och 22 konstgräsplaner, varav 8 helt nya. Denna utbyggnad har skapat attraktiva anläggningar för malmöborna och fått ned antal aktiva från anläggningar med hög beläggningsgrad och nyttjande.

Nämndens fokus framåt är att fylla dessa anläggningar med aktivitet och öka andelen aktiva malmöbor. I nuläget gör nämnden bedömningen att ökat deltagande inte nödvändigtvis behöver innebära en utökning av bidragsbudgeten, utan att justeringar kan göras inom ram för att möta förändringar i demografi och ojämlikt deltagande. Men om demografikompensationen minskar framåt så minskar nämndens ekonomiska utrymme för anläggningar vilket påverkar nämndens befintliga ram. Nämnden kommer i större utsträckning att behöva omfördela medel inom den befintliga ekonomiska ramen och därmed tvingas göra större prioriteringar vilket kan ge negativ påverkan. Nämndens bedömning är att nämnden kan komma behöva kompenseras för att hantera efterfrågan.

Flexibla och omställningsbara anläggningar

Befolkningsutvecklingen och förändrade fritidsvanor förutsätter att nämnden planerar för yteffektiva anläggningar som möjliggör för olika aktivitetstyper. Det handlar om att anpassa såväl innehåll som funktion utifrån livets olika skeden och att se över hur befintliga lokaler kan anpassas eller omfördelas över tid.

I utveckling av anläggningar, lokaler och mötesplatser tas stor hänsyn till att dessa funktioner ska vara öppna, multifunktionella och tillgängliga för alla. De demografiska förändringarna ställer nya krav på hur fritidssektorns lokaler och anläggningar planeras, nyttjas och utvecklas. Hyllie sportcenter är gott exempel på sådan multianläggning som erbjuder brett utbud av aktiviteter inom samma tak och når en bred målgrupp i såväl närområdet som i staden.

En flexibel anpassning av fritidssektorns platser är en förutsättning för att möta Malmös demografiska framtid.

Fritidsnämndens lokalbehov och anläggningsutveckling påverkas inte enbart av Malmöbornas fritidsvanor utan också av andra nämnders behov och beslut. Mycket av fritidssektorns anläggningsutveckling styrs i praktiken av skolornas behov. Det innebär att fritidssektorn i dag har begränsade möjligheter att driva anläggningsutveckling på egna initiativ, vilket kan utgöra ett hinder i mötet med nya målgrupper.

Nämndens sporthallar, simhallar och ishallar är hårt belastade av besökare från såväl inom staden som besökare från andra kommuner. Nämnden

bygger omställningsbara anläggningar, men processen tar tid och kommer med en kostnad som den senaste åren ökat markant. Nämnden efterlyser en nationell investeringsfond för idrottsanläggningar. En fond som kommuner och föreningar kan använda för att möta det växande behovet av anläggningar och som bidrar till att utjämna skillnader, som skapar fler möjligheter och gör att barn över hela landet kan hitta sin plats inom idrotten.

Ökade kostnader för deltagande driver ojämlikhet

Den svenska idrottsrörelsen är den största organiserade formen av fritidsverksamhet för barn och ungdomar i Sverige. Vad gäller barn mellan sex och tolv år är cirka 70 procent medlemmar i en idrottsförening. Men att ha barn som deltar i föreningsidrott är också förenat med kostnader – avgifter, utrustning, resor med mera – som kan bli en ekonomisk börda för familjer och riskera att exkludera barn från idrott. Ökade kostnader och minskande tillgänglighet utmanar idrottens mål och princip om allas rätt att vara med. Det är därför viktigt att följa kostnadsutvecklingen över tid och få en förståelse för hur kostnaderna påverkar barns möjligheter till idrott i förening. Det behövs en större samverkan mellan aktörer inom idrottsrörelsen, den kommersialiserade idrotten, kommuner och stat för att långsiktigt hålla tillbaka ökningen av kostnader.

I konsumtionskulturens snabbt föränderliga miljö spelar fritiden en allt större roll som social markör och för utvecklingen av ungas identitet. Tävlingsidrotten har hög status i samhället och inom ungdomskulturen. I forskning [1] framkommer att idrottens höga status har fortsatt driva på kommersialiseringen av barn- och ungdomsidrotten i Sverige. Utvecklingen har gjort att fler privata aktörer har kommit in i barn- och ungdomsidrotten och att det skapats en kommersiell marknad. Även idrottsföreningarna har intressen i den kommersiella utvecklingen, i synnerhet i verksamhet som gynnar barns och ungas idrottsliga utveckling, och många föreningar anordnar egna kommersiella aktiviteter. Att avgifterna har ökat så markant beror bland annat på ett ökat nyttjande av betalda ledare samt svårigheter att få tillgång till lokaler.

Vidare tillkommer professionaliserings- och kommersialiseringprocesser i framför allt barn- och ungdomsidrotten, som oundvikligen gynnar familjer med god ekonomi. Detta förstärker en redan utbredd socioekonomisk ojämlikhet i ungas möjlighet att delta. Antalet kommersiella aktörer som erbjuder idrottsaktiviteter har ökat och kan vara på väg att förändra de förutsättningar idrottsföreningar bedriver sin verksamhet i.[2] Det vill säga privata aktörer erbjuder delvis likvärdig aktivitet för en kostnad men kräver inte ett ideellt engagemang av familjen.

I centrum för idrottsforsknings rapport *Jag ställer upp*, framgår att högre krav på ledare, tunnare rekryteringsbas och okunskap om vad det innebär att vara ideell hotar idrotten som folkrörelse. Vilket utmanar nämndens och idrottsrörelsens syn på det ideella engagemanget som en demokratisk och bred folkrörelse. Att engagera sig ideellt är att frivilligt ingå i ett socialt sammanhang där verksamhet bedrivs och utvecklas i demokratiska processer, och i dialog med andra. Att engagera sig ideellt har ett

egenvärde. De som utför ett ideellt arbete i en idrottsförening bidrar nämligen inte enbart med sin tid – de manifesterar även en vilja att åstadkomma något, att påverka och att ta ansvar.

Nämndens arbete med jämlikhet och mänskliga rättigheter

Fritidsnämnden har i uppdrag att arbeta för att alla Malmöbor ska ha möjlighet till en meningsfull fritid. Forskning och utredningar visar dock att den ojämlikhet som genomsyrar samhället i stort även syns inom de olika verksamheter som nämnden ansvarar för och stöttar. Därför blir det kompensatoriska uppdraget – att kompensera för strukturella ojämlikheter – en del av kärnuppdraget. Nämnden har beslutat en strategi för jämlikhetsarbetet för att säkerställa att jämlikhet fortsätter vara en grundläggande princip i verksamheten.

Strategin visar riktningen för arbetet med att motverka ojämlikhet och främja rättighetsbaserad jämlikhet, att alla människor har samma värde och rättigheter men att lika behandling av alla människor kan leda till mer ojämlikhet.

Delaktighet och inflytande

Jämlik fritid handlar om att alla ska ha samma möjligheter att forma sin egen fritid. Det förutsätter en jämn fördelning av makt, inflytande och resurser. I takt med samhällets utveckling ställs allt högre krav på att nämnden i samverkan med civilsamhälle och andra aktörer skapar bättre förutsättningar för deltagande på lika villkor. Det är nödvändigt att belysa olika förutsättningar för att lyfta behov och peka på strukturella problem.

Jämlik fritid är en del av nämndens grunduppdrag och all verksamhet ska bedrivas utifrån likvärdighet med grund i mänskliga rättigheter och barnrätt. Nämnden erbjuder ett brett utbud för att alla Malmöbor ska ha tillgång till en meningsfull fritid och arbetar aktivt med att undanröja strukturella hinder för att delta.

Nämnden förstärker insatser för de föreningar och civilsamhällesorganisationer som bedriver verksamhet som idag inte passar in i rådande strukturer och system samtidigt som stödet till föreningsliv, mötesplatser och egen verksamhet behöver utvecklas utifrån de lokala behov som råder. Detta för att möjliggöra att fler Malmöbor får en meningsfull fritid, stannar kvar i aktivitet och hittar sitt sammanhang.

Förståelse för målgrupperna

Nämndens utbud behöver upplevas attraktivt för många olika människor. Det här ställer krav på att förstå och bemöta olika livsstilar, subkulturer, preferenser och behov. Medborgardialoger och andra strukturerade möjligheter för invånare och besökare att ge feedback, är viktiga verktyg och förväntas också alltmer av invånarna. Att ha förståelse för målgruppens behov är nyckeln till framgång. Fritidsnämnden har tradition av att samverka med universitet samt ta del av relevant forskning för att följa utveckling inom fritidssektorn.

Ung livsstil

Studien Ung livsstil har fritidsnämnden varit uppdragsgivare för i Malmö

1990, 1996 och 2015 samt i samverkan med kulturnämnden 2019/2020. Ung livsstil bidrar med viktig kunskap om målgruppen barn och unga med möjlighet att stärka inte bara den egna nämnden, utan staden som helhet. Under 2025 genomförs en uppföljande Ung livsstilundersökning i mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet som bidrar med värdefull kunskap från målgruppen i arbetet framåt.

Under hösten 2024 genomförde nämnden för första gången Ung livsstil för elever i anpassad skola (tidigare särskola). I studien undersöks ungdomars preferenser, deltagande i fritids- och kulturaktiviteter fysisk aktivitet, läsvanor, hälsa och besvär. I den första genomgången av resultaten uppmärksammas gymnasietjejeers låga självskattade psykiska hälsa. I gymnasiet är skillnaderna i psykosomatiska besvär mycket stora mellan könen. 9 procent av killar och 51 procent av tjejer har i gymnasiet haft minst två psykosomatiska besvär nästan varje dag.

Vidare framkommer i studien i vilken liten utsträckning tjejer motionerar minst två gånger i veckan så de blir svettiga, endast 20 procent av tjejer medan 60 procent av killar. I den kommande rapporten undersöks närmare likheter och olikheter mellan ungdomar i anpassad skola och ungdomar i ordinarie skola. Rapporten används som underlag för nämndens samarbete med skolnämnderna.

Nämnden arbetar med medskapande arbetssätt för att fånga upp målgruppens behov. Genom skapandet av ett expertråd kan fritidsgårdsbesökare ungdomar vara rådgivare i verksamhetens utveckling. Enkäten Unga röster, som genomförs under hösten 2025 i samverkan med arbetsmarknads- och socialnämnden, bidrar till värdefulla insikter om ungas vardag utifrån de ungas bostadsområde.

Gruppen äldre är den snabbast växande åldersgruppen i Malmö och samverkan med Hälsa-vård-och omsorgsnämnden fortsätter kring målgruppens hälsa.

Nämnden anpassar verksamheten för att möta ökad efterfrågan från målgruppen till exempel genom anpassning av Bulltofta rekreatiomsområdets gym för målgruppen.

Genom att Malmö har beviljats medlemskap i Världshälsoorganisationens (WHO) Global Network for Age-friendly Cities and Communities (GNAFCC) kan ökade kunskaper om och från målgruppen sprids i staden så att insatser från olika nämnder kan förstärka varandra. En utredning kommer att genomföras under 2026 för att öka kunskapen och bättre kunna möta Malmös äldre befolkning och deras behov av fritidsinsatser.

Samverkan för att skapa jämlik tillgång till nämndens anläggningar

Genom att tydliggöra ansvarsfördelningen och hitta överlappande verksamhet mellan stadens nämnder kan staden som helhet erbjuda ett bredare utbud för Malmöborna och använda resurser effektivt. Nämnden ser behov av att fortsätta arbeta gemensamt för att möjliggöra för de Malmöbor som idag inte deltar i det kommunalt subventionerad kultur- och fritidsutbudet att kunna ta del av utbudet i större utsträckning.

Under 2026 förstärks samverkan med funktionsstödsnämnden och

kulturnämnden för att göra stadens kultur- och fritidsutbud mer tillgängligt för Malmöbor med funktionsnedsättning. Samverkan fokuserar på öka Malmöbornas kännedom om det befintliga tillgänglighetsanpassade utbudet av kultur och fritidsaktiviteter som arrangeras i staden. Samt att ytterligare förbättra tillgängligheten och deltagandet i aktiviteter så att alla Malmöbor kan erbjudas en aktiv fritid och bättre hälsa. 2026 ska vara ett år då personer med intellektuell funktionsnedsättning tar mer plats i Malmö. Detta ska nämnderna arbeta för tillsammans med civilsamhället genom till exempel Funkisfestivalen och Special Olympics. Samt nämndens fritidsgårdsverksamhet Funka och satsning på simskola för elever i anpassad skola. Personer med funktionsnedsättning är en prioriterad målgrupp för nämnden sedan flera år och satsningarna är ett sätt att medvetet fördela ekonomiska och personella resurser utifrån nämndens kunskap om ojämlikhet i staden.

Vidare samarbetar nämnden med Parasportförbundet för att stärka och prioritera tillgänglighetsfrågor för personer med funktionsnedsättning i Malmö med fokus på stadionsområdet, evenemang samt att öka tillgängligheten i befintliga anläggningar och säkra byggprocesser vid nybyggnation eller ombyggnation.

Nämnden har ett upparbetat samarbete med föreningar såsom RF/SISU och Parasportförbundet för att erbjuda ett brett utbud av aktiviteter för målgruppen samt kompetensutveckling av nämndens medarbetare.

Samverkan med olika aktörer är av störst vikt för att lyckas i fritidsgårdarnas uppdrag. Verksamheten deltar i flera förvaltningsövergripande samverkansgrupper med aktörer så som räddningstjänsten, polisen och civilsamhället. Malmö's fritidsgårdar är med i Örat mot marken och i olika SSPF grupper (Skola -Socialtjänst -Polis – Fritid). Fritidsgårdverksamheten kommer under 2026 att delta i utvecklingsarbetet Trygga barnet tillsammans med förskole-och skolnämnderna.

Nämndens arbete med folkhälsa såsom hälsosam livsstil, fysisk rörelse och psykisk hälsa måste ske i nära samarbete med skolnämnderna.

För att nå effekt krävs långsiktiga satsningar

För att kunna möta nämndens långsiktiga uppdrag med jämlikt deltagande, trygga mötesplatser och meningsfull tillvaro krävs långsiktig finansiering. Styrning genom årliga satsningar riskerar att skapa en ryckighet och kortsiktiga insatser som i värsta fall leder till en projektrötthet som inte gynnar verksamhet eller målgrupp. En långsiktig finansiering leder även till en effektivisering i bättre planeringsförutsättningar och minskad administration.

För 2025 fick nämnden medel för att etablera ett mobilt team och införa söndags- och helgöppet inom fritidsgårdsverksamheten. Nämnden ser fortsatt behov av att förstärka verksamheten och erbjuda Malmö's unga en trygg och strukturerad miljö även under årets röda dagar. Permanenta medel är avgörande för att möta målgruppens efterfrågan och säkerställa ökat öppethållande under årets alla dagar. Såväl som en fortsatt god samverkan med arbetsmarknad-och socialnämnden och skolnämnderna.

Under senare år har fritidsnämnden, tekniska nämnden och kulturnämnden erhållit särskilda medel för lovsatsningar, dessa medel skulle med fördel kunna permanentas för att långsiktigt erbjuda flera barn och unga trygga och ledarledda aktiviteter under loven.

Nämndens bidrag till klimatomställningen

Nämnden arbetar med olika tekniska lösningar och arbetssätt för att dra nytta av teknikens framsteg. Genom användning av städrobotar, automatisk bevattning och sensorstyrd belysning kan nämnden utvärdera om lösningarna är kostnadseffektiva och samtidigt bidrar till en hållbar miljö.

Klimatförändringarna bidrar till risk för såväl ökad torka som för kraftiga skyfall. Nämndens anläggningar behöver klara av längre perioder utan regn likväl som perioder med kraftig nederbörd som faller under en kort period. För att hantera dessa utmaningar arbetar nämnden tillsammans med bland annat servicenämnden, med skyfallsplaner samt ser över vattenuppsamling för att kunna tillvarata på regnvatten för bevattning av till exempel fotbollsplaner och tennisplaner.

Utfasning av konstgräs

EU har beslutat att gummigranulat i konstgräsplaner ska fasas ut fram till 2031. Nämnden deltar aktivt i stadens revidering av handlingsplan för utfasning av konstgräsplaner med gummigranulat samt är drivande i det nationella Kommunernas konstgräsnätverk, som verkar för ökad kunskapsspridning mellan kommuner och andra aktörer inom konstgräsområdet.

Nämnden har nått slutet av en period med utökad anläggning av nya konstgräsplaner. Framåt kommer fokus vara på att renovera äldre planer, där förutom utbyte av konstgräset, även större insatser kan krävas med bärlager och dränering. Via anläggning av nya, planerade konstgräsplaner är ifyllnaden sand och vid renovering av planer så återanvänds delar av gummigranulatet. På sikt kommer nämnden att sikta mot att gå mer mot cirkuläritet genom köp av återbrukat material och möjlighet att skicka uttjänt material för förädling och återanvändning.

Rekreatiomsområden som gröna lungor i staden

Det är viktigt i en växande stad att vara mån om de gröna ytorna. Nämnden utvecklar de värden som natur och landskap kan bidra med för att få långsiktigt hållbara livsmiljöer, både för människor och biologisk mångfald. Malmöborna tillgång till natur och gröna miljöer i staden är bland annat genom nämndens rekreatiomsområden och idrottsplatser.

Under 2025 invigs det nya naturcentret i Torup, en plats där besökare i alla åldrar ska få utforska och uppleva Bokskogens unika naturvärden och Öresunds funkis är fortsatt en viktig anläggning för att alla Malmöbor ska ha möjlighet till simkunnighet och svalka under varma sommandagar.

[1-2] Hertting, K, Wagnsson, S (2024) Smakar det så kostar det. Riksidrottsförbundets FoU-serie 2024:5, Segnestam Larsson, OO (2024) Barn- och ungdomsidrottens prislapp: Vem bär ansvaret? En studie av ansvaret för kostnadsutvecklingen för barn och ungdomar att idrotta i förening 2009 till 2023.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Trygghet högre upp på dagordningen

Samhället förändras snabbt och komplexiteten ökar. Behovet av att se på olika samhällsutmaningar och skeenden ur flera perspektiv ökar. Oroligheter såsom gängkriminalitet och hög inflation nationellt, och ett säkerhetspolitiskt osäkert läge internationellt, har flyttat trygghetsfrågor högt upp på den politiska agendan. Säkerhet och beredskap har seglat upp som några av de absolut viktigaste politiska frågorna. I och med det breddas även fritidsnämndens frågor och närmar sig mer än tidigare frågor som angränsar andra nämnders uppdrag så som till exempel omsorg om unga, socialt förebyggande arbete och hållbar stadsutveckling. Behovet av samverkan och samarbete ökar för att staden ska kunna ta sig an de komplexa utmaningar som följer globala skeenden som påverkar det lokala i Malmö. I en tid av ökande samhällsklyftor, polarisering och minskande demokratiskt utrymme blir fritiden en särskilt viktig demokratisk arena.

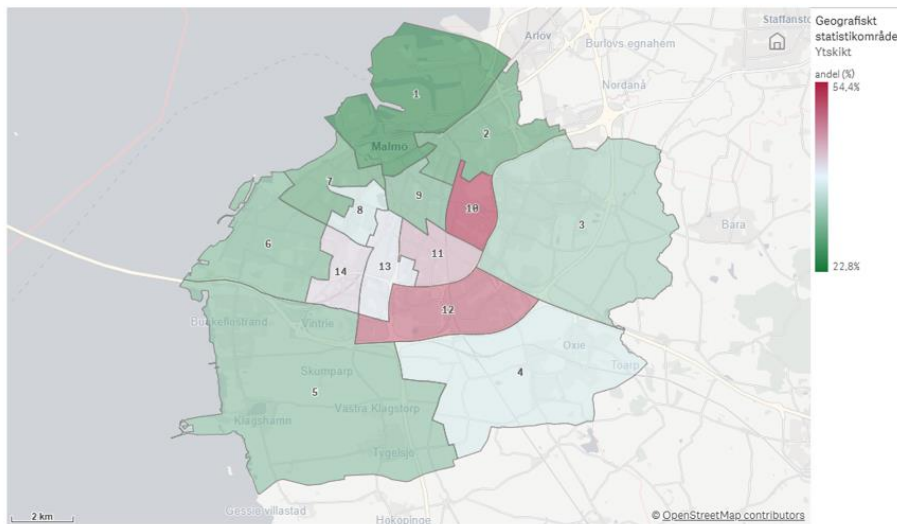
Malmö Möts är ett koncept för att samla, synliggöra och stärka stadens arbete med demokrati, mänskliga rättigheter och antirasism. Genom samverkan med civilsamhälle, politik, akademi och internationella aktörer skapas en plattform för kunskapsutbyte, ungas engagemang och gemensam utveckling. Malmö Möts samordnas av kommunstyrelsen och ska bidra till målet att göra Malmö till världens mest demokratiska stad. Fritidsnämnden engagerar sig aktivt i arbetet för att säkerställa att demokratifrågor integreras i det dagliga arbetet, når alla målgrupper och stärker invånarnas delaktighet och förtroende. Malmö Möts utgör därför en viktig prioritering under kommande år och är en del av nämndens rättighetsarbete och implementering av jämlikhetsstrategi.

Fritid som möjliggörare för ökad tillit

Föreningslivet i Malmö är rikt och erbjuder allt från idrott, natur och kultur till sociala aktiviteter. Det går inte att överskatta betydelsen av ett starkt föreningsliv för en attraktiv stad och ett levande demokratiskt samhälle. Det civila samhällets engagemang är en viktig del av stadens välfärd och nämndens stödsystem är en viktig faktor för ett starkt föreningsliv.

Utvecklingen av framtidens Malmö handlar i hög grad om att lyckas motverka den ojämlikhet mellan medborgarna som idag växer inom flera områden. Jämlikhet bidrar till känslor av hopp och mellanmännisklig tillit och är en förutsättning för att människor ska välja att engagera sig i granngemenskap såväl som i föreningsliv och demokrati. Graden av tillit i

samhället påverkar flera olika faktorer bland annat folkhälsan. Med lägre tillit skapas färre främjande gemenskaper som bidrar till ett levande demokratiskt samhälle. I Malmö är avsaknaden av tillit till andra högre än i resten av Skåne och riket och faktorer som sticker ut är till exempel sysselsättning, utbildningsnivå och ålder. Även mellan Malmös geografiska områden syns stora skillnader i tillit till andra.

Figur 3 Avsaknad av tillit till andra per område i Malmö 2022, andel (%) Källa: Koll Agenda 2030 - minskad ojämlikhet.

Nämnden fortsätter arbeta för att skapa fler gemenskaper så som ett aktivt föreningsliv, fritidsgårdar, mötesplatser och främjande aktiviteter. Ett aktivt föreningsliv och deltagande i kulturella aktiviteter kan motverka ohälsa och är en förutsättning för demokratisk delaktighet och utvecklingen av det demokratiska samtalet.

Trygga platser

Samnyttjande av platser och anläggningar är viktiga för att öka tryggheten. Genom att skapa flöden och befolka offentliga rum och närmiljöer kan känslan av trygghet på och runt platsen öka. När flera aktörer nyttjar, utvecklar och formar platser och anläggningar ökar förutsättningarna för gemenskap vilket kan bidra till en ökad känsla av trygghet. Här kan nämnden arbeta på flera håll för att bidra till att skapa trygga platser och miljöer där Malmöborna vill spendera sin tid.

En framgångsfaktor är att se frågan ur ett holistiskt perspektiv och även tänka in faktorer såsom till exempel belysning och busshållplatser, eller att arbeta med ledare och personal för att öka tryggheten i anslutning till fritidsaktiviteter och anläggningar. Nämnden fortsätter att arbeta med stöd för trygghetsskapande åtgärder på anläggningar och mötesplatser men även i samverkan med andra nämnder för att påverka närmiljön och resan till och från platsen.

Att ta sig till sin fritidsaktivitet i en sporthall, på en fritidsgård, en simhall eller annan mötesplats, kräver att du känner dig trygg i ditt eget

bostadsområde så väl som i andra delar av staden. Enligt polisens trygghetsmätning i Malmö 2024 känner sig 56 procent trygga utomhus på kvällstid, även om 18 procent fortfarande upplever att otrygghet begränsar dem i vardagen[1]. Resultaten av polisens trygghetsmätning visar att Malmöborna generellt upplever att tryggheten har förbättrats i staden men skillnaderna mellan stadsdelarna är stora. Det kan jämföras med hur barn och unga har svarat på frågor kring trygghet i sina bostadsområden. Rapporten *Uppväxtvillkor för barn och unga i Malmö (2024)* visar att barn och unga generellt känner sig trygga i sina bostadsområden men även där ser man stora skillnader mellan stadens olika områden. Högst nivå av trygghet i sitt bostadsområde finns bland flickor i delområdena runt Ribersborg och Bellevue (GeSo 7, 96 procent) och lägst nivå av trygghet återfinns bland pojkar i delområdena runt Örtagården och Herrgården (GeSo 10, 77 procent). För fritidsnämnden är det viktigt att utifrån ett hållbarhetsperspektiv motverka skillnader mellan de olika geografiska områdena i staden. Genom uppdraget lokal utveckling kommer nämnden närmare människorna i lokalområdena och kan tillsammans arbeta för ökad trygghet, delaktighet och trivsel i närmiljön och på resan till och från fritidsaktiviteter.

Flerdimensionell ojämlikhet

Ökad ojämlikhet kräver nya sätt att arbeta. De grupper som står långt ifrån att ta del av stadens resurser hamnar längre ifrån när ojämlikheten ökar. Ojämlikhet är ett komplext samhällsproblem som yttrar sig i att människor inte i samma utsträckning som andra kan få rätten till fritid uppfyllt. Dessa grupper kan förväntas ha sämre hälsa och livskvalitet och sämre möjligheter att påverka sin omgivning. Fritidsnämnden strävar efter att alla människor, oavsett vem man är och vilka förutsättningar man har, ska kunna ha en meningsfull fritid. För att adressera en ökad ojämlikhet med flera dimensioner behöver nämnden fortsätta sin samverkan med andra nämnder för att hitta flera sätt som möjliggör att fler kan ta del av stadens resurser.

Fritidsnämndens verksamheter är i stort relationella, det handlar om människor som möter människor, service, tillhandahållande, möten och närvaro. Nämndens arbete blir än mer relationellt när fritidsgårdsverksamheten blir mer uppsökande, när idrottsplatsvaktmästare möter och hanterar sociala relationer på idrottsplatserna, i samskapande med civilsamhället och i den lokala närvaron. Fritidsnämnden har mod, och möjlighet i sitt uppdrag, att vara nära Malmöborna vilket är en förutsättning för att bemöta det som skapar ojämlikhet.

Under 2026 fortsätter fritidsgårdsverksamheten arbetssätt med fokus på de lokala förutsättningarna. Detta genom att kraftsamla där behoven är som störst och fritidsgårdar prioriteras i områden med en hög andel barn och unga som lever i socioekonomisk utsatthet och med hög besöksfrekvens. Fritidsgårdsverksamheten fyller en viktig roll i det preventiva arbetet genom sitt uppsökande och relationsbyggande arbete med barn och unga. Genom att erbjuda ungdomarna en trygg och strukturerad miljö, där de kan engagera sig i meningsfulla aktiviteter, kan fritidsgårdsverksamheten fortsatt arbeta främjande och bidra till att minska risken för ogynnsamma

beteenden och problem.

Kommande revideringar av föreningsstöd och fördelningsprinciper

Malmö arbetar tillsammans med föreningsliv och civilsamhället för att stärka förutsättningarna och villkoren för föreningslivet på olika sätt. Nämnden bevakar utvecklingen och gör insatser för att förlänga tiden som Malmöborna är aktiva genom att kontinuerligt arbeta med anläggningsutveckling, fördelningsprinciper och föreningsstöd. Fritidsförvaltningen gör vart annat år en översyn av fritidsnämndens regelverk för registrerade föreningar och organisationer. I översynen inför 2024 infördes drop-in för målgruppen + 65 år samt ett undantag för medlemsavgift för att gynna föreningar som är nystartade föreningar av och för ungdomar, till exempel skolidrottsföreningar som väntas få effekt under 2025.

Genom kommande revideringar i fördelningsprinciperna kan fördelad tid i nämndens anläggningar ske utifrån antalet deltagare i respektive träningsgrupp, snarare än träningsgruppens serietillhörighet. Vilket förväntas få effekten att tävlingsmomentet tonas ned i förhållande till att få tillgång till träningstid.

Nämnden kommer att fortsatt göra förflyttningar för att minska strukturella hinder att delta och gynna prioriterade målgrupper. Genom att fortsätta öka träffsäkerheten i bidragssystemen kan nämnden i samverkan med civilsamhället få fler i aktivitet. Vidare handlar det om att säkerställa implementering och uppföljning av regelverk och vidta åtgärder om föreningar eller ledare skapar hinder för likvärdigt deltagande.

I en tid med mycket osäkerhet i vår omvärld fyller nämnden en viktig roll i att, förutom bidragsgivning, erbjuda kunskapsstöd och utbildningar gentemot föreningslivet. Nämnden erbjuder utbildningar för att ge kunskap och konkreta verktyg för att skapa trygghet för barn och unga, hur föreningar kan bli en bättre arbetsgivare samt om nämndens allmänna villkor och grundläggande krav och bidrag.

Lokal utveckling

Fritidsnämndens verksamheter har breda kontakt- och samverkansytor i staden med korta avstånd till Malmös lokalområden och dess aktörer och en tradition av att inkludera och samarbeta med civilsamhället. Fritidsgårdsverksamheten befinner sig i den lokala geografin och syftar till att erbjuda en meningsfull fritid för unga. Stöd till och nära samarbete med föreningsdrivna mötesplatser likaså. I det lokala finns även bad- och rekreationsanläggningarna med upptagning från hela Malmö samt andra delar av Skåne. Det finns en kontinuerlig dialog och stödsystem som värnar föreningslivets utbud av fritidsaktiviteter. Samt den fysiska närvaron i staden i form av skötsel av kommunens idrottsanläggningar samt lokal- och skyddssamordning. Samtliga verksamheter är nycklar i arbetet med att bidra till en mer sammanhållen stad.

Med utgångspunkt i denna erfarenhet tilldelade kommunstyrelsen fritidsnämnden samordningsuppdraget lokal utveckling som en del av sitt

grunduppdrag hösten 2024. En ny enhet för lokal utveckling har inrättats och startats upp på fritidsförvaltningen under våren 2025. Den nya enheten etableras under 2025 och formar uppdraget att samordna kommunens insatser för lokal utveckling.

Uppdraget har till syfte att stödja Malmö stad att bättre förstå och möta lokala behov, att främja närdemokrati och att samordna insatser enligt Agenda 2030 för bättre ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden. I en inkluderande process mellan Malmö stads nämnder och bolag, civilsamhälle och näringsliv skapas en bild av lokala behov för att rikta insatser rätt. Arbetet bygger på dialog och samverkan för att stärka tillit, öka engagemang och ta vara på initiativ i närområdet. Beroende av de lokala förutsättningarna kan det handla om att öka trivsel och social gemenskap, skapa trygghet, stärka lokala företag, förbättra infrastrukturen eller att på andra sätt främja förhållandena för och tillsammans med invånarna. Arbetet innefattar alla delar av staden och riktar sig till alla Malmöbor, barn som vuxna.

Öka skyddsfaktorerna och minska riskfaktorerna i barns och ungas livsmiljöer

Fritiden har stor betydelse och påverkan på barn och ungas utveckling. Balansen mellan vad som upplevs som krav eller avkoppling kan vara avgörande för om fritiden upplevs meningsfull eller inte. Lagom mycket fritid hänger samman med psykosociala hälsofördelar, medan för lite eller för mycket fritid i stället kan öka risken för psykisk ohälsa. Den psykiska ohälsan bland barn och unga är utbredd i hela staden (Uppväxtvillkor för barn och unga i Malmö, 2024). Förekomst av psykisk ohälsa skiljer sig mellan pojkar och flickor samt mellan olika områden. I delområdena runt Örtagården och Herrgården (GeSo 10) förekommer lägst andel av psykisk ohälsa bland både flickor och pojkar. I delområdena runt Ribersborg och Bellevue (GeSo 7) förekommer högst andel psykisk ohälsa bland flickor samtidigt som samma område har näst lägst andel psykisk ohälsa bland pojkar.

Forskning visar på hur en aktiv fritid kan ha positiv inverkan på till exempel psykiskt mående, skolprestation och känsla av delaktighet. Skyddsfaktorn *upplevelse av tillgång till prosociala fritidsaktiviteter i närområdet* visar hur barnet upplever att det deltar i föreningsliv, kulturaktiviteter eller trossamfund, eller deltar i arbete på fritiden för att hjälpa andra. Barns och ungas upplevelse av fritid i sitt närområde skiljer sig åt mellan stadens områden där områdena i västra Malmö har flest antal barn som anger att de har tillgång till fritid i närområdet.

Det krävs tidiga och samordnade insatser för att tidigare upptäcka och ge stöd till barn och unga som behöver det. Dessa insatser bör ges på den plats där barn och unga befinner sig, exempelvis i förskola, skola, socialtjänst, öppen verksamhet samt kultur- och fritidsverksamhet. Tidiga insatser kan främja en positiv utveckling för barn och unga och hjälper till att optimera samhällets resurser för att förhindra mer kostsamma insatser i framtiden. Fritidsnämndens verksamheter och stöd bidrar till att öka skyddsfaktorerna i barns och ungas uppväxtmiljöer.

För att främja en aktiv fritid och tidigt etablera de kontakter som behövs för att skapa möjligheter att aktivera sig är fritidsnämndens fortsatta samverkan med andra nämnder viktig.

En god organisation och attraktiv arbetsgivare

Att hitta rätt kompetens är en av de största utmaningar kommuner och regioner står inför. I rapporten Välfärdens kompetensförsörjning av Sveriges kommuner och regioner (SKR)[2] framgår att fram till 2031 kommer välfärdssektorn att behöva anställa 410 000 medarbetare. För att möta kompetensutmaningen lyfter SKR fram ett antal viktiga strategier såsom att minska behovet av fler anställda genom att öka heltidsarbetet, behålla och utveckla medarbetare genom att prioritera arbetsmiljöarbetet, stödja medarbetarnas utveckling och stärka ledarskapet samt att utveckla arbetssätten genom att använda kompetensen rätt och utnyttja teknologin smart.

Nämnden fortsätter arbeta med medarbetarskap utifrån Malmö stads värdegrund kreativitet, respekt och engagemang. Genom att involvera medarbetare i förändringar i ett tidigt skede och ta vara på kompetensen, är målet att medarbetare ska känna sig värdefulla och att de utför meningsfulla arbetsuppgifter. Nöjda medarbetare är mer engagerade vilket i sin tur leder till ännu bättre service till Malmöborna.

Kompetensförsörjning

Som en del i kompetensförsörjningen arbetar nämnden aktivt med att skapa trygga anställningar och kompetenta medarbetare. I detta arbete sker samarbete med andra nämnder för att möjliggöra fler tillsvidareanställningar i staden samt avseende utbildningsinsatser och skapande av platser för arbetsplatsförlagt lärande.

Nämnden fortsätter att arbeta med avdelningsspecifika kompetensmodeller. Dessa kompetensmodeller ska bidra till att säkra kompetensförsörjningen, öka professionaliseringen inom verksamhetsområdena och bidra till att hålla en hög kvalitet i verksamheterna.

Utvecklande ledarskap och tillitsbaserad styrning

Nämnden arbetar utifrån stadens styrdokument för ledarskapsutveckling. För nämnden innebär det bland annat att chefer kommer att kompetensutvecklas i Utvecklade ledarskap samt att förvaltning som helhet, i dialog med medarbetare och fackliga representanter, kommer att definiera och implementera tillitsbaserad styrning i organisationen.

Artificiell intelligens (AI)

Få yrken kommer vara opåverkade av det kraftfulla teknikskifte som nu pågår. Det blir de som kan använda teknologin effektivt i sitt jobb som kommer ha en stor fördel framför de som inte kan. AI kan göra det svåra enklare och effektivisera vardagen. För att säkerställa att kompetensen finns inom staden efterfrågar nämnden en samverkan för att höja kompetens inom AI som helhet. En översyn kring vilka arbetsuppgifter som kan automatiseras skulle med fördel kunna genomföras som helhet i staden varav enklare arbetsuppgifter kan se liknande ut för olika förvaltningarna.

Kommande AI-lösningar behöver vara integrerat med verksamhetsdata samt finnas koppling till verksamhetssystem.

Välfärdsbrottslighet

Välfärdsbrott påverkar vårt demokratiska system på flera sätt, brottsligheten är samhällsskadlig inte bara genom att utnyttja våra gemensamma skattemedel, utan också genom att undergräva tilliten och förtroendet för samhällssystemet. Ett bättre samarbete mellan de bidragsgivande nämnderna i staden förbättrar möjligheter att möta ett föreningsliv i förändring. Fritidsnämndens kompetens behövs för att stadens ambition med utvecklat samarbete med civilsamhället bland annat genom att ansvara för ett nämndsövergripande föreningsregister samt boknings-och bidragssystem. En väg in – ett kommungemensamt föreningsregister är fortsatt viktigt för att förhindra brott mot välfärden, vilket fortsätter vara en del i stadens kontroll och uppföljningsarbete.

[1]Fler i Malmö tycker att polisen bryr sig | Polismyndigheten 2025-05-12

[2]Välfärdens kompetensförsörjning 2021-2031 | SKR

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/ samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2026? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Demografi och ökade anläggningskostnader

Sedan 2017 erhåller fritidsnämnden demografikompensation för att bemöta den årliga befolkningstillväxten för nämndens målgrupper. Enligt beräkningsgrunderna som ligger till grund för demografieffekt av fritidsnämndens totala ansvarsområde är cirka 70 procent demografigrundande. De senaste åren har kostnaderna för aktivitetsytor, idrottsanläggningar och mötesplatser ökat, dock har inte demografikompensationen ökat i samma takt. Det är en utmaning för nämnden att bemöta de tillkommande kostnaderna vid exempelvis byggnation av en ny sporthall och nyanläggning av konstgräsplaner där investeringskostnader ökat markant de senaste åren. Nämndens bedömning är att behovet av nya aktivitetsytor, idrottsanläggningar samt mötesplatser inte matchar det demografiutrymme som erhålls varav har nämnden behövt hantera de ökade kostnader inom befintlig ram. Nämnden har påbörjat en översyn över demografikompensation tillsammans med stadskontoret, dels nivåmässigt, dels ansvarsområde som är demografigrundande. Vilken effekt det kommer ge i dagsläget är i nuläget oklart.

Långsiktiga satsningar

För 2025 fick nämnden medel för att etablera ett mobilt team och införa söndags- och helgöppet inom fritidsgårdsverksamheten. Nämnden ser fortsatt behov av att förstärka verksamheten och erbjuda Malmös unga en trygg och strukturerad miljö även under årets röda dagar. Genom de medlen förstärks det pågående arbetet för att öka jämlikheten i barns och ungas deltagande i kultur – och fritidsverksamhet genom mobila team samt en pilot avseende ökat öppethållande på vissa fritidsgårdar. Nämnden avser främst att utöka öppethållande på söndagar med uppstart under hösten 2025. Permanenta medel är avgörande för att möta målgruppens efterfrågan och säkerställa ökat öppethållande för årets alla dagar. Nämnden gör bedömning att kunna omdisponera 2,0 mnkr inom befintlig ram under förutsättning att nämnden får en kommunbidragsutökning med 4,5 mnkr från 2026 och framåt. För att satsningen ska ge önskad effekt är permanenta medel avgörande såväl som en fortsatt god samverkan med kulturnämnden, arbetsmarknad – och socialnämnden och skolnämnderna.

Internhyresmodell och driftstörningar på nämndens anläggningar

Internhyresmodellen började gälla den 1 januari 2024. Modellen ska möjliggöra styrning för att främja agerande som leder till lägre lokalkostnader för Malmös stad. Internhyresmodellen syftar till att skapa en förutsägbar, tydlig och transparent hyressättning som speglar de faktiska lokalkostnaderna. Nämnden är i grunden positiv till modellen men det finns en del utmaningar för fritidsnämnden med stort anläggningsbestånd. Modellens grundidé är att lokalhyran ska bli lägre efterhand, eftersom kapitalkostnaderna minskar med tiden, dock enbart om investeringar i motsvarande storlek görs. Fritidsnämnden har en del äldre anläggningar vilka kräver underhåll och investeringar och där nämndens internhyra kommer att öka för de anläggningarna. Ett sådant exempel är Hyllie sportcenter som sedan hösten 2024 är i kommunal regi. En anläggning som är betydelsefull för Malmöborna, men i behov av underhåll. Hylliebadet är ett annat exempel, kostnaden för lokalhyran minskade från 2024 till 2025, tio år efter att den driftsattes, men anläggningen kräver underhållsarbete och investeringar efter tio år vilket förväntas öka hyreskostnad framöver.

För att nämndens årliga internhyra ska vara förutsägbar krävs en långsiktig planering bortom den årliga underhållsplaneringen. Här är samverkan med servicenämnden för att dela information om framtida underhåll och verksamhetsanpassningar mellan lokalförsörjare och lokalnyttjare av största vikt.

Driftstörningar på nämndens anläggningar

Fritidsnämnden ansvarar för besöksanläggningar såsom bad och rekreationsanläggningar. Besöksanläggningarna, framför allt badanläggningar präglas av löpande driftstörningar som påverkar verksamheten, Malmöbornas möjlighet till utbudet samt nämndens ekonomi. Det förekommer planerade stängningar av anläggningar som planeras in för att skapa så lite påverkan som möjligt för verksamhet och målgruppen. Inte sällan förlängs stängningar av olika faktorer som fritidsnämnden inte har rådighet över. Konsekvenserna av planerade driftstörningar i form av intäktsbortfall, planerar nämnden in i kommande budget. Oplanerade driftstörningar påverkar fritidsnämndens befintliga ekonomiska ram eftersom en omdisponering av medel behöver ske, vilket innebär att nämnden behöver prioritera bort något annat för att ha budget i balans. Följden blir att Malmös föreningsliv samt Malmös barn och unga drabbas i dessa prioriteringar eller att planerade satsningar riskerar att sättas i paus.

Både planerade och oplanerade driftstörningar som medför stängningar pressar nämndens ekonomi då intäkterna uteblir, men kostnaderna förblir densamma, framför allt lokalhyran och personalkostnader. Vid längre stängningar kan det vara möjligt att flytta personal mellan verksamheter och det är något fritidsnämnden alltid har i beaktandet. Stängningar och driftstörningar förekommer även på anläggningar där fritidsnämnden har föreningsdrift (utepad) samt extern entreprenör (ex Sibbarp kallbadhus) som inte sällan kräver en kompensation på grund av intäktsförlust till följd av driftstörningar. Innan nuvarande internhyresmodellen låg kompensationsansvaret hos lokalförsörjaren, det vill säga servicenämnden.

Nämnden efterfrågar modell för kompensation vid driftstörningar som leder till inkomstbortfall.

Hyllie sportcenter

Fritidsnämnden tog över driftansvaret i oktober 2023 med en förlust på 5 mnkr utifrån ursprungsavtalet. Nämnden beslutade i december 2024 att fortsätta driftansvaret i kommunal regi. Genom att behålla verksamheten i egen drift kan nämnden skapa förutsättningar för fler att utöva en aktiv fritid på sportcentret och påverka verksamhetens inriktning i relation till fritidsnämndens mål och prioriterade målgrupper. Detta underlättas av nämndens etablerade samarbete med föreningslivet. Sedan sportcentret togs över i kommunal regi har beläggningen dagtid ökat avsevärt då samarbete med den kommunala skolan och friskolor samt Malmöuniversitet har initierats. Dessa tvärsektoriella lösningar genererar både ökade verksamhetsintäkter och ett mervärde för stadens fritids- och idrottsliv i stort. Fritidsnämnden har sedan övertagandet arbetat intensivt med att utveckla anläggningen och för 2025 har ytterligare åtgärder och satsningar planerats. Utvecklingsarbete samt samarbete med olika aktörer är avgörande för att anläggningen ska maximera sin beläggningsgrad.

Stadionområdet

Malmö stad ska tillsammans med berörda aktörer utveckla Stadionområdet till ett starkt profilområde för Malmö med en regional och nationell attraktionskraft inom område för idrott, utbildning och evenemang. Malmö stadion är en anläggning som idag används av såväl föreningsidrottare och idrottskolelever som av arrangörer och fritidsförvaltningens personal. Stadionområdets har kommit in i en utvecklingsfas där det finns påverkan och konsekvens för aktörer på området. I första hand kommer rivningen av Malmö stadion medföra konsekvens för andra av nämndens anläggningar som ska användas som ersättningsanläggningar under realiseringen av nya stadionområdet. Till exempel brottningen som flyttar från Stadionområdet till Hyllie sportcenter och som kommer leda till ett intäktsbortfall årligen från och med 2026.

Investeringsnivån från 2028 och framåt är främst kopplad till stadionområdets utveckling, framför allt multihallen, framtida kontor, den nya stadion samt Heleneholmsbadet. Den ökade investeringsnivå innebär ökade driftskonsekvenser för nämnden i avskrivning och ränta. Nämnden bedömer att de ökade driftskonsekvenserna kopplade till investeringar träder i kraft från 2028 och framåt.

Ny simanläggning

En ny simanläggning beräknas kunna driftsättas under slutet av 2028 början av 2029. Anläggningen kommer att rikta sig till skolsim och simskolor, men kommer att vara tillgänglig för allmänheten främst i form av motionssim. Tillkommande årliga driftskostnader är av den storleken att fritidsnämnden inte kan hantera det inom befintlig budgetram. Fritidsnämnden kommer äska utökat kommunbidrag för simanläggningen och dess uppstartskostnader 2027.

Hyllie sporthall och Vintrie sporthall

Hyllie sporthall

Hyllie sporthall med tillhörande fritidsgård beställdes år 2019 (FRI-2019-700). I ärendet beskrevs de förväntade kostnaderna för hyra och drift av sporthallen till totalt 3,5 mnkr. Efter avräkning av grundskolenämndens del förväntades kostnaderna för fritidsnämnden att bli 2,2–2,5 mnkr per år. Totalt uppskattat hyresbelopp inklusive fritidsgård uppgående 3,5–3,8 mnkr för sporthall och fritidsgård. Ett nytt hyresförslag presenterades för fritidsnämnden 2022 (FRI-2022-801) med hyreskostnad 6,59 mnkr för sporthall och fritidsgård. Av denna hyra var 900 tkr beräknade för fritidsgårdslokalerna. Hyran om 6,59 mnkr var beräknad enligt komponentavskrivningsprincipen och räntesatsen 1,25 procent.

Inför budget 2025 med den nya internhyresmodellen blev det känt att ny hyra för sporthallen och fritidsgården uppgår till 9,78 mnkr per år. Orsaken till den högre hyreskostnad förklaras med att investeringskostnaden ökade från 120,44 mnkr till 139,40 mnkr samt att under projektens gång har internränta ökat från 1,25 procent till 2,50 procent. Konsekvenserna och den ökade hyran blev känt för fritidsnämnden först med internhyresmodellen 2025. Den ökade kostnaden rymms inte i fritidsnämndens befintliga ram och därmed äskar fritidsnämnden en utökning av kommunbidrag från 2026 och framåt med 2,3 mnkr (mellanskillnaden från det påskrivna hyresavtalet till den faktiska hyran plus avräkning 37 procent grundskolenämnden) för Hyllie sporthall.

Hyllie sporthall	Fritidsgård lokalhyra tkr	Fritidsförvaltningen sporthall lokalhyra tkr	Grundskoleförvaltningen Sporthall (hyra) 37% (ekonomisk överenskommetse) tkr	Totalt lokalhyra tkr	Totalt lokalhyra tkr Fritidsförvaltningen
Lokalhyra enbart					
2019 FRI-2019-700	875	2 625	971	3 500	2 529
2022 FRI-2022-801	900	5 690	2 105	6 590	4 485
2025 enligt internhyresmodell	1 760	8 020	2 967	9 780	6 813
Åskat kommunbidrag					2 328

Vintrie sporthall

Vintrie sporthall beställdes år 2019 (FRI-2019-3098). I ärendet 2019 beskrevs de förväntade kostnaderna för hyra och drift av sporthallen till totalt 3,1–3,4 mnkr. Precis som med Hyllie sporthall presenterades ett nytt hyresavtal 2022 som genererade en hyra på 6,90 mnkr (baserat på investeringskostnad 123,8 mnkr och internränta 1,25 procent). Inför budget 2025 och med nya internhyresmodellen blev det känt att ny hyra för sporthallen uppgår till 9,3 mnkr. Konsekvenserna och den ökade hyran blev känt för fritidsnämnden först i internhyresmodellen 2025, utökningen rymms inte i fritidsnämndens befintliga ram och därmed äskar fritidsnämnden en utökning av kommunbidrag från 2026 och framåt med 1,5 mnkr (mellanskillnaden från det påskrivna hyresavtalet till den faktiska hyran plus avräkning 37 procent grundskolenämnden) för Vintrie sporthall.

Fritidsnämndens totala äskande av utökat kommunbidrag för båda sporthallarna uppgår till 3,84 mnkr från 2026 och framåt.

Vintrie sporthall Lokalhyra enbart	Fritidsförvaltningen sporthall lokalhyra tkr	Grundskoleförvaltningen Sporthall (hyra) 37% (ekonomisk överenskommelse) tkr	Totalt lokalhyra tkr	Totalt lokalhyra tkr Fritidsförvaltningen
2019 FRI-2019-3098	3 400	1 258		2 142
2022 FRI-2022-xxx	6 900	2 553		4 347
2025 enligt Internhyresmodell	9 300	3 441		5 859

Åskat kommunbidrag

1 512

Digital bokning och inpassering

Under 2025 kommer allmänheten få tillgång till digital bokning och inpassering av stora sporthallar. Det långsiktiga målet är att flera sporthallar och stora gymnastiksalor ska vara tillgängliga för bokning av allmänheten samt underlätta för föreningar som genom tagg och kod kan beträda tilldelade lokaler.

Effektiviseringen kommer bland annat vara i form av tidsbesparing i administration för bokning och betalning. Men framför allt i att ett tidskrävande moment för idrottsplatsvaktmästare att öppna och stänga lokaler minskar, vilket även leder till en betydande miljöförbättring med mindre transporter samt minskade transportkostnader. Den tiden personalen använder för att öppna och stänga hallar kan användas till att utveckla verksamheten genom att mer tid kan avsättas till kvalitetshöjande insatser.

Stiftelsen Malmö Sommargårdar

Stiftelsen Malmö Sommargårdar driver sommarkoloniverksamhet i Höllviken och Hästveda för skolbarn och förskolebarn bosatta i Malmö. För år 2025 får stiftelsen 18 299 tkr i bidrag från fritidsnämnden.

Stiftelsen äskar en uppräknings av 2026 års bidrag med 3,0 procent. Fritidsnämndens kommer att besluta om uppräknings på bidraget inför nämndsbudget 2026 utifrån de budgetförutsättningarna som nämnden erhåller.

Stiftelsens budgetskrivelse för 2026 bifogas som underlag för kommunfullmäktiges ställningstagande för de äskanden som ligger utanför fritidsnämndens ansvarsområde.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATSBRIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
RIKTADE STATSBRIDRAG	Summa		

Övriga bidrag

ÖVRIGA BRIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
ÖVRIGA BRIDRAG	Summa		

Begäran om investeringsram

Fritidsnämndens investeringar avser huvudsakligen ersättningsanskaffning av maskiner och utrustning till drift och skötsel av idrottsanläggningar och inventarier till nya lokaler.

Fler inslag av automatisering samt att robotisera ska medföra effektivisering på längre sikt. De senaste åren har fritidsnämnden investerat i robotgräsklippare som numera finns på varje fotbollsplan. Nämnden ser flera vinster med övergång till robotgräsklippare som på längre sikt kunna mätas i effektivisering samt i miljöeffekter. För att ligga i framkant med automatisering och robotisera avser nämnden göra fler investeringar inom området, vilket förväntas få effekter utifrån ett ekonomiskt, kvalitetsmässigt, arbetsmiljömässigt och miljömässigt perspektiv.

Investeringsnivån från 2028 och framåt är främst kopplad till stadionområdets utveckling, framförallt multihallen, framtida kontor, den nya stadion samt Helenehomsbadet.

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2026 samt plan för 2027-2031 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
	15 000	15 000	25 000	28 000	28 000	28 000
Summa investeringsram	15 000	15 000	25 000	28 000	28 000	28 000

MALMÖ
FRITIDSFÖRVALTNINGEN

2025 -05- 16

Diariernr

Avd.

Budgetskrivelse 2026

Stiftelsen Malmö Sommargårdar

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning.....	3
2. Styrelsens ändamål.....	3
3. Syfte med verksamheten.....	3
4. Målgrupper.....	4
5. Fastighetsförvaltning.....	4
6. Stiftelsens värdegrund.....	5
6.2. Trygghet i Stiftelsens miljöer.....	5
6.3. Plats på kollo.....	5
6.4. Delta på lika villkor.....	6
6.5 Mångfald.....	6
7. Resurstjänstemans bidrag.....	6
8. Verksamheten.....	7
8.1 Viktiga förändringar.....	7
8.2 Ekonomiska konsekvenser.....	7
9. Äskanden.....	8

1. Sammanfattning

Stiftelsen Malmö Sommargårdar driver sedan över 130 år sommarkollo i Höllviken och Hästveda för Malmös barn i åldrarna 6-13 år. Under 5,6,7,10 eller 12 dagar erbjuds en verksamhet som bygger på rekreation och avkoppling, gruppaktivitet med tillfälle att utveckla egna idéer och intressen, lära sig visa hänsyn samt låta barnen uppleva naturen och lära dem vara aktsam om den. Utöver vår kolloverksamhet ger även vår uthyrningsverksamhet ytterligare barn och ungdomar tillfälle att nyttja vår natur och koppla av. För att kunna hyra ut våra anläggningar samt att bedriva kollo krävs det att husen underhålls enligt upprättad underhållsplan från Stadsfastigheter.

Stiftelsen har under de senaste åren fokuserat på att utveckla arbetet med att kunna tillgodose alla barn, ungdomar och familjers olika behov och ambitionen är att fortsätta även kommande år. Sommarpersonalen deltar varje år i en föreläsning om ett, för kollo, aktuellt ämne som kompetensutvecklar personalen och ger dem verktyg att klara sommaren.

Vår omvärld och samhälle förändras konstant och förändringarna påverkar även Stiftelsen. Detta har gjort att vi har fått en kostnadsökning utifrån behov av mindre barngrupper, mer personal, personal med resurstjänster och även andra kompetenser i personalgruppen, vilket krävs för att vi ska kunna tillgodose alla barns och ungdomars behov.

Vi ser också en möjlighet att utveckla vår verksamhet efter de ökade behoven i samhället, både som egen verksamhet men också i samarbete med andra aktörer. Vi hade kunnat bidra med vår erfarenhet och med våra förutsättningar i barnens by och Sagostunderna hade vi kunnat bidra i flera olika projekt. Som ett exempel på detta hade varit helgkollo under hela året, vi kan nå ut till grupper med specifika behov. De sista åren har man utökat verksamheten med vinterkollo som anordnats under höstlovet, det är populärt men anordnas bara om ekonomin tillåter just det året.

Stiftelsen kommer även fortsätta att arbeta för ett ökat deltagande av barn och ungdomar från skolor med lågt deltagande så att mångfalden blir bättre. Insatser kommer att fortsätta mot skolor som har under 5% sökande (se bilaga). Stiftelsen kommer även fortsätta att arbeta aktivt för att personalen ska spegla Malmös medborgare.

Malmös barn behöver i större utsträckning lära sig simma och utöka sin vattenvana, i delar av Malmö är simkunnigheten låg och simkunnighet står även i skolans läroplan. Simundervisningen under kollo ger gott resultat och Stiftelsen anser det vara ett viktigt komplement till de övriga aktiviteterna. Under 2024 års kollo sommar klarade 221 barn simtestet efter att gått i Stiftelsens simskola. Detta motsvarar ca 33% av alla de barnen som deltog i simskolan.

Stiftelsen har ett förvaltningsavtal med Stadsfastigheter gällande våra fastigheter och dess underhåll, en av de heltidsanställda vaktmästarna har även ett förvaltaruppdrag. Samarbetet med Stadsfastigheter fortsätter att utvecklas och uppföljning av avtalet sker årsvis.

2. Styrelsens ändamål

Stiftelsen Malmö Sommargårdar har till ändamål att förvalta enligt §1 i stadgarna de angivna tillgångarna och att anordna sommarvistelse för förskoleklassbarn och skolbarn bosatta i Malmö kommun.

3. Syfte med verksamheten

Att bereda barnen rekreation och avkoppling

Stiftelsen Malmö Sommargårdar
Drottninggatan 24
211 41 Malmö

www.malmosommargardar.se
kollo@malmö.se

Telefon:
0723 526050
0723-526075

Att låta barnen delta i gruppaktivitet och ge dem tillfälle att utveckla egna idéer och intressen.
 Att lära barnen visa hänsyn till varandra.
 Att låta barnen uppleva naturen och lära dem vara aktsamma om den.

4. Målgrupper

Målgruppen för Stiftelsens verksamhet är barn och ungdomar i Malmö stad.

Sommargårdsvistelse; Verksamheten erbjuder sommargårdsvistelse för barn från förskoleklass upp till och med årskurs 6, bosatta i Malmö kommun.

Uthyrningsverksamhet; Verksamheten hyr ut till barn- och ungdomsverksamheter, i Malmö kommun i första hand. Vi hyr inte ut till privatpersoner.

Barn på kollo

År	Sökte	Fick plats	Tackar nej före utsatt datum	Tackar nej före kollostart	Kom ej till bussen	Åkte på kollo
2024	2253	1781	98 (14/47)	116	14	1596
2023	2305	1849	91 (31/3)	161	22	1676
2022	2538	1879	16 (31/3)	174	7	1608
2021	2611	1793	64 (30/3)	240	26	1527
2020	2178	1731	54 (30/3)	265	18	1394
2019	1995	1762	46 (30/3)	144	19	1543

5. Fastighetsförvaltning

Stiftelsen har ett samarbete och förvaltningsavtal med Stadsfastigheter där Stadsfastigheter kontinuerligt reviderar och uppdaterar Stiftelsens underhållsplaner. Underhållsplanerna löper på (se nedan).

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Lövestan	1 070 000	44 000	0	300 000	143 000	150 400	54 050	33 840
Essestorp	0	164 000	32 000	137 000	340 804	0	36 600	0
Barnens by	800 000	362 000	1 644 000	764 000	2 180 186	328 400	1 187 292	1 762 520
Nybygget	70 000	492 586	130 330	6550	35 500	0	49 250	?

Stiftelsen Malmö Sommargårdar
 Drottninggatan 24
 211 41 Malmö

www.malmosommargardar.se
kollo@malmö.se

Telefon:
 0723 526050
 0723-526075

Totalt:	1 970 000	1 062 586	1 806 330	1 207 556	2 699 490	478 800	1 327 192	1 796 360
----------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	----------------	------------------	------------------

Inför 2023 anmodades Stiftelsen av Hässleholms kommun att ansluta vatten och avlopp till det kommunala systemet.

Stiftelsen Malmö Sommargårdar har med hjälp av konsult på WSP gjort en utredning för att kartlägga tillvägagångssätt och kostnad. Denna ligger klar inför arbetet med anslutningen. Enligt konsultfirmans utredning kommer indragning av vatten och avlopp att kosta ca 14 miljoner kronor (2021 års siffror). Efter kontakt med WSP i slutet av 2022 gjordes en uppräknig på beloppet till 15 312 000 kronor.

Stiftelsen ansökte 2021 om ett tilläggsäskande om 14 miljoner kronor hos kommunstyrelsen i Malmö. Denna beviljades Stiftelsen Malmö Sommargårdar för anslutning till kommunalt vatten och avloppssystem. Då arbetet ännu inte är gjort och vi i dagsläget inte har fått någon tidsplan eller datum för start har de 14 miljoner kronorna placerats på ett räntebärande konto hos Swedbank. Kostnaderna förväntas stiga och äskande om tilläggsbelopp förväntas göras inför att arbetet ska påbörjas 2025, 2026 eller när arbetet ska påbörjas. Hässleholms kommun har i dagsläget 241204 inte tagit beslut på när arbetet ska göras.

Fastigheten Lövestan har ny träpanel och har vinterisolerats under 2024 och är nu tillgänglig för uthyrning året runt.

Vi står inför ett behov av en större fasadrenovering på Beda stuga i Hästveda och bl.a behöver panel bytas ut. Vi skulle vilja att även denna stuga vinterisolerades för möjligheten att utöka vår verksamhet året runt.

6. Stiftelsens värdegrund

6.2. Trygghet i Stiftelsens miljöer

Vi arbetar ständigt med vår värdegrund. Hos oss möts barn och vuxna i olika åldrar, med skiftande erfarenheter och bakgrund. De möts i en verksamhet som bygger på demokrati och människors lika värde, där alla har samma rättigheter och skyldigheter.

I vår verksamhet;

- har alla rätt att säga sin mening och få den respekterad.
- strävar vi efter att ha nolltolerans mot mobbing och alla former av kränkningar.
- känner alla sig trygga och respekterade för den de är.
- ska alla få känna att de växer i sin kunskap, självkänsla och förmåga i samverkan med andra.
- ska de vuxna vara förebilder och även kunna se saker ur ett barnperspektiv.

6.3. Plats på kollo

De av alla Malmös barn mellan förskoleklass till och med årskurs 6 som ansöker om plats skall i möjligaste mån kunna få någon eller några sommarveckor på kollo. Oavsett var du bor och var du går i skolan i Malmö ska du ha möjligheten att söka till kollo. Stiftelsen Malmö sommargårdar ska så långt som möjligt kunna erbjuda alla Malmöbarn som ansöker, en plats på kollo. Styrelsens målinriktning kommer fortsätta handla om att öka mångfalden bland barnen.

Stiftelsen kommer att fortsätta arbeta med hur vi ska öka deltagandet av barn och ungdomar från de skolor med lågt antal ansökningar och deltagande. Vi kommer även framöver fortsätta med att leta upp nya verksamheter att samverka med för att lättare nå vår målgrupp. Stiftelsen kommer fortsätta samarbeta med lokala föreningar, skolor, fritidsgårdar, områdesprogram och andra intressenter för att på så sätt öka barnantalet på kollo från skolor med få sökande.

En stor fråga hos oss nu är inkludering på kollo, idag lämnar vi flera gruppen utanför möjligheten att delta på kollo, bl.a. LSS barn och ungdomar. Detta trots att det anordnas kollo för dem, i annan regi, i våra lokaler. Vi vill vara en verksamhet som inte exkludera när vi har förutsättningar att inkludera. Då måste vi utveckla vår verksamhet.

6.4. Delta på lika villkor

Inom Stiftelsens verksamhet skall barn och vuxna delta i verksamheterna på lika villkor. Oavsett vem du är ska du ha möjlighet att finna spännande aktiviteter på kollo och hänsyn ska tas till alla barns integritet.

6.5 Mångfald

Mångfald bland barn och vuxna ska vara en självklarhet inom Stiftelsen Malmö sommargårdars verksamhet och ses som berikande och viktiga i vår verksamhet. Stiftelsen strävar efter att representera Malmö Stads medborgare både i samband med att barn ansöker och personal rekryteras.

7. Resurstjänsternas bidrag

Det som utmärker kollo är att omsorgen av barnen inte slutar efter skoltid, utan består dygnet runt. Barnen behöver omsorg hela dygnet, vilket kräver mer trygghetskänslor för att barnet ska kunna stanna kvar på kollo. Då Stiftelsens uppdrag är att nå alla barn i Malmö behöver vi få rätt förutsättningar för att kunna göra det – och göra det bra. Med de förutsättningar Stiftelsen har nu, och har haft sedan en lång tid tillbaka, ser Stiftelsen det inte möjligt att möta de barn med störst behov av att åka på kollo.

Stiftelsen har under flera år äskat pengar för att kunna tillgodose barnens olika behov genom resurstjänster. Resurstjänsterna tillför en trygghet för bland annat de barngrupper som är extra oroliga de första dagarna av kollovistelsen och är således med och bidrar till att barnen lyckas stanna kvar på kollo – och få en trygg och rolig vistelse. Resurserna kan även stötta upp hos det enskilda barnet som behöver extra vuxennärvaro för att kunna trivas på kollo. Idag begränsas Stiftelsens möjligheter att ge extrastöd till både barngrupp och enskilda barn då vi oftast är ca 24 barn på två ledare. Detta innebär att de barn som allra mest hade behövt lyckas med kollo får ytterligare ett misslyckande. Kollo har sedan lång tid tillbaka sett likadant ut vad gäller antal personal per barngrupp. Kollo behöver möta den verklighet som är just nu.

Tack vare ett nytt samarbete med Länsförsäkringar Skåne har Stiftelsen fått möjligheter att anställa fyra st resurstjänster under sommarens kollo. Resurspersonerna möjliggjorde för flera barn med särskilda behov att fullfölja sin kollovistelse under sommaren.

Att få ännu fler barn att klara av att stanna hela sin kollovistelse skulle vara möjligt om Stiftelsen erhåller eller avsätter extra pengar även i framtiden. Behovet av resurspersoner ökar och vi ser ett

stort behov av att anställa många fler personer för att kunna möta de utmaningar vi har i barngrupperna.

8. Verksamheten

8.1 Viktiga förändringar

Vi lever i en föränderlig värld och det påverkas även Stiftelsen Malmö Sommargårdar av, Stiftelsen kommer att fortsätta arbetet med målstyrning och den interna kontrollplanen.

I underhållsplanen som tagits fram av Stadsfastigheter varierar kostnaderna per år beroende på vilket underhåll som ska göras (se tabell s. 5). Stiftelsen går noggrant igenom underhållsplanen inför varje år för att prioritera det som är nödvändigt för att bibehålla våra fastigheter i gott skick.

Det är inte alltid möjligt att följa underhållsplanen på grund av yttre omständigheter vilket gör att underhåll skjuts fram och omprioriteras. Orsaker kan vara dåliga väderförhållande, bristande tid hos entreprenörer eller oförutsägbara utgifter som innebär ekonomiska omprioriteringar. Stiftelsen för en kontinuerlig dialog med Stadsfastigheter och Stiftelsens förvaltare följer upp underhållsarbetet kontinuerligt. Vi ser en ökad kostnad för material på nära 30% sedan 3 år tillbaka.

Avlopp- och vattenförsörjningen i Barnens by och dess storkök kommer att behövas kopplas på Hässleholms kommuns vatten 2025 eller senare. I det fall kostnaderna överstiger det belopp vi redan fått på 14 miljoner kronor, kommer Stiftelsen att behöva göra ett tilläggsäskande. Vi har sökt svar från Hässleholms kommun.

8.2 Ekonomiska konsekvenser

Då anläggningarna ständigt är i behov av underhåll krävs medel så att Malmös barn kan fortsätta sin över hundraåriga tradition med att åka på kollo. Vi kan inte sätta oss upp mot myndigheternas krav på verksamheten utan måste följa de regler, lagar och förordningar som krävs för en säker och trygg verksamhet.

Alla barn har rätt till en trygg vistelse på kollo. Stiftelsen ser utmaningar med nuvarande bemanning, för att skapa det krävs det mer än två personal åt gången på 24 barn. Styrelsen för Stiftelsen Malmö sommargårdar lämnade 2024 in ett tilläggsäskande för att kunna anställa ytterligare en personal på varje stuga för att säkerställa en hög kvalitet på verksamheten även i framtiden för alla barn. Detta beviljades tyvärr inte.

Arbetsmiljökrav och säkerhet, både för personal och barn, förändras och blir allt kostsammare. ATL kraven från EU har gjort oss tvungna att anställa minst en extra personal per stuga =ca 1.3 miljoner, ovanpå det är det löneökningar med ca 3%/år. Här har bidragen halkat efter mycket. Vi har sedan matkostnader som stiger i rasande fart och ökat våra kostnader med ca 10 % i fjo som inte kompenseras och vi ser en ökning i år med mer än 5% som inte heller kompenseras i budgeten för 2025.

För att ansvara för ett sommarkollo krävs det kompetent personal och Stiftelsen följer de arbetslagar som finns. Detta medför att det måste vara minst fyra personer i skiftgång i ledningsgruppen på kontoren under sommaren, två i Hästveda och två i Höllviken. Till detta tillkommer den fasta ledningsgruppen.

För att verksamheten ska fungera på ett optimalt och säkert sätt för alla barn på kollo behöver personalgruppen utökas med en tjänst per stuga inför 2026. Att ha enbart två personal för 24 barn är otillräckligt och bidrar till att allt fler barn behöver avsluta sin kollovistelse i förväg då verksamheten inte kan möta barnens behov. Vi ser i vår verksamhet precis som i övriga samhället att barns behov inte möts i tillräckligt stor utsträckning, vilket i längden får konsekvenser så som utanförskap, ensamhet, misstro, låg tillit och i värsta fall även kriminalitet.

Om Stiftelsen Malmö Sommargårdars kollo får ekonomiska förutsättningar att fortsätta möta barns behov kan verksamheten fortsätta finnas för en bred barngrupp och därmed även fortsätta vara en stabil plattform för integration av barn med olika förutsättningar och levnadsvillkor. Stiftelsen ser därmed verksamheten som en bidragande faktor till att Malmö Stad möter barnkonventionens grundprinciper om att inget barn får diskrimineras, att barnens bästa alltid ska vara första prioritet och att alla barn har rätt att överleva, leva och utvecklas.

Stiftelsen ser framöver kostnadsökningar som inte går att påverka till följd av bland annat ökade elpriser, ökade livsmedelspriser och dyrare byggnadsmaterial som framöver kan ge svårigheter att bedriva vår kärnverksamhet fullt ut utan ökande anslag.

Från sommaren 2024 och framöver behöver vi följa EU:s nya arbetstidsdirektiv. För Stiftelsen Malmö Sommargårdars har de nya reglerna blivit en stor utmaning att hantera och många scheman har behövts förändras. Det har också inneburit stora ökade kostnader för verksamheten och vi har behövt rekrytera och anställa fler medarbetare under sommarkollo. För medarbetarna innebär de nya reglerna ett förstärkt skydd för vila och återhämtning, men schemaförändringarna har för många medarbetare också innebära svårigheter att få ihop sitt livspussel då man inte kunnat vara ledig och ta sig från och till kollo för att få återhämtning i hemmiljön.

Vid minskade anslag riskerar Stiftelsen att få svårigheter att erbjuda kolloplatser i samma utsträckning som hittills då fastighetsunderhållet alltid måste prioriteras. Vi räknar med att vi behöver dra ner med ca 2-3 stugor fr.o.m nästa år, det motsvarar mellan det skulle innebära en minskning med 150 barn/sommar, samtidigt som vi idag redan nekar ca 300 barn plats pga platsbrist samt att vi ser ett ökat behov av verksamheten.

9. Äskanden

Stiftelsen Malmö Sommargårdar har följande äskanden till budget 2026:

Vi fick en uppräknings på 2,6 % inför 2025. Vilket gav oss **18 228 942 kr**

Samtliga kostnader i budgeten är uppräknade med 3 %

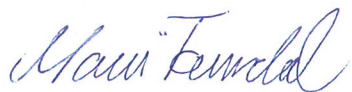
Äskandet för Stiftelsen Malmö Sommargårdar 2026 uppgår till **18 775 810 kr.**

Utöver detta äskar vi årligen ett utökat anslag till att anställa mer personal på våra 18 stugor enligt beskrivning av kollo, personal och resurser under 8:2.

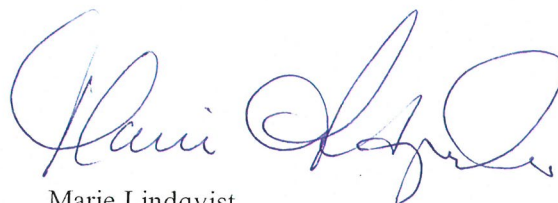
Kostnad för en personal är c:a 64 500kr. 18 personal **1 161 000 kr.**

Inför 2026 kommer vi med bakgrund till att vi har kraftigt ökade kostnader sedan några år tillbaka som inte motsvarat anslagen samt fortsatt ökade kostnader och behov av fler resurser äska på en ökning med 6 % för 2026= **19 322 679 kr.**

Malmö 2025
För styrelsen

Marie Tanndal
Ordförande
Stiftelsen Malmö Sommargårdar

Marie Lindqvist
Verksamhetschef
Stiftelsen Malmö Sommargårdar

Stiftelsen Malmö Sommargårdar
Drottninggatan 24
211 41 Malmö

www.malmosommargardar.se
kollo@malmo.se

Telefon:
0723 526050
0723-526075

Budgetskrivelse 2026

Funktionsstödsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Förändringar i omvärlden	6
Beslut, händelser och förändringar i omvärlden	6
Demografiska förändringar som påverkar nämnden.....	6
Förutsättningar för målgruppen	8
Effektiviseringar i offentlig sektor genom digitalisering	9
Kompetensutmaningen.....	10
Systematiskt arbetsmiljöarbete med fokus på våld och hot	11
Statliga utredningar och beslut som påverkar eller kan komma att påverka nämnden framöver	11
Behov av förändringar i Malmö stad	16
Samarbetsprojekt för tillgängliga livsmiljöer	16
Samarbete kring barn i särskilt sårbara grupper	17
Tillgänglighetsanpassade kultur- och fritidsaktiviteter.....	18
Lokal utveckling och kraftsamlande insatser	18
Malmö möts i syfte att stärka demokratin	18
Stärka möjligheter till anställning för Malmöbor med funktionsnedsättning.....	19
Utveckling av välfärden genom AI, digitalisering och välfärdsteknik.....	20
LSS-utbyggnad i den täta staden	20
Stärkt beredskap	21
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	23
Mänskliga rättigheter - funktionsstödsnämndens grunduppdrag	23
Arbetet mot förvaltningens vision.....	23
Omställning till ny socialtjänstlag	24

AI, digitalisering och välfärdsteknik.....	25
Välfärdsbrottslighet.....	26
Insatsförändringar.....	27
Kompetensförsörjning och kompetensutveckling	36
Social hållbarhet, förutsättningar för målgruppen	40
Bygga för framtiden	41
Miljö- och klimatarbete.....	43
Kommunbidrag	44
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	53
Begäran om investeringsram.....	56
Investeringsram	56

Sammanfattning

Funktionsstödsnämndens målgrupper innefattar Malmöbor i alla åldrar med unika och föränderliga förutsättningar och ofta med livslångt behov av insatser. Nämndens uppdrag är komplext och brett och stödbehovet kan variera mycket mellan verksamheter och brukare.

Många Malmöbor har ett stödbehov som kan kopplas till ansvarsområden hos olika nämnder. Detta förutsätter en helhetssyn genom fördjupad samverkan mellan stadens förvaltningar och med regionen, civilsamhället samt med andra aktörer. Det är av vikt att målgruppernas behov synliggörs i stadens prioriteringar och satsningar. Förändringar i omvärlden, utvecklingstrender på global nivå samt nya lagar eller myndighetsbeslut är faktorer som påverkar funktionsstödsnämndens verksamhet och ekonomi på kort och lång sikt.

De senaste åren har förvaltningen genomfört ett omfattande utvecklingsarbete med fokus på att maximera den ekonomiska effekten samtidigt som hänsyn till kompetensförsörjning, kompetensutveckling, arbetsmiljö och kvalitet präglar alla förändringar. Förvaltningen har varit framgångsrik i omställningsarbetet och minskat kostnaden per brukare inom nästan samtliga insatser. Arbetet mot visionen rätt insats, på rätt sätt, i rätt tid och utifrån rätt tilldelade resurser fortsätter 2026.

Funktionsstödsnämndens målgrupper kräver både bred och fördjupad kompetens hos såväl medarbetare som chefer. Kompetens behöver finnas för brukarens hela liv, från barndom till ålderdom. Det är av avgörande betydelse att förvaltningen kan rekrytera, utveckla och behålla engagerade medarbetare med rätt kompetens. Även digitalisering och användning av AI och välfärdsteknik lyfts som viktiga faktorer för att möta kompetensutmaningen och effektivisera verksamheten. Förvaltningen arbetar vidare för att hitta kostnadseffektiva strukturer för kompetensutveckling och kompetenspåbyggnad men det är viktigt att planerade satsningar 2026 möts av ökade ekonomiska resurser.

Den nya socialtjänstlagen, som träder i kraft den 1 juli 2025, innebär bland annat ett tydligare ansvar för mer förebyggande och tillgängliga insatser, samt ett krav på samordnad planering och kunskapsbaserat arbete. Nämnden bedriver redan idag ett hälsofrämjande och förebyggande arbete riktat mot både barn och vuxna, ett arbete som kommer att intensifieras. En utveckling framöver med ökade volymer inom de främjande och förebyggande insatserna är en framgångsfaktor men ställer samtidigt krav på att det finns finansieringsmöjligheter. Det är särskilt viktigt att de goda resultat som uppnåtts genom satsningar med statlig finansiering inom exempelvis socialpsykiatri upprätthålls även när den externa finansieringen upphör.

Nämnden vill framhålla den utmaning som den volymutveckling som sker inom den personliga assistansen innebär för nämndens ekonomi, samtidigt som den nya modellen för tilldelning av resurser från kommunfullmäktige till

funktionsstödsnämnden inte tar hänsyn till förändringar inom insatsen. Utvecklingen avser volymer inom personlig assistans enligt SFB, som följd av de lagförändringar som trädde i kraft 2023, men även inom personlig assistans LSS när det gäller antalet assistanstimmar per ärende. Utöver detta leder den över tid ackumulerade diskrepansen mellan den årliga löneutvecklingen för personliga assistenter och uppräknningen av assistansersättningen från Försäkringskassan till ökade kostnader som nämnden har svårt att påverka.

Att fortsätta bygga nya boenden för nämndens målgrupp inom LSS-området kommer vara fortsatt prioriterat de kommande åren. Då möjlighet till utbyggnad i kommunal regi saknas även 2026 planeras efterfrågan mötas av ett utökat antal platser i extern regi. Målet för nämnden är dock att alla Malmöbor som ansöker om och beviljas plats på LSS-boende ska kunna få insatsen verkställd av förvaltningen inom kommunens gränser. Funktionsstödsnämnden vill framhålla vikten av att kommunfullmäktige avsätter medel för LSS-utbyggnad under 2026.

Sammanfattningsvis framhåller nämnden vikten av att kommunbidraget ökar i takt med förändringar i omvärlden, ökade lagstadgade krav och minskade statsbidrag. För att bibehålla kvalitet, rättssäkerhet och effektivitet i stödet till Malmöbor med funktionsnedsättning krävs långsiktig finansiering och anpassning av budgetramarna utifrån en föränderlig verklighet.

Förändringar i omvärlden

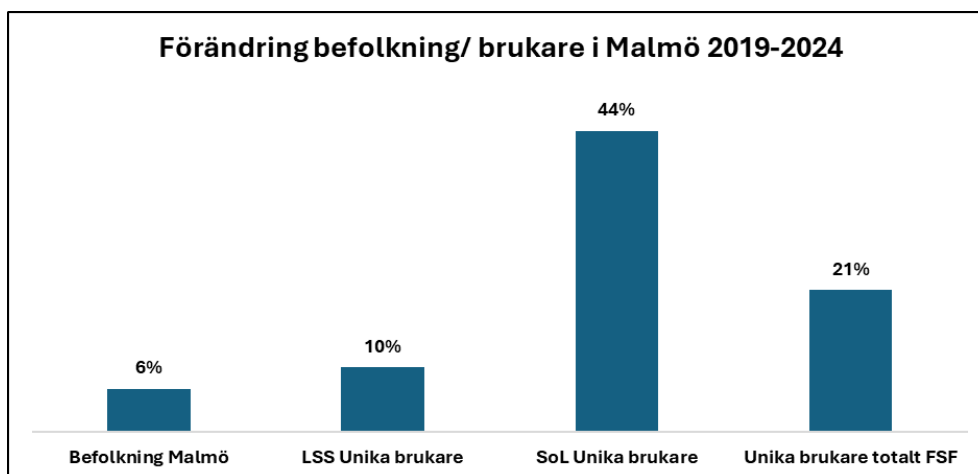
Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2026 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Beslut, händelser och förändringar i omvärlden

Demografiska förändringar som påverkar nämnden

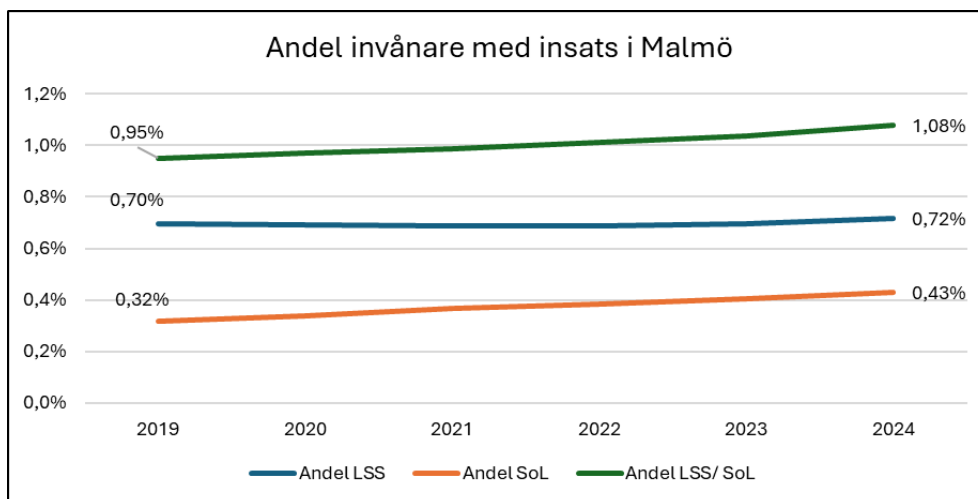
Sedan 2019 har Malmös befolkning vuxit med drygt 22 000 personer, en ökning motsvarande 6 procent. Under samma period har antalet Malmöbor med insatser genom funktionsstödsförvaltningen ökat med 21 procent, från 3 250 till 3 950 personer. Det innebär att andelen Malmöbor med insatser har ökat från 0,95 procent till 1,08 procent.

Den största delen av ökningen har skett inom SoL-insatser, där andelen brukare har stigit från 0,32 procent år 2019 till 0,43 procent 2024. Detta förklaras främst av utvecklingen inom boendestöd där antalet brukare har ökat med nästan 85 procent sedan 2019.

Andelen kommuninvånare med LSS-insatser, 0,72 procent, är i princip oförändrad under den senaste femårsperioden och följer därmed stadens befolkningsutveckling. Den primära förklaringen till detta är att antalet personer med daglig verksamhet har ökat medan flera andra insatser har relativt oförändrade eller något minskande brukarantal.

Trots att andelen Malmöbor med insatser genom funktionsstödsnämnden har ökat de senaste åren, är gapet till rikssnittet fortsatt stort. Nämndens bedömning är därför att toppen sannolikt inte är nådd, utan att flera insatser, däribland daglig verksamhet och boendestöd, fortsatt kommer se kraftiga volymökningar de kommande åren.

Sedan 2019 har medelåldern i Sverige stigit med totalt 2,2 procent. I Malmö har medelåldern stigit med 1,6 procent (SCB 2019-2024).

Åldersutvecklingen bland de Malmöbor som har insatser genom funktionsstödsnämnden är dock den motsatta. Sedan 2019 har brukarnas medelålder sjunkit med 3,4 procent. En förklaring är att antalet barn och unga med LSS-insatser i Malmö har ökat med nästan 30 procent sedan 2019. Exempelvis har antalet brukare under 20 år med kontaktperson och med boende enligt LSS mer än fördubblats. Även antalet barn och unga med avlösarservice och personlig assistans enligt SFB har ökat betydligt.

Nämnden har svårt att ge ett entydigt svar till varför insatser till barn och unga har ökat så mycket i Malmö. En delförklaring kan vara att andelen barn och unga med LSS-beslut i Malmö är liten relativt till riket, även om de senaste årens ökning har minskat gapet något. Ökningen kan därmed tolkas som en anpassning till mer genomsnittliga nivåer, snarare än en avvikelser från ett normalläge. Nämnden bedömer att andelen barn och unga i Malmö med LSS-insatser kommer fortsätta öka också de kommande åren. Inte minst till följd av förändrade bedömningskriterier inom personlig assistans och en påtaglig ökning av elever inom den anpassade grund- och gymnasieskolan, vilket bör korrelera med ett ökat behov av nämndens insatser.

På andra sidan åldersspektrat är utvecklingen den motsatta. Antalet Malmöbor över 65 år med LSS-insatser har minskat med omkring 14 procent sedan 2019. Minskningen härrör nästan uteslutande från insatserna ledsagarservice, kontaktperson och personlig assistans enligt SFB, där antalet brukare över 65 år har minskat med 30 procent.

Medelåldern hos brukare med SoL-insatser har sjunkit med nästan sju procent sedan 2019 i Malmö. Detta beror inte på att antalet äldre brukare

har blivit färre, utan framförallt på att antalet brukare mellan 20–40 år har fördubblats under perioden - från 270 brukare 2019 till 530 brukare 2024. Den absoluta majoriteten av ökningen i åldersgruppen härleds till insatsen boendestöd. Inom de äldre åldersgrupperna har endast mindre volymökningar skett.

I motsats till de senaste årens utveckling i Malmö har den generella trenden i riket inneburit en ökande medelålder för personer med LSS-insatser och att antalet personer över 65 år har ökat. Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen skriver i sina prognoser att antalet äldre i Malmö förväntas öka med nästan 11 500 personer fram till år 2035. Givet att det idag finns en stor grupp brukare i Malmö som är mellan 56–65 år bedömer nämnden att antalet personer över 65 år kommer öka också i Malmö de kommande åren.

Förutsättningar för målgruppen

Hösten 2021 fattade regeringen beslut om en nationell strategi för funktionshinderspolitiken som utgår ifrån det nya funktionshinderspolitiska mål som beslutades av regeringen samma år.

Det nya nationella målet för funktionshinderspolitiken är att med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

I konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning lyfts även rätten till bästa möjliga hälsa utan diskriminering på grund av funktionsnedsättning.

Personer med funktionsnedsättning har ofta ett stort behov av hälso- och sjukvård, både sådan som riktar sig till hela befolkningen och sådan som är kopplad till deras funktionsnedsättningar. Enligt FN skattar en högre andel personer med funktionsnedsättning sin hälsa som dålig (42 procent) jämfört med övrig befolkning (6 procent). Samtidigt visar analyserna i Socialstyrelsens Lägesrapport 2025 om insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning, liksom i förra årets rapport på kvarstående brister i vården för personer med funktionsnedsättning. Socialstyrelsens analyser bekräftar även den höga förekomsten av demens hos personer med vissa funktionsnedsättningar. Demens uppskattas vara nästan tre gånger så vanligt bland personer med insatser enligt LSS jämfört med övriga befolkningen. Detta understryker vikten av att även medarbetare i verksamheter enligt LSS har kompetens i bemötande och omvårdnad vid demens.

Målgruppens ekonomiska villkor lyfts i flera av artiklarna i konventionen och Socialstyrelsens analyser visar på en fortsatt bekymmersam ekonomisk

situation. Exempelvis är förekomsten av långvarigt ekonomiskt bistånd högre bland såväl personer med insatser enligt LSS som SoL, jämfört med den övriga befolkningen. Enligt Socialstyrelsen är det inte bara frånvaron av inkomst från lönearbete som påverkar gruppens ekonomiska utsatthet utan även höga kostnader för lägenheter, exempelvis i LSS-boenden, samt avgifter för hjälpmedel och vissa insatser.

I artikel 26 i FN-konventionen anges att konventionsstaterna ska vidta ändamålsenliga åtgärder för att bland annat främja möjligheter till anställning och befordran för personer med funktionsnedsättning på arbetsmarknaden samt ge hjälp att finna, erhålla, bibehålla och återgå till en anställning. Därmed lyfter konventionen framför allt rätten till arbete, snarare än rätten till daglig verksamhet.

Samtidigt fortsätter antalet personer med daglig verksamhet enligt LSS att öka nationellt, vilket konstateras även i Malmö. Socialstyrelsen bedömer att utvecklingen kan vara både positiv och negativ. För personer som har nedsatt arbetsförmåga innebär daglig verksamhet rätt till meningsfull sysselsättning. I de fallen handlar det om att fokusera på kvaliteten i verksamheten. I den mån personer har arbetsförmåga kan daglig verksamhet snarare verka kontraproduktivt. Socialstyrelsen lyfter vikten av ett fördjupat samarbete mellan olika aktörer för att öka förutsättningarna för personer med funktionsnedsättning att pröva lönearbete på den reguljära arbetsmarknaden i stället för daglig verksamhet.

Bland de orsaker som skapar otrygghet för personer med funktionsnedsättning spelar utsatthet för våld en viktig roll. Det är en mänsklig rättighet att leva ett liv fritt från våld, men trots det har barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning en högre risk att bli utsatta för alla typer av våld jämfört med befolkningen i övrigt. Myndigheten för delaktighet (MFD) har under de senaste åren i flera regeringsuppdrag beskrivit hur våldsutsattheten kan se ut och på vilka sätt en funktionsnedsättning kan öka risken för att bli utsatt för våld. Samhällets stöd till personer med funktionsnedsättning behöver öka, men också målgruppens kunskap om innebörden av våld för att kunna förstå vad en är utsatt för och att hjälp finns att få. Den sammanfattande bilden av MFD:s kartläggningar visar att det kan vara svårt för yrkesverksamma att avgöra när stöd och omsorg begränsar en individs förmåga att uttrycka sin egen vilja. Yrkesverksamma behöver ha kunskap, kompetens, arbetssätt och metoder för att kunna förebygga, upptäcka, utreda och hantera våld mot personer med funktionsnedsättning.

Effektiviseringar i offentlig sektor genom digitalisering

SKR konstaterar att när arbetskraften inte räcker till går det inte att möta de demografiska utmaningarna och de nya behoven enbart genom att rekrytera fler. Förutom att satsa på att bibehålla medarbetare och tillvarata samt utveckla kompetensen hos befintliga medarbetare krävs det nya och mer effektiva arbetssätt i kommuner och regioner. Digital teknik innebär att vissa arbetsuppgifter kan automatiseras eller utföras på andra, mer effektiva sätt. Kompetensbristen utgör därför en stark drivkraft även för

tillämpningen av AI inom offentlig sektor. Digitala verktyg kan även bidra till ökad livskvalitet för de personer som får insatser från socialtjänsten.

En utmaning när det gäller digitaliseringen, som Myndigheten för vård- och omsorgsanalys framhåller, är att kunskapen om digitaliseringens konsekvenser är begränsad gällande både följder för patienter, brukare och verksamheter samt för vård- och omsorgssystemet i stort. Enligt myndigheten behövs mer kunskap om digitaliseringens påverkan på kostnadseffektivitet och på arbetsmiljön, men även gällande patientsäkerhet samt integritet, ofrivillig ensamhet och delaktighet för den enskilde. Inom LSS-verksamhet är självbestämmande en avgörande faktor vilket även ska tas i beaktande vid utökad digitalisering.

Den statliga utredningen ”Digital teknik på lika villkor” som presenterades i april 2025 har föreslagit en reglering av användningen av välfärdsteknik vid utförandet av insatser enligt SoL och LSS samt vid användning av digital teknik inom insatser till personer med nedsatt beslutsförmåga. Lagförändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

När det gäller AI har Europaparlamentet för första gången antagit en AI-förordning som kommer att gälla fullt ut senast augusti 2026. SKR bedömer att AI-förordningen och efterföljande lagstiftning kommer få konsekvenser för kommuner och regioner, särskilt inom områden som hälso- och sjukvård och omsorg där högrisksystem används.

Kompetensutmaningen

Under de kommande åren beräknas antalet äldre i befolkningen öka i betydligt snabbare takt än antalet personer i yrkesverksam ålder. Rekryteringsbehovet inom omsorgssektorn är stort och störst uppskattas behovet vara inom äldreomsorgen och i omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Dessa förändringar i demografi och arbetsmarknad innebär utmaningar för kommunernas socialtjänst.

En viktig aspekt av kompetensutmaningen inom funktionshinderområdet handlar om att säkerställa att brukarnära personal har rätt kunskap för att kunna utveckla sina färdigheter och förmågor att möta behoven hos en växande och mångfacetterad målgrupp. Förändringar i samhället, teknikens utveckling och en åldrande befolkning är några faktorer som kommer att påverka kompetenskraven framöver.

Ytterligare en aspekt av kompetensutmaningen är den ökade vikten av en individanpassad och personcentrerad vård och omsorg. För att personcentrerad vård och omsorg ska kunna genomföras krävs en organisation som genomsyras av personcentrering. En personcentrerad organisation är en verksamhet där såväl brukarens som medarbetarens behov, värderingar och delaktighet står i centrum och där beslut fattas i partnerskap, med syfte att främja självbestämmande och meningsfull delaktighet. Medarbetare inom LSS behöver inte bara tekniska och praktiska färdigheter utan också förmåga att kommunicera och bygga relationer med personer med olika typer av funktionsnedsättningar,

inklusive de med intellektuella eller kommunikativa svårigheter. Här blir kompetens inom kommunikationsmetoder och förmåga att skapa ett stödjande och respektfullt förhållningssätt avgörande. Medarbetare behöver rätt kompetens för att möta brukarens behov, men också för att bidra till en säker arbetsmiljö.

Systematiskt arbetsmiljöarbete med fokus på våld och hot

Enligt Arbetsmiljöverkets statistik har antalet rapporterade anmälningar från arbetsgivaren ökat de senaste fem åren avseende våld och hot på vård- och omsorgsboenden. Om det beror på en ökning av antalet händelser eller en ökad benägenhet att anmäla går inte att belägga. Sannolikt beror det på en mängd olika faktorer som även återspeglar sig i samhället i stort. Exempelvis har behovet av vård och omsorg förändrats, vilket kan innebära att medarbetare möter fler situationer med hög risk för våld och hot. Detta inkluderar en ökning av människor med demens, psykisk ohälsa eller drogrelaterade problem. Samhällsförändringar, såsom ekonomisk osäkerhet och sociala problem, kan också påverka arbetsmiljön negativt och bidra till en ökning av våld och hot.

Mot bakgrund av att våld och hot utgör orsaken till 25 procent av alla anmälda arbetsolyckor med sjukfrånvaro på vård- och omsorgsboenden inledde Arbetsmiljöverket 2024 riksomfattande inspektioner mot hot och våld på vård- och omsorgsboenden. Lagstiftningen ställer i sammanhanget krav på att varje boende har lokalt anpassade rutiner, och att de regelbundet genomför undersökning och riskbedömning i arbetet med nya brukare eller vid förändringar. Medarbetarna ska ha kunskap, få introduktion och tillräckliga instruktioner om de ska utföra riskfyllda arbetsuppgifter. Det ska finnas rutiner kring att rapportera tillbud, samt kunskap om hur medarbetare ska agera om något inträffar. Slutligen ska arbetsgivaren se till att det finns tillräckligt med stöd för medarbetare som befinner sig i en arbetsmiljö där det finns risk för våld och hot.

Statliga utredningar och beslut som påverkar eller kan komma att påverka nämnden framöver

Ny socialtjänstlag

Den nya socialtjänstlagen som träder i kraft den 1 juli 2025 innebär omfattande förändringar som syftar till att skapa en mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst.

En av de största förändringarna är kravet på en förebyggande och lättillgänglig socialtjänst. Detta innebär att Malmö stad ska erbjuda stöd som är lätt att ta del av, exempelvis uppsökande verksamhet och öppna insatser som inte kräver omfattande biståndsbedömning. För funktionsstödsområdet kan det handla om att tidigt identifiera behov och erbjuda stöd för att förhindra försämrad livssituation och öka delaktigheten i samhället.

Lagen stärker också kraven på övergripande planering för den sociala miljön. Det innebär att nämnden behöver arbeta strategiskt för att skapa goda livsvillkor och en tillgänglig miljö för personer med funktionsnedsättning, i samverkan med andra nämnder och aktörer.

Ett viktigt nytt inslag är kravet på individuell planering av insatser för alla enskilda. Varje person som får stöd ska omfattas av en samordnad plan som säkerställer att insatserna är anpassade, kontinuerligt följs upp och håller hög kvalitet. Detta är särskilt viktigt inom funktionsstödsområdet där långsiktighet och stabilitet ofta är avgörande.

Nya krav på att vara en kunskapsbaserad socialtjänst innebär att nämnden måste säkerställa att arbetet vilar på vetenskap och beprövad erfarenhet. Detta innefattar systematisk uppföljning och dokumentation, vilket innebär löpande analys av resultat, kvalitet i de insatser som ges och att använda denna kunskap för att förbättra verksamheten.

Detta innebär att socialtjänsten ska vara en lärande organisation där kvalitetssäkring och kunskapsutveckling är centrala delar av verksamheten – både för att stärka rättssäkerheten och för att ge bästa möjliga stöd till individen. Vidare möjliggör lagen att vissa insatser kan erbjudas utan föregående behovsprövning, vilket kan göra det enklare för personer med funktionsnedsättning att få stöd snabbt. Sammanfattningsvis innebär den nya lagen att funktionsstödsnämnden behöver ställa om till en mer proaktiv, kunskapsbaserad och tillgänglig verksamhet som stärker individens delaktighet och självbestämmande.

I syfte att stärka kunskapsutvecklingen och den förebyggande socialtjänsten förbereder Socialstyrelsen, på uppdrag av regeringen, ett nationellt socialtjänstdataregister. Målet är att strukturerad dokumentation i personakten ska räcka som underlag för nationell rapportering, minska dubbelarbete och främja samverkan. Själva registret har ännu inte byggts, men förberedelser pågår och slutrapport lämnas till regeringen i januari 2026.

Personlig assistans

Lagändringar som trädde i kraft i januari 2023 syftade till en förstärkt rätt till personlig assistans och bedömningen var att det skulle leda till en ökning av antalet personer med statlig assistansersättning och en minskning av antalet personer med assistans enligt LSS. En ny förändring infördes i januari 2025 med syftet att genom en halvering av schablonavdraget för föräldraansvar förstärka rätten till personlig assistans för barn.

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) presenterade våren 2025 en granskning av 2023 års reform för stärkt rätt till personlig assistans. ISF konstaterar i sin rapport att antalet nya mottagare av assistansersättning har ökat, men ökningen är förhållandevis liten i förhållande till det antagande som regeringen gjorde i propositionerna. Även om det kan vara för tidigt att säga hur utfallet av lagändringarna kommer att bli på lång sikt bedömer ISF, med utgångspunkt i genomförd granskning, att reformen inte kommer att leda till någon stor ökning av antalet nya mottagare av

assistansersättning. ISF bedömer att även halveringen av schablonavdraget gällande föräldraansvaret får begränsad effekt för assistansersättningen. ISF konstaterar att de flesta barn som ansöker om assistansersättning inte påverkas av halveringen av schablonavdraget, eftersom deras grundläggande behov inte bedöms uppgå till mer än 20 timmar per vecka i genomsnitt innan schablonavdraget görs.

Utredningen som ledde till lagförändringarna 2023 bedömde att reformen skulle leda till att den personliga assistansen som finansieras av kommunen minskar. Funktionsstödsnämnden ställde sig i sitt yttrande tveksam till denna bedömning och menade att en ökning skulle i stället ske inom den kommunala assistansen och medföra kostnadsökningar för kommunen. För funktionsstödsnämnden har lagförändringarna lett till en minskning av antalet personer med personlig assistans LSS vilket är helt i linje med den statliga utredningens bedömning. Samtidigt konstaterar nämnden en ökning av antalet timmar per ärende, en trend som uppmärksammats även nationellt enligt Socialstyrelsens Lägesrapport 2025. Detta innebär i praktiken att en volymökning skett inom den kommunala assistansen trots ett minskat antal brukare. Antalet personer med statlig assistansersättning har däremot ökat i Malmö. I vilken omfattning ökningen kan härledas till lagförändringarna är svårt att bedöma då volymutvecklingen även kan ha andra orsaker, exempelvis inflyttning till kommunen.

Huvudmannaskapsutredningen överlämnade sitt slutbetänkande i mars 2023 och föreslog att all personlig assistans skulle bli statlig och att kommunernas ansvar för assistans skulle överföras till Försäkringskassan under ett års tid med start i januari 2026. Utredningen uppmärksammade även kommunernas merkostnader för att utföra personlig assistans i förhållande till schablonersättningen. Våren 2025 tyder utvecklingen på att reformen blir försenad till 2028. I budgetpropositionen för 2025 slog regeringen på nytt fast att den personliga assistansen skulle förstätligas och att avsikten var att under mandatperioden introducera åtgärder med målsättningen om ett statligt huvudmannaskap för den personliga assistansen. Regeringen avser samtidigt att vidta åtgärder för att förhindra en oskälig kostnadsutveckling, välfärdsbrottlighet och felaktiga utbetalningar inom ersättningen. Försäkringskassan har av regeringen fått i uppdrag att under våren 2025 kartlägga vad som krävs i form av IT-utveckling, utbildning, rekrytering och samarbeten med kommuner för att förverkliga förstätligandet.

Välfärdsbrottlighet

En av åtgärderna i regeringens handlingsplan mot korruption och otillåten påverkan är inrättandet av Utbetalningsmyndigheten som ett led i att utifrån ett helhetsperspektiv motverka bidragsbrott och felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Inom ramen för handlingsplanen har även en statlig utredning genomförts för att bland annat analysera de rättsliga förutsättningarna för kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet.

För att skydda kommunal verksamhet mot systemhotande välfärdsangrepp,

samt inom ramen för handlingsplanen mot korruption och otillåten påverkan, kommer det i kommunallagens reglering om den interna kontrollen uttryckligen anges att den ska förebygga fel och oegentligheter i verksamheten. En tydligare intern kontroll ökar möjligheten att upptäcka och förebygga ageranden som kan orsaka exempelvis ekonomisk skada för en kommun eller region. Lagändringen börjar gälla den 1 juli 2025.

Ett område som är särskilt utsatt för risk när det gäller brott i välfärden är personlig assistans. Regeringen bedömer att de hittills vidtagna och föreslagna åtgärderna mot välfärdsbrott och felaktiga utbetalningar inte är tillräckliga för att komma till rätta med de brott som begås inom den personliga assistansen och har därför våren 2025 tillsatt utredningen "Effektivare åtgärder mot välfärdsbrott och ökad förutsebarhet inom personlig assistans" som ska redovisas i januari 2027.

Språkkrav

Enligt utredningen "Ett språkkrav för språkutveckling" (SOU 2024:78) ska socialnämnden och enskild verksamhet som utför en kommuns uppgifter arbeta för att medarbetare som genomför insatser inom socialtjänstens omsorg ha en nivå av kunskaper i svenska språket som är relevant för insatsens genomförande. De nya kraven kommer att gälla från 1 januari 2026, omfatta samtliga åldersgrupper och även insatser som utförs enligt LSS. Det är utlovat att pengar kommer att avsättas till kommunerna för att genomföra kompetensutvecklingsinsatser enligt utredningens förslag inom ramen för vad som kommer att benämnas Språklyftet. Det finns dock en osäkerhet kring statliga medel och i vilken omfattning dessa, om de avsätts, kan bidra till finansieringen av nödvändiga kompetensutvecklingsinsatser inom funktionsstödsnämndens ansvarsområden.

Samsjuklighetsutredningen

I januari 2025 tillsatte regeringen en delegation för att genomföra en reform som syftar till mer samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser för personer med samsjuklighet, det vill säga beroendeproblematik och psykisk ohälsa. Uppdraget bygger på Samsjuklighetsutredningens (SOU 2023:5) förslag, däribland att socialtjänstens ansvar för personer med skadligt bruk och beroende ska förtydligas och att kommuner och regioner blir skyldiga att gemensamt bedriva samordnad vård och stöd för personer med stora samordningsbehov. Uppdraget ska redovisas senast december 2027. Reformen kan innebära att kommunerna behöver ställa om från behandlingsfokus till att utveckla sociala stödinsatser.

Omställningen till Nära vård

Omställningen av hälso- och sjukvårdssystemet till Nära vård är ett omfattande och långsiktigt arbete som involverar många olika aktörer. Omställningen som ska vara genomförd till 2027 syftar till att patienter och anhöriga ska känna sig delaktiga i hälso- och sjukvården och att vården ska vara lättillgänglig och ges med god kontinuitet. Detta innebär att flytta fokus till att arbeta mer personcentrerat, sammanhållet, proaktivt och hälsofrämjande.

I rapporten Nära vård konstaterar SKR att kommuner och regioner har gjort

ett omfattande arbete med att skapa läns-gemensamma målbilder och handlingsplaner, vilket har lett till en ökad gemensam förståelse och samverkan mellan kommun och region på flera nivåer. Omställningen befinner sig nu i fasen som handlar om att göra, lära och bredda. Systemledarskap utvecklas och nya arbetssätt börjar införas, vilket bedöms göra skillnad för både patienter och medarbetare.

Framöver handlar den tredje fasen i omställningen om att bygga långsiktig hållbarhet i både struktur och kultur, vilket sker genom att gemensamt fortsätta stärka förutsättningarna för samarbete i hela hälso- och sjukvårdssystemet. Det är i samspelet mellan regionernas primärvård, specialiserad vård samt kommunernas primärvård och omsorg som Nära vård ska ta form och där värde och nytta ska skapas för invånarna.

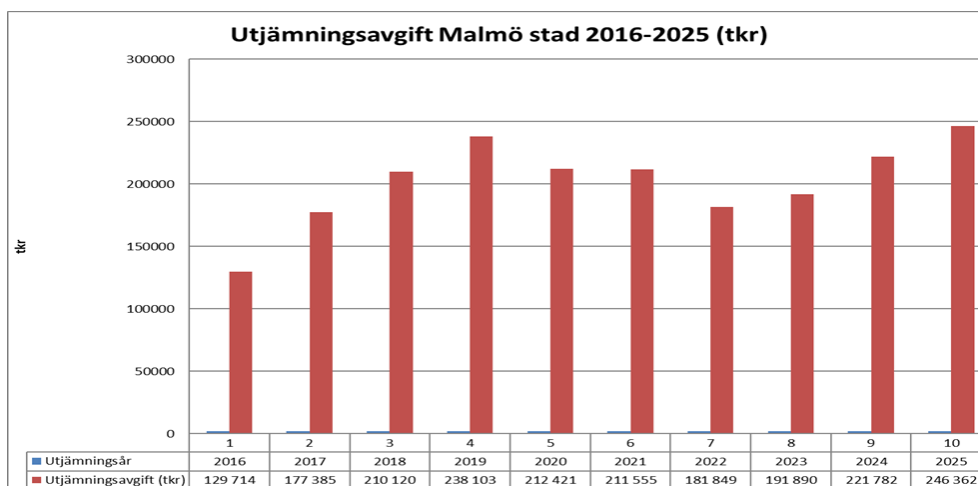
Nationellt kompetenscentrum för frågor om intellektuell funktionsnedsättning och autism

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att under 2025 inrätta ett nationellt kompetenscentrum för frågor om intellektuell funktionsnedsättning och autism. Centret ska stödja LSS-verksamheter, höja personalens kompetens och förbättra insatsernas kvalitet, med särskilt fokus på boenden och korttidsvistelse. Genom samverkan med forskare, myndigheter och brukarorganisationer ska centret samla och sprida evidensbaserad kunskap samt utveckla stöd för yrkesverksamma i syfte att öka likvärdigheten i insatserna.

LSS-utjämnigen

En parlamentarisk utredning har sett över samtliga delar av utjämningsystemet för kommuner och regioner, inklusive LSS-utjämnigen för kommuner. Utredningen har även övervägt om det finns riktade statsbidrag som kan inordnas i det generella statsbidraget. Förändringarna föreslås genomföras från och med 1 januari 2026.

Malmö stad betalar över 246 miljoner kronor till det nationella LSS-utjämningsystemet 2025. Detta innebär en ökning med nästan 117 miljoner kronor under en tioårsperiod, vilket illustreras i diagram Utjämningsavgift Malmö stad 2016-2025.

Att Malmö betalar en utjämningsavgift grundar sig på att staden har lägre LSS-kostnader per invånare än snittet i riket, vilket är en konsekvens av den låga andelen personer med LSS-insats av den totala befolkningen. En snabbare befolkningsökning i Malmö än i andra kommuner i kombination med LSS-kostnader som ökar i lägre takt sänker kostnaden per invånare i Malmö och påverkar utjämningsavgiften negativt. Den nya beräkningsmodell som utredningen föreslår är ekonomiskt ofördelaktig för Malmö och bedöms leda till en ytterligare utökad utjämningsavgift.

Tilldelningen av ekonomiska resurser till funktionsstödsnämnden påverkas inte direkt av Malmö stads avgift till LSS-utjämningsavgiften. Utfallet i systemet för utjämningsavgift av LSS-kostnader är samtidigt en av de faktorer som varje år påverkar stadens tillgång till ekonomiska medel i sin helhet.

I betänkandet föreslås att en del statliga bidrag ska göras om till generella statsbidrag i stället för riktade, vilket är positivt. Samtidigt beaktas även borttagandet av vissa statsbidrag som alternativ. Ett av de statsbidrag som utredningen är otydlig kring är statsbidraget för personligt ombud. För funktionsstödsnämnden är det av största vikt att statsbidraget består och att finansieringen av en väletablerad och samhällsviktig insats inte urholkas.

Behov av förändringar i Malmö stad

Socialnämndernas insatser riktar sig till Malmöbor som återfinns i samtliga åldrar. Många Malmöbor har ett stödbehov som kan kopplas till ansvarsområden hos olika nämnder. Detta förutsätter en helhetssyn genom fördjupad samverkan mellan stadens förvaltningar och med regionen, civilsamhället samt med andra aktörer. Det handlar om att synliggöra målgruppernas behov, kraftsamla kring rätt frågor i staden och tydliggöra respektive nämnds ansvar för att få till förflyttning.

Samarbetsprojekt för tillgängliga livsmiljöer

Under målområdet "En mer jämlik stad" i Malmö stads budget för 2025 beskrivs hur Malmö är till för alla Malmöbor. Malmöbor med funktionsnedsättning har rätt till goda levnadsvillkor, att kunna röra sig i staden utan hinder och att känna sig inkluderade och delaktiga i stadens verksamheter och arrangemang. Arbetet med tillgänglighets- och funktionsrättsfrågor är ett stadsövergripande ansvarsområde som behöver bedrivas långsiktigt och i samverkan inom och mellan staden, funktionsrättsorganisationer och Malmöbor med funktionsnedsättningar.

För några år sedan identifierades behovet av att förstärka samarbetet mellan Malmö stads nämnder och att gemensamt göra insatser i syfte att skapa samsyn för arbetet med tillgänglighet. Under 2024 arbetade en tvärsektorieell arbetsgrupp med tjänstepersoner från servicenämnden, tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden samt funktionsstödsnämnden tillsammans med bland annat omvärldsbevakning och nulägesanalyser. Med utgångspunkt i dessa har de fyra nämnderna under 2025 påbörjat ett gemensamt arbete för att under 2026 samarbeta kring ett antal aktiviteter. Syftet är att ytterligare tillgängliggöra stadens livsmiljöer för Malmöborna.

Aktiviteterna kommer att täcka ett antal områden, i linje med det nationella målet för funktionshinderspolitiken och konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. De är valda dels för att det bedöms finnas ett prioriterat behov inom området, dels för att områdena bedöms få god kraft av samarbete mellan flera discipliner.

Aktiviteterna täcker insatser inom (1) universell utformning och beaktande av tillgänglighet genom stadsbyggnadsprocessen, (2) förekomst och användning av hörslingor, (3) kompetenshöjande insatser inom tillgänglighetsområdet, (4) utformning och användarvänlighet i Malmö stads digitala tjänster samt (5) information till Malmöborna om tillgänglighet i stadens olika offentliga miljöer. Funktionsstödsförvaltningen har ett utökat ansvar för aktivitet tre samt fem. Aktiviteten kompetenshöjande insatser innebär att genomföra en kartläggning av behov av kunskaps- och medvetandehöjande insatser i respektive förvaltnings olika verksamheter, och därefter skapa samt erbjuda riktade utbildningspaket och göra en plan för genomförande. Aktiviteten information om tillgänglighet i stadens offentliga miljöer innebär även denna att genomföra en kartläggning, i syfte att tydliggöra hur och var Malmö stad presenterar information om tillgänglighet till stadens offentliga miljöer idag. Förvaltningen kommer att ta lärdom av tidigare genomfört utvecklingsarbete såsom tillgänglighetsguiden, tillgänglighetsdatabasen samt ett tidigare innovaprojekt. Med utgångspunkt i kartläggningen ska en behovsanalys genomföras och tillsammans ska förslag för fortsatt hantering tas fram.

Aktiviteter förväntas vara genomförda till sommaren 2026. Projektet kommer att följas upp i samband med den ordinarie uppföljningen för delår och årsanalys 2026.

Samarbete kring barn i särskilt sårbara grupper

Förskolenämnden och funktionsstödsnämnden ser ett behov av samverkan kring de barn som har behov av stöd från båda nämnderna då antalet barn med extraordinärt stödbehov ökar, däribland barn med stora medicinska behov. Nämnderna avser att arbeta tillsammans för att öka personalens generella kompetens kring barn med funktionsnedsättning, samt att samverka för att sprida information kring vilket stöd som kan erbjudas föräldrar och anhöriga, i enlighet med nya socialtjänstlagen.

Även grundskolenämnden och funktionsstödsnämnden ser ett behov av utökad samverkan kring barn i särskilt sårbara grupper, till exempel barn med neuropsykiatriska eller intellektuella funktionsnedsättningar och barn med omfattande och problematisk skolfrånvaro. Barn med neuropsykiatriska eller intellektuella funktionsnedsättningar riskerar att dras in i destruktiva miljöer om de saknar rätt stöd. Här ser nämnderna ett behov av att samverka kring kompetensutvecklingsinsatser för att öka den generella kompetensen kring barn med funktionsnedsättning samt risk- och skyddsfaktorer kopplat till sårbarheten för att rekryteras till kriminalitet. Gällande barn med omfattande och problematisk skolfrånvaro har bland annat flertalet barn som bor i särskilt boende eller har korttidsvistelse ett stort behov av trygghet och kontinuitet i relationer samt vid övergången

mellan hem och skola. Nämnderna kommer att arbeta för att hitta gemensamma lösningar för dessa barn.

Tillgänglighetsanpassade kultur- och fritidsaktiviteter

Under 2026 förstärks samarbetet ytterligare mellan funktionsstödsnämnden, fritidsnämnden och kulturnämnden för att göra stadens kultur- och fritidsutbud mer tillgängligt för Malmöbor med funktionsnedsättning. Samverkan fokuserar på att öka Malmöbons kännedom om det befintliga tillgänglighetsanpassade utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter som arrangeras i staden. Syftet är att ytterligare förbättra tillgängligheten och deltagandet i aktiviteter så att alla Malmöbor kan erbjudas en aktiv fritid och bättre hälsa. Målet är att 2026 ska vara ett år då personer med intellektuell funktionsnedsättning tar mer plats i Malmö. Tillsammans med civilsamhället ska nämnderna arbeta för att möjliggöra detta genom till exempel Funkisfestivalen och Special Olympics Sweden Invitational Games. Förvaltningen kommer också tillsammans med FIFH att arbeta för att möjliggöra en parasport park som en del av vårt arbete med att främja folkhälsan för målgruppen.

Lokal utveckling och kraftsamlande insatser

Kommunfullmäktige beslutade hösten 2024 att ge fritidsnämnden i uppdrag att stärka Malmö stads förmåga att på ett samordnat sätt identifiera och möta lokala behov. Detta arbete inleddes under våren 2025 med en samordningsgrupp för lokal utveckling där samtliga av stadens förvaltningar och bolag ingår. Utifrån detta startas under år 2025 också lokala utvecklingsgrupper på Lindängen och Rosengård, även där med representanter från funktionsstödsförvaltningen. Parallellt har staden inlett ett arbete med områdeslyft, så kallade kraftsamlande insatser, som innebär riktade insatser som tar sig an lokala socioekonomiska utmaningar med barn och unga i några utvalda områden.

Funktionsstödsnämnden spelar en viktig roll i arbetet med båda dessa processer, då nämndens målgrupp finns i hela staden samtidigt som personer med funktionsnedsättning löper större risk att drabbas av socioekonomisk utsatthet. Funktionsstödsförvaltningen kan genom sitt deltagande bidra med kunskap kring inkludering, delaktighet och förutsättningar för personer med funktionsnedsättningar. Då funktionsrättsfrågor är ett stadsövergripande ansvarsområde är det av betydelse att just dessa perspektiv lyfts in i stadsövergripande utvecklingsarbeten.

Malmö möts i syfte att stärka demokratin

Malmö Möts är ett koncept för att samla, synliggöra och stärka stadens arbete med demokrati, mänskliga rättigheter och antirasism. Genom samverkan med civilsamhälle, politik, akademi och internationella aktörer skapas en plattform för kunskapsutbyte, ungas engagemang och gemensam utveckling. Malmö Möts samordnas av kommunstyrelsen och

ska bidra till målet att göra Malmö till världens mest demokratiska stad. Funktionsstödsnämnden engagerar sig aktivt i arbetet för att säkerställa att demokratifrågor integreras i det dagliga arbetet, når alla målgrupper och stärker invånarnas delaktighet och förtroende. Malmö Möts utgör därför en viktig prioritering under kommande år.

Stärka möjligheter till anställning för Malmöbor med funktionsnedsättning

Förvaltningen fortsätter arbetet för att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att närma sig arbetsmarknaden och få anställning. Funktionsstödsförvaltningens och arbetsmarknadsavdelningens (inom arbetsmarknads- och socialförvaltningen) samarbete har fördjupats via den gemensamt framtagna "Modell för att underlätta övergångar från daglig verksamhet till en kommunal arbetsmarknadsanställning eller till den reguljära arbetsmarknaden". Tidigare har samverkan skett utifrån enskilda individärenden, men i och med framtagandet av modellen sker nu samverkansarbetet även på ett mer övergripande och strukturellt plan och respektive förvaltning har en gemensam grund att utgå från och vidareutveckla via en gemensam styrgrupp, en operativ arbetsgrupp samt en skriftlig överenskommelse. Målet är att stärka anställningsmöjligheterna för personer inom daglig verksamhet, vilket bedöms ge positiva effekter för både individen och dess ekonomiska situation.

Den jobbstrategiska satsningen med tillhörande jobbpaktsmedel är ett tillskott av ekonomiska resurser för att, där det är möjligt, främja inriktningen mot anställning i stället för daglig verksamhet för målgruppen. Genom att möjliggöra en förflyttning från daglig verksamhet till lönearbete i form av AMS-anställningar och även stegförflyttningar inom daglig verksamhet, exempelvis genom att gå från gruppverksamhet till enskild plats, frigörs platser för att bättre möta efterfrågan och minska väntetiden från beslut till verkställighet.

När en arbetsmarknadsinsats eller anställning påbörjas så avslutas insatsen daglig verksamhet enligt lag och därmed upphör också handledarstöd. Sedan tidigare har ett behov av denna typ av kontinuerligt stöd även under en anställning identifierats och i modellen tillgodoses det "förlängda stödet" av förvaltningen, men i denna fas utanför ramarna för daglig verksamhet. Stödet är i en initial utvecklingsfas och för att kunna utforma ett effektivt och hållbart förlängt stöd behövs långsiktighet i planeringen.

Majoriteten av brukarna inom daglig verksamhet uppbär ersättning från Försäkringskassan och vägen från daglig verksamhet till arbetsmarknaden går vanligtvis via Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens rehabiliteringssamverkan. En tendens som noterats är att antalet brukare inom daglig verksamhet som inte uppbär ersättning från Försäkringskassan ökar vilket leder till att allt fler blir aktuella för försörjningsstöd via Malmö stad. För att stärka dessa brukares förutsättningar att ha sysselsättning via daglig verksamhet och på sikt nå arbetsmarknaden behöver samverkan

med ekonomiskt bistånd och socialsekreterare utvecklas, både i enskilda ärenden men även på ett mer övergripande plan.

Utveckling av välfärden genom AI, digitalisering och välfärdsteknik

SKR har erbjudit möjligheten till samarbete med bland annat standardisering av verksamhetssystemen. Standardiseringen syftar till att få bättre lokal och nationell kunskap om socialtjänstens verksamheter genom mer samstämmig information och statistik, underlätta systemintegration, minska utbildningsbehov för medarbetare samt att underlätta för samverkan mellan organisationer genom ett mer lika språk och sätt att dokumentera. Initiativet planeras pågå 2026–2028 och är nära kopplat till stadens behov av nya verksamhetssystem för de tre socialnämnderna.

Tillsammans med hälsa-, vård- och omsorgsnämnden driver funktionsstödsnämnden ett arbete för att ersätta patientjournalssystemet med en modernare lösning som bättre stödjer produktivitet, effektivitet och kvalitet i en alltmer komplex vårdmiljö. Marknadsdialog och omvärldsbevakning visar att nuvarande system är föråldrade och inte möter Malmö stads behov. Upphandlingen av nytt journalssystem planeras samordnas med den större verksamhetssystemsupphandlingen 2026.

Stora mängder av känsliga personuppgifter hanteras dagligen i stadens och nämndens verksamheter. Händelser i svenska kommuner har ökat medvetenheten för utsatthet gällande kapningar av system, stöld av information, utpressning och skadegörelse. Fortsatt krävs kontinuerlig framförhållning och uppföljning av IT-säkerhet. Utmaningarna innebär att staden som helhet måste agera gemensamt i det övergripande säkerhetsarbetet. I kravställningen på nytt verksamhetssystem är IT-säkerheten en stor del.

LSS-utbyggnad i den täta staden

Malmöns befolkning förväntas öka med drygt 26 000 personer under den kommande tioårsperioden. Med befolkningstillväxten följer också en fysisk expansion av staden – både genom förtätning av befintliga bostadsområden och genom exploatering av nya. Enbart planerna för Jägersro-området omfattar bostäder för cirka 8 000 personer, och utbyggnaden av Nyhamnen beräknas rymma ännu fler. Utifrån andelen Malmöbor som idag har LSS-insatser innebär en befolkningsökning på 8 000 personer att omkring 20 LSS-lägenheter och 23 platser för daglig verksamhet behöver tillkomma.

Utbyggnadstakten av boenden och lokaler för nämndens målgrupper följer dock inte alltid behoven och nämnden ser flera skäl till detta. Ett skäl, menar nämnden, är att LSS-verksamhet inte inkluderas i det tidiga planarbetet i tillräcklig utsträckning. Eftersom LSS-verksamheter ställer särskilda krav på både läge och omgivning kan närhet till exempelvis skolor, vårdinrättningar eller andra LSS-verksamheter göra en plats

olämplig för etablering. Genom att ta hänsyn till LSS-verksamhet tidigt i planeringsprocessen ökar möjligheterna att skapa lämpliga lokaliseringar, samtidigt som andra verksamheter kan planeras i samspel snarare än i konflikt med LSS-verksamhetens behov.

Utbyggnaden hämmas även av bristen på lämpliga tomter i den täta staden, samt av att omkringliggande jordbruksmark till stor del är skyddad från exploatering. Dessa utmaningar har lett till att utbyggnaden av framför allt LSS-boenden är eftersatt, och att det saknas tillräcklig konkretiserad planering för att möta framtidens behov.

Mot bakgrund av detta efterfrågar nämnden ökat stöd och fördjupad samverkan med stadens förutsättningsskapande nämnder. Dels för att säkerställa att LSS-verksamhet i högre utsträckning beaktas i tidiga skeden av exploatering och markanvisning, men också att gemensamt identifiera lämpliga tomter och utreda och undanröja potentiella hinder för utbyggnad. Genom stärkt samverkan, ökat kunskapsutbyte och samsyn kring utmaningar och behov kan förutsättningarna för att tillgodose målgruppernas behov förbättras på ett mer systematiskt, långsiktigt och hållbart sätt.

Till följd av Malmös täta bebyggelse kommer det dock sannolikt alltid råda brist på byggbar mark som möter den lilla men växande delen av målgruppen som har störst behov av stöd, service och anpassning. För dessa personer kan det vara avgörande att ha en boendemiljö där oönskad stimuli kan begränsas, med stora avstånd till exempelvis trafikleder, järnvägsspår och annan störande verksamhet. Nämnden har därför börjat undersöka alternativa vägar för att säkerställa att målgruppen har tillgång till boende anpassade efter deras behov.

En alternativ väg är att utreda förutsättningarna för att bygga LSS-boenden tillsammans med andra nämnder i Malmö stad, grannkommuner och tillsammans med Skånes kommuner, på tomtmark utanför Malmö stads kommungräns, vilket skulle öka tillgången av byggbar mark. Utredningsarbetet har påbörjats och förväntas pågå från 2025 och framåt.

Ett annat utvecklingsspår gäller möjligheten att integrera LSS-boenden i flerbostadshus. Det skulle bidra till ökad inkludering och variation i boendeformer samtidigt som behovet av särskilt avsatt tomtmark minskar. I dagsläget försvåras sådana lösningar av hinder kopplade till lagen om offentlig upphandling samt ottydligheter i de juridiska förutsättningarna. Nämnden kommer därför, i samverkan med stadens lokalförsörjare, vidare utreda hur dessa hinder kan hanteras framöver.

Stärkt beredskap

Det förändrade omvärldsläget har medfört ett ökat nationellt fokus på säkerhets- och beredskapsfrågor. Det pågår flertalet statliga utredningar som berör beredskap och civilt försvar främst med fokus på offentlig sektor. Kommunal hälso- och sjukvård och socialtjänst är viktiga i arbetet med att stärka och utveckla samhällets beredskap. Socialstyrelsen och

länsstyrelserna har tagit fram en nationell plan som sträcker sig till 2030 och syftar till att utveckla och stärka den kommunala hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens arbete med civil beredskap. Sedan den 1 januari 2024 finns även en förordning om statsbidrag till kommuner för socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap som syftar till att stärka beredskapen för att kunna upprätthålla verksamheten även i höjd beredskap. Nämnden avser inför 2026 att ansöka om statsbidraget för att stärka nämndens förmåga att hantera oönskade händelser. Med utgångspunkt i genomförda risk- och sårbarhetsanalyser kommer förvaltningen att ta fram kontinuitetsplaner samt utveckla arbetet med målgruppsanpassad kriskommunikation och samverka med olika aktörer för att säkerställa funktionshinderperspektiv och mänskliga rättigheter i krisberedskapen.

En ny lag om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap (LKRB) föreslås träda i kraft den 1 januari 2027 och finansieras primärt genom generella statsbidrag. LKRB medför ökade krav på bland annat förebyggande arbete och reglerar även tillkommande arbetsuppgifter för kommunerna i händelse av fredstida kris eller höjd beredskap. Ambitionshöjningarna kommer medföra kostnader för Malmö stad och nämnden exempelvis i form av åtgärder och investeringar.

Myndigheten för delaktighet (MFD) har kartlagt i vilken utsträckning kommunerna säkerställer att personer med funktionsnedsättning får den hjälp och det stöd de behöver vid en kris- eller krigssituation. Kartläggningen visar bland annat att många personer med funktionsnedsättning känner oro inför potentiella kriser eller krig och att personer med funktionsnedsättning ofta förbises i krisberedskap.

Under 2025 träder också en ny lag om ökade krav på informationssäkerhet och cybersäkerhet i kraft. Stadens arbete samordnas av stadskontoret och serviceförvaltningen. Funktionsstödsnämndens verksamheter uppfyller de grundläggande kraven, men åtgärder kring informationskartläggning, leverantörsuppföljning, incidentrapportering samt utbildning av chefer och medarbetare kommer att krävas.

Kommunfullmäktige har i april 2025 beslutat om en beredskapspolicy för ett resilient Malmö. Policyn fastställer att Malmö stads beredskapsarbete ska utgå från ett allriskperspektiv. För att åtgärderna ska ge effekt behöver det genomföras på olika nivåer, både i den enskilda verksamheten och stadsövergripande. Det innebär att prioriteringar, beslut och finansiering kan behöva göras tvärsektoriellt inom Malmö stads organisation men även med externa aktörer.

Ett arbete som ligger framför Malmö stad och nämnden är framtagandet av en krigsorganisation. Enligt lag ska kommuner kunna ställa om sin verksamhet från fredstida inriktning och organisering till höjd beredskap och inriktning på uppgifter som har betydelse för totalförsvaret. Det innebär bland annat förvaltningsövergripande prioritering av de verksamheter som ska bedrivas under höjd beredskap och plan för bemanning.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Mänskliga rättigheter - funktionsstödsnämndens grunduppdrag

I ett socialt hållbart samhälle har alla människor lika möjligheter till trygghet, hälsa och delaktighet genom hela livet – med reella möjligheter att påverka beslut som berör deras vardag. Malmöbornas inflytande, delaktighet och självbestämmande samt deras möjlighet att delta i samhället på lika villkor utgör kärnan i nämndens arbete med mänskliga rättigheter och är därmed en del av dess grunduppdrag. Funktionsstödsnämnden kommer därför inför valet 2026 bidra till att öka möjligheten för Malmöbor med funktionsnedsättning att delta i såväl val som andra demokratiska processer. Nämnden har också ett särskilt ansvar att motverka funkofobi och andra former av diskriminering som hindrar personer med funktionsnedsättning från full delaktighet.

Genom att fullt ut integrera ett rättighetsbaserat arbets- och förhållningssätt i både kärn- och stödprocesser skapas en stabil grund för att möta Malmöbornas behov på ett likvärdigt, professionellt och respektfullt sätt. Målsättningen är att säkerställa att de mänskliga rättigheterna respekteras, skyddas och främjas – i varje möte, i varje insats, varje dag. Arbetet utgår från Malmö stads policy för mänskliga rättigheter och de fyra vägledande principerna som bygger på icke-diskriminering, delaktighet och inkludering samt transparens och ansvar.

Malmö stad arbetar utifrån konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som har till syfte att undanröja hinder för dessa personer att åtnjuta sina mänskliga rättigheter. Malmö stad, inom ramen för Samverkan för barn och unga i Malmö, och Myndigheten för delaktighet (MFD) kommer under mandatperioden att fortsätta sitt samarbete med fokus på funktionsnedsättning och normbrytande beteende. Syftet är att både bidra till den nationella kunskapsutvecklingen och stärka de lokala förutsättningarna för ett förbättrat arbete med målgruppen i Malmö.

Arbetet mot förvaltningens vision

Funktionsstödsförvaltningens arbete med ekonomisk omställning de senaste åren har gett värdefull insikt i vilka ytterligare åtgärder som krävs för att säkerställa kvaliteten i kärnuppdraget och arbeta mot visionen om

rätt insatser, på rätt sätt, i rätt tid och med rätt resurser. Under 2025 genomfördes en organisationsjustering i syfte att stärka den kultur och de arbetssätt som ska prägla förvaltningen framåt, med fokus på tre grundpelare: ett agilt arbetssätt, en hållbar och hälsosam organisation samt en organisation som samarbetar och verkar utan barriärer.

För att ta nästa steg mot visionen och kvaliteten i kärnuppdraget är ett systematiskt arbete med verksamhetsuppföljning avgörande. Alla nivåer i styrkedjan – från ledning till medarbetare – ska aktivt delta i planering, uppföljning och analys för att driva utvecklingen framåt och säkerställa kvaliteten i alla delar av verksamheten. En stärkt verksamhetsuppföljning innebär också att arbeta mer strukturerat med statistik, analyser, trender och prognoser för att kunna identifiera och möta både kortsiktiga och långsiktiga behov. Detta skapar en styrning som bygger på fakta snarare än antaganden och är en förutsättning för ett agilt arbetssätt men också ett av kraven i nya socialtjänstlagen.

Funktionsstödsnämndens verksamheter ska använda sig av varje människas egen kraft, stärka brukarens delaktighet och säkerställa att insatserna svarar mot brukarens behov. Det kräver att brukarna är delaktiga i uppföljningar, både av beslut och stödbehov. Uppföljningar ska genomföras tillsammans med brukaren och formerna anpassas utifrån brukarens individuella förmågor och behov.

Omställning till ny socialtjänstlag

Funktionsstödsförvaltningen kommer, utifrån intentionerna i den nya socialtjänstlagen, att anpassa och utveckla sitt arbete med fokus på det som i lagförslaget benämns som första linjens socialtjänst. Detta innebär satsningar på tidiga, lätt tillgängliga, uppsökande och förebyggande insatser, med syfte att skapa en socialtjänst som är nära medborgarna och erbjuder tidigt stöd. Arbetet omfattar bland annat utökad socialrådgivning och uppsökande verksamhet, stärkt tillgänglighet till förvaltningens mottag "en väg in", fler ambassadörer som informerar om vilka insatser och sysselsättningsmöjligheter som finns, samt utveckling av tillgängliga mötesplatser när det gäller innehåll och målgruppsanpassning, såsom till personer med rörelsehinder. Detta ligger i linje med stadens ambition att vara en tillgänglig och inkluderande stad där alla invånare ges möjlighet till information, delaktighet och ett gott liv. En del av detta är att ta fram informationsmaterial kring förvaltningens uppdrag och verksamheter på flertalet språk samt att se över användarvänligheten i Malmö stads digitala tjänster. Det nya arbetssättet kommer att genomsyra verksamheten både inom ramen för socialtjänstlagen och LSS. Under 2026 kommer möjligheten att starta upp fler mötesplatser att utredas.

Under 2025 och 2026 kommer förvaltningen att bygga upp en ny mottagningsverksamhet "en väg in" inom avdelningen Myndighet och förebyggande socialtjänst. Denna ska erbjuda kortare vägar till insatser, god service, rådgivning och hög tillgänglighet, med bred kompetens och nära samarbete med Arbetsmarknads- och socialförvaltningen för snabb hantering av insatser. För att arbeta kunskapsbaserat och på både individ-

och gruppnivå finns behov av metoder som individbaserad systematisk uppföljning (ISU), i enlighet med SKR:s rekommendationer.

Ett centralt uppdrag är också att stärka det förebyggande arbetet. Det innebär att tidigt upptäcka och förebygga sociala problem genom proaktiva och tillgängliga insatser samt genom samverkan med andra samhällsaktörer såsom sjukvården och skolan. En viktig del i denna omställning är fokus på biståndslösa insatser, där medborgare kan få stöd utan att behöva gå igenom en formell utredning. Redan idag finns exempel på sådana insatser, såsom NIP-teamet (nyinsjuknade i psykosteamet), FACT-teamet (Flexible Assertive Community Treatment) och mötesplatser, och arbetet med att identifiera och utveckla fler biståndslösa insatser kommer att fortsätta under de kommande åren.

Slutligen kommer funktionsstödsförvaltningen att vidareutveckla och utöka samarbeten med Region Skåne genom insatser som FACT, ACT (Assertive Community Treatment), Peer Support och IPS (Individual placement and support), samt att ta fram nya gemensamma stödinsatser tillsammans med Arbetsmarknads- och socialförvaltningen för att möta behoven hos Malmöbor med komplexa utmaningar kopplat till beroende och psykisk ohälsa.

Att arbeta utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet är ett krav i nya socialtjänstlagen. I funktionsstödsförvaltningen pågår tre forskningsprojekt. Det första syftar till att fördjupa kunskapen om hur professionella kan bidra till att stärka unga vuxna med intellektuell funktionsnedsättning i deras livssituation, med särskilt fokus på relationer och sexualitet. Det andra syftar till att utveckla processer för att öka personer med intellektuell funktionsnedsättnings inkludering i demokratiska processer. Det tredje ligger inom ramen för välfärdsforskning och handlar om kvalitetsutveckling och arbetsmiljö i bostad med särskild service för vuxna enligt LSS.

AI, digitalisering och välfärdsteknik

Förändringar i demografin, kompetensutmaningen och effektiviseringar i offentlig sektor driver på arbetet med att hitta nya och mer effektiva arbetssätt genom AI, digitalisering och välfärdsteknik. Den nya AI-förordningen, statliga utredningar och lagförslag kommer att ställa krav på förvaltningen att ha en långsiktig strategi som innefattar alla tre områdena – AI, digitalisering och konkreta välfärdstekniska lösningar.

Det innebär att förvaltningen behöver arbeta mer strategiskt och samordnat med AI, digitalisering och välfärdsteknik och integrera dessa i en gemensam strategi som stödjer verksamhetens mål och uppdrag. Det krävs att förvaltningen tar fram riktlinjer och rutiner för att tekniken ska användas på ett rättssäkert, etiskt och inkluderande sätt. Samtidigt behöver chefer och medarbetare utveckla sin kompetens för att kunna förstå, använda och granska AI och andra digitala lösningar. Fokus måste även ligga på att tekniken bidrar till ökad kvalitet, tillgänglighet och delaktighet för brukarna.

SKR och bolagen Adda och Inera har, tillsammans med landets kommuner, tagit fram en strategisk agenda för att öka digitaliseringstakten och underlätta omställningen för att möta framtidens samhällsutmaningar. Ett av initiativen i agendans handlingsplan handlar om ett breddinförande av välfärdstekniska lösningar. Funktionsstödsförvaltningen har anslutit sig till detta arbete med stöd från SKR:s "Kompetenscenter välfärdsteknik". Tillsammans med SKR har förvaltningen tagit fram en försörjningsstrategi för nämndens målgrupper, som utgör grunden för att prioritera, testa och införa välfärdstekniska lösningar i nämndens verksamheter från 2026 och framåt. Malmö stad tecknade 2024 avtal med SKR inom ramen för "Handslaget", vilket omfattar breddinförande av välfärdsteknik, säker digital kommunikation (SDK) i socialtjänsten, identitet- och behörighetshantering samt digital post.

Andra prioriterade områden inom digitalisering knyter an till behov hos såväl den enskilde, exempelvis utveckling av e-tjänster för ansökan om insatser enligt LSS eller SoL, som till medarbetare i form av automatisering av arbetsuppgifter och processer samt stöd av AI där det är lämpligt. I så stor utsträckning som möjligt ska behov identifieras och initiativ genomföras där behoven finns. Detta behöver ske i nära samarbete mellan medarbetare, stödfunktioner och interna såväl som externa specialister.

Den nya socialtjänstlagens krav på jämlikhet och behovsanpassade insatser ökar också behovet av att förvaltningen har en god förståelse för målgruppernas behov och levnadsvillkor. Med hjälp av verktyg som SKR:s "Skatta läget" och befintliga system kartläggs ojämlikheter och förbättringsområden, vilket även kräver fördjupad dataanalys och samarbete med andra nämnder för att till exempel förstå bakomliggande orsaker till geografiska skillnader i insatser.

Välfärdsbrottslighet

Funktionsstödsnämnden bedriver ett systematiskt arbete för att motverka välfärdsfusk, minimera risken för felbetalningar och säkerställa rätt användning av ekonomiska resurser. Bland funktionsstödsnämndens verksamheter är personlig assistans ett område som är särskilt utsatt för risk när det gäller välfärdsbrottslighet. Förvaltningen arbetar för att förebygga oegentligheter inom personlig assistans bland annat genom kontrollgruppens insatser som resulterat i ett förebyggande arbete som medför att felaktiga utbetalningar kan stoppas i tid.

Förvaltningens kontrollgrupp fortsätter utveckla sitt arbete för att innefatta uppföljning av fler av förvaltningens insatser. Det systematiska arbetet för att motverka välfärdsfusk kommer under 2026 innefatta alla insatser som utförs inom nämndens ansvarsområden samt föreningar och bidrag.

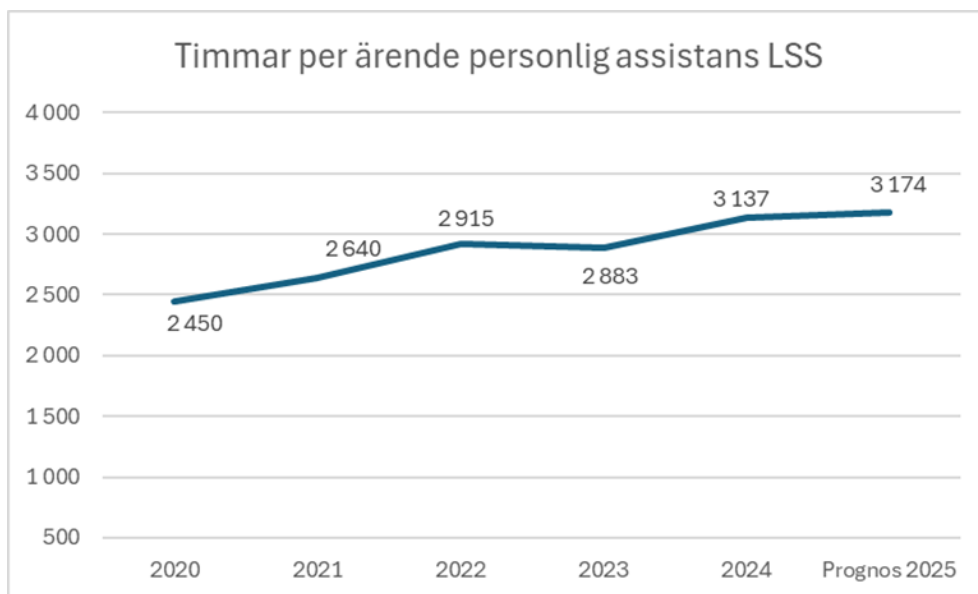
Arbetet bygger på ett brett samarbete inom staden och särskilt med övriga socialnämnder, med statliga myndigheter och med aktörer i civilsamhället.

Insatsförändringar

Personlig assistans LSS och SFB

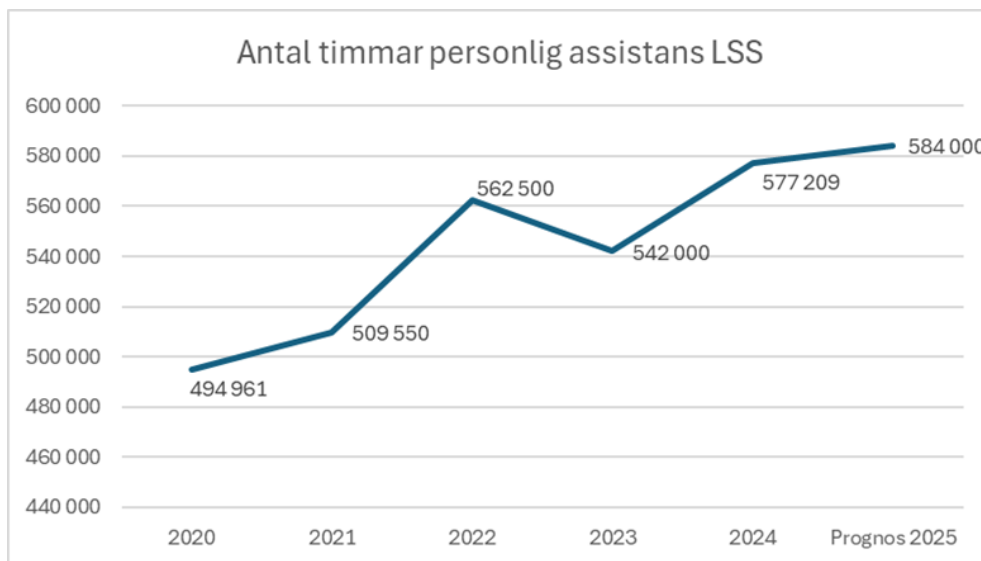
Lagändringarna som trädde i kraft i januari 2023 syftade till en förstärkt rätt till personlig assistans och bedömningen var att det skulle leda till en ökning av antalet personer med statlig assistansersättning och en minskning av antalet personer med assistans enligt LSS. Inom funktionsstödsförvaltningen registrerades under 2024 en ökning av antalet personer med statlig assistansersättning, där kommunen har betalningsansvar för de 20 första assistanstimmarna i veckan. Samtidigt skedde en volymökning även inom den personliga assistansen enligt LSS i form av en kraftig ökning av antalet assistanstimmar per ärende. Enligt "Socialstyrelsens Lägesrapport 2025" konstateras samma trend med en ökning av antalet timmar personlig assistans per ärende samtidigt som antalet ärenden minskar även nationellt. Utvecklingen har lett till en kostnadsökning för nämnden när det gäller den personliga assistansen i sin helhet.

Diagrammet Timmar per ärende och år personlig assistans LSS illustrerar volymutvecklingen mellan 2020 och prognosen för 2025.

Under perioden har antalet timmar per ärende inom personlig assistans LSS ökat med 724 eller cirka 30 procent. En ökning har skett varje år med undantag för 2023 då antalet timmar per ärende minskade något för att återigen öka 2024.

Ökningen av antalet timmar per ärende har lett till en påtaglig volymutveckling inom personlig assistans LSS över tid, trots att antalet brukare minskade under perioden. Nämndens totala volymutveckling illustreras av diagram Antal timmar personlig assistans LSS.

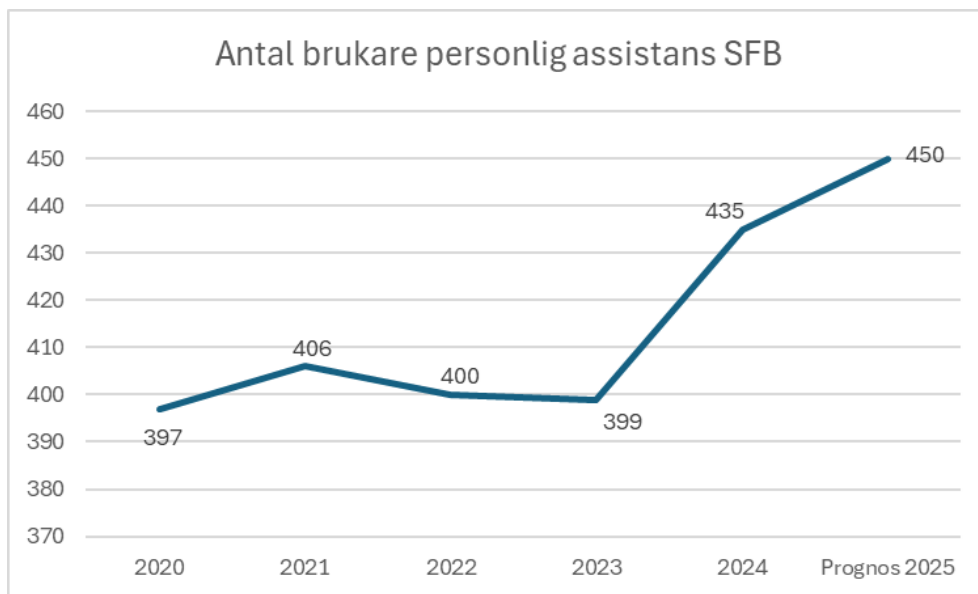
Ökningen av antalet timmar personlig assistans LSS uppgår till drygt 89 000 timmar mellan 2020 och prognosen för 2025, en ökning med 18 procent.

Lättnader när det gäller rätten till personlig assistans med statlig assistansersättning enligt 2023 års lagförändringar (exempelvis gällande tillsyn) bedöms ha öppnat upp även för mer kommunal assistans, vilket bedöms vara en anledning till ett ökat antal timmar personlig assistans LSS.

Utvecklingen framöver inom den personliga assistansen enligt LSS är svårbedömd. Därför präglas volymprognosen under 2025 och vidare för 2026 av en stor osäkerhet.

Det finns även en osäkerhet kring volymutvecklingen inom personlig assistans SFB. Till följd av eftersläpningen i faktureringen från Försäkringskassan blir de verkliga volymerna kända långt i efterhand, vilket försvårar en korrekt bedömning av volymutvecklingen såväl under året som i samband med årsbokslutet och därmed även vid budgetering för det nästkommande året. Utöver faktureringens eftersläpning försvåras en korrekt bedömning av volymutvecklingen även av den tillämpning av lagförändringarna som sker vid beviljandet av personlig assistans med assistansersättning.

Diagrammet Antal brukare personlig assistans SFB illustrerar volymutvecklingen mellan 2020 och prognosen för 2025.

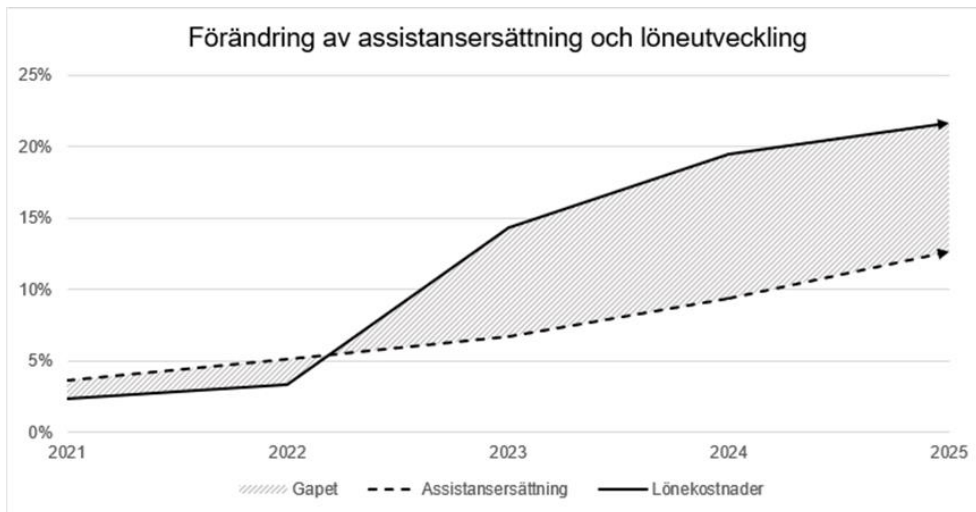

Antalet ärenden med assistansersättning enligt SFB minskade under 2022 och 2023 för att därefter öka kraftigt från och med 2024. Den totala ökningen för perioden uppgår till 53 ärenden eller 13 procent.

En förändring som kan påverka antalet ärenden med statlig assistansersättning framöver är ett minskat föräldraavdrag från och med januari 2025 i syfte att förstärka rätten till personlig assistans för barn. Vilken konkret påverkan denna förändring får inom nämndens ansvarsområde är för tidigt att bedöma.

Även nivån på assistansersättningen är en fortsatt utmaning och har en kontinuerlig negativ påverkan på utförarens ekonomi. Utöver det finansieringsgap som uppstår till följd av diskrepansen mellan löneutvecklingen och uppräkningskostnaderna av assistansersättningen kan även andra faktorer påverka den kommunala utförarens ekonomi negativt. Som exempel kan nämnas jourkostnader och kostnader för medföljande personlig assistent vid sjukhusvistelse som inte ersätts i sin helhet, samt hastigt avslutade ärenden där intäkten från Försäkringskassan upphör direkt medan personalkostnaderna kvarstår under omställningstiden. Sådant var fallet under 2024 då flera ärenden med omfattande assistans avslutades. En annan situation som skapar extrakostnader är akut uppstart av ärenden då övertagande från privata utförare ofta sker med kort varsel.

Diagrammet Förändring av assistansersättning och löneutveckling illustrerar skillnaden mellan utvecklingen av assistansersättningen och löneutvecklingen för personliga assistenter inom funktionsstödsförvaltningen.

Räkneexemplet som ligger till grund för diagrammet har som utgångspunkt att det år 2020 var jämvikt mellan assistansersättningen och löneutvecklingen, vilket innebär att tidigare ackumulerad effekt av skillnaden inte är inräknad. År 2021 och 2022 ökade assistansersättningen mer än löneutvecklingen och därför minskade gapet dessa år. Mellan 2020 och 2024 ökade assistansersättningen med 9,4 procent eller 29 kronor per timme och lönerna med 19,5 procent eller 59 kronor per timme, vilket innebär att för varje timme som utfördes 2024 ökade gapet med 31 kronor. Ett lägre PO-pålägg 2025 jämfört med 2024 gör att trenden med ett ständigt ökande gap mellan assistansersättningen och löneutvecklingen dämpas något men den stora skillnaden såväl som den ackumulerade effekten kvarstår.

För att kunna motverka insatsens inbyggda utmaningar kopplat till utförandet av personlig assistans, som till stor del inte är påverkbara, fortsätter förvaltningens arbete med Hållbar assistans. Arbetet syftar till att skapa hållbarhet i verksamhetens strukturer och processer samt i såväl medarbetarnas arbetsmiljö som i brukarnas assistans. Även arbetet för att kunna tillgodose mobilt stöd med hjälp av säkra mobiltelefoner för bland annat dokumentation fortsätter.

Utvecklingen de senaste åren har inneburit en kostnadsökning för nämnden när det gäller den personliga assistansen i sin helhet. Den totala kostnaden för personlig assistans LSS och SFB ökade från 283 till 373 miljoner kronor mellan 2020 och prognosen för 2025 vilket innebär en ökning med 90 miljoner kronor eller 32 procent under perioden. Utöver ett ständigt arbete för att effektivisera det kommunala utförandet av assistansen och i viss mån motverka finansieringsgapet har funktionsstödsnämnden ingen möjlighet att påverka utvecklingen inom denna insats.

LSS boende barn

Som tidigare beskrivits är förebyggande och avlastande insatser som möter familjernas behov viktigt för att i vissa fall kunna motverka eller senarelägga beslut om boende till barn och unga. Samtidigt måste förvaltningen ha beredskap för att med god kvalitet kunna ta hand om de barn som trots det

behöver bo på ett boende. Antalet barn och unga med bostad med särskild service enligt LSS har ökat markant de senaste åren, från 11 verkställda beslut i slutet av 2021, till 20 i slutet av 2024. Under 2026 väntas antalet öka till i genomsnitt 25 barn och unga, och under 2027 beräknas i genomsnitt ytterligare tre ha insatsen.

Eftersom behovet av boende för barn och unga är relativt litet och i stor utsträckning beroende av individuella omständigheter ska det dock poängteras att osäkerheten i prognosen är stor. Samtidigt är varje brukare förenad med stora kostnader, särskilda lokalbehov och specialiserad personalkompetens, vilket utgör stora utmaningar för ekonomisk, personell och lokalmässig planering.

Om utvecklingen fortsätter som prognostiserat kommer förvaltningen vara i behov av förstärkt stöd från stadens förutsättningsskapande förvaltningar för att möjliggöra att utbyggnaden fortsätter i nödvändig takt. Förvaltningen har de senaste åren skapat platser genom snabba omställningar vilket inte skapar förutsägbarhet och optimala lösningar. Förvaltningen kommer också, tillsammans med ASF, utreda vad som orsakar den snabba ökningen samt undersöka möjliga åtgärder för att i större utsträckning förebygga att permanentboende enligt LSS blir nödvändigt.

LSS boende vuxna

Personer som bor i bostad med särskild service enligt LSS är både en föränderlig och heterogen grupp. De skiljer sig åt i fråga om ålder, intressen, önskemål, hälsotillstånd, psykiskt mående samt behov av stöd, service och anpassningar. Behovsbedömningarna som används som grund för resursfördelning har tydliggjort de stora variationerna i stödbehov mellan olika boenden och individer. Dessa skillnader påverkar i sin tur kostnadsnivåer och leder ibland till betydande budgetavvikelser. För den målgrupp som utmanar verksamheten mest kan årskostnaden uppgå till nästan 12 miljoner kronor per brukare. Detta är 10 gånger mer än den genomsnittliga kostnaden per brukare och år.

Varje år avslutas mellan 30 och 40 beslut om LSS-boende i Malmö, samtidigt som ungefär lika många nya beslut verkställs. Utöver detta flyttar omkring 40 personer från ett LSS-boende till ett annat. Det innebär att nästan 10 procent av alla brukare varje år har flyttat till ett nytt boende.

Förvaltningen behöver i dessa övergångar från beslut till verkställighet att säkerställa en strukturerad process i syfte att skapa trygghet för brukare och tydlighet inom förvaltningen.

Vidare behöver boendebeståndet och insatsernas utformning anpassas i takt med att målgruppen förändras. Trots att det totala antalet vuxna med LSS-boende över tid har varit relativt konstant, innebär det inte att behovet av verksamhetsförändringar eller utbyggnad av nya boenden har stagnerat.

De senaste åren har den absoluta majoriteten av nya brukare haft behov som bäst tillgodoses i väl anpassade gruppboendestäder med stor tillgång till personalstöd. Det innebär att behovet av gruppboendestäder växer samtidigt som behovet av serviceboenden och satellitlägenheter minskar i takt med

att befintliga brukare flyttar ut. Det totala antalet brukare med insatsen förblir därmed relativt oförändrat eftersom utflyttningen från service- och satellitlägenheter i stor utsträckning motsvaras av inflödet till gruppboendestäder. Den förändrade brukarsammansättningen medför ökande kostnader för verksamheten då en allt större andel av målgruppen består av personer med behov av LSS-boende i form av gruppboende där bemanningen och därmed kostnadsnivån är högre.

Relativt få brukare flyttar från LSS-boenden till ordinära boenden, vilket i de flesta fall beror på ett fortsatt stort behov av stöd och service. Vissa bor dock inte kvar primärt på grund av stödbehovet, utan på grund av strukturella hinder såsom höga boendekostnader i staden, låg tillgänglighet på den öppna bostadsmarknaden samt bristande metoder, rutiner och individanpassat stöd för att möjliggöra en eventuell flytt. I dessa fall riskerar LSS-boendet att skapa inlåsnings effekter som begränsar den enskildes självständighet och motverkar principen om att leva som andra.

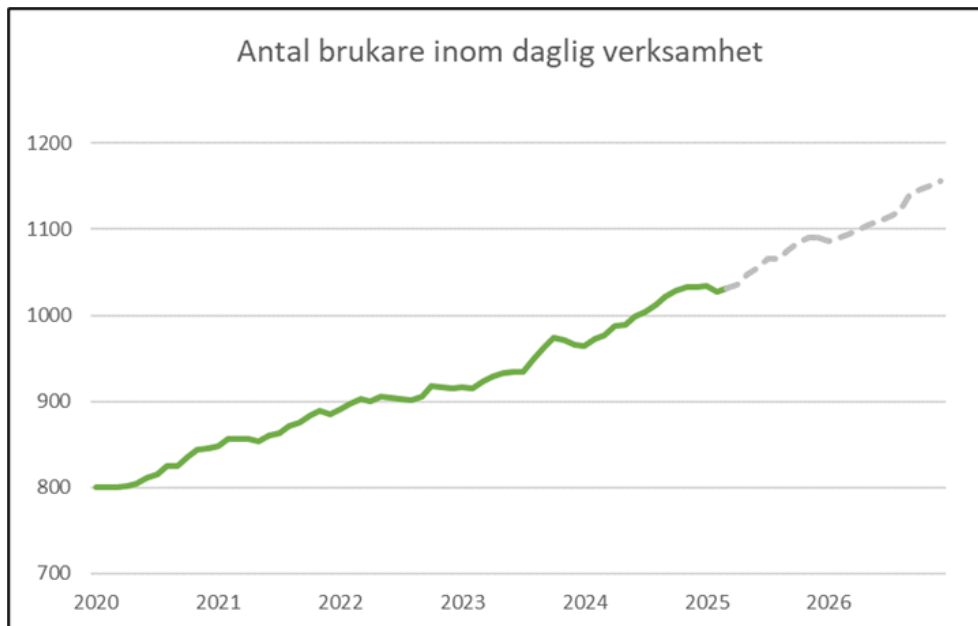
Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att förbättra den enskildes möjligheter att förändra sin boendesituation så att boende och stödinsatser bättre motsvarar dennes nuvarande behov av stöd och service. Ett centralt utvecklingsspår är att öka tillgången till övergångslägenheter och att utforma särskilda, anpassade insatser som ger den enskilde trygghet och kontinuitet vid en eventuell övergång till ordinärt boende. På så sätt kan flytten bli långsiktigt hållbar och bidra till ökad självständighet, delaktighet och autonomi.

Idag står cirka 130 brukare i kö för bostadsbyte. För att få ytterligare fart i arbetet med boendekarriär och minska inlåsnings effekter framgent behöver förvaltningen arbeta med fastighetsbolag och andra samarbetspartners för att säkerställa vid nyproduktion, men även i befintligt bestånd, att det finns lägenheter som är anpassade för förvaltningens målgrupp. Som en del i att leva som andra är ambitionen att dessa lägenheter finns att tillgå i en form av bostadsportal där brukare kan slussas ut i egna lägenheter anpassade utifrån deras behov och önskemål. Ambitionen är således att dessa lägenheter är öronmärka för brukare som har beslut om LSS-boende.

Daglig verksamhet

Antalet personer med verkställt beslut om daglig verksamhet LSS har ökat kraftigt de senaste åren i Malmö och trenden bedöms fortsätta framöver. Enligt Socialstyrelsen kan en bidragande förklaring till ökningen vara att allt fler personer får diagnosen autism och att behoven därmed ökar. Ett utvidgat samarbete mellan Malmö stads förvaltningar syftar till att stärka anställningsmöjligheterna för de personer som är målgruppen inom daglig verksamhet, vilket bedöms ge positiva effekter för både individen och ekonomin.

Den bedömda volymutvecklingen under perioden 2020–2026 presenteras i diagrammet Antal brukare inom daglig verksamhet.

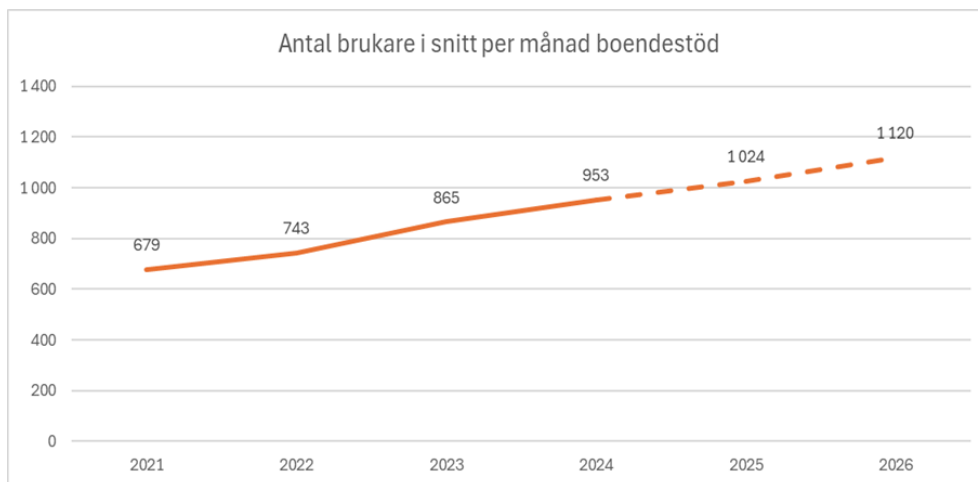

Antalet brukare i daglig verksamhet LSS beräknas bli 1 118 i snitt per månad under 2026, vilket innebär en ökning med 300 personer jämfört med 2020 och med 61 personer jämfört med prognosen för 2025. Antalet dagliga verksamheter har ökat med cirka 25 verksamheter sedan 2020.

En utbyggnad i den omfattning som volymökningen inom daglig verksamhet kräver är en utmaning inom verksamheten. Efterfrågan har den senaste tiden i stor utsträckning mötts av en optimering av befintliga lokaler, insatsplanering och bemanningsplanering för ett bättre överensstämmande med deltagarnas behov i stället för utbyggnad. Under 2026 planeras fyra till fem nya verksamheter i minst tre nya lokaler.

Boendestöd

Antalet brukare som har insatsen boendestöd ökade från 679 år 2021 till 1 024 enligt prognosen för 2025 vilket innebär en volymökning med 51 procent. Samma trend med en kraftig volymökning inom boendestödet konstateras även på nationell nivå. Socialstyrelsen bedömer att ökningen av insatsen kan vara en konsekvens av ökade behov bland personer med psykisk funktionsnedsättning men även av att allt fler personer med intellektuell funktionsnedsättning eller autism beviljas insatsen. Som diagrammet nedan visar är prognosen att volymerna fortsätter öka framöver.

De senaste åren har även komplexiteten av ärendena förändrats, vilket bland annat kräver längre besök och mer kringtid för att koordinera och stötta brukaren att få ihop vardagen. Exempel på ärenden som kräver mycket kringtid och samordning med andra aktörer är barnfamiljer, personer som är suicidala samt personer med samsjuklighet. Med utgångspunkt från främjande och förebyggande arbete utvecklar boendestödet ett särskilt arbetssätt för att bättre möta brukare som är föräldrar och har en komplex vardag och boendesituation. Förhoppningen är att detta arbetssätt i förlängningen också bidrar till goda uppväxtvillkor för barnen.

Det finns geografiska områden i Malmö stad som är kraftigt underrepresenterade i förhållande till förväntat behov av boendestöd. I dessa områden är det angeläget att förvaltningen vidare analyserar vad underrepresentationen beror på och hur fler Malmöbor kan få sina behov tillgodosedda. Det är också viktigt att lyfta att även om medelåldern för brukarkollektivet sjunker på förvaltningsnivå så står socialpsykiatri inför fortsatta utmaningar med åldrande brukare och den problematik som följer med åldersrelaterade sjukdomar och inskränkningar. För att kunna möta behoven hos en målgrupp i förändring krävs det en allt bredare kompetens hos medarbetarna.

Särskilt boende

Efterfrågan om särskilt boende har de senaste åren ökat inom funktionsstödsnämndens målgrupp. För 2025 prognostiseras 174 platser inom särskilt boende i snitt per månad, en ökning med åtta platser jämfört med utfallet 2024. Bedömningen är att det finns behov av ytterligare fem platser i snitt per månad 2026.

De två renodlade SoL-boenden som nämnden förfogar över är fullbelagda, varför den prognostiserade ökningen behöver ske genom utökning av beståndet. Den minskade efterfrågan om platser på LSS-boende till personer inom personkrets 3 har möjliggjort tillsättning av lediga platser med brukare med beslut om särskilt boende enligt socialtjänstlagen i allt större utsträckning de senaste åren. Att erbjuda plats i kommunal regi har bidragit till att undvika en ökad efterfrågan om externa platser. Genom

välplanerad och strategisk anvisning kan omställningar från LSS- till SoL-bostäder göras utan att negativt påverka kvalitén för vare sig de befintliga LSS-brukarna eller för de tillkommande SoL-brukarna. För att säkerställa kompetensförsörjning och underlätta verksamhetsplanering är den långsiktiga målsättningen att utvalda boenden helt ska omvandlas till SoL-boenden. Om behovet av serviceboenden återigen skulle öka, eller minskningen mattas av, skulle dock den befintliga strategin och lokalplaneringen behöva omvärderas.

Främjande och förebyggande arbete inom funktionsstödsområdet

Funktionsstödsförvaltningens främjande och förebyggande arbete syftar till att förbättra livsvillkoren för barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning genom insatser som stärker individens egna resurser och förebygger framtida behov av mer ingripande stöd. Det främjande och förebyggande arbetet är avgörande för att möta de ökade behoven i en föränderlig samhällskontext. En fortsatt satsning på samverkan, tidiga insatser och tillgängliga stödformer bedöms vara nödvändig för att skapa hållbara livssituationer för målgruppen och för att motverka framtida öknings av mer omfattande stödbehov.

- Främjande arbete innebär att stärka förutsättningarna för ett gott liv, delaktighet och självständighet – innan problem uppstår.

Förvaltningen fortsätter under 2026 att erbjuda COPE-föräldrastödsprogram för vårdnadshavare till barn med funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa. Insatsen stärker föräldraförmågan och förbättrar relationerna i familjen, vilket är avgörande för barns utveckling.

Satsningar görs även på familjeorienterat boendestöd samt utveckling av insatser till barn som är anhöriga. Dessa riktade stödformer stärker barnens skyddsfaktorer och bidrar till en tryggare vardag.

I socialpsykiatrins verksamheter möts Malmöbornas behov av meningsfull sysselsättning och social samvaro genom icke biståndsbedömda insatser såsom Handkraft, Nydala och Vänkretsen. Antalet deltagare på Handkraft har mer än fördubblats under en femårsperiod, och uppgår idag till cirka 200 personer. Verksamheten har utvecklats genom individuell deltagarplanering och nya aktiviteter med ekosocial inriktning, exempelvis på Ångshög.

Vidare erbjuder kommunen stöd genom personligt ombud, vilket stärker individers egenmakt och förutsättningar att påverka sina liv.

- Förebyggande arbete handlar om att minska risken för att svårigheter förvärras eller att nya problem uppstår, exempelvis genom tidiga och riktade insatser till personer i utsatta livssituationer.

Det förebyggande arbetet inom funktionsstödsområdet kommer fortsatt att utvecklas och behöver intensifieras, särskilt mot bakgrund av förändrade behov och den nya socialtjänstlagen.

Insatsen kontaktperson enligt LSS har även en förebyggande funktion, inte minst i arbetet med barn och unga i riskzon för kriminalitet. Förvaltningen genomför tillsammans med arbetsmarknads- och socialförvaltningen en riktad satsning på särskilt kvalificerade kontaktpersoner, med syfte att stärka friskfaktorer och minska riskfaktorer hos målgruppen.

Förvaltningen noterar ett ökat antal brukare – såväl barn som vuxna – som påverkas av gängkriminella miljöer. Denna samhällsutveckling medför behov av utökade resurser, stärkt kompetens inom personalgruppen och fördjupad samverkan mellan förvaltningar, polis, skola och andra aktörer. Samarbetet med grundskoleförvaltningen är centralt för att tidigt identifiera och stödja barn i särskilt utsatta situationer (samarbetet beskrivs under Förutsättningar för målgruppen).

Förvaltningen prioriterar också utveckling av korttidsvistelse, avlösarservice, ledsagning, helg- och kolloverksamhet samt anhörigstöd, då dessa insatser bidrar till en hållbar livssituation för brukare och anhöriga. Tillgången till dessa former av avlastning kan motverka behovet av mer ingripande insatser såsom boende enligt 9§8 för barn och unga.

När det gäller korttidsvistelse enligt SoL konstateras en volymökning, särskilt av platser där finansieringen delas mellan funktionsstödsförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Detta speglar en ökande efterfrågan på insatsen som förebyggande stöd.

Lagändringen om stärkt rätt till personlig assistans, som trädde i kraft 2023, kan på sikt påverka möjligheterna för fler att bo kvar i det egna hemmet. Även om det i nuläget är svårt att bedöma omfattningen av detta, är bedömningen att kombinationen av reformen och riktade insatser i hemmet kan minska behovet av boendeplacering.

Inom det socialpsykiatriska området bedrivs ett fortsatt förebyggande arbete genom samverkan i integrerade FACT-team och NIP-team tillsammans med Region Skåne. Dessa team erbjuder tvärprofessionellt stöd till personer med psykosjukdom. Kommunens del av dessa team har under de senaste åren finansierats delvis med statliga medel.

Under 2025 kommer pilotprojektet FACT-ung att utvärderas. Pilotprojektet innebär samverkan mellan barn- och ungdomspsykiatri (BUP), grundskola och socialtjänst i syfte är att erbjuda en sammanhållen vårdkedja med helhetssyn och kontinuitet som är ett viktigt led i det tidiga och förebyggande arbetet. Förvaltningen ser att medverkan i projektet är av stor betydelse. Utifrån utvärderingen samt en samlad bedömning av behov, resurser och andra pågående utvecklingsinsatser inom området psykisk hälsa för barn och unga, kommer det att fattas beslut om modellen ska bli en permanent etablering 2026.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Mot bakgrund av den tidigare beskrivna kompetensutmaningen kommer

funktionsstödsförvaltningen under 2026 att intensifiera arbetet med att attrahera, behålla och utveckla nödvändig kompetens hos medarbetarna. Det sker genom uppdaterade introduktionsprogram för både chefer och medarbetare, ett ambassadörsprogram, riktade kompetensutvecklingsinsatser samt ett förstärkt fokus på kontinuerligt lärande i vardagen. Därutöver skapas fler interna karriär- och utvecklingsvägar. Sammantaget syftar insatserna till att minska personalomsättningen och öka förvaltningens förmåga att möta Malmöbornas behov på ett resurseffektivt och ändamålsenligt sätt.

Den lärande arbetsplatsen

En bärande del i det pågående arbetet med att stärka funktionsstödsförvaltningen som en hållbar och hälsosam organisation är att säkra det kontinuerliga lärandet för såväl individen som organisationen. Förvaltningen kommer under 2026 fortsätta utveckla arbetet med den lärande arbetsplatsen, som innebär att varje medarbetare under hela arbetslivet ska ha en arbetsmiljö som aktivt främjar kontinuerligt lärande och utveckling. Syftet är att stärka både den individuella kompetensen och den organisatoriska kapaciteten i förhållande till kärnuppdraget. Den lärande arbetsplatsen innefattar beståndsdelarna kontinuerligt lärande, reflekterande kultur, delat ansvar för utveckling, samverkan och teamarbete, koppling till forskning och evidensbaserad praktik samt agilt arbetssätt.

Den lärande arbetsplatsen bygger på etablerandet av förvaltningsgemensamma strukturer för kompetensutveckling, gemensamma prioriteringar och forum för erfarenhetsutbyte samt en syn på lärande som sträcker sig förbi tillfälliga utbildningsinsatser. Detta förväntas bidra till ytterligare professionalisering av organisationen samt en kvalitetshöjning i arbetet med Malmöbon i förvaltningens verksamheter. Förvaltningen kommer även att undersöka möjligheten att anställa personer med egen erfarenheter som utbildare.

Yrkesresan

Under 2026 intensifierar funktionsstödsförvaltningen arbetet med att implementera Yrkesresan – ett omfattande och långsiktigt nationellt utbildningsinitiativ för introduktion och kompetensutveckling inom socialtjänsten, framtaget av SKR. Satsningen utgör en viktig investering i framtidens sociala arbete, med målet att stärka kompetens, yrkesstolthet och attraktivitet inom yrkesrollen för både medarbetare och chefer inom funktionsstödsområdet. Utbildningen är specifikt anpassad för att möta behoven inom LSS och socialpsykiatri, och innehållet vilar på aktuell forskning, beprövad erfarenhet och praktisk tillämpning. Den förväntas inte bara höja kvaliteten i det dagliga arbetet, utan ska även bidra till ökad rekryteringskraft inom förvaltningens verksamhetsområde.

För att detta ambitiösa kompetenslyft ska bli verklighet krävs ett betydande tillskott av resurser – både ekonomiskt, organisatoriskt och personellt. Förvaltningen behöver avsätta tid för utbildningsinsatser, säkerställa tillgång till vikarier för att upprätthålla den dagliga omsorgen, och anpassa lokaler för att skapa goda förutsättningar för lärande. Detta innebär ett

genomgripande förändringsarbete som påverkar hela organisationen de kommande åren.

Språkkompetens för att stärka yrkessvenska

Förvaltningen har redan innan utredningen "Ett språkkrav för språkutveckling" identifierat ett behov av att satsa på språklig utveckling av yrkessvenska för att säkerställa kompetensförsörjningen. Inom ramen för Språklyftet planerar förvaltningen ett omfattande utvecklingsarbete som genomförs i en pilot under 2025 i syfte att höja språkkompetensen hos personalen inom avdelningen Socialpsykiatri, boende och barn enligt modellen Språkutvecklande arbetssätt. Modellen bygger på att ha utbildade språkombud i varje verksamhet.

Förväntade effekter är ökad trygghet och delaktighet för brukarna, ökat självförtroende och arbetsglädje hos personalen samt högre kvalitet, ökad produktivitet och breddat rekryteringsunderlag för förvaltningen. Under 2026 kommer förvaltningen bygga vidare på modellen genom att införa förstärkt introduktion med språkfokus under handledning och sprida den till fler av förvaltningens avdelningar. Detta innebär dels att medarbetare i behov av språklig utveckling av yrkessvenska får möjlighet till förlängd introduktionsperiod, dels att de får möjlighet att studera yrkessvenska på arbetstid. Flerspråkighet ses dock alltid som en resurs utifrån den höga förekomsten av flerspråkiga brukare i Malmö.

Teckenspråkskompetens

För att säkerställa likvärdig kommunikation och delaktighet för brukare som använder teckenspråk förstärker förvaltningen sitt arbete med kompetensutveckling inom området. Insatserna riktas till medarbetare i brukarnära arbete och samordnas av förvaltningens kompetensutvecklingsenhet. Medarbetare inom förvaltningen med teckenspråkskompetens kommer att identifieras och knyts till enheten för att stärka och utveckla utbildningen. En samordnad strategi för teckenspråkskompetens ska bidra till högre kvalitet i insatserna och bättre kommunikation med brukare som har teckenspråk som första språk.

Chefers förutsättningar

Chefers roll och ledarskap är avgörande för arbetsmiljö, medarbetares prestationer och verksamhetens utveckling. Chefer har en central uppgift i att skapa attraktiva och välfungerande arbetsplatser, vilket är avgörande för att säkra framtida kompetensförsörjning. Det innebär också att chefer behöver ta ett helhetsansvar i sitt linjeuppdrag – att leda och utveckla både medarbetare och verksamhet. För att lyckas krävs förmåga att balansera och möta krav inom ekonomi, arbetsmiljö och kvalitet, samtidigt som kompetensutveckling främjas och integreras i det dagliga arbetet.

För att detta ledarskap ska kunna utövas och utvecklas krävs att chefer ges rimliga organisatoriska, strukturella och personella förutsättningar. Det handlar bland annat om att ha ett hanterbart antal medarbetare per chef, samt att tillgången till administrativt och strategiskt stöd är tillräcklig. Ett hållbart chefsuppdrag är en förutsättning för god arbetsmiljö, hög kvalitet och en långsiktigt tryggad kompetensförsörjning.

Under 2026 kommer förvaltningen att arbeta vidare med chefers förutsättningar som är en prioriterad fråga i hela staden. Stadskontoret har genomfört en utredning gällande vad som är ett rimligt antal medarbetare per chef och föreslår att samtliga förvaltningar genomför verksamhetsanalyser för att titta på helheten i chefers förutsättningar. Funktionsstödsförvaltningen kommer att genomföra dessa verksamhetsanalyser under 2026.

Förvaltningen har gjort ett arbete med att tydliggöra och paketera de kompetensutvecklingsinsatser som erbjuds chefer i syfte att stödja förflyttningen mot en hållbar och hälsosam organisation enligt organisationsjusteringen. Förvaltningens enhetschefer har en särskilt viktig roll i denna förflyttning och satsningar kommer därför riktas mot denna grupp i form av utbildning i utvecklande ledarskap (UL). Denna utbildning erbjuds första linjens chefer i stadens regi. Ett nytt utbildningskoncept, Leda i förbättring 2.0, kommer att erbjudas alla enhetschefers ledningsgrupper med start 2026. Satsningar riktas också mot att stärka chefers arbetsmiljökompetens, med fokus på hot och våld i arbetet. Det innefattar praktisk utbildning i riskbedömning och förebyggande arbete, framtagning av lokalt anpassade rutiner, samt träning i att hantera utmanande situationer.

Samarbete med utbildningssamordnare och lärosäten

För att säkerställa tillgången till medarbetare med rätt kompetens behöver förvaltningen fortsätta utveckla samarbetet med utbildningssamordnare och lärosäten. Att erbjuda praktikplatser och säkerställa ett högkvalitativt mottagande av praktikanter är en viktig del av förvaltningens strategi för att möta utmaningarna med kompetensförsörjning.

Förvaltningen har också inlett ett samarbete med Komvux, barn- och fritidsprogrammet, för att öka elevernas intresse för arbete inom funktionshinderområdet och bättre matcha utbildningens innehåll mot de kompetenskrav som ställs på stödassistenter och aktivitetsledare. Detta samarbete förväntas skapa ett bredare rekryteringsunderlag och stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsmarknad.

Avtalsrörelse

SKR tecknade under april nya avtal som löper fram till 31 mars 2027 och följer industriavtalets märke. Enligt de nya avtalsbestämmelserna som träder i kraft 1 april 2025 kommer förvaltningen att möta ökade kostnader. Bland annat höjs ersättningsnivåerna för obekvämt arbetstid, där OB-tillägget för nattarbete mot lördag, söndag och helgdag höjs med 30 procent utöver tidigare höjningar. En annan förändring är att fyllnadslön, som är en särreglering för deltidsanställda, tas bort. Detta innebär att deltidsanställda nu kommer att få ersättning på samma nivå som heltidsanställda när övertidsarbete beordras utöver den fastställda sysselsättningsgraden. Dessa förändringar kommer att medföra ökade kostnader för förvaltningen under de kommande åren.

Utöver detta finns det behov av satsningar på vissa identifierade yrkesgrupper för att uppnå önskvärd lönestruktur.

Social hållbarhet, förutsättningar för målgruppen

En god hälsa

Under de kommande åren fokuserar förvaltningen på att intensifiera arbetet med hälsa kopplat till goda levnadsvanor. Satsningar kommer, utifrån nationella rekommendationer från Nationellt programområde Levnadsvanor, att göras på fysisk aktivitet på recept (FaR), kostrådgivning och hälsosamtal för att minska hälsoklyftorna i staden. Ett utvecklingsarbete pågår för att omstrukturera HS-enheten, där målet är att ge en mer målgruppsanpassad och geografiskt organiserad vård för brukare i LSS-bostäder. Det innebär att varje legitimerad personal ska ha ansvar för färre boenden för att kunna sätta in hälsofrämjande och förebyggande insatser i ett tidigare skede, vilket förväntas höja både kvaliteten och patientsäkerheten. Ett fortsatt samarbete med vårdcentraler ska också bidra till ett ökat antal hälsoundersökningar och möjligheten till hembesök av läkare.

Från 2025 kommer hälso- och sjukvård inom ordinärt boende att köpas från hälsa, vård- och omsorgsförvaltningen, vilket förväntas höja kvaliteten och stärka det förebyggande arbetet.

Minska utsatthet för våld

Förvaltningen kommer att vidareutveckla arbetet med att identifiera och hantera utsatthet för våld, särskilt hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i nära relation, inom LSS-verksamheten. En handbok med rutiner kring våld används som en kunskapsbas för att tidigt kunna upptäcka varningstecken och agera på rätt sätt vid misstankar om våld. Förvaltningen samarbetar också med andra socialförvaltningar genom Kontaktgruppen och Malmö stads nätverk mot våld i nära relation, där kunskapsutbyte och samverkan är centrala för att öka medvetenheten och ge bättre stöd till de drabbade. Genom dessa forum och initiativ strävar förvaltningen efter att stärka medarbetares kompetens och skapa en tryggare arbetsmiljö för att möta utsatta brukares behov.

Funktionsstödsförvaltningen deltar i arrangemanget av Orange day som syftar till att öka medvetenheten om våld mot kvinnor och flickor. Kampanjen inkluderar utbildningsinsatser, seminarier och evenemang för att sprida kunskap och öka engagemanget kring mänskliga rättigheter.

LSS-boende för äldre personer

För personer med intellektuell funktionsnedsättning börjar åldrandet ofta tidigare än hos andra. Krämpor, demenssjukdomar, diabetes, hjärt- och kärlsjukdomar och andra förändringar och sjukdomar som associeras med åldrande uppträder inte sällan redan i 50-årsåldern. Om 10 år beräknar SKR att nästan hälften av de som bor på grupp- och servicebostäder i Sverige kommer vara 55 år eller äldre.

Också i Malmö förväntas andelen äldre stiga de kommande åren. Det innebär att såväl kompetens som arbetssätt och lokaler behöver anpassas

för att möta de behov och utmaningar som kommer med ökande ålder. Att arbeta för att möta den växande gruppens behov och tillförsäkra alla Malmöbor rätten till en god ålderdom är därför ett prioriterat område de kommande åren. Att kunna erbjuda äldre brukare särskilt anpassade LSS-boenden är enligt nämnden ett betydelsefullt steg som kan bidra till förbättrade förutsättningar för ett gott liv som äldre.

Specialiserade boenden kan möjliggöra utveckling av specialiserad kompetens. Av de som idag bor på Malmös LSS-boende är över en tredjedel 55 år eller äldre. 150 brukare har nått pensionsålder och är 65 år eller äldre – motsvarande 17 procent av samtliga brukare. Dessa 150 personer bor idag på 70 olika boenden i staden. Att säkra och utveckla specialkompetens kring funktionsnedsättningar, demenssjukdomar och andra åldersrelaterade förändringar och behov på alla aktuella boenden är en utmaning. Med boenden särskilt riktade mot äldre personer kan sådan specialistkompetens samlas och komma till gagn för fler inom målgruppen. Sådana boenden kan också fungera som hubb för utveckling av metoder och arbetssätt för spridning till personal i åldersblandade boenden.

Vidare kan särskilda boenden för äldre bidra till bättre förutsättningar för gemenskap och delaktighet. På omkring 40 LSS-boenden i Malmö är det mer än 40 års skillnad mellan den yngsta och den äldsta brukaren. Med stora ålderskillnader ökar sannolikheten för att de yngre grannarna har andra önskemål om gemensamma aktiviteter och samvaro, samtidigt som boendets gemensamma utrymmen kan upplevas som stökiga och illa anpassade för äldre. I ett åldersblandat boende finns också risk för ökad ensamhet och sysslolöshet när de yngre grannarna går till daglig verksamhet medan äldre brukare blir kvar själv hemma. I boenden där samtliga är pensionärer finns dock större möjligheter att bättra anpassa verksamheten utifrån brukargruppens behov och intressen, samtidigt som möjligheten till gemenskap med grannar ökar. På så sätt kan dagarna bli mer innehållsrika och verksamhetens utformning kan i högre grad målgruppsanpassas.

Bygga för framtiden

Nämndens lokalbehov är på många sätt i förändring. Nämndens ambitioner i kombination med nya intentioner i hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen medför att verksamheter och insatser ska bli mer tillgängliga, att trösklarna för att få stöd ska sänkas, att det förebyggandet arbetet ska utvecklas och verksamheten ska finnas närmare invånarna – anpassad efter deras behov och livssituation.

För att uppnå detta krävs fortsatt utvecklingsarbete med att göra lokalanskaffningen och nyttjandet av lokaler mer ändamålsenligt, strategiskt, effektivt och långsiktigt hållbart. Samtidigt behöver samverkan med stadens lokalförsörjande förvaltningar fördjupas. Som ett led i detta avser stadens tre socialförvaltningar att stärka sitt samarbete, i syfte att med gemensam riktning säkerställa att målgruppernas behov och intressen avspeglas i stadsplanering och utbyggnadsprocesser.

Den skarpare inriktningen mot förebyggande, lätt tillgängliga och lokalt anpassade insatser, i kombination med förändrade behov hos målgruppen, kommer att påverka satsningar, prioriteringar och lokalplanering inom flera områden de kommande åren.

Förebyggande insatser

Boendestödet är en av förvaltningens snabbast växande insatser. Volymökningen väntas fortsätta, och med den nya socialtjänstlagens betoning på förebyggande insatser finns skäl att tro att tillväxttakten kan öka ytterligare, men också att insatsens utformning och omfattning kan komma att utvecklas för att möta den allt större målgruppens behov. För detta kommer också krävas fler och större samlingslokaler för medarbetare inom boendestödet. Dessa behöver vara strategiskt placerade för att öka effektiviteten och minska restiderna mellan brukare.

Nämnden konstaterar också att korttidsvistelse enligt LSS i många fall är en viktig förebyggande insats, särskilt om den utformas efter den enskildes och anhörigas behov och förutsättningar. Den helgvistelseverksamhet för barn och unga som bedrivs på två kollogårdar är mycket uppskattad hos målgruppen och bidrar till viktig avlastning för anhöriga. Båda verksamheterna är dock fullbelagda, både under helger och sommarveckor, vilket gör att nämnden inte har möjlighet att möta behovet fullt ut. Att utöka kapaciteten med ytterligare en verksamhet hade därmed varit till stor nytta för fler brukare och anhöriga.

Biståndslösa insatser

Den nya socialtjänstlagen betonar vikten av lätt tillgängliga biståndslösa insatser där tröskeln till stöd är låg. Nämnden förväntar sig därför att intresset för och tillströmningen till bland annat Handkraft och mötesplatser kommer öka de kommande åren.

Sett till att antalet deltagare i Handkraft nästan fördubblats sedan 2023 kommer större verksamhetslokaler behöva inhyras när det befintliga hyresavtalet löper ut. Detta kommer medföra ökade lokalkostnader, men nämnden bedömer att insatsen är viktig för att uppnå den nya socialtjänstlagens intentioner och att Malmöbors tillgång till verksamheten inte bör begränsas av begränsad lokalyta.

Som tidigare beskrivits är nämndens mötesplatser mycket välbesökta och fyller viktiga funktioner för flera av nämndens målgrupper som ofta saknar tillgång till sociala arenor. Nämndens ambition är därför att de kommande åren öka tillgången till mötesplatser för bland andra barn, unga och äldre som ofta saknar tillgång till sociala sammanhang och aktiviteter som andra jämnåriga. Satsningar behöver också riktas till socialpsykiatrins målgrupper och Malmöbor med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning som oftare än andra lever i ofrivillig ensamhet och isolering.

För att möta dessa behov krävs fler målgruppsspecifika mötesplatser, där deltagare med gemensamma erfarenheter kan mötas på sina villkor och där aktiviteter kan utformas efter deras behov. Parallellt behövs också åtgärder för att göra redan befintliga mötesplatser mer tillgängliga för fler.

För detta krävs utvecklad samverkan mellan stadens förvaltningar och med civilsamhället, så att nämndens målgrupper i större utsträckning kan bli en del av redan befintliga sammanhang i staden.

LSS-bostäder för barn och unga

Som tidigare beskrivits har antalet barn och unga med LSS-boende ökat kraftigt bara de senaste tre åren och förväntas fortsätta öka under överskådlig tid. Detta medför flera utmaningar ur ett lokal- och verksamhetsperspektiv. Många av de barn och unga som får beslut om boende enligt LSS har mycket stora behov av stöd, service och anpassning. Detta ställer höga krav på varje nytt boendes tillgänglighet, utformning och lokalisering för att på ett ändamålsenligt sätt kunna möta målgruppens behov.

Enligt nämndens riktlinjer ska boendena också vara småskaliga varför förvaltningen anvisar högst tre barn till samma boende. Detta har medfört att ett flertal boenden har öppnats de senaste åren, och att det framöver behöver öppnas 1–2 nya boenden per år för att möta behovet. Att årligen anskaffa flera bra, hemlika och trygga boenden, lokaliserade i en miljö anpassad efter den enskildes behov innebär utmaningar, både ur ett lokal- och kompetensförsörjningsperspektiv, men även ekonomiskt då den enskildes behov ofta kräver stor tillgång till personal dygnet runt.

Miljö- och klimatarbete

Nämnden inväntar utfallet av den miljögenomlysning som genomförs i samarbete med miljönämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden samt hälsa-, vård- och omsorgsnämnden. Under 2026 kommer hänsyn tas till genomlysningens resultat för att göra förflyttningar mot stadens mål om en nettonollorganisation. Funktionsstödsnämnden kommer prioritera bland de identifierade åtgärderna med hänsyn till nämndens utsläppsprofil.

Nämnden ser också möjligheter att minska klimatavtryck genom ett fortsatt utvecklingsarbete kring upphandlingar, till exempel genom den trappstegsmodell för upphandlingar som miljöförvaltningen tagit fram.

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/ samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2026? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

En ekonomi i omställning

Funktionsstödsnämndens verksamheter har de senaste åren bedrivit ett omfattande omställningsarbete med utgångspunkt i genomlysningen av nämndens ekonomi och genomförda behovsbedömningar. Den förflyttning som skett från hösten 2023 och under hela 2024 har gjort att nämnden från 2025 fått bättre förutsättningar för att tillförsäkra att rätt resurser är på rätt plats i organisationen och att Malmöborna får det stöd de är i behov av och har rätt till samtidigt som kostnaderna ryms inom budgetramen.

Inom ramen för arbetet med en effektiv verksamhetsstyrning och i enlighet med rekommendationen i genomlysningen av nämndens ekonomi om att utveckla arbetet med analys och prognoser har förvaltningen genomfört projektet Kostnad Per Brukare (KPB) med stöd av externa konsulter. Inom projektet har en analys av kostnadsutvecklingen mellan 2023 och 2024 påvisat en kostnadseffektivisering med närmare 100 miljoner kronor mellan åren. Jämförelsen tar hänsyn till prisindex i kommunal verksamhet samt till volymutvecklingen mellan åren. Sett till verksamhetsområdena konstateras den största effektiviseringen ha skett inom bostad med särskild service LSS. Kostnaden per brukare konstateras också ha minskat för alla insatser mellan 2023 och 2024 bortsett från personlig assistans LSS, vilket gör att skillnaden mot snittet för övriga kommuner som deltar i projektet minskat 2024. Samtidigt är kostnaden per brukare fortfarande högre än i andra kommuner för vissa insatser, vilket kräver en fortsatt analys av orsaker som är specifika i Malmö.

Inför 2026 och framöver är det viktigt att ekonomiska effekter som förvaltningens utvecklingsarbete resulterat i består samtidigt som arbetet för att uppnå en ekonomi i balans fortsätter för att kunna motverka att kommande utmaningar påverkar nämndens ekonomi negativt.

Omställningsarbetet framöver har fokus på de tre benen ekonomi, kvalitet och arbetsmiljö. Hänsyn till kompetensförsörjning, kompetensutveckling, arbetsmiljö samt kvalitet och patientsäkerhet präglar alla förändringar. Utvecklingen kommer att även fortsättningsvis löpande följas upp och baserat på resultat kommer åtgärder vidtas. En ny förstärkt struktur för ekonomiuppföljning har tagits fram och börjat tillämpas våren 2025. Målet är att ytterligare förtydliga budgetansvaret i chefsledet med fokus på

medarbetarnas möjlighet till involvering.

Inriktningen i allt utvecklingsarbete grundar sig på förvaltningens vision: rätt insats, på rätt sätt, i rätt tid och med rätt resurs. Viktiga faktorer för att lyckas i arbetet är att utgå från såväl brukarens som medarbetarens egen kraft, och att ha ett agilt arbetssätt med stort fokus på hälsa och en god arbetsmiljö i en organisation där alla samarbetar och verkar utan barriärer. Den organisationsjustering som trädde i kraft i april 2025 skapar förutsättningar för en kulturförändring och ett arbetssätt som präglas av flexibilitet, snabb anpassning och kontinuerlig förbättring. Även en översyn av förvaltningens administrativa stöd har genomförts med syfte att bygga en struktur som erbjuder ett likvärdigt stöd till förvaltningens chefer. Strukturen länkas samman med den övergripande organisationsjusteringen.

De arbetssätt som implementerats de senaste åren där resursfördelning, schemaläggning och bemanningsplanering utgår från de individuella behovsbedömningarna fortsätter framöver. Genomförandet av behovsbedömningar för flera av nämndens målgrupper är en del av förvaltningens fortsatta utvecklingsarbete. Syftet är att även för dessa målgrupper skapa ett bättre underlag för analys av kostnadsutvecklingen och, på sikt, en mer adekvat modell för resursfördelning. Adekvata resursfördelningsmodeller tillsammans med relevanta nyckeltal som viktiga delar av en effektiv verksamhetsstyrning stärker kontrollen över resurserna och minskar risken att tilldelad ram överträds.

Den nya modellen för tilldelning av resurser från kommunfullmäktige till funktionsstödsnämnden, som tar hänsyn till volymutvecklingen inom flera insatser enligt LSS och SoL, bidrar till en finansiering som stämmer bättre överens med de förändringar som sker inom nämndens målgrupper över tid. Modellen tillförsäkrar att nämndens ekonomi i mindre omfattning påverkas av förändringar inom insatser som daglig verksamhet, boendestöd eller särskilt boende, där volymutvecklingen inte följer demografiutvecklingen i staden.

Den nya tilldelningsmodellen tar dock inte hänsyn till förändringar avseende insatsen personlig assistans i väntan på ett statligt övertagande av ansvaret för insatsen. Samtidigt bedöms införandet av det statliga huvudmannskapet ta längre tid än planerat och ske 2028. Det försenade övertagandet innebär för nämnden att den ekonomiska påverkan som utvecklingen inom personlig assistans medför kommer fortsätta under en längre tid framöver.

En utvärdering av modellen har ännu inte skett men för närvarande tar denna inte heller hänsyn till att en ökning eller minskning av antalet boendeplatser i extern regi kan ske under budgetåret. Tilldelning av ekonomiska medel till nämnden hanteras inom ramen för utbyggnad av LSS-boende/boendeplatser, vilket förutsätter att vetskap om utvecklingen under det nästkommande budgetåret finns vid antagandet av budgetskrivelsen. Behovet av externa boendeplatser är samtidigt svårt att förutse och planerade volymer som överskrids under innevarande år får

även en ackumulerad ekonomisk effekt de kommande åren.

Ytterligare en del som inte berörs av modellen är hälso- och sjukvårdsverksamheten, samtidigt som det finns ett nära samband mellan kostnader för hälso- och sjukvårdsinsatser och volymförändringarna inom övriga insatser. Det är en utmaning för nämnden att finansiera de faktiska kostnadsökningar som sker inom dessa insatser samtidigt som omfattande omfördelningar inom befintlig ram kan leda till en ökad negativ påverkan på övrig verksamhet.

Utöver kommunbidrag har statliga medel över tid spelat en viktig roll i nämndens satsningar. Det finns ett begränsat antal statsbidrag som är riktade till nämndens målgrupper och när dessa minskar betydligt eller tas bort blir den negativa påverkan på nämndens ekonomi påtaglig. Ett exempel är statliga stimulansmedel med koppling till psykisk hälsa och suicidprevention som under flera år finansierat nämndens satsningar inom det socialpsykiatriska området. Skärpta regler för åskande av statsbidraget vid sidan om begränsade användningsområden ställer krav på att pågående satsningar ska lyftas in i ordinarie budgetram.

Nedan beskrivs det behov av kommunbidrag inför 2026 som bedöms uppstå mot bakgrund av genomförd analys av nuläget såväl som prognostiserad utveckling framöver,

Sammansättning av insatser

Funktionsstödsnämndens ansvarsområden präglas av ständigt förändrade förhållanden över tid, där vissa insatser har en relativt konstant utveckling och andra är mer osäkra och rörliga. Detta skapar en sårbarhet och osäkerhet i nämndens ekonomi där svängningarna över åren skapar en ryckighet i förhållande till verksamheten och vilka förutsättningar budgetansvariga chefer har att bedriva sin verksamhet på. Ett kontinuerligt förbättringsarbete behöver alltid finnas för att bedriva verksamheten så effektivt som möjligt men nämndens ekonomiska situation de senaste åren har inte möjliggjort avsättning av medel för att främja en stabilare ekonomistyrning.

Snabba och ofta omfattande förändringar med koppling till samhällsekonomin eller till ny praxis och lagstiftning och som nämnden har begränsade möjligheter att påverka kan försvåra en korrekt bedömning av utvecklingen såväl under året som vid budgetering för det nästkommande året. Att i samband med den interna budgetfördelningen, i enlighet med rådande situation, tilldela ekonomiska medel till ett verksamhetsområde till nackdel för ett annat försvårar den ekonomiska uppföljningen och leder till budgetavvikelse som är svåra att förklara om förutsättningarna förändras under året. Medel avsatta övergripande kan därför möjliggöra en kontinuerlig anpassning av den ekonomiska utvecklingen inom verksamhetsområdena.

Införandet av den nya socialtjänstlagen bedöms ha en betydande påverkan på nämndens verksamhet och ekonomi de kommande åren. Då det i dagsläget är svårt att bedöma i vilken omfattning nämndens ekonomi

kommer att påverkas är denna en situation då övergripande avsatta medel kan skapa förutsättningar för att möta effekterna av förändrad lagstiftning och de kostnadsökningar som nya och utvecklade insatser medför.

För att nämnden ska kunna hantera dessa osäkerheter och uppnå en långsiktig hållbarhet och ökad beredskap genom en flexibel och kostnadseffektiv fördelning av resurser finns det behov av övergripande avsatta medel som uppgår till 0,5-1,5 procent av kommunbidraget.

LSS-utbyggnad LSS för vuxna och barn

För 2026 planeras inga nya LSS-boenden i egen regi starta. Tabellen redovisar planerad utbyggnad och ekonomiska medel som behövs avsättas för respektive år under perioden 2026 - 2028. Tabellen innehåller även helårseffekten 2026 för avveckling av LSS- boendeplatser som sker under 2025.

2026	Preliminärt startdatum	Kostnad 2026	Helår (mnkr)	Antal platser
Externa platser vuxna	2026-01-01	35,0	58,4	10
LSS-platser barn	2026-01-01	25,6	25,6	4
Avveckling Almgården	2026-01-01	-2,2	-2,2	-7
Avveckling omställning till SoL	2026-01-01	-3,2	-3,2	-3
Totalt 2026		55,2	78,6	4,0
2027	Preliminärt startdatum	Kostnad 2027	Helår (mnkr)	Antal platser
Käglinge 11:3	2027-08-01	13,8	33,1	4
Byskolan 1 Rosengård (Västra Skrävlinge)	2027-04-01	9,3	12,4	6
Tygelsjö 19:13	2027-12-01	1,0	12,4	6
Husie 172:386	2027-12-01	1,0	12,4	6
LSS-platser barn	2027-01-01	19,2	19,2	3
Totalt 2027		44,4	89,5	25
2028	Preliminärt startdatum	Kostnad 2028	Helår (mnkr)	Antal platser
Bunkeflo 7:7	2028-06-01	7,2	12,4	6
Lockarp 31:1	2028-06-01	7,2	12,4	6
Totalt 2028		14,5	24,8	12

Som det framgår av Lokalbehovsplan 2026 - 2035 finns det behov av tio nya platser om året till vuxna inom LSS personkrets 1. Eftersom det saknas möjlighet till start av nya LSS-boenden i egen regi även 2026 planeras efterfrågan mötas av ett utökat antal platser i extern regi på samma sätt som 2025. Ökningen med tio externa platser 2026 beräknas uppgå till en kostnad om 35 miljoner kronor vid en successiv inflytning under året som motsvarar 6 brukare i snitt per månad på årsbasis. Helårskostnaden för tio externa platser uppgår till 58,4 miljoner kronor. Beräkningen baseras på ett dygnspris om sextontusen kronor vilket är snittpriset för de tolv senast köpta externa platserna.

Nämnden erhöll inför 2025 ekonomiska medel för två nya platser till barn och unga. För 2026 uppskattas antalet barn uppgå till i genomsnitt 25 vilket motsvarar ett behov av ytterligare fyra platser motsvarande 25,6 miljoner

kronor.

För år 2027 planeras fyra nya boenden i egen regi för vuxna med totalt 22 platser samt tre nya platser för barn och unga. För år 2028 planeras två nya boenden för vuxna med 12 platser totalt medan ingen nettoökning bedöms uppstå när det gäller behovet av platser till barn och unga.

Ingen avveckling av platser i LSS-boende planeras i nuläget för perioden 2026 - 2028. Tio platser avvecklas totalt under 2025 och genererar en kostnadsminskning inom LSS-boende för vuxna 2026. Detta berör dels verksamheten på Almgårdens LSS-boende samt LSS-boende med inriktning personkrets 3 som omvandlas till platser som behövs för att möta den ökade efterfrågan om särskilt boende SoL

Personlig assistans

Nämndens ekonomi utmanas av den volymutveckling som sker inom den personliga assistansen enligt SFB, som följd av de lagförändringar som trädde i kraft 2023, men även inom personlig assistans LSS när det gäller antalet assistanstimmar per ärende. Utöver detta leder den över tid ackumulerade diskrepansen mellan den årliga löneutvecklingen för personliga assistenter och uppräkningsen av assistansersättningen från Försäkringskassan till ökade kostnader som nämnden har svårt att påverka.

Nämnden bedömer att det krävs en annan hantering när det gäller tilldelningen av kommunbidrag till funktionsstödsnämndens budgetram 2026, så att ett tillskott av ekonomiska medel kompenserar utmaningarna inom personlig assistans. Nämnden vill också framhålla att omfattande omfördelningar inom befintlig budgetram i syfte att finansiera utvecklingen inom personlig assistans kan leda till negativa effekter inom övrig verksamhet samtidigt som en ekonomisk obalans för nämnden som helhet kvarstår.

Rätt kompetens och ökad professionalisering

För att nämnden ska upprätthålla kompetensförsörjningen och vara en attraktiv arbetsgivare är det avgörande med satsningar på kompetensutveckling för såväl medarbetare som chefer de kommande åren.

Arbetet med Yrkesresan kommer fortsätta och intensifieras i nämndens verksamheter 2026 och de kommande åren. Detta är en satsning som långsiktigt kommer att säkerställa förutsättningarna för en strukturerad introduktion och kontinuerlig kompetensutveckling för medarbetare och chefer i brukarnära arbete. Förvaltningen kommer även fortsätta utveckla arbetet med lärande arbetsplatser under 2026. Satsningen innebär också ett resursbehov. För att säkerställa ett effektivt genomförande behöver förvaltningen tillhandahålla vikarier vid utbildningstillfällen samt skapa tillgång till ändamålsenliga lokaler för verksamheter som saknar sådana.

Även arbetet med satsningarna på språkkompetens för att tillgodose en förbättrad, god och enhetlig språknivå i verksamheten behöver fortsätta och intensifieras framöver. När det gäller satsningens finansiering är det osäkert

om de statliga medel som föreslås delas ut till kommuner inom ramen för språklyftet omfattar nämndens målgrupper eller är särskilt riktade mot äldreomsorgen. Om statliga medel uteblir uppstår ett behov av utökad kommunbidrag för att finansiera satsningen.

En tilläggsbudget om 13 miljoner kronor som nämnden erhållit 2025 finansierar årets kompetenshöjande satsningar. För 2026 är bedömningen att det finns behov av utökade budgetmedel om 20 miljoner kronor för att fortsätta det långsiktiga arbetet med att tillförsäkra kompetensutvecklingen inom nämndens verksamhet.

Avtalsrörelse

De förändringar som 2025 års avtalsrörelse resulterat i gällande bland annat fyllnadstid, jour och beredskap samt höjd OB-ersättning bedöms generera ökade kostnader för nämnden framöver.

En av förändringarna är att ersättningsnivåerna för obekvämt arbetstid gällande nattarbete mot lördag, söndag och helgdag höjs med 30 procent utöver tidigare höjningar. En annan förändring är att fyllnadslön, som är en särreglering för deltidsanställda, tas bort och ersätts med ersättning på samma nivå som heltidsanställda när övertidsarbete beordras utöver den fastställda sysselsättningsgraden.

Vidare visar förvaltningens löneanalys på ett behov av extra förflyttning för yrkesgrupperna arbetsterapeuter, fysioterapeuter, sektionschefer och enhetschefer med mer än avtalets 3 procent för att uppnå önskvärd lönestruktur för 2026.

Förändringar enligt avtalsrörelsen 2025 tillsammans med en lönesatsning på vissa yrkeskategorier beräknas generera en kostnadsökning på årsbasis som nämnden saknar finansiering för. Omfattningen är i dagsläget inte möjlig att bedöma.

Införandet av arbetsskor

Kommunstyrelsen beslutade den 8 januari 2025 att ge funktionsstödsnämnden i uppdrag att inkomma med ett förslag till former och hantering av införandet av arbetsskor som underlag för beslut om fördelning av de centralt avsatta medlen till arbetsskor.

Funktionsstödsförvaltningen tog fram tillsammans med hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen ett förslag som utgick från en upphandling av arbetsskor till medarbetare och funktionsstödsnämnden beslutade i enlighet med förslaget på sitt sammanträde i april 2025. Funktionsstödsnämndens kostnader för införandet av arbetsskor med utgångspunkt i det totala antalet medarbetare som står och går mycket i sin tjänst samt övriga kostnader kopplade till införandet bedöms uppgå till drygt 3 miljoner kronor 2025. Övriga kostnader består av flertalet administrativa uppgifter för införandet av arbetsskor som bland annat planering av utprovning av skor, beställning av skor, tid som medarbetare lägger på utprovning av skor och därmed motsvarande behov av vikarietillsättning, att eventuellt reklamera skor samt administration kopplat till förmånsbeskattningen.

Införandet av arbetsskor innebär ett behov av permanent utökad

kommunbidrag motsvarande kostnadsökningen. Detta framgår även av funktionsstödsnämnden beslut i ärendet (FSN 250428-§40), där nämnden "uppmanar kommunstyrelsen att årligen tilldela funktionsstödsnämnden och hälsa-, vård- och omsorgsnämnden medel för kostnader för att kunna tillhandahålla arbetsskor enligt förslaget". Den totala kostnaden för införandet av arbetsskor kommer att kunna redovisas först efter 2026 års utgång.

Främjande och förebyggande insatser

Nämnden bedriver ett hälsofrämjande och förebyggande arbete riktat mot både barn och vuxna, ett arbete som kommer att intensifieras framöver, inte minst för att kunna möta de förändringar som förväntas i och med införandet av en ny socialtjänstlag.

Insatser som helgvistelse och sommarkollo riktade till barn med beslut om korttidsvistelse är uppskattade av både barn och deras anhöriga samtidigt som de är kostnadseffektiva. För att möta efterfrågan behöver dessa insatser byggas ut. Avlastande insatser som möter familjernas behov har möjlighet att i vissa fall motverka att beslut om boende till barn och unga blir nödvändigt.

Avlösning, ledsagning och kontaktperson är insatser som på ett kostnadseffektivt sätt erbjuder stöd till barn och vuxna såväl som till föräldrar och anhöriga och förebygger behovet av mer omfattande och kostsamma insatser på sikt. Särskilt inom insatsen kontaktperson förutspås en utveckling med kraftigt ökade volymer framöver vilket bland annat innebär behov av personella resurser som arbetar för en adekvat matchning mellan den enskilde och uppdragstagaren. Vidare behöver även det förebyggande arbetet som riktar sig till vuxna personer utvecklas. De satsningar som omfattas av utvecklingsarbetet som avser personer med ett beteende som utmanar verksamheten kommer att samordnas för att bättre möta behovet.

Statliga stimulansmedel inom området psykisk hälsa och suicidprevention har de senaste åren varit avgörande för att möta upp malmöbornas behov av socialpsykiatrins icke biståndsbedömda insatser och utveckling av integrerad verksamhet. Skärpta regler för äskande av statsbidraget vid sidan om begränsade användningsområden leder ett behov av utökade budgetmedel för funktionsstödsnämnden. För att kunna upprätthålla de goda resultat som satsningar inom det socialpsykiatriska området lett till samt fortsätta arbetet med icke biståndsbedömda förebyggande insatser som den nya socialtjänstlagen förespråkar finns det behov av ett utökat kommunbidrag. Kommunbidraget avser insatser som tidigare finansierats av statsbidrag inom sysselsättningsverksamheten Handkraft, mötesplatserna Nydala och Vänkretsen samt den integrerade verksamheterna NIP-team, FACT-team och FACT-ung.

Med anledning av intentionerna i den nya socialtjänstlagen, kommer myndigheten behöva ställa om sitt arbete till ett mer förebyggande förhållningssätt, som utgår ifrån individens behov och tidigt stärker den enskildes egna förmågor.

När personer med intellektuell funktionsnedsättning slutar i daglig verksamhet, visar forskning att livsutrymmet krymper. 2023 startade nämnden mötesplatsen Kirseberg, i syfte att nå äldre brukare ur målgruppen och erbjuda lämpliga aktiviteter för att bryta ofrivillig ensamhet. Under 2024 hade mötesplatsen 470 besök. Målet är att framöver, genom informationssatsningar och uppsökande verksamhet bättre nå ut till målgruppen. Statliga medel för att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre spelar en viktig roll för finansieringen av mötesplatsen. Statsbidraget kommer dock att från och med 2026 upphöra vilket skapar ett finansieringsbehov för att nämnden ska kunna fortsätta med det påbörjade arbetet.

En utveckling med ökade volymer inom de främjande och förebyggande insatserna framöver är en framgångsfaktor men ställer samtidigt krav på att det finns finansieringsmöjligheter. För att finansiera redan befintliga kostnader samt utveckla det främjande och förebyggande arbetet och på sikt motverka behovet av dyrare insatser bedöms det att ett tillskott om totalt cirka 10 miljoner kronor behövs i budget 2026.

Samverkan med civilsamhället

Förvaltningen fortsätter stärka och utveckla samverkan med civilsamhället för att bidra till att Malmöbor med funktionsnedsättning i större utsträckning har tillgång till och är delaktiga i samhället. De nya vägar för delaktighet och inflytande i olika frågor och processer som togs fram under 2024 implementeras och utvecklas under 2025 och de kommande åren.

Funktionsstödsnämnden tilldelades ett tillfälligt tillskott om 2 miljoner kronor i budgetram 2025 avseende stöd till civilsamhället. Tillskottet används för att under 2025 genomföra det planerade utvecklingsarbetet med Malmöborna i centrum och för att öka organisationsstödet. Nämnden vill framhålla vikten av att motsvarande tillskott erhålls även i budgetram 2026. Detta för att det pågående utvecklingsarbetet ska kunna fortsätta även framöver samt för att bibehålla den nivå på organisationsstödet som tillskottet i budgetramen möjliggjort 2025. Inom ramen för samverkan med civilsamhället spelar organisationsstödet som nämnden årligen delar ut till föreningar och organisationer en viktig roll för att tillförsäkra att föreningarnas arbete utvecklas och fortsätter komma målgruppen till gagn.

Digitala lösningar

Funktionsstödsnämndens målgrupper omfattar ett brett och komplext välfärdsområde där välfärdsutveckling genom digitalisering innebär stora möjligheter. Samtidigt är behovet av individ- och situationsanpassningar mycket stort vilket försvårar användning av många standardlösningar och minskar skalbarheten.

För att kunna tillvarata digitaliseringens möjligheter och mer effektivt implementera digitala lösningar som utgår från brukarnas och verksamheternas behov är det nödvändigt att även den digitala verksamhetsnära kompetensen förstärks och medarbetardriven innovation möjliggörs. Samtidigt kommer förutsättningarna för brukarna förbättras under 2025 genom att tillgången till internet blir realitet i den egna

bostaden.

Planerad medarbetardriven innovation och utveckling genom digitalisering innebär ökade kostnader för såväl arbetskraft som utrusning och datasystem. Ett behov av budgetmedel om 12 miljoner kronor beräknas till 2026 för att nämndens utveckling inom digitalisering ska kunna gå i takt med både stadens som helhet och socialförvaltningarnas och därmed leva upp till kommande förändringar både lokalt och nationellt. Tillskottet av ekonomiska resurser ska finansiera ökade kostnader med koppling till nytt verksamhetssystem och till utveckling av välfärdstekniken och framtagandet av innovativa lösningar inklusive satsningar inom AI för att på längre sikt kunna möta kompetensutmaningen och minska administrativa kostnader samt resurs och datasystem för att motverka välfärdsbrottslighet. Budgetmedlen ska finansiera även nödvändig datautrustning i verksamheten och anpassningar för att tillgodose arbetet med tillgängliga livsmiljöer. Kostnadsökningen initialt är nödvändig för att kunna utveckla digitaliseringen och därmed på sikt effektivisera.

Habiliteringsersättning

För deltagare i daglig verksamhet LSS höjdes habiliteringsersättningen från 4 kronor per timme till 16 kronor per timme under perioden 2018-2021. Den årliga kostnadsökningen till följd av den höjda habiliteringsersättningen har fram till 2024 finansierats i sin helhet av statsbidrag. Då utrymme för ytterligare höjningar inte finns inom det statsbidrag som årligen tilldelas Malmö stad kommer budgetmedel i fortsättningen finansiera en planerad höjning av habiliteringsersättningen till 20 kronor per timme från och med 1 september 2025, vilket beräknas till 3 miljoner kronor på årsbasis.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATSBIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Statsbidrag varaktig vård	Migrationsverket	12 300	11 000
Stöd till riktade insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention	Socialstyrelsen	2 100	2 000
Skånegemensamma stimulansmedel till insatser för förstärkt samverkan inom området psykisk hälsa	Regeringen via SKR och KFS	2 400	600
Statsbidrag för att motverka ofrivillig ensamhet	Socialstyrelsen	638	0
Statsbidrag Nära vård	Regeringen via SKR och KFS	10 561	10 000
Statsbidrag Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer	Socialstyrelsen	1 800	1 800
Äldreomsorgslyft	Socialstyrelsen	2 000	2 000
Statsbidrag för förstärkt föräldraskapsstöd	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	3 995	4 000
Statsbidrag för att stärka socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap	Socialstyrelsen	3 700	3 700
Statsbidrag Personligt Ombud	Socialstyrelsen/ Länsstyrelsen	5 600	5 600
Statsbidrag ny socialtjänstlag	Socialstyrelsen	7 500	7 500
Statsbidrag Habiliteringsersättning	Socialstyrelsen	7 868	7 900
RIKTADE STATSBIDRAG	Summa	60 462	56 100

Övriga bidrag

ÖVRIGA BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Lönebidrag /Nystartsjobb	Arbetsförmedlingen	2 600	2 600
Assistansersättning personlig assistans SFB	Försäkringskassan	77 000	77 000
Momsbidrag för köp av ej skattepliktig verksamhet	Skatteverket	23 000	23 000
ÖVRIGA BIDRAG	Summa	102 600	102 600

Prognosen avseende riktade statsbidrag är 60 miljoner kronor för 2025 och 56 miljoner kronor för 2026. Övriga bidrag prognostiseras med samma belopp, 102,6 miljoner kronor, för både 2025 och 2026.

Tillfälliga och riktade statsbidrag kan leda till underfinansierad verksamhet om dessa statsbidrag sedan dras in, vilket försvårar planeringen på längre sikt.

Vissa riktade statsbidrag som nämnden fått ta del av under flera år har bidragit till finansieringen av viktiga satsningar inom nämndens verksamhetsområden. Efterhand som statsbidragen minskar i omfattning eller upphör helt är det en utmaning för nämnden att inom budgetram upprätthålla de positiva effekter för nämndens målgrupper som satsningarna lett till.

Som tidigare beskrivits är statliga medel riktade mot psykisk hälsa och suicidprevention ett riktat statsbidrag som delats ut till kommuner under flera år. Statsbidraget har spelat en viktig roll för utvecklingen av nämndens icke biståndsbedömda insatser inom socialpsykiatri. Från och med 2025 har reglerna för äskande av statsbidraget skärps samtidigt som användningsområdena begränsats. Delregionala medel som tilldelats funktionsstödsförvaltningen inom ramen för statsbidraget minskade från cirka 9 miljoner kronor 2024 till cirka 2 miljoner 2025 och bedöms minska ytterligare 2026. Detta innebär en urholkning av nämndens finansieringsmöjligheter framöver när det gäller bland annat satsningar på det främjande och förebyggande arbetet inom det psykiatriska området i form av exempelvis mötesplatser och sysselsättning.

Även tilldelade statliga medel för omställningen till en god och nära vård har minskat över tid. Att statsbidraget minskar leder till ett successivt ökat krav på att finansieringen av omställningsarbetet sker inom budgetram. Detta innebär en utmaning för nämndens ekonomi på sikt och kan påverka den interna fördelningen av budgetmedel till nackdel för övriga verksamheter.

Statsbidraget för att motverka ofrivillig verksamhet bland äldre har fram till 2025 finansierat nämndens mötesplats riktad till målgruppen. Att statsbidraget upphör från 2026 utgör en ekonomisk utmaning för nämndens fortsatta arbete på området.

Generella och långsiktiga satsningar ger bättre förutsättningar för en stabilare utveckling och verksamhet. Den statliga utredning som sett över samtliga delar av utjämningsystemet för kommuner har även övervägt om det finns riktade statsbidrag som kan inordnas i det generella statsbidraget. När det gäller riktade statsbidrag föreslås i betänkandet att en del statliga bidrag ska göras om till generella i stället för riktade, vilket är positivt. Samtidigt beaktas även borttagandet av vissa statsbidrag som alternativ. Ett av de statsbidrag som utredningen är otydlig kring är statsbidraget för personligt ombud. För funktionsstödsnämnden är det av största vikt att statsbidraget består och att finansieringen av en väletablerad och samhällsviktig insats inte urholkas.

De riktade statsbidragen utgör i dagsläget en viktig finansieringskälla för

nämndens satsningar och utvecklingsarbete i enlighet med nationella omställningar och förändringsuppdrag. Nämnden vill därför framhäva ett behov av utökade budgetmedel i takt med att riktade statsbidrag upphör.

Begäran om investeringsram

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2026 samt plan för 2027-2031 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Inventarier/ Byggnadsinventarier	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Summa investeringsram	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000

Funktionsstödsnämnden begär för 2026 en investeringsram om 20 miljoner kronor.

Under 2026 planeras investeringsramen framför allt användas till start av nya dagliga verksamheter. Nya verksamheter leder till behov av inköp av inventarier samtidigt som priserna blir högre. Renoveringar och kompletteringar för att skapa lokalmässiga förutsättningar för att möta brukarnas behov skapar också ett kontinuerligt behov av investeringsutrymme för nämnden.

För planeringsperioden 2027 - 2031 är bedömningen att en investeringsram om 20 miljoner kronor per år täcker de behov som uppstår.

Budgetskrivelse 2026

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Utbildningsnämndernas gemensamma arbete för likvärdig utbildning.....	4
Förändringar i omvärlden.....	5
Barnen som rättighetsbärare	5
Barnens behov	6
Nationella utredningar och beslut	7
Befolkningsutveckling och kapacitet	11
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	14
Stärkt kvalitet och likvärdiga livschanser	14
Tidiga och gemensamma insatser.....	16
Stärka förutsättningar för ledning och styrning	18
Stärka kompetensen.....	19
Förskolors fysiska miljö som kvalitetsfaktor	21
Digitala strukturer och system	22
Kommunbidrag	24
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	27
Begäran om investeringsram.....	28
Investeringsram	28

Sammanfattning

Förskolan är med rätt förutsättningar avgörande för att kompensera för hemförhållanden och för att ge Malmös barn de färdigheter och förmågor som krävs för jämlika livschanser och en god hälsa genom hela livet. Detta är särskilt angeläget i en stad som Malmö där boendesegregation och stora inkomstskillnader i hög grad påverkar barnens uppväxtvillkor. Tidiga insatser bidrar till en gynnsam utveckling för barnen och till att använda stadens resurser på ett sätt som undviker mer kostsamma insatser längre fram.

Förskolans betydelse för barn, som det första steget i utbildningssystemet och som arena med potential att stärka uppväxtvillkoren, betonas såväl nationellt som i stadens arbete. Utvecklad samverkan med andra nämnder, myndigheter och civilsamhälle kring tidiga samordnade insatser är i detta sammanhang centralt. Det långsiktiga utvecklingsarbetet för att höja utbildningens kvalitet och att minska skillnaderna i måluppfyllelse mellan stadens förskolor behöver ges stärka förutsättningar. Detsamma gäller nämndens uppsökande arbete samt främjande och förebyggande insatser för barn och vårdnadshavare i öppna förskolor och familjecentraler.

Formell och hög kompetens hos medarbetarna på förskolorna och god ledningsförmåga hos rektor har avgörande betydelse. Det förutsätter dock grundläggande och långsiktigt hållbara förutsättningar för varje förskola att möta skollagens och läroplanens förväntningar, men även riktade insatser och resurser från huvudmannen till specifika förskolor med särskilda behov.

Samtidigt som förskolenämnden ser att takten i utvecklingsarbetet behöver öka fortsätter barnantalet i nämndens målgrupp att minska de närmaste åren. Det innebär minskat kommunbidrag. Parallellt bedöms statsbidragen minska och nämndens kostnader, däribland för lokaler, öka. Trots ett kontinuerligt arbete med att anpassa kapacitet och organisation till antalet barn i verksamheten står alltså nämnden inför omfattande strukturella utmaningar. Det krävs anpassningar, samtidigt som långsiktigt hållbara förutsättningar för att öka andelen förskollärare och formellt utbildade barnskötare är av hög prioritet. För att möta befolkningsminskningen tidigareläggs avveckling av ej ändamålsenliga lokaler och flera nybyggnadsprojekt senareläggs. Utbyggnadsbehovet drivs dock framför allt av behovet av att ersätta platser i lokaler med tillfälliga bygglov och att kunna erbjuda förskoleplatser i utbyggnadsområden. Förutsättningar för fortsatt arbete med kvalitativa och ändamålsenliga förskolemiljöer har stor betydelse för att stärka kvaliteten i förskolan.

En stor mängd nationella utredningar med fokus på förskolan pågår och nya lagförslag kan på ett påtagligt sätt komma att påverka nämndens uppdrag. Förskolenämnden vill betona att höjda ambitioner på både nationell och kommunal nivå behöver följas av stärkta förutsättningar. I ett utmanande ekonomiskt läge är en långsiktigt hållbar finansiering av största vikt.

Utbildningsnämndernas gemensamma arbete för likvärdig utbildning

Utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet. Stadens tre utbildningsnämnder arbetar för en likvärdig utbildning med hög kvalitet. Nämndernas gemensamma uppdrag är grundläggande för att nå stadens målsättningar gällande goda uppväxtvillkor och en jämlik stad. Långsiktiga satsningar på utbildningsverksamheten är nödvändiga för att staden ska kunna erbjuda en kvalitativ utbildning som stärker barns och elevers förutsättningar för livslångt lärande och framtida självförsörjning.

En välutvecklad samverkan mellan utbildningsnämnderna bidrar till att barn, elever och vuxna fortsätter att utvecklas och bygger vidare på sin kompetens genom hela livet. Hållbara och sömlösa övergångar mellan skolformerna är ett område där utbildningsnämnderna fördjupar sin samverkan. Nämndernas kompensatoriska uppdrag kräver dessutom nära samverkan med ytterligare nämnder såsom arbetsmarknads- och socialnämnden och funktionsstödsnämnden. Nämnderna behöver ges förutsättningar att bibehålla och utveckla dessa samverkansprocesser.

Stödjande digitala strukturer är en central förutsättning i utbildningsnämndernas utvecklingsarbete och implementeringen av en modern systemmiljö är här en viktig del. Detta är nödvändigt för såväl effektiva arbetssätt som ur datasäkerhetssynpunkt, men är initialt förknippat med stora kostnader.

Avgörande för en trygg omsorg och likvärdig utbildning är kompetenta medarbetare som kan möta barn och elever i en föränderlig omvärld. Nämnderna behöver säkerställa en god arbetsmiljö och skapa förutsättningar för kompetensutveckling. I detta ingår att möta de krav som det nationella professionsprogrammet ställer. Även i denna del bedömer nämnderna att kostnaderna för implementering är betydande.

Under de senaste åren har ett flertal nationella utredningar som rör skolområdet tillsatts. De kommande åren väntas dessa resultera i lagändringar eller andra nationella beslut, som troligen kommer innebära en förstärkt statlig styrning av skolväsendet och nya krav för staden att förhålla sig till. Det är för tidigt att uttala sig om exakt vilka konsekvenser detta får för staden, men det skulle kunna medföra behov av kompetenshöjande insatser eller utökat stöd till verksamheten. Utöver utredningar och förslag som påverkar nämndernas grunduppdrag väntas också ökad styrning inom andra områden, till exempel gällande brottsförebyggande arbete samt säkerhet och beredskap.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2026 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

I detta avsnitt fokuserar förskolenämnden på faktorer i omvärlden som har stor påverkan på förutsättningarna för att vidareutveckla förskolans verksamhet. Förskolan som skyddsfaktor i barns liv och som samhällsaktör har kommit att hamna alltmer i blickfånget. Såväl på nationell nivå som i Malmö stad lyfts en likvärdig förskola med god kvalitet fram som en av de avgörande förutsättningarna för goda uppväxtvillkor och därmed för en gynnsam utveckling av hela samhället.

Barns rätt och behov är grundläggande för nämndens utvecklingsarbete och inleder avsnittet. En beskrivning av pågående utredningar och lagförslag ger därefter en bild av de ökade förväntningarna på förskolan just nu. Kraven ökar samtidigt som förskolenämnden till följd av minskat barnantal står inför ett anpassnings- och omställningsarbete som i hög grad påverkar bemannings- och kapacitetsplaneringen. Konsekvenser av den negativa demografiska utvecklingen och de krav detta ställer på förskolenämnden lyfts därför särskilt i detta avsnitt.

Barnen som rättighetsbärare

Barnkonventionen speglar en barnsyn där barnet är en egen och fullvärdig människa med självständiga tankar, känslor och åsikter. Barn är kompetenta och handlingskraftiga och ska få möjlighet att vara delaktiga och påverka sina liv. Enligt denna barnsyn har barns tid i förskolan ett egenvärde och ska inte ses som en transportsträcka till att bli vuxen.

Skollagen och förskolans läroplan utgår ifrån barnkonventionen och ett barnrättsperspektiv. Av skollagen framgår att barnets bästa ska vara vägledande och en utgångspunkt i all utbildning och annan verksamhet som rör barn. Förskolenämndens grunduppdrag går i linje med Malmö stads vägledande principer i policyn för mänskliga rättigheter med fokus på barnets rättigheter, jämlikhet och jämställdhet. Det kontinuerliga och systematiska utvecklingsarbete som sker på varje förskola och på huvudmannanivå för att anpassa utbildningen utifrån barnens behov är grundläggande i nämndens arbete med mänskliga rättigheter. Det systematiska utvecklingsarbetet bygger på dialoger på varje förskola och på huvudmannanivå och är utformat för att ge kunskap om kvaliteten i verksamheten. För huvudmannen innebär dialogerna möjlighet att fånga

upp barns röster och perspektiv till en övergripande nivå.

Förskolenämnden bidrar både genom sitt kärnuppdrag och genom samarbete med andra nämnder och samhällsaktörer i arbetet för att stärka villkoren för demokrati och inflytande för Malmöborna. Inom ramen för kommer nämnden att bidra i det stadsgemensamma arbetet "Malmö Möts", som är ett koncept för att samla, synliggöra och stärka stadens arbete med demokrati, mänskliga rättigheter och antirasism.

Samtidigt pågår arbete inom nämndens verksamhet för att vidareutveckla strukturer och metoder för att ta tillvara barns åsikter. I samband med framtagandet av denna budgetskrivelse har dialogmöten genomförts tillsammans med barn från några av stadens förskolor. Dialogerna är ett pilotprojekt som möjliggjort ny kunskap om barns åsikter kring demokrati och värdegrundsfrågor. Vid framtagandet av denna budgetskrivelse har även en prövning av barnets bästa genomförts, se bilaga 1.

Barnens behov

Boendesegregationen och stora inkomstskillnader hos Malmös befolkning ställer särskilda krav på det kompensatoriska arbete som nämnden som huvudman ska bedriva för en utbildning och omsorg som bygger på barnens livsvillkor, behov och förutsättningar. Det ställs också krav på en bred samverkan med andra nämnder, myndigheter och civilsamhället för att kunna påverka ojämlika uppväxtvillkor och stärka barns livschanser.

Flera av de kommunala förskolorna finns i delar av staden där förskolornas möjligheter att arbeta kompensatoriskt begränsas av strukturella förutsättningar såsom förhållandevis låg förskollärartäthet och sämre tillgång till ändamålsenliga lokaler och utemiljöer. En utmaning för Malmö och ytterst för barnen är att sådana begränsningar ofta sammanfaller med stadens socioekonomiska struktur. Detta samtidigt som det är belagt i forskning att bristande kvalitet i förskolan kan få särskilt allvarliga konsekvenser för barn som växer upp i socioekonomiskt sårbara områden. Stadens gemensamma förmåga att jämna ut skillnader i uppväxtvillkor är avgörande för en långsiktigt hållbar utveckling.

Barnens möjlighet till återhämtning samt trygga och positiva relationer som bidrar till hälsa och välbefinnande har uppmärksammats som särskilt angeläget i nämndens uppföljningar. I vissa av kommunens förskolor finns ett större behov hos barnen av att stärka sin förmåga att känna igen, uttrycka och därmed reglera sina känslor. Bidragande till en god hälsa och välbefinnande hos barnen är att få utveckla sin identitet och känna trygghet i den. På så sätt stärks barnens självbild och möjligheter att utveckla goda relationer och samspel med andra barn och vuxna. Här behöver det kompensatoriska arbetet med barns språkutveckling ha hög prioritet. Behovet är särskilt stort på förskolor där en förhållandevis stor andel av barnen kommer från hemmiljöer där det pratas ett eller flera andra modersmål än svenska. Barns behov av rörelse, goda matvanor och en väl avvägd dagsrytm är ytterligare ett område som uppmärksammas i nämndens uppföljningar.

Nämndens kvalitetsuppföljningar visar även att förskolorna ser ett generellt ökat stödbehov hos barn. Nämnden ser exempelvis att antalet barn med uppskjuten skolplikt ökar. Vidare ökar antalet barn med extraordinärt stödbehov, däribland barn med stora medicinska behov. Detta ställer krav på resurser, annan kompetens än den pedagogiska och anpassning av utbildningen. Samverkan med bland annat funktionsstödsnämnden är av stor vikt för att gemensamt möta behoven hos barnen. Nämnderna avser att arbeta tillsammans för att öka personalens generella kompetens kring barn med funktionsnedsättning. Förskolenämnden och funktionsstödsnämnden ser även ett behov av att samverka för att sprida information kring vilket stöd som kan erbjudas föräldrar och anhöriga, i enlighet med nya socialtjänstlagen.

Nationella utredningar och beslut

Den stora mängden nationella utredningar som pågår och nya lagförslag som kan komma att träda i kraft väntas på ett påtagligt sätt påverka nämndens uppdrag. Även om nämnden ser det som angeläget att förskolans roll för varje barn och för samhällsutvecklingen uppmärksammas på den nationella nivån behöver höjda krav på förskolan åtföljas av långsiktigt hållbara förutsättningar för uppdraget. När kraven för att säkra en likvärdig utbildning skärps krävs också ändringar i regelverk samt stärkta förutsättningar som stödjer möjligheterna att leva upp till dessa. Risken är annars att ambitionshöjningar inte får avsedd effekt.

Gemensamt för flera av utredningarna är att de inte i tillräcklig utsträckning tar hänsyn till förskolans särart och behov. Det handlar såväl om finansiella som kompetensmässiga resurser. Nämnden ser även att flera av förslagen kan medföra ytterligare krav på dokumentation och administrativt arbete på alla nivåer i organisationen. Här följer en översikt över utredningar, lagförslag och nya lagar som väntas påverka nämndens arbete 2026-2028.

Aktuella utredningar och uppdrag

Nya regler om cybersäkerhet (SOU 2024:18) och Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster (SOU 2024:64)

EU-kommissionen har beslutat om uppdaterade och mer omfattande direktiv rörande cybersäkerhet, NIS2-direktivet samt CER-direktivet. Betänkande om vilka anpassningar av svensk rätt som är nödvändiga för att dessa direktiv ska kunna genomföras överlämnades i mars 2024. Ny lagstiftning har föreslagits träda i kraft sommaren 2025, men tidsplanen är i nuläget inte känd.

Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65)

Utredningen handlar om grundläggande ansvar och huvudsakliga uppgifter för kommuner och regioner under fredstida kriser och höjd beredskap. Delar som berör skolområdet är bland annat kravet på upprätthållande av måltidsverksamhet i två veckor vid kris eller krig, samt anvisningsskyldighet gällande skyddsrum och krav på utbildningar och övningar. Betänkandet lämnades i september 2024. Förändringarna föreslås träda i kraft den 1

januari 2027.

En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet (U2024/02201)

Utredningen föreslår en ny förordning om verksamheter på skolområdet och ska tillämpas vid en fredstida krissituation eller när det råder höjd beredskap. Den möjliggör författningsreglering av samtliga huvudmäns uppgifter och ansvar i dessa situationer. Kommunal huvudman ges ett samordningsansvar för samtliga huvudmän som bedriver verksamhet på skolområdet. Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81)

Utredningen föreslår genomgripande förändringar av lärarutbildningarna. För förskolläroverutbildningen innebär det en stärkt ämnesdidaktisk förankring och utökat fokus på praktiska färdigheter. Betänkandet lämnades december 2024. Reformerna föreslås träda i kraft för utbildningar som startar hösten 2027.

Lagrådsremiss: En tioårig grundskola

Utredningen föreslår obligatorisk skolstart från sex års ålder genom att förskoleklassen blir första året i en tioårig grundskola. För förskolan innebär detta en förskjutning i ansvar och roll, då barn förväntas börja skolan ett år tidigare. Det kan påverka hur övergången från förskola till skola organiseras och vilka förberedelser som krävs i förskoleverksamheten.

Lagrådsremissen överlämnades 31 januari 2025. Ändringarna föreslås träda i kraft 1 juli 2026 och tillämpas på utbildning som påbörjas efter 30 juni 2028.

På språklig grund (SOU 2025:9)

Utredningen behandlar språkutvecklande arbetssätt i alla skolformer. För förskolan föreslås en utökad satsning på strukturerad språkutveckling med särskilt fokus på ordförråd och fonologisk medvetenhet. Betänkandet överlämnades februari 2025. Implementering planeras från läsåret 2026/2027.

Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8)

Utredningen riktar sig främst mot grundskola och gymnasieskola men innehåller även förslag om förstärkt samverkan mellan förskola och skola för att underlätta övergångar. Betänkandet överlämnades februari 2025. Lagändringar föreslås träda i kraft 1 juli 2026.

Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19)

Utredningen föreslår reviderade läroplaner med tydligare fokus på kunskapsuppdraget och undervisningens kvalitet. För förskolan innebär det en starkare betoning på undervisningsbegreppet och tydligare riktlinjer för barns språkutveckling, grundläggande matematiska förmågor och naturvetenskapliga upptäckter. Betänkandet lämnades mars 2025. De nya läroplanerna föreslås träda i kraft från och med läsåret 2026/2027.

Tid för undervisningsuppdraget (SOU 2025:26)

Utredningen om minskad administration och om reglering av förskollärares och lärares tid (U 2023:01) har haft i uppdrag att lämna förslag som kan minska förskollärares och lärares administrativa uppgifter och andra uppgifter så att tid kan frigöras för arbete med undervisningen och uppgifter som hör till undervisningen. Betänkandet överlämnades april 2025. Lagändringar föreslås träda i kraft 1 juli 2027.

Uppdrag om revidering av de allmänna råden om måluppfyllelse i förskolan inklusive allmänna råd om styrning och ledning av förskolan

Skolverket har fått i uppdrag att revidera de allmänna råden om måluppfyllelse i förskolan med utgångspunkt i de ändringar i förskolans läroplan som träder i kraft den 1 juli 2025, där bland annat vikten av språkutveckling i det svenska språket betonas starkare. Skolverkets förslag ska redovisas den 11 juni 2025.

Bättre förutsättningar för rektorer inom skolväsendet (U 2024:03)

En särskild utredare ska lämna förslag för att förbättra rektorernas förutsättningar att genomföra sitt uppdrag. Syftet är att stärka rektorernas pedagogiska ledarskap och minska omsättningen av rektorer. Ursprungligen skulle utredningen presenteras den 12 juni 2025 men uppdraget har förlängts.

Förbättrad elevhälsa (U 2024:01)

Utredningen syftar till att stärka elevhälsans arbete och tillgänglighet inom hela skolväsendet. För förskolans del kan förslagen innebära ett tydligare uppdrag kring tidig upptäckt av stödbehov och bättre övergångar mellan förskola och skola. Utredningen delredovisades den 11 april och slutredovisas den 25 juni 2025.

Utredningen om grundläggande svenska och översyn av modersmålsundervisningen

Utredningen föreslår en ny struktur för svenska som andraspråk och modersmålsundervisning. För förskolan rekommenderas utökade insatser för språkutveckling på både svenska och modersmål. Utredningen pågår och slutbetänkandet förväntas vara klart i oktober 2025.

En likvärdig förskola av god kvalitet med obligatorisk språkförskola (U 2024:04)

En särskild utredare ska överväga hur det kan införas en så kallad obligatorisk språkförskola för vissa barn som behöver en bättre språkutveckling i svenska. Syftet är att barn som inte får tillräckligt stöd i sin språkutveckling i svenska i sin hemmiljö ska få det i förskolan. Utredaren ska även lämna förslag i syfte att alla förskolor i Sverige ska ges likvärdiga förutsättningar att erbjuda barnen en utbildning av god kvalitet. Utredningen ska presenteras senast den 18 dec 2025.

Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU2025:37)

Utredningens uppdrag är att lämna förslag på en reglering som säkerställer att de skattemedel som avsätts för skolan används till det medlen är avsedda för, det vill säga att finansiera driften av skolverksamheter. Utredaren ska exempelvis utreda och föreslå hur ett förbud mot

vinstutdelning kan införas. Delbetänkandet presenterades 7 april 2025 med förslag att lagändringarna ska träda i kraft 1 juli 2027. Uppdraget ska redovisas i ett slutbetänkande senast den 31 december 2025.

Utredning om ökade insatser för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan, skolan och fritidshemmet

Utredningen syftar till att förbättra skolväsendets förmåga att upptäcka och motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Utredningen ska lämna sina förslag senast den 12 augusti 2026.

Förändrad lagstiftning och beslut

Skyldighet att lämna uppgifter till brottsbekämpande myndigheter

Gäller från: 1 april 2025

Förskolor är skyldiga att, både på eget initiativ och på begäran, lämna ut uppgifter till brottsbekämpande myndigheter såsom polis och åklagare. Det innebär ett utökat ansvar för förskolepersonal att identifiera och vidarebefordra information som kan vara relevant i brottsutredningar, samt ställer krav på tydliga rutiner och kompetens kring sekretesslagstiftning och informationshantering.

Slopat tillståndskrav för kamerabevakning

Gäller från: 1 april 2025

Förskolor får möjlighet att införa kamerabevakning utan att först söka tillstånd från Integritetsskyddsmyndigheten. Även om andra regler om integritet och behov av samtycke kvarstår, innebär detta en förenkling av processen.

Ny gymnasiereform, Gy25

Gäller från: 1 juli 2025

Reformen innebär att förskolenämndens uppdragsutbildning förlängs med en termin och ska omfatta nya kurser i enlighet med Komvux yrkespaket inom barn- och fritidsprogrammet, inriktning pedagogiskt arbete. Kursen Svenska 1 ska ingå i utbildningen, vilket innebär ett förkunskapskrav på godkända betyg i Svenska eller Svenska som andraspråk ÅK 9 eller motsvarande kurser.

Ändringar i förskolans läroplan: Skärmfrihet, läsning och rörelse

Gäller från: 1 juli 2025

Läroplanen för förskolan ändras så att verksamheten i huvudsak ska vara skärmfri för barnen. Det innebär att användningen av digitala skärmar ska minska i det pedagogiska arbetet. Samtidigt förstärks fokus på högläsning och fysisk aktivitet. Förskolorna behöver därför anpassa sina pedagogiska metoder, material och miljöer för att uppfylla de nya kraven, vilket även kan kräva fortbildning av personalen.

Ny socialtjänstlag

Gäller från: 1 juli 2025

Den nya socialtjänstlagen syftar till att modernisera och förenkla socialtjänstens arbete, bland annat med mer fokus på förebyggande insatser. För förskolan kan detta innebära förändrade rutiner i samverkan med socialtjänsten, särskilt när det gäller att uppmärksamma och stödja

barn som far illa eller riskerar att fara illa. Förändringarna kan också påverka hur förskolan dokumenterar och anmäler oro för barns situation.

Skolor mot brott och satsningar på en tryggare förskola

Föreslås gälla från: 1 juli 2025

Regeringen har lämnat en lagrådsremiss med förslag om åtgärder för stärkt säkerhet i skolor. Förslaget är att alla skolor och förskolor ska ha en beredskapsplan och bedriva ett kontinuerligt beredskapsarbete. Detta innebär att förskolor måste införa strukturerade rutiner för hur olika kriser och säkerhetsshot ska hanteras.

AI-förordningen

Gäller från: 2 augusti 2025 samt från 2 augusti 2026

AI-förordningen trädde i kraft 1 augusti 2024. Den avser främjandet av AI-utveckling inom EU och samtidigt hantering av risker med AI samt att säkerställa tryggheten för EU-medborgarna vid användning av AI. I augusti 2025 börjar förordningen gälla för AI för allmänna ändamål och i augusti 2026 för större delen av förordningen.

Professionsprogram för förskollärare, lärare och rektorer

Gäller från: 1 september 2025

Ett nytt professionsprogram införs i syfte att främja kompetensutveckling och stärka yrkesroller inom skolan. För förskollärare innebär detta en möjlighet till tydligare karriärvägar, mer systematisk vidareutbildning och ökad professionalisering. Det kan bidra till att höja yrkets status och kvaliteten i undervisningen, men ställer samtidigt krav på huvudmän att erbjuda deltagande och stöd.

Mottagandelagen - en ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande

Gäller från: 1 oktober 2026

Införandet av dessa center riktar sig främst till personer i asylprocessen, men kan indirekt påverka förskolan om barn berörs. Förskolor kan behöva anpassa verksamheten för att ta emot barn med tillfällig eller osäker vistelse, vilket kan kräva extra stöd, språkresurser och samarbete med andra myndigheter.

Befolkningsutveckling och kapacitet

De senaste årens befolkningsprognoser visar på ett successivt minskande antal barn i åldern 1-5 år. Den negativa befolkningsutvecklingen i nämndens målgrupp har medfört lägre tilldelning av kommunbidrag utifrån demografi varje år sedan 2019. Födelsetalen i Malmö minskar och ett antagande är därför att den nya befolkningsprognos som ska fastställas under 2025, kommer att visa på ytterligare minskning i åldersgruppen. Det medför en fortsatt minskad resurstilldelning för förskolenämnden.

Förändringar i befolkningsunderlaget får direkta effekter på behovet av förskola och kräver kontinuerliga anpassningar av verksamhetens omfattning under och mellan budgetår. Här ingår de ständigt återkommande förändringarna av behovet mellan vår och höst med fler

barn i verksamheterna under våren innan de äldsta barnen går vidare till grundskolan. Rådande läge ställer än större krav på nämndens omställnings- och anpassningsarbete när det gäller såväl bemanning som lokaler. Arbetet med att dimensionera verksamheten i förhållande till barnantalet behöver ske parallellt med att utvecklingsarbetet för att höja kvaliteten närmast barnen förstärks.

Den demografiska utvecklingen leder till behov av omställning av personal på förskolorna de närmaste åren. Detta i ett läge där det inom vissa sektorer i Malmö stad råder brist på kompetens. Nämndens samarbete med andra nämnder kring omställning är därför av stor vikt. Samtidigt är framtidens kompetensförsörjning inom välfärdssektorn en strategisk fråga för hela staden.

Samtidigt krävs långsiktigt hållbara förutsättningar för nämndens arbete med att öka andelen förskollärare och att samtliga barnskötare ska ha formell utbildning. Utvecklingen med ett minskat antal barn i förskoleålder påverkar generellt sett alla kommuner. Detta märks i nuläget i nämndens rekryteringsarbete genom fler sökande till lediga tjänster och skapar möjligheter att stärka kompetensen i förskolorna.

Inom ramen för nämndens lokalplanering har avvecklingar av lokaler tidigare lagts och flera nybyggnadsprojekt senare lagts i den senaste lokalbehovsplanen för att möta det minskande barnantalet. Utbyggnadsbehovet drivs dock framför allt av behovet av att ersätta platser i lokaler med tillfälliga bygglov och lokaler med brister samt att kunna erbjuda förskoleplatser i nya bostadsområden. Det är väsentligt att samhällsservice planeras in i ett tidigt skede och att förskolor ingår när nya bostadsområden byggs. Det är en viktig del i att bygga staden hel och att verka för ett lokalbestånd med ändamålsenliga lokaler som möter barnens behov i alla delar av staden.

I Malmö stads budget 2025 konstateras att de kommande årens kraftiga minskning av antal barn i förskoleålder ställer krav på nämndens lokalplanering. Inom ramen för detta ska staden under 2025 utreda möjligheterna att minska svängningarna i resurstilldelningen till kommunens förskolor. Nämnden ser detta som en viktig möjlighet för att skapa en jämnare och mer hållbar finansiering.

Det lagstadgade uppdraget att kunna bereda förskoleplats för alla kommunens barn är en grundläggande planeringsförutsättning. Nämnden behöver ha en inbyggd beredskap för att kunna ta emot barn i verksamheten i det fall fristående aktörer avvecklar verksamhet. Det får direkta följder för placeringsarbetet och intilliggande kommunala förskolor, samt påverkar kapacitetsbehovet.

Utöver detta finns en rad osäkerheter till följd av statliga utredningar och förslag som kan leda till ett ökat behov av förskoleplatser i delar av staden. Detta utifrån skollagens krav om att barn ska erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier. Ett sådant förslag handlar om skärpta krav på deltagande i

aktiviteter för personer som får försörjningsstöd. Vidare kan förslag på skärpta krav inom utbildning i svenska för invandrare (SFI) påverka vårdnadshavares behov av tillgång till förskola.

Den nya lagstiftningen kring mottagande- och återvändandecenter kan påverka förskolenämndens planering av kapaciteten om placeringen av center sker i Malmö. Nämnden har i yttrande fört fram att asylsökandes barns skyddslöshet och utsatthet är en central fråga och att förskola för dessa barn kan bli en avgörande kompensatorisk insats. Nämnden ser det som särskilt angeläget att Malmö stad hävdar barnens behov när det gäller etablering och utformning av asylboenden.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

I detta avsnitt fokuserar nämnden på arbetet för att stärka förutsättningarna för förskolorna att leva upp till skollag och läroplan. Förskolenämndens fortsatta utvecklingsarbete för att stärka alla barns tillgång till en likvärdig förskola inleder avsnittet. Här behandlas olika aspekter av det långsiktiga arbetet för att kunna höja utbildningens kvalitet och minska skillnaderna i måluppfyllelse mellan förskolorna. Därefter följer det främjande och förebyggande arbetet tillsammans med andra nämnder och aktörer kring tidiga samordnade och gemensamma insatser för barnen i Malmö. Avsnittet avslutas med centrala förutsättningar och arbete för en stärkt likvärdighet genom styrning och ledning, kompetens, lokaler samt digitala strukturer och system.

Stärkt kvalitet och likvärdiga livschanser

Likvärdighetsarbetet handlar ytterst om att stärka kompetensen närmast barnen och förutsättningarna för rektor att ta ansvar för utbildningen. Med dessa delar på plats kan arbetet med läroplansuppdraget ges ytterligare förutsättningar att utvecklas. Huvudmannen behöver därför säkerställa att det finns kompetens och resurser på samtliga nivåer för att identifiera och kompensera för skillnader i barns förutsättningar. I detta sammanhang har nämnden ett särskilt fokus på förskolornas möjligheter att organisera barngrupperna på ett sätt som möter barnens behov. Det ingår också att säkerställa ändamålsenliga fysiska förutsättningarna i form av lokaler och utemiljö som främjar likvärdigheten för alla barn.

Det är rektor som tillsammans med nära ledningsfunktioner och professionen har ansvaret för måluppfyllelsen i arbetet tillsammans med barnen. Nämnden som huvudman ska i sin tur säkerställa att förskolorna har de grundläggande förutsättningar som krävs för att nödvändiga utvecklingsinsatser ska få genomslag i utbildningen och hålla över tid.

Pågående nationella utredningar pekar på en ökad nationell styrning som ställer allt högre krav och förväntningar på förskolan både som skolform och som samhällsaktör. Nämndens arbete för att stärka kvaliteten behöver därmed ges långsiktiga förutsättningar att utvecklas. Det krävs både stärkta grundförutsättningar för varje förskola och specifikt riktade insatser till förskolor utifrån identifierade behov. En lärande kultur och kollegialt erfarenhetsutbyte är i detta sammanhang viktiga aspekter. Det förutsätter i sin tur förbättrade stödstrukturer och utvecklade sätt att samarbeta utifrån

behoven i barngrupperna.

För att kunna möta utmaningarna både på kort och längre sikt ser nämnden att nya och innovativa sätt att leda och att arbeta med förskolornas förutsättningar behöver utvecklas. Innovationsarbetet behöver grundas i det systematiska kvalitetsarbetet och i en gemensam förståelse för förskolornas utmaningar och behov.

Det avtal för utbildning, lärande och forskning i samverkan mellan skola och akademi (ULF) som förskolenämnden ingått och som sträcker sig till 2035 skapar kontinuitet och lägger grunden för fortsatt utveckling på vetenskaplig grund inom förskoleområdet. Ett samarbetsområde handlar om musik i förskolan som pedagogiskt verktyg. Med början hösten 2025 sker en utveckling av samarbetet när det gäller AI som stöd till professionen i planeringen av undervisning.

Utbildningsnivån och kompetensen hos medarbetarna är en grundförutsättning för att förskolorna ska kunna genomföra sitt uppdrag. Tillgången till förskollärare är särskilt betydelsefull eftersom det är en förutsättning för pedagogisk ledning av arbetet närmast barnen. Även den pedagogiska personalens förmåga att omsätta läroplanen i utbildningen som helhet och att agera förebilder så att barns individuella utveckling främjas är avgörande. Nämndens arbete för att stärka kompetensen och förutsättningarna för ledning och styrning beskrivs längre fram i denna budgetskrivelse.

Prioriterade områden för huvudmannen inför kommande år är förskolornas värdegrundsarbete och barns språkutveckling. Ytterligare ett område handlar om att utveckla stödet till förskolorna när det gäller fysiska, sociala och pedagogiska lärmiljöer. Detta med fokus på tillgängliga lärmiljöer och barns behov av god omsorg, återhämtning och fysisk aktivitet. I de dialogmöten med barn som genomförts kopplat till denna budgetskrivelse lyfter barnen fram att det är viktigt att miljön är spännande och att få leka utomhus. När det gäller värdegrundsfrågorna framkommer i dialogerna att barnen och de vuxna på förskolan arbetar tillsammans för att lyssna på varandra och att vara öppna och intresserade av varandras intressen och åsikter.

I värdegrundsarbetet prioriteras även kommande år insatser för att stärka det förebyggande och främjande arbetet. Arbetet sker med särskilt fokus på hedersrelaterat våld och förtryck där samverkan med bland annat arbetsmarknads- och socialnämnden är viktig. Förskolenämnden ser även att dessa frågor behöver uppmärksammas i samverkan med Malmö universitet och andra lärosäten när det kommer till förskollärarytbildningen och pågående forskning.

Stödet till förskolorna i det språkutvecklande arbetet behöver prioriteras genom utveckling och implementering av gemensamma och evidensbaserade metoder. Modellen Eget Lärande Genom Språkstödjande Aktioner (ELSA-modellen) kommer att vara vägledande i det fortsatta arbetet. Metoden har tagits fram i samverkan med Göteborgs universitet

och tio andra kommuner. Detta inom ramen för IFOUS, som är ett nationellt forsknings- och utvecklingsprogram.

Tiden tillsammans med barnen i förskolan och kontinuiteten i deras deltagande är en viktig faktor i det kompensatoriska arbetet. Genom regelbunden närvaro i förskolan får barnen utveckla sina språkkunskaper, sociala färdigheter och sin nyfikenhet att lära, vilket är avgörande för fortsatt skolgång och lika livschanser. Nämnden ser ett fortsatt behov av att utveckla gemensamma stödjande strukturer och rutiner för det närvarofrämjande arbetet i förskolorna.

Förskolornas närhet till barnen och deras vårdnadshavare ger en unik kunskap och insyn i barnets vardag. Det innebär en möjlighet att kunna bygga förtroende och legitimitet hos barnens vårdnadshavare för att främja barnets hälsa, utveckling, och lärande. Goda relationer och dialog med vårdnadshavarna kring barnens behov är en förutsättning i det kompensatoriska arbetet. Uppmärksamhet behöver i de kommande årens utvecklingsarbete riktas mot att stärka de lokala samverkansstrukturerna kring barn. Samverkansmodellen "Trygga barnet" stärker förutsättningarna för samverkan mellan förskola, socialtjänst, skola och hälso- och sjukvård utifrån de specifika behoven hos barnen på varje enskild förskola.

Den samlade måltidshantering som nu är implementerad ska stärka både kvaliteten för barnen i förskolorna och förutsättningarna för chefer och medarbetare. De kommande åren fortsätter utvecklingsarbetet i samverkan med exempelvis miljönämndens verksamhet. Här ingår bland annat stärkt medvetenhet om matens klimatpåverkan och hållbara transporter. Arbetet har tydliga kopplingar till Malmö stads arbete att nå nettonollutsläpp av växthusgaser till år 2030.

Nämnden har ett ansvar att fördela resurser efter barnens behov och förutsättningar. Som ett steg i att stärka förskolornas förutsättningar utreds för närvarande nämndens struktureringsmodell, som är den del av nämndens resursfördelning som utgår från barnens socioekonomiska förutsättningar.

Tidiga och gemensamma insatser

Detta avsnitt inleds med utbildningsnämndernas och arbetsmarknads- och socialnämndens gemensamma arbete för goda uppväxtvillkor. Därefter följer en beskrivning av prioriterat utvecklingsarbete inom nämndens verksamhet.

Gemensamt arbete för goda uppväxtvillkor

Utbildningsnämnderna och arbetsmarknads- och socialnämnden ser strukturerad samverkan kring tidiga och gemensamma insatser som avgörande för likvärdiga uppväxtvillkor för barn och unga. Samverkan är också en grundläggande förutsättning för nämndernas arbete med tidiga och förebyggande insatser. Detta går i linje med nämndernas grunduppdrag och möter även intentionerna i den nya socialtjänstlagen. Stadens arbete med lokal utveckling och kraftsamlande insatser kommer

även att bidra med strukturer för gemensamt arbete med barns och ungas uppväxtvillkor.

Nämnderna behöver ges långsiktigt hållbara förutsättningar för att kunna bibehålla och vidareutveckla samverkan. Tidiga insatser bidrar till en gynnsam utveckling för både barn, unga och vuxna och dessutom till att mer effektivt använda samhällets resurser för att undvika mer kostsamma insatser längre fram.

Gemensamma insatser behöver ges på den arena där barn, unga och vuxna befinner sig, exempelvis i förskola, skola och vuxenutbildning. Här är samverkan genom förskolesociologer och skolsociala team exempel på arbete som initierats gemensamt för att bidra till att tidigt upptäcka barn och unga som befinner sig i början av en ogynnsam utveckling. Samverkansmodellen Trygga barnet, som ger barn och deras vårdnadshavare samordnat stöd i ett tidigt skede, kommer inför 2026 att vara implementerat på samtliga kommunala förskolor samt på ett antal kommunala grundskolor.

En kombination av god mödravård, ett bra föräldrastöd och en förskola av hög kvalitet stärker möjligheterna till social jämlikhet i staden. Den nära samverkan mellan förskolenämndens och arbetsmarknads- och socialnämndens verksamheter samt med externa aktörer kring de yngsta barnen är fortsatt prioriterat. Familjecentralerna är sedan länge en etablerad samverkansarena. Vidare sker samverkan kring bland annat Förfam, som innebär insatser för att främja familjehemsplacerade barns utveckling, lärande och hälsa i ett tidigt skede. Nämnderna behöver fortsätta att utveckla samarbetet mellan medarbetarna i förskolan och socialtjänsten.

Utvecklingsarbete inom nämndens verksamhet

Det är stor vikt att det inom staden som helhet och på lokal nivå finns tydliga förväntningar och goda förutsättningar för samverkan mellan kommunens förskolor och andra myndigheter och samhällsfunktioner. Utvecklingsarbete kring lokal utveckling och kraftsamlande insatser innebär nya möjligheter samtidigt som det ställer krav på förskolenämnden att resurssätta arbetet.

Arbetet på de öppna förskolorna och i familjecentralerna är av fortsatt stor vikt för att främja barn och familjers hälsa och välmående. Detta är centrala arenor för att sänka trösklarna in i förskolan, vilket även skapar förutsättningar i arbetet för att öka andelen barn i förskolan. Samarbete mellan de öppna förskolorna och förskolor i närområdet är en angelägen del i utvecklingsarbetet.

Under 2025 öppnar två nya familjecentraler vilket innebär att det finns totalt nio familjecentraler. Vidare finns två öppna förskolor som inte är knutna till familjecentral. Den utökning som skett sedan förskolenämndens ansvar trädde i kraft har varit ett viktigt bidrag i stadens strävan att möta behoven av förebyggande och främjande insatser till barn och vårdnadshavare i Malmö. Samtidigt ställer utbyggnaden stora krav på kompetens, ledning och

resurser. En utmaning är även Region Skånes förutsättningar att bidra med långsiktig finansiering. Den fortsatta planeringen av en eventuell fortsatt utbyggnad av familjecentraler behöver ske i relation till samtliga av stadens gemensamma förebyggande insatser. De ekonomiska aspekterna behöver tydligt vägas in i stadens vidare planering.

Främjande och förebyggande insatser i de öppna förskolorna kan vara särskilt gynnsamma för nyanlända familjer med små barn. Långsiktig finansiering för den samverkan som bedrivs genom Idéburen Offentlig Partnerskaps-samverkan (IOP) kring träning i svenska språket för utrikesfödda föräldralediga behöver säkerställas. Detta för att ge vårdnadshavare, särskilt kvinnor, större egenmakt och förutsättningar till etablering på arbetsmarknaden. Även det samverkansprojekt för utrikesfödda kvinnors etablering på arbetsmarknaden som bedrivs på öppna förskolan tillsammans med arbetsmarknads- och socialnämnd och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, under ledning av Sveriges kommuner och regioner, SKR, behöver ges förutsättningar att fortsätta

Huvudmannens uppdrag enligt skollagen innebär en skyldighet att arbeta aktivt för att nå de barn som inte tar del av förskolan. Det finns nu etablerade strukturer för att förskolenämnden ska kunna ta sitt ansvar utifrån skollagskraven om fler barn i förskola. Två bärande processer är riktade platserbjudanden till nyanlända barn i åldern 3–5 år och ett brett uppsökande samverkansarbete med civilsamhället och andra aktörer gentemot samtliga barn i åldern 0–5 år. Förskolenämndens breda uppsökande arbete utformas för att särskilt nå fram till barn som skulle ha stor nytta av förskola, till exempel nyanlända barn och barn som växer upp med socioekonomiska utmaningar. För barn som talar annat modersmål i hemmet är det särskilt viktigt att få utveckla kunskaper i svenska språket inför deras fortsatta skolgång. För att säkra arbetet krävs att det finns resursmässiga förutsättningar för ett fortsatt systematiskt och långsiktigt arbete.

Genom uppsökande arbete av föreningsbaserade förskolelotsar med lokal förankring får nämnden kännedom om utmaningar som kan påverka familjer att avstå förskola. Ekonomisk utsatthet, bristande tillit till myndigheter och låg kännedom om förskolans betydelse för varje barn är exempel på sådana utmaningar. Arbetet sker genom dialog och bidrar till tillitsfulla relationer med vårdnadshavare vilket kan öka barnens närvaro i förskolan. Tillitsfulla relationer kan också bidra till att vårdnadshavaren får ett ökat förtroende för socialtjänst och samhället i stort. Det uppsökande arbetet är fortsatt centralt för att kunna nå ut till de som står längst från förskolan.

Stärka förutsättningar för ledning och styrning

Inför år 2026 och kommande år är det av strategisk betydelse att bygga en långsiktigt hållbar ledningsorganisation. Detta för att ytterligare stärka både det pedagogiska utvecklingsarbetet på varje förskola och arbetsmiljön för

medarbetarna.

Förutsättningarna för rektors uppdrag att leda och samordna det pedagogiska arbetet står fortsatt i fokus. Det handlar om att tydliggöra förväntningarna och skapa utrymme för rektor att utföra sitt uppdrag. Här ingår att definiera vilka ledarhandlingar som krävs för uppdraget och i förhållande till barnens behov i Malmö stads förskolor. En översyn pågår av förutsättningarna för rektorsområdenas ledningsfunktioner. Inom ramen för detta tydliggörs rektors pedagogiska uppdrag i Malmös kontext samt uppdraget för stärkt likvärdighet i rektorsområdet. Inriktningen är att utöka chefsmandatet för biträdande rektor förskola så att det omfattar personal, ekonomi och verksamhet.

På nationell nivå har rektors uppdrag uppmärksammats genom utredning om hur rektorers förutsättningar kan förbättras. Detta arbete har tydliga kopplingar till det nationella professionsprogrammet och knyter an till stadens utvecklingsarbete kring chefers förutsättningar där bland annat antalet medarbetare per chef ingår. Kommunfullmäktige har i maj 2025 beslutat om att införa ett riktmärke om högst 30 medarbetare per chef i stadens nämnder. Antal medarbetare per chef är en av aspekterna som vägs in i nämndens översyn av förutsättningarna för rektor och biträdande rektor. Riktmärket med 30 medarbetare per chef i kombination med ett utökat chefsmandat för biträdande rektor förskola kommer att innebära ökat resursbehov.

Parallellt pågår enligt beslut under våren 2025 utveckling av rektorsområdenas organisering, vilket lägger en grund för det fortsatta arbetet med stärkt likvärdighet. Utgångspunkten är att stärka förutsättningarna för rektor och lokal ledning att ge alla barn likvärdig tillgång till en förskola med god kvalitet. Detta arbete syftar till att utveckla förmågan att anpassa ledarresurser och stödfunktioner efter förskolornas aktuella behov.

Stärka kompetensen

Förskolenämndens kompetensförsörjningsplan utgår ifrån att andelen förskollärare på varje förskola ska vara minst 30 procent. Nämndens uppföljningar av kvaliteten i stadens förskolor visar dock att detta inte är tillräckligt sett till barnens behov i Malmö. Arbetet för att höja andelen förskollärare kräver därför stärkta resursmässiga förutsättningar.

Kompetensförsörjningsplanen har vidare inriktningen att alla barnskötare ska ha en formell utbildning. Bedömningen är att detta arbete är på god väg. Genom nämndens samarbete med gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kring uppdragsutbildningen för barnskötare fortsätter arbetet nästa år.

Samverkan med universitet och gymnasie- och vuxenutbildning är viktigt både för nämndens arbete med kompetensutveckling och för att kunna fortsätta att nyrekrytera förskollärare och utbildade barnskötare. Här ingår även utveckling av verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och flexibla

varianter av vidareutbildning för förskollärare. Vidare ingår utveckling av arbetsplatsförlagt lärande (APL) för barnskötare.

Både arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling ska utgå och fördelas utifrån barnens behov och förskolornas förutsättningar. Nämnden behöver fortsätta arbetet med riktade insatser genom kompetensutveckling kring medarbetarnas yrkessvenska och förskolans värdegrund. Detta både för att stärka den didaktiska kompetensen i mötet med barnen och för att stärka medarbetarnas egna förutsättningar.

Nämnden vill framhålla vikten av att kunna fortsätta att stärka förutsättningarna för kompetensutveckling av befintliga medarbetare utan att kontinuiteten i verksamheten påverkas. Det finns bland annat goda erfarenheter av att använda utbildningsvikarier för de medarbetare som deltar i kompetensutveckling i yrkessvenska inom ramen för språkutvecklande arbetsplatser. Externa medel har möjliggjort detta utvecklingsarbete. Det är framöver av central betydelse att nämnden har långsiktigt hållbara förutsättningar att finansiera denna form av riktade kompetensutvecklingsinsatser.

Under 2025 möjliggörs uppdragsutbildning för ledningsfunktioner kring arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck i samverkan med Malmö Universitet av tilldelning ur kommunstyrelsens anslag till förfogande för kompetensutvecklingsinsatser. Även denna form av kompetensutveckling ställer krav på långsiktighet när det gäller finansieringen.

Det är av stor betydelse att utveckla lättillgängliga och strukturerade lärmiljöer för både medarbetare, chefer och utbildningsanordnare. Malmö stads lärplattform Malmö Lär är ett viktigt verktyg i nämndens arbete för att stödja kompetensutveckling i digital form. Det kommer dock att krävas inledande arbetsinsatser och tillskott av resurser under de närmaste åren.

För att särskilt uppmärksamma erfarna och skickliga medarbetare inom de yrkesgrupper som verkar nära barnen är lönesatsningar viktiga både för att behålla och attrahera. När lönesatsningar görs inom förskolenämndens verksamhet omfattas stora yrkesgrupper såsom barnskötare och förskollärare vilket kräver budgetmässiga förutsättningar för att kompensera för ökade lönekostnader.

Nämndens arbete för att stärka förutsättningarna för medarbetarnas och chefernas arbetsmiljö behöver även fortsättningsvis ha hög prioritet. Det har strategisk betydelse för att minska sjukfrånvaron. Arbetet har ett hälsofrämjande fokus där friskfaktorer utgör en viktig del. Nämndens arbete baseras på organisatoriska friskfaktorer i den avsiktsförklaring som Sunt arbetsliv (Sveriges kommuner och regioner tillsammans med arbetsmarknadens parter) har när det gäller friskare arbetsplatser. Friskfaktorerna är identifierade inom forskning och handlar bland annat närvarande ledarskap, god kommunikation på arbetsplatsen och delaktighet och möjlighet att påverka beslut. Vidare ingår ett välfungerande systematiskt arbetsmiljöarbete och rehabiliteringsarbete.

Det nationella professionsprogrammet, som träder i kraft i september 2025,

ställer krav på nämndens verksamhet de kommande åren. Programmet bygger på en nationell struktur för kompetensutveckling och bidrar med ett nationellt meriteringssystem. Det väntas stärka förutsättningarna för professionens karriär i barngrupp och skapar därmed möjligheter i nämndens kvalitetsarbete. Här bör särskilt programmets betoning på att organisera för kollegialt lärande inom en professionell lärandegemenskap lyftas fram liksom möjligheter att göra karriär inom yrket för att främja att medarbetare stannar kvar i arbetet nära barnen. För att möta programmets förväntningar behöver nämnden utveckla strategier och samordningen inom organisationen. Vidare behöver samverkan med universitet och andra lärosäten fördjupas.

Förskolors fysiska miljö som kvalitetsfaktor

Förskolans inne- och utemiljö är en central kvalitetsfaktor och utformningen kan både skapa möjligheter och begränsningar i utbildningen. Utifrån läroplanen ska miljöerna vara tillgängliga för alla barn och inspirera till samspel och ett utforskande av omvärlden. De ska stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation. Lokaler som är anpassade och tillgängliga för alla barn är därmed en förutsättning för att den pedagogiska personalen ska kunna planera arbetet och organisera barngrupper utifrån barns eller barngruppers behov. Samtidigt som förskolornas fysiska miljö ska skapa förutsättningar för utbildningen finns det i dagsläget inget nationellt regelverk som kan säkerställa förutsättningarna för att kunna uppfylla skollagens och läroplanens redan högt ställda krav på utbildningen.

Förskolenämnden vill betona betydelsen av ett fortsatt kompensatoriskt arbete med ändamålsenliga lokaler och en stabil planering av stadens samhällsservice. Utvecklingen i utbyggnadsområden kräver nya förskoleplatser för att möta efterfrågan trots minskande befolkningsutveckling. En förskolas geografiska placering är viktig i arbetet med att bygga staden hel. Detta då placeringen kan möjliggöra att barn från olika delar av staden och med olika socioekonomisk bakgrund möts inom ramen för utbildningen. I arbetet med befintligt lokalbestånd är det angeläget att ändamålsenliga förskolelokaler i socioekonomiskt sårbara områden kan prioriteras som ett led i det kompensatoriska uppdraget.

Även om befolkningsprognosen är en central utgångspunkt i lokalplaneringen behöver även statusen inom det befintliga lokalbeståndet vägas in i analyserna om behovet av lokalförändringar och investeringar. Inom det befintliga lokalbeståndet finns fortfarande ett flertal lokaler med brister i den fysiska miljön, som innebär att lokalerna inte är fullt ändamålsenliga för verksamheten. Detta trots att det byggts ett stort antal nya förskolor under de senaste tio åren. Kvalitativa och ändamålsenliga förskolemiljöer både vad gäller lokaler och tillhörande utemiljöer är av stor betydelse.

För förskolenämnden är en fortsatt avvecklingsplanering angelägen utifrån arbetet med kvalitativa och ändamålsenliga förskolemiljöer, men också för att kunna balansera den samlade lokalkapaciteten i förhållande till de nya förskolor som planeras. I planeringen finns även lokaler med tillfälliga

bygglov som inte går att förlänga och som därmed måste avvecklas.

Inom ramen för nämndens strategiska arbete avvecklas under 2025 nio lokaler motsvarande cirka 460 förskoleplatser. Vidare genomförs en tillfällig stängning för om- och tillbyggnad. 260 av dessa platser finns i lokaler med tillfälliga bygglov. Under året öppnas Traktorns förskola i Elinelund med cirka 160 platser.

För 2026 pågår planering för avveckling av ytterligare cirka 220 platser i lokaler med tillfälliga bygglov som inte kan förlängas. Ytterligare lokaler kommer att bli aktuella för avveckling för att justera kapaciteten i förhållande till befolkningsutvecklingen. I början av 2026 kommer Brages förskola med 160 platser att öppna i Hyllie.

Lokalkostnadsutvecklingen är en utmaning för förskolenämnden. Nya lokaler är mer kostsamma, framför allt de första åren. Lokaler som avvecklas har ofta betydligt lägre hyra. Minskat barnantal och därmed minskat kommunbidrag försvårar situationen. Förändringar i det fristående beståndet påverkar också nämndens lokalplanering, både på kort och lång sikt. Det behöver finnas utrymme i den samlade kapaciteten för att kunna hantera oförutsedda händelser i befintligt lokalbestånd både inom kommunal och fristående verksamhet. Förskolenämnden vill betona nödvändigheten i att staden tar ett gemensamt ansvar när det gäller finansieringen av ändamålsenliga lokaler för de yngsta Malmöborna.

Digitala strukturer och system

Digitaliseringsarbetet inom nämndens verksamheter kräver både ett stadsgemensamt fokus, långsiktiga planeringsförutsättningar och medvetna satsningar för att på sikt skapa möjligheter till effektivisering och ökad kvalitet. Förskolenämnden delar flera behov och utmaningar med de andra utbildningsnämnderna och övriga nämnder. Det handlar exempelvis om processer för säker hantering av data inom och mellan förvaltningar och om att öka den digitala kompetensen hos medarbetarna. Samtidigt har förskolan specifika utmaningar och behov knutet till sin särart som behöver bevakas i upphandlingar och utvecklingsprocesser inom staden och på nationell nivå.

Digitaliseringsarbetet ska stödja verksamhetsutveckling i hela organisationen. Det finns ett behov att utveckla en systemmiljö som lägger grunden för effektivisering och nya innovativa arbetssätt på alla nivåer i organisationen men också ett kontinuerligt förbättringsarbete för att stärka förskolornas förutsättningar att använda digitala verktyg i utvecklingen av utbildningen. Det fortsatta arbetet med implementeringen av en modern systemmiljö sker i samverkan med de andra utbildningsnämnderna. Utifrån skollagens och läroplanens krav på utbildningen ser nämnden ett behov att säkerställa basnivån för förskolorna både när det gäller digitala verktyg och den pedagogiska personalens grundkompetens inom området.

Med direkt koppling till kvaliteten i utbildningen har ett arbete påbörjats för implementering av ett nytt och ändamålsenligt stöd för dokumentation kring

ärenden som rör barn i behov av särskilt stöd och kränkningar av barn. Det fortsatta implementeringsarbetet kommer att kräva omfattande stödresurser och kompetensutvecklingsinsatser under 2026 och kommande år.

Utifrån ett medborgarperspektiv innebär digitaliseringen möjligheter till långsiktigt ökad tillgänglighet och förstärkt service. När det gäller samarbetet med vårdnadshavarna fortsätter utvecklingen av plattformen för vårdnadshavarkommunikation som ett led i att säkerställa ett likvärdigt digitalt stöd utifrån barnens och vårdnadshavarnas behov.

I syfte att höja kvaliteten i det stöd som förvaltningens övergripande stödfunktioner ger verksamheten har ett arbete med införande av nytt digitalt system för hantering av stöd och support påbörjats. Utifrån ett användar- och säkerhetsperspektiv fortsätter den påbörjade övergången till nya digitala lösningar kring säker inloggning, e-signering och säker digital kommunikation.

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/ samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2026? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Sedan förskolenämnden fick ansvaret för den kommunala förskoleverksamheten i Malmö stad har målet varit att årligen höja grundbeloppet för att skapa förutsättningar för utveckling av verksamhetens kvalitet. Detta har möjliggjorts genom ökade kommunbidrag och statsbidrag såväl som genom ett ständigt arbete med att fördela och använda resurserna optimalt där barnets bästa är vägledande. En långsiktigt hållbar finansiering är en förutsättning i det fortsatta arbetet.

En löpande grundförutsättning i nämndens planeringsarbete är att kontinuerligt anpassa kapacitet och organisation till antalet barn i verksamheten. Trots det ständigt pågående arbetet i de kommunala förskolorna med att dimensionera verksamheten utifrån behovet står förskolenämnden inför fortsatt omfattande strukturella utmaningar. De ekonomiska effekterna av en negativ befolkningsutveckling måste vägas samman med den ekonomiska utvecklingen på andra områden såsom ökande lokalkostnader och minskad statsbidragstilldelning. Följden kan annars bli att nämndens grundbelopp inte kan höjas vilket begränsar förutsättningarna att fortsätta att stärka kvaliteten.

Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2025? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

De statsbidrag som riktas till förskolan förväntas minska ytterligare år 2026. Regeringen aviserar en reduktion av ramen för kvalitetshöjande åtgärder med 300 mnkr, vilket skulle innebära lägre intäkter för förskolenämnden med cirka 13 mnkr. Detta givet att statsbidraget fördelas enligt samma principer som tidigare år. Om den senaste aviseringen blir verklighet skulle det innebära att förskolenämndens intäkter avseende riktade statsbidrag minskat sedan 2024 med cirka 24 mnkr.

Lokalkostnaderna för de kommunala förskolorna bedöms öka med 26 mnkr mellan 2025 och 2026, vilket även påverkar lokalkostnadsersättning till de fristående verksamheterna. Detta trots att nämnden löpande arbetar med att anpassa lokalbeståndet efter den demografiska utvecklingen med ett minskat antal barn i nämndens målgrupp. De förskolelokaler som avvecklas har ofta förhållandevis låga hyror.

Den nya mottagandelagen innehåller bestämmelser om mottagnings- och återvändandecenter för asylsökande. Om Malmö blir aktuellt för etablering kan efterfrågan på förskoleplats i vissa områden öka, volymerna är i dagsläget dock oklara. Kostnaden uppgår till mellan 170 och 500 tkr per plats och år beroende på om det är en ordinarie förskoleplats alternativt en plats i specialverksamhet. Blir detta aktuellt i Malmö behöver en finansieringslösning tas fram både för direkta och indirekta kostnader.

Kostnadsberäkningen i underlaget kopplat till kommunfullmäktiges beslut om riktmärke på maximalt 30 medarbetare per chef visar på ökade kostnader för förskolenämnden med 21 mnkr, vilket motsvarar 19 chefer. Utebliven kompensation för dessa ökade kostnader riskerar att försämra förskolornas ekonomiska förutsättningar.

Regeringens förslag inom beredskapsområdet innebär att kommunala huvudmän förväntas ha en avsevärt högre förmåga vad gäller beredskap för avbrott i den offentliga måltidsverksamheten. Dessutom ett utökat ansvar vad avser samordning och kommunikation gentemot de fristående förskolorna, krav på utbildningar och övningar och anvisning av skyddsrum. På skolsäkerhetsområdet därtill krav kopplat till beredskapsplaner för att hantera våldssituationer och obehöriga personer. Sammantaget kan dessa krav komma att omfatta utbildning av personal, övningar och samverkan med andra aktörer, vilket kräver både tid och resurser. Det behöver bli tydligt vilka delar i beredskapsarbetet som förväntas genomföras och bekostas av nämnden samt vad som kommer att hanteras stadsövergripande. Om nämndens uppdrag utökas behöver ekonomisk kompensation ske.

Det nationella professionsprogrammet förutsätter att förskolornas medarbetare kan delta i utbildning och i meriteringsprocesser, vilket fordrar finansiering av både utbildning och vikariekostnader. I det fall finansiering via statsbidrag eller andra externa medel uteblir får det stor inverkan på förskolornas ekonomiska utrymme.

Förskolenämndens arbete för att stärka digitala strukturer och system väntas medföra ett utökat resursbehov de kommande åren. Det gäller inte enbart inköp av verksamhetssystem utan nämnden behöver även kunna tillgodose en organisation som kan stödja arbetet med implementering och drift.

Det är av yttersta vikt att nämnden fullt ut kompenseras för pris- och löneökningar samt att de höjda ambitionerna och kraven som huvudmannen åläggs, möts med stärkta ekonomiska resurser i kommunbidragstilldelningen. I helhet bör verksamhetens kvalitet inte enbart bibehållas, utan höjas.

Med tanke på att kommunfullmäktiges årsanalys visar att den ojämna fördelningen av förskollärare påverkar flera av stadens övergripande mål negativt, hade det varit önskvärt att detta följdes av tydliga ekonomiska satsningar för att åtgärda problemet.

Likaså växer barngruppernas storlek och det är sedan länge ett omfattande

problem på stadens förskolor, utan en riktad förstärkning av kommunbidraget kommer barngruppernas storlek inte att minska.

Drygt tio procent av stadens kommunala förskolor bedrivs i lokaler som bedömts vara i dåligt eller mycket dåligt skick. För att säkerställa en god arbetsmiljö och långsiktigt hållbara förutsättningar för förskolans verksamhet behöver dessa lokaler avvecklas. Detta kräver både en riktad förstärkning av kommunbidragsramen i kommande budgetår och en långsiktig ekonomisk planering, då nya lokaler ofta innebär betydligt högre kostnader. Lokalkostnader är redan idag förvaltningens näst största utgiftspost efter personal, vilket gör det avgörande att lokalförsörjningen planeras strategiskt – så att resurser inte trängs undan från verksamhetens kärna: undervisning och omsorg.

Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Förskolenämnden arbetar kontinuerligt för att optimalt använda det kommunbidrag som tilldelats. Vid kostnadsminskningar eller ökade intäkter används det tillkommande ekonomiska utrymmet för att stärka kvaliteten närmast barnen och därför väntas ingen påverkan på kommunbidraget.

Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/samarbete med andra på kort och lång sikt?

Samarbetet med servicenämnden kring kostnadseffektiva arbetsprocesser kopplat till nya förskolor fortsätter. Detta med syfte att sänka investeringsutgifterna vid nybyggnationer.

Samordnade insatser tidigt i barns liv bidrar till långsiktigt hållbara samhällsekonomiska effekter för hela staden. Tidiga och gemensamma insatser tillsammans med andra nämnder, myndigheter och civilsamhälle bidrar till en gynnsam utveckling för barnen och till att använda stadens resurser på ett sätt som undviker mer kostsamma insatser längre fram.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATS BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Maxtaxa förskola/fritidshem	Skolverket	36 040	36 000
Kvalitetshöjande åtgärder	Skolverket	131 709	119 000
Lärlönelyftet	Skolverket	4 165	4 165
Omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds	Skolverket	2 303	2 300
Asylsökande barn i förskola/skola	Migrationsverket	1 500	1 500
Statsbidrag flyktingar	Migrationsverket	1 400	1 400
Övriga riktade bidrag			
RIKTADE STATS BIDRAG	Summa	177 117	164 365

Övriga bidrag

ÖVRIGA BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Momsbidrag	Skatteverket	33 144	33 000
Nystartsjobb	Arbetsförmedlingen	6 000	6 000
Lönebidrag	Arbetsförmedlingen	5 000	5 000
Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)	Universitet/Högskolor	850	850
Social samfond	Stiftelse	1 400	1 400
Skolmjölkstöd	Jordbruksverket	900	0
Övriga bidrag		1 000	1 000
ÖVRIGA BIDRAG	Summa	48 294	47 250

Statsbidragen avser riktade statsbidrag för olika insatser varav fyra av statsbidragen kommer från Skolverket och två från Migrationsverket.

Enligt statens budgetproposition för 2025 förväntas de riktade statsbidragen minska ytterligare år 2026. Regeringen aviserar att ramen för kvalitetshöjande åtgärder från och med 2026 reduceras med 300 mnkr. Detta skulle innebära minskade statsbidrag för förskolenämnden med cirka 13 mnkr.

Jordbruksverket förändrar från och med hösten 2025 upplägg och regler för skolmjölkstödet till förskola och skola. Framöver kommer skolprogrammet utökas och omfatta stöd för både mjölk och frukt. Förändringen innebär dock att stödet till förskola inte längre omfattas i det nya programmet med följden att nämndens bidragsintäkter bedöms minska med cirka 900 tkr.

Begäran om investeringsram

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2026 samt plan för 2027-2031 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Inventarier vid nybyggnation och förbättringar i inne- och utemiljö på befintliga förskolor	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Summa investeringsram	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000

Förskolenämnden har behov av en investeringsram på 30 mnkr under 2026. Nämnden planerar att investera 16 mnkr i inventarier i samband med nybyggnationer. Förbättringar i inne- och utemiljö på befintliga förskolor bedöms uppgå till 12 mnkr. Det omfattar investeringar i reparationer och standardhöjande underhåll samt förbättringar av befintliga förskolors utemiljöer. Resterande 2,0 mnkr planeras att användas av utbildningsområdena som erhåller 0,5 mnkr vardera.

Investeringsbeloppen för åren 2027 till 2031 går i linje med kommunfullmäktiges investeringsplan för förskolenämnden. Under perioden 2026 till 2031 planeras totalt cirka 18 nya förskolor färdigställas, vilket påverkar investeringsvolymen. Budgeteringen för förbättringar i förskolors inne- och utemiljöer ligger konstant över tidsperioden. I de fall planerade nybyggnationer försenas eller flyttas mellan åren kan behovet av investeringsramen förändras. Bedömningen är att effekter av ny befolkningsprognos kommer att innebära behov av omprioriteringar, vilket innefattas i höstens arbete med ny lokalbehovsplan.

Beståndet av befintliga förskolor blir också äldre, vilket leder till ett ökat renoveringsbehov av det som ligger utanför fastighetsägarens ansvar. Ventilations- eller bulleråtgärder är exempel på detta, som ofta föranleds av miljöförvaltningens beslut. Vidare görs insatser för att förbättra säkerheten på förskolorna även de kommande åren och detta är fortsättningsvis ett viktigt arbete för nämnden.

Budgetskrivelse 2026

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Utbildningsnämndernas gemensamma arbete för en likvärdig utbildning	4
Grundskoleverksamheten i Malmö i nationell jämförelse	5
Förändringar i omvärlden.....	11
Förändrade demografiska förutsättningar.....	11
Stärkt nationell styrning inom skolområdet	11
Nya behov och krav på förvaltningen som arbetsgivare	17
Utökat fokus på säkerhet och beredskap	18
Behov av förändringar i Malmö stad som helhet.....	19
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	22
Strategiskt arbete med lokal- och resursplanering.....	22
Fortsatt utvecklingsarbete för att säkerställa varje elevs bästa skola	23
Prioriterat att kompetensutveckla och behålla befintlig personal.....	25
Införandet av stödjande digitala strukturer.....	26
Kommunbidrag	28
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	33
Begäran om investeringsram.....	35
Investeringsram	35

Sammanfattning

Grundskolenämnden ansvarar för kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem. Som hemkommun har nämnden det övergripande ansvaret för utbildningen för Malmös samtliga barn och unga i åldern 6-15 år. I den egna verksamheten finns ungefär 35 000 elever, och i fristående verksamheter finns ungefär 5 800 elever. Alla elever som väljer en kommunal skola ska ha en skolplats, möta behöriga lärare och en tillgänglig lärmiljö. Att åstadkomma det för varje elev är grundskolenämndens grunduppdrag.

Även om nämndens ekonomiska förutsättningar inför kommande år ser bättre ut än de senaste åren finns det osäkerhetsfaktorer som framförallt beror på den demografiska utvecklingen. Efter flera år med elevökningar i skolans verksamheter så väntas elevantalet i Malmö minska med ungefär 3 500 elever de kommande tio åren. Andra förändringar i omvärlden som påverkar nämndens verksamhet är en ökad statlig styrning inom skolområdet, men även nationella beslut som påverkar förvaltningen som arbetsgivare och ett utökat fokus på säkerhet och beredskap.

Utifrån ovanstående planeringsförutsättningar fortsätter nämnden sitt arbete för att säkerställa varje elevs bästa skola. En väl avvägd lokal- och resursplanering och strategiskt arbete med kompetensförsörjning är viktiga komponenter för att skapa goda förutsättningar för verksamheten. Övrigt utvecklingsarbete rör bland annat läsning, tillgängliga lärmiljöer och specialiserade verksamheter samt fortsatt utveckling av stödjande digitala strukturer. För att nå alla elever och lyckas med sitt grunduppdrag behöver nämnden fortsätta samverka med bland annat övriga utbildningsnämnder och andra nämnder med ansvar för barn och unga.

Utbildningsnämndernas gemensamma arbete för en likvärdig utbildning

Utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet. Stadens tre utbildningsnämnder arbetar för en likvärdig utbildning med hög kvalitet. Nämndernas gemensamma uppdrag är grundläggande för att nå stadens målsättningar gällande goda uppväxtvillkor och en jämlik stad. Långsiktiga satsningar på utbildningsverksamheten är nödvändiga för att staden ska kunna erbjuda en kvalitativ utbildning som stärker barns och elevers förutsättningar för livslångt lärande och framtida självförsörjning.

En välutvecklad samverkan mellan utbildningsnämnderna bidrar till att barn, elever och vuxna fortsätter att utvecklas och bygger vidare på sin kompetens genom hela livet. Hållbara och sömlösa övergångar mellan skolformerna är ett område där utbildningsnämnderna fördjupar sin samverkan. Nämndernas kompensatoriska uppdrag kräver dessutom nära samverkan med ytterligare nämnder såsom arbetsmarknads- och socialnämnden och funktionsstödsnämnden. Nämnderna behöver ges förutsättningar att bibehålla och utveckla dessa samverkansprocesser.

Stödjande digitala strukturer är en central förutsättning i utbildningsnämndernas utvecklingsarbete och implementeringen av en modern systemmiljö är här en viktig del. Detta är nödvändigt för såväl effektiva arbetssätt som ur datasäkerhetssynpunkt, men är initialt förknippat med stora kostnader.

Avgörande för en trygg omsorg och likvärdig utbildning är kompetenta medarbetare som kan möta barn och elever i en föränderlig omvärld. Nämnderna behöver säkerställa en god arbetsmiljö och skapa förutsättningar för kompetensutveckling. I detta ingår att möta de krav som det nationella professionsprogrammet ställer. Även i denna del bedömer nämnderna att kostnaderna för implementering är betydande.

Under de senaste åren har ett flertal nationella utredningar som rör skolområdet tillsatts. De kommande åren väntas dessa resultera i lagändringar eller andra nationella beslut, som troligen kommer innebära en förstärkt statlig styrning av skolväsendet och nya krav för staden att förhålla sig till. Det är för tidigt att uttala sig om exakt vilka konsekvenser detta får för staden, men det skulle kunna medföra behov av kompetenshöjande insatser eller utökat stöd till verksamheten. Utöver utredningar och förslag som påverkar nämndernas grunduppdrag väntas också ökad styrning inom andra områden, till exempel gällande brottsförebyggande arbete samt säkerhet och beredskap.

Grundskoleverksamheten i Malmö i nationell jämförelse

Lägre kostnadsutveckling för Malmös skolor jämfört med andra kommuner

Malmö ligger lägre än både genomsnittskommunen (mättet Alla kommuner), Göteborg och storstadskommunerna vad gäller kostnaden per elev i grundskola 2024. Kostnaderna i Malmö har ökat med 13,2 % mellan 2020 och 2024, vilket är mindre än utvecklingen i storstadskommunerna (21,7 %) och i en genomsnittskommun (18,0 %).

Kostnad för kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	2020	2021	2022	2023	2024
Alla kommuner (ovägt medel)	121 010	124 486	129 367	138 425	142 734
Göteborg	129 126	135 509	143 378	151 962	160 430
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	123 740	127 732	134 293	141 471	150 627
Malmö	124 372	126 606	130 123	135 334	140 824

Källa: SCB

Not: I totala kostnader ingår kostnader för lokaler och inventarier, måltider, elevhälsa, undervisning, lärverktyg, utrustning och skolbibliotek samt övriga kostnader (till exempel administration och SYV-verksamhet). Kostnader för skolskjuts ingår inte. Uppgifterna för 2024 är preliminära.

Malmö sätter resurserna i klassrummet

Under 2024 lade Malmö en högre kostnad per elev på undervisning än genomsnittskommunen. Resurserna som används till undervisning har ökat med 13,6 % för Malmö mellan åren 2020 och 2024. Det kan jämföras med att Malmös kostnader för grundskola totalt har ökat med 11,6 % under motsvarande period. I nationell jämförelse läggs en stor andel av förvaltningens totala resurser på undervisning.

Kostnad för undervisning i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	2020	2021	2022	2023	2024
--	------	------	------	------	------

Kostnad för undervisning i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	2020	2021	2022	2023	2024
Alla kommuner (ovägt medel)	67 868	69 810	71 602	76 892	79 273
Göteborg	74 012	74 651	78 506	85 683	88 809
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	70 601	71 338	73 684	79 575	87 494
Malmö	75 891	77 358	79 587	84 795	86 178

Källa: SCB.

Not: I undervisningskostnader ingår samtliga kostnader för läro- och timplanebundna aktiviteter, d.v.s. i huvudsak lärarnas och andra pedagogers löner (t.ex. fritidspedagoger, förskollärare och specialpedagoger). Uppgifterna för 2024 är preliminära.

Malmöns niondeklass elever har högt meritvärde sett till elevernas socioekonomiska bakgrund

Malmö skolors meritvärde för årskurs 9 under 2024 – 229,4 – var högre än det genomsnittliga meritvärdet i genomsnittskommunen men under storstädernas genomsnitt. SKR och SCB har tagit fram ett utvecklingsnyckeltal där hänsyn tas till kommunens socioekonomiska struktur i jämförelse mot faktiskt meritvärde. Malmö meritvärde 2024 var 8,8 poäng högre än förväntat utifrån elevunderlaget. I tabellerna nedan visas meritvärden för kommunala skolor och avvikelse från förväntat meritvärde.

Genomsnittligt meritvärde (åk 9), kommunala skolor	2020	2021	2022	2023	2024
Alla kommuner (ovägt medel)	219,6	220,4	217,1	216,9	215,8
Göteborg	219,9	220,2	220,5	217,2	219,8
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	232,3	233,2	232,4	231,7	232,2
Malmö	224,6	229,8	228,6	228,9	229,4

Källa: Skolverket (Siris).

Not: Elevernas sammanlagda meritvärde dividerat med antal elever som fått betyg i minst ett ämne enligt det mål- och kunskapsrelaterade

betygssystemet i årskurs 9. Betygen mäts före provning. Uppgiften avser elevresultat, vårterminen, för referensåret.

Genomsnittligt meritvärde (åk 9), avvikelse från modellberäknat värde kommunala skolor	2020	2021	2022	2023	2024
Alla kommuner (ovägt medel)	-3,1	-3,9	-4,0	-3,5	-4,0
Göteborg	-4,0	-6,0	-6,1	-8,3	-7,6
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	5,4	3,7	3,7	3,7	3,2
Malmö	8,3	9,9	9,9	11,3	8,8

Källa: SKR och SCB

Not: Avvikelsen mellan det faktiska värdet och det modellberäknade värdet. Modellberäknade värden för genomsnittligt meritvärde har tagits fram av SKR i en regressionsmodell där kommunerna jämförs med övriga kommuner och där hänsyn tagits till behov av ekonomiskt bistånd, nyinvandrade elever (0–4 år), föräldrars utbildningsnivå, kön samt andel elever med okänd bakgrund. Avser elever i kommunala skolor i kommunen oavsett var de är folkbokförda.

Sammanfattningsvis har Malmös skolor bedrivit skolverksamheten på ett allt mer effektivt sätt med ett elevresultat som överträffat det förväntade med hänsyn till Malmös socioekonomiska struktur. En del av förklaringen till resultatförbättringen antas vara att en större del av resurserna har riktats till undervisning.

Malmö har en hög andel elever som är inskrivna i fritidshemmet

En annan av verksamhetens styrkor, som ger goda förutsättningar för att kunna arbeta med skolans kompensatoriska uppdrag på ett framgångsrikt sätt, är att Malmö har en hög andel elever inskrivna i fritidshemmet i nationell jämförelse. Under de senaste fem åren har Malmö legat på en högre nivå än både genomsnittskommunen och storstadskommunerna.

Andel barn 6-12 år inskrivna i fritidshem	2020	2021	2022	2023	2024
Alla kommuner (ovägt medel)	52 %	51 %	51 %	54 %	55 %
Göteborg	51 %	52 %	54 %	57 %	59 %

Andel barn 6-12 år inskrivna i fritidshem	2020	2021	2022	2023	2024
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	54 %	55 %	55 %	57 %	58 %
Malmö	61 %	61 %	61 %	63 %	63 %

Källa: SCB.

Not: Antal barn 6-12 år inskrivna i fritidshem dividerat med antal barn 6-12 år. Avser samtlig regi.

I Malmö går en hög andel elever i kommunala skolor

I jämförelse med andra stora kommuner i Sverige går en hög andel av eleverna i Malmö i kommunala skolor som ligger i kommunen. Andelen har varit relativt stabil över tid i Malmö.

Andel elever i grundskola F-9 i fristående skola i kommunen eller skola i annan kommun	2020	2021	2022	2023	2024
Alla kommuner (ovägt medel)	11,0 %	11,3 %	11,2 %	11,3 %	11,4 %
Göteborg	22,4 %	22,6 %	22,8 %	22,8 %	23,5 %
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	21,1 %	21,1 %	21,0 %	20,8 %	21,1 %
Malmö	16,2 %	15,9 %	15,4 %	15,8 %	15,9 %

Källa: SCB.

Malmöns elever får allt bättre socioekonomiska förutsättningar

Elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen har förbättrats i Malmö de senaste åren. Förutom att fler elever har högutbildade föräldrar och att det är färre elever som är nyanlända, bor eleverna i större utsträckning med båda vårdnadshavarna, och en mindre andel av vårdnadshavarna får ekonomiskt bistånd. I nationell jämförelse har Malmö

fortsatt lägre andel elever med högutbildade föräldrar än storstadskommunerna, men högre andel än genomsnittskommunen. Malmö har fortsatt också en högre andel elever med utländsk bakgrund och som är nyanlända än genomsnittskommunen och storstadskommunerna.

Även om de socioekonomiska förutsättningarna förbättrats totalt på Malmönivå skiljer sig elevernas förutsättningar mycket mellan skolorna i Malmö.

Andel elever med högutbildade föräldrar i kommunal grundskola åk 1-9	2020	2021	2022	2023	2024
Alla kommuner (ovägt medel)	52 %	52 %	53 %	55 %	56 %
Göteborg	63 %	64 %	64 %	66 %	68 %
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	65 %	66 %	67 %	68 %	70 %
Malmö	58 %	59 %	59 %	61 %	63 %

Källa: Skolverket.

Not: Högutbildade föräldrar har eftergymnasial utbildning.

Andel elever med utländsk bakgrund i kommunal grundskola åk 1-9	2020	2021	2022	2023	2024
Alla kommuner (ovägt medel)	23 %	23 %	23 %	23 %	22 %
Göteborg	36 %	37 %	38 %	37 %	38 %
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	36 %	36 %	37 %	36 %	36 %
Malmö	52 %	52 %	52 %	52 %	51 %

Källa: Skolverket.

Not: Elever med utländsk bakgrund är födda utomlands eller har föräldrar som båda är födda utomlands.

Andel nyanlända elever och elever med okänd bakgrund i kommunal grundskola åk 1–9	2020	2021	2022	2023	2024
Alla kommuner (ovägt medel)	7,0 %	5,3 %	4,8 %	4,0 %	3,6 %
Göteborg	6,7 %	5,7 %	5,7 %	5,4 %	5,0 %
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	7,3 %	6,1 %	5,7 %	5,0 %	4,6 %
Malmö	10,0 %	8,3 %	7,3 %	6,4 %	5,7 %

Källa: Skolverket.

Not: Nyanlända är elever som har kommit till Sverige under de senaste 4 åren. De har inte bott i Sverige eller gått i svensk skola tidigare.

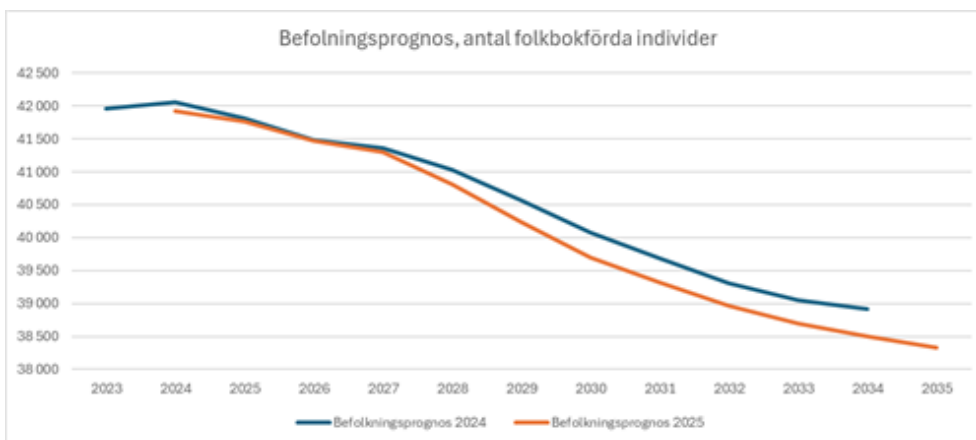
Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2026 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Förändrade demografiska förutsättningar

Antalet grundskoleelever i Malmö har ökat under många år, men de kommande åren väntas antalet individer i åldern 6-15 år att bli färre. Befolkningsprognosen från 2023 förutspådde en topp 2024 och sedan en nedgång därifrån. Årets befolkningsprognos är relativt lik föregående års prognos, framförallt för de två kommande åren, men förutspår sedan en något kraftigare minskning av folkbokförda individer de efterföljande åren. Det minskande antalet elever har en stor inverkan på nämndens planeringsförutsättningar.

Källa: Malmö stads befolkningsprognos 2025

Under ett antal år har det skett en kontinuerlig ökning av antalet elever som är inskrivna i anpassad grundskola, både i absoluta tal och som andel av det totala elevunderlaget. I slutet av läsåret 2024/2025 läser drygt 600 elever i Malmö enligt läroplan för anpassad grundskola. Sedan 2022 har dock ökningen, både i antal och andel, avtagit.

Stärkt nationell styrning inom skolområdet

Under de senaste åren har ett flertal utredningar som rör skolområdet initierats. Några har resulterat i konkreta förslag, andra utredningar är ute

på remiss eller pågår fortfarande. Sammantaget gör grundskolenämnden bedömningen att de kommer medföra en förstärkt statlig styrning av skolan. De förslag som väntas leda till störst förändring är förslagen om införandet av en tioårig grundskola, nya läroplaner, nytt betygssystem och ändrade arbetssätt för elevhälsan. Reformerna kommer att kräva nya arbetssätt i verksamheten, vilket i sin tur kan komma att skapa behov av kompetenshöjande insatser och stöd från förvaltningens stabsavdelningar. Verksamhetens anpassningar till nya nationella krav bedöms kräva mycket tid under de kommande åren. Under den tiden bör det finnas en medvetenhet om att andra utvecklingsområden kan behöva prioriteras ner.

Grundskolenämnden har i tidigare remissvar yttrat sig om flera av förslagen, bland utifrån vilka ekonomiska och organisatoriska konsekvenser förslagen bedöms få för verksamheten. Nedan beskrivs de viktigaste utredningarna och förslagen som grundskolenämnden och staden behöver beakta inför 2026 och framåt.

Framlagda propositioner

- **Proposition om en tioårig grundskola.** Regeringen föreslår i en proposition att en tioårig grundskola ska införas genom att förskoleklassen görs om till årskurs 1. Syftet är att förbättra kunskapsresultaten genom att eleverna ges mer undervisning utifrån grundskolans kursplaner och inom den regel- och kompetensmässiga struktur som grundskolan har. Även de motsvarande obligatoriska skolformerna anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska utökas med ett år genom att förskoleklassen omvandlas till en ny första årskurs. Ändringarna föreslås träda i kraft 1 juli 2026 och tillämpas på utbildning som påbörjas efter 30 juni 2028. Riksdagen planeras besluta om propositionen i juni.

Förslag som är ute på remiss

- **Utredningen om stärkt trygghet och studiero i skolan.** Betänkandet *Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan* (SOU 2025:8) innehåller förslag om att förtydliga rektors och lärarens ansvar för ökad trygghet och studiero. Betänkandet föreslår bland annat: Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.
 - Förtydligande i skollagen om att det är läraren som bestämmer och leder undervisningen, samtidigt som vårdnadshavarnas möjligheter till inflytande ska begränsas.
 - Att ordningsregler ska ersättas med skolregler, vilka ska åtföljas av en konsekvensplan.
 - Alla skolor ska även upprätta ett förväntansdokument.
 - Att akutskola ska definieras i skollagen.
 - Ändringar gällande disciplinära åtgärder. Det ges också förslag på en ny disciplinär åtgärd som ger rektorn möjlighet att neka en elev tillträde till skolenheten.
 - Regleringar i skolförfattningarna av vad som är giltig

respektive ogiltig frånvaro. Skolverket föreslås få i uppdrag att upprätta ett nationellt frånvaroregister om elevers giltiga och ogiltiga skolfrånvaro.

- **Utredningen om vinster i skolan.** Delbetänkandet *Skärpta villkor för friskolesektorn* (SOU 2025:37) innehåller bland annat förslag om värdeöverföringsförbud i vissa situationer. Det är förbud som hindrar enskilda huvudmän från att dela ut vinst eller göra andra värdeöverföringar från verksamhet i fristående skolor, förskolor eller fritidshem. Förbudet föreslås gälla vid nyetablering, vid ägarbyte och vid föreläggande om brister i verksamheten. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2027.
- **Utredningen om mer obligatorisk undervisningstid för elever som behöver det.** Av betänkandet *Förstärkningsundervisning i skolan - en försöksverksamhet för fler behöriga elever* (SOU 2024:94) framgår att utredningens bedömning är att flera av de elever som inte uppnår behörighet till gymnasieskolan skulle vara hjälpta av att få mer obligatorisk undervisningstid med behöriga lärare än vad den garanterade undervisningstiden innebär. Utredningen föreslår att en försöksverksamhet ska genomföras där elever på olika sätt ges mer undervisningstid. Den nya förordningen om försöksverksamhet med förstärkningsundervisning föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.
- **Utredningen om fler vägar till arbetslivet.** Utredningen har haft i uppdrag att lämna förslag som bidrar till att trygga kompetensförsörjningen och att fler elever får med sig de kunskaper de behöver för att kunna försörja sig själva. Utredningen har dragit slutsatsen att det även för elever som inte är behöriga till dagens nationella program behöver finnas nationellt utformade yrkesutbildningar. I betänkandet *Fler vägar till arbetslivet* (SOU 2024:74) föreslås att längden på yrkesutbildningarna ska vara tre år även om huvudmannen kan besluta att utbildningen för en enskild elev får fördelas på längre eller kortare tid. Utifrån detta förslag föreslås också förändringar av introduktionsprogrammen. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026 och kunna tillämpas från och med ikraftträdandet.
- **Utredningen om att utveckla lärar- och förskollärarytbildningarna.** Betänkandet *Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning* (SOU 2024:81) innehåller förslag om hur kvaliteten i lärar- och förskollärarytbildningarna kan förbättras utan att omfattningen av utbildningarna ökar, till exempel genom ett ökat fokus på ämneskunskaper och evidensbaserade undervisningsmetoder. Utredningen föreslår också att antagningskraven till lärarutbildningarna skärps, med betygskrav på C i svenska för grundlärar- och ämneslärarutbildningar samt D i svenska för förskollärarytbildningen. För att förtydliga lärosätenas gemensamma ansvar för ett fortsatt varierat utbud av lärar- och förskollärarytbildningar, även utifrån ett minskat framtida behov då barnkullarna minskar, föreslås de få ett uppdrag i sina regleringsbrev att gemensamt planera utbud och dimensionering.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2027.

- **Utredningen om införande av grundläggande svenska och översyn av modersmålsundervisningen.** Betänkandet *På språklig grund* (SOU 2025:9) innehåller förslag om grundläggande svenska. Utredningen föreslår bland annat att:
Lagändringarna föreslås träda ikraft den 1 juli 2026.
Utredaren har även haft i uppdrag att analysera om och i så fall hur modersmålsundervisning påverkar elevers integration, studieresultat och kunskapsutveckling i svenska språket. Utredaren har inte kunnat hitta belägg för att modersmålsundervisning ger negativa effekter men konstaterar att mer forskning behövs inom ämnet. Utredningen lämnar därför inga förslag om modersmålsundervisningen.
 - En ny kursplan för grundläggande svenska som andraspråk ska införas.
 - Det ska förtydligas vilka målgrupperna är för svenska som andraspråk respektive för grundläggande svenska som andraspråk.
 - Ett obligatoriskt kartläggningsmaterial ska användas inför beslut om vilket svenskämne (svenska eller svenska som andraspråk) en elev i grundskolan ska läsa.
 - Elever som läser enligt kursplanen för grundläggande svenska som andraspråk ska inte få betyg.
- **Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden.** Utredningen har haft i uppdrag att analysera och lämna förslag på förändringar i betygssystemet och systemet för meritvärdering. Förslagen ska syfta till att betyg och meritvärden från grundskolan, specialskolan och gymnasial nivå blir mer likvärdiga och på ett rättvisande sätt speglar elevers ämneskunskaper. Betänkandet *Ett likvärdigt betygssystem* (SOU 2025:18) innehåller bland annat förslag om en meritvärdeskalibreringsmodell, en numerisk betygsskala med tio betygssteg utan dagens motsvarighet till underkänt och ett nytt system för nationella prov.
Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.
Ändringarna för grundskolan och anpassade grundskolan föreslås tillämpas för första gången för utbildning i årskurs 1-8 som påbörjas höstterminen 2028.
- **Läroplansutredningen.** Utredningen har haft i uppdrag att föreslå ändringar i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet i syfte att skapa bättre förutsättningar för elevers lärande och kunskapsutveckling. Detta ska uppnås genom en tydlig kunskapsinriktning med fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter samt bättre anpassning efter elevers kognitiva utveckling och skilda förutsättningar. Betänkandet *Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande* (SOU 2025:19) innehåller förslag på förändringar i läroplanerna. Ett axplock av de föreslagna förändringarna är:
De nya läroplanerna för grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan föreslås träda i kraft den 1 juli 2028.
 - Betoning på grundläggande kunskaper och färdigheter

- Förstärkning av läs- och skrivundervisningen
- En stärkt lärarroll
- Minskade krav på individualisering och anpassning
- Ramar för hur undervisning ska genomföras och med vilka undervisningsstrategier
- Ny inledning till läroplanerna
- Mer praktisk betoning i praktisk-estetiska ämnen
- Ändrade skrivningar om digital kompetens
- **Utredningen om minskad administration och om reglering av förskollärares och lärares tid.** Utredningen har haft i uppdrag att lämna förslag som kan minska förskollärares och lärares administrativa uppgifter och andra uppgifter så att tid kan frigöras för arbete med undervisningen och uppgifter som hör till undervisningen. Utredningen har även haft i uppdrag att analysera och föreslå hur undervisningstiden för lärare i skolan och förskollärare och lärare i förskoleklassen kan regleras, samt överväga och vid behov föreslå motsvarande reglering för förskollärare i förskolan och lärare i fritidshemmet. I betänkandet *Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktivitet* (SOU 2025:26) föreslås bland annat att: Lagändringarna föreslås träda i kraft 1 juli 2027.
 - En reglering av undervisningsuppdraget ska definieras i skollagen.
 - Det ska införas en statlig reglering av undervisningstiden.
 - Det ska avsättas tid för lärares planering och uppföljning av undervisningen.
 - Bestämmelser i skollag och läroplan ändras till att skolan ska bestämma när information ges om elevens utveckling, i stället för att föräldrars önskemål styr.
 - Mindre dokumentation kopplat till elevers utvecklingsplaner.
 - Extra anpassningar stryks ur skollagen och ändrade bestämmelser kring anmälan om kränkande behandling.
- **Utredningen om en förbättrad elevhälsa.** De samlade förslagen i delbetänkandet *Förbättrat stöd i skolan* (SOU 2025:44) syftar till att förtydliga bestämmelser om stöd och särskilt stöd, undanröja hinder för ett tidigt och snabbt stöd, göra det mer flexibelt samt minska de administrativa uppgifter som tar av lärares tid till undervisning. Delbetänkandet innehåller bland annat följande förslag: Utredningens kommande betänkande har i uppdrag att utreda elevhälsans syfte och uppdrag, göra en översyn av elevhälsans huvudmannaskap och ledning, utforma en elevhälsogaranti, samt att föreslå hur samverkan mellan elevhälsan, skolan i övrigt, hälso- och sjukvården och socialtjänsten kan förbättras. Dessa delar av uppdraget ska slutredovisas senast den 25 juni 2025.
 - Bestämmelserna om extra anpassningar i samtliga skolformer ska avskaffas.
 - Garantin för tidiga stödinsatser ska avskaffas.
 - Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att kunna följa undervisningen.

- Standardiserade tester införs för att uppmärksamma elever med stödbehov.
- Stödundervisning införs som en ny stödform.
- **Promemoria om ett nationellt mobilförbud i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet.** En utredare har haft i uppdrag att ta fram ett förslag till en reglering som innebär att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska samlas in vid varje skoldags början. Utredningen föreslår ett obligatoriskt mobilförbud under hela skoldagen som gäller de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet. Det föreslås kunna göras undantag vid pedagogisk användning i undervisning och för enskilda elever. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Pågående utredningar

- **Utredningen om en nationell skolpengsnorm för ökad likvärdighet.** Regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att föreslå ett system för resursfördelning som utgår från en nationellt bindande skolpengsnorm för exempelvis förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan och fritidshemmet. Utredaren ska bland annat: Uppdraget ska redovisas senast den 16 juni 2025.
 - föreslå en modell för att fastställa en nationell skolpengsnorm för kommunala och enskilda huvudmän som tar hänsyn till olika huvudmäns strukturella förutsättningar och behov,
 - föreslå hur staten utifrån modellen för en nationell skolpengsnorm ska beräkna hur mycket resurser varje kommun som golv minst ska tilldela sin egen skolverksamhet och vad ersättningen till respektive enskild huvudman minst ska vara, och
 - med utgångspunkt i modellen för en nationell skolpengsnorm föreslå ett system där kommunerna fastställer och tilldelar medel till skolverksamheterna.
- **Utredningen om bättre förutsättningar för rektorerna inom skolväsendet.** En särskild utredare ska lämna förslag för att förbättra rektorernas förutsättningar att genomföra sitt uppdrag. Syftet är att stärka rektorernas pedagogiska ledarskap och minska omsättningen av rektorer. Utredaren ska bland annat: Uppdraget ska redovisas senast den 12 juni 2025.
 - föreslå hur rektorers förutsättningar för sitt uppdrag kan förbättras, till exempel när det gäller rektorsområdenas storlek och hur omsättningen av rektorer kan minska,
 - föreslå åtgärder för att minska rektorers administrativa börda och andra uppgifter som tar tid från det pedagogiska ledarskapet,
 - analysera och vid behov föreslå vilka särskilda behörighetskrav som ska ställas på den som anställs som rektor, och
 - lämna förslag som syftar till att skickliga rektorer ska söka

sig till och stanna kvar längre på förskolor och skolor med stora utmaningar.

- **Utredningen om ökade insatser för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan, skolan och fritidshemmet.** En särskild utredare ska lämna förslag på åtgärder som syftar till att stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan, skolan och fritidshemmet. Utredaren ska bland annat: Uppdraget ska redovisas senast den 12 augusti 2026.
 - kartlägga, analysera och föreslå åtgärder för att motverka förekomst av hedersrelaterat våld och förtryck, tystnadskultur och upprätthållande av hedersnormer i förskolan, skolan och fritidshemmet
 - analysera och föreslå åtgärder för hur personal kan få ett starkare stöd i att förebygga, upptäcka och motverka hedersrelaterat våld och förtryck
 - analysera och föreslå hur elevhälsans roll för att förebygga, upptäcka och motverka hedersrelaterat våld och förtryck kan tydliggöras
 - överväga och vid behov föreslå hur ett individuellt anpassat stödsystem för barn och elever utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck eller andra likvärdiga kränkningar på grund av kön, sexuell läggning eller könsidentitet kan utformas

Nya behov och krav på förvaltningen som arbetsgivare

Även det strategiska arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling påverkas av nämndens förändrade demografiska förutsättningar, det minskade elevantalet bidrar till exempel till ett nytt rekryteringsläge. Arbetet påverkas också av nationella och kommunala beslut eller avtal inom området, några av dem beskrivs nedan.

Den 1 september 2025 träder det nya nationella professionsprogrammet för lärare och rektorer i kraft. Programmet innebär att lärare och rektorer ges möjlighet till mer strukturerad och nivåanpassad kompetensutveckling, med en tydlig meritväg baserad på akademiska poäng och praktisk erfarenhet. Ikraftträdandet medför betydande förändringar som kommer påverka både nämndens ekonomiska förutsättningar och sätt att arbeta med kompetensförsörjning.

I avtalsrörelsen 2025 har arbetstidsfrågan varit i fokus inom flera områden, inte minst i huvudöverenskommelsen med Sveriges Lärare. Lärares arbetstid berörs också i betänkandet *Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktivitet* (SOU 2025:26), där förslag om en reglering av lärares planerade undervisningstid ingår. I läraravtalet 2025 valde man att avvakta riksdagens ställningstaganden gällande undervisningstid innan ett nytt arbetsavtal förhandlas fram. Vilka beslut som fattas utifrån betänkandets förslag kan få konsekvenser för nämndens verksamhet på olika sätt.

I föregående avtalsrörelse enades parterna om en avsiktsförklaring om friskfaktorer i välfärden som gäller under 2024-2026. Avsiktsförklaringen innebär ett åtagande att gemensamt rusta arbetsmiljöarbetet i den kommunala sektorn. Det innebär en arbetsmodell som fungerar förebyggande och främjande. En stor fördel med en sådan arbetsmodell är att det är kostnadseffektivt – det är mer ekonomiskt att förebygga problem än att åtgärda dem när de väl har uppstått.

På kommunal nivå har kommunfullmäktige i Malmö fattat beslut om ett riktmärke på högst 30 medarbetare per chef i staden. Beslutet är ett led i att skapa goda förutsättningar för chefer, vilket i sin tur har stor betydelse för bland annat arbetsmiljö, prestation och verksamhetsutveckling. Det bidrar också till att säkerställa framtida kompetensförsörjning.

Utökat fokus på säkerhet och beredskap

Utifrån det försämrade säkerhetsläget i omvärlden har flera nya lagförslag nyligen presenterats från nationell nivå inom området säkerhet och beredskap. Nedan redovisas de viktigaste förslagen som rör skolväsendet.

En promemoria presenterades 2024 som innehåller förslag som rör krisregleringen inom skolområdet. Lagförslaget syftar i huvudsak till att möjliggöra för skolhuvudmän att under fredstida krissituationer eller höjd beredskap fortsätta att bedriva skolverksamhet genom att bland annat göra avvikelser från ordinarie föreskrifter och övergå till fjärr- eller distansundervisning. Lagförslaget anger också att kommunen vid fredstida krissituationer och höjd beredskap ska ges ett samordningsansvar för kommunikation med och information till samtliga huvudmän inom kommunen som bedriver verksamhet inom skolområdet. Lagändringarna föreslås börja 1 januari 2026 men regeringen har ännu inte presenterat någon proposition avseende förslagen.

Under 2024 presenterade Utredningen om kommuners och regioners beredskap betänkandet *Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig* (SOU 2024:65) som för skolans del innehåller förslag om hur elever och medarbetare kan ta sig till skyddade utrymmen, om hur skolmat ska säkras samt driften av skollokaler avseende el och värme. Utredningen föreslår att ny lag om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap ska träda i kraft den 1 januari 2027. Regeringen har ännu inte presenterat någon proposition utifrån förslagen. Till dessa nya lagförslag ska läggas ett löpande arbete som bedrivs via stadskontoret i Malmö för att kunna upprätthålla verksamheten oavsett yttre påverkan och att uppkomna händelser hanteras på ett effektivt sätt samt att krigsorganisationen alltmer kommer i fokus.

Regeringen har också lagt fram en proposition utifrån förslagen i skolsäkerhetsutredningens två betänkanden. Ändringarna i föreslås träda i kraft den 1 juli 2025. Riksdagen planeras besluta om propositionen i juni. Förslagen i propositionen innebär bland annat att det ska tydliggöras att skolan inte är en allmän plats. Alla förskolor och skolor ska vidta åtgärder

för att obehöriga inte ska ges tillträde till förskolans eller skolans område när verksamheten pågår. Som en konsekvens av detta kan låssystemen på förvaltningens skolor behöva ses över, och eventuellt bytas ut på vissa skolor, för att möjliggöra att låsa skolorna snabbt och enkelt. Om det bedöms att låssystemen på vissa skolor behöver bytas ut så medför det en kostnad för grundskolenämnden genom ökade hyreskostnader.

Vidare har riksdagen under 2025 beslutat om förändringar i tillståndsprocessen för viss kameraövervakning. Detta gäller primärt kameraövervakning utomhus och på vissa platser inomhus som bedöms vara känsliga och där det idag krävs tillstånd från Integritetsskyddsmyndigheten. Kommunen ska istället själv kunna ge tillstånd för kameraövervakning. Kraven för att sätta upp kameror är dock samma som tidigare. Den förändrade tillståndsprocessen innebär också ökade dokumentationskrav avseende de händelser som föranleder kameraövervakning. Detta ökade krav på dokumentation kommer ge en ökad administrativ börda på skolorna. De nya reglerna började gälla 1 april 2025.

Behov av förändringar i Malmö stad som helhet

Mer kontinuitet och förutsägbarhet i nämndens resurstilldelning

Grundskolenämnden hade ett effektiviseringskrav i tilldelningen av kommunbidrag 2023 och 2024. Nämndens ekonomiska resultat för 2023 var negativt och inför och i början av 2024 gjorde flera enheter i förvaltningen därför anpassningar för att hålla en budget i balans. Trots att nämnden tilldelats ett effektiviseringskrav 2024, motsvarande 59 mnkr, så tog kommunstyrelsen sex tilläggsbeslut under 2024 vilket innebar en ökning av kommunbidraget med 79 mnkr. Majoriteten av de pengarna kom under andra halvan av året. Att förändra de ekonomiska förutsättningarna med liten eller ingen framförhållning för nämnden, oavsett om det är genom att öka eller minska kommunbidraget, gör det svårt för nämndens verksamheter att planera långsiktigt och att få kontinuitet i både det vardagliga elevnära arbetet och i mer förvaltningsövergripande insatser.

Effekten förstärks ytterligare av att grundskolenämndens verksamheter arbetar läsårsvis men får en budget kalenderårsvis. Det går betydligt snabbare att förändra kommunbidragsfördelningen än vad det gör för verksamheterna att anpassa sina kostnader till de nya förutsättningarna. Det gäller både tilldelning av det årliga kommunbidraget och mindre tilldelningar under året. Även om nämnden ansökt om medel från kommunstyrelsens anslag till förfogande, för medel för en specifik insats, så kan sena besked om tilldelning göra att effekten av insatsen minskar drastiskt. Om pengarna dessutom inte "följer med" till nästkommande kalenderår begränsas insatsens effekt än mer. Grundskolenämnden vill därför påtala vikten av kontinuitet och förutsägbarhet i nämndens resurstilldelning från stadens håll.

Gemensamt arbete för goda uppväxtvillkor

Utbildningsnämnderna och arbetsmarknads- och socialnämnden ser strukturerad samverkan kring tidiga och gemensamma insatser som avgörande för likvärdiga uppväxtvillkor för barn och unga. Samverkan är också en grundläggande förutsättning för nämndernas arbete med tidiga och förebyggande insatser. Detta går i linje med nämndernas grunduppdrag och möter även intentionerna i den nya socialtjänstlagen. Stadens arbete för lokal utveckling och kraftsamlande insatser kommer även att bidra med strukturer för gemensamt arbete med barn och ungas uppväxtvillkor.

Nämnderna behöver ges långsiktigt hållbara förutsättningar för att kunna bibehålla och vidareutveckla samverkan. Tidiga insatser bidrar till en gynnsam utveckling för både barn, unga och vuxna och dessutom till att mer effektivt använda samhällets resurser för att undvika mer kostsamma insatser längre fram. En viktig förutsättning för att grundskolan ska kunna ta sitt ansvar är att utöka elevpengen. På så sätt kan skolorna bättre möta elevernas behov och arbeta med sitt kompensatoriska uppdrag, samt arbeta med tidiga insatser.

Gemensamma insatser behöver ges på den arena där barn, unga och vuxna befinner sig, exempelvis i förskola, skola och vuxenutbildning. Här är samverkan genom förskolesociologer och skolsociala team exempel på arbete som initierats gemensamt för att bidra till att tidigt upptäcka barn och unga som befinner sig i början av en ogynnsam utveckling. Samverkansmodellen Trygga barnet, som ger barn och deras vårdnadshavare samordnat stöd i ett tidigt skede, kommer inför 2026 att vara implementerad på samtliga kommunala förskolor samt erbjudas samtliga kommunala grundskolor.

Grundskolenämnden och funktionsstödsnämnden ser ett behov av utökad samverkan kring barn i särskilt sårbara grupper, till exempel barn med neuropsykiatriska eller intellektuella funktionsnedsättningar och barn med omfattande och problematisk skolfrånvaro. Barn med neuropsykiatriska eller intellektuella funktionsnedsättningar riskerar att dras in i destruktiva miljöer om de saknar rätt stöd. Här ser nämnderna ett behov av att samverka kring kompetensutvecklingsinsatser för att öka den generella kompetensen kring barn med funktionsnedsättning samt risk- och skyddsfaktorer kopplat till sårbarheten för att rekryteras till kriminalitet. Gällande barn med omfattande och problematisk skolfrånvaro har bland annat flertalet barn som bor i särskilt boende eller har korttidsvistelse ett stort behov av trygghet och kontinuitet i relationer samt vid övergången mellan hem och skola. Nämnderna kommer att arbeta för att hitta gemensamma lösningar för dessa barn.

Utredningar om ansvarsfördelning gällande skolskjuts och skolmåltider

I samband med att kommunstyrelsen återrapporterade uppdraget från kommunfullmäktige i stadens budget för 2023 om att inventera vilka modeller för internt köp och sälj som tillämpas i staden beslutade kommunfullmäktige att 13 ytterligare utredningar skulle genomföras, varav två som berör grundskolenämnden. De berörda områdena är skolskjuts och

skolmåltider och det som kommer utredas är om helhetsansvaret för dessa områden bör ligga under en och samma nämnd. Serviceförvaltningen samordnar och ansvarar för framtagandet av utredningarna tillsammans med grundskoleförvaltningen och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen. Utredningarna ska visa på för- och nackdelar med olika möjliga alternativ för organisering av verksamheterna samt tydliggöra om nuvarande arbetssätt är det mest lämpliga eller om beställare och utförare bör ligga under en och samma nämnd/bolag med helhetsansvar. I analysen kommer också, där det är väsentligt, ett helhetsperspektiv tas med utifrån de andra parallella utredningarna.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Strategiskt arbete med lokal- och resursplanering

Långsiktig lokalplanering

Lokalplaneringsarbetet behöver förhålla sig till långsiktiga demografiska trender. Efter en period av kraftig utbyggnad av grundskolelokaler som följd av en kraftig elevökning har verksamheten nu ställt om lokalplaneringen utifrån den prognosticerade minskningen avseende grundskoleelever. I grundskolenämndens lokalbehovsplan presenteras en planering för att tillskapa motsvarande ca 1200 grundskoleplatser under perioden 2026–2031. Under samma period ska cirka 2200 skolplatser, varav cirka 700 i paviljonger, avvecklas. Detta ger ett netto på ungefär -1000 skolplatser. Under samma period förväntas antalet individer i grundskoleålder att minska med drygt 2000 elever enligt Malmö stads befolkningsprognos från 2025.

För att möta behovet av anpassade grundskoleplatser planeras ett antal lokaler som idag används till grundskola att under perioden ställas om för att användas till anpassad grundskola.

Till höstterminen 2025 kommer fem kommunala resursskolor att starta sin verksamhet. Dessa verksamheter har kunnat startas i lokaler som redan hyrs av grundskolenämnden vilket har ökat effektiviteten i lokalnyttjandet. Uppstarten av resursskolorna innebär samtidigt att andra verksamheter har kunnat avvecklas och att vissa mindre lokaler lämnas i samband med resursskolornas etablerande.

Strategiska ställningstaganden och resursplanering

Nämndens viktigaste ansvar kopplat till lokalplaneringen är att säkerställa att behovet av grundskolelokaler är tillgodosett och att alla skolpliktiga barn i Malmö kan erbjudas en skolplats i ändamålsenliga, säkra och resurseffektiva lokaler. Planeringen utgår från målsättningen om varje elevs bästa skola och att skapa goda förutsättningar för den pedagogiska verksamheten.

För att åstadkomma en lokalplanering med målet att skapa så bra förutsättningar som möjligt för Malmö stads grundskoleelever krävs det att

flera perspektiv beaktas tidigt i planeringsprocessen. För att skapa en långsiktigt robust lokalplanering som tar hänsyn till fler perspektiv och samtidigt kan möta de nya demografiska förutsättningarna har en ny process för resursplanering implementerats. Inom ramen för resursplaneringen ska hänsyn tas till lokalplanering, ekonomi, skolplacering och verksamhetsperspektiv.

Vägledande för resursplaneringen är nämndens strategiska ställningstaganden som antas i december i samband med lokalbehovsplanen. De strategiska ställningstagandena anger bland annat riktning för storleken på skolor och skollokaler, geografiska överväganden vid etablering av skolor och effektivitet avseende lokalnyttjande. Som ett led i att utveckla och arbeta vidare med de strategiska ställningstagandena och vidga perspektiven för lokalplaneringen ytterligare arbetar verksamheten med en planering som utgår ifrån flera planeringsinriktningar – lokalplanering, omorganisering och platsplanering.

Lokalplaneringen fokuserar primärt på anskaffning och avveckling av lokaler. I en period med minskat elevunderlag kan detta innebära att hela eller delar av skolor avvecklas och att planerade nybyggnationer skjuts fram i tiden. Ett annat, mer flexibelt, sätt att anpassa antalet platser efter det förväntade behovet är att planera för en förändrad organisering, exempelvis genom ett förändrat antal paralleller eller stadieindelning. Detta kan också öppna upp för ett ökat samnyttjande av lokaler. Genom platsplanering justeras platser på skolorna för att bättre fördela elever mellan skolorna för att alla skolor ska ges bra ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar.

Planeringsinriktningarna behöver användas parallellt för att på ett effektivt sätt använda befintliga resurser och samtidigt beakta ett långsiktigt perspektiv. Målet är att, på både kort och lång sikt, säkerställa platstillgången i grundskola och andra verksamheter som grundskolenämnden bedriver, och göra detta ekonomiskt hållbart och med bra förutsättningar för alla skolor.

Fortsatt utvecklingsarbete för att säkerställa varje elevs bästa skola

Förvaltningens systematiska kvalitetsarbete

Malmö stads grundskolor ska vara varje elevs bästa skola. För att lyckas med det arbetar verksamheten kontinuerligt med att planera, följa upp och förbättra undervisningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska leda till effekter för alla elever och som en del av dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet upprättar grundskoleförvaltningen inför varje läsår en åtagandeplan.

I åtagandeplanen beskrivs förvaltningens mest prioriterade utvecklingsarbete och utgår från de utmaningar som identifierats i föregående läsårs kvalitetsrapport. Åtagandearbetet syftar till att ge positiva effekter för Malmös elever och att bidra till en förflyttning inom de

kommunfullmäktigemål som riktas till nämnden och sammanfaller med nämndens grunduppdrag.

I förvaltningens åtagandeplan för läsåret 2024/2025 beskrivs ett utvecklande åtagande som rör elevernas läs- och skrivförmåga. Det är kopplat till identifierade utmaningar gällande elevernas läsförmåga och läsförståelse. I kvalitetsrapporten för läsåret 2022/2023 identifierades stora skillnader i elevernas läsförmåga och läsförståelse och tidiga insatser som utmaningar. Arbetet inleddes under 2024 och planeras att pågå till december 2026. Det syftar till att ge såväl enskilda skolenheter som huvudmannen ett stöd för att systematiskt kunna arbeta med läs- och skrivutveckling, så att eleven i klassrummet ska få goda förutsättningar att utveckla sin läs- och skrivförmåga.

I åtagandeplanen för läsåret 2024/2025 beskrivs också ett urval av övrigt utvecklingsarbete som pågår inom förvaltningens driftsorganisation och som har en koppling till tidigare identifierade utmaningar och avslutade åtaganden. Det rör sig om utvecklingsarbete inom matematik, svenska som andraspråk, tillgängliga och specialiserade lärmiljöer samt effektiv förvaltning. Det senare var ett initialt ett projekt som syftade till en effektivare organisering av förvaltningens övergripande arbete och stödfunktioner. Det resulterade bland annat i organisatoriska förändringar, främst i form av en ny avdelning. Under 2026 kommer det fortsatta implementeringsarbetet troligen även påverka huvudmannens övergripande processer för systematiskt kvalitetsarbete.

Tillgängliga lärmiljöer och specialiserade verksamheter

Det fortsatta arbetet för tillgängliga och specialiserade lärmiljöer, som också omnämns i förvaltningens åtagandeplan 2024/2025, handlar om att säkerställa att alla elever får den undervisning den har rätt till. Här står förstärkta verksamhetsövergripande insatser som syftar till att förebygga framtida normbrytande beteende, psykisk ohälsa och utanförskap i fokus och är under bred implementering i verksamheten. Tidiga och samordnade insatser till stöd för barn och ungas hälsa och välmående prioriteras och bedrivs bland annat inom ramen för preventionsmodellen Trygga barnet och stärkt föräldraskapsstöd.

En implementering av arbetet med skolsociala team har inletts under 2025 och kommer att fortsätta under kommande läsåret. Med skolsocialt team avses en grupp personal från skola och socialtjänst som samverkar för trygghet och studiero och för att öka elevernas närvaro i skolan. Metoden är ett sätt för skolan och socialtjänsten att arbeta tillsammans för att stärka förutsättningarna för elever att uppnå målen med utbildningen, skapa en lugn och trygg skolmiljö och för att öka elevens skolnärvaro. En annan insats som kommer fortsätta under 2026 är närvaroteamen som är stödteam som tillsammans med ordinarie skola arbetar kring elever med omfattande problematisk skolfrånvaro. Delar av närvaroteamets verksamhet är finansierat av medel från den europeiska socialfonden, med finansiering fram till mitten av 2026.

Med start läsåret 2025/2026 startar grundskoleförvaltningen upp specialiserade verksamheter i form av resursskolor för de elever som har behov av ett omfattande och varaktigt särskilt stöd. Dessa större specialiserade skolenheter kommer att skapa en större inre dynamik med högre krav på kompetens och resurser. Elevehälsan kommer därför behöva riggas på ett sätt som kan möta upp mot dessa krav.

Inför kommande läsår har 144 elever sökt till resursskola och bedömts uppfylla kriterierna, men har ändå inte erbjudits plats på grund av bristande kapacitet inom Malmö stad. Förvaltningen hänvisar till att dessa elever istället ska få stöd i sina ordinarie skolor – men utan att några extra resurser tillförs för detta utökade uppdrag. Dessa elever har bedömts vara i behov av omfattande pedagogiskt stöd, men skolorna förväntas möta behoven inom befintlig budgetram. Det innebär inte bara en orimlig belastning på skolorna, utan även en risk för att nödvändiga insatser uteblir. Dessutom kan det saknas kompetens i den ordinarie verksamheten för att på ett likvärdigt sätt möta dessa elevers behov. Detta riskerar att ytterligare öka arbetsbelastningen för personalen samt tränga undan resurser för andra elever.

Prioriterat att kompetensutveckla och behålla befintlig personal

Ett förbättrat läge vad gäller kompetensförsörjning

Från att ha kompetensförsörjning tidigare varit en av nämndens viktigaste utmaningar står nämnden nu inför ett nytt rekryteringsläge. Utifrån en allt högre andel behöriga lärare undervisar i Malmös skolor och att elevökningen övergått till en elevminskning, görs bedömningen att nämnden framåt behöver fokusera på att kompetensutveckla och behålla befintlig personal, snarare än att attrahera och rekrytera nya medarbetare. Även om detta är den övergripande bilden av läget vad gäller kompetensförsörjning, finns det fortsatt brist på behöriga lärare inom vissa enskilda ämnen och skolformer. Förvaltningen kommer fortsätta genomföra insatser för att möta dessa behov.

Införandet av professionsprogrammet medför resursbehov

För Malmö stads grundskolor medför införandet av det nya nationella professionsprogrammet ett behov av investeringar i utbildning, kurser och kollegialt lärande för att säkerställa att personalen har möjlighet att meritera sig och utvecklas i enlighet med de nya kraven. Programmet kräver dessutom att det skapas rutiner för att följa upp och administrera kompetensutvecklingen. Inför 2026 behöver nämnden resurser för att säkerställa att medarbetarna får tillgång till de utbildningar och utvecklingsmöjligheter som krävs för att uppfylla professionsprogrammets krav. Det gäller också för tillhörande administration och stödverksamhet, för att kunna hantera det ökade behovet av uppföljning och dokumentation. Slutligen behövs ett långsiktigt stöd till skolorna för att integrera kompetensutvecklingen i verksamheten.

Arbetet med friskfaktorer

Ur ett kompetensförsörjningsperspektiv bedöms arbetsmiljön vara en av de viktigaste förutsättningarna för att förvaltningen ska kunna behålla sina medarbetare. Grunden ligger alltid i Malmö stads personalpolicy att skapa en trygg arbetsmiljö. Förvaltningen startade ett projekt om friskfaktorer i slutet av 2024. Målet är bland annat att skapa en ökad förståelse och kompetens kring friskfaktorer bland chefer och medarbetare i förvaltningen, men också att implementera friskfaktorer i befintliga strukturer och rutiner.

Förbättrade förutsättningar för chefer

Malmö stads beslut om ett riktmärke om högst 30 medarbetare per chef innebär att grundskoleförvaltningen kommer behöva tillsätta fler chefer. En förenklad kalkyl visar att ytterligare 9 chefer behövs för att få ner antalet underställda till som mest 30 medarbetare, detta till en kostnadsökning på ca 11 miljoner kronor per år. Frågan är dock mer komplex, och en verksamhetsanalys och genomförandeplan kommer tas fram.

Utveckling av befattningen elevassistent

Utifrån en rapport från 2024 gällande befattningen elevassistent identifierades bland annat ett behov av förbättrad introduktion och utbildning. Därför ska ett introduktionspaket samt en kompetensmodell för befattningen tas fram. Ett förslag på upplägg och struktur för kompetenshöjande insats för samtliga elevassistenter i förvaltningen är också under framtagande. Förslaget behöver vara långsiktigt för att kunna få genomslagskraft och framgång i arbetet med elever.

Införandet av stödande digitala strukturer

Under de kommande åren kommer nämnden införa ett flertal nya system samt behöva göra anpassningar utifrån den tekniska utvecklingen och ny lagstiftning inom området. Digitala verktyg och system har en viktig funktion i att stödja verksamheten på olika sätt, och flera av de verktyg och system som används i nämndens verksamheter behöver uppdateras för att bli mer ändamålsenliga.

Tillsammans med de andra två utbildningsnämnderna står grundskolenämnden inför ett byte av system för barn- och elevregister. Det kommer att innebära ett stort arbete för att få alla essentiella integrationer på plats så att fakturering och andra processer kopplade till det nya systemet fungerar som det ska. Eventuellt kan ökade kostnader tillkomma, bland annat i form av konsultinsatser. Ett annat system som kräver resurser är införandet av Malmö stads HR-system Medvind i förvaltningens verksamheter, även det utifrån att systemet behöver integreras med andra skolspecifika system. Införandet av MalmöLär och ett nytt intranät är exempel på ytterligare system som kräver och kommer att kräva arbete och eventuella utbildningsinsatser.

AI-teknologin förändrar skolans sätt att undervisa, bedöma och administrera. Med den snabba utvecklingen av AI och införandet av EU:s AI-förordning står nämndens verksamhet inför både möjligheter och utmaningar som kräver tydliga riktlinjer och strategier. Kompetensutveckling på samtliga nivåer krävs, både inom stab och i skolverksamheter, för att

kunna hantera möjligheter och risker på ett ansvarsfullt sätt.

Under 2024 genomfördes en undersökning av hur väl grundskolenämndens verksamhet är anpassad till de kommande kraven i nya cybersäkerhetslagen. Undersökningen visade att ett omfattande utvecklingsarbete kommer att krävas för att möta de förväntade kraven, inte minst vad gäller kontinuitetshantering och personalutbildning. Utöver ett utvecklingsarbete för att höja nivån, kommer även ett kontinuerligt arbete behöva bedrivas för att upprätthålla nödvändig nivå över tid.

Utifrån att det nya tillgänglighetsdirektivet börjar gälla fullt ut under 2025 behöver verksamheten fortsätta arbetet med att granska tjänster som nyttjas på grundskoleförvaltningen och i de fall som de inte uppfyller lagkraven hitta ersättare till de som används i nuläget. Det innebär både arbetsinsatser och eventuellt även inköp av vissa tjänster.

Det osäkra världsläget får konsekvenser även gällande hårdvara och system. Osäkerheten kan till exempel påverka leveranskedjor och medföra ökade kostnader för internationell handel gällande hårdvara som datorer, telefoner och iPads. Det riskerar också en ökad osäkerhet kring användandet av molntjänster. Detta är något nämnden behöver fortsätta bevaka, även i relation till cybersäkerhet och kontinuitetsplanering.

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/ samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2026? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Sammanfattning ekonomiska förutsättningar inför 2026

Efter två år med effektiviseringskrav så har nämndens budget för 2025 inneburit en mer gynnsam ekonomisk situation för nämndens verksamheter, då det sköts till medel för tillfälliga satsningar samtidigt som elevernas grundbelopp räknades upp med mer än vad de förväntade kostnadsökningarna var inför året. I ekonomisk prognos 2025 rapporterade grundskolenämnden en prognostiserad positiv budgetavvikelse om 50 mnkr.

Även om de ekonomiska förutsättningarna inför kommande år ser bättre ut än de senaste åren finns det osäkerhetsfaktorer som framförallt beror på den demografiska utvecklingen. Efter flera år med elevökningar i skolans verksamheter så ser den demografiska utvecklingen nu ut att vara negativ under överskådlig framtid. 2025 var första året sedan grundskolenämndens tillkomst som nämndens kommunbidrag sänktes på grund av en negativ väntad befolkningsutveckling i åldersgruppen 6-15 år. Varje år under de kommande åren väntas nämnden få ett sänkt kommunbidrag just av samma anledning. Nämnden får lägre kostnader när färre elever är inskrivna i nämndens verksamheter, men kostnaderna för en skola består till största del av fasta kostnader medan intäkterna från eleverna är rörliga. Det gör att när kostnaden för nämnden förvisso blir lägre i samband med tilldelning av resurser till stadens skolor, så står ofta en skola kvar med samma kostnader oavsett om skolans intäkter blir lägre på grund av att det är färre elever inskrivna på skolan. Läraren i klassrummet behövs oavsett om det är 26 eller 24 elever i klassrummet.

Vidare så ser nämnden en tendens till ett fortsatt högt söktryck till anpassad grundskola trots att det totala antalet elever väntas bli färre. Det är kostnadsdrivande för nämnden och ställer högre krav på fungerande lokallösningar. Mot bakgrund av detta arbetar grundskoleförvaltningen för att delvis ändra inriktning för de strategiska ställningstagandena för lokalplaneringen.

Inom ramen för projektet Effektiv förvaltning har två förvaltningsövergripande avdelningar slagits ihop till en. De sista organisatoriska förändringarna inom den nya avdelningen ska vara på plats inför 2026.

Effektiviseringskrav, tilläggsbeslut, tillfälliga satsningar och justeringar av demografiersättningen får snabbt genomslag på nämndens totala budget men det tar lång tid för effekterna att få genomslag i verksamheterna. Effekten förstärks av att grundskolenämndens verksamheter arbetar utifrån läsår medan budgettilldelningarna är utifrån kalenderår. Grundskolenämndens vill därför betona att nämndens verksamheter gynnas av förutsägbarhet och kontinuitet i resurstilldelningen från staden för att kunna få så bra planeringsförutsättningar som möjligt.

För att detta ska bli verklighet krävs en politisk prioritering för en ökad elevpeng genom en utökad budgetram, då skolverksamheten är i behov av en stabil och långsiktig finansiering för att ge önskade resultat. Enskilda års tilläggsbudgetar har ofta goda intentioner men ger sällan långsiktiga effekter då möjligheten till användningen av resurserna är begränsade.

Statsbidrag

Grundskolenämnden prognostiserar att verksamheten får statsbidrag för drygt 600 mnkr år 2025. Det råder emellertid osäkerhet kring tilldelningen av flera statsbidrag då beslut om huruvida statsbidrag, och då i vilken omfattning, ska tilldelas nämndens verksamhet ännu inte är tagna av Skolverket.

Tilldelnings- och ansökningsprinciperna skiljer sig ofta åt mellan olika typer av statsbidrag. Det största statsbidraget som verksamheten tilldelas är statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling, "kunskapsbidraget". Grundskoleförvaltningen bestämmer själva hur pengarna ska fördelas mellan verksamheterna. För statsbidraget för bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioekonomiskt utsatta områden bestämmer Skolverket vilka skolor som ska tilldelas statsbidraget. Det delas ut läsårsvis vilket gör att en skola som har tilldelats statsbidraget under innevarande läsår kan bli av med det till nästa läsår. Det gör de berörda skolorna sårbara för förändringar.

De flesta av de övriga statsbidragen föregås av en ansökningsprocess, där de ansökanden ofta måste redogöra för vissa typer av bakgrundsinformation. Eftersom det efter inskickad ansökan följer en viss handläggningstid kan det dröja innan man vet hur mycket pengar verksamheten tilldelats. Pengarna ska oftast användas innan kalenderåret är slut och sedan ska användandet återrapporteras. Kortsiktiga och kravspecifika statliga stöd ger begränsad effekt och skapar osäkerhet kring framtida finansiering. Grundskolenämnden hade föredragit långsiktiga statliga sektorsbidrag istället för tillfälliga stödinsatser. Det hade gett bättre planeringsförutsättningar och antagligen större nytta för eleverna.

Behov av investeringar i lokaler

Servicenämnden och tekniska nämnden ansvarar för uppförande av byggnader för samhällsservice inom Malmö stad utifrån respektive nämnds behov. Servicenämnden och tekniska nämnden lämnar i sin budgetskrivelse en investeringsplan som är framtagen i samarbete med lokalnyttjande nämnder. Investeringsplanen omfattar såväl beslutade som

planerade investeringar för perioden.

Investeringar i skollokaler grundar sig i olika faktorer. Bland annat kan investeringarna grunda sig i demografiska förändringar, det vill säga att tillskapa platser för att möta ett ökat platsbehov i staden i sin helhet eller i ett avgränsat geografiskt område. I ett läge när investeringar i lokaler inte grundar sig i en ökning av grundskoleelever måste detta bekostas av nämnden utan ett extra tillskott av pengar.

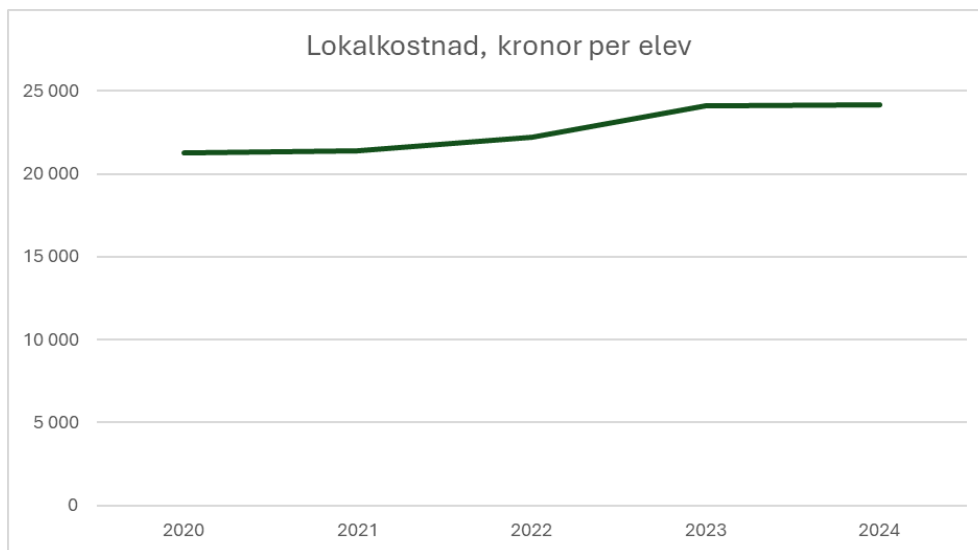
För att motverka en ökad lokalkostnad som ska fördelas på ett minskat elevunderlag kommer grundskolenämnden därför planera för att begränsa och prioritera bland investeringar och arbeta för ett effektivt lokalnyttjande.

Finansiering av driftkonsekvenser

Lokalkostnader utgör drygt 14 % av grundskolenämndens totala kostnader. Rena hyreskostnader för den egna verksamheten utgör cirka 880 miljoner kronor i grundskolenämndens budget för 2025.

Lokalkostnaderna har ökat senaste åren primärt till följd av en kraftig utbyggnad av grundskoleplatser för att möta den ökning av elever som skett under samma period, men även för att åtgärder har behövt vidtas för att höja standarden i befintliga lokaler. Lokalkostnaderna per elev har ökat med cirka 14 % mellan åren 2020 och 2024, vilket kan jämföras med att grundersättningen för varje elev har ökat med 17% mellan samma tidsperiod.

	2020	2021	2022	2023	2024
Lokalkostnad i Tkr, exklusive ersättning till fristående aktörer	708 000	729 000	766 000	836 000	843 000
Andel av nämndens totala kostnader, %	14,5 %	14,2 %	14,3 %	14,8 %	14,4 %

Källa: Grundskoleförvaltningen

Enligt nuvarande planering kommer hyreskostnaderna att minska under planeringsperioden. Tabellen nedan visar den beräknade minskningen av hyreskostnaden per år från 2025 till 2031. Den förväntade minskningen av hyreskostnaderna beror på minskade investeringar i skollokaler, framförallt minskad nybyggnation, samt avskrivningar av tidigare lokalinvesteringar.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2025–2031
								Förändring
Hyresökning (tkr)		-8 000	-8 000	-10 000	-1 000	8 000	-5 000	-24 000
Hyra (tkr)	883 000	875 000	867 000	857 000	856 000	864 000	859 000	-2,7 %
Förändring mot föregående år %		-0,9 %	-0,9 %	-1,2 %	-0,1 %	0,9 %	-0,6 %	
Elever	35 782	35 518	35 392	34 944	34 466	34 002	33 677	-5,9 %
Förändring mot föregående år %		-0,7 %	-0,4 %	-1,3 %	-1,4 %	-1,3 %	-1,0 %	
Hyra kr/elev	24 677	24 635	24 497	24 525	24 836	25 410	25 507	3,4 %
Förändring mot föregående år %		-0,2 %	-0,6 %	0,1 %	1,3 %	2,3 %	0,4 %	

Utifrån den planering som fastslagits i grundskolenämnden

lokalbehovsplan, beslutad i december 2024, beräknas kostnaderna för hyror minska med 2,7 % under åren 2025 till 2031. Antalet elever prognostiseras att minska med 5,9 % under samma period. Hyreskostnaden per elev beräknas som en följd av detta öka med 3,4 %. Grundskolenämndens intäkter i form av kommunbidrag förväntas dock öka så pass mycket, utifrån generella uppräknings för pris- och löneökningar, under den angivna perioden att kostnaderna för lokaler som andel av grundskolenämndens budget kommer att minska. Detta även om hänsyn tas till minskad demografiersättning.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATSBIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Kunskapsbidraget (tidigare Likvärdig skola)	Skolverket	301 000	301 000
Arbetsmiljö lärare socioekonomiskt utsatta omr	Skolverket	81 900	81 900
Lärlönelyftet	Skolverket	49 000	49 000
Momsbidrag	Skolverket	48 700	48 700
Karriärtjänster	Skolverket	40 000	40 000
Maxtaxa förskola/fritidshem	Skolverket	25 000	20 000
Statsbidrag för personalförstärkning	Skolverket	25 000	25 000
Inköp vissa läromedel	Skolverket	18 000	18 000
Lärarassistenter	Skolverket	12 000	0
Läxhjälp	Skolverket	5 900	5 900
Spetsutbildning	Skolverket	1 000	1 000
Fortbildning för lärare/förskoleklass	Skolverket	4 000	4 000
Statsbidrag för lovskola	Skolverket	3 000	3 000
Inköp av litteratur	Skolverket	9 000	9 000
Papperslösa	Skolverket	1 600	1 600
Akutscholor	Skolverket	1 900	1 900
Skolsociala team	Skolverket	1 300	1 300
Övrigt	Skolverket	2 000	2 000
Sjukhuskolor samt insatser skolor	Specialpedagogiska skolmyndigheten	3 000	3 000
RIKTADE STATSBIDRAG	Summa	633 300	616 300

Övriga bidrag

ÖVRIGA BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Skapande skola samt litteraturbidrag	Kulturrådet	6 000	6 000
Lönebidrag	Arbetsförmedlingen	4 600	4 600
Sjuklön	Försäkringskassan	1 500	1 500
Asylsökande barn i förskola/skola	Migrationsverket	5 200	5 200
Schablonintäkt statsbidrag	Migrationsverket	5 900	5 900

flyktingar			
Donationsmedel	Diverse donationsfonder	3 000	3 000
Trygghetsskapande åtgärder	Socialstyrelsen	1 250	1 250
Verksamhetsförlagd utbildning/partnerskolor	Universitet/Högskolor	2 500	2 500
EU-bidrag (inkl. ESF)		1 000	1 000
ÖVRIGA BIDRAG	Summa	30 950	30 950

Grundskolenämnden förväntar sig att intäkterna för statsbidragen kommer att vara ungefär lika stora för 2025 och 2026. Prognosen bygger på flera antaganden som är osäkra. För flera av statsbidragen som är sökta för 2025 så har inte beslut om tilldelning meddelats än, där har antaganden gjorts baserat på ansökans belopp alternativt storleksordningen på tidigare beslutade tilldelningar. Eftersom prognosen för 2026 framförallt baseras på beloppet för 2025 kan en förändring jämfört med prognosen för 2025 även påverka prognosen för 2026.

Statsbidraget för bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioekonomiskt utsatta områden är ett sådant, där Skolverket själva bestämmer vilka skolor som ska få statsbidraget och beslut tas under pågående budgetår. Det gör det osäkert att veta om den budget och prognos som ligger kommer att hålla eller inte. Tilldelningen kan både bli högre och lägre beroende på hur många skolor som får statsbidraget och beroende på hur stor den totala tilldelningen till statsbidraget blir totalt sett.

"Statsbidrag för personalförstärkning" ersätter de tidigare statsbidragen "statsbidrag för personalförstärkning speciallärare" och "statsbidrag för personalförstärkning elevhälsa". Vidare så läggs det framöver till en möjlighet att söka medel för att delfinansiera tjänster som kallas "läraravlastande personal" inom ramen för statsbidraget, samtidigt som statsbidraget för lärarassistenter utgår från 2026. Grundskoleförvaltningen har dels sökt för att bibehålla tidigare erhållet statsbidrag för utökningar av speciallärartjänster som gjorts föregående år, dels för viss utökning av läraravlastande personal. Inget beslut om tilldelning är taget så de angivna prognostiserade beloppen är osäkra.

I jämförelse med budgeten för 2025 så väntas tilldelningen av bland annat statsbidrag för läxhjälp och inköp av litteratur bli högre än planerat. "Övrigt" avser statsbidrag där tilldelningen väntas vara under 0,5 mnkr per bidrag.

Begäran om investeringsram

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2026 samt plan för 2027-2031 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
	59 000	59 000	59 000	59 000	59 000	59 000
Summa investeringsram	59 000	59 000	59 000	59 000	59 000	59 000

Budgetskrivelse 2026

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Nämndens ansvar	5
Utbildningsnämndernas gemensamma prioriteringar för likvärdig utbildning	7
Förändringar i omvärlden.....	8
Förväntad befolkningsökning och ersättningsansvar	8
Ökat behov av arbetsmarknadsanpassad utbildning	9
Krav på ökad samverkan vid planering och dimensionering av utbildningsutbudet inom gymnasieskolan	10
Fritt sök och ändrade sökmönster inom kommunal vuxenutbildning.....	10
Säkerhet, beredskap och ökad resiliens	11
Ökad nationell styrning	12
En likvärdig och individanpassad utbildning för ökad måluppfyllelse och självförsörjning	14
Samverkan med övriga nämnder, branscher och externa aktörer	15
Arbetsmiljö och kompetensförsörjning.....	16
En grön stad som leder klimatomställningen	17
Gemensamma prioriteringar för barn och ungas goda uppväxtvillkor.....	17
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	19
Strategisk planering av utbud och dimensionering	19
Stärkta förutsättningar för högre måluppfyllelse, självförsörjning och ökad jämlikhet	25
Fortsatt utveckling av det kompensatoriska uppdraget, trygghet och en stärkt elevhälsa	29

Fortsatt fokus på hållbara och sömlösa övergångar	35
Systematiskt kvalitetsarbete	37
Stärkt demokrati- och värdegrundsarbete samt arbete kring mänskliga rättigheter	39
Fortsatta insatser för en god arbetsmiljö och god kompetensförsörjning	42
Framtidens digitala teknik, kvalitetssäkrad statistik och data.....	44
Klimatanpassade lokaler och geografisk placering av verksamheter.....	45
Insatser för en klimatneutral verksamhet.....	46
Ekonomi.....	47
Kommunbidrag	48
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	51
Begäran om investeringsram.....	53
Investeringsram	53

Sammanfattning

Nämndens uppdrag utgår från det nationella målet att huvudmannen för utbildning ska säkerställa en likvärdig verksamhet av god kvalitet. Arbetet ska också bidra till att uppfylla Malmö stads övergripande mål om jämlikhet, demokrati, mänskliga rättigheter, barnrätt, jämställdhet och antidiskriminering. Ett tydligt barn- och elevperspektiv genomsyrar verksamheten, med fokus på att stärka ungas delaktighet i demokratiska processer och främja självförsörjning.

Alla skolformer inom nämndens ansvar ska erbjuda utbildning av hög kvalitet och arbeta aktivt med värdegrundsfrågor i enlighet med skolförfattningarna och kommunfullmäktiges prioriterade områden. Det brotts- och drogforebyggande arbetet intensifieras, och elevhälsan får ett utökat uppdrag med fokus på särskilt stöd och pedagogiskt stöd inom vuxenutbildningen.

Under 2026 påverkas nämndens verksamheter av ökad statlig styrning, nya lagändringar och förändringar i regelverket för fristående skolor. Samtidigt växer befolkningen, särskilt i gymnasieåldern, vilket ökar behovet av fler utbildningsplatser. Många elever som avslutar grundskolan saknar behörighet till nationella program, vilket ökar behovet av introduktionsprogram och individanpassade insatser.

För att möta arbetsmarknadens behov och stärka elevernas anställningsbarhet vidareutvecklas de gymnasiala yrkesprogrammen i samverkan med andra nämnder och externa aktörer. Inom vuxenutbildningen prioriteras ökad genomströmning inom sfi, utveckling av kombinationsutbildningar samt yrkesutbildningar i samarbete med branscher. Samverkan med andra nämnder i Malmö stad är central för att uppnå hög kvalitet och god måluppfyllelse.

Nämnden arbetar för hållbara och sömlösa övergångar mellan skolformer genom utvecklad studie- och yrkesvägledning samt genom anpassade lärmiljöer. Det kommunala aktivitetsansvaret förstärks fortsatt med uppsökande verksamhet, ämnesstudier och individuella åtgärder för att fler unga ska påbörja studier.

Kompetensförsörjning är avgörande för utbildningskvalitet. Nämnden satsar därför på kompetensutveckling för yrkeslärare och ledarskapsutveckling för chefer, för att främja en god arbetsmiljö och att skapa goda förutsättningar för elevernas lärande. Det systematiska kvalitetsarbetet stärks genom ett nationellt kvalitetssystem och ett nytt barn- och elevregister.

Slutligen kräver befolkningstillväxten och det ökade behovet av vuxenutbildning en ändamålsenlig resursfördelning. Externa intäkter samt kommunala tilläggsanslag är viktiga för att kunna genomföra prioriterade satsningar men skapar också utmaningar för långsiktig ekonomisk planering.

Nämndens ansvar

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter styrs av skollag, förordningar och läroplaner. Nämnden styrs även av kommunallagen och av det reglemente som kommunfullmäktige antagit för nämnden. Reglementet beskriver vilken verksamhet nämnden ska bedriva.

Enligt skollagen syftar utbildningen till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Dessa grundläggande värderingar tydliggörs ytterligare i läroplanen för gymnasieskolan (SKOLFS 2011:144). Enligt läroplanen ska alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Det svenska samhällets internationalisering och den växande rörligheten över nationsgränserna ställer höga krav på människors förmåga att leva med och inse de värden som ligger i en kulturell mångfald. Skolan har särskilt ansvar att säkerställa att dessa förmågor utvecklas.

Vuxenutbildningen ska enligt läroplanen förmedla kunskaper och stödja eleverna så att de kan arbeta och verka i samhället (SKOLFS 2012:101). Kunskaper ska skapa den gemensamma referensramen som utgår från de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna. Vuxenutbildningen ska alltid möta varje elev utifrån dennes förutsättningar och samhällets behov. Den ska också möjliggöra fortsatta studier samt utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet.

Enligt skollagen ska vuxna med intellektuell funktionsnedsättning eller en betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning, genom komvux som anpassad utbildning, få möjlighet att stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska också få möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt möjlighet att främja sin personliga utveckling.

Skolans kompensatoriska uppdrag innebär att elever i alla skolformer ska få möjlighet att nå så långt som möjligt och att skolan ska kompensera för elevers olika förutsättningar och behov. Skollagen anger att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig. Normerna för likvärdighet anges genom de nationella målen. Hänsyn ska tas till enskilda elevers olika förutsättningar, behov och kunskapsnivå. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Nämnden är också vårdgivare för den medicinska och psykologiska elevhälsan samt leverantör av LSS-insatser inom ramen för korttidstillsyn.

Nämnden har enligt skollagen ett aktivitetsansvar för ungdomar som är

folkbokförda i kommunen och som inte har fyllt 20 år och som

- inte har fullgjort sin skolplikt,

- inte genomfört eller har fullföljt utbildning på nationellt eller specialutformat program i gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller motsvarande.

Syftet är att kommunen ska kunna erbjuda dessa lämpliga individuella åtgärder. Åtgärderna ska i första hand syfta till att motivera ungdomarna att påbörja eller återuppta en utbildning.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar för 13 kommunala gymnasieskolenheter, verksamheten det kommunala aktivitetsansvaret "KAA-Ung Malmö" samt "Avdelning för elevhälsa och samordning" (EoS). Anpassad gymnasieskola erbjuds på Valdemarsro gymnasium, Malmö Restaurangskola och Malmö Idrottsgymnasium. Totalt återfinns cirka 7 700 elever i kommunal gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

Nämnden ansvarar för kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och gymnasial nivå och för svenska för invandrare (sfi) samt komvux som anpassad utbildning på grundläggande och gymnasial nivå. Under 2026 prognosticeras cirka 7 500 helårsplatser inom vuxenutbildningen, vilket motsvarar ungefär 20 000 unika individer, inklusive Malmöbor som läser sfi på folkhögskola.

Utbildningsnämndernas gemensamma prioriteringar för likvärdig utbildning

Utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet. Stadens tre utbildningsnämnder arbetar för en likvärdig utbildning med hög kvalitet. Nämndernas gemensamma uppdrag är grundläggande för att nå stadens målsättningar gällande goda uppväxtvillkor och en jämlik stad. Långsiktiga satsningar på utbildningsverksamheten är nödvändiga för att staden ska kunna erbjuda en kvalitativ utbildning som stärker barns och elevers förutsättningar för livslångt lärande och framtida självförsörjning.

En välutvecklad samverkan mellan utbildningsnämnderna bidrar till att barn, elever och vuxna fortsätter att utvecklas och bygger vidare på sin kompetens genom hela livet. Hållbara och sömlösa övergångar mellan skolformerna är ett område där utbildningsnämnderna fördjupar sin samverkan. Nämndernas kompensatoriska uppdrag kräver dessutom nära samverkan med ytterligare nämnder såsom arbetsmarknads- och socialnämnden och funktionsstödsnämnden. Nämnderna behöver ges förutsättningar att bibehålla och utveckla dessa samverkansprocesser.

Stödjande digitala strukturer är en central förutsättning i utbildningsnämndernas utvecklingsarbete och implementeringen av en modern systemmiljö är här en viktig del. Det är nödvändigt för såväl effektiva arbetssätt som ur datasäkerhetssynpunkt, men är initialt förknippat med stora kostnader.

Avgörande för en trygg omsorg och likvärdig utbildning är kompetenta medarbetare som kan möta barn och elever i en föränderlig omvärld. Nämnderna behöver säkerställa en god arbetsmiljö och skapa förutsättningar för kompetensutveckling. I detta ingår att möta de krav som det nationella professionsprogrammet ställer. Även i denna del bedömer nämnderna att kostnaderna för implementering är betydande.

Under de senaste åren har ett flertal nationella utredningar som rör skolområdet tillsatts. De kommande åren väntas dessa resultera i lagändringar eller andra nationella beslut, som troligen kommer innebära en förstärkt statlig styrning av skolväsendet och nya krav för staden att förhålla sig till. Det är för tidigt att uttala sig om exakt vilka konsekvenser detta får för staden, men det skulle kunna medföra behov av kompetenshöjande insatser eller utökat stöd till verksamheten. Utöver utredningar och förslag som påverkar nämndernas grunduppdrag väntas också ökad styrning inom andra områden, till exempel gällande brottsförebyggande arbete samt säkerhet och beredskap.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2026 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Förväntad befolkningsökning och ersättningsansvar

Malmö är sedan 1990-talet en växande storstad. En stark befolkningsutveckling innebär många möjligheter och utmaningar. Enligt Malmö stads befolkningsprognos förväntas det finnas 395 094 malmöbor i slutet av år 2035, vilket är 26 292 fler än 2025. Gruppen unga i gymnasieåldern, 16-19 år, förväntas öka från 2025 fram till år 2035.

Nämndens planeringsförutsättningar påverkas av förändringar i demografi och elevernas val av skola och program. Antalet elever i nämndens gymnasieskolor beror på hur stor andel elever som väljer fristående respektive kommunala skolor, samt hur många elever från andra kommuner som väljer en gymnasieskola i Malmö. Under 2025 återfinns 55 procent av Malmös ungdomar i gymnasieålder i en kommunal gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola[1]. Majoriteten av eleverna väljer högskoleförberedande program, vilket utgör en utmaning eftersom nämnden har i uppdrag att öka andelen elever som väljer yrkesprogram. Ytterligare utmaningar är att cirka 1 000 elever saknade behörighet till nationella program under hösten 2024 och därmed antogs till introduktionsprogram. Majoriteten av dessa elever antogs till kommunala gymnasieskolor. Prognosen för läsåret 2025/2026 är att andelen kommer att vara relativt konstant.

Nämnden har utifrån grundbelopp och principen om lika villkor även ersättningsansvar för samtliga malmöelever i fristående skolor samt ett ersättningsansvar för elever folkbokförda i Malmö som väljer att läsa i annan kommun. Varje kommun ansvarar för att ungdomarna i kommunen erbjuds en gymnasieutbildning av god kvalitet. Nämnden måste därmed även planera för att ha viss beredskap om det skulle bli aktuellt att ta emot elever i kommunala skolor om en fristående huvudmans mottagande förändras.

Det pågår en utredning med fokus på vinstintresse iskolväsendet där en särskild utredare ska lämna förslag på en reglering som säkerställer att de skattemedel som avsätts för skolan används för att finansiera driften av

skolverksamheter (dir. 2022:102). Detta kan få konsekvenser för utbud och dimensionering samt ekonomi och organisation av nämndens verksamheter under 2026 och framöver.

Anpassad gymnasieskola prognostiseras att fortsätta öka under 2026. Därefter sker en viss utplaning. Prognoserna grundar sig på antalet elever från Malmö stads anpassade grundskola samt viss ökning från kringliggande kommuner. Antalet elever som mottas till anpassad grundskola först under den senare delen av högstadiet ökar, vilket innebär en större risk för avhopp från gymnasiet, eftersom eleverna inte har erfarenhet den anpassade skolformen.

Inför höstterminen 2025 prognosticeras att 70 elever i årskurs 9 kommer att påbörja sin skolgång vid en resursskola. Majoriteten av dessa elever kommer sedan att påbörja studier i kommunens gymnasieskolor höstterminen 2026, vilket kräver ett välutvecklat och resurskrävande mottagande för att säkerställa dessa elevers behov.

Vuxenutbildningens omfattning avgörs inte i första hand av den demografiska utvecklingen. I stället påverkas den kommunala vuxenutbildningen i hög grad av resursfördelning, konjunktur, arbetsmarknadsläge, migration samt politiska inriktningsbeslut på statlig nivå.

[1] Enligt senast tillgänglig statistik i Kolada.

Ökat behov av arbetsmarknadsanpassad utbildning

År 2022 genomförde Malmö stad en omvärldsanalys – "Utblick Malmö" – där fem megatrender och femton centrala trender, som påverkar Malmö stad mot 2035, identifierades. Två av de centrala trenderna har direkt påverkan på nämndens kärnuppdrag: "ökat behov av livslångt lärande" samt "tilltagande kompetensbrist i dubbel bemärkelse". Det finns en matchningsproblematik mellan företagets behov av kompetens och de arbetssökandes nuvarande kompetens. De flesta bristyrken kräver gymnasieutbildning, vilket medför att kommuninvånare med kortare utbildning har behov av kompetenslyft för att komma in på arbetsmarknaden, vilket nämnden kontinuerligt beaktar i utbudet av utbildning.

I dagsläget motsvarar inte antalet sökande till yrkesprogram och yrkesutbildningar arbetsmarknadens behov, varken inom gymnasieskola eller vuxenutbildning. Detta innebär både möjligheter med att skapa fler utbildningsplatser och utmaningar med att öka antal sökande till yrkesprogram. Samverkan med andra nämnder inom Malmö stad är därmed vidare ett viktigt utvecklingsområde för att säkerställa kompetensförsörjningen.

Krav på ökad samverkan vid planering och dimensionering av utbildningsutbudet inom gymnasieskolan

Enligt skollagen ska varje kommun samverka med minst två andra kommuner om dimensionering i gymnasieskolan gällande planering, dimensionering och erbjudande av utbildning. Kommunens utbud ska ta hänsyn till ungdomarnas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Malmö har ett samverkansavtal för primär samverkan med 36 kommuner i Skåne och västra Blekinge som omfattar nationella program, introduktionsprogram programinriktat val och yrkesintroduktion. Avtalet innebär att Malmö ungdomar har tillgång till alla nationella program och inriktningar i samverkansområdet. Skolverket har tagit fram regionala planeringsunderlag för utbildning och kompetensförsörjning för att kunna stödja huvudmännen i deras planering och dimensionering.

Fritt sök och ändrade sökmönster inom kommunal vuxenutbildning

Omkring 20 000 Malmöbor per år har nyttjat vuxenutbildningen de senaste åren. Detta motsvarar omkring 7 600 helårsplatser per år. Antalet elever i nämndens sfi (egen regi och upphandlad) beror på hur stor andel elever som väljer folkhögskola. Nämnden har ersättningsansvar för samtliga sfi-elever, inklusive studerande på folkhögskola. Prognosen visar att under 2025 studerar cirka 2 100 (45 procent) av sfi-eleverna i Malmö på en folkhögskola.

En förändring från 2025 och framöver är att skollagen kräver att kommuner ingår i primärsamverkan gällande yrkesutbildningar som startade i januari 2025 (SFS 2010:800, Skollag, 2 kap. 2a och 2b §§, 20 kap. 16a §). Nämnden har ingått ett avtal om primärsamverkan mellan de tretton kommunerna i Skåne sydväst (SSSV). Genom detta avtal utökas samverkan så att utbildningsutbudet för yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar inom vuxenutbildningen på gymnasial nivå planeras och fastställs gemensamt (GVN 2024-03-28 §52). Syftet är att fler yrkesutbildningar inom bristyrken ska finnas att tillgå för den sökande och att korta väntetiderna för att påbörja önskad utbildning.

Vidare har samverkan utökats med att ett "fritt sök", vilket innebär att de som har rätt till utbildning inom kommunal vuxenutbildning i samverkande kommuner (kommuninvånare) har tillgång till samverkansområdets hela utbildningsutbud inom de områden som avtalet reglerar. Samverkansavtalets syfte är att bidra till uthållig tillväxt, stärkt kompetensförsörjning och ökade utbildningsmöjligheter för parternas kommuninvånare.

Regeringens lagrådsremiss "Rätten till tidsbegränsad sfi", innebär att en tidsgräns om tre år kan införas för elever som läser sfi. Om förslaget implementeras kommer det att innebära stora konsekvenser för de

Malmöbor som studerar sfi. I Malmö stad kommer förslaget att beröra cirka 1 000 Malmöbor på framför allt studieväg 1 inom sfi, som med lagändringarna riskerar att inte kunna avsluta samtliga nivåer på tre år. I samverkan med arbetsmarknads- och socialnämnden har nämnden under 2025 erbjudit utökad sfi för elever som anvisats via Arbetsförmedlingen eller arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Satsningen behöver fortsätta 2026, särskilt med hänsyn till eventuell lagändring på aktivitetskrav.

Den statliga utredningen "Aktivitetskrav för att få försörjningsstöd – en viktig åtgärd för att få fler i arbete" (Ds 2024:29) föreslår att kommunerna ska vara skyldiga att tillhandahålla aktiviteter för personer som får försörjningsstöd och att det sätts ett krav på dessa att delta i aktiviteter. Om förslagen genomförs innebär det en ökad samverkan med arbetsmarknads- och socialnämnden gällande lämpliga aktiviteter, såsom förberedande insatser inför studier på kommunal vuxenutbildning. I relation till "fritt sök" i primärsamverkan så är det sannolikt att en del kommuner i samverkansområdet i ökad omfattning kommer att uppmuntra elever att anmäla sig till nämndens kombinationsutbildningar. Detta är positivt för att kombinationsutbildningar som i nuläget är svåra att fylla kan bli livskraftigare. Samtidigt kan nämndens populära kombinationsutbildningar bli översökta, och detta kan det få en undanträngningseffekt för Malmöbor.

Efterfrågan på kommunal vuxenutbildning påverkas av omvärldsläget och pågående lågkonjunktur. Detta gör att nämnden behöver ha en beredskap för att omprioritera resurser till en utökning av vuxenutbildningen. Sammantaget medför ovan nämnda förutsättningar en utmaning för nämndens arbete med resursplanering av utbud, antalet platser samt lokalbehov.

Säkerhet, beredskap och ökad resiliens

Nämndens verksamheter ska vara trygga och säkra verksamheter, som systematiskt arbetar för att hantera utmaningar relaterade till en alltmer osäker omvärld. Flera statliga utredningar bland annat "En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet" (U2024/02201) samt "Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig" (SOU 2024:65) har tydliggjort huvudmannens ansvar och mandat i såväl krig som i fredstida krissituationer. Myndigheten för delaktighet har i sin senaste rapport gällande funktionshinderspolitiskt arbete i Malmö stad lyft behovet av vidareutveckling av krisberedskap, för att bättre kunna nå ut till personer med funktionsnedsättning vid kris och krig. Målgruppen inom anpassade skolformer växer vilket gör detta till ett prioriterat område.

Gymnasieskola och vuxenutbildning utgör samhällsbärande funktioner och spelar en betydelsefull roll i det brottsförebyggande arbetet genom att inkludera insatser som förbättrar elevers sociala färdigheter, självkontroll och problemlösningsförmåga inom ramen för undervisningen (Brottsförebyggande rådet, 2024). Nämnden har en tydlig riktning att arbeta brottsförebyggande både inom ramen för sitt grunduppdrag och via det kompensatoriska uppdraget samt i samverkan med andra samhällsaktörer såsom polis och socialtjänst.

En ny lag från april 2025 om uppgiftsskyldighet utökar rektors ansvar gällande brottsförebyggande arbete. Utöver det innehåller en ny lagrådsremiss, "Skolor mot brott", ändringar i skollagen (2010:800) som ytterligare förslår att utöka rektors mandat och ansvar i samband med brott som kan förekomma i skolan. Ovanstående förändringar kräver kompetensutveckling och utökat stöd i juridiska avvägningar.

Myndigheten för delaktighet har under 2025 sammanställt en rapport om den ökade risken för barn och unga med neuropsykiatriska eller intellektuella funktionsnedsättningar att dras in i normbrytande beteende och kriminalitet. För att förhindra att barn och unga med funktionsnedsättning hamnar i kriminalitet behöver deras olika förutsättningar och behov tas med i allt brottsförebyggande arbete. Kommuner och andra aktörer måste anpassa sina insatser och hitta nya lösningar för att ge rätt stöd.

Ökad nationell styrning

Ett flertal utredningar har presenterats eller kommer att presenteras under 2025, vilket i vissa fall kommer ha stor påverkan på nämndens verksamheter om de genomförs.

- Digitala nationella prov

Föreskrifterna om hantering och genomförande av digitala nationella prov trädde i kraft den 1 januari 2024 och under införandet 2025 har Skolverket haft tekniska problem. De nya bestämmelserna innebär att nämnden behöver säkerställa tillgång till goda tekniska förutsättningar och rätt kompetens.

- Utveckling av AI

"Generativ Artificiell intelligens" (AI) öppnar upp nya möjligheter inom utbildning, där det kan användas för att skapa anpassade läromaterial, automatiserade övningar och generera pedagogiskt innehåll. Kritiskt tänkande - förmåga att navigera i den komplexa och informationsrika världen - blir särskilt viktig i samband att AI genomsyrar alla delar av samhället. Detta kommer att få stor påverkan för hur undervisning bedrivs. Skolverket uppmanar skolor att ha uttalade förhållningssätt gällande användning av AI, vilket kräver beredskap och resurser på huvudmannanivå för att stödja och främja verksamheterna i detta arbete.

- Satsning på läsning

Flera satsningar har genomförts på nationell nivå för att öka elevernas läsförmåga, Regeringen har beslutat att alla elever ska ha rätt till bemannade skolbibliotek. Lagändringarna trädde i kraft den 1 juli 2025. Skolbibliotek, tillsammans med lärarnas undervisning, spelar en viktig roll för att utveckla elevers läsförmåga och lärande i alla skolans ämnen. Nämnden fastställer huvudmannaplanen för skolbibliotek i juni 2025 för att möta det nya lagkravet, vilket medför ökade kostnader för skolverksamheterna.

- Trygghet, studiero, psykisk hälsa och förstärkt elevhälsa

Två statliga utredningar "Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan" (SOU 2025:8) samt "Förbättrat stöd i skolan" (SOU 2025:44) föreslår ändringar gällande elevhälsans ansvar och uppdrag vilket eventuellt kommer påverka verksamheternas organisation och behov av kompetensutveckling för personal. Elevhälsoarbetet påverkas vidare av den nya socialtjänstlagen från 2025 som lägger större fokus på förebyggande insatser inom ramen för socialtjänsten. Implementering av sådana insatser kräver utökat samarbete mellan arbetsmarknads- och socialnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

2025 presenterade regeringen den nationella strategin för psykisk hälsa och suicidprevention. Delmålet som handlar om ökade investeringar i barn och unga kommer för skolans del innebära att skolan ska fortsätta verka för att fokusera på det förebyggande och hälsofrämjande arbetet, såsom att öka kunskapen om psykisk hälsa hos alla elever och att fortsatt utveckla skolans arbete mot kränkande behandling och diskriminering. För nämndens verksamheter innebär det fortsatt behov av satsningar för att minska skolfrånvaron samt öka trygghet och studiero.

- Ämnesbetyg och förslag på ett nytt betygssystem

Implementeringen av ämnesbetygsreformen Gy25/Komvux25 påbörjades 2025 i nämndens verksamheter och kommer att kräva fortsatt kompetensutveckling och uppföljning under 2026.

Utredningen "Ett likvärdigt betygssystem" (SOU 2025:18) presenterades under våren 2025. Om förslagen ska införas enligt den tidsplan som föreslås kommer nämndens verksamheter behöva hantera tre betygssystem samtidigt, vilket kräver både kompetensutveckling och en större anpassning av organisationen.

- Fler vägar till arbetslivet – nya yrkesutbildningar

Utbildningsdepartementet har under våren 2025 presenterat utredningen "Fler vägar till arbetslivet" (SOU 2024:74). Syftet med utredningen är att det i gymnasieskolan ska finnas flera vägar till arbetslivet, som tar hänsyn till behoven på arbetsmarknaden, elevers olika förutsättningar för lärande och att många elever inte är redo att göra sitt yrkesval redan i årskurs nio.

- Utökat ansvar för mottagande

Mottagar- och återvändarcentrum, med kapacitet för 1400 boende, har etablerats i Malmö i enlighet med den nya mottagandelag som trädde i kraft våren 2025. Utöver detta kan kommuner få utökat ansvar för bosättning för vissa nyanlända utifrån förslag i utredningen om etableringsboendelagen (SOU 2025:35). Nämnden har ansvar för att erbjuda utbildning för målgruppen, men det saknas klarhet gällande finansieringen.

- Nya läroplaner och reglerad undervisningstid

Utbildningsdepartementets utredning "Kunskap för alla - nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande" (SOU 2025:19), presenterades under våren 2025. Utredningen lämnar förslag gällande ändringar i läroplaner. Kompetensutvecklingsinsatser kommer att vara nödvändiga för att förbereda lärare att undervisa enligt de nya bestämmelserna, förutsatt att dessa träder i kraft.

Utredningen "En minskad administrativ börda för förskollärare och lärare" (SOU 2025:26) lämnar förslag om reglerad undervisningstid. Om förslaget genomförs kommer det att påverka rektors möjlighet att leda och fördela arbetet utifrån elevernas förutsättningar och behov, samt kommer att innebära ökat behov av resurser för att anpassa verksamheten.

Det är oklart vilka av dessa förslag som kommer att genomföras och under vilken tidsram. Nämnden behöver därför stärka verksamheterna samt förbereda både chefer och medarbetare, så att de kan navigera och förstå sin roll ett föränderligt utbildningslandskap.

En likvärdig och individanpassad utbildning för ökad måluppfyllelse och självförsörjning

Malmö stads övergripande mål är att alla elever ska nå målen för sin utbildning och på sikt uppnå självförsörjning. Alla elever ska ges stöd och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt. Nämnden har, utifrån skollagens bestämmelser om en likvärdig utbildning för alla, ett kompensatoriskt uppdrag. Därmed ska den uppväga skillnader i barns och elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen och ska därför fördela resurserna utifrån elevers behov. De skolor som har störst behov av insatser får de resurser som krävs. Denna typ av insats syftar i första hand till att minska effekterna av befintlig segregation, genom att resursfördelning och insatser i större omfattning utgår ifrån de ökade elevkullarnas behov. I organisationen av nämndens skolenheter, planering av nya skolor och sammansättning av program är minskning av segregationen ett centralt perspektiv.

- Förutsättningar för ökad måluppfyllelse samt ökat stöd för individen

En stor andel elever saknar behörighet till nationella gymnasieprogram, vilket medför utmaningar i arbetet med att fler elever ska ta examen inom tre år. Den totala andelen avgångselever med examen från Malmö stads kommunala gymnasieskolor har historiskt legat högre för högskoleförberedande program än yrkesprogram. Nämnden har en viktig uppgift i att samverka med grundskolenämnden för att skapa hållbara övergångar från grundskolan till gymnasieskolan. Nämnden har vidare ansvar för att stödja alla elever under studietiden för att säkerställa att måluppfyllelse ökar i alla skolformer, program och elevgrupper.

Antalet elever inom grundskolans särskilda undervisningsgrupper har ökat de senaste åren. Inför höstterminen 2025 prognosticeras att 70 elever i årskurs 9 kommer att påbörja sin skolgång vid resursskola. Majoriteten av

dessa elever kommer sedan att påbörja studier i kommunens gymnasieskolor höstterminen 2026. Nämnden behöver underlätta övergångar för dessa elever från grundskolan till gymnasiet och anpassa utformningen av utbildningen utifrån denna grupps behov.

Introduktionsprogrammen kommer fortsatt att prioriteras för att stärka möjligheterna till individanpassad undervisning och genomarbetade yrkesutgångar.

Måluppfyllelsen för elever inom anpassad gymnasieskola är hög. Nämndens utmaning är att alla elever som lämnar anpassad gymnasieskola ska erhålla en meningsfull sysselsättning.

- Förstärkning av det kommunala aktivitetsansvaret

Nämnden har ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret och för att nå målgruppen. En målgrupp som över tid har alltmer komplexa utmaningar i relation till sin skolgång samt psykisk ohälsa. Målet är att i allt högre utsträckning ge individerna stöd för övergång till utbildning i första hand eller annan sysselsättning. Trots insatser ökar målgruppen, vilket kräver utökade resurser och stärkt samverkan med övriga nämnder.

- Stärkt elevhälsa och pedagogiskt stöd

Elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Även närvarofrämjande arbetet prioriteras. Detta är avgörande för elevernas trygghet och måluppfyllelse och för att kvalitetssäkra processer för övergångar mellan skolformer och för att skapa likvärdiga förutsättningar för eleverna.

Samverkan med övriga nämnder, branscher och externa aktörer

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är en del av Malmö stad som helhet och tillför utifrån sitt grunduppdrag utbildningsinsatser av hög kvalitet för att möta behovet av kompetens. Samverkan med andra nämnder inom Malmö stad är ett viktigt utvecklingsområde för att säkerställa kompetensförsörjningen. Nämnden ska fortsatt samverka med bland annat funktionsstödsnämnden och hälsa-, vård- och omsorgsnämnden för ökad kompetensförsörjning inom välfärden. Detta sker genom att utarbeta och erbjuda utbildning för anställda inom funktionsstödsförvaltningen och hälsa- vård- och omsorgsförvaltningen.

Enligt gymnasieförordningen ska det finnas lokala programråd med arbetsliv och branscher för samverkan kring bland annat utbildningens utveckling och kvalitet, så att den motsvarar arbetsmarknadens behov. Branschsamverkan lyfts i många utredningar fram som en framgångsfaktor för utbildning mot självförsörjning. Nämnden kommer intensifiera arbetet inom området.

Arbetsmiljö och kompetensförsörjning

Arbetet med att identifiera och genomföra insatser som leder till att skolan kan bemannas av personal med rätt kompetens både på kort och på lång sikt, är av stor vikt.

- Insatser för att säkra kompetensförsörjningen

Nämnden står inför en utbyggnad av antalet utbildningsplatser inom gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola. Hittills har nämndens verksamheter kunnat behålla höga behörighetsnivåer inom flertalet skolformer, och att säkra den framtida försörjningen av lärare är grundläggande för nämnden. I nuläget är 40 procent av yrkeslärarna legitimerade. Nämnden har därför fokuserat på att möjliggöra kompetenslyft för denna grupp. Insatserna för kompetenslyft kommer att fortsätta till och med 2027.

- Goda förutsättningar för ledarskapet

För att Malmö stad ska vara landets bästa offentliga arbetsgivare behöver chefer ha rätt förutsättningar för att kunna utföra sitt uppdrag på bästa sätt. Dagens snabba utveckling, med ständiga förändringar, ställer stora krav på ledarskapet. Löpande analys av såväl verksamheten som chefers uppdrag krävs och är en viktig del i hur organisationen och tillhörande stödresurser utformas.

- Goda förutsättningar för lärare

Huvudmannen och rektorerna arbetar kontinuerligt, långsiktigt och systematiskt med att förbättra arbetsmiljön för lärare. Lärarnas undervisningsuppdrag är prioriterat och detta måste ställas i relation till övriga arbetsuppgifter, så att uppdraget dimensioneras rätt utifrån att bidra till ökad måluppfyllelse och att skapa en god balans mellan uppdrag och förutsättningar.

- Medarbetarskap och kompetensutveckling

Arbetet med att främja medarbetarskap och kompetensutveckling är en avgörande faktor för att säkerställa att verksamheter behåller nuvarande medarbetare och har möjlighet att rekrytera nya. Behovet av behöriga yrkeslärare, specialpedagoger och speciallärare ökar i takt med att organisationen växer och att det skapas fler utbildningsplatser med elever som kräver ett kvalificerat stöd.

Samarbete med andra nämnder i Malmö stad är en viktig prioritering för att stärka kompetensen hos befintliga medarbetare, bland annat genom att samverka kring yrkessvenska och utbildningar inom hälso- och sjukvård.

- Attraktiv arbetsgivare för att anställa och behålla kompetens

En attraktiv arbetsmiljö utgör en viktig förutsättning för att möta utmaningen med kompetensförsörjningen, eftersom det påverkar såväl

personalomsättning som rekryteringsläge. Lärarstudenter är en viktig resurs för kompetensförsörjningen och arbetet med att utveckla verksamhetsförlagd utbildning (VFU) kommer att prioriteras.

Kompetensutmaningen handlar inte enbart om insatser för att öka antalet anställda. Fokus på arbetsorganisation, arbetstid och kompletterande professioner, liksom insatser för att förlänga arbetslivet på olika sätt, bidrar till bättre kompetensförsörjning. Kompetensutveckling av personalen är en viktig komponent för att vara en attraktiv arbetsgivare, bland annat genom kompetenslyft av olika personalgrupper och fortbildning inom trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

En grön stad som leder klimatomställningen

Malmö ska vara en klimatneutral stad 2030. Visionen är att Malmö stads organisation har nettonollutsläpp 2030 och att Malmös konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp är halverade. "Nettonollutsläpp" innebär att målet är att kraftigt minska utsläppen av växthusgaser och därefter kompensera de återstående utsläppen, för att slutligen nå ett nettovärde på noll.

Klimatperspektivet ska i enlighet med kommunfullmäktiges mål systematiskt integreras i nämndens strategiska planer, riskhanteringsprocesser och ekonomistyrning, så att klimatmål blir en del av det långsiktiga beslutsfattandet.

Gemensamma prioriteringar för barn och ungas goda uppväxtvillkor

Utbildningsnämnderna och arbetsmarknads- och socialnämnden ser strukturerad samverkan kring tidiga och gemensamma insatser som avgörande för likvärdiga uppväxtvillkor för barn och unga. Samverkan är också en grundläggande förutsättning för nämndernas arbete med tidiga och förebyggande insatser. Detta går i linje med nämndernas grunduppdrag och möter även intentionerna i den nya socialtjänstlagen. Stadens arbete för lokal utveckling och kraftsamlande insatser kommer även att bidra med strukturer för gemensamt arbete med barns och ungas uppväxtvillkor.

Nämnderna behöver ges långsiktigt hållbara förutsättningar för att kunna bibehålla och vidareutveckla samverkan. Tidiga insatser bidrar till en gynnsam utveckling för både barn, unga och vuxna och dessutom till att mer effektivt använda samhällets resurser för att undvika mer kostsamma insatser längre fram.

Samverkansmodellen Trygga barnet, som ger barn och deras vårdnadshavare samordnat stöd i ett tidigt skede, kommer inför 2026 att vara implementerat på samtliga kommunala förskolor samt erbjudas samtliga kommunala grundskolor.

Gemensamma insatser behöver ges på den arena där barn, unga och

vuxna befinner sig, exempelvis i förskola, skola och vuxenutbildning. Exempel på arbete som initierats gemensamt för att bidra till att tidigt upptäcka barn och unga som befinner sig i början av en ogynnsam utveckling är samverkan genom förskolesocionomer och skolsociala team.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Strategisk planering av utbud och dimensionering

Nämnden intensifierar under 2026 arbetet med den strategiska planeringen av utbud och dimensionering utifrån

- förväntad befolkningsökning av unga i gymnasieålder,
- att fler elever väljer kommunala gymnasieskolor,
- nationella krav gällande att ta hänsyn till arbetsmarknadens behov i planering och dimensionering av utbildning samt krav på samverkan inom gymnasieskola och vuxenutbildning,
- svårigheten att prognosticera dimensionering på grund av ny lagstiftning där inte fristående huvudmän ingår,
- satsning på fler elever på yrkesprogrammen,
- förväntad ökning av sökande inom anpassad gymnasieskola,
- svårprognosticerad efterfrågan av kommunal vuxenutbildning,
- ökad statlig styrning med ett flertal utredningar som på olika sätt påverkar nämndens verksamheter,
- behov av kompetens för grön energiomställning.

Nämndens satsningar ska bidra till att en större andel unga ska uppnå gymnasieexamen och att ungdomar från introduktionsprogram ska stärkas för att lättare kunna gå vidare i utbildningssystemet och kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Målsättningen är att en större andel unga ska studera eller jobba samt att fler Malmöbor ska bli självförsörjande. Detta förväntas bidra till målet goda uppväxtvillkor för barn och unga som även ligger i linje med Malmö stads policy för mänskliga rättigheter.

Den demografiska utvecklingen i Malmö är en utmaning vid planering och dimensionering. Detta kräver resurser för att hantera, med avseende på verksamheternas organisation och kompetensförsörjning.

- Kvalitet, attraktivitet och profilerade utbildningar

Nämndens prioritering att bibehålla god kvalitet och attraktivitet för de nationella gymnasieprogrammen fortsätter. Nämnden erbjuder därför samtliga 18 nationella gymnasieprogram med flertalet inriktningar, tio gymnasiala lärlingsutbildningar samt alla fyra introduktionsprogrammen. Vidare fortsätter nämnden erbjuda fem av de nio nationella programmen inom anpassad gymnasieskola samt det individuella programmet. Inom nämndens verksamhetsområden finns även fortsatt kvalitetsmarkörer som nationella och riksrekryterande idrottsutbildningar samt estetiska spetsutbildningar. Även "International Baccalaureate", "Bernadottegymnasiet", "certifierad FN-skola", "Teknikcollege", "Vård- och omsorgscollege", "Motorbranschcollege", "VVS-college" och "ETG-college" (Elektrikernas tekniska gymnasium) samt "Visita-certifiering" finns inom nämndens verksamheter. Antalet certifierade utbildningar ska fortsatt öka. Via ovanstående utbud och innehåll ska Malmöborna kunna erbjudas och välja utbildning av god kvalitet, som på sikt leder till självförsörjning.

För att möta kommande befolkningstillväxt och erbjuda en utbildningsplats på kommunala gymnasieskolor till alla Malmöbor som väljer det har nämnden utökat antalet platser inom gymnasieskolan. Nämndens nya skolor har ökat stadens kapacitet för cirka 2 000 elever. För att ytterligare öka yrkesutbildningarnas attraktivitet är lokaliseringen av dessa program en viktig faktor när skolornas utbud planeras. Närhet till kollektivtrafik, stadskärna och universitetet är faktorer som bidrar till inkludering.

Nämnden satsar på att öka trygghet och studiero för att främja lärande och självförsörjning. En ny gymnasieskola kommer att öppnas under hösten 2025; Malmö Magistratsgymnasium. Skolan kommer att erbjuda "individuellt alternativ" (IMA) och "individuellt program med yrkesinriktning" (IMY). IMY har inriktning "event och logistik" och har utvecklats i samarbete med fastighets- och gatukontoret. Skolan samverkar med arbetsmarknads- och socialförvaltningen, kulturförvaltningen samt fritidsförvaltningen i syfte att kunna beakta elevens hela livssituation. Även ett fåtal platser för tillfälliga omplaceringar kommer att finnas.

Inför läsåret 2024/2025 utökade nämnden antalet utbildningsplatser inom anpassad gymnasieskola, eftersom det finns en fortsatt ökad efterfrågan på utbildningsplatser, såväl i Malmö som i andra närliggande kommuner. Ökningen fortsätter enligt prognos till och med läsåret 2026/2027 med cirka 25 elever per läsår. Därtill väljer ett ökat antal elever med stora stödbehov i högre grad nationella program i stället för individuellt program, vilket också påverkar nämndens planeringsförutsättningar.

Nämnden har ett nära samarbete med grundskolenämnden gällande de elever som kommer från den anpassade grundskolan generellt, men också specifikt gällande de elever som mottas sent (under den senare delen av högstadiet). Här finns en ökad risk för avhopp då elever inte känner sig hemma inom skolformen, vilket påverkar nämndens planeringsförutsättningar. Utbudet för elevgruppen inom den anpassade gymnasieskolan kommer därför att utökas, med avseende på såväl

program som geografisk placering. Nämnden kommer att prioritera samverkan med andra kommuner om utbildningsplatser inom den anpassade gymnasieskolan i syfte att skapa ett allsidigt utbud inom samverkansområdet och en effektiv organisation.

Efterfrågan av kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande och gymnasial nivå samt anpassad utbildning inom sfi ökar. Nämnden prioriterar vidare att fortsatt kunna erbjuda komvux som anpassad utbildning i den utsträckning som efterfrågas. En hög grad av samverkan med funktionsstödsnämnden bidrar till att ge Malmöborna en möjlighet att erbjudas utbildning och på sikt bli en del av arbetsmarknaden. Utbildningen syftar även till att ge målgrupperna de kunskaper och färdigheter som de behöver för att bättre klara arbete, boende, fritid eller fortsatta studier.

- Utveckling av arbetsmarknadsanpassade utbildningar

Det nystartade Malmö Neptunigymnasium erbjuder yrkesprogrammet "vård och omsorg" samt de högskoleförberedande programmen "naturvetenskap med inriktning naturvetenskap" och "samhällsvetenskap med inriktning beteendevetenskap". Skolans målsättning är att skapa förutsättningar för en jämlik vård, effektiv välfärdsteknik och högkvalitativ hälso- och sjukvård samt äldreomsorg. På skolan erbjuds även introduktionsprogram. Övergång från introduktionsprogram till nationella program underlättas när programmen erbjuds under samma tak. Nära samverkan sker med övriga förvaltningar i Malmö stad, med Region Skåne samt med lärosäten i Skåne, för att kunna möta behovet av kvalificerat programinnehåll och kvalitetssäkrade apl-platser med möjlighet till sommarjobb. Detta innebär att elever kan erbjudas utbildning av hög kvalitet som utgår från arbetsmarknadens behov, vilket stärker elevernas förutsättningar för självförsörjning. Arbetet framöver kommer bland annat att riktas mot att kvalitetssäkra apl, att utveckla mentorskap för eleverna, att utveckla stödet kopplat till elevernas examensarbete samt utveckla kompetens inom välfärdsteknik.

Yrkesprogrammet "försäljning och service" på Malmö Citadellsgymnasium har blivit certifierat av Handelsrådet, vilket kommer att stärka elevernas anställningsbarhet efter utbildningen.

Nämnden kommer att fortsätta att utveckla yrkesutbildningar i samarbete med näringslivet, för att matcha företagens kompetensbehov samt för att främja individernas övergång till arbetslivet. Exempelvis fortsätter samarbetet med Sydsvenska Handelskammaren och ett antal företag i Skåne inom den välsökta yrkesutbildningen för operatörer inom läkemedelsindustrin (Life science). Med erfarenheter från detta samarbete planerar nämnden en kompetenshubb för energibranschen i Skåne för utbildningar på gymnasial nivå och yrkeshögskolenivå. Kompetenshubben utvecklas i samverkan med näringslivet, Region Skåne och närliggande kommuner. Fokus ligger på branschrelevans och anställningsbarhet. Det är en långsiktig satsning som har påbörjats under 2025 och kommer att utvecklas under 2026.

- Fortsatt utveckling av yrkesutbildningar inom gymnasieskola

Arbetet med att bredda utbudet av yrkesutbildningar inom gymnasieskolan sker i samverkan med lokala och regionala företag och branschorganisationer samt andra kommunala huvudmän i Skåne. Det är också viktigt att marknadsföra dessa utbildningar, exempelvis genom tydlig information på relevanta plattformar, såsom "malmo.se", "skanegy.se", samt genom evenemang som yrkes- respektive gymnasiemässan. Nämnden prioriterar kommunikationsinsatser gällande yrkesprogrammen och anordnar öppna hus, där representanter från olika yrken och branscher deltar, för att tillsammans möta presumtiva elever för att främja deras valkompetens. En nära samverkan med grundskolenämnden är en förutsättning för att nå goda resultat.

En utmaning i och med utökningen av yrkesutbildningsplatser är att rekrytera behöriga yrkeslärare. I linje med rekryteringsläget nationellt är det ett mer utmanande rekryteringsläge för yrkeslärare, där vissa yrkesprogram är speciellt berörda. Nämnden fortsätter med satsningar för att möjliggöra för behörighetsgivande utbildningsinsatser för yrkeslärare under 2026 i samarbete med Linnéuniversitet.

- Utveckling av introduktionsprogrammen

Nämnden fortsätter arbetet med att kvalitetssäkra organisation och utbud gällande introduktionsprogrammen (IM). Utbudet ska svara mot de behov som finns hos målgruppen och den dimensionering som krävs för att möta ungdomar som ännu inte uppnått behörighet till ett nationellt program. Det finns en positiv trend att fler elever blir antagna till det yrkesinriktade introduktionsprogrammet (IMY) än till individuellt alternativ (IMA). Detta stärker elevernas förutsättningar för att etablera sig på arbetsmarknaden. Arbetet med att identifiera nya gemensamma inriktningar och yrkespaket för introduktionsprogram och vuxenutbildning fortsätter, för att öka möjligheterna till självförsörjning. En satsning kommer att göras för att harmonisera yrkespaketens kursinnehåll och upplägg för att i högre omfattning möjliggöra en sömlös övergång från IMY till yrkesvux. Yrkespaketet vårdbiträde/undersköterska och butiksäljare är aktuella i första hand.

Utöver detta erbjuds också följande yrkespaket:

- Väktare
- Fastighetskötare
- Event och logistik

Platserna inom yrkesintroduktion kan behöva utökas för antagningen 2025/2026, eftersom "fritt sök" öppnas upp för elever från andra kommuner, utifrån ny lagstiftning. Samtidigt prioriterar nämnden särskilt introduktionsprogrammen, vilket kommer att skapa förutsättningar för att kunna minska storlek på elevgrupperna och därmed främjar förutsättningarna för lärandet. IMA kommer vidare att erbjudas på flera av

kommunens gymnasieskolor. Olika skolor kommer att ha anpassade lärmiljöer som möter elevernas förutsättningar och behov - från behovet att läsa flera ämnen i hög takt för att påbörja nationellt program så snart som möjligt, till möjligheten att genomföra sin utbildning i ett tryggt sammanhang i en liten grupp.

- Strategisk planering av vuxenutbildningen

Nämnden fortsätter att prioritera utvecklingen av nämndens yrkesvuxutbildningar. För att möta arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft fortsätter arbetet med att utveckla och utöka antalet platser inom kombinationsutbildningar, såväl i egen regi som i samverkan med externa utbildningsanordnare. För detta ändamål kommer det att krävas riktade resurser, eftersom uppbyggnaden av olika kombinationsutbildningar i samverkan är såväl tids- som resurskrävande.

Vuxenutbildningen kommer under 2026 att fortsätta och utveckla arbetet med att fler elever ska kunna kombinera sfi-studier och studier på grundläggande vuxenutbildning. För detta arbete kommer ökad samverkan med arbetsmarknads- och socialnämnden att krävas, och en översyn av allt från förkunskapskrav till utbildningens längd pågår. Samlokalisering av insatser och ökade krav på informationsinsatser kommer att vara i fokus under 2026.

Enligt skollagen finns en skyldighet att göra en kartläggning med eventuell efterföljande validering inom yrkesvux. Vidare finns det nivåplaceringstester och provningar att tillgå vilket bidrar till såväl korrekt inplacering av eleverna som kortare väg genom utbildningssystemet. Under 2026 fortsätter kommunikationskampanjen "Jobbresan" som syftar till att synliggöra vuxenutbildning som leder till anställningsbarhet.

Det befintliga samarbetet med hälsa- vård- och omsorgsförvaltningen vidareutvecklas under 2026, med målsättningen att utbilda fler vårdbiträden och obehörig vårdpersonal till undersköterskor. En av vuxenutbildningens studie- och yrkesvägledare kartlägger i detta samarbete den formella utbildningsnivån hos hälsa- vård- och omsorgsnämndens vårdbiträden, med syfte att skapa en plan för eventuella studier till undersköterska. Sfi-lärare undervisar dessutom vid behov personalen i yrkessvenska. Nämnden betonar vikten av att bibehålla ett flexibelt samarbete och en tydlig dialog mellan förvaltningarna, så att utbildningens förläggning av kompletterande studier till undersköterska anpassas efter förvaltningarnas och de studerandes förutsättningar. Samarbetet fortsätter gällande framtidens kompetensförsörjning såsom validering och arbetsplatsförlagt lärande, men även gällande Malmö stad som attraktiv arbetsgivare efter att vård- och omsorgselever avslutar sina studier.

Syftet med samverkan mellan nämnder är bland annat att Malmö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare som kan behålla och fortbilda kompetenta medarbetare. Därför har förvaltningen en dialog med flera andra förvaltningar, för att undersöka vilka ytterligare utbildningar som skulle kunna erbjudas för att stärka kompetensförsörjningen i deras verksamheter.

Aktuella förvaltningar är hälsa- vård- och omsorgsförvaltningen, funktionsstödsförvaltningen, serviceförvaltningen och tekniska förvaltningen.

För att möta förändringar i skollagen har nämnden ingått ett samverkansavtal med andra kommuner i sydvästra Skåne avseende vuxenutbildning, vilket bland annat innefattar "fritt sök" till yrkesutbildningar, som finns hos samverkande kommuner. Detta påverkar prioriteringsförutsättningarna, volymerna och tillgången till utbildning för kommuninvånarna samt samordningen av stadsbidrag. Det krävs resurser för utveckling av administrativa rutiner och digitala verktyg för att säkerställa likvärdig antagning till vuxenutbildningen inom samverkansområdet. Därutöver behövs det en vidareutveckling av utbudsplattformen för information om yrkesutbildningar som ingår i "fritt sök" för att Malmöborna ska kunna få information om hela utbudet. Nämnden behöver därmed säkerställa att det finns resurser kopplade till implementering av samverkansavtalet och för antagningsprocesser inom ramen för "fritt sök" även under 2026.

Nämnden prioriterar att fortsatt kunna erbjuda komvux som anpassad utbildning i den utsträckning som efterfrågas. En hög grad av samverkan med funktionsstödsnämnden bidrar till att ge målgruppen en möjlighet att erbjudas utbildning och på sikt bli en del av arbetsmarknaden. Utbildningen syftar även till att ge målgruppen de kunskaper och färdigheter som de behöver för att bättre klara arbete, boende, fritid eller fortsatta studier.

Nämnden planerar för utökning av studiedag för sfi-elever inom studieväg 1 för att möta eventuellt kommande lagkrav om tidsbegränsad sfi vilket berör cirka 1 000 Malmöbor. En utökad sfi på 30 timmar i veckan kommer att genomföras, för de elever med kortast utbildningsbakgrund som anvisas till sfi-studier via Arbetsförmedlingen eller arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Syftet med utökningen är att skapa förutsättningar för dessa elever att genomföra utbildning på tre år. Två studie- och yrkesvägledare samt en specialresurs för att säkerställa extra anpassningar kopplas till satsningen för att bidra till förutsättningar att tillgodose utbildningen. Satsningen bedöms att under 2026 omfatta 150 helårsplatser och cirka 90 000 studietimmar och kommer att följas upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet samt inom ramen för den systematiska överenskommelsen (SÖK). Möjligheten att läsa kombinationsutbildningar i den egna verksamheten är en fördel för dessa elever.

- Kompetensförsörjning för en grön energiomställning

Skånes elförsörjning måste framtidssäkras. Stora investeringar, etableringar och omställning i form av energieffektivisering och olika energislag kommer att krävas. För att lyckas med detta krävs god tillgång till arbetskraft med rätt kompetens. Utbildningssystemet måste dimensioneras ändamålsenligt och framtidens arbetskraft måste söka sig till utbildningar och yrkesroller som förser de branscher som möjliggör denna omställning med kompetens. Dessutom krävs att redan yrkesverksamma ges större möjlighet till kompetensutveckling. För att möta ovanstående

pågår ett projekt - "Kompetensförsörjning för Skånes elektrifiering" - där Malmö stad ingår.

Nämnden arbetar vidare tillsammans med Sydsvenska Handelskammaren och Region Skåne med att utveckla en kompetenshubb för el- och energiutbildning i Malmö, där även lokalt anpassade yrkespaket kommer att tas fram. Tillsammans med Helsingborg kommer det också drivas etablering av Yh-utbildningar i Malmö respektive Helsingborg inom el-området. Branschen är en aktiv del styrgruppen för att arbeta löpande med rekrytering, information mot elever, apl samt utvärdering av anställningsbarhet.

- Yrkeshögskola

Yrkeshögskolan som utbildningsform utgör ett värdefullt komplement till nämndens utbud då utbildningarna leder till hög anställningsbarhet. För att få tillstånd att starta en utbildning görs en ansökning till Myndigheten för Yrkeshögskolan (MYh). "Tandsköterska" och "Service Manager" erbjuds inom nämndens verksamhet under 2026.

Stärkta förutsättningar för högre måluppfyllelse, självförsörjning och ökad jämlikhet

"Det hållbara Malmö" - utvecklingen av framtidens Malmö – är en del av en global samhällsomställning mot ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet. Under 2026 vidareutvecklar nämnden sitt samarbete med andra nämnder och övriga aktörer inom Malmö stad för att öka integrationen och bidra till självförsörjning och till en attraktiv stad för arbete och hållbar tillväxt. Nämndens satsningar och samverkan förväntas öka andelen Malmöbor som blir självförsörjande, säkerställa en god kompetensförsörjning inom olika områden samt i högre utsträckning tydliggöra vad olika yrken innebär för den enskilde.

Genom strategisk geografisk placering av nämndens verksamheter ökar samverkansmöjligheter med branschorganisationer, näringsliv och arbetsplatser inom offentlig verksamhet samt med universitet. Vidare syftar den geografiska placeringen, upptagningsområde och programutbud till att främja ett inkluderande lärande och skapa förutsättningar för minskad segregation.

- Det livslånga lärandet

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden arbetar aktivt med det livslånga lärandet, exempelvis genom hållbara övergångar mellan olika skolformer, kompensatoriska insatser och en flexibel vuxenutbildning. Vidare främjar en pågående omvärldsanalys, och en aktiv samverkan med andra nämnder och myndigheter det livslånga lärandet.

Den strategiska överenskommelsen (SÖK) är en överenskommelse om

samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Malmö stad. Inom ramen för samverkan satsar nämnden fortsatt på projekten "Malmökraften", yrkes-sfi, arbetsmarknadsutbildningar i kombination med sfi och lokala jobbspår, "branschorientering" samt kombinationsutbildningar. Nämnden fortsätter även samverkan för informationsutbyte samt utbildningsinsatser för Arbetsförmedlingens handläggare och deras externa leverantörer av rustnings- och matchningstjänster. Nämnden bidrar vidare till det livslånga lärandet genom att erbjuda föräldralediga sfi-undervisning på sex förskolor i Malmö, vilket kommer särskilt gynna föräldralediga kvinnor och främja jämställdhet. Dessa insatser ligger i linje med lokal utveckling och kraftsamlade insatser.

Nämnden kommer att underlätta övergången mellan kurserna inom sfi samt övergångar till grundläggande vuxenutbildning och kombinationsutbildningar. Nämnden planerar vidare för att öka informationsinsatserna om möjligheten att läsa sfi parallellt med kurser på grundläggande och gymnasial nivå, vilket förkortar tiden i utbildning och möjliggör snabbare väg till självförsörjning. En fördel för sfi-eleverna i kommunens egna verksamheter är att övergången till kombinationsutbildningar kan ske enkelt och smidigt, för att individen på så sätt snabbare kan bli självförsörjande. Värt att notera är att merparten av nämndens sfi-elever redan kombinerar sfi-studier med förvärvsarbete.

Nämnden kommer att främja övergångar för eleverna på IRIS-skolan till fortsatta studier. IRIS-skolans elever kommer att bjudas in till öppet hus, event och mässor på Komvux Malmö för information om vidarestudier, såväl yrkesstudier som gymnasiala högskoleförberedande studier. Verksamheten kommer att lägga stort fokus på att vägleda eleverna till vidare studier. En dedicerad studie- och yrkesvägledare för IRIS-skolan tillsattes under 2025 och arbetet kommer att fortsätta under 2026.

Nämnden prioriterar gymnasieskolans och vuxenutbildningens samverkan med arbetslivet. Lokala programråd för varje yrkesprogram finns, där samverkan mellan skola, branscher och företag sker. Vidare ingår de olika skolenheterna i flertalet övriga nätverk med näringslivsaktörer och ideella aktörer. Samverkan ger ökade förutsättningar för personalen att skaffa sig arbetsmarknadskunskap, samt underlättar för verksamheterna att få tillgång till apl-platser.

- Förutsättningar för ökad måluppfyllelse och självförsörjning

Nämnden arbetar för att fler elever ska uppnå gymnasieexamen och genomföra studier på vuxenutbildningen med godkänt resultat, genom att prioritera resurser utifrån resultat från huvudmannens systematiska evidensbaserade kvalitetsarbete.

Antalet elever inom grundskolans särskilda undervisningsgrupper har ökat de senaste åren liksom elever som saknar behörighet till nationella program. Inför höstterminen 2025 prognosticeras att 70 elever i årskurs 9 kommer att påbörja sin skolgång vid en resursskola. Majoriteten av dessa elever kommer sedan att påbörja studier i kommunens gymnasieskolor

höstterminen 2026. Nämnden behöver vidareutveckla mottagandet av elever i årskurs 1, genom exempelvis olika främjande insatser som kan stödja elever på gruppnivå före, under och efter gymnasievalet.

Förstärkning av introduktionsprogrammen prioriteras fortsatt under 2026 för att minska storlek på elevgrupperna och därmed kunna utforma lärmiljöer utifrån elevernas behov och förutsättningar. Inom yrkesintroduktion ligger fokus på att vidareutveckla yrkesutgångar samt att stärka arbetsplatsförlagt lärande, för att öka förutsättningarna för självförsörjning.

Nämndens mål är att alla elever som lämnar anpassad gymnasieskola ska erhålla en meningsfull sysselsättning. För att uppnå målet kommer nämnden att vidareutveckla samarbetet med övriga kommunala förvaltningar, i syfte att skapa förutsättningar för hållbara anställningar efter den anpassade gymnasieskolan. Studie- och yrkesvägledning inom anpassad gymnasieskola kommer ytterligare att förstärkas. Detta innebär bland annat utökad personalstöd vid apl genom kontinuerliga kontakter och besök, stärkande aktiviteter inför apl/praktik samt kompetensutveckling för pedagogisk personal med fokus på att stärka elevers arbetsförmåga, motivation och tilltro till den egna förmågan.

- Förutsättningar för en jämlik stad

Flera lagändringar träder i kraft under 2026, såsom krav på samverkan gällande utbud och dimensionering inom både gymnasie- och vuxenutbildning, övergång till ämnesbetyg inom gymnasial utbildning samt utökade krav på information till elever inför deras val av utbildning. Andra reformer omfattar digitalisering av nationella prov och införandet av professionsprogram. Samtidigt föreslås en rad olika förändringar i statliga utredningar, som om de genomförs kommer att ha stor påverkan på nämndens verksamheter. Förändringar i lagstiftning, ökad statlig styrning samt ett ökat behov av stöd för att genomföra huvudmannauppgiften, medför att specialistkompetenser av olika slag krävs för att tillsammans med verksamheterna utföra nämndens uppdrag.

Utöver den stora mängd nationella förändringar som sker inom utbildningslandskapet, så sker även förändringar lokalt, bland annat upphandlar och implementerar Malmö stad en ny digital lärandemiljö för att tillgängliggöra, kvalitetssäkra och följa upp verksamheten. Detta bidrar till ökad transparens och skapar bättre förutsättningar för analys av verksamheterna. Kvalitetssäkrad inrapportering av data på lokal och nationell nivå är också en förutsättning för effektiv prioritering och resursanvändning. Under 2026 kommer det även att krävas resurser för fortsatt utveckling av arbetssätt och funktionalitet i det nya barn- och elevregistret "Edlevo", som implementeras under 2025.

- Kommunikation för ökad likvärdighet

Dagens mångfacetterade och komplexa medielandskap ställer ökade krav på omvärldsbevakning och kommunikation för att upptäcka och motverka spridning av felaktiga fakta, och säkerställa att alla Malmöbor får korrekt information om verksamheternas uppdrag, innehåll och utförande. Den

ökade diversifieringen av kommunikationslandskapet medför även ett ökat behov för verksamheterna att kommunicera med sina målgrupper i flera kompletterande kanaler, såväl digitala som analoga. Implementering av lagstiftning inom kommunikationsområdet (exempelvis digital tillgänglighet och GDPR), samt nya krav i skollagen avseende utbud, dimensionering och kommunikation av desamma ställer också krav på nya och mer omfattande kommunikationsinsatser. Elevers digitala kompetens är en faktor för goda förutsättningar vid fortsatta studier, för arbetslivet och för att de ska kunna delta i vårt demokratiska samhälle.

Nämnden prioriterar satsningar gällande verksamheternas kommunikationsarbete, vilket bidrar till likvärdighet, och skapar förutsättningar för en jämlik stad genom att man lättare når ut till Malmöborna. Detta innefattar även satsningar på att fortsätta utveckla den uppsökande verksamheten inom den centrala vuxvägledningen som ett led i att öka intresset för yrkesutbildningar, vilket skapar goda förutsättningar för etablering på arbetsmarknaden.

- Nationellt införande av ämnesbetyg

Ämnesbetygsreformen Gy25/Komvux25 implementeras fortsatt under 2026. Nämnden har fastställt en huvudmannaplan för implementering och kvalitetssäkring av reformen. Huvudmannaplanen skapar förutsättningar för en gemensam tolkning av ämnesplaner och programstrukturer samt bidrar till förståelse för nya principer gällande bedömning och betygsättning. Detta bidrar till en likvärdig implementering av reformen i nämndens verksamheter. Implementering och uppföljning av huvudmannaplanen kommer att kräva resurser under 2026.

- Fortsatt samverkan med övriga nämnder, branscher och externa aktörer

Nämnden fortsätter att utveckla samverkan med andra nämnder inom ett flertal olika områden. Samverkan med arbetsmarknads- och socialnämnden, grundskolenämnden, hälsa- vård- och omsorgsnämnden, funktionsstödsnämnden, fritidsnämnden och kulturnämnden förstärker nämndens grunduppdrag och bidrar till en gemensam förflyttning mot kommunfullmäktigemålen. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är en del av Malmö stad som helhet och tillför utifrån sitt grunduppdrag utbildningsinsatser av hög kvalitet för att möta det behov av kompetens som finns.

Enligt gymnasieförordningen ska det finnas lokala programråd med arbetsliv och branscher för samverkan kring bland annat utbildningens utveckling och kvalitet, så att den motsvarar arbetsmarknadens behov. Nämndens gymnasieskolor ingår i flertalet nätverk. Bland annat sker en kvalitetssäkrande samverkan med "Motorbranschcollege", "Vård- och omsorgscollege", "VVS-college" och "ETG-college" (Elektrikernas tekniska gymnasium), "Teknikcollege", "TYA" (Transportföretagens yrkes- och arbetsmiljönämnd), "Visita" (branschorganisationen för svensk besöksnäring), "BYN" (byggbranschens yrkesnämnd), "Grohe training

academy" (VVS-utbildning) och "Lärlingsnätverket". Samverkan med branscher ger ökade förutsättningar för nämndens verksamheter att tillskansa sig arbetsmarknadskunskap, samt få tillgång till kvalitetssäkrade apl-platser. Samtliga skolor erbjuds även möjlighet att delta i "Ung företagsamhet" som bidrar till ett entreprenöriellt förhållningssätt. Nämnden vill ytterligare förstärka samverkan 2026 för att öka utbildningarnas relevans för branscher och elevernas anställningsbarhet vilket kräver ytterligare resurser i form av koordinatörer.

Nämnden säkerställer i samverkan med funktionsstödsnämnden och hälsa-, vård- och omsorgsnämnden kompetensförsörjningen inom välfärden, genom att utarbeta och erbjuda utbildning för anställda inom funktionsstödsförvaltningen och hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen.

Nämnden samverkar med bland annat Malmö universitet för att stärka arbetet kring en skola på vetenskaplig grund och för att knyta till sig specialkompetenser inom olika områden. Även uppdragsutbildning för kompetensutveckling och verksamhetsförlagd utbildning för lärarstudenter ingår i samverkan.

Fortsatt utveckling av det kompensatoriska uppdraget, trygghet och en stärkt elevhälsa

Barnkonventionens artikel 12 understryker särskilt vikten av att barn och unga involveras och att barns eget perspektiv synliggörs och beaktas i åtgärder och beslut som rör dem. Malmö stad har även skyldighet att säkerställa att stadens tjänster och system för påverkan och inflytande är utformade på ett tillgängligt sätt utifrån människors olika funktionsnedsättningar (Policy för mänskliga rättigheter, Malmö stad, 2022). Nämndens satsningar förväntas bidra till förflyttningar inom målområdet "En mer jämlik stad".

Nämnden kommer fortsatt att bedriva samhällsorientering i egen regi vilket underlättar bland annat värdegrundsarbetet. Den egna studie- och yrkesvägledningens organisation kommer bidra genom informationsinsatserna kring vuxenutbildningen till målgruppen inom samhällsorientering. Utöver det föreslår den statliga utredningen (SOU 2025:55) att integrera samhällsorienteringen med svenska för invandrare samt att öka reglering inklusive garanterad undervisningstid. Om dessa förslag verkställs kommer det att påverka utbildningens organisation och resurser.

Enligt skollagen ska elevhälsan arbeta förebyggande och hälsofrämjande, och verka för att stödja eleverna i deras utveckling mot utbildningens mål. I all utbildning inom skolväsendet ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barns och elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Skolan har enligt skollagen ett kompensatoriskt uppdrag som delas av hela skolan; rektor, lärare och elevhälsans personal. De senaste årens riktade satsningar på elevhälsan fortsätter genom en ökad bemanning och ökad tillgänglighet till elevhälsans

olika professioner, inom såväl gymnasieskola som anpassad gymnasieskola.

Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Inom vuxenutbildningen finns rätten till stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen för de elever som befaras inte kunna nå målen, och nämnden kommer att ytterligare utveckla detta arbete under 2026.

Skolsegregationen är en utmaning när det gäller att kunna erbjuda likvärdig utbildning inom nämndens verksamheter. Malmös barn och unga har olika behov och förutsättningar avseende socioekonomiska förhållanden, funktionsnedsättning, fysisk och psykisk hälsa. Nämnden fortsätter därför de riktade satsningarna inom det kompensatoriska uppdraget som påbörjades redan 2024. Nämndens satsningar ska leda till förflyttning mot målen att en större andel unga ska uppnå gymnasieexamen, att en större andel unga ska studera eller jobba samt att öka andelen Malmöbor som är självförsörjande.

- Fokus på skolnärvaro

Nämndens systematiska kvalitetsarbete visar ett behov av fortsatt fokus på närvarofrämjande insatser för att skapa förutsättningar för elever för att uppnå målen med sin utbildning. Närvarofrämjande arbete omfattar individanpassad undervisning som utgår från elevers behov och förutsättningar; ökad elevdelaktighet och stärkta möjligheter att påverka sin utbildning samt goda relationer eleverna emellan samt mellan elever och personal.

"Varje dag räknas" är ett projekt som startade 2024, och som kommer att fortsätta under 2026, för att stötta skolorna att öka elevernas närvaro. Insatserna kommer att utgå från de analyser som genomförts på de skolor som har störst utmaningar med hög frånvaro. Inom ramen för det närvarofrämjande arbetet erbjuds skolorna utbildningsinsatser för pedagogisk personal och resursmässig förstärkning för att kunna arbeta mer aktivt med exempelvis frånvaroutredningar. I arbetet ingår de skolsociala teamen samt insatser inom ramen för föräldraskapsstöd.

- Fokus på hälsa och jämställdhet

Under 2025 har en omcertifiering av HBTQI genomförts. Sedan 2024 har verksamheten haft fokus på att all elevhälsopersonal ska ha grundläggande kunskaper och känna sig trygga att ta samtal med eleverna gällande HBTQI-frågor. I och med omcertifieringen får verksamheten möjligheter att vidareutveckla och förstärka sitt arbete med HBTQI under 2026.

Medicinska elevhälsan kommer under 2026 att följa upp hur frågor ställs till eleverna rörande sexuell hälsa och kvinnors respektive mäns sjukdomar och vidareutveckla insatser för att främja kunskapsspridningen inom detta område.

Insatser inom ramen för projektet "Våld i ungas parrelationer" genomförs

under 2025 och fortsätter under 2026. Fokus ligger både på de som utsätts för våld av sin partner och på de som utövar våld. Metodstöd har tagits fram till elevhälsopersonal för att de ska bli bättre på att upptäcka och ställa frågor om våld i enskilda samtal med elever. Barnperspektivet i arbetet mot hot och våld kommer att fortsatt utvecklas i linje med identifierade utvecklingsområden i uppföljningen av Malmö stads plan för "Fri från våld".

Ambulerande skolsköterska är en satsning som påbörjades 2025 och kommer att fortsätta under 2026. Satsningen säkerställer att de insatser som krävs genomförs utan fördröjning. Vidare har denna resurs även samordningsuppdrag inom ramen för den medicinska elevhälsan.

Nämnden planerar att avsätta resurser för att servera frukost för elever på vissa skolor (bland andra Malmö Magistratsgymnasium och Bellevue gymnasium) under 2026 för att stödja hälsosamma vanor för en bra start på skoldagen.

- Fokus på särskilt stöd

Under 2026 fortsätter riktade satsningar för att säkerställa att elever ges det särskilda stöd som de är i behov av. Fokus ligger på att följa upp skolornas utredningar, beslut och upprättade åtgärdsprogram. Uppföljningen ska bidra till att nämndens skolenheter stödjer elevers utveckling mot ökad måluppfyllelse och att elevers behov av stöd utreds skyndsamt. Fördjupad individuell studieplan är ett viktigt verktyg i planering och uppföljning av elevernas utbildning och dess användning i verksamheterna kommer att vidareutvecklas.

- Satsningar på brotts- och drogförebyggande arbete

En fungerande skolgång och slutförda gymnasiestudier är några av de viktigaste skyddsfaktorerna för Malmös unga. Under 2024 har därför flera längre satsningar påbörjats som syftar till att stärka det förebyggande arbetet för att motverka kriminalitet och social utsatthet.

Höstterminen 2024 startade skolsociala teamen upp sin verksamhet riktad mot Malmö stads kommunala gymnasieskolor. Målet är att fånga upp elever och vårdnadshavare i ett tidigt skede och erbjuda förebyggande insatser samt främja skolnärvaro så att eleven fullföljer sina gymnasiestudier. Satsningen genomförs inom ramen för "Unga i risk". Detta arbete fortsätter under 2026.

En satsning görs också på brottsförebyggande föräldraskapsstöd riktat till föräldrar som har barn i kommunal gymnasieskola och som vill utveckla sitt föräldraskap och stärka relationen till sin tonåring. Tre föräldraskapsstödjare anställda centralt inom elevhälsan erbjuder föräldrautbildning och enskilda samtal (1-3 rådgivande och vägledande samtal) till föräldrar. Även inom kommunala aktivitetsansvaret finns en föräldraskapsstödjare beaktar hela ungdomens livssituation och erbjuder stöd utifrån flera parametrar. Under 2026 kommer dessa båda satsningar att fortsätta och utvecklas vidare.

Ytterligare en prioritering som förväntas bidra till ökad trygghet och studiero är det etablerade samarbetet med polisen, arbetsmarknads- och socialnämnden samt fritidsnämnden. Samarbetet benämns "SSPF" (Skola, Socialtjänst, Polis, Fritid) och är ett brotts- och drogförebyggande arbete där målet är en fungerande skolgång. Målgruppen är barn och ungdomar upp till 18 år. Samarbetet har utökats under 2025 kommer att fortsätta under 2026. Vidare utbildas elevhälsopersonal i de verktyg som används inom används inom ramen för SSPF för att underlätta spridning av erfarenheter till flera gymnasieskolor.

Utifrån varje skolas behov av stöd finns det förvaltningsövergripande funktioner som kan bistå med stöd när det gäller brotts- och drogförebyggande arbete. Nämnden har riktlinjer för en drogfri skola, som gäller för de kommunala gymnasieskolorna och vuxenutbildningen i Malmö. Under 2024 uppdaterades drogpolicyn för att ytterligare stärka nämndens verksamheter i det drogförebyggande arbetet. Detta arbete kommer att under 2026 fortsätta att utvecklas i samverkan med polis, socialtjänst och "Maria Skåne, Malmö" (öppenvårdsmottagning för unga med missbruk).

Systematiska och medvetna val i skolornas fysiska miljö är en del av det brottsförebyggande arbetet genom så kallad situationell brottsprevention – förändringen av plats där brott kan begås så att brott förhindras eller försvåras. Nämnden satsar fortsatt på nya säkerhetsanläggningar såsom brandlarm, passage- och inbrottslarm och säkerhetskameror. Den nya lagen om uppgiftsskyldighet påverkar det brottsförebyggande arbetet. I enlighet med lagstiftningen kommer huvudmannarutinen för överlämning av information till brottsbekämpande myndigheter implementeras under 2026 för att ge stöd till rektorerna i deras nya uppdrag.

Utifrån kommunfullmäktiges plan "Fri från våld – en gemensam angelägenhet" har en handlingsplan tagits fram. Handlingsplanen innehåller även insatser ur ett arbetsgivarperspektiv som syftar till att höja kunskapen i organisationen kring våld i nära relationer. Nämnden vidareutvecklar insatser inom ramen för "Fri från våld" samt kommer att verkställa ett antal kompetenshöjande aktiviteter inom våldsförebyggande arbete under 2026, där arbetsgivarperspektivet förstärks ytterligare.

"Sluta skjut" är ett samarbete mellan polisen, kriminalvården, Malmö stad och engagerade Malmöbor i samhällets organisationer och föreningar, för att minska skjutningar och andra grova våldsbrott. Från och med 2025 ingår nämnden i detta samarbete med syftet för att minska och förebygga dödligt samt grovt våld bland ungdomar i nämndens målgrupp. Satsningarna på det drog- och brottförebyggande arbetet ligger i linje med målet för kraftsamlade insatser.

- Stärkt studie- och yrkesvägledning

Studie- och yrkesvägledningen spelar en central roll i att stärka individens valkompetens och lotsa individen vidare inom utbildningssystemet eller till arbete. Ett utvecklingsarbete avseende nämndens studie- och yrkesvägledning inom gymnasieskola och vuxenutbildning har initierats och

kommer att fortsätta under 2026. Varje skola och verksamhet skriver årligen en handlingsplan för vägledningen på skolan utifrån huvudmannaplanen och skolans systematiska kvalitetsarbete. Vidare kommer arbetet med implementeringen av Gy25/Komvux25 kommer att kräva en förstärkning av studie- och yrkesvägledningen.

Samverkan med grundskolenämnden avseende gymnasievalsinformation är fortsatt prioriterad under 2026 och sker genom nätverksträffar. Syftet med nätverksträffarna för vägledarna inom förvaltningen är en ökad likvärdighet i den studie- och yrkesvägledning som ges.

Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete visar på fortsatt behov av att vidareutveckla studie- och yrkesvägledning i syfte att stärka övergångar mellan sfi och gymnasial vuxenutbildning, mellan introduktionsprogram på gymnasiet och vuxenutbildning samt mellan anpassad gymnasieskola och komvux som anpassad utbildning. Detta kommer ske via gemensamt arbete med information om fortsatta studier, studiebesök i utbildningar och vägledning. En fördjupad analys av ungdomarnas gymnasieval genomfördes 2025 och erfarenheter från dessa undersökningar implementeras i verksamheten.

- Fokus på det kommunala aktivitetsansvaret

Ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret kan befinna sig mellan skolbyte eller ha annan sysselsättning såsom praktik, arbete eller sjukskrivning. Det finns ett ständigt in och utflöde i målgruppen genom att ungdomar kommer i studier eller annan åtgärd, avbryter studier eller flyttar till eller från Malmö stad. Det förebyggande arbetet för att minska inflödet till det kommunala aktivitetsansvaret sker bland annat genom ett stärkt arbete med övergångar mellan grundskola och gymnasieskola i ett tidigt skede. Ungdomarna i målgruppen för KAA är en heterogen och komplex grupp att arbeta med, vilket är resurskrävande.

Nämndens kommunala aktivitetsansvar fokuserar på övergångar till introduktionsprogrammen, för att underlätta övergång till studier. Det kommunala aktivitetsansvaret erbjuder frivilliga insatser för målgruppen, bland annat vägledning och stödsamtal samt praktikplatser och ämnesstudier i matematik engelska och svenska. Ämnesstudierna erbjuds genom en samverkan mellan vuxenutbildningen och det kommunala aktivitetsansvaret och kommer att utökas under 2026.

En utvecklad samverkan med övriga nämnders verksamheter, liksom med andra aktörer som har kontakt med ungdomar i målgruppen, är i fokus. För att bättre stötta KAA-ungdomarna stärker nämnden samarbetet mellan KAA och arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt övriga verksamheter inom samverkansplattformen Ung Malmö. Detta ligger i linje med arbetssättet för kraftsamlade insatser.

Nämnden prioriterar att fler ungdomar ska nås, och därför ska den uppsökande verksamheten inom KAA utvecklas. Detta sker genom utveckling av nya kanaler för att nå målgruppen, genom så kallat indirekt uppsök i samverkan med andra aktörer och genom utökad platsnärvaro på

exempelvis allaktivitetshus, fritidsgårdar samt andra platser där ungdomar finns.

ESF-projektet "Hållbara övergångar för unga i riskzon" tillsammans med grundskolenämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden bidrar till hållbara övergångar från grundskola till gymnasium, att förebygga avbrott i studierna samt att utveckla den uppsökande verksamheten. Erfarenheterna från detta projekt ska integreras i den ordinarie verksamheten från 2026 och framöver.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kommer fortsatt att satsa på att utveckla arbetet inom detta område, bland annat genom närvarofrämjande insatser, genom fortsatt utveckling av skolans arbete mot kränkande behandling och diskriminering samt genom att öka kunskapen hos elever och personal kring psykisk hälsa. Nämnden ser även ett behov av att utveckla insatser för att främja psykisk hälsa för ungdomar inom KAA. Föräldraskapsstödjare inom KAA är en fortsatt satsning för att kunna beakta hela ungdomens livssituation och erbjuda stöd utifrån flera parametrar.

- Fortsatt stärkt pedagogiskt stöd inom vuxenutbildning

I syfte att ge varje elev bästa möjliga förutsättningar att nå målen för sin utbildning fortsätter nämnden att rikta resurser till det pedagogiska stödet inom vuxenutbildningen. Satsningarna inkluderar den pedagogiska stödorganisationen (utbildningsområdets samlade organisation av specialpedagoger, speciallärare, kuratorer, bibliotekariéer och IT-pedagoger) och dess främjande, förebyggande och åtgärdande utvecklingsarbete. Pedagogisk stödorganisationens arbete sker tillsammans med ledning, lärare och övrig personal. I den senast genomförda upphandlingen 2025 av externa leverantörer för yrkesvux förstärks arbetet med att säkerställa att elever i den upphandlade verksamheten inkluderas i det pedagogiska stödarbetet. Under 2026 kommer bland annat en dedicerad bibliotekarie att knytas till de externa leverantörerna, i syfte att arbeta aktivt med läsfrämjande och språkstödjande insatser.

Vuxenutbildningen har fått riktade medel för att arbeta med värdegrundsarbete under 2024/2025. Det bidrar till att säkerställa att värdegrundens hörnstenar belyses i undervisningen. Även förebyggande och motverkande aktiviteter gällande konflikter samt hedersrelaterat våld och förtryck ingår i verksamheten.

Pedagogisk stödorganisation inom vuxenutbildningen erbjuder ett grundutbud med främjande aktiviteter inom

- mänskliga rättigheter,
- demokrati och demokratiska processer,
- allas lika värde,
- jämställdhet, samt inom

- sexualitet, samtycke och relationer.

Resurser krävs för att kunna bibehålla det kvalitativa pedagogiska stödarbetet även under 2026.

Fortsatt fokus på hållbara och sömlösa övergångar

Genom samverkan och goda rutiner kring övergångar inom och mellan samtliga skolformer tydliggör nämnden de olika möjligheterna inom utbildningskedjan och ger elever bättre förutsättningar att nå sina mål.

- Övergångar från grundskola

Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete visar att flesta avbrott sker i början av gymnasiet i årskurs 1. Därmed fortsätter det kontinuerliga övergångsarbete som bedrivs tillsammans med grundskolenämnden. Detta innebär bland annat att mottagande skola ges bättre förutsättningar att anpassa undervisningen utifrån elevens behov. Där utgör övergångshandlingar en viktig del, och arbetet med att kvalitetssäkra övergångshandlingarna kommer att förstärkas under 2026. Elever som ingår i särskilda undervisningsgrupper erbjuds extra stöd inför gymnasievalet, såsom studiebesök, skuggning eller andra insatser utifrån elevernas behov. IMA-elever avbryter oftare studierna, och därmed genomförs en särskild satsning för att utveckla mottagande av IMA-elever och säkerställa att lärmiljön passar deras behov.

Nämnden utvecklar sin beredskap för att kunna ta emot ett större antal elever från grundskolan med behov av undervisning i mindre grupp, för att på detta sätt säkerställa att utbildningen och stödet till målgruppen bidrar till ökad måluppfyllelse. Den nya skolan, Malmö Magistratsgymnasium, kommer att erbjuda introduktionsprogram som möjliggör stegvisa övergångar till vidare utbildning för de elever som är i störst behov av stöd. Satsningen är ett samverkansprojekt mellan gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, grundskolenämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, fritidsnämnden och kulturnämnden.

- Övergångar från gymnasieskola

Nämnden prioriterar hållbara övergångar från introduktionsprogram till vuxenutbildning. De elever som lämnar gymnasiet med studiebevis och elever från språkin introduktion får förtur till vuxenutbildning även under 2026, utifrån att de söker behörighetsgivande kurser. De riskfaktorer som identifierats i övergången för målgruppen elever över 20 år är utgångspunkt för nämndens arbete inom detta område. Nämnden satsar på utökade resurser inom studie- och yrkesvägledning för att säkerställa att alla elever som riskerar att lämna gymnasiet med studiebevis får två samtal i syfte att planera samt ansöka till vidare studier på vuxenutbildningen.

Representanter från såväl språkin introduktionsprogrammet som vuxenutbildningen arbetar tillsammans för att främja en hållbar övergång.

Arbetet med att säkerställa att övergången från IMY till upphandlad vuxenutbildning kommer att förstärkas. Det innebär att underlagen vid upphandling av vuxenutbildning ses över.

- Övergångar från anpassad gymnasieskola

Genom riktade insatser och stärkt samverkan ska nämnden öka möjligheten till övergång från anpassad gymnasieskola till arbetsliv. Nämnden är sedan 2019 en del i det EU-finansierade projektet "Samstart", som syftar till att stötta elever med funktionsnedsättning, inom både anpassad gymnasieskola och gymnasieskola. Detta sker med ett samordnat stöd i övergången mellan skola, daglig verksamhet och arbetsliv. Det gemensamma arbetet med arbetsmarknads- och socialnämnden fortsätter fram till juni 2025 inom ramen för ESF-projektet för att sedan bli en del av ordinarie verksamhet. Resurser kommer att krävas för detta arbete under 2026. En grupp har bildats med chefer och studie- och yrkesvägledare från anpassad gymnasieskola, Komvux som anpassad utbildning tillsammans med bland annat "Ung Malmö", socialtjänsten, "Praktikservice", Arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsavdelningen, funktionsstödsförvaltningen och daglig verksamhet. Gruppen träffas årligen för att i bred dialog diskutera möjligheter och utvecklingsbehov kopplat till att få ut elever i meningsfull sysselsättning och arbete. Resurser krävs 2026 för fortsatt arbete inom ramen för denna grupp.

- Övergångar inom vuxenutbildning

Vägledande och förberedande utbildningsinsatser i samverkan med arbetsmarknads- och socialnämnden för att skapa förutsättningar för måluppfyllelse inom sfi kommer att prioriteras. Detta omfattar förkortad utbildningstid, motivationshöjande arbete för vidare studier samt kompletterande kurser för elever och individer som står långt från arbetsmarknaden. De kompletterande kurserna syftar bland annat till att medverka till väl underbyggda beslut om studie- eller yrkesval, att ge ökade studietekniska färdigheter samt att ge grundläggande digital kompetens. Med en mer sammanhållen vägledningsfunktion kan övergångar utvecklas vidare för att få elever på grundläggande att studera på gymnasial nivå i högre utsträckning vilket bidrar till kommunfullmäktigemålet om ökad självförsörjning.

Nämnden kommer att satsa på övergångar till vidarestudier för eleverna på IRIS-skolan. IRIS-skolans elever kommer att bjudas in till öppet hus, event och mässor på Komvux för information om vidare studier, såväl yrkesstudier som gymnasiala högskoleförberedande studier. En dedicerad studie- och yrkesvägledare för IRIS-skolan har tillsatts under 2025 och arbetet kommer att fortsätta under 2026.

- Övergång från kommunalt aktivitetsansvar till utbildning eller annan sysselsättning

De ungdomar som önskar att gå vidare till nationella gymnasieprogram ska i högre utsträckning erbjudas en plats under pågående läsår. Vidare

förväntar sig nämnden att fler ungdomar erhåller hållbara övergångar från det kommunala aktivitetsansvaret till yrkesintroduktion, samt därefter från yrkesintroduktion till arbete. Ambitionen är att skapa en flexibel och individanpassad yrkesintroduktion samt att skapa fler yrkesutgångar.

Nämnden har avsatt resurser för att säkra den påbörjade samverkan mellan vuxenutbildningen och det kommunala aktivitetsansvaret, där övergångar till vuxenutbildning möjliggörs för de ungdomar som gynnas av det. Samverkan ska möjliggöra att fler unga inom det kommunala aktivitetsansvaret kan påbörja studier eller arbete i snabbare takt.

- Övergång till högre utbildning

”Malmöungdomars väg till arbete genom högre utbildning” (Muvah) är en kunskapsallians mellan Malmö stad och Malmö universitet, där gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ingår. Målet är bland annat att öka Malmöungdomars inträde på arbetsmarknaden, att få fler ungdomar från underrepresenterade grupper att välja högre utbildning samt att öka förståelsen för utbildningsvalen hos Malmös unga, där nämndens arbete utgör en viktig del.

Systematiskt kvalitetsarbete

Nämnden kommer under 2026 att fortsätta att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet i syfte att kunna identifiera utvecklingsområden för att rikta resurser dit de bäst behövs för nämndens elever och verksamheter.

- Vidareutveckling av undervisning och lärande

Den enskilde läraren och undervisningen är avgörande för nämndens grunduppdrag och ska kontinuerligt utvecklas för att säkerställa att elever uppnår målen med sin utbildning. Utveckling av lärmiljö och undervisning utifrån elevens förkunskaper, intressen och behov samt systematisk uppföljning av elevernas progression är fortsatt prioriterat under 2026.

- Ny språkstrategi

En ny språkstrategi är framtagen och gäller för perioden 2025-2028. Syftet med språkstrategin är att utveckla kvaliteten och öka likvärdigheten i nämndens verksamheter genom gemensamt fokus på att

- stärka elevers självförtroende samt vilja och förmåga att lära,
- stärka språkutveckling i alla ämnen,
- främja elevers utveckling av strategier för att läsa, skriva och tala om ämnesinnehåll,
- främja elevers språkliga utveckling, samt att
- bidra till elevers utveckling till ansvars-kännande samhällsmedborgare.

Arbetet med denna språkstrategi kommer att fortsätta under 2026.

- Utveckling av introduktionsprogrammen

Under 2026 kommer nämnden att fortsätta att vidareutveckla introduktionsprogrammen utifrån elevens individuella studieplan som verktyg för att följa elevens progression, vilket inkluderar kartläggning kring vilka undervisningsformer som är framgångsrika för att stärka elevernas lärande och utveckling. Målgruppens övergång till vidare studier eller arbete efter ett genomfört program kommer att följas upp i högre utsträckning och anpassning av lärmiljöerna kommer att genomföras, utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Prioriteringen av introduktionsprogrammen skapar förutsättningar för mindre elevgrupper och underlättar därmed lärarnas möjligheter att anpassa utbildning utifrån elevernas behov. En strategi för utveckling av introduktionsprogrammen har tagits fram och kommer att ligga till grund för och vara vägledande i skolornas satsningar på inriktningar och utgångar för respektive introduktionsprogram.

- Systematiskt kvalitetsarbete och vetenskaplig grund

Nämnden har beslutat om ett ramverk för det systematiska kvalitetsarbetet. Ramverket skapar strukturer och systematik för huvudmannens arbete med att säkerställa verksamhetens kvalitet och likvärdighet, med utgångspunkt i skollag, läroplan och andra skolförfattningar. Implementering av det nationella kvalitetssystemet kommer att genomföras under 2026.

Nämndens satsningar ska bidra till förflyttning mot målen att en större andel unga ska uppnå gymnasieexamen inom utsatt tid. Detta förväntas bidra till goda uppväxtvillkor för barn och unga.

Av skollagen framgår att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Kvalitetsarbete kopplat till introduktionsprogrammen och elevers närvaro under utbildningstiden behöver undersökas samt även uppgifter om elevers karriärvägar relaterat till både arbete och vidare utbildning. Nämnden har ingått ett avtal med Malmö universitet med syftet att följa upp gymnasieskolans introduktionsprogram utifrån parametrarna ovan. Resultaten av uppföljningen kommer att bidra till kvalitetssäkrade insatser på vetenskaplig grund inom introduktionsprogrammen.

Nämnden deltar i "ULF" (Utbildning, Lärande, Forskning), ett samarbete mellan skolhuvudmän och lärosäten kring praktisknära forskning som genomförs för att stärka en skola på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Inom ramen för ULF kan nämndens verksamheter delta i didaktiska nätverk samordnade av forskare på Malmö universitet, delta i Malmö stads och Malmö universitets gemensamma forskningsmiljö samt genomföra gemensamma forskningsprojekt tillsammans med lärosäten. Under 2025 har nämnden initierat och ansökt om finansiering för ett forskningsprojekt med fokus på AI i undervisningen. Ett AI-nätverk har startats inom ramen för detta projekt. Syftet med nätverket är att utifrån etiska, didaktiska och kritiska perspektiv undersöka hur AI kan påverka och ingå som innehåll i olika ämnens undervisning.

- Arbete för att motverka avbrott inom olika verksamheter

Det systematiska kvalitetsarbetet visar att andelen elever som har gjort avbrott minskat för de elever som går i kommunal gymnasieskola i Malmö.

På elevnivå är det vanligt att elever som gör avbrott gör det i början av sin utbildning, går på introduktionsprogram och har fått ett eller fler ej godkända betyg före avbrottet. Nämndens skolor fortsätter under 2026 att arbeta systematiskt och främjande med att skapa trygghet och studero på skolan, vilket är en viktig faktor för att motverka avbrott.

En utmaning i arbetet med att förebygga avbrott är att myndigheter som planerar individers språk- och arbetsmarknadsinsatser inte samordnar sina planeringar i tillräcklig grad. Skolinspektionen har understrukit att det krävs en tydlig ansvarsfördelning för arbetet med att förhindra avbrott från komvux. Under 2026 kommer vuxenutbildningen att intensifiera arbetet med dessa samordningsinsatser.

- Plan för Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens skolbibliotek 2025-2027

Den 1 juli 2025 träder förändringar i skollagen och bibliotekslagen i kraft, vilket ställer krav på att alla skolor ska ha skolbibliotek i nära anslutning till den egna verksamheten, bemannade av utbildade bibliotekarier. Lagförändringen berör också skolbibliotekets roll i undervisningen och delaktighet i kvalitetsarbetet. Nämnden har under 2025 fastställt en plan för skolbiblioteken som tar avstamp i biblioteksplanen för Malmö stad och målbild för skolbibliotek. Eftersom vuxenutbildningen inte omfattas av lagkrav på bibliotek och bibliotekarier så gäller huvudmannaplanen i tillämpliga fall. Planen kommer att implementeras under 2025 och 2026.

Stärkt demokrati- och värdegrundsarbete samt arbete kring mänskliga rättigheter

Nämndens verksamheter fortsätter att prioritera värdegrundsarbetet och arbetet med mänskliga rättigheter. Det omfattar satsningar mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det innebär också att utveckla uppföljningen av skolornas främjande och förebyggande arbete. Nämnden medverkar även fortsatt i stadens gemensamma arbete för nationella minoritetsgruppers rättigheter samt prioriterar insatser som motverkar hedersrelaterat våld och förtryck. Nämnden engagerar sig aktivt i arbetet inom ramen för "Malmö Möts" för att säkerställa att demokratifrågor integreras i det dagliga arbetet, när alla målgrupper och stärker invånarnas delaktighet och förtroende.

Barnkonventionens artikel 12 understryker särskilt vikten av att barn och unga involveras och att barns eget perspektiv synliggörs och beaktas i åtgärder och beslut som rör dem. Malmö stad har även skyldighet att säkerställa att stadens tjänster och system för påverkan och inflytande är utformade på ett tillgängligt sätt utifrån människors olika funktionsnedsättningar (Policy för mänskliga rättigheter, Malmö stad, 2022). Nämndens satsningar förväntas bidra till förflyttningar inom målområdet En mer jämlik stad.

- Arbete för att främja de mänskliga rättigheterna

Respekten för mänskliga rättigheter är en del av skolans grunduppdrag. Skollagen och läroplaner för gymnasiet och vuxenutbildningen betonar att "utbildningen ska främja och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna". Detta innebär att alla som arbetar inom skolan har ansvar för att främja dessa rättigheter och motverka alla former av kränkande behandling.

Nämndens verksamheter arbetar enligt skollagen och därmed finns det en stark rättslig grund för främjandet av och respekten för de mänskliga rättigheterna. Samtliga nämnda lagar och policys jobbar mot samma mål – att respektera, skydda, förverkliga, övervaka efterlevnad och främja de mänskliga rättigheterna. Nämnden kommer under 2026 att systematisera arbetet med mänskliga rättigheter inom verksamheterna. Riktlinjer för mänskliga rättigheter tagits fram under 2025 kommer implementeras 2026 vilket ger stöd i hur verksamheterna ska tillse att mänskliga rättigheter är en naturlig och väl synlig del av verksamheten.

- Aktivt värdegrundsarbete

Nämndens skolor fortsätter under 2026 att prioritera värdegrundsarbetet för jämlikhet, barnrätt, jämställdhet och antidiskriminering samt mot hedersnormer, sexism, alla former av rasism och homo-, bi- och transfobi. Ett utvecklingsarbete kopplat till uppföljning och förebyggande av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling pågår på huvudmannanivå och skolenhetsnivå. Under 2026 planeras ytterligare kompetensutvecklingsinsatser avseende kränkande behandling inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola, utifrån skollagen.

Under året fortsätter satsningen på hågkomstresor till Förintelsens minnesplatser och till Srebrenica för att belysa frågor kopplade till antisemitism och islamofobi. I enlighet med skollagen ska arbetet mot antisemitism, islamofobi, antiziganism och afrofofi integreras i det ordinarie värdegrundsarbetet på varje skola. En strukturerad återslagrapportering på huvudmannanivå genomförs kontinuerligt för att hantera incidenter gällande antidemokratiska uttryck och handlingar. Värdegrundsuppdraget är också ett centralt arbetsområde för "Pedagogisk Inspiration Malmö" (PI Malmö), de tre utbildningsförvaltningarnas gemensamma verksamhet med uppdrag att skapa mervärde i ett livslångt lärandeperspektiv.

- Elevdemokrati och stärkt elevinflytande i den demokratiska beslutsprocessen

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen och fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Vidare fastslår barnkonventionen barnets rätt att höras och att uttrycka sin åsikt i administrativa beslut som berör barnet. I enlighet med dessa bestämmelser arbetar nämnden vidare med nämndens ungdomsråd. Elevernas delaktighet och inflytelse på sin utbildning är prioriterat utvecklingsområdet i flera av nämndens gymnasieskolor utifrån resultat av det systematiska kvalitetsarbetet.

- Kulturell allemansrätt och kulturombud på varje skola

Nämndens arbete med att stärka elevers tillgång till kultur, i enlighet med läroplanen och barnkonventionen, fortsätter under 2026. Varje gymnasieskola har ett kulturombud som arbetar med att tillgängliggöra kulturnämndens utbud på respektive skola. Nämnden fördjupar sitt samarbete med kulturnämnden i syfte att i högre grad ge elever inom gymnasieskolan, den anpassade gymnasieskolan och ungdomar inom KAA:s verksamhetsmöjlighet att ta del av stadens kulturutbud under skoltid genom den så kallade "kulturella allemansrätten". Uppföljningen av tillgång till kultur kommer genomföras inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Med detta bidrar nämnden till en positiv förflyttning till kommunfullmäktigemålen inom Malmös barns och ungas rätt till goda uppväxtvillkor.

- Samverkan för ökad integration och självförsörjning

Malmö stad arbetar för att staden ska bli mer jämlik och fri från segregation. Samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Malmö stad sker inom ramen för "den strategiska överenskommelsen" (SÖK) och "den lokala överenskommelsen" (LÖK). Stärkt samverkan förväntas öka andelen Malmöbor som blir självförsörjande och att säkerställa en god kompetensförsörjning inom olika områden. Inom ramen för SÖK och LÖK pågår ett stort antal arbetsprocesser.

Nämnden fortsätter även att prioritera medverkan i projektet "Malmökraften" (ett samarbete mellan Malmö stad, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och primärvården i Region Skåne) och att utveckla samverkan kopplad till uppföljning, gemensam kompetensutveckling, informationsutbyte och vägledning. Detta görs för att skapa förutsättningar för att fler arbetssökande ska både påbörja och fullfölja sin utbildning.

"Pedagogisk Inspiration Malmö" (PI Malmö) har i uppdrag att bidra till goda förutsättningar för hög måluppfyllelse för eleverna, hög kvalitet och goda resultat i verksamheterna, samt att erbjuda likvärdig utbildning i Malmö stad. Det finns en gemensam forskningsmiljö med Malmö Universitet, i vilken PI har en samverkande roll. PI fokuserar särskilt på att fortsätta att utveckla läsförmåga under 2026 inom ramen för satsningen "Hela Malmö läser" genom att förena stadens medarbetare över förvaltningsgränserna och göra läsning mer synlig. Nämnden deltar i satsningen genom bland annat att tillgängliggöra böcker till elever och personal samt att bjuda in till möten med författare.

- Satsning på språkstudier – utökad sfi och förberedande språkstudier

Svenska språket utgör en nyckel till integration och etablering på arbetsmarknaden. Nämnden fortsätter under 2026 satsningar på språkstudier. Satsningarna ska bidra till förflyttning mot målet om minskad segregation.

Nämnden fortsätter att utveckla stödinsatser för elever inom vuxenutbildningen genom språkstöd och språkutveckling och prioriterar kontinuerlig utveckling av kombinationsinsatser av svenskundervisning och yrkesvuxenutbildning. För att underlätta för nyblivna föräldrar att studera

bedriver nämnden fortsatt även sfi för föräldralediga genom öppen verksamhet på sex förskolor. Arbetet med att kontinuerligt förbättra information till nyanlända på olika språk och att erbjuda samhällsinformation på lättbegriplig svenska fortsätter.

Nämnden kommer fortsatt att bedriva samhällsorientering i egen regi och i och med detta knyts banden tätare till den egna studie- och yrkesvägledningens organisation. Detta gynnar informationsinsatser kring vuxenutbildningen och värdegrundsarbetet.

Fortsatta insatser för en god arbetsmiljö och god kompetensförsörjning

Nämnden kommer under 2026 att fortsätta satsningarna för att säkra kompetensförsörjningen och utveckla samt bibehålla det systematiska arbetsmiljöarbetet som pågår. Nämndens satsningar förväntas bidra till förflyttningar mot målet att vara en attraktiv arbetsgivare, genom att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar, att säkerställa en god kompetensförsörjning.

- Insatser för att säkra kompetensförsörjningen

Nämnden står inför en utbyggnad av antalet utbildningsplatser inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Det är svårt att prognosticera behovet av utbildningsplatser inom vuxenutbildningen, bland annat på grund av lågkonjunkturons konsekvenser på arbetsmarknaden och migrationens utveckling. Nämnden behöver öka lärarkåren med cirka 100 lärare fram till 2028 för att möta behovet, utöver pensionsavgångar och personalomsättning. Nationellt finns det en omfattande lärarbrist inom flera ämnesområden. Hittills har nämndens verksamheter kunnat behålla höga behörighetsnivåer inom flertalet skolformer. Att säkra den framtida försörjningen av lärare är grundläggande för nämndens grunduppdrag.

Nämndens prognoser visar sammantaget på en prognostiserad ökning av förvaltningens verksamhetskritiska yrkeskategorier såsom yrkeslärare, ämneslärare, rektorer, biträdande rektorer och skolsköterskor med 22 procentenheter fram till 2032. Den demografiska utvecklingen i Malmö är en utmaning vid planering och dimensionering.

- Goda förutsättningar för lärare

Huvudmannen och rektorer arbetar kontinuerligt, långsiktigt och systematiskt med att förbättra arbetsmiljön för lärare. Lärarnas undervisningsuppdrag är prioriterat och detta måste ställas i relation övriga arbetsuppgifter, så att uppdraget dimensioneras rätt utifrån att bidra till ökad måluppfyllelse och att ge en god balans mellan uppdrag och förutsättningar.

- Goda förutsättningar för ledarskapet

För att Malmö stad ska vara landets bästa offentliga arbetsgivare behöver

chefer ha rätt förutsättningar för att kunna utföra sitt uppdrag på bästa sätt. Dagens snabba utveckling, med ständiga förändringar, ställer stora krav på ledarskapet. För att skapa goda förutsättningar för chefer att utöva ett närvarande och engagerande ledarskap med god måluppfyllelse, arbetar nämnden vidare med att avsätta medel för att öka chefstätheten i organisationen med en inriktning mot 25 medarbetare per chef. Löpande analys av såväl verksamheten som chefers uppdrag krävs och detta arbete är en viktig del i hur organisationen och tillhörande stödresurser utformas. Under 2025 har nämnden påbörjat en fördjupad analys av rektorernas förutsättningar att genomföra sitt uppdrag som chefer och pedagogiska ledare. Resultaten av denna uppföljning kommer ligga till grund för insatser under 2026.

- Medarbetarskap och kompetensutveckling

Hur väl nämnden arbetar med att främja medarbetarskap och kompetensutveckling är en avgörande faktor för att säkerställa kompetensförsörjning över tid. Behovet av behöriga yrkeslärare och speciallärare ökar i takt med att organisationen växer och att det skapas fler utbildningsplatser inom yrkesutbildningar. Insatser för att öka andelen behöriga yrkeslärare genomförs under perioden 2025-2027. Detta arbete har påbörjats inom ramen för kommunbidrag för kompetenslyft. Yrkeslärare ges möjligheten att på 40 procent inom tjänsten med bibehållen lön att genomföra behörighetsgivande utbildning på Linnéuniversitet. Även vikarier för att ersätta lärare under deras studietid anställs. Denna satsning kommer att kräva resurser till och med 2027.

Vidare pågår arbetet med att skapa tillgängliga utbildningar och kompetensutvecklingsinsatser i Malmö stads nya lärportal "Malmö Lär" vilket bidrar till såväl chefers som medarbetares kompetensutveckling och livslånga lärande.

Under 2026 kommer satsningen på kompetensutveckling inom mänskliga rättigheter och heder att fortsätta i samverkan med stadens övriga förvaltningar. Även kompetensutveckling för att öka kunskap om otillbörlig påverkan, jäv och välfärdsbrott planeras 2026.

Det nationella professionsprogrammet, som träder i kraft 1 september 2025, kommer att påverka lärarnas tid för kompetensutveckling. Resurser för att hantera detta kommer att behöva avsättas. Dialog med Malmö universitet om professionsprogrammet har påbörjats. Huvudmannaplan tas fram och verkställs under 2025, och detta kommer att påverka resurssättningen under 2026.

- Attraktiv arbetsgivare

En attraktiv arbetsmiljö utgör en viktig förutsättning för att möta utmaningen med kompetensförsörjningen, eftersom det påverkar såväl personalomsättning som rekryteringsläge. De närmsta åren kommer nämnden att ha fokus på såväl att förebygga risker i arbetsmiljö som att skapa förutsättningar för balans mellan resurser och uppdrag. Vidare har det lokala lönebildningsarbetet stor påverkan på förmågan att såväl behålla

som attrahera nya medarbetare, där fortsatta satsningar på verksamhetskritiska befattningar sker. Under 2025 har nämnden genomfört satsningar inom ramen för kommunbidrag för kompetenslyft, med fokus att minska sjukfrånvaron inom arbetsgrupper med en psykiskt ansträngande arbetsmiljö. Effekten av satsningen kommer att följas upp 2026.

Lärarstudenter är en viktig resurs för kompetensförsörjningen och arbetet med att utveckla "verksamhetsförlagd utbildning" (VFU) inom nämndens verksamheter behöver fortsatt prioriteras. Nämndens verksamheter utgör en viktig plattform för en välfungerade VFU-platser. Utöver att ta emot VFU-studenter från lärarutbildningen är nämnden öppen för att ta emot studenter från andra utbildningar för praktik och examensarbete, exempelvis inom stabsfunktionerna.

Framtidens digitala teknik, kvalitetssäkrad statistik och data

- Välfärdsteknik och generativ AI

Digitaliseringens möjligheter ska nyttjas för att öka likvärdigheten i arbetet, för höjd måluppfyllelse och för att bidra till utvecklingen av digitalt kompetenta medborgare. Malmö stad satsar på modern välfärdsteknik, som kan bidra till en förbättrad arbetsmiljö och ökad trygghet för brukarna. Ett särskilt fokus ska även framgent läggas vid att utveckla yrkesprogrammen så att framtida medarbetare inom välfärd har den kunskap och de förmågor som krävs för att nyttja välfärdstekniken. Yrkeslärarnas kunskaper i välfärdsteknik och medicinteknik behöver stärkas, för att de ska kunna undervisa inom dessa områden utifrån krav i styrdokumentet. Detta krävs för att eleverna ska kunna möta arbetsmarknadens behov av kompetens. Kompetensutveckling inom välfärdsteknik är ett prioriterat område inom nämndens verksamheter.

Vidare ska huvudmannen stödja verksamheter i att ta fram ett gemensamt förhållningssätt till generativ AI i linje med Skolverkets rekommendationer. Kompetensutveckling inom användning av AI i undervisningen är en nödvändig förutsättning för att kunna omsätta dessa tekniska möjligheter i nämndens verksamheter på ett likvärdigt sätt. Ledning och styrning av digitaliseringsarbetet förstärks för att säkerställa att denna utveckling kommer personal och elever till gagn. En riktlinje för användning av generativ AI tas fram under 2025 och kommer att implementeras förvaltningsövergripande under 2026 i syfte att säkerställa lagenlig användning bland förvaltningens anställda.

- Modern systemmiljö och kvalitetssäkrad statistik

Utbildningsnämnderna har implementerat ett modernt och flexibelt systemstöd som möter de behov som finns och kommer att behövas i framtiden. Syftet är att skapa en effektivare systemmiljö för medarbetare och chefer, och för att möjliggöra hållbara övergångar mellan och inom skolformer. Det nya barn- och elevregistersystemet har implementerats och

är i drift sedan juli 2025. Även från- och närvarohantering samt betygssättning hanteras i det nya systemet. Under 2026 krävs resurser för att tillgodose en god arbetsmiljö för administrativ personal och övriga användare, som kommer att behöva en omfattande kompetensutveckling i det nya systemet.

Ett prioriterat område är att skapa förutsättningar för att kunna kvalitetssäkra nämndens statistik, framför allt elevstatistiken i samband med utvecklingen av det nya barn- och elevregistret. För detta arbete kommer det att krävas resurser för att skapa rutiner och för att följa upp arbetet med statistikhanteringen i nämndens olika verksamheter. En ny analysplattform som förstärker uppföljning och analys, kommer att implementeras i verksamheterna under 2026.

Klimatanpassade lokaler och geografisk placering av verksamheter

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens lokalplanering är förankrad i Malmö stads kommunfullmäktigemål. Genom strategiskt geografiska placeringar av nämndens verksamheter bidrar nämnden till målområdena "En stad med goda uppväxtvillkor för barn och unga", "En jämlik stad" samt "En attraktiv stad för arbete och hållbar tillväxt".

Nämnden ska de kommande åren möta en ökning av antalet elever i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. En växande organisation som behöver hantera snabba växlingar som också är i behov av undervisningslokaler förutsätter en ökad kontroll och rådighet över lokalbeståndet. Mot bakgrund av detta arbetar nämnden för att systematiskt hantera externa hyresavtal som löper ut. Nämnden arbetar aktivt för ett ökat samnyttjande av lokaler och är delaktig i flera lokalanskaffningsprojekt med andra nämnder.

Genom strategisk geografisk placering av nämndens verksamheter ökar samverkansmöjligheterna med branschorganisationer, näringsliv och arbetsplatser inom offentlig verksamhet samt med universitet. Vidare syftar den geografiska placeringen och programutbud till att främja ett inkluderande lärande och minska förutsättningarna för segregation.

Nämnden har beslutat om att ansöka om anskaffning av nya lokaler inom fastigheten Innerstaden 9:173 (stadionområdet). Detta möjliggör en utökning av kapaciteten för nuvarande Malmö Idrottsgymnasium samt omlokalisering av delar av anpassad gymnasieskola. Utökningen av Malmö Idrottsgymnasium innebär att skolan blir Sveriges största idrottsgymnasium som erbjuder 21 nationellt godkända idrottsutbildningar samt riksintag för elever som utöver friidrott och triathlon. Detta är en stor investering som kräver resurser. Befintliga externa avtal som löper ut under perioden 2027-2030 kommer att ersättas med i första hand internt förhyrda lokaler. Arbetet sker i samverkan med servicenämnden, tekniska nämnden samt stadsbyggnadsnämnden.

Nämndens lokaler har haft en hög beläggningsgrad samtidigt som en del av

lokalbehovet har behövts lösas genom tillfällig inhyrning av lokaler. Framgent kommer nämnden vara väl rustad för att ta emot fler elever, samtidigt som beredskapen vid oförutsedda händelser kommer att förbättras genom att en större andel av lokalbeståndet kommer att hyras internt.

Lokalplaneringen är en del av nämndens arbete med ökad trygghet och säkerhet i skolan. Arbetet innebär att genom medvetna val vid utformning av nya lokaler förebygga hotfulla situationer under skoldagen.

Insatser för en klimatneutral verksamhet

Malmö ska vara en klimatneutral stad 2030. Visionen är att Malmö stads organisation har nettonollutsläpp 2030 och att Malmös konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp är halverade.

Samtliga medarbetare, särskilt de med beslutsfattande roller, ska erbjudas kontinuerlig kompetensutveckling inom klimat- och hållbarhetsfrågor för att säkerställa att de har den kunskap som krävs för att fatta informerade och hållbara beslut.

Nämnden ska prioritera åtgärder som minskar koldioxidutsläppen från transporter, inklusive att främja cykel- och gångtrafik. Nämnden ska också arbeta aktivt för att minska klimatpåverkan från arbetsplatser genom att införa åtgärder för energieffektivisering, minska avfall och övergå till klimatsmarta lösningar i kontorsmiljöer. Nämnden har initierat ett arbete med att systematisera, följa upp och öka andelen återbrukade inventarier, och detta arbete kommer att fortsätta under 2026.

Nämnden ska aktivt arbeta för att stärka samarbetet med andra nämnder och skapa gemensamma initiativ för att minska klimatpåverkan, såsom samverkansgrupper, delade resurser, gemensamma inköpsprocesser och hållbarhetsprojekt som sträcker sig över flera verksamhetsområden.

Ekonomi

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/ samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2026? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Nämnden har ansvar för att arbeta med god ekonomisk hushållning och en effektiv verksamhet med hög kvalitet. I tidigare avsnitt beskrivs flera arbetssätt och samarbeten som bidrar till att nå kommunfullmäktiges mål. Många av nämndens utvecklingsinsatser och satsningar för att öka måluppfyllelsen kommer att fortsätta och förstärkas under 2026. Samtidigt ökar befolkningen i åldersgruppen 16–19 år och därmed ökar också behovet av vuxenutbildning, vilket ställer högre krav på att resurser fördelas på ett ändamålsenligt sätt. Det är viktigt att det finns goda ekonomiska förutsättningar, bland annat genom demografikompensation, där resurser anpassas efter antal ungdomar i åldersgruppen 16-19 år.

Enligt Malmö stads resursfördelningsmodell är cirka 75 % av gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens kommunbidrag volymbaserat. Det betyder att bidraget styrs av antal ungdomar i åldersgruppen 16-19 år avseende gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola och det kommunala aktivitetsansvaret. Resterande cirka 25 % av kommunbidraget avser vuxenutbildningen som inte påverkas lika mycket av förändringar i befolkningsantal. I stället styrs vuxenutbildningen främst av politiska beslut, arbetsmarknadsläget och ekonomisk konjunktur. Om modellen för demografikompensation förändras, kan det påverka nämndens ekonomiska förutsättningar att utföra sitt uppdrag. Malmö stad har genom gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden det yttersta ansvaret för att erbjuda gymnasie- och vuxenutbildning för kommuninvånare. Det innebär att kommunen alltid måste kunna erbjuda en utbildningsplats, även när elevantalet i Malmö ökar med kort varsel. Detta krävs att det finns beredskap för tillräckliga resurser avseende lokaler och personal samt resurser för att säkerställa en fungerande undervisning, både gällande gymnasie- och vuxenutbildning. Det finns en osäkerhetsfaktor gällande vuxenutbildningen i relation till den ökade statliga styrning, kompetensförsörjningsfrågan och aktivitetskravet.

Nämndens prioriterade satsningar finansieras i hög grad av externa intäkter samt kommunala tilläggsanslag. Detta bidrar till utmaningar i hållbara och långsiktiga ekonomiska planeringsförutsättningar.

Det finns osäkra omständigheter, som beskrivits under tidigare rubriker, att ta hänsyn till inför budgetåret 2026 samt kommande år. Nedan

sammanfattas de ekonomiskt mest väsentliga faktorerna.

- Utredning med fokus på vinstintresse i skolväsendet

Om regleringar införs som begränsar vinster i friskolor, kan det leda till ökad risk för minskat antal utbildningsplatser hos fristående huvudmän. Detta skulle innebära att fler elever söker sig till de kommunala gymnasieskolorna, vilket ökar kommunernas ansvar för att erbjuda tillräckligt med utbildningsplatser. Osäkerheten kring hur reglerna kommer att förändras gör det svårt att planera för framtiden.

- Resursintensiva utbildningar

Nämnden planerar att utöka antalet utbildningsplatser inom introduktionsprogram, anpassad gymnasieskola, komvux som anpassad utbildning samt kombinationsutbildningar. Dessa utbildningar är resurskrävande, eftersom eleverna ofta behöver särskilt anpassade lokaler och mycket stöd. Höstterminen 2025 startar Malmö Magistratsgymnasium för 70 elever på introduktionsprogrammet med mindre undervisningsgrupper samt personaltät verksamhet.

Det sker också en fortsatt satsning på yrkesprogrammen, inklusive möjligheten att få högskolebehörighet inom yrkesprogrammen. Detta innebär att utbildningarna blir mer omfattande. Fler platser inom yrkesutbildningar är positivt för samhället eftersom det kan leda till att fler blir självförsörjande tidigare. Men det innebär också ökade kostnader för nämnden. De största kostnadsökningarna väntas bero på mer undervisningstid, svårigheter att rekrytera behöriga yrkeslärare och behovet av fler eller större lokaler.

- Kompensatoriskt uppdrag

Särskilt stöd och insatser för psykisk hälsa, värdegrundsarbete samt hållbara övergångar (mellan och inom skolformer samt till arbetslivet) sker inom ramen för det kompensatoriska uppdraget. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Detta kräver multikompetenta team för att möta elevernas behov. Inom vuxenutbildningen finns rätten till stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen för de elever som befaras inte kunna nå målen. Nämnden kommer att ytterligare utveckla detta arbete under 2026 genom pedagogisk stödorganisation.

- Lokalhyror och etablering av nya skolor

Etablering av nya skolor, övrig utbyggnad av antalet gymnasieplatser samt underhåll av befintligt lokalbestånd är kostsamt. Dock är detta nödvändigt för att säkerställa funktionella, hälsosamma och trygga undervisningslokaler för en växande befolkning. För att effektivisera stadens resurser gällande lokaler görs ekonomiska analyser vid hantering av hyresavtal som löper ut med externa fastighetsägare samt i planering av nya skolenheter. Rådande klimatförändringar ställer höga krav på anpassade undervisningslokaler.

- Specialistkompetenser och digitalisering

Befolkningsökning, förändringar i lagstiftning, ökad statlig styrning samt ett ökat behov av stöd att genomföra huvudmannauppgifterna kräver resurser avseende specialistkompetenser av olika slag.

Digitaliseringen och en modern systemmiljö kräver resurser för IT-nätverk, digitala verktyg och utveckling av rutiner. Större digitaliseringsinitiativ för 2026 inkluderar:

- Nytt barn- och elevregister.

- Utveckling av administrativa rutiner och digitala verktyg för att säkerställa likvärdig antagning till vuxenutbildningen inom samverkansområdet.

- Vidareutveckling av utbudsplattformen för att ge Malmöbor information om alla yrkesutbildningar som ingår i "fritt sök".

Dessutom kommer ett gemensamt förhållningssätt till generativ AI tas fram, i enlighet med Skolverkets rekommendationer, samt verktyg för att säkerställa kvaliteten på statistik och data.

- Sammanfattning finansieringsbehov 2026

FINANSIERINGSBEHOV (tkr)	2 026	2 027
Gy 25 - ämnesbetyg och fritt sök	3 000	
Regional planering och dimensionering av gymnasial utbildning och fritt sök	2 000	
Kompetenshöjande insatser	5 500	5 500
Jobbpakt, inkl. kombinationsutbildningar och utveckling av yrkesutbildningar	12 000	12 000
Unga i risk	5 000	5 000
Summa kostnadsökningar/finansieringsbehov	27 500	22 500

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATSBIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Asylsökande barn i förskola/skola	Migrationsverket	500	500
Etableringsinsatser/intro nyanlända	Migrationsverket	55 000	50 600
Fortbildning av lärare och förskollärare	Skolverket	400	400
IB-utbildning	Skolverket	100	100
Införande av ämnesbetyg	Skolverket	844	800
Inköp av skön- och facklitteratur	Skolverket	1 800	1 500
Karriärtjänster lärare/lektorer	Skolverket	7 800	7 800
Lärlönelyftet	Skolverket	11 700	11 700
Lärlingsutbildning gymnasieskolan	Skolverket	6 500	6 500
Nordiska elever inom gymnasieskolan	Skolverket	200	200
Papperslösa barn inom gymnasieskolan	Skolverket	290	290
Personalförstärkning	Skolverket	163	163
Praktiknära forskning	Skolverket	64	
Regionalt yrkesinriktad vuxenutbildning	Skolverket	54 500	55 000
Sommarlovsskola + övriga lovskolor	Skolverket	900	900
Specialpedagogik för lärande 24/25	Skolverket	35	
Utbildningsplatser inom yrkeshögskola	Myndigheten för Yrkeshögskola	6 124	6 300
Verksamhetsutveckling inom samhällsorientering Sfi	Länsstyrelsen	1 600	
Delregionala medel psykisk hälsa	Regering och Skånes kommuner	750	
Föräldraskapsstöd	Myndighet för familjerätt och föräldraskapsstöd	3 324	3 300
Diverse stb-projekt, uppdrag		500	500
Återbetalning av utbetalt statsbidrag 2024 avseende personalförstärkningar	Skolverket	-2783	
RIKTADE STATSBIDRAG	Summa	150 311	146 553

Övriga bidrag

ÖVRIGA BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Momskompensation	Skatteverket	44 660	45 000
Fondmedel till elever och lärare	Diverse stiftelser och fonder	3 500	3 500
ESF-projekt hållbara övergångar	Europeiska socialfonden	1 250	400
Stöd till riksidrottsgymnasium	Riksidrottsförbundet, Sv Friidrottsförbundet	380	380
EU-bidrag för skolprojekt	ESF, CEB	3 000	3 000
Nystartsjobb	Arbetsförmedlingen	1 500	1 500
ÖVRIGA BIDRAG	Summa	54 290	53 780

Vid en jämförelse mellan budgetskrivelsen för 2025 och 2026 noteras några större avvikelser i prognoserna för riktade statsbidrag och övriga bidrag.

Den största avvikelserna gäller etableringsinsatser/introduktion nyanlända, där arbetsmarknads- och socialnämndens uppdaterade prognos för 2025 är 55 000 tkr, vilket är 19 000 tkr högre än den nivå nämnden budgeterat för 2025. Prognosen för budget 2026 visar en viss nedgång i förhållandet till prognostiserat utfall 2025.

För ESF-projektet "Hållbara övergångar" noteras en minskning av statsbidraget från 1 250 tkr år 2025 till 400 tkr år 2026. Detta är i linje med att projektet planeras att avslutas under juni 2026, vilket innebär en naturlig intäktsminskning under året.

När det gäller inköp av skön- och facklitteratur är detta ett nytt statsbidrag som inte fanns med i tidigare prognoser. Prognosen för 2025 beräknas intäkterna till 1 800 tkr och till 1 500 tkr för 2026 då nämnden fortsättningsvis förväntas söka detta statsbidrag.

Notera att statsbidrag som utbetalats 2024 har återbetalats 2025 avseende bidrag för personalförstärkning inom elevhälsa samt för speciallärare. Nämnden har genomfört personalförstärkningar i enlighet med sökta bidrag, men det är kommunens sammanlade förstärkningar för aktuella befattningar som är bidragsgrundande. Med hänsyn till rådande osäkerhet söks statsbidrag för personalförstärkningar endast för personalgrupper med ett tydligt ökat behov på totalen.

Begäran om investeringsram

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2026 samt plan för 2027-2031 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Lösöre och fasta digitala installationer (tkr)	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Investeringar kopplade till nya gymnasieskolor (tkr)	5 000	15 000	15 000		15 000	15 000
Summa investeringsram	25 000	35 000	35 000	20 000	35 000	35 000

- Malmö Magistratsgymnasium

Tillkommande behov 2026.

- Ny gymnasieskola planeras i Stadionområdet

En ny gymnasieskola planeras stå klar i Stadionområdet år 2028. Utöver det ska nya lokaler tas i bruk. De nya lokalerna ska ersätta:

- Bellevue gymnasium, där hyresavtalet går ut 2027-07-31
- Universitetsholmens gymnasium, där hyresavtalet går ut 2030-09-30 -
- Valdemarsro gymnasium, där hyresavtalet går ut 2031-12-31

Budgetskrivelse 2026

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Förändringar i omvärlden.....	4
Äldreomsorg i en föränderlig omvärld.....	4
Demografiska utmaningar för Malmös äldreomsorg	5
Omställning krävs på flera plan samtidigt	8
Utvecklingsarbeten i Malmö stad utifrån ett fokus på äldre	9
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	12
Effektivt nyttjande av resurserna	12
Samarbete för kvalitetsutveckling och större självständighet hos äldre Malmöbor	14
Stärka konkurrenskraften	16
Kommunbidrag	19
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	22
Begäran om investeringsram.....	24
Investeringsram	24

Sammanfattning

Demografiska utmaningar och ökad komplexitet

Hälsosammare levnadsvanor och medicinska framsteg bidrar till att livslängden ökar hos befolkningen. Det innebär att vårdbehoven skjuts fram, men det krävs ändå betydande resurser för att möta framtidens behov. Antalet äldre Malmöbor (69+) förväntas öka med nästan 9 500 personer fram till 2035. Nämnden ser en ökad komplexitet i arbetet, där antalet patienter med omfattande vårdbehov ökat markant och allt fler Malmöbor boende på särskilt boende har svåra beteendemässiga och psykologiska symtom vid demenssjukdom.

Omställning krävs på flera plan samtidigt

Framtidens utmaningar kräver en omställning mot mer förebyggande arbete. Nämnden kommer arbeta med att nå Malmöbor i ett tidigare skede, utveckla digitala lösningar och arbeta för att säkra likvärdiga förutsättningar för att bidra fler friska levnadsår. Nämnden ser vikten av att staden arbetar med att förbättra socioekonomiska faktorer som påverkar hälsan och i förlängningen behovet av insatser.

Utvecklingsarbeten i Malmö stad utifrån ett fokus på äldre

För att främja ett självständigt åldrande krävs att Malmö stad arbetar tillsammans. Nämnden ser positivt på stadens arbeten så som lokal utveckling, åldersvänliga städer och bostadsförsörjningsarbetet. Det är av vikt att nämnden involveras tidigt i dessa arbeten. Nämnden har en höjd ambition gällande välfärdsutveckling och upphandling av ett nytt verksamhetssystem kommer påbörjas 2026. Innan 2033 kommer nämnden behöva ytterligare 400 platser på vård och omsorgsboende.

Effektivt nyttjande av resurserna

Nämnden utvecklar nya arbetssätt för att öka självständigheten, skjuta upp behovet av insatser och hur samarbete med civilsamhälle och andra aktörer kan utvecklas. Därtill kommer nämnden arbeta med att säkerställa att rätt kompetens finns på plats för att möta framtida utmaningar.

Stärka konkurrenskraften

Nämnden arbetar med att förbättra arbetsvillkor och med kompetensutveckling för att attrahera och behålla kvalificerad personal. Det handlar om att säkerställa en hållbar lönebildning, minska löneskillnader och förbättra chefers organisatoriska förutsättningar.

Ekonomiska förutsättningar

Nämnden arbetar med att säkerställa att alla verksamheter är rätt dimensionerad utifrån Malmöbornas behov. Nämnden erhåller riktade statsbidrag som föreslås inordnas i det generella statsbidraget. Detta innebär att nämnden är i behov av motsvarande kommunbidragsökning om det riktade statsbidraget övergår till ett generellt statsbidrag.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2026 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Äldreomsorg i en föränderlig omvärld

En stor del av befolkningen förväntar sig att äldreomsorgen år 2040 tillgodoser de äldres behov i större eller åtminstone i lika stor utsträckning som idag. För att behålla dagens nivå av offentliga insatser inom äldreomsorgen behöver äldreomsorgens andel av BNP öka från 2,7 till 3,6 procent. Därtill kommer var fjärde ny helårsarbetare behövas i hälso- och sjukvården och äldreomsorgen fram till 2040, vilket för äldreomsorgen innebär runt 70 000 helårsarbetande.[1]

Ökad livslängd...

Den förväntade livslängden fortsätter att öka vilket främst beror på hälsosammare levnadsvanor, medicinska framsteg och förbättrade levnadsförhållanden. Nya behandlingsmöjligheter och bättre läkemedel innebär att allt fler hälsotillstånd och sjukdomar är behandlingsbara och går att leva med längre. Den typiska åldern då högst andel avlider, var år 2024 91 år för kvinnor och 90 år för män. Till 2070 beräknas den ha stigit till knappt 94 år för kvinnor och 93 år för män. Samtidigt som den typiska dödsåldern stiger blir åldersspridningen bland de som avlider allt snävare. Ökar typisk dödsålder förväntas det leda till att vårdbehoven i befolkningen blir större.[2]

... och ett mer omfattande vårdbehov

Det finns skäl att tro att hälsan hos befolkningen förbättras i takt med att medellivslängden och självständigheten ökar. Myndigheten för vård och omsorgsanalys menar att en förbättrad hälsa hos befolkningen där behovet av äldreomsorg förskjuts ett år minskar behovet av nyanställningar från 7000 till 4000 per år. I en fördjupningsrapport från 2025 visar SKR på tre alternativa scenarier för hur behovet av äldreomsorg kan utvecklas fram till 2033. I två av scenarierna tas hänsyn till att människor lever längre, att vården förbättras och att allmänhälsan blir bättre. Det gör att behovet av äldreomsorg inte ökar lika mycket som antalet äldre.[3] Att behovet inte ökar i samma utsträckning som antalet äldre är nödvändig men löser dock inte den ekonomiska utmaningen eller möjliggör att behålla dagens omfattning av det offentliga åtagandet för äldreomsorg fullt ut.

SKR skriver i ekonomirapporten från oktober 2024[4] att skiftet i demografin och omställningen inom välfärden där efterfrågan på skola minskar medan efterfrågan om vård och omsorg för äldre ökar skapar omvandlingstryck mot smartare arbetssätt för att möta denna förändring. Det krävs att kommunen och äldreomsorgen tillsammans ställer om på flera plan. Kommunen behöver i högre utsträckning utveckla och planera stadens livsmiljöer, transportsystem och boendemöjligheter som innebär att fler äldre kan bevara sin hälsa och självständighet längre. Äldreomsorgen behöver ställa om till mindre personalintensiva arbetssätt med förbyggande arbete i fokus och fortsatt arbeta med effektiviseringar och välgrundade prioriteringar. Samtidigt måste det säkerställas att det finns nödvändiga resurser för att klara omställningsarbetet.

[1]Redo för framtiden? | Vård- och omsorgsanalys

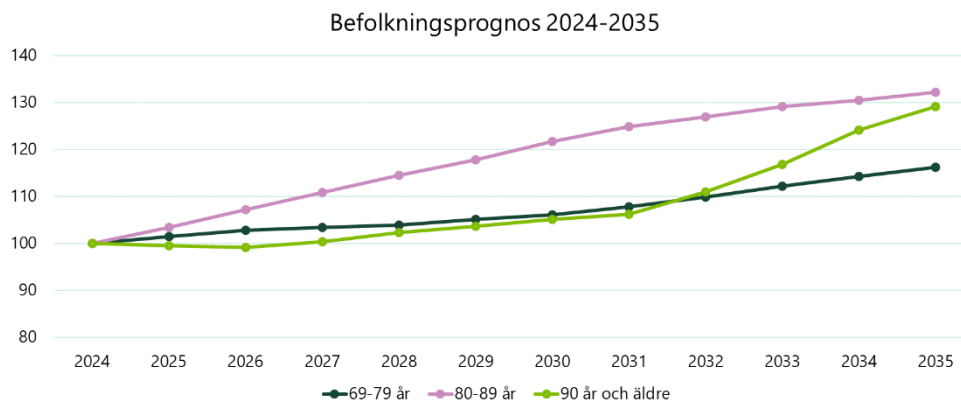
[2]Sveriges framtida befolkning 2025–2070

[3]Fördjupad analys av äldreomsorgsbehoven

[4]Ekonomirapporten oktober 2024

Demografiska utmaningar för Malmö äldreomsorg

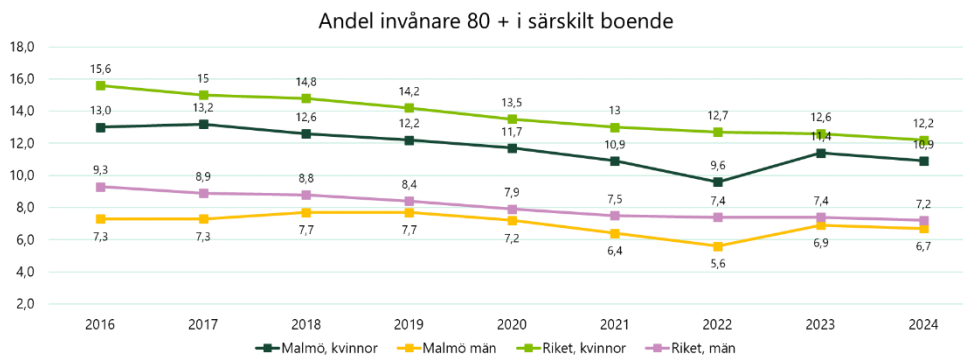
Antalet äldre Malmöbor (69 +) förväntas öka med nästan 9 500 personer fram till år 2035. Vid slutet av 2035 väntas det finnas över 4 900 fler Malmöbor som är 80 år eller äldre än det fanns år 2024. Gruppen som är 90 år och äldre blir strax över 800 personer fler 2035 än 2024, med en snabb ökning från 2031.

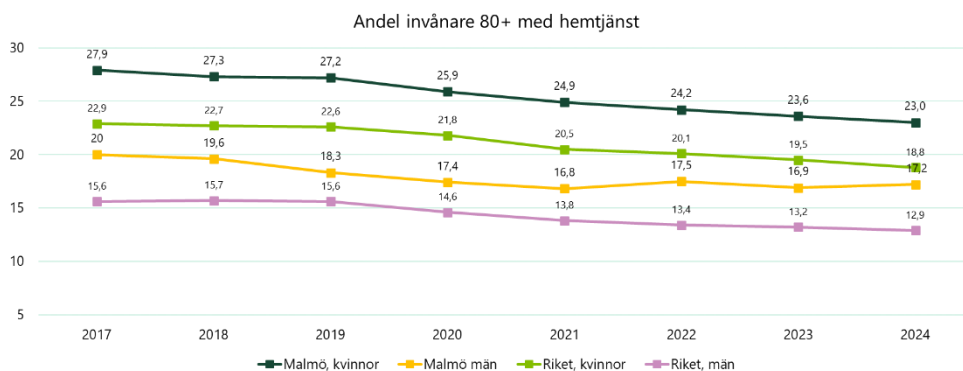
Källa: Malmö Stads befolkningsprognos 2024-2035

Äldre med hemtjänst och särskilt boende över tid

2024 hade 3232 personer (20,7% av gruppen 80 år och äldre) hemtjänstinsatser och 9,2 % av befolkningen 80 år och äldre bodde på särskilt boende (Kolada). Utvecklingen av andelen invånare 80 år och äldre med hemtjänst och i särskilt boenden visar på en nedåtgående trend fram till 2024 i Malmö och nationellt. Andelen män 80 år och äldre som har hemtjänst har dock ökat i Malmö under 2024 vilket innebär ett trendbrott.

Källa: Kolada

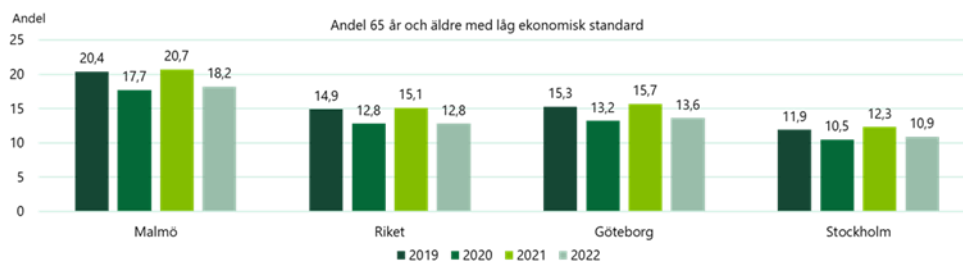

Källa: Kolada

Andelen med hemtjänst i Malmö ligger över nivån för riket som helhet. Anledningarna till det kan vara flera och både handla om att behoven skiljer sig åt utifrån hälsa och socioekonomi, men även skillnader i hur riktlinjer är utformade och hur socialtjänstlagen tillämpas. Skillnader i möjligheterna till ett boende som bidrar till självständighet kan också påverka behovet av hemtjänst.

Ojämlighet påverkar

Den generella trenden är att andelen av gruppen 65 år och äldre som har en låg ekonomisk standard, vilket innebär en inkomst som understiger 60 procent av den nationella medianinkomster, minskar över tid både i Malmö och övriga storstäder. Malmö skiljer dock tydligt ut sig och ligger klart över andelen för riket som helhet samtliga år under perioden 2019–2022.

I Malmö stads omvärldsanalys konstateras att skillnader i de ekonomiska förutsättningarna bland äldre ökar och att detta i hög utsträckning beror på om individen har kunnat dra fördel av de senaste decenniernas kraftiga prisökningar på bostadsmarknaden. Nämnden ser att omvärldstrenden ökad flerdimensionell ojämlikhet påverkar åldrandet och ålderdomen, så som den gör för staden och för Malmös befolkning som helhet. Ökad flerdimensionell ojämlikhet handlar till exempel utbildningsnivå, födelseland, boende, boendeplats, inkomster, ekonomi, tillgång till samhällsservice och påverkan av klimatförändringar. De konstaterade ojämlikheterna behöver adresseras både i nämnden, i staden som helhet och nationellt.

Ökad komplexitet

Den nedåtgående trenden av andelen av befolkningen som har hemtjänst eller särskilt boende ligger i linje med den förväntade förbättrade folkhälsan och den ökade levnadslängden. SKR skriver att dagens äldre är friskare och mer aktiva än tidigare generationer och den kognitiva förmågan har förbättrats. Samtidigt finns idag fler äldre som lever med en eller flera kroniska sjukdomar och antalet väntas öka i takt med att antalet äldre ökar. Det finns även ett starkt samband mellan risk för demenssjukdom och stigande ålder och antalet som insjuknar i en demenssjukdom beräknas öka i takt med allt vi lever allt längre.[5]

I Malmö visar utvecklingen att gruppen som numera har hemtjänst och som finns på särskilt boende i högre utsträckning har ett mer omfattande vårdbehov jämfört med tidigare och komplexiteten i arbetet har ökat. Detta framkommer i flertalet aspekter i nämndens egen mätning inom verktyget Kuben som synliggör resursbehovet inom den kommunala hälso- och sjukvården. Mätningen visar att det har skett en förskjutning från lättare till större vårdbehov. Exempelvis har det genomsnittliga antalet timmar för patienter i hemsjukvården ökat från 111 timmar per patient och år under 2023 till 118 timmar per patient och år under 2024.

En av delarna i mätningen är att sammanställa patientkategorier utifrån hur stort behov patienten har. Mellan 2022 och 2024 har det skett en tydlig ökning i antalet patienter med omfattande vårdbehov. Inom kategorin svår hemsjukvård[6] beräknades 870 av hemsjukvårdspatienterna i ordinärt boende vara inom kategorin 2022, under 2024 hade i stället 1195 patienter motsvarande behov. Det är en ökning med 37%.

Inom nämndens särskilda boenden och korttidsverksamheter har ökningen inom samma kategori varit mindre, 13%, från 938 patienter till 1066 patienter. Dock har antalet patienter på särskilt boende och korttidsverksamheter i kategorin avancerad hemsjukvård [7] ökat från 44 till 141 patienter, vilket är en ökning på mer än 200%. Sammantaget visar mätningarna på hur vårdtyngd har ökat hos nämndens målgrupp.

Nämnden ser därutöver även en ökning av antalet brukare som är i behov av dubbelbemanning, det vill säga, när två medarbetare behövs samtidigt för att kunna utföra insatserna som den äldre har behov av, vilket också visar på ökade behov hos målgruppen. Inom särskilt boende har en utveckling skett där antalet boende med svåra beteendemässiga och

psykologiska symtom vid demenssjukdom ökat. Denna målgrupp har större behov av anpassningar, rätt kompetens hos medarbetarna och resurser för att kunna upprätta hålla kvaliteten i verksamheten.

Den framtida befolkningsutvecklingen med fler äldre, utvecklingen av socioekonomiska faktorer, större komplexitet och medicinska framsteg visar på att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ytterligare behöver växla upp arbetet med förebyggande insatser för målgruppen både inom nämndens uppdrag och tillsammans med andra nämnder och offentliga aktörer.

[5]Fördjupad analys av äldreomsorgsbehoven

[6] Med hemsjukvårdspatient - svår menas patienter med ett hälso- och sjukvårdsbehov som lika med eller större än 2 timmar per vecka, oavsett profession.

[7] Avancerad hemsjukvårdspatient är patienter med specifik omvårdnad så som dialys.

Omställning krävs på flera plan samtidigt

Inom nämndens verksamheter finns redan idag förväntningar från äldre och deras anhöriga på att kunna leva mer självständigt. Det innebär att insatser behöver utvecklas från hur de ser ut idag, exempelvis behöver nämnden arbeta mer digitalt och med välfärdsteknik på ett nytt sätt.

Den nya socialtjänstlagen som träder i kraft under 2025 förväntas påverka och bidra positivt till det omställningsarbetet som krävs för att möta äldreomsorgens utmaningar och klara uppdraget framöver. Intentionerna i den nya socialtjänstlagen är att ett förebyggande arbetssätt ska finnas genom hela socialtjänstens verksamhetsområde och på alla nivåer, samhälls-, grupp- och individnivå. Detta ligger väl i linje med arbetet utifrån God och nära vård och utveckling av nya arbetssätt för att möta äldreomsorgens utmaningar. Nämnden ser att det kommer krävas en förändring där större fokus läggs på förebyggande arbete och flexibla arbetssätt för att säkerställa intentionerna om en mer förebyggande, tillgänglig, jämställd och kunskapsbaserad socialtjänst.

Arbetet för att möta morgondagens behov hos de äldre Malmöborna kommer ske samtidigt som nämnden fortsatt arbeta med att säkerställa att dagens brukare får sina behov tillgodosedda. För att lyckas med den omställningen innebär det att ordinarie verksamhet med beslutade insatser kommer fortgå, samtidigt som arbete startas med insatser utan föregående biståndsbedömning och förebyggande insatser. Dessa insatser kommer testas och utvärderas för att säkerställa att omställningen får önskad effekt.

Öppen och tillgänglig stad för alla

Att Malmöborna förstår vilka rättigheter och möjlighet som finns inom staden och inom nämndens ansvarsområde är viktigt för att säkra likvärdiga förutsättningar att åldras med fler friska levnadsår. Det visar bland annat hälsa- vård och omsorgsnämnden egna analyser utifrån jämlikhetsaspekter. En likvärdig tillgänglighet kräver olika typer av insatser för olika individer och grupper. Vissa Malmöbor kan till exempel göra

mycket digitalt och andra behöver kontakt på plats för att tillgodogöra sig samma insatser. Det ställer stora krav på nämnden att ha flera olika lösningar för att möta olika individens behov.

En förutsättning för nämnden att utveckla och stärka sitt arbete mot ökad likvärdighet är att staden ser hälsa och behovet av insatser hos äldre Malmöbor som ett resultat av tidigare faktorer i livet, så som ekonomiska förutsättningar, utbildningsnivå och födelseland. Detta har nämnden inte rådighet över men staden som helhet har möjlighet att påverka genom flera olika insatser. Hur andra nämnder och staden arbetar med utvecklingen av Malmöborna välmående och hälsa genom hela livet har stor påverkan på nämndens målgrupp och deras behov av insatser från nämnden.

Utvecklingsarbeten i Malmö stad utifrån ett fokus på äldre

Nämndens insatser riktar sig främst till Malmöbor som är äldre. Nämndens verksamheter möter dock en bråkdel av dessa Malmöbor. Endast 8,5 % av personer 65 år och äldre möts i verksamheterna som bedriver hemtjänst. Av Malmöbor 80 år och äldre har 30 % stöd i form av hemtjänst eller bor på ett särskilt boende. Många av dessa Malmöbor har ett stödbehov som kan kopplas till ansvarsområden hos olika nämnder och det finns mycket som kan göras för att stärka självständigheten innan de har behov av insatser från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden.

För att nämnden ska fortsätta klara sitt uppdrag och samtidigt ha utrymme för att göra nödvändiga omställningar krävs insatser från staden. Detta innebär en helhetssyn och starkt samarbete mellan stadens förvaltningar och med regionen, civilsamhället samt med andra aktörer. Det handlar om att synliggöra målgruppens behov och tydliggöra respektive nämnds ansvar att bidra till mer självständighet för hälsa-, vård- och omsorgsnämndens målgrupp. Ett gott åldrande och självständighet främjas av att det finns ett generellt förebyggande arbete i staden ur ett livsloppsperspektiv. Områden som nämnden ser behöver utvecklas är framför allt boende, deltagande i samhället, trygghet och delaktighet samt ofrivillig ensamhet. Arbetet med "Malmömodellen för kontinuitet" bör utvecklas för att öka personalkontinuiteten hos äldre med hemtjänst. Nämnden ser positivt på de arbeten som startats övergripande i staden och ser att det är av vikt att nämnden involveras och att målgruppens behov synliggörs i stadens prioriteringar och satsningar.

Lokal utveckling

Inom uppdraget kring lokal utveckling är målet att till år 2030 stärka delaktigheten, samordna stadens insatser för bättre ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden, öka tryggheten och främja närdemokratin. Arbetet samordnas från fritidsförvaltningen. Målet är att i en inkluderande process mellan förvaltningar, bolag, företag och civilsamhälle skapa en gemensam bild av lokala behov för att rikta insatser rätt i staden. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ser flera utvecklingsmöjligheter inom uppdraget utifrån att stärka äldres delaktighet och livskvalitet i olika delar av

staden. Lokal utveckling innebär också möjlighet att stärka stadens livsloppsperspektiv och utveckla det hälsofrämjande och förebyggande arbetet för alla åldersgrupper. Ett sådant arbete bidrar till större hälsa och självständighet för nämndens målgrupp,

Åldersvänliga städer

Arbetet utifrån Malmö stads medlemskap i WHO:s globala nätverk för åldersvänliga städer och samhällen har stor bäring för förvaltningens målgrupp. Dels i möjliggörandet av ett aktivt och hälsosamt åldrande för Malmöborna men arbetet har också stor potential till att bidra till att äldre Malmöbor får sina mänskliga rättigheter uppfyllda. Nämnden ser framemot att stadens fokus på frågorna kommer att öka. Det är av stor vikt att hälsa-, vård och omsorgsnämnden involveras redan från starten av detta arbete.

Hållbar utveckling

Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen är en central del av Malmö stads budget. Hållbar utveckling innebär att verksamheter bedrivs och utvecklas på ett sätt som bidrar till ett mer hållbart Malmö – ekologiskt, socialt och ekonomiskt. För hälsa-, vård- och omsorgsnämnden innebär det att hållbarhetsperspektivet integreras i både det dagliga arbetet och i den långsiktiga planeringen. Det kan till exempel handla om att minska matsvinn, och fortsätta inhandla ekologiskt, vilket både sparar resurser och minskar klimatpåverkan. Det handlar också om att säkerställa en likvärdig tillgång till vård och omsorg i hela staden. Genom att ställa om till mer förebyggande insatser, öka digitaliseringen och satsa på kompetensutveckling skapas förutsättningar för en robust och kostnadseffektiv äldreomsorg som möter framtidens behov. Nämndens arbete med att uppnå kommunfullmäktiges mål bidrar till en hållbar utveckling.

Malmö Möts

Malmö Möts är ett koncept för att samla, synliggöra och stärka stadens arbete med demokrati, mänskliga rättigheter och antirasism. Genom samverkan med civilsamhälle, politik, akademi och internationella aktörer skapas en plattform för kunskapsutbyte, ungas engagemang och gemensam utveckling. Malmö Möts samordnas av kommunstyrelsen och ska bidra till målet att göra Malmö till världens mest demokratiska stad.

Hälsa-, vård och omsorgsnämnden engagerar sig aktivt i arbetet för att säkerställa att demokratifrågor integreras i det dagliga arbetet, när alla målgrupper och stärker invånarnas delaktighet och förtroende. Malmö Möts utgör därför en viktig prioritering under kommande år.

Bostadsförsörjning

Fram till år 2034 förväntas 22 000 nya hushåll tillkomma i Malmö, vilket skapar ett demografiskt bostadsbyggnadsbehov på omkring 2 000 bostäder per år. De senaste årens avstannade bostadsbyggande kan på sikt innebära att det uppstår en ny generell bostadsbrist. Efter en period med hög inflation bedöms hushållens köpkraft ha förskjutits till 2015 års nivå och det bedöms ta lång tid innan återhämtning sker. Runt 2020 skedde en relativt stor nyproduktion i Malmö. Dessa två faktorer har tillsammans lett till

att det i Malmö nu finns ett visst överutbud av främst dyra nyproducerade eller nyrenoverade bostäder, samtidigt som många hushåll har svårt att tillgodose sitt bostadsbehov. För gruppen äldre är de främsta utmaningarna att ha en lämplig bostad som stödjer ett självständigt åldrande över tid och som är möjligt att behålla om hushållets sammansättning förändras eller hälsan blir sämre. Kunskap om målgruppen behov är därför av största vikt och nämnden kommer tillsammans med övriga socialnämnder, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden utveckla samarbetet för att i högre grad ta tillvara och tillgodose de sociala aspekterna för att främja jämlika och goda lokala livsmiljöer.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Effektivt nyttjande av resurserna

Staden och nämnden kan stå inför krav på effektiviseringar som är så pass omfattande att det snarare handlar om prioriteringar. Nämnden anser att dessa prioriteringar bör göras både centralt i staden och inom nämnderna, med hänsyn till lagstadgade och icke lagstadgade uppdrag. Prioriteringar bör vara uttalade, kunna motiveras och vägas mot varandra och kommuniceras till Malmöbon på ett tydligt och transparent sätt. Prioriteringar behöver ses ur både kortsiktiga och långsiktiga perspektiv för att undvika ökade kostnader längre fram.

Utifrån de utmaningarna och det omställningsarbetet nämnden står inför sker ett aktivt arbete för att säkerställa ett effektivt nyttjande av resurserna. Åtgärder som förbättrar hälsan, framför allt bland äldre, kan minska det samlade behovet hälso- och sjukvård och äldreomsorg i befolkningen framöver. Då kommer kostnaderna för att möta behovet från en åldrade befolkning stiga mindre än förväntat.[6][7]

Behovet av kommunal hälso- och sjukvård är större i socioekonomiskt svaga områden. En tidigare granskning av patientjournaler visar till exempel att det finns en 50% förekomst av diabetes hos de patienter som bor i stadsdelen Rosengård och är inskrivna i hemsjukvården. När andelen äldre ökar i områden där behoven är större, riskerar kostnader öka ytterligare om inte särskilt fokus läggs på att säkerställa likvärdiga förutsättningar.

Nämnden avser att arbeta med prognostiseringar över var i Malmös områden nämndens målgrupp kommer bo de kommande åren. Det ger nämnden möjlighet att långsiktigt planera att tillgång till vård och omsorg är likvärdig och finns på rätt plats. Genom att göra välgrundade prioriteringar var i staden nämndens utbud behöver utökas eller förändras utifrån till exempel befolkningsprognoser och analyser kan existerande hälsoskillnader jämnas ut, vilket leder till att den samlade hälsovinsten ökar.

Nya arbetssätt för att skjuta upp behovet

För att säkerställa ett effektivt användande av resurserna kommer nämnden under 2026 och framåt ha ett stort fokus på att undersöka och implementera nya insatser och arbetssätt för att öka självständighet och skjuta upp behovet hos äldre Malmöbor. Nämnden arbetar med att ställa

om organisationen och utveckla arbetssätt för att möta målgruppen i ett tidigare skede och erbjuda andra typer av stöd. Omställningen innebär att omfördela befintliga och nya resurser till att även nå en målgrupp och individer som inte nås idag.

De aktiviteter och åtgärder som nämnden kommer fokusera på ligger också i linje med den nya socialtjänstlagen som träder i kraft 1 juli 2025. Den nya lagstiftningen betonar förebyggande arbete och planering av insatser för den enskilde med fokus på tidiga och förebyggande insatser, att socialtjänsten ska vara lätt tillgänglig, med möjlighet till insatser utan behovsprövning och att arbetet ska vara kunskapsbaserat och av god kvalitet.

Nämnden arbetar sedan tidigare med bland annat med att motverka ofrivillig ensamhet och utvecklar arbetet med att möta personer med kognitiv svikt i ett tidigt skede tillsammans med Minnesmottagningen i Region Skåne. Det finns därtill ett nämndsuppdrag att ta fram förslag på framtida lokalisering av mötesplatsen Seniorum i Rosengård med syftet att på sikt kunna implementera konceptet Seniorens hus i Rosengård. Dessa arbeten fortgår även under 2026.

Säkerställa rätt kompetens för framtida utmaningar

Den demografiska utvecklingen ställer krav på att rätt kompetens finns på rätt plats och nyttjas på rätt sätt inom alla nämndens verksamheter. Det innebär att använda undersköterskor och legitimerad personals kompetens på bästa sätt. Exempelvis genom att dela på uppdrag gällande städ och omvårdnad, där båda idag utförs av undersköterskor. Detta kan innebära anställning av nya befattningar i de verksamheter som möter brukare.

En utredning gällande översyn av administration har genomförts under 2024 och 2025. Utredning konstaterar att det finns viss kompetens som saknas för att möta framtida behov och att det bör ske en kompetensväxling. Det handlar exempelvis om kompetens kring data och informationsdrivna verksamheter, den ökade användningen av artificiell intelligens (AI) och en mer utbredd välfärdsbrottslighet. Nämnden kommer fortsätta arbetet med att säkerställa rätt kompetens i samtliga verksamheter under 2026 och framåt.

Utmaning med långsiktig planering i samarbeten med civilsamhället

Nämnden samverkar med civilsamhället och andra offentliga aktörer för att driva på en samhällsutveckling och stadsplanering som prioriterar den äldres behov och som möjliggör ett självständigt liv. I den nya socialtjänstlagen står att kommunen ska planera sina insatser för enskilda, med särskilt fokus på tidiga och förebyggande insatser. För att driva omställningen framåt behöver det förebyggande och hälsofrämjande arbetet stärkas inom hela nämndens ansvarsområde och nya arbetssätt utforskas löpande. Det innebär att exempelvis söka nya samarbeten med nya aktörer så som ideell sektor och civilsamhället. En förutsättning att skapa samspel med ideell sektor och staden i övrig är att ha finansiering under längre tid som möjliggör en långsiktighet i samarbetet. Flertalet av omställningssatsningarna finansieras med stimulansmedel som beviljas

från år till år. För skapa stabila och långsiktiga samarbeten behöver en långsiktig finansiering säkerställas. Därtill krävs det organisationsformer för att säkerställa att samarbeten kan utvärderas utifrån sin effektivitet.

[6]Redo för framtiden? | Vård- och omsorgsanalys

[7]Fördjupad analys av äldreomsorgsbehovet | SKR

Samarbete för kvalitetsutveckling och större självständighet hos äldre Malmöbor

Äldreomsorgen i Sverige har ett flertal utvecklingsområden som kräver samtidig omställning för att få en kvalitativ och effektiv helhet utifrån lagstiftning och reglemente. Det innebär nya och innovativa arbetssätt som kräver medarbetarnas engagemang och kunskap. Malmö stad behöver tillsammans arbeta för att omställningen möjliggörs.

Mänskliga rättigheter i fokus för en tillgänglig och jämlik omsorg

Att säkerställa alla individers mänskliga rättigheter är en grundläggande uppgift för all offentlig verksamhet. För hälsa-, vård- och omsorgsnämnden innebär det att fortsätta arbetet med att göra vård och omsorg tillgänglig för alla, på lika villkor. Den nya socialtjänstlagen stärker individens rättigheter och ställer krav på en mer tillgänglig, förebyggande och jämlik socialtjänst.

Tillgänglighet handlar både om fysiska, språkliga och digitala aspekter. Genom att utveckla digitala lösningar som är inkluderande och användarvänliga kan fler ta del av information och stöd utifrån sina egna förutsättningar. Det gör att nämnden även kan möta krav om digital tillgänglighet från Malmöbor idag och framöver.

Likvärdighet i tillgången till vård och omsorg över hela staden är avgörande för att motverka ojämlikhet. Oavsett var i Malmö den enskilde bor, eller vilken bakgrund personen har, ska rätt till stöd och omsorg vara densamma. Genom att främja självständighet och delaktighet stärker nämnden individens rätt att leva ett värdigt liv, i enlighet med både de mänskliga rättigheterna och den nya socialtjänstlagen.

Välfärdsutveckling och digital infrastruktur

Höjd ambition och nya behov kopplat till infrastruktur som bland annat datalager och integrationsmöjligheter innebär att stadens centrala IT-organisation behöver öka sitt fokus och sina leveranser inom dessa områden. Nämnden har även höjt ambitionen gällande att bättre utnyttja den data nämndens verksamheter producerar i beslutsfattandet. Detta ställer krav på underliggande infrastruktur men kan även innebära att nämnden behöver nya arbetssätt samt ny kompetens inom dataområdet.

Ökat fokus på välfärdsutveckling och nya arbetssätt som bland annat stöds av införande av välfärdsteknik innebär att behovet av systemförvaltning, drift och hantering av logistik kopplat till tekniken ökar. Redan idag är frågan om tillgång till support för medarbetare på kvällar, nätter och helger aktuell. I takt med att mer teknik används av både medarbetare och brukare kommer även behovet av support att öka. Det kommer även finnas ett

behov av support för både medarbetare och brukare dygnet runt och året runt.

Arbetet med att upphandla nya verksamhetssystem har påbörjats och under 2026 kommer fokus vara att förbereda för att annonsera upphandlingen. Upphandlingen och implementeringen av nya verksamhetssystem inom nämndens samtliga verksamheter kommer ta både tid och resurser i anspråk under innevarande och nästa mandatperiod. Verksamheterna behöver vara förberedda på att frigöra medarbetares tid för att delta i arbetet och klara implementeringen.

Bostäder för att bibehålla självständighet bland äldre Malmöbor

Arbetet med bostadsförsörjning i Malmö stad ska bidra till att Malmö har en attraktiv och inkluderande bostadsmarknad och att bostadsbyggande svarar mot den demografiska utvecklingen och olika gruppers varierande köpkraft, efterfrågan och behov, i alla delar av staden. Bostadsförsörjningen i staden ska inriktas på att förbättra situationen för utsatta grupper så att fler kan få tillgång till en god bostad och goda bostadsmiljöer till rimlig hyra i en mer blandad stad.

Bostadsförsörjningen är en del av samhällsplaneringen och i hög grad en samordningsfråga snarare än en sektorsfråga, vilket kräver ett långsiktigt strategiskt och samordnat arbete mellan flera nämnder i staden för att just utsatta grupper ska få sina bostadsbehov tillgodosedda. Socialtjänsten ska medverka i samhällsplaneringen och bidra med kunskap om levnadsförhållanden för olika grupper i Malmö. Eftersom bostäder byggs och hyrs ut på en marknad som styrs av mekanismer som ofta inte är till gagn för socialnämndernas målgrupper behöver nämnden på olika sätt främja dessa gruppers rättighet till en bostad som tillgodoser deras behov.

För hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har bostadsförsörjningen flera dimensioner som påverkar nämndens uppdrag. Om fler äldre Malmöbor kan bo så att deras självständighet bevaras har det potential att minska andelen av äldre som har behov av insatser från nämnden. Valfärden i stort och äldreomsorgen i synnerhet har stora utmaningar kopplat till kompetensförsörjning och staden behöver vara både attraktiv att arbeta i och bo i för att främja kompetensförsörjningen inom valfärden. Detta kan vara en utmaning på en bostadsmarknad med brist på hyresrätter i det lägre kostandsspannet och ett överskott av nybyggnation med höga hyror. Samtidigt har hyresnivåerna generellt ökat i förhållande till lönenivåerna inom yrkesgrupper som är avgörande för äldreomsorgen.

Nämnden har medverkat i framtagandet av stadens bostadsförsörjningsprogram och flertalet kommande åtgärder med såväl Stadsbyggnadsnämnden, Kommunstyrelsen och Tekniska nämnden pågår för att tillgängliggöra fler bostäder för äldre i Malmö.

Ändamålsenliga lokaler

Att säkra tillgång till ändamålsenliga lokaler är fortsatt viktigt. Innan 2033 behöver nämnden 400 nya platser på vård- och omsorgsboenden. Det ställer krav på ett gediget förarbete och funktionsprogram men även att

frågan om äldres plats i samhället lyfts upp i staden. Därtill krävs att mark finns tillgängligt på platser i staden där äldre vill bo och leva.

Nämnden avser att inom ramen för stadens bostadsförsörjningsprogram och angivna åtgärder delta i arbetet för tekniska nämndens åtgärd som avser att utveckla arbetssätt som tillgodoser markbehovet för utbyggnad av biståndsbedömda bostäder för socialnämndernas verksamheter. Nämnden kommer även delta i stadsbyggnadsnämndens åtgärd att etablera en arbetsordning för lokalisering av biståndsbedömda bostäder på lång och kort sikt.

Arbetet med ändamålsenliga lokaler är fortlöpande med fokus på underhåll och funktionalitet. Nämndens verksamheter har identifierat att samlokalisering i större utsträckning än idag kan leda till bättre gemensamt nyttjande av resurser och ökad samverkan. Idag pågår arbete med den första hemtjänsthubben där olika verksamheter ska dela lokaler för att bättre kunna samarbeta och hjälpas åt. Om hemtjänsthubben ger önskad effekt kan det bli aktuellt fler, då behöver nämnden identifiera var i staden dessa hubbar ska lokaliseras för att fungera på ett bra sätt.

Kompetens och kvalitet i fokus för framtidens insatser

För att säkerställa att nämnden framöver kan möta behov och önskemål hos äldre i Malmö och för att nyttja medarbetares kompetens rätt är ett sätt att prioritera och/eller dela arbetsuppgifter. Detta kan exempelvis handla om att dela upp serviceinsatser som nämnts ovan. Nämnden har påbörjat dialoger med serviceförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen för att se vilka möjligheter och vilket intresse som finns.

Hemsjukvård för personer med personlig assistans

Efter en genomlysning av funktionsstödsnämndens ekonomi, på uppdrag av kommunfullmäktige, framkom att den totala kostnaden för hemtjänst har ökat hos funktionsstödsnämnden sedan nämnden tog över utförandet för sin målgrupp. Ansvarig för genomlysningen föreslog att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden skulle ta tillbaka utförandet av hemtjänst för målgruppen. Efter en riskanalys inkluderades även hemsjukvården i tjänsteköpet. Nämnden har tagit över all hemsjukvård för personer som har hemtjänst och för övriga personer som har hemsjukvård men som inte har hemtjänst.

Gruppen som har personlig assistans har i vissa fall hemsjukvård. Gruppen har särskilda behov som skiljer sig från hälsa-, vård- och omsorgsnämndens ordinarie målgrupper vilket kräver ny kompetens. Nämnden planerar för att ta över hemsjukvården även för denna grupp.

Stärka konkurrenskraften

För att möta framtidens behov inom äldreomsorgen krävs en målmedveten satsning på att stärka nämndens konkurrenskraft som arbetsgivare. Genom att säkerställa en långsiktigt hållbar lönebildning, förbättra chefers organisatoriska förutsättningar och investera i kompetensutveckling skapas attraktiva arbetsvillkor som gör det möjligt att behålla, rekrytera och utveckla medarbetare med rätt kompetens.

Lönebildning

Lönebildningen ska skapa goda förutsättningar att behålla, rekrytera och utveckla medarbetare med rätt kompetens och bidra till att verksamheterna når målen. Arbetsmarknadsprognoser indikerar arbetskraftsbrist i flera av nämndens största yrkesgrupper under de kommande åren. Nämnden upplever redan idag svårigheter i kompetensförsörjningen av flera kritiska yrkesgrupper. För att kunna möta dessa utmaningar och säkerställa en hållbar kompetensförsörjning krävs tillräcklig finansiering för att genomföra nödvändiga lönejusteringar, både inom yrkesgrupper och i förhållande till andra.

Behov av att minska löneskillnader och förbättra lönestrukturen

Nämnden behöver fortsätta att förbättra lönestrukturen genom att årligen fastställa mål för önskvärd lönestruktur. För att undvika en alltför sammanpressad lönestruktur och i stället främja en ökad lönespridning krävs finansiering av riktade insatser.

Flera yrkesgrupper inom nämndens kärnverksamhet har omotiverat lägre medellöner än stadens genomsnitt i samma arbetsvärderingsintervall. För att minska dessa omotiverade löneskillnader krävs en ökning av medellönen i flera av nämndens yrkesgrupper. Detta är en nödvändig investering för att säkerställa att nämnden kan behålla och attrahera kvalificerade medarbetare i äldreomsorgen.

Delade turer

Nämnden har uppdraget att successivt fasa ut delade turer. Flera olika lösningar kommer krävas. Nämnden fortsätter det påbörjade arbetet under kommande år.

Chefstäthet

I dagsläget finns det chefer i nämndens kärnverksamhet med ansvar för alltför stora personalgrupper, ofta över 40–50 medarbetare. Detta begränsar möjligheten till ett närvarande ledarskap, vilket i sin tur påverkar arbetsmiljö, personalhälsa och kvaliteten i omsorgen negativt. Forskning visar att stora kontrollspann, det vill säga antalet underställda per chef, leder till ökad stress, högre sjukfrånvaro och sämre förutsättningar för ett hållbart ledarskap.

Malmö stad har beslutat om ett riktvärde om max 30 medarbetare per chef senast år 2030. För att ta reda på vad som är en rimlig nivå i nämndens verksamheter kommer verktyget Chefoskopet att användas under 2026. Det används i hela Malmö stad för att kartlägga chefers organisatoriska förutsättningar. Resultatet blir ett underlag i bedömningen av hur många medarbetare varje chef bör ha. Detta är ett viktigt steg mot att skapa långsiktigt hållbara arbetsvillkor i äldreomsorgen. För att nå målet krävs investeringar i fler chefer. Kostnaderna tros delvis vägas upp av minskad sjukfrånvaro, lägre personalomsättning och förbättrad vårdkvalitet, men kommer att kräva finansiering.

Att minska antalet medarbetare per chef är en jämställdhetsfråga. Äldreomsorgen är en kvinnodominerad sektor där organisatoriska

förutsättningar ofta är sämre än i mansdominerade verksamheter. Genom att stärka ledarskapet bidrar nämnden till mer jämlika arbetsvillkor och ökad attraktivitet i yrket.

Kompetensutveckling

För att säkerställa en långsiktigt hållbar äldreomsorg krävs fortsatta investeringar i kompetensutveckling. Kompetensutveckling inom äldreomsorgen är inte en tillfällig åtgärd men finansieras till stor del av tidsbegränsade statsbidrag. Den statliga satsningen Äldreomsorgslyftet finansierar i dag grundutbildning till undersköterska, kurser i svenska språket och vidareutbildning inom bland annat demensvård för nämndens omvårdnadspersonal. Behoven av att genom dessa och andra insatser investera i befintlig personal och stärka kompetensen kommer även fortsättningsvis att vara stora.

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/ samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2026? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Äldreomsorgen befinner sig i en föränderlig omvärld. En stor del av befolkningen förväntar sig att äldreomsorgen även framöver ska tillgodose den äldre befolkningens behov i större eller åtminstone lika stor utsträckning som idag. Antalet äldre Malmöbor (69+) förväntas öka med nästan 9 500 personer fram till år 2035. Livslängden ökar och utvecklingen visar på ett mer omfattande vårdbehov. Under 2025 träder den nya socialtjänstlagen i kraft som kräver en förändring i arbetssätt där större fokus läggs på förebyggande arbete.

Ekonomiska effekter genom samarbete med andra

För att driva omställningen med det förebyggande arbetet framåt behövs samarbeten med aktörer inom civilsamhället. En förutsättning för detta är en finansiering som möjliggör en långsiktighet i samarbetet. Idag finansieras detta med riktade statsbidrag som beviljas från år till år.

En samlad hemtjänst inom staden är genomförd där nämnden har tagit över utförandet av hemtjänst för funktionsstödsnämndens brukare. Ett arbete pågår med övertag av även hemsjukvård för funktionsstödsnämndens brukare.

Förändringar som innebär ökade kostnader eller minskade intäkter

Delar av nämndens verksamhet finansieras med riktade statsbidrag vilket riskerar att leda till en underfinansierad verksamhet på sikt när bidragen dras in. I översynen av utjämningsystemet föreslår kommittén i betänkandet att 17 riktade statsbidrag ska inordnas i det generella statsbidraget från och med januari 2026. Två av dessa statsbidrag berör nämndens verksamhetsområde, statsbidrag för att säkerställa en god vård och omsorg om äldre och statsbidrag för att förebygga ofrivillig ensamhet bland äldre. För 2025 erhåller Malmö stad 98,9 mkr avseende statsbidraget för att säkerställa en god vård och omsorg om äldre, varav nämnden erhåller 97,1 mkr. Statsbidraget för att förebygga ofrivillig ensamhet föregås av projektansökan där det ännu inte finns beslut om tilldelade medel för 2025. Statsbidraget för att säkerställa en god vård och omsorg om äldre har funnits sedan 2021. Första året hanterade Malmö stad det som ett generellt statsbidrag och nämnden erhöll kommunbidrag. Från och med 2022 minskade nämndens kommunbidrag och nämnden erhöll i stället bidraget direkt från Socialstyrelsen. Då detta är medel som nämnden först fick som

kommunbidrag och som har funnits under flera år och till ett stort belopp finansierar detta inte engångsinsatser i nämndens verksamheter utan numera ordinarie verksamhet. Detta innebär att nämnden är i behov av motsvarande kommunbidragsökning om det riktade statsbidraget övergår till ett generellt statsbidrag.

Omställningen på flera plan som nämndens verksamheter ställs inför behövs för att finansiera ökade kostnader inom ett flertal områden.

Omställningsarbetet för att möta morgondagens behov hos de äldre Malmöborna kommer ske samtidigt som nämnden fortsatt arbetar med att säkerställa att dagens brukare får sina behov tillgodosedda. Nämnden arbetar med att ställa om organisationen för att möta målgruppen i ett tidigare skede och behöver då omfördela befintliga och nya resurser till att även nå en målgrupp som nämnden idag sällan eller inte alls möter. Målsättningen är att öka självständigheten och på sikt skjuta upp behovet hos äldre Malmöbor.

Vårdtyngden hos brukare och patienter ökar. Inom hemtjänsten och särskilt boende krävs allt oftare dubbelbemanning och inom hälso- och sjukvårdsverksamheten har kategorin avancerad hemsjukvård ökat vilket visar på hur vårdtyngd och komplexitet ökat hos nämndens målgrupp.

Malmö stad har beslutat om ett riktvärde om max 30 medarbetare per chef senast 2030. I dagsläget har många chefer i förvaltningen över 40-50 medarbetare.

Nämnden behöver fortsatt investera i kompetensutveckling. Idag sker kompetensutveckling till största delen med tidsbegränsade statsbidrag.

Nämnden behöver fortsätta minska löneskillnader och förbättra lönestrukturen.

Nämnden har i uppdrag att successivt fasa ut delade turer. För att klara omställningen på alla boenden krävs personalförstärkning lördagar och söndagar. Hur stor kostnadsökningen blir är beroende på val av lösningar. Troligen behöver förvaltningen arbeta med olika lösningar för att fasa ut delade turer.

Ett arbete pågår kring att säkra ändamålsenliga lokaler för nämndens verksamheter. 400 nya platser på vård- och omsorgsboenden behövs innan 2033 samtidigt som en del av nämndens övriga lokaler inte fullt ut är ändamålsenliga.

Pågående eller planerade förändringar inom nämndens verksamhet som innebär lägre kostnader eller ökade intäkter

Utifrån de utmaningar och omställningsarbete nämnden står inför sker ett aktivt arbete för att säkerställa ett effektivt nyttjande av resurserna.

Ett intensivt arbete pågår sedan tidigare inom förvaltningen för att tillse att egen verksamhet vid varje tidpunkt är rätt dimensionerad utifrån Malmöbons behov. Under 2024 avvecklades ett korttidsboende och två

dagverksamheter är tillfälligt pausade. Ett arbete pågår för att minska ledtiderna vid inflyttning på särskilt boende. Hälsa- och sjukvårdsverksamheten inom förvaltningen redovisar fortfarande underskott. Arbetet pågår med att minska behovet av externa bemanningssjuksköterskor samtidigt som verksamhetens uppdrag ses över.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATS BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Säkerställa en god vård och omsorg om äldre personer	Socialstyrelsen	97 142	0
Äldreomsorgslyftet	Socialstyrelsen	38 732	35 000
En god och nära vård	Socialstyrelsen	19 614	15 000
En mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst	Socialstyrelsen	7 500	10 000
Hälsosamtal för äldre	Socialstyrelsen	2 224	2 000
Stärka kommunernas arbete med socialtjänsten och hälso-och sjukvårdens beredskap	Socialstyrelsen	1 500	?
Motverka ofrivillig ensamhet bland äldre	Socialstyrelsen	?	?
RIKTADE STATS BIDRAG	Summa	166 712	62 000

Övriga bidrag

ÖVRIGA BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Momsbidrag	Skatteverket	38 000	38 000
Varaktig vård	Migrationsverket	1 500	1 500
Investeringsbidrag	Länsstyrelsen Skåne	1 700	0
ÖVRIGA BIDRAG	Summa	41 200	39 500

Riktade statsbidrag

Säkerställa en god vård och omsorg om äldre personer

Statsbidragets syfte är att möjliggöra förbättringar och utveckling av verksamheten. 4 miljarder fördelas till kommunerna varje år. Malmös tilldelning 2025 var 98 941 tkr varav Hälsa-vård och omsorgsnämnden tilldelning var 97 142 tkr. I översynen av utjämningsystemet föreslår kommittén i betänkandet att detta statsbidrag ska inordnas i det generella statsbidraget från och med januari 2026. Statsbidraget har funnits sedan 2021. Första året hanterade Malmö stad det som ett generellt statsbidrag och nämnden erhöll kommunbidrag. Från och med 2022 minskade nämndens kommunbidrag och nämnden erhöll i stället bidraget direkt från Socialstyrelsen.

Äldreomsorgslyftet

Statsbidraget syftar till att stärka kompetensen inom kommunalt finansierad vård och omsorg genom att ge ny och befintlig personal möjlighet att

genomgå utbildning på betald arbetstid. Statsbidraget ska finansiera lönekostnaden för den tid som den anställde är frånvarande på grund av studier. 1,7 miljarder fördelas till kommunerna varje år och satsningen sträcker sig till och med 2026. Malmös tilldelning 2025 är 40 883 tkr varav Hälsa- vård och omsorgsnämndens tilldelning är 38 732 tkr.

En god och nära vård

Regeringen har beslutat om en ny förordning om statsbidrag till regioner och kommuner för att stärka omställningen till god och nära vård. Tidigare år skedde utbetalning och redovisning via Skånes Kommuner från och med 2025 har Socialstyrelsen ansvaret för anvisningar och rekvisering av medlen. 750 mkr fördelas till kommunerna. Omställningsarbetet ska vara klart 2027. Malmös tilldelning 2025 är 30 175 tkr varav Hälsa-vård och omsorgsnämndens tilldelning är 19 614 tkr.

En mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att betala ut statsbidrag till kommunerna för att, inför införandet av en ny socialtjänstlag, stödja kommunerna i omställningen till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. 2025 fördelas 1,1 miljarder till kommunerna för bemanning och kompetenshöjande insatser för att verka i linje med den nya socialtjänstlagens syfte och att på olika sätt stärka förutsättningarna för att verksamheten ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Under perioden 2026-2028 avsätts 2,2 miljarder årligen. Malmös tilldelning 2025 är 34 339 tkr varav Hälsa-vård och omsorgsnämnden tilldelas 7 500 tkr.

Hälsosamtal för äldre

Statsbidragets syfte är att motverka ensamhet bland äldre genom hälsosamtal. 97 mkr fördelas till kommunerna 2025. Malmös tilldelning är 2 224 tkr. Regeringen avsätter 100 mkr per år.

Stärka kommunernas arbete med socialtjänsten och hälso-och sjukvårdens beredskap

Syftet med statsbidraget är att kommunerna ska kunna genomföra åtgärder för att stärka socialtjänsten och hälso- och sjukvårdens beredskap så att verksamheterna kan upprätthållas under höjd beredskap. För 2025 fördelas 280 mkr. Malmös tilldelning är 4 802 tkr varav Hälsa- vård och omsorgsnämnden tilldelas ca 1 500 tkr.

Motverka ensamhet bland äldre

Statsbidrag för projekt med syfte att stödja och underlätta för äldre att delta i sociala och hälsofrämjande aktiviteter med likasinnade inom sitt intresseområde. Regeringen har avsatt 48,5 mkr. 2024 ansökte Malmö om 2 475 tkr och beviljades 545 tkr. 2025 har Malmö ansökt om 2 045 tkr. Socialstyrelsen har ännu inte beslutat om tilldelning.

Övriga bidrag

Investeringsbidrag

Investeringsbidrag avseende särskilda boendet Soltofta. Bidraget upphör 2025.

Begäran om investeringsram

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2026 samt plan för 2027-2031 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Inventarier/Lokalanpassningar	45 000	35 000	45 000	35 000	55 000	35 000
Summa investeringsram	45 000	35 000	45 000	35 000	55 000	35 000

Arbetet med att inventera förvaltningens samtliga lokaler utifrån ombyggnadsbehov, underhåll och renoveringsbehov samt utifrån infrastruktur för välfärdsteknik fortskrider. Syftet är att få till en sammanhållen investeringsstyrning.

För 2026 äskar nämnden en investeringsram på 45 000 tkr.

2028 planeras för ett nytt gruppboende och 2030 planeras det för ytterligare två gruppboenden.

Budgetskrivelse 2026

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Förändringar i omvärlden.....	4
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	13
Kommunbidrag	22
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	25
Begäran om investeringsram.....	27
Investeringsram	27

Sammanfattning

Kommunstyrelsens budgetskrivelse är ett underlag inför beredningen av förslag till kommunfullmäktiges budget. Budgetskrivelsen redovisar de utmaningar som har identifierats för kommunstyrelsen från 2026 och framåt samt verksamhetens planerade utveckling för att möta identifierade utmaningar och behov – både i den egna verksamheten och till viss del inom nämnder, bolag och kommunalförbund.

Malmö fortsätter att växa, om än i en lägre takt än tidigare, vilket skapar möjligheter men även utmaningar. Förändringar i demografin med en åldrande befolkning ställer nya krav på välfärdsutvecklingen och kompetensförsörjningen. Malmös roll blir allt viktigare som den naturliga motorn i regionen och ställer krav på ökat samarbete över kommun- och nationsgränser för att tillvarata det strategiska lägets potential och för att främja en hållbar och inkluderande tillväxt.

Malmö stad har höga ambitioner att vara ett föredöme gällande arbete för bättre klimat och miljö. Malmö är också en kustnära stad som inför kommande klimatförändringar behöver utveckla kustskydd och resiliens.

Samhällsklimatet - internationellt, nationellt och lokalt - präglas av oförutsägbarhet, en ökad polarisering och snabba förändringar. Det oroliga omvärldsläget med en osäker handelssituation och pågående konflikter runt om i världen har en betydande inverkan även på Malmö och kommunens verksamhet. Den globala osäkerheten påverkar även den lokala ekonomin. Händelseutvecklingen i omvärlden sker snabbt och kommer under 2026 ha en fortsatt påverkan på kommunstyrelsens prioritering att stärka Malmös förmåga inom krisberedskap och civilt försvar.

Med den övergripande målsättningen om att bygga Malmö helt är den samlade riktningen för kommunstyrelsen under 2026 att skapa förutsättningar för att bygga Malmö starkt och resiliert.

Rapportens struktur är avhängig de anvisningar inom ramen för Malmö stads budget- och uppföljningsprocess som nämnderna har att förhålla sig till, varför viss upprepning kan förekomma.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2026 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Osäkert omvärldsläge påverkar lokala förutsättningar

Det rådande globala omvärldsläget präglas av ökad osäkerhet, med väpnade konflikter och geopolitiska spänningar som påverkar även lokala förutsättningar. Internationella störningar i leveranskedjor och en mer instabil och oförutsägbar handelssituation påverkar det lokala näringslivet – med följd effekter på sysselsättning, skatteunderlag och finansieringen av centrala samhällsfunktioner. Denna osäkerhet märks även i det allmänna välbefinnandet, där många Malmöbor påverkas direkt eller indirekt.

Samtidigt som befolkningstillväxten i Skåne som helhet väntas avta, är bedömningen att Malmö–Lund-regionen fortsatt har en stark attraktionskraft. Detta understryker behovet av att Malmö stad agerar med strategisk framförhållning för att tillvarata regionens position som tillväxtmotor, liksom de möjligheter som kan uppstå med anledning av det osäkra världsläget. Utvecklingen inom det skånska näringslivet visar på utmaningar, särskilt i nordvästra Skåne, där sysselsättningen minskar inom flera branscher. Förväntningarna på Malmö stads regionala ledarskap från andra kommuner i Skåne har ökat och möjliggör genomslag för Malmöns prioriteringar. Malmö står inför uppgiften att fortsatt skapa förutsättningar för ett dynamiskt näringsliv, ett inkluderande samhälle och en motståndskraftig ekonomi.

Bostadsbyggandet har bromsat in på grund av höga energipriser, dyra materialkostnader och sjunkande efterfrågan samt stor osäkerhet i det ekonomiska läget. Malmö stad har en viktig roll att stärka det strategiska sammanhanget, genom att agera långsiktigt i processer och innovativt möjliggöra stadsutveckling tillsammans med externa intressenter.

Exempel på pågående utvecklingsarbete inom stadsutveckling är arbetet med att utveckla Stadionområdet samt arbetet med ett nytt Konstmuseum i Kungsparken i Malmö.

Omvärldsläget påverkar även civilsamhällets villkor och handlingsutrymme. Ekonomisk instabilitet och konjunktursvängningar påverkar organisationers finansiering, inte minst genom minskat bidragsutrymme och osäkerhet kring framtida stöd, vilket riskerar att försvaga deras kapacitet och långsiktiga planering. En orolig omvärld med ökad polarisering påverkar även

samhällets behov av ett aktivt och utbrett civilsamhälle.

Förändrad demografi och utmaningar i kompetensförsörjning

Lägre befolkningstillväxt

Malmö har sedan början av 1990-talet varit Sveriges snabbast växande storstad. En stark befolkningsutveckling innebär stora möjligheter, men också utmaningar. Utifrån den senaste befolkningsprognosen kan Malmös befolkning förväntas närma sig 400 000 invånare kring 2035. 2025 års prognos visar generellt på en lägre befolkningstillväxt än tidigare prognoser. Detta beror på ett minskat barnafödande, minskad inflyttning samt en något högre utflyttning.

Åldrande befolkning

Malmö står inför demografiska förändringar som kommer få påverkan på Malmö stads verksamhet framöver. Antalet och andelen äldre förväntas öka de närmsta 10 åren samtidigt förväntas antalet barn i för- och grundskoleåldern att minska på grund av låga födelsetal. Detta får effekter för planeringen för hela skolväsendet samt för hälsa, vård och omsorg, men även för samhällsutvecklingen i stort.

En åldrande befolkning ställer kommunal verksamhet inför omfattande utmaningar och förändringar. Kommuner behöver anpassa fysiska miljöer med tillgängliga offentliga platser, byggnader och transportlösningar. Bostadsplanering måste inkludera olika typer av boenden som möter äldres behov och den sociala infrastrukturen kräver också omställning för att motverka isolering och ensamhet bland äldre. Samtidigt ökar trycket på kommunal hälso- och sjukvård och att kommunikation och information behöver utformas med hänsyn till olika förutsättningar för att ta del av digitala tjänster.

Ekonomiskt innebär den demografiska förändringen utmaningar när skatteunderlaget påverkas av att färre är i arbetsför ålder samtidigt som kostnaderna för äldreomsorg troligen kommer att öka. Förändringen medför sannolikt ett växande behov av personal inom äldreomsorgen, vilket kräver långsiktig planering för kompetensförsörjning.

Utmaningar i kompetensförsörjning inom Malmö stad

Kompetensförsörjningen fortsätter att vara en stor utmaning för Malmö stad och offentlig sektor i Sverige. Genom investeringar i Malmö stads medarbetare via kompetensutvecklingsinsatser och lärande kan kommunen agera proaktivt för att minska personalomsättningen när konkurrensen om arbetskraften ökar och minska sårbarheten när personalomsättningen är hög. Kommunstyrelsen ser behov av insatser som främjar ett livslångt lärande där allt fler arbetar längre, och utveckling och utbildning av medarbetare när viss kompetens saknas.

Kommunstyrelsen tillsammans med övriga nämnder och bolag behöver fortsätta att värna och utveckla HR-gemensamma arbetssätt utifrån att

Malmö stad är *en* arbetsgivare.

Statlig påverkan på arbetsgivarpolitiken

Det pågår statliga utredningar som kan påverka arbetsgivarpolitiken och kompetensförsörjningen framöver. Bland annat angående genomförande av EU:s lönetransparensdirektiv som träder i kraft i juni 2026 och avser lönekartläggning från och med 2027. Det förväntas föranleda behov av utökat systemstöd samt uppdaterade riktlinjer och förändrat arbetssätt avseende lönekartläggning.

Utmaningar på arbetsmarknaden och kompetensförsörjning i näringslivet

Kompetensförsörjning är också en av näringslivets främsta utmaningar. Den kompetens som redan finns i staden behöver matchas bättre mot rätt arbetsgivare. Malmö stad fortsätter att samarbeta med näringslivet, region, andra organisationer och statliga myndigheter om yrkesutbildningar som matchar företagens kompetensbehov, men även för att få fler att söka sig till offentlig verksamhet.

Det försämrade läget på arbetsmarknaden kräver ytterligare fokus på att fortsätta utveckla insatser för att rusta Malmöborna, men även på att möjliggöra nyetableringar och expansioner av befintliga verksamheter för fler arbetstillfällen. Båda behöver ske i nära samverkan med myndigheter, lokala näringslivet och grannkommuner på båda sidor Öresund.

Ökade krav på beredskap, säkerhet och resiliens

Resilient Malmö

En osäker och snabbt föränderlig omvärld ställer ökade krav på motståndskraft och anpassningsförmåga. Malmö stad och Malmö behöver därför vara resiliens. Med resiliens menas kapaciteten hos ett system att hantera förändringar och fortsätta att utvecklas. Malmö stad och Malmö ska ha motståndskraft och anpassningsförmåga för att hindra eller minska konsekvenser för samhällets grundläggande skyddsvärden inför och vid en oönskad händelse. Detta gäller inom många områden, inte minst för Malmö som kuststad.

Krisberedskap och civilt försvar

Det pågår flera statliga utredningar inom krisberedskap och civilt försvar. Den nuvarande Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, föreslås ersättas med en ny lag som träder i kraft i januari 2027. Kommunerna och regionerna föreslås där få en omfattande utökning av ansvar. Det finns även förslag gällande utökade krav och möjligheter för bakgrundskontroller, registerkontroller och säkerhetsprövning av anställda. Kommande lagstiftning ska implementeras i Malmö stads rekryteringsprocess.

Motståndskraft i samhällsviktig verksamhet och livsmedelsförsörjning

CER-direktivet förväntas träda i kraft under 2025 genom lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare. Det kan resultera i att Malmö stad under 2026 har flera verksamheter som identifieras som kritiska verksamhetsutövare av en tillsynsmyndighet. Detta gäller även kommunala bolag och kommunalförbund.

En ny lag gällande livsmedelsberedskap väntas träda i kraft under 2025, vilket innebär krav på kommunen att analysera och planera för livsmedelsförsörjning. Som en effekt av detta kommer det vara viktigt att beakta hur osäkerhet i försörjningskedjor och på leverantörsmarknaden påverkar samhället generellt och inköpsområdet specifikt. Livsmedelsförsörjningen behöver utvecklas för samhället i stort. Flera projekt pågår inom staden för att öka resiliensen på området.

Ökade behov och krav på cybersäkerhet

Under 2026 behöver Malmö stad fortsatt göra anpassningar för att hantera EU:s NIS 2-direktiv. Lagstiftningen syftar till att uppnå en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen. De verksamheter inom kommunens organisation som omfattas ska bland annat bedriva ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete och vidta ett antal riskhanteringsåtgärder.

Arbete mot brott och oegentligheter i välfärden

Brott mot och oegentligheter i välfärden är fortsatt en utmaning för hela den offentliga sektorn. Välfärdsrelaterad brottslighet är fortsatt föremål för flera statliga utredningar. Områden i fokus framöver är risker för så kallade möjliggörare, korruptionsförebyggande arbete och möjligheter och risker med AI. Kommunstyrelsen ser även behov av att se över den samlade bidragsgivningen till civilsamhället och fortsatt arbete med att förebygga otillåten påverkan.

Från och med 1 juli 2025 görs ett tillägg i kommunallagen där det förtydligas att nämnderna ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten. Detta kommer sannolikt påverka hur kommunstyrelsen följer upp nämndernas arbete med intern kontroll.

Brottsförebyggande arbete

Kommunerna har en viktig roll i samhällets samlade brottsförebyggande arbete. En ny socialtjänstlag planeras träda i kraft 1 juli 2025, som syftar till att göra socialtjänsten mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad. Det förebyggande arbetet mot brottslighet ska tydliggöras.

Brottsförebyggande rådet har fått i uppdrag av regeringen att ge stöd till kommuner i syfte att öka kommunernas kunskap om näringslivets roll i det brottsförebyggande arbetet, hur näringslivet kan bidra, samt vilka verktyg som kommuner kan använda sig av i samverkan med näringslivet. Uppdraget ska redovisas i mars 2026.

Klimat, hållbarhet och tillväxt

Behov av ökad takt på utsläppsminskning

Malmö stad har höga ambitioner om att vara ett föredöme gällande arbete för bättre klimat och miljö. Malmö stads mål är att utsläppen av växthusgaser i Malmös geografiska område ska ha minskat med 70 procent fram till 2030, men utsläppsminskningstaken går långsammare än planerat och måste öka.

Kommunstyrelsen fortsätter under 2026 arbeta vidare med det nationella påverkansarbetet inom infrastrukturområdet för att minska utsläppen och att möjliggöra innovativa finansieringslösningar.

Internationellt samarbete och partnerskap

Dagens komplexa globala och lokala utmaningar kan inte lösas av en enskild aktör. Malmö stad ingår i ett antal partnerskap för att dela och utbyta kunskap kring flera av de globala målen och samhällsutveckling. Malmö stad är även aktiv i flera regionala samarbetsplattformar som drivs tillsammans med andra aktörer så som Greater Copenhagen, MalmöLundregionen och STRING (Southwestern Baltic Sea Transnational Area Implementing New Geography), dels genom dialog och samarbete med andra kommuner i regionen på båda sidor sundet.

Europa Direkt är ett nätverk av lokala EU-kontor som fungerar som en länk mellan invånare och EU:s institutioner och politik. Europa Direkt Lund har under perioden 2021–2025 fokuserat på att sprida information om EU och engagera medborgare i diskussioner om Europas framtid. Kontoret har riktat sina insatser mot skolor, unga, äldre och näringslivet i elva kommuner i sydvästra Skåne, med särskilt fokus på Lund, Malmö och Trelleborg, och har bidragit till att öka kunskapen om EU, liksom engagemanget för europeiska frågor bland invånarna i regionen. Kommunstyrelsen fortsätter, inom ramen för Europa Direkt, arbetet för exempelvis ökad samverkan mellan universiteten, miljö och klimat, demokrati och delaktighet (särskilt för unga) samt fokus på evenemang i Malmö och Lund.

Även på det globala planet samarbetar Malmö stad för en hållbar utveckling. Malmö stad har varit medlem i ICLEI sedan 1998 och har idag en mycket aktiv roll i nätverket. Kommunstyrelsens ordförande innehar under 2024-2027 posten som ordförande i ICLEI:s globala styrelse och är ordförande för ICLEI:s upphandlingsportfölj. Malmö stad är sedan 2023 också medlem i det Tokyobaserade globala nätverket G-Nets (Global City Network for Sustainability).

Förändrade krav på hållbarhetsrapportering

Kommunstyrelsen förbereder för och implementerar rutiner för Malmö stads och Malmö Stadshus ABs åtaganden i enlighet med EU:s taxonomiförordningar och CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) - ett nytt direktiv som ska säkerställa att företag rapporterar effekten av verksamhetens sociala och miljömässiga aktiviteter. Detta påverkar än så länge endast kommunens bolag direkt. Stadskontoret planerar att samordna Malmö Stadshus ABs koncerngemensamma

rapportering avseende år 2025 för första gången år 2026.

Arbetet med att förbereda och implementera processer och rutiner för hållbarhetsrapportering i Malmö stad och inom koncernen Malmö Stadshus AB påverkas av pågående förändringar i EU:s regelverk och det så kallade Omnibus-förslaget som presenterades av EU-kommissionen i februari 2025.

Enligt Omnibus-förslaget föreslås att endast stora företag med fler än 1 000 anställda och antingen en omsättning över 50 miljoner euro eller en balansomsättning över 25 miljoner euro ska omfattas av rapporteringskraven. Detta innebär en lättnad jämfört med de ursprungliga kraven i CSRD. Vidare har EU beslutat om ett så kallat "stop the clock"-beslut, vilket innebär att implementeringen av flera av de detaljerade sektorsspecifika standarderna (ESRS – European Sustainability Reporting Standards) skjuts upp från 2025 till 2027. Den föreslagna lättnaden i Omnibus-paketet samt den tillfälliga pausen i detaljerade rapporteringskrav skapar utrymme för att analysera behov och bygga upp systemstöd successivt.

Det är fortsatt angeläget att Malmö stad och Malmö Stadshus AB följer utvecklingen av svensk lagstiftning, då förändringarna i EU-förslagen ännu inte är implementerade nationellt. En översyn av planerade rutiner, särskilt inom datainsamling, klimatpåverkan och social hållbarhet, behöver därför anpassas iterativt under 2025–2026. Arbetet med taxonomiförordningen fortsätter parallellt för de helägda bolagen som omfattas av kraven beroende på verksamhetens art och finansiering.

Samordnad infrastruktur och näringslivsutveckling

Infrastrukturfrågor och stadens markreserver för att utveckla näringslivet kommer bli delar som prövas i kommande översiktsplan samt i de stora besluten på infrastrukturuområdet som kommer under 2026. Ett fortsatt aktivt samarbete med gränskommunerna och med myndigheter krävs för att möjliggöra ett bra näringslivsklimat och därmed ökade antal arbetstillfällen.

För att bevara och ytterligare stärka konkurrenskraften i Malmö behöver alla delar av infrastrukturen samordnas och fungera i en helhet. Inte minst med tanke på Malmös strategiska läge för Sverige och Fehmarnbältförbindelsen öppnande 2029 samt behovet av framtida kapacitetshöjande åtgärder på Södra stambanan, men också andra lokala och regionala kapacitetshöjande insatser. Nya investeringar och underhållsinsatser bör ske samordnat med beaktande av så väl gods- som persontågtrafiken, men även utifrån bangårdens betydelse för hållbara logistiklösningar i Malmö hamn.

Ett hållbart näringsliv i Malmö och i närområdet är en grundförutsättning för staden och ger många värden för Malmöborna. Det ger sysselsättning, upplevelser och berikar vardagen. Det ger i sin tur trygghet och framtidstro. För Malmö stad som organisation ger ett välfungerande näringsliv skatteintäkter genom sysselsättning av Malmöbor och ett brett serviceutbud. Kommunstyrelsen ser behov av fortsatt arbete för att

bibehålla och vidareutveckla ett bra företagsklimat.

Hållbar energi- och vattenförsörjning

Energiförsörjning är en kritisk samhällsfunktion för Malmös hushåll, näringsliv och stadens verksamheter. Att säkerställa kapacitet och effekt i energisystemet årets alla timmar i takt med framtida behov är en förutsättning för att Malmö ska fortsätta att utvecklas och samtidigt nå klimatmålen. Åtgärder för att stärka försörjningstryggheten för lokal el- och värmeförsörjning är därför en prioriterad fråga som kräver kommunövergripande samordning. Koldioxidinfångning, trygg elförsörjning, teknikutveckling, innovationer, pilot- och demonstrationsprojekt som bidrar och möjliggör omställningen på energiområdet i Malmö uppmuntras.

2024 godkände kommunfullmäktige investeringsavtal för MAXIMA, en regional infrastruktuursatsning för ett nytt gemensamt system för hållbar och robust avloppsrening. MAXIMA omfattar bland annat ett nytt avloppsreningsverk i Sjölunda, ny pumpstation och avloppstunnlar. Projektet kommer att genomföras av VA SYD med planerad byggstart 2027 och hela systemet beräknas vara i drift år 2035.

Det pågår ett arbete kopplat till förslag på verksamhetsöverlåtelse till Malmö Energi och Hållbarhet AB, vilket förväntas resultera i ett operativt energibolag i Malmö stad under 2026. Pågående organisationsutredning kring avfallshanteringen i VA Syd kan även den komma att påverka verksamheten 2026.

Social hållbarhet och mänskliga rättigheter

Civilsamhället står i ett läge där trender och händelser i omvärlden påverkar civilsamhällets villkor och handlingsutrymme. Det påverkar även samhällets behov av ett aktivt och utbrett civilsamhälle.

Folkhälsomyndigheten och Vinnova har fått i regeringsuppdrag att förbereda, utforma och implementera ett långsiktigt nationellt stöd för att stimulera användandet av innovativa utfallsfokuserade arbetssätt och investeringsmodeller såsom sociala utfallskontrakt. Kommunstyrelsen bevakar utvecklingen i syfte att kunna nyttja stödet.

Regeringen har uppmärksammat ensamhet som en växande folkhälsoutmaning och gett Folkhälsomyndigheten i uppdrag att ta fram en nationell strategi för att motverka och förebygga ensamhet. Strategin avser perioden 2025–2029. Regeringen har avsatt resurser för att stödja kommuner och regioner i att utveckla sociala mötesplatser och aktiviteter som främjar gemenskap.

Andra förändringar som påverkar eller kan komma att påverka kommunstyrelsens uppdrag inom mänskliga rättigheter är minskat statsbidrag för arbetet med finskt förvaltningsområde respektive förslag om pilotkommuner för arbetet med den judiska minoritetens rättigheter.

Ökat valdeltagande för stärkande av demokratin

Det osäkra omvärldsläget och polariseringen i samhället ställer höga krav på en vital och välfungerande demokrati. En viktig demokratisk rättighet är att kunna rösta i allmänna val. De senaste valen har valdeltagandet generellt minskat i hela landet. Malmö stad har en ledande roll i arbetet med att skapa förutsättningar för Malmöbornas involvering, delaktighet och inflytande. Det finns betydande skillnader i valdeltagande mellan olika grupper och områden i Malmö. Kommunstyrelsen kommer behöva fortsätta arbetet för ett generellt ökat valdeltagande samt ökat valdeltagande bland grupper och inom geografiska områden i Malmö där valdeltagandet under tidigare val varit särskilt lågt.

Ekonomi, styrning och organisering

Malmö stads ekonomiska ställning ger stabila förutsättningar för att möta både nuvarande och framtida utmaningar – såväl inom den kommunala verksamheten som i stadens ekonomiska utveckling. Genom att upprätthålla en hög grad av självfinansiering även i tider av lågkonjunktur stärker kommunen sin långsiktiga förmåga att genomföra nödvändiga investeringar och främjar en hållbar samhällsutveckling.

Agenda 2030 och de globala målen i stadens budgetprocess

Sedan 2020 har de globala målen integrerats i stadens budgetprocess. Arbetet med hållbar utveckling sker i hela organisationen genom ordinarie styr- och ledningssystem, i utvecklingsprocesser och i olika nätverk med fokus på förvaltningarnas och bolagens grunduppdrag. En god ekonomisk utveckling och hushållning med ekonomiska resurser är en förutsättning för att säkerställa sociala och ekologiska värden på kort och lång sikt.

Ökade investeringsbehov inverkan på kommunens ekonomi

Malmö stad står inför betydande investeringsbehov, inom nämnder, bolag och kommunalförbund, som kommer att ha en märkbar inverkan på kommunens ekonomi. Ökade investeringar kommer att medföra ökade kostnader för räntor och avskrivningar, vilket är en direkt följd av en ökad skuldsättning. Dessutom finns det ett behov av att kunna självfinansiera delar av dessa investeringar för att säkerställa en hållbar ekonomisk utveckling. För att hantera utmaningarna krävs en god planering och strategiska beslut. Genom att balansera lånefinansiering med egenfinansiering kan Malmö stad minska risken för stor skuldsättning och därmed bevara sin ekonomiska stabilitet. Vidare är det avgörande att kommunen kontinuerligt övervakar och utvärderar sina ekonomiska åtaganden för att kunna anpassa sig till förändrade förhållanden.

Översyn av utjämningsystemet

Översynen av utjämningsystemet "Nätt och jämnt - Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn" (SOU 2024:50) redovisades och var ute på remiss under 2024. Förslaget var planerat att träda i kraft 2026, men ännu är inga beslut fattade. Det är för närvarande oklart vilka delar av förslaget som kommer att införas och när detta kommer att ske. Eventuella framtida beslut kommer att påverka Malmö stads finansiering.

Omfattande reformförslag för skolväsendet

Utbildningsdepartementet har under senaste tiden genomfört ett stort antal utredningar som kommit med reformförslag gällande skolväsendet. Det gäller exempelvis införande av tioårig grundskola, nytt betygssystem och nya läroplaner men även förslag gällande exempelvis trygghet och studiero samt förbättrat stöd. Det gäller även skärpta villkor för friskolestektorn, vilket bland annat påverkar förskolenämndens roll som tillsynsmyndighet.

Vidare pågår utredningen om en nationell skolpengsnorm för ökad likvärdighet (U 2023:05) som har i uppdrag att föreslå ett system för resursfördelning som utgår från en nationellt bindande skolpengsnorm. Utredningens första delbetänkande ska redovisas senast 16 juni 2025, och uppdraget ska slutredovisas senast den 1 november 2026. Eventuella beslut utifrån utredningen kommer att påverka den ekonomiska styrningen av grundskolan och gymnasiet och kan även påverka förhållandet mellan stat och kommun i styrningen av skolan.

Sammantaget kommer eventuella nationella beslut utifrån dessa utredningar innebära ett omfattande implementeringsarbete i Malmö stads skolverksamheter.

Försörjningsstöd och migration

Utredna och aviserade reformer inom till exempel försörjningsstödet och sfi komma att påverka många Malmöbor och även potentiellt få konsekvenser för kommunen, verksamhetsmässigt såväl som finansiellt. Migrationsfrågorna behöver ta en allt större plats i Malmö stads planering då reformer inom området bedöms kunna få stor påverkan på ansvarsfördelning och därmed ekonomin. Kommunstyrelsens samordningsansvar bör förtydligas.

Avtalsrörelse - nya överenskommelser om lön och anställningsvillkor

En ny avtalsrörelse pågår under 2025 som kommer att föranleda nya överenskommelser om lön och anställningsvillkor som ska tillämpas i Malmö stad.

Behov av ökad samverkan inom kommungemensam IT och digitalisering

Kommunstyrelsen ser behov av fortsatt fördjupad samverkan mellan stadskontoret och serviceförvaltningen i servicenämndens stadsövergripande ansvar för kommungemensam IT och digitalisering.

Kommunstyrelsen verkar för en tydligare kommungemensam inriktning och samordning av arbetet med informations- och IT-säkerhet i Malmö stad för att enklare kunna möta externa krav och ge verksamhetsansvariga bättre förutsättningar att fatta informerade beslut om sin säkerhet.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Förändrad demografi och utmaningar i kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning i Malmö stads verksamheter

På grund av den förändrade demografin behöver Malmö stad anpassa kompetensförsörjningen för den egna verksamheten. Kommunstyrelsen, tillsammans med stadens nämnder och bolag, fortsätter att värna och utveckla HR-gemensamma arbetssätt utifrån att Malmö stad är en arbetsgivare. Att arbeta utifrån ett likartat sätt leder till igenkännande och effektivitet.

Det kommer att krävas långsiktiga satsningar på kompetensutveckling och omställning för att bibehålla en tillräcklig medarbetar- och chefsförsörjning. Kompetensen hos medarbetarna i Malmö stad är verksamhetsavgörande och investeringar i kompetensutveckling är en investering i välfärden och i Malmö stads förmåga att möta nya behov och förväntningar. I en tid av snabba förändringar, ökade krav och komplexa samhällsutmaningar krävs att medarbetare och chefer kontinuerligt får möjlighet att växa och lära nytt. Det skapar förutsättningar för innovation, förbättrad service och en god arbetsmiljö.

Malmö stad behöver arbeta vidare med att ge organisationens chefer rätt förutsättningar bland annat genom riktvärden för antalet medarbetare per chef. Arbetet med modeller för förlängt arbetsliv som ska motivera äldre medarbetare att stanna kvar längre i arbetslivet fortskrider med målsättning att implementeras under 2026.

Kommunstyrelsen, i samarbete med arbetsmarknads- och socialnämnden och andra berörda nämnder, arbetar vidare med hur kommunens arbetsmarknadsinsatser mer strategiskt kan användas för att lösa aktuella och framtida utmaningar inom kommunens kompetensförsörjning.

Utredning av kommungemensamt kompetensråd

Det pågår en utredning rörande möjligheterna att starta ett kommungemensamt kompetensråd för koordinering och samordning av kompetensbehov för att främja utbildningar och arbetsmarknadsinsatser möter kommunens behov.

Malmö Lär – samordning av kommungemensamt system för lärande

Arbetet med att tillhandahålla nya utbildningar och digitalisera befintliga utbildningar inom ramen för Malmö Lär och Malmö stads gemensamma system för lärande (LMS) kan främja arbetet med kompetensutveckling och språkutveckling. Malmö stad kan nyttja Malmö Lärs potential i högre grad genom samordning och resurser till utbildningar. Detta anknyter även till pågående budgetuppdrag 2025 att utreda hur Malmö stads arbetsmarknadsinsatser mer strategiskt kan användas för att lösa aktuella och framtida utmaningar inom Malmö stads kompetensförsörjning.

Kompetensförsörjning inom kommunstyrelsens egen förvaltning

Malmö stads samtliga förvaltningar tar vartannat år fram en kompetensförsörjningsplan, så även kommunstyrelsens förvaltning. I den plan som gäller mellan 2023-2025 lyfts följande fokus fram som viktiga för att kunna möta framtida krav och behov:

- stärka kompetensen att agera på stadskontorets helhetsuppdrag och position i staden
- satsa på lärande och motivation att växa inom förvaltningen och Malmö stad
- representera och spegla Malmöbornas skilda bakgrunder och erfarenheter
- ta fram plattform för medarbetarskap på stadskontoret, samt
- samordna kompetensutveckling inom förvaltningsgemensamma områden.

Dessa områden är fortsatt viktiga även under 2026. Förvaltningens samlokalisering i nya kontorslokaler ger möjligheter till positiva effekter för gemensamt förhållnings- och arbetssätt samt resursbehov och utveckling.

Kompetensförsörjning i Malmö

I samarbete med näringslivet och andra aktörer bedriver Malmö stad ett aktivt arbete för att attrahera internationell spetskompetens som efterfrågas av näringslivet till staden. Detta sker till exempel genom Onboarding Malmö och Residency-programmet som syftar till att locka och behålla internationella talanger.

Ökade krav på beredskap, säkerhet och resiliens

Beredskap som integrerat perspektiv i verksamheten

Malmö stads beredskapspolicy för ett resilient Malmö antogs av kommunfullmäktige i april 2025. Kommunstyrelsen kommer under 2026 verka än mer för att integrera beredskap som ett perspektiv i ordinarie styr- och ledningssystem samt grundverksamheter. Malmö stads verksamheter behöver förhålla sig till och organisera sig efter nya förutsättningar kopplat till det förändrade omvärldsläget.

Civilt försvar och kraftsamling kring arbetet med kritiska beroenden

De senaste åren har ekonomiska satsningar gjorts i den nationella

budgeten kopplat till utvecklingen av det civila försvaret. För att skapa en förmåga att utnyttja riktade statsbidrag samt även kommande förväntad ökad finansiering från staten från år 2027 behöver Malmö stad under 2026 kraftsamla det analytiska arbetet kopplat till kritiska beroenden - såsom el, vatten, IT och telefoni. Målet är att identifiera behov och möjliga åtgärder för att höja motståndskraften och anpassningsförmågan kopplat till oönskade händelser där specifika kritiska beroenden är påverkade.

Behov av leveranssäkerhet i samhällsviktig verksamhet

Kommunstyrelsen behöver arbeta i dialog med Malmö stads nämnder, bolag och kommunalförbund för att kartlägga de upphandlingar där perspektivet krisberedskap och leveranssäkerhet väger extra tungt. Syftet är att säkerställa att de avtal som upphandlingarna resulterar i, utformas så att kommunen kan upprätthålla samhällsviktig verksamhet även i tider av kris eller krig.

Ökade krav på informations- och cybersäkerhet

Malmö stads resultat i den nationella mätningen Cybersäkerhetskollen indikerar att det kan krävas ett omfattande arbete och ökad resurssättning för att staden som helhet ska kunna möta de ökade kraven på informations- och cybersäkerhet. Alla förvaltningar dimensionerar sitt arbete med informationssäkerhet utifrån den verksamhet som nämnden bedriver och den riskbild som föreligger.

Rutiner och arbetssätt kopplat till organisering och kritiska system behöver säkerställas utifrån en höjd krisberedskap. Förberedelser pågår inför upphandling av ett nytt IT-system som ska stödja det systematiska arbetet med informationssäkerhet och dataskydd.

En kommungemensam larm- och samordningscentral

Stadskontoret, med stöd av berörda förvaltningar, bolag och kommunalförbund, utreder möjligheten att skapa en kommungemensam larm- och samordningscentral. Genom att samla stadens larmfunktioner på en plats och komplettera denna med externa informationskällor skulle en samlad lägesbild över Malmös mående vid varje given situation kunna byggas. På så sätt kan funktioner i beredskap under dygnets alla timmar få momentan och korrekt information från olika källor samlat och därmed bättre förutsättningar att agera.

Kommunala ordningsvakter

Kommunstyrelsen fortsätter arbetet med kommunala ordningsvakter och att stärka brottsförebyggande insatser tillsammans med relevanta aktörer, enligt framtaget koncept. Bevakningsområdet har samtidigt utökats till att omfatta Folkets park, Södervärn, Möllevången samt Rådmanvången. Arbetet med samverkansarenan Möllan fortsätter inom ramen för uppdraget kring kommunala ordningsvakter. En ny avtalsperiod inleddes den 1 maj och bevakningsområdet kommer utökas så snart Polismyndigheten godkänt det nya tillståndet.

Kriskommunikationsplan och systematiskt kommunikationsarbete

Malmö stads arbete med en aktiv kriskommunikation i flera kanaler är en viktig del av arbetet med att stärka Malmöborna i händelser av kris och oönskade händelser. Malmö stad ska upprätthålla eller stärka förtroendet för den kommunala verksamheten genom att kommunicera snabbt, faktabaserat och möta människors oro. Under 2025 planeras för beslut av ny kriskommunikationsplan, som ska implementeras 2026 tillsammans med ökat fokus på talespersoner och proaktiv kommunikation.

Kommunstyrelsen avser under 2026 arbeta vidare med ett systematiskt kvalitetsarbete för stadens kommunikationsarbete. I detta arbete ingår införandet av en webbaserad varumärkesportal för effektivare hantering av Malmö stads varumärke respektive ett digitalt designsystem.

Påverkansarbete och behov av innovativa lösningar för att klara samhällsutmaningar

Malmö är en kustnära stad som inför kommande klimatförändringar behöver utveckla kustskydd och resiliens inom flera områden. Kommunstyrelsen leder och samordnar det gemensamma påverkansarbetet inom staden där en av målsättningarna är att få adekvat lagstiftning inom kustskydd på plats. Nya innovativa lösningar inom till exempel livsmedelsförsörjning behöver utforskas. Kommunstyrelsen leder det utforskande arbetet inom livsmedelsområdet tillsammans med andra nämner, bolag och externa aktörer.

Klimat, hållbarhet och tillväxt

Stärkt styrning och samverkan för nettonollutsläpp

Malmö stad har som mål att nå nettonollutsläpp av växthusgaser till år 2030. Under mandatperioden deltar kommunstyrelsen i Malmö stads arbete med en färdplan i riktning mot målet och med att ta fram klimatfärdplaner för inköp som genererar stora utsläpp. Kommunstyrelsen ser ett behov av fortsatt fördjupad samverkan mellan stadskontoret och miljöförvaltningen i miljönämndens stadsövergripande samordningsansvar, för att på så vis stärka kopplingen mellan kommunfullmäktigemålen och miljöprogrammet och skapa bättre förutsättningar för samordnad planering och uppföljning.

Digital plattform för Agenda 2030

Malmö stad har höga ambitioner att vara ett föredöme gällande arbete för bättre klimat och miljö. Arbetet med att utveckla en digital plattform för Agenda 2030 fortsätter under 2026 i dialog med nämnderna. Bland annat kommer en större insats behövas för att förbättra och säkerställa stadens datahantering. Plattformen ska vara ett stöd för stadens verksamheter i arbetet med hållbar utveckling och ska ge en överblick över hur arbetet med att uppnå de globala målen går på lokal nivå. Arbetet med plattformen innebär en kvalitetsutveckling och effektivisering av stadskontorets uppdrag att samordna och följa upp stadens arbete med Agenda 2030.

Behov av att kunna följa inköpsmönster och koldioxidutsläpp

För att kunna fördjupa och förbättra Malmö stads strategiska arbete kring inköp och påverka staden inköpsmönster behöver staden tillgängliggöra inköpsstatistik på ett sätt som inte är möjligt med de verktyg staden har idag. För att möta kommunfullmäktiges beslut att synliggöra utsläppsutrymmet och den föreslagna utsläppstakten i Malmö stads årsredovisning 2025 och framåt är det nödvändigt att kommunstyrelsen säkerställer att uppgifter kring klimatutsläpp kan tillhandahållas på ett enkelt och korrekt sätt.

Ett inköpsanalyssystem kan påvisa kostnader för stadens inköp, och även inköpens klimatavtryck. För närvarande utreds förutsättningarna för att införa ett inköpsanalysprogram där såväl inköpskostnader som CO₂-utsläpp kan utläsas. Ekonomiska analyser genomförs för att bedöma Malmö stads förutsättningar för köp av utsläppscertifikat från Sysav som stöd för klimatmålen.

Lokal utveckling och kraftsamlande insatser

Fritidsnämnden har sedan hösten 2024 ansvaret för Lokal utveckling. Nämnden befinner sig för närvarande i en uppstartsfas avseende detta nya ansvarsområde. Kommunstyrelsen kommer fortsatt ansvara för kommunikation och framtagande av lokal statistik och även fortsättningsvis fokusera på stöttning i olika processer. Under våren 2025 har ärendet gällande Kraftsamlande insatser skickats på remiss till berörda nämnder. Ärendet är planerat att behandlas i kommunstyrelsen under augusti. Arbetet syftar till att minska antalet unga som varken arbetar eller studerar (UVAS) i några särskilt utvalda områden i Malmö.

Ökad samverkan med civilsamhället

Det finns ett fortsatt behov av att utveckla och förtydliga kommunstyrelsens roll inom flera centrala processer kopplade till civilsamhällesfrågor. För att effektivisera stödet till civilsamhället behövs samordning av utbildningsinsatser, vägledning för att starta och driva föreningar samt stöd för hållbar utveckling.

Det är också viktigt att tydliggöra hur civilsamhället kan interagera med Malmö stad, exempelvis genom en samlad informationsplattform på malmo.se, en bidragsportal och tillgång till relevant material och resurser.

Inom det kommunövergripande handläggforumet för bidragsgivande förvaltningar finns ett fortsatt behov av samordning. För att förtydliga kommunstyrelsens roll i arbetet med civilsamhället i relation till lokal utveckling, behövs en översyn av den lokala överenskommelsen för samverkan med civilsamhället samt en bredare kartläggning av civilsamhället.

Ökad samverkan för kommunövergripande implementering av policyn för mänskliga rättigheter

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar att ur ett helhetsperspektiv stödja nämndernas och förvaltningarnas arbete med implementeringen av policy för mänskliga rättigheter. Kommunstyrelsen ser behov av uppväxling vad avser uppdraget om implementering av policyn samt arbetet med nationella minoriteter. Detta gäller även den antagna planen mot islamofobi och antimuslimsk rasism samt planen mot afrofofi och antisvart rasism, som är under utredning. Kommunstyrelsen fortsätter, inom ramen för samverkansöverenskommelsen med Judiska Församlingen Malmö, arbetet för att motverka antisemitism och främja judiskt liv i Malmö.

Under de senaste åren har kommunstyrelsen utvecklat formerna för uppföljning av Malmö stads policy för mänskliga rättigheter. För att stärka det systematiska arbetet med mänskliga rättigheter ska kommunens nämnder och bolag beskriva sitt planerade utvecklingsarbete inom ramen för budget- och uppföljningsprocessen. Arbetet kommer följas upp i nämnders och bolags årsanalyser och sammanställas årligen i Malmö stads årsredovisning.

Aktiv inkludering och genomförande av allmänna val 2026

En av de viktigaste demokratiska rättigheterna är att rösta i allmänna val. Malmö stad har en ledande roll i arbetet med att skapa förutsättningar för Malmöbornas involvering, delaktighet och inflytande. Det finns betydande skillnader i valdeltagande mellan olika grupper och områden i Malmö. Kommunstyrelsen kommer fortsatt arbeta för ett generellt ökat valdeltagande samt utifrån målsättningen att genom riktade insatser öka valdeltagande bland grupper och inom geografiska områden i Malmö där valdeltagandet under tidigare val varit särskilt lågt. Kommunstyrelsen kommer under 2025–2026 ta fram en långsiktig utvecklingsplan för att stärka den lokala demokratin med fokus på Malmöbornas inkludering, delaktighet och inflytande.

Malmö stad ska under 2026 anordna allmänna val i kommunen. Valår innebär att nya förtroendevalda ska erbjudas utbildning om sitt uppdrag och om det kommunala uppdraget.

Regionalt ledarskap för utveckling av Öresundsregionen

Malmö stad tar regionalt ledarskap i att utveckla Öresundsregionen. Kommunstyrelsen kommer vidareutveckla hur Malmö stad samordnat nyttjar kontakter och organisationer där staden är engagerad, i allt från storstadsnätverk, Eurocities, G-Nets och ICLEI till STRING och Greater Copenhagen. Under 2026 kommer Malmö stads arbete i STRING att intensifieras och inom arbetet med Malmö Commitment/ICLEI planeras för ett större möte i Malmö. Det planeras även för en NetZerokonferens i Malmö.

Infrastruktur och stadsutveckling

För att bevara konkurrenskraften i Malmö krävs att alla delar av infrastrukturen samordnas och fungerar i en helhet. Inte minst med tanke på Malmös strategiska läge för Sverige och Fehmarnbält-förbindelsen

öppnande 2029 samt behovet av framtida kapacitetshöjande åtgärder på Södra stambanan, men också andra lokala och regionala kapacitetshöjande insatser. Under 2026 förväntas flera infrastrukturutredningar och program tas fram där det är av stor vikt att Malmö stad deltar aktivt i framtagandet.

Malmö stad fortsätter kraftsamla tillsammans med Region Skåne och andra kommuner och i dialog med Köpenhamns kommun för att säkerställa en svensk-dansk mellanstatlig utredning för genomförande av Öresundsmetron. För att dra nytta av Fehmarnbelt-förbindelsen potential för närregionen behövs det nya satsningar där Malmö stads närvaro blir än synligare. Hur detta bör se ut eller kan gestalta sig behöver utredas och samordnas med Brysselkontoret.

Inom stadshuskoncernen kommer bland annat arbetet med smarta mobilitetslösningar, miljövänlig och energieffektiv byggnation och elektrifieringen av stadens fordonsflotta vara i fokus 2026.

Under 2026 fortsätter stadsutvecklingen inom Stadionområdet och Konstmuseets etablering i Kungsparken. Den pågående översynen av Malmös översiktsplan går under 2026 in i en mer aktiv fas och resultatet kommer ge inriktningen för Malmös utveckling framöver.

Under 2026 förväntas näringslivsprogram och evenemangspolicy implementeras och omsättas i praktiken. Det innebär behov av nya rutiner och arbetssätt inom Malmö stad och i nära samarbete med andra organisationer.

Hållbar energi- och vattenförsörjning

Åtgärder för att stärka försörjningstryggheten för lokal el- och värmeförsörjning är en prioriterad fråga och under 2026 driftsätts därför Malmö stads nya bolag Malmö Energi och Hållbarhet AB. Interna verksamhetsöverlåtelse slutförs till det nystartade energibolaget i syfte att stärka den strategiska inriktningen inom energiområdet.

Malmö stad har tagit ledarskap i den historiska investeringen i ett nytt regionalt VA-system för kommunerna Burlöv, Lomma, Lund och Malmö. Satsningen kommer ha en stor påverkan för medlemskommunernas utbyggnad av bostäder, infrastruktur och för att skapa nya arbetstillfällen. Med investeringen kan Malmö och Lund som är Skånes ekonomiska och demografiska motor möta en växande befolkning, ett förändrat klimat och behoven av framtidens vattenförsörjning. MAXIMA-projektet beräknas vara färdigt år 2035.

Malmö stad ska även fortsatt arbeta med frågor kopplade till VA SYDs utbyggnad av VA-nätet och SYSAVs satsning på koldioxidinfångning och lagring (CCUS) där Malmö stads möjligheter att köpa utsläppscertifikat för att klimatkompensera kommer vara i fokus.

Ekonomi, styrning och organisering

Fortsatt utveckling av kommungemensam ärendeprocess

Antalet remisser till kommunstyrelsen från regeringen och olika myndigheter ökar i både antal och komplexitet och i många fall är det korta svarstider. Antalet utredningar och remisser ökat, vilket medför ökad arbetsbelastning och omprioritering för att hinna med handläggning och beredning. Stadskontoret behöver i samarbete med stadens förvaltningar fortsatt utveckla kommunstyrelsens och Malmö stads gemensamma ärendeprocess i syfte att effektivisera ärendeberedningen och kvalitetssäkra goda beslutsunderlag.

Behov av samlad bidragsgivning

Kommunstyrelsen fortsätter arbetet med att utveckla formerna för en samlad bidragsgivning. Under 2026 införs nya rutiner för bidragshantering. Det kommer innebära en större omställning för såväl sökande civilsamhällesaktörer som hantering av ansökningar och beslutsfattande. Stadskontoret ansluter även till Malmö stads digitala bidragssystem. Frågan är nära kopplad till otillåten påverkan, vilken kommunstyrelsen arbetar särskilt med utifrån att uppdatera riktlinjer samt erbjuda utbildning och kompetenshöjning i frågan.

Uppdaterad revisionsstandard

En ny standard för kommunal räkenskapsrevision har tagits fram. Under 2025 kommer kommunstyrelsen utreda hur Malmö stads processer behöver förändras utifrån den nya standarden. För att bättre möta kraven enligt den nya revisionsstandardens behöver den interna kontrollen inom detta område öka.

Digitalisering och tillgänglighet

Arbetet med att tillgängliggöra webbplatser och tjänster i enlighet med EU:s tillgänglighetsdirektiv behöver stärkas och effektiviseras för att Malmöbor och andra aktörer ska kunna ta del av information och tjänster på lika villkor. Det bidrar till ännu bättre förutsättningar för ökad inkludering och delaktighet. En funktion som ska ge support, utbildning och produktionsstöd kommer inrättas. Nämnderna kommer också att ges ett utökat stöd i tillgänglighetsfrågor vid kravställning inför upphandlingar och vid leveranskontroller.

Kommunstyrelsen ser behov av ett gemensamt intranät för stadens samtliga verksamheter inklusive helägda bolag, vilket skulle innebära att informationsutbytet mellan bolagen och Malmö stad kunna utökas, bli mer korrekt och säker. Det finns även behov av att stadens helägda bolag får tillgång till kommungemensamma verksamhetssystem, vilket skulle leda till en effektivare rapportering och uppföljning.

Det pågår under 2025 en utredning om möjligheterna med ett kommungemensamt stödsystem inom kompetenshantering. Ett sådant system skulle kunna underlätta och samordna kompetensutvecklingsbehov, medarbetarsamtal och lönesamtal i Malmö stad.

Kommunstyrelsen ser för egen del e-signering av avtal och protokoll som en möjlig effektivisering.

Möjligheter och risker med artificiell intelligens

Utvecklingen inom AI går mycket snabbt och det är angeläget för kommunstyrelsen att, i samverkan med servicenämnden som ansvarar för den kommundemensamma utvecklingen av IT och digitalisering, följa hur AI ska användas inom Malmö stad. Det är viktigt att Malmö stad ur ett helhetsperspektiv analyserar och tydliggör såväl risker som möjligheter med AI och att informationssäkerhet och dataskyddsperspektiv genomsyrar utvecklingen. Kommunstyrelsen och servicenämnden behöver arbeta tillsammans för att generellt höja kompetensen inom AI i Malmö stad.

Utveckling av samordningen inom bolagskoncernen Malmö stadshus AB

Genom att för Malmö stads räkning samordna bolagskoncernen Malmö Stadshus AB samt genom informationsutbyte och dialog med samtliga av Malmö stads ägda bolag och med kommunalförbunden, säkerställs att fastställda mål uppfylls och attkommunens bolagsverksamhet bedrivs på ett ekonomiskt hållbart och effektivt sätt.

Stadskontoret arbetar med utredningar kring bolagen och kommunalförbundens verksamhet, vilka på sikt planeras leda till en mer renodlad bolagsverksamhet med tydligare uppdrag och gränsdragningar för verksamheterna samt ökade möjligheter till en hållbar ekonomisk utveckling i framför allt de helägda kommunala bolagen.

Framtidens arbetsplats stadskontoret - flytt till Rådhuset

Kommunstyrelsen kommer i början av 2026 flytta och samlokalisera kommunalrådsavdelningen och stadskontoret till Rådhuset och Tingsrättens tidigare lokaler. Den nya arbetsplatsen möjliggör förutsättningar för fortsatt utvecklade arbetsätt för att ännu bättre möta verksamhetens krav och behov. Verksamheterna behöver ta tillfället i akt och ställa om till nya möjligheter och förändrade förutsättningar.

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/ samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2026? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Upphandling av ekonomisystem

Det nuvarande avtalet för Malmö stads ekonomisystem löper ut år 2028 och en ny upphandling kommer genomföras under 2025 och 2026. Projektorganisationen och upphandlingen finansieras inom befintliga ramar, för år 2026 behövs dock medel motsvarande cirka 3 mnkr. För år 2027 och 2028 behöver ytterligare resurser och medel avsättas för att säkra hela genomförandet (2027, 8 mnkr och 2028, 5 mnkr). När ekonomisystemet väl är på plats och i drift kommer kostnaden för systemet att fördelas till nämnderna enligt modell för solidarisk finansiering.

Förstärkningar gällande försörjningsberedskap

För att kunna arbeta mer systematiskt med upphandlingar där perspektivet krisberedskap och leveranssäkerhet väger tungt finns ett behov att stärka stadskontorets förmåga att hantera frågor kring försörjningsberedskap på strategisk och operativ nivå, genomföra omvärldsanalyser, löpande följa utvecklingen inom området och medverka till utveckling av stadens försörjningsberedskapsarbete och att kartlägga försörjningskedjor i samverkan med berörda verksamheter inom staden. För detta behov behöver 1 mnkr avsättas årligen.

Behov av att kunna följa inköpsmönster och koldioxidutsläpp

För att kunna fördjupa och förbättra Malmö stads strategiska arbete kring inköpsverksamheten och påverka inköpsmönster behöver inköpsstatistik tillgängliggöras på ett sätt som inte är möjligt med de verktyg Malmö stads har idag. För att möta kommunfullmäktiges beslut att synliggöra utsläppsutrymmet och den föreslagna utsläppstakten i Malmö stads årsredovisning 2025 och framåt är det nödvändigt att ta fram uppgifter kring klimatutsläpp på ett enkelt och korrekt sätt.

Ett inköpsanalyssystem kan påvisa såväl kostnader som klimatavtryck för stadens inköp. För närvarande utreds förutsättningarna för att införa ett inköpsanalysprogram där såväl inköpskostnader som CO₂-utsläpp kan utläsas. Om utredningen visar att det finns förutsättningar för att införa ett system för inköpsanalys är bedömningen att kostnaden kommer att uppgå till 1,5 mnkr kronor för implementering och därefter 1 mnkr årligen.

Kommungemensamt kompetensråd

För närvarande utreds möjligheterna att starta ett kommungemensamt kompetensråd för koordinering och samordning av kompetensbehov för att främja att utbildningar och arbetsmarknadsinsatser möter kommunens behov.

Detta pågående arbete kan föranleda behov av kommunbidrag eller annan finansiering för att implementera arbetsmarknadsinsatser, resurser för samordning samt IT-stöd under 2026.

Digital kommunikation

För att säkerställa en effektiv, säker och användarfokuserad digital kommunikation behöver Malmö stads centrala kanaler utvecklas strategiskt och förvaltas professionellt. Det digitala landskapet förändras snabbt. Ny lagstiftning, ökande säkerhetskrav, AI-utveckling och förändrade användarbeteenden ställer ständigt nya krav på kompetens och resurser. För att säkra en hållbar utveckling och drift både på kort och lång sikt av Malmö stads digitala kanaler krävs en tydlig resursförstärkning och strategisk satsning.

Flytt till Rådhuset

Flytten till Rådhuset innebär en samlokalisering av kommunstyrelsens förvaltning och förväntas bidra till ett mer effektivt nyttjande av stadens lokalbestånd samt ge förutsättningar för framtidens arbetsplats vid stadskontoret med utvecklade arbetssätt som främjar verksamhetens uppdrag.

Investeringsutgifter för den planerade flytten till Rådhuset år 2025 är ca 20 mnkr. Begäran om kommunbidragstillägg av driftskonsekvenser till följd av investeringar år 2026 är 2,5 mnkr årligen fram till och med år 2030.

Visselblåsarfunktionen

Den totala kostnaden för visselblåsarfunktionen inklusive utredningskostnader uppgår till cirka 3 mnkr. Merparten av kostnaderna har hanterats genom omprioriteringar på stadskontoret, dock kommer det bli svårt att fortsättningsvis finansiera hela kostnaden för visselblåsarfunktionen inom befintlig budgetram. Det behövs därför en ramförstärkning om cirka 1,5 mnkr för ändamålet om kommunstyrelsen fortsatt ska bära finansieringen, vilket är en fördel i förhållande till att införa en kommungemensam finansieringsmodell.

Malmö Lär

Införandet av Malmö Lär och en stadsgemensam plattform (LMS) för att producera, publicera och administrera utbildning har skett stegvis under 2024/25. Flera digitala utbildningar effektiviserar och möjliggör för fler av Malmö stads medarbetare att få ta del av utbildningar på ett flexibelt sätt. Lärande och utbyte mellan förvaltningarna sker genom ett nätverk som sammankallas av stadskontoret och där representanter från respektive förvaltning deltar.

De utbildningar som stadskontoret ansvarar för är i huvudsak kommunövergripande och för att kunna producera dessa och tillgodose fler behov utifrån de förväntningar som finns föreslås en resursförstärkning motsvarande 1,5 mnkr.

Förändrat arbetssätt rörande extern finansiering

Stadskontoret ser allt större möjligheter till att framöver finansiera flera utvecklingsfrågor med hjälp av externa medel till exempel från EU eller Vinnova. För detta krävs intern kompetens och interna resurser inom bland annat ekonomi, men det krävs också ofta direkt ekonomisk medfinansiering som inte alltid kan hanteras inom befintliga resurser. Exempel på aktuella områden är livsmedelsområdet, näringslivsperspektivet i stadsutveckling, arbetet med startup district, kompetensförsörjning respektive utveckling av spelbranschen.

Evenemang och event

Under 2026 planerar Malmö stad att stå värd för flera större internationella evenemang kopplade till stadens engagemang i EU:s 100 klimatneutrala städer, ICLEI och Malmö Commitment, samt ett eventuellt ordförandeskap i STRING. Bland dessa finns den årliga konferensen för EU:s klimatneutrala städer (i samverkan med EU-kommissionen) och ett möte för att driva vidare arbetet med Malmö Commitment, inklusive pioneer cities, supporters och indikatorutveckling. Ett ordförandeskap i STRING skulle även innebära ytterligare mötesarrangemang och samordningsansvar. Samtliga åtaganden medför ett samlat behov av både finansiering och resursförstärkning, där omfattningen ännu inte är fullt klarlagd.

Malmö Möts – en ny samlande kraft för demokratisk utveckling

Konceptet Öppna Malmö ersätts med en årlig aktivitetsvecka under namnet Malmö Möts, där aktörer och initiativ inom inkludering, delaktighet och demokrati samordnas. Visionen är att göra Malmö till en ledande stad för demokratisk utveckling.

Demokratihelgen 2025 blir startpunkten för kommunikationen kring Malmö Möts 2026, som planeras äga rum i juni 2026 med aktiviteter på flera platser i staden. Fokus ligger på möten, kunskapsspridning och inspiration i bred samverkan mellan offentliga och externa aktörer.

För att möjliggöra detta föreslås en översyn av befintliga budgetposter inom kommunstyrelsens anslag, för att samordna resurser och stärka effekten inför 2026 och framåt.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATS BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Krisberedskap och civilt försvar	Staten MSB	14 500	14 500
Finskt förvaltningsområde	Länsstyrelsen Stockholm	1 665	1 665
Investeringar i offentlig måltidsverksamhet och dricksvattenförsörjning	Livsmedelsverket	3 000	
RIKTADE STATS BIDRAG	Summa	19 165	16 165

Övriga bidrag

ÖVRIGA BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Kompetensförsörjning genom att spegla Malmö, ändamål breddad rekrytering	Svenska ESF rådet	1 170	1 170
Project Cirkular Economy Office	Interreg North Sea	200	100
Övrigt	Tillväxtverket	1 386	900
ÖVRIGA BIDRAG	Summa	2 756	2 170

Statsbidrag gällande krisberedskap

Regeringen utreder för närvarande en förändring av finansieringsmodellen för krisberedskap, där riktade statsbidrag kan komma att ersättas med generella statsbidrag. Det är av stor vikt att dessa medel, vid en sådan omläggning, öronmärks i stadens budget för insatser inom krisberedskap. Detta för att säkerställa att resurserna faktiskt används till att stärka stadens förmåga inom krisberedskap och civilt försvar.

Minskat statsbidrag för arbetet med finskt förvaltningsområde

Den 12 december beslutade regeringen om ändringar i förordningen (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Ändringarna innebär att nivåerna för statsbidraget sänks. För Malmö stads del innebär det att kommunen från 1 695 000 kr i stället för tidigare 1 980 000 kr. Detta medför behov av att inför 2026 se över fördelningen av dessa medel.

Övriga bidrag avser; *Förstudie innovationshub, SALT, Mö Recidensy-green transition, Utvecklings hub och Cirkular Economy office*

Statsbidraget *Investeringar i offentlig måltidsverksamhet och*

dricksvattenförsörjning är i dagsläget osäkert inför 2026.

Begäran om investeringsram

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2026 samt plan för 2027-2031 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Allmänt investeringsutrymme	5 000	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Beredskapsförmåga	5 000					
Summa investeringsram	10 000	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500

Allmänt investeringsutrymme

Investeringsutrymmet för kommunstyrelsen är till för att täcka utgifter i samband med lokalförnyelse av stadskontorets lokaler och inköp av inventarier. Inför den planerade flytten till Rådhuset i årsskiftet 2025/2026 är investeringsbehovet år 2026 ca 5 mnkr för möbelinköp, IT-utrustning, nyinköp av inventarier.

Kommunbidragsförstärkning för driftkonsekvensen av investeringarna erfordras och har redogjorts för under kommunbidragsavsnittet.

Terminaler – Rakel

Rakel är ett nationellt kommunikationssystem för aktörer med ansvar inom allmän ordning, säkerhet, hälsa och försvar. Systemet säkrar kommunikation och samhällets krishanteringsförmåga och har skydd mot obehörig avlyssning.

Staten (MSB) utvecklar nu generation 2 i detta system, som sedan kommer allokeras ut till kommunerna. En del av kostnaden kommer eventuellt att subventioneras. Investeringsbehovet år 2026 uppskattas till ca 0,5 mnkr.

En oroligare omvärld medför ökat fokus på säkerhet och beredskap

Investeringsbehovet för att stärka stadens förmåga inom krisberedskap och civilt försvar, mer specifikt kring vatten, el samt elektronisk kommunikation, bedöms i nuläget till ca 5 mnkr år 2026. Analysarbetet gällande investeringsbehovet är inte helt klart och därför är begäran något osäker. Nivån på kapitalkostnaderna till följd av detta kommer först kunna återspeglas när analysen är genomförd.

Upphandling ekonomisystem

Investeringsbehovet är något osäkert och kan komma att förändras i takt med upphandlingen av ekonomisystemets fortskridande.

Budgetskrivelse 2026

Kulturnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Förändringar i omvärlden.....	5
Behov av förändringar i Malmö stad som helhet.....	9
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	11
Kommunbidrag	17
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	21
Begäran om investeringsram.....	22
Investeringsram	22

Sammanfattning

Med mänskliga rättigheter som grund arbetar kulturnämnden för att stärka demokratin, delaktigheten och inflytandet i samhället. Kulturnämnden verkar för inkludering och yttrandefrihet och för att motverka rasism och diskriminering. Genom rättighetsbaserade arbetssätt och kompensatoriska insatser breddas tillgången och tillgängligheten till kulturen för alla barn, unga och vuxna i Malmö.

Malmö är sedan 90-talet Sveriges snabbast växande storstad och kulturen spelar en central roll i Malmös utveckling. Kulturen har stor betydelse för stadens attraktivitet, både som besöksmål, att bo och leva i samt när företag väljer att etablera sig i staden. Kulturen skapar "liv mellan husen" och gör en stad levande, inkluderande, öppen och attraktiv. Inte minst bidrar kulturen till en levande stad under de tider då många andra verksamheter stänger ned – kvällar, helger och nätter - vilket också skapar tryggare stadsmiljöer dygnet runt. Kultur och kreativa näringar är en stor bransch i Malmö med många företag inom konst, film och spelindustrin som tillsammans med kulturlivets fria aktörer och stadens kulturella- och konstnärliga utbildningar, bidrar till Malmös utveckling och tillväxt.

Med verksamheter som allaktivitetshus, bibliotek och kulturskolans El Sistema har kulturnämnden en stark förankring i lokalsamhället och bygger nära relationer med lokala aktörer och invånarna i Malmös olika områden. Nämndens verksamheter ska hålla jämlik standard i hela staden, vilket kräver ett långsiktigt perspektiv i planering av både ny verksamhet samt underhåll och utveckling av befintlig utifrån hur staden växer. Arbetet behöver fortlöpande följa framtagna utvecklingsplaner för allaktivitetshus, bibliotek och kulturskola.

Den kulturella allemansrätten för **Malmös barn och unga** fortsätter att utvecklas, både på skoltid och fritid. Genom att erbjuda ett resurseffektivt garanterat kulturutbud för samtliga barn och unga på skoltid kan medel omfördelas till kulturutbud och trygga, relationsbyggande, sociala sammanhang på barns och ungas fritid. Här följer kulturnämnden stadens demografiska utveckling och anpassar verksamheten utifrån prognosen med färre yngre barn och fler unga i gymnasieåldern.

Den demografiska utvecklingen visar också på allt fler **äldre Malmöbor**. Kulturnämnden arbetar idag i nära samverkan med hälsa-vård- och omsorgsnämnden med ett samordnat och riktat kulturutbud för äldre personer på stadens särskilda boenden. För att framåt kunna tillförsäkra den växande målgruppen rätten till kultur krävs utökning av verksamhet och resurser.

Rätten till jämlikt deltagande, delaktighet och inflytande fortsätter att stärkas för **personer med funktionsnedsättning**. Resultatet och analysen av studien Ung Livsstil i anpassad skola kommer att ge ökad kunskap om ungas perspektiv, behov och önskemål. Framåt förstärks samarbetet med fritidsnämnden och funktionsstödsnämnden för att göra stadens kultur- och

fritidsutbud mer tillgängligt för personer med funktionsnedsättning.

Kulturscenen i Malmö utgörs i stora delar av det fria kulturlivet, därmed är stadens stöd till de fria aktörerna avgörande för att det ska finnas ett angeläget och tillgängligt konst- och kulturutbud för Malmöborna. Malmö är känt för sitt originella och dynamiska fria kulturliv som utmanar och utforskar kulturformerna och bidrar till återväxt och utveckling av hela stadens kulturliv. Men de senaste årens svåra ekonomiska läge hotar att förändra detta kulturliv i grunden. Under 2025 arbetar kulturnämnden tillsammans med stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden och servicenämnden med ett budgetuppdrag för att ta fram ett förslag på en hållbar lösning för lokaler åt det fria kulturlivet och icke-kommersiella kreativa näringar. Resultatet av detta budgetuppdrag kommer vara en central utgångspunkt för det fortsatta arbetet med att säkra tillgången till produktionslokaler för kultur i den växande staden under 2026 och framåt.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2026 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

I likhet med andra samhällsaktörer agerar kulturnämndens verksamheter idag i ett landskap av komplexa relationer och samhällsutmaningar. De utmaningar som det offentliga förväntas hantera är omfattande och komplicerade, allt ifrån klimatförändringar till ökande ojämlikhet och Malmöbornas påverkan av krig och konflikter i världen.

Genom arbetet med kommunfullmäktiges mål bidrar kulturnämnden, i sin roll som välfärdsnämnd, till hållbar samhällsutveckling. Särskilt viktiga är kulturnämndens verksamheter för att stärka demokratin och de sociala sammanhangen, möjliggöra meningsfull fritid för barn och unga samt för det livslånga lärandet och den livslånga hälsan.

Nedan beskrivs de några av de förändringar i omvärlden som kulturnämnden bedömer förväntas påverka verksamheten framåt.

Ett politiserat och polariserat samhällsklimat

Den starkaste och snabbast växande politiska trenden i världen är populism och autokratisering. Enligt Varieties of Democracy-institutet vid Göteborgs universitet levde endast 12% av världens befolkning i en liberal demokrati 2024. Autokrati är nu det vanligaste styrelseskicket och 72% av världens befolkning levde 2024 i autokratier med inskränkningar i människors fri- och rättigheter. Som en följd begränsas yttrandefriheten och medier, kultur och forskning är några av de sektorer som tidigast påverkas genom begränsningar i självständighet och ekonomiska resurser. En ökad polarisering och politisering av kulturen är också en konsekvens. Det finns tydliga tecken på en liknande utveckling även i Sverige med exempel från flera kommuner där politiker inte har hållit armlängds avstånd och både kulturverksamhet och bildningsförbund är föremål för stora nedskärningar.

Institutet för mänskliga rättigheter konstaterar i sin senaste rapport att *"följderna av digitalisering, organiserad brottslighet, ekonomiska fluktuationer, klimatförändringar och pandemier testat motståndskraften och visar på luckor i vårt skydd av de mänskliga rättigheterna"*. Samtidigt visar rapporten att stödet för de mänskliga rättigheterna är starkt bland Sveriges befolkning – 82% anser att de mänskliga rättigheterna är viktiga och speglar deras värderingar. Ungdomsbarometern för 2025 visar däremot på ett minskat intresse bland ungdomar för politik och samhällsfrågor. I en

omvärld som upplevs alltmer hotfull prioriteras ekonomiska och trygghetsrelaterade frågor framför idealistiska och framtidsorienterade ämnen, såsom miljö och jämställdhet. Betydligt färre unga identifierar sig som antirasist, miljövän och feminist. Samma rapport visar också på en av de kraftigaste nedgångarna i andelen unga som vill uppfattas som öppna och toleranta. 2026 är det valår i Sverige. I Malmö, med en stor andel unga i befolkningen, finns det många förstagångsväljare och det blir extra viktigt att staden gemensamt arbetar för att stärka det demokratiska engagemanget.

Samhällets polarisering och de många konflikter som pågår i världen sätter större fokus på säkerhets- och beredskapsfrågor, även i Sverige. Konflikterna i världen, inte minst kriget i Ukraina och Gaza, blir också påtagliga i kulturnämndens verksamheter och ställer högre krav på verksamheternas förmåga att möta olika åsikter och erfarenheter. Säkerhetsfrågan blir också alltmer resurskrävande och kräver ett gemensamt samarbete i staden. Folkbibliotekens potentiella roll i totalförsvaret har de senaste åren synliggjorts på nationellt plan i samband med samhällets ökade fokus på säkerhet och beredskap. I händelse av kris eller krig kan biblioteken spela en viktig roll som trygghets- och informationspunkter samt att rusta medborgare med kunskap i källkritik och att stå emot desinformation.

Malmö stad har aktivt tagit ställning för att arbeta i en riktning som motverkar populism, politisering och polarisering och sätter värden som yttrandefrihet, inkludering och demokrati högt. I stadens budget står det att *"Malmö ska vara en fristad för yttrandefrihet och demokrati"* och kulturen lyfts fram som viktig för att stärka demokratin och skapa förutsättningar för det demokratiska samtalet och den sociala sammanhållningen. Kulturen ska här fortsätta att vara en dynamisk och utmanande kraft och med armlängds avstånd fortsätter kulturnämnden att skapa förutsättningar för det fria kulturutövandet och att stärka Malmös roll som fristad för yttrandefrihet och demokrati.

Ojämlika levnadsförhållanden

I Malmö är de ojämlika levnadsförhållandena särskilt påtagliga. Skillnaderna mellan stadens områden är stora vad gäller inkomstnivå, sysselsättning, utbildningsnivå, barnfattigdom, trångboddhet och delaktighet i samhället. De senaste årens ekonomiska utveckling med stor inflation bidrar också till en negativ utveckling. Ojämligheten drabbar särskilt barn och unga där flera faktorer sammantaget riskerar att öka utanförskapet. I Malmö stads hållbarhetsrapport – en fördjupad analys av unga Malmöborns fritid beskrivs vikten av sänkta trösklar och kompensatorisk verksamhet för minskad ojämlikhet under barns och ungas fritid.

BRIS barnrapport från 2025 lyfter tydligt hur osäkerheten i omvärlden ökar barns oro för framtiden och hur de komplexa samhällsutmaningarna riskerar barns trygghet och mående. I kontakten med barn och unga visar sig ökande problem med gängkriminalitet och psykisk ohälsa. Flera av

kulturnämndens verksamheter såsom bibliotek och allaktivitetshus möter också barn som ger uttryck för denna oro. Dessa verksamheter med närvarande och kompetent personal har en viktig relationsbyggande roll i det dagliga mötet med barn och unga.

Den ökande äldre befolkningen ställer också högre krav på kulturnämndens verksamheter framöver. Fler friska och aktiva äldre kommer i större utsträckning efterfråga kulturverksamhet samtidigt som gruppen av de allra äldsta och sköra ökar – en grupp där kulturen kan spela en betydande roll för hälsan och välbefinnandet.

Kulturnämndens verksamheter, tillsammans med civilsamhälle, studieförbund och andra fria kulturaktörer har en viktig roll i det informella och livslånga lärandet genom att möjliggöra för folkbildning, möten och relationsskapande aktiviteter.

För att kunna bidra till en mer hållbar samhällsutveckling krävs långsiktighet, resursförstärkning och ökad samverkan i det förebyggande och främjande arbetet med alla Malmöborna, i synnerhet barns och ungas, trygghet, hälsa och framtid i fokus.

Klimatförändringarnas konsekvenser

Klimatförändringarna är uppenbara och konsekvenserna alltmer konkreta. Enligt den årliga rapporten Global Risks från Världsekonomiskt forum är de fyra största riskerna på tio års sikt alla miljörelaterade; extremväder, förlust av biologisk mångfald och ekosystemkollaps, kritiska förändringar av jordens system och brist på naturresurser.

I den politiska debatten och i media tenderar klimathotet i allt större utsträckning överskuggas av ökat trygghets- och säkerhetshot. Samtidigt finns det en utbredd insikt bland politiker, företag och allmänhet om att vi behöver agera snabbt, vilket visar sig i opinion och frivilliga åtaganden. Ett exempel är EU-kommissionens "gröna giv" för att nå klimatneutralitet senast 2050 med betydande påverkan på politik och näringsliv i Europa.

I Sverige visar Världsnaturfondens klimatbarometer för 2025 att 7 av 10 tillfrågade anser att regeringen borde driva en mer ambitiös klimatpolitik. På lokal nivå har Malmö stad höga ambitioner i frågor kring klimat och miljöarbete. Många Malmöborna är engagerade och önskar också själva bidra med mer klimatsmarta val i vardagen. Det behövs platser och sammanhang där detta engagemang kan fångas upp och ges utrymme att stärkas, fördjupas och delas. I detta avseende är kulturnämndens verksamheter, som till exempel Malmö museum, Marinpedagogiskt center och biblioteken, tillsammans med andra bildningsorganisationer och civilsamhällesaktörer, viktiga folkbildande arenor för att sprida information och kunskap om klimat- och miljöområdet. Platser där Malmöbornas engagemang i frågorna kan ges ett viktigt sammanhang och där möten mellan civilsamhälle, organisationer, aktivister och beslutsfattare kan ske. Flera av kulturnämndens verksamheter bidrar i sig också till en mer miljömässigt hållbar livsstil. Biblioteken, vars hela grunduppdrag bygger på delande istället för konsumtion och ägande är ett tydligt exempel på hur en social,

ekologisk och ekonomisk hållbarhet manifesteras i den vardagliga verksamheten. Genom att erbjuda mångsidiga kulturupplevelser kan kulturnämndens verksamheter också bidra till en attraktiv och aktiv fritid på hemmaplan som alternativ till klimatbelastande resor.

Det växande, innovativa och attraktiva Malmö – potential och risker

Malmö är sedan 90-talet Sveriges snabbast växande storstad och kulturen spelar en central roll i Malmös utveckling. De grupper som fortsätter att öka i snabb takt är unga i gymnasieåldern och äldre, däremot avstannar ökningstakten när det gäller de yngre barnen. Med en befolkningsökning ökar också antalet besökare i kulturnämndens verksamheter, liksom kraven på att verksamheten ska finnas runt om i staden och vara relevant och tillgänglig. Samtidigt är kultur och kreativa näringar en stor bransch i Malmö med många företag inom konst, film och spelindustrin som tillsammans med kulturlivets fria aktörer och stadens kulturella- och konstnärliga utbildningar, bidrar till Malmös utveckling och tillväxt. Kulturen har stor betydelse för stadens attraktivitet, både som besöksmål, att bo och leva i samt när företag väljer att etablera sig i staden. Kulturen skapar "liv mellan husen" och gör en stad levande, inkluderande, öppen och attraktiv. Inte minst bidrar kulturen till en levande stad under de tider då många andra verksamheter stänger ned – kvällar, helger och nätter - vilket också skapar tryggare stadsmiljöer dygnet runt. Enligt forskning är tillgången till kultur avgörande för både en stads möjlighet till innovation och fungerande arbetsmarknader. Tillgången till konst och kultur är även en mycket viktig faktor för utvecklingen av Malmö som besöksmål. Malmös potential som internationellt turistmål kommer kraftigt att förbättras i och med den nya Fehrman-Bältförbindelsen som invigs 2029. När den är på plats kommer Malmö bli en del av en ny nordeuropeisk storregion med över 10 miljoner invånare. Det finns ett stort behov av att bygga Malmös varumärke som turistmål framåt och där spelar stadens kulturverksamheter en avgörande roll.

Det är det mångsidiga kulturutbudet med stor variation av både innehåll och utövare som bidrar till stadens vitalitet och attraktivitet. Ett unikt samspel mellan stora evenemang och ett myller av mindre kulturarrangemang skapar det kulturliv som Malmö är så välkänt för. Men Malmös kulturutövare vittnar om att detta kulturliv är under hård press med ökande prisnivåer och gentrifiering. Den småskaliga kulturproduktionen trängs undan och de aktörer som finns behöver satsa på "säkra kort", vilket kan leda till likriktning av utbudet och mindre konstnärlig förnyelse. Detta sker parallellt med förändrade vanor när det gäller kulturkonsumtion, exempelvis att färre köper biljetter i förväg.

När det gäller gentrifieringen och dess undanträngningseffekt på kulturlokaler så finns det fortfarande möjligheter att förändra denna utveckling i Malmö. Städer som Göteborg och Stockholm, där utvecklingen redan är väldigt långtgående, lyfter till exempel fram det faktum att Malmö fortfarande har oexploaterade områden som en styrka. I dessa områden finns fortfarande lokaler, framför allt industrilokaler, till överkomliga hyror vilket skapar möjlighet att vända trenden. Samtidigt har dessa lokaler ofta

stora underhållsskulder och en vidareutveckling till kulturlokaler med långsiktigt ägande innebär stora kostnader för staden. En gemensam och hållbar ekonomisk modell för finansiering av kulturlokaler krävs och det pågår ett arbete för att få till stånd en sådan. Det är angeläget att staden fortsätter arbetet och agerar gemensamt och kraftfullt med lösningar för att möjliggöra en hållbar stad som bevarar och stärker den sociala och kulturella mångfalden.

Behov av förändringar i Malmö stad som helhet

Samplanering av staden

Kulturnämndens verksamheter har förebyggande och främjande effekter för en hållbar samhällsutveckling genom att erbjuda meningsfulla sammanhang och stärka Malmöbornas delaktighet i samhället. Detta bidrar också till att minska stadens nettokostnader. Dessutom bidrar Malmös kulturliv och kulturella och kreativa branscher till stadens attraktivitet och tillväxt och stärker även andra näringar i staden såsom till exempel besöksnäringen. För att kunna bidra till en hållbar samhällsutveckling i en omvärld av komplexa utmaningar som ofta ligger utanför en enskild nämnds uppdrag och rådighet krävs samverkan i staden. Följande områden ser kulturnämnden som särskilt viktiga att samverka kring framåt.

Handlingsplan för kulturstrategiskt program

Den handlingsplan som var kopplad till Malmö stads kulturstrategi 2014–2021 möjliggjorde och etablerade god samverkan mellan kulturnämnden och stadens övriga nämnder och bolag. Enligt planering beslutar kommunfullmäktige under 2025 om ett nytt kulturstrategiskt program. Den handlingsplan som därefter tas fram blir en plattform och ett effektivt verktyg för fortsatt samverkan, både inom staden och med näringsliv och civilsamhälle, kring utvecklingen av kulturens roll i en hållbar samhällsutveckling.

Ekonomiskt hållbara lösningar för kulturlokaler

Under 2025 arbetar stadskontoret tillsammans med stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden, servicenämnden och kulturnämnden med ett budgetuppdrag för att identifiera ekonomiskt hållbara finansieringslösningar för kulturlokaler. Med utgångspunkt i resultatet fortsätter och vidareutvecklas samarbetet mellan kulturnämnden, de tekniska nämnderna samt fastighetsaktörer under 2026.

Kulturens roll i lokal utveckling

För att stärka samverkan med lokala aktörer samt utveckla verksamheternas närvaro i Malmös olika områden kommer kulturnämnden att följa och vara en aktiv samarbetspart i utvecklingen av fritidsnämndens uppdrag kring lokal utveckling.

Kulturnämnden har sedan tidigare samverkan med flera nämnder för att komplettera varandras verksamhet och skapa förutsättningar för effektivare användning av resurser. Denna samverkan behöver framåt stärkas bland annat vad gäller samlokalisering av skollokaler och mötesplatser för att kompensatoriskt stärka tillgången till kultur i lokalsamhället och därmed motverka ojämlikhet i uppväxtvillkor och socioekonomiska förutsättningar.

Samverkan kring prioriterade målgrupper

För att stärka Malmöbornas delaktighet och tillgång till meningsfulla sammanhang samverkar kulturnämnden med bland annat skolnämnderna, fritidsnämnden, funktionsstödsnämnden samt hälsa- vård- och omsorgsnämnden, kring de prioriterade målgrupperna barn och unga, personer med funktionsnedsättningar samt äldre. I takt med demografiutvecklingen behöver detta arbete fortsätta utvecklas och resursförstärkas i syfte att ytterligare sänka trösklar för delaktighet och stärka tillgängligheten till stadens kulturliv.

Samverkan för stärkt demokrati

2026 är valår och för att öka samhällsengagemanget och valdeltagandet hos Malmöborna och framför allt den ökande andelen förstagångsväljare ser kulturnämnden behov av ökat och enat samarbete inom staden och med civilsamhället i frågor som rör demokrati och yttrandefrihet. Under 2025 är kulturnämnden del i stadens arbete med förstudien Malmö möts. 2026 skapas ett forum där Malmö stad, civilsamhället, politiker, internationella aktörer och Malmöbor kan mötas för erfarenhetsutbyte och diskussion kring demokrati, antirasism och mänskliga rättigheter. I arbetet krävs samverkan på bred front i staden.

Samverkan kring digitalisering, cybersäkerhet och beredskap

För att lyckas hantera ökade säkerhetshot och den snabba digitala utvecklingen ser kulturnämnden behov av central samordning och gemensam kraftsamling kring frågor som rör digitalisering, cybersäkerhet och beredskapsarbete. Den nya cybersäkerhetslagen medför ökade krav kring säkerhet i nätverk och informationssystem. Malmö stads resultat i MSB:s Cybersäkerhetskollen indikerar att det kommer krävas ett omfattande arbete och en ökad resurssättning för att staden ska kunna möta lagkraven. Kulturnämnden ser även behov av förstärkning i beredskapsarbetet, bland annat utifrån stadens *Beredskapspolicy för ett resiliert Malmö* och *Malmö stads plan för hantering av oönskade händelser*.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Kulturens roll i hållbar samhällsutveckling

Kulturnämnden arbetar förebyggande och främjande för hållbar samhällsutveckling genom stärkt demokrati, meningsfull fritid, livslångt lärande, livslång hälsa och sociala sammanhang. All verksamhet utgår från alla Malmöborns rätt till kultur och grundas i mänskliga rättigheter, Agenda 2030 och barnkonventionen.

Nedan beskrivs de utvecklingsområden kulturnämnden ser särskilt behov av att arbeta med under 2026.

Jämlik tillgång till kultur i ett demokratiskt Malmö

Med mänskliga rättigheter som grund arbetar kulturnämnden för att stärka demokratin, delaktigheten och inflytandet i samhället. Kulturnämnden verkar för inkludering och yttrandefrihet och för att motverka rasism och diskriminering. Genom rättighetsbaserade arbetssätt och kompensatoriska insatser breddas tillgången och tillgängligheten till kulturen för alla barn, unga och vuxna i Malmö.

Alla Malmöborns rätt till kultur

Den kulturella allemansrätten för **Malmö barn och unga** fortsätter att utvecklas, både på skoltid och fritid. Genom att erbjuda ett resurseffektivt garanterat kulturutbud för samtliga barn och unga på skoltid kan medel omfördelas till kulturutbud och trygga, relationsbyggande, sociala sammanhang på barns och ungas fritid. Här följer kulturnämnden stadens demografiska utveckling och anpassar verksamheten utifrån prognosen med färre yngre barn och fler unga i gymnasieåldern.

Den demografiska utvecklingen visar också på allt fler **äldre Malmöbor**. Kulturnämnden arbetar idag i nära samverkan med hälsa-vård- och omsorgsnämnden med ett samordnat och riktat kulturutbud för äldre personer på stadens särskilda boenden. För att framåt kunna tillförsäkra den växande målgruppen rätten till kultur krävs utökning av verksamhet och resurser.

Rätten till jämlikt deltagande, delaktighet och inflytande fortsätter att stärkas för **personer med funktionsnedsättning**. Resultatet och analysen av studien Ung Livsstil i anpassad skola kommer att ge ökad kunskap om ungas perspektiv, behov och önskemål. Framåt förstärks samarbetet med

fritidsnämnden och funktionsstödsnämnden för att göra stadens kultur- och fritidsutbud mer tillgängligt för personer med funktionsnedsättning. Samarbetet fokuserar på att öka målgruppens kännedom om det befintliga utbudet och öka tillgängligheten och deltagandet. Tillsammans med civilsamhället ska nämnderna arbeta för att personer med intellektuell funktionsnedsättning tar mer plats i staden, bland annat genom fortsatt utveckling av Funkisfestivalen.

Med verksamheter som allaktivitetshus, bibliotek och kulturskolans El Sistema har kulturnämnden en stark förankring i lokalsamhället och bygger nära relationer med lokala aktörer och invånarna i Malmös olika områden. Nämndens verksamheter ska hålla jämlik standard i hela staden, vilket kräver ett långsiktigt perspektiv i planering av både ny verksamhet samt underhåll och utveckling av befintlig utifrån hur staden växer. Arbetet behöver fortlöpande följa framtagna utvecklingsplaner för allaktivitetshus, bibliotek och kulturskola. Under 2026 fortsätter bland annat utvecklingen av det nya biblioteket och mötesplatsen Kulturhyllan i Hyllie samt etableringen av ett nytt Allaktivitetshus i Holma/Kroksbäck.

Ett starkt kulturliv skapar öppenhet för nya perspektiv och tolerans mellan människor vilket lägger grunden för ett öppet, inkluderande och demokratiskt samhälle. 2026 är valår och i en stad med många förstagångsväljare har kulturnämndens bibliotek och mötesplatser för unga en viktig bidragande roll som arena för demokratiska samtal, ökad möjlighet till inflytande och samhällsengagemang.

Hösten 2025 arrangeras en demokratihelg på Rosengårds bibliotek, Kulturhyllan i Hyllie och stadsbiblioteket för att engagera Malmöbor, förvaltningar, beslutsfattare, föreningar, civilsamhälle och näringsliv i demokratiska frågor och sätta fokus på varför Malmö vill lyfta demokratin som en central fråga. Under 2026 utvecklas arbetet till demokrativeckan Malmö Möts, ett forum där Malmö stad, akademierna, civilsamhället, förtroendevalda och internationella aktörer tillsammans kan manifesteras, utveckla och dela kunskap om demokrati, antirasism och mänskliga rättigheter. Malmö Möts samordnas av kommunstyrelsen och ska bidra till målet att göra Malmö till världens mest demokratiska stad. Kulturnämnden engagerar sig aktivt i arbetet för att säkerställa att demokratifrågor integreras i det dagliga arbetet, når alla målgrupper och stärker invånarnas delaktighet och förtroende. Malmö Möts utgör därför en viktig prioritering under kommande år.

Kulturdriven stadsutveckling formar Malmö

I nära samarbete med bland annat stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden utvecklar kulturnämnden stadens arbete med kulturdriven stadsutveckling. Det innebär att kulturella och kreativa resurser integreras i stadens utformning för att skapa livfulla, hållbara och inkluderande stadsmiljöer som främjar social sammanhållning, kreativ utveckling och stadens attraktivitet. Stora förflyttningar har gjorts de senaste åren och kulturnämnden är nu med och påverkar stadsplaneringen i tidiga skeden, inte minst i de prioriterade stadsutvecklingsområdena Rosengård,

Nyhamnen och stadskärnan. Ett viktigt led i detta arbete är de olika utredningar och analyser som behöver göras för att förstå kulturlivets förutsättningar, roll och potential i stadsutvecklingen. Kulturlivsanalyser har de senaste åren utvecklats som ett sätt att systematiskt genomföra analyser kring kulturlivet kopplat till specifika geografiska stadsutvecklingsområden. Dessa analyser har finansierats av exploateringsprojekten i de aktuella områdena. Nu står vi inför att genomföra en kulturlivsanalys för hela staden som underlag till revideringen av Översiktsplan för Malmö, något som ses som prioriterat av både kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden. Den här typen av övergripande analyser och utredningar är inte knutna till specifika exploateringsprojekt och saknar därför finansiering. Kulturnämnden ser ett ökat behov av analyser framåt och anser att det är prioriterat att hitta en långsiktig lösning för finansiering. För 2026 så handlar det specifikt om att tillföra kulturnämnden resurser för genomförande av kulturlivsanalysen för hela staden.

Kulturnämnden driver även ett långsiktigt strategiskt arbete för att utveckla konstens roll i stadsutveckling och för stadens attraktivitet med fokus på offentlig konst och möjliggörandet av ett nytt Konstmuseum i Kungsparken. Även kulturmiljöfrågorna står högt på dagordningen i den kulturdrivna stadsutvecklingen där stadens framtida utformning och utveckling sker med utgångspunkt i och i dialog med historien och kulturarvet. Under 2026 kommer kulturnämndens arbete med den kulturdrivna stadsutvecklingen ha följande fokus:

Revidering av översiktsplanen och en kulturlivsanalys för hela staden

Malmö stads översiktsplan visar den politiska viljan för stadens långsiktiga fysiska utveckling. Nuvarande översiktsplan antogs 2023 och under 2025 föreslås kommunstyrelsen fatta beslut om direktiv för en ny kommuntäckande översiktsplan. I ett sådant direktiv förväntas kulturfrågorna i stadsutvecklingen bli ett tematiskt spår i översiktsplanarbetet 2026.

Kulturnämnden kommer delta i arbetet med revideringen av Översiktsplan för Malmö med särskilt fokus på den kulturdrivna stadsutvecklingen. Som ett viktigt underlag för att förstå hur behov och utvecklingspotential kopplat till kulturlivet ska lyftas fram i översiktsplanen planerar kulturnämnden, i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden att genomföra en kulturlivsanalys för hela staden, vilken sedan med fördel kan bli ett lager i Översiktsplan för Malmö. För att det ska vara möjligt att genomföra analysen krävs en förstärkning av kulturnämndens budget, enligt beskrivningen ovan.

Som ett underlag till både översiktsplanen och kommunens stads- och lokalplaneringsprocesser identifierar kulturnämnden vilka produktionslokaler, scenlokaler och dedikerade områden (zoner) för kultur som är av särskild vikt för staden. Särskilt viktigt är att identifiera lokaler och kluster av lokaler som kan vara av intresse för staden att hyra eller äga. Detta för att säkra att väl valda delar av den kulturella infrastrukturen inte

försvinner när staden växer, förtätas och exploateras.

Ett nytt konstmuseum i Kungsparken

Under 2025 kommer kommunfullmäktige att kunna ta ett inriktningsbeslut för ett nytt konstmuseum i den gamla restaurangpaviljongen i Kungsparken. I inriktningsbeslutet definieras de ekonomiska förutsättningarna för ett nytt konstmuseum samt hur processen tas vidare. En viktig utgångspunkt framåt är inriktningen att det är mest fördelaktighet för staden att själv äga byggnaden för Malmös nya konstmuseum, men att extern finansiering genom sponsring och gåvor kommer krävas för att driva verksamheten. Ett 20-tal företag och privatpersoner har i dagsläget undertecknat avsiktsförklaringar om att bidra till finansieringen. Under 2026 fortsätter arbetet för att ytterligare säkra extern finansiering för konstmuseet. Parallellt inleds en process för att ta fram underlag till det investeringsbeslut i form av ett lokalanskaffningsärende som är nästa steg i processen.

I och med inriktningsbeslutet tillförs kulturnämnden även medel för 2026 för att få tillgång till lokalerna i den gamla restaurangpaviljongen och fortsätta aktivera Kungsparken med publika aktiviteter och utforska möjliga samarbeten.

Kulturmiljön och kulturarvet i stadsutvecklingen

Kulturnämnden fortsätter, i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, arbetet med framtagandet av ett nytt **kulturmiljöprogram** som initierades under 2025. Programmet kommer att stärka stadens möjligheter att systematiskt identifiera, värdera och synliggöra Malmös kulturmiljöer i form av byggnader, platser och berättelser och blir ett viktigt verktyg för att bevara och utveckla kulturmiljöer i plan- och bygglovsprocesser. Det ökar såväl förutsägbarheten för Malmöborna i bygglovsammanhang som förutsättningarna för ett kvalitativt kulturmiljöarbete. I kommande ändring av Plan- och bygglagen kommer det krävas av kommunerna att, i den översiktliga planeringen, redovisa särskilt värdefulla byggnadsverk, allmänna platser och bebyggelseområden i syfte att förbättra skyddet för kulturmiljön. Detta förstärker ytterligare betydelsen av ett kulturmiljöprogram.

I samarbete med de tekniska nämnderna planerar kulturnämnden för ett nytt **kulturarvscenter** som kommer att ersätta nuvarande centralmagasin. Stadsutvecklingen i Nyhamnen påverkar processen då centralmagasinets nuvarande lokaler inte kommer kunna användas för kulturarvscentret. Senast 2032 behöver en ny lokal vara klar och driftsatt. Arbetet är just nu i en utredningsfas som kommer att pågå även under 2026. Under 2026 kommer utredningsarbetet framför allt att fokusera på de ekonomiska delarna av projektet.

Parallellt pågår ett underhållsarbete i nuvarande centralmagasin för att kunna säkerställa lokalens standard de närmaste åren.

Offentlig konst

Under 2025 beslutar kommunfullmäktige om ett nytt regelverk för den offentliga konsten. 2026 fortsätter kulturnämnden arbetet för att, tillsammans med berörda förvaltningar, implementera regelverket i rutiner, arbetssätt och samarbetsformer.

En långsiktig planering för satsningar på offentlig konst fram till 2029 har tagits fram med utgångspunkten att ge Malmöbor jämlika villkor att ta del av konst i sin vardag. Arbetet sker i samarbete med flera av stadens nämnder såsom skolnämnderna och funktionsstödsnämnden i syfte att stärka tillgången till konst för barn och unga samt personer med funktionsnedsättningar. Under 2026 driver kulturnämnden 25 konstprojekt på både offentliga platser och i kommunala byggnader.

En ny strategi för stadskärnan

Kulturnämnden deltar, tillsammans med bland annat stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden och fritidsnämnden, i arbetet med att ta fram en strategi för utvecklingen av Malmös stadskärna, med målsättningen att möjliggöra en blandad stadskärna med plats för konst och kultur och icke-kommersiell verksamhet. Flera av kulturnämndens verksamheter ligger i centrum och ingår därför i strategiarbetet. Genom kulturnämndens deltagande i arbetet med strategin sätts fokus på vilka villkor och förutsättningar som behöver skapas för att kulturen ska kunna ta större plats och bidra till en hållbar utveckling av stadskärnan. Strategin ska beslutas av kommunfullmäktige under 2026.

Stärkta förutsättningar för det fria kulturlivet

Kulturscenen i Malmö utgörs i stora delar av det fria kulturlivet, därmed är stadens stöd till de fria aktörerna avgörande för att det ska finnas ett angeläget och tillgängligt konst- och kulturutbud för Malmöborna. Malmö är känt för sitt originella och dynamiska fria kulturliv som utmanar och utforskar kulturformerna och bidrar till återväxt och utveckling av hela stadens kulturliv. Studieförbundens verksamhet och lokaler är en viktig del av det kulturella ekosystemet. Men de senaste årens svåra ekonomiska läge hotar att förändra detta kulturliv i grunden. Det fria kulturlivet vittnar om att flera aktörer driver sin verksamhet utifrån ekonomiska förutsättningar som gör att de har svårt att fortsätta verksamheten. Flera aktörer satsar på "säkra kort" och mindre utrymme ges till mer originell och nyskapande kultur vilket kan leda till en likriktning av utbudet. Flera vittnar även om att det saknas scener och lokaler med låga trösklar för nya, oetablerade kulturaktörer. Kulturnämnden är medveten om den här problematiken och arbetar aktivt och i dialog med det fria kulturlivet för att stötta aktörerna och värna de kulturella värdena i sammanhang där de riskerar att trängas undan. Rimliga ekonomiska villkor, möjligheter till samverkan och utveckling samt tillgång till produktionslokaler är några faktorer som är avgörande för det fria kulturlivets fortlevnad. Här krävs att staden agerar gemensamt och kraftfullt för att bevara och stärka den kulturella mångfalden. Under 2026 ser kulturnämnden behov av utveckling inom följande områden:

Utveckling av stödet till det fria kulturlivet

De senaste åren har både antalet ansökningar om kulturstöd och ansökt belopp ökat kraftigt. Det ekonomiska läget för det fria kulturlivet och folkbildningen är pressat. Det ekonomiska läget för kulturaktörerna är pressat. Kulturnämnden bedömer därför att en fortsatt förstärkning och utveckling av kulturstödsbudgeten är nödvändig för att kunna förhindra avveckling av verksamheter samt bibehålla den bredd av kultur som Malmö är känt för

Kulturnämnden samverkar också med de andra storstadskommunerna, SKR och Kulturrådet kring gemensamma utmaningar vad gäller kulturstöd och den lagstiftning som påverkar den fria kulturen och nattlivet.

Produktionslokaler för kultur

Under 2025 arbetar kulturnämnden tillsammans med stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden och servicenämnden med ett budgetuppdrag för att ta fram ett förslag på en hållbar lösning för lokaler åt det fria kulturlivet och icke-kommersiella kreativa näringar. Resultatet av detta budgetuppdrag kommer vara en central utgångspunkt för det fortsatta arbetet med att säkra tillgången till produktionslokaler för kultur i den växande staden under 2026 och framåt. En särskild utmaning i arbetet handlar om avsaknad av uppdrag för drift och uthyrning av kulturlokaler, samt var det bör ligga organisatoriskt. Stadens nämnders nuvarande reglementen och uppdrag saknar detta uppdrag, och möjliggör därför inte drift och uthyrning av kulturlokaler. Oavsett vilken ekonomisk modell som budgetuppdraget föreslår kommer ansvarsfrågan att behöva lösas framåt. Här ser kulturnämnden behov av att staden gemensamt arbetar för en hållbar och effektiv lösning. Kulturförvaltningen för även dialog med ett par externa verksamheter om möjligheten till samarbeten kring lokalfrågan i syfte att stärka den fria kulturens utbud av scener/spelplatser.

En annan utmaning är den internhyresmodell som används för stadens fastigheter. Tanken är att modellen tydligt ska återspegla den faktiska kostnaden för en lokal, vilket ger staden möjligheter till bättre och mer långsiktig investeringsstyrning. Utmaningen för kulturnämnden avseende internhyran är att hyran år från år i stor utsträckning påverkas av både investeringar och avskrivningar i fastigheterna. För kulturnämnden, en nämnd med färre antal fastigheter, riskerar hyran att fluktuera mer år från år än för en nämnd med många objekt. Kulturfastigheter är i många fall unika, äldre fastigheter med högre grad av investerings- och underhållsbehov än mer nyproducerade objekt. Detta riskerar att bli kostnadsdrivande i en självkostnadsmodell över tid. Många av nämndens kulturfastigheter är även destinationer med egna kulturarvsperspektiv vilket försvårar förutsättningarna för att flytta en verksamhet och på det viset effektivisera fastighetsinnehavet. Kulturnämnden ser därför behov av ny organisatorisk modell för drift och uthyrning av kulturlokaler.

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/ samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2026? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

2026

Fortsatt finansiering av ett nytt Allaktivitetshus

Under 2025 fick kulturnämnden uppdrag av kommunfullmäktige att hösten 2025 öppna ett nytt Allaktivitetshus på Holma/Kroksbäck. Kulturnämndens kommunbidrag utökades därför tillfälligt för 2025 med 2,5 mkr. För 2026 innebär det behov av ett ökat kommunbidrag med 5 mkr (helår).

Fortsatt finansiering av Kulturhyllan, 4 mnkr

Hösten 2025 invigs den andra delen av Kulturhyllan i Hyllie med ett yttrandefrihets center och Dawit Isaak biblioteket samt en mötesplats för unga med ett kulturintresse. 2025 erhöles 4 mnkr i ökat kommunbidrag för ett halvår. 2026 blir det en helårseffekt av verksamheten.

Behov av ökat kulturstöd och en långsiktig lösning avseende kulturlokaler

De senaste åren har både antalet ansökningar om kulturstöd och ansökt belopp ökat kraftigt. Det ekonomiska läget för det fria kulturlivet och folkbildningen är pressat med de senaste årens kostnadsökningar på grund av inflation, hyreshöjningar och stora neddragningar av de statliga bidragen. Malmö stads kulturstöd kan inte kompensera för nationella neddragningar, men stadens kulturstöd är ett kraftfullt verktyg för att skydda och utveckla det lokala kulturlivet i hela staden. Det fria kulturlivet och folkbildningen utgör en viktig del av Malmös identitet.

Förutom behovet av mer resurser in i systemet behövs en organisationsöversyn över ägandeskap, tillgång till och ansvar för lokaler med stort värde för flera kulturaktörer. För att säkerställa en långsiktig tillgång till lokaler för kulturella och kreativa verksamheter som är en utmaning i dag, fortsätter arbetet med att utveckla nya affärs-, hyres- och ägarmodeller i samverkan med stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden, servicenämnden, kommunstyrelsen samt fastighetsägare. Det behövs bättre förutsättningarna för fria kulturaktörer att verka och utvecklas i Malmö, som till exempel att bevara existerande och möjliggöra för nya ateljéer, produktionslokaler och spelplatser till det fria kulturlivet. En viktig

utgångspunkt för samarbetet är det budgetuppdrag som tilldelats dessa nämnder 2025 för att föreslå en organisatoriskt och ekonomiskt hållbar lösning för lokaler åt det fria kulturlivet och icke-kommersiella kreativa näringar.

Nytt avtal för Marinpedagogiskt Center och Naturum Öresund, 0,5 mnkr

Marinpedagogiskt Center invigdes i oktober 2017 och 2020 utökades verksamheten med Naturum Öresund. Verksamheterna utförs idag på uppdrag av den upphandlade ekonomiska föreningen Marint Kunskapscenter för en kostnad på 3,4 mnkr. Upphandlingen av verksamheten sträcker sig t.o.m. december 2025. Genom en väl underbyggd, kunnig och tillgänglig verksamhet kan det Marinpedagogiskt centret/naturum Öresund stärka kunskapen om Agenda 2030 för Malmöbor med fokus på frågor som rör vårt vatten och havsmedvetenhet.

Öppethållande för Naturum Öresund ska ligga på 1000 timmar, fördelade på hög- och lågsäsong. Det är ett krav både från Malmö stad och Naturvårdsverket. Ett antagande har gjorts att på grund av en högre kostnadsnivå idag jämfört med när det senaste avtalet tecknades så kommer kostnaden för verksamheten bli cirka 500 tkr högre för ett nytt upphandlat avtal.

Framtagande av kulturlivsanalyser, 1 mnkr (tillfälliga medel 2026)

Kulturlivsanalyser har de senaste åren utvecklats som ett sätt att systematiskt genomföra analyser kring kulturlivet kopplat till specifika geografiska stadsutvecklingsområden. Dessa analyser har finansierats av exploateringsprojekten i de aktuella områdena. Nu ska en kulturlivsanalys genomföras för hela staden som underlag till revideringen av Översiktsplanen, något som ses som prioriterat av både kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden. Den här typen av övergripande analyser och utredningar är inte knutna till specifika exploateringsprojekt och saknar därför finansiering. Kulturnämnden ser ett ökat behov av analyser framåt och anser att det är prioriterat att hitta en långsiktig lösning för finansiering. För 2026 så handlar det specifikt om att tillföra kulturnämnden resurser för genomförande av kulturlivsanalysen för hela staden.

Förändringar åren framöver som påverkar kostnaderna

Nytt Konstmuseum

Ett ärende kring ett inriktningsbeslut för ett nytt Konstmuseum beräknas beslutas i kulturnämnden i juni månad för att därefter vidarebefordras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige tidig höst. I ärendet ingår ett utökat kommunbidrag till Kulturnämnden om 4,9 mkr årligen 2026 och 2027 för hyra och personal för aktivering av Restaurangpaviljongen i Kungsparken.

Internhyresmodellen, stor utmaning för kulturförvaltningen med äldre fastigheter

Utmaningen för Kulturnämnden avseende internhyran är att hyran år från år i stor utsträckning påverkas av både investeringar och avskrivningar i fastigheterna. En tillkommande kostnad med grund i investeringar/underhåll i en fastighet vägs upp av avgående kostnader genom avskrivningar i andra fastigheter, vilket leder till en utjämnande effekt. Denna utjämnande effekt uteblir om fastigheterna i beståndet har högre grad av investeringar än avskrivningar, vilket det är i kulturnämndens fastighetsbestånd.

För en förvaltning som kulturförvaltningen med färre antal fastigheter riskerar hyran att fluktuera mer år från år än för en förvaltning med många objekt. Kulturfastigheter är i många fall unika, äldre fastigheter med högre grad av investerings- och underhållsbehov än mer nyproducerade objekt. Detta riskerar att bli kostnadsdrivande i en självkostnadsmodell över tid. Många av förvaltningens kulturfastigheter är även destinationer med egna kulturarvsperspektiv vilket försvårar förutsättningarna för att flytta en verksamhet och på det viset effektivisera fastighetsinnehavet.

Studio Syd, en långsiktig ekonomisk lösning behövs

Malmö Konsthall har erhållit 6 mkr i bidrag från Allmänna Arvsfonden för att starta ett center för konstnärer med funktionsvariationer som vill utveckla ett professionellt konstnärskap. En lokal på Spånehusvägen hyrs av MKB med plats både för ateljéer och galleri för utställningar och evenemang. Bidraget täcker kostnaderna för åren 2025–2027. Kulturnämnden behöver redan nu börja planera för en ekonomisk långsiktig lösning från och med 2028.

Omförhandling med Statens Fastighetsverk angående hyran på Slottet, Malmöhus.

Nuvarande avtal sträcker sig till 1 oktober 2026. Det finns en risk om en större uppräkning då nuvarande hyra har legat på samma nivå i många år.

Fritidskortet

Fritidskortet riktas till alla barn och unga i åldern 8–16 år och kommer att lanseras under hösten 2025. Deras vårdnadshavare ska via digitala tjänster kunna betala för fritidsaktiviteter som anordnas av godkända utförare inom idrotts- och friluftsrörelsen, kulturskolan och vissa övriga organisationer inom civilsamhället. Det som nu presenteras är ett allmänt kort om 500 kr och ett särskilt kort om 2 000 kr per år. Det särskilda kortet riktas till barn och unga i socioekonomiskt utsatta hushåll, enligt specifika kriterier.

Den ordinarie kursavgiften är 300 kr per termin samt 200 kr för eventuell instrumenthyra. Avgifterna täcker bara en liten del av den faktiska kostnaden. Den förväntade effekten för kulturskolan i Malmö är främst att de barn och unga som redan valt att delta använder sig av subventionen och därmed får en lägre kostnad. Om fritidskortet leder till en ökad

efterfrågan på platser kan konsekvensen bli en längre kö. Om fler ska kunna delta behövs en betydande ekonomisk satsning för att skapa fler platser. Att höja avgifterna skulle motverka fritidskortets syfte.

Nytt Kulturarvcenter

Stadens planering av Nyhamnen kommer att påverka Centralmagasinets placering och staden behöver tillhandahålla en ersättningslokal. Kring 2032 behöver ny lokal för Malmös kulturhistoriskt värdefulla föremål vara klar och driftsatt. En behovsbeskrivning har tagits fram och ett lokalärende är startad i den förvaltningsspecifika lokalförsörjningsgruppen.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATS BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
RIKTADE STATS BIDRAG	Summa		

Övriga bidrag

ÖVRIGA BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Kulturskolan, utvecklingsbidrag	Kulturrådet	2 800	2 800
Malmö Museum, verksamhetsbidrag	Region Skåne	24 000	24 000
Malmö Konstmuseum, verksamhetsbidrag	Region Skåne	2 400	2 400
Malmö Konsthall, Studio Syd	Allmänna arvsfonden	1 850	2 000
Biblioteken i Malmö	Kulturrådet	1 000	1 000
Biblioteken i Malmö	Kungliga biblioteket	9 300	7 000
ÖVRIGA BIDRAG	Summa	41 350	39 200

Begäran om investeringsram

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2026 samt plan för 2027-2031 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Biblioteken i Malmö	6 000	16 000	25 000	6 000	6 000	6 000
Malmö Kulturskola	500	500	500	500	500	500
Malmö Museum	8 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Malmö Konstmuseum, inköp av konst	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Malmö Konsthall	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Malmö Stadsarkiv	4 000	500	500	500	500	500
Kulturarrangemang och Mötesplatser	1 500	1 000	1 500	1 000	1 000	1 000
Staben och Centralmagasinet	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Offentlig konst	15 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Summa investeringsram	43 000	42 000	51 500	32 000	32 000	32 000

För 2026 har Stadsarkivet begärt en högre investeringsram än normalt och det är på grund av planerade verksamhetsförändringar i de publika lokalerna på Bergsgatan. Det är 10 år sedan lokalerna invigdes och nu har man behov av att göra vid ytor.

Under 2026 kommer kulturnämnden driva ett större antal konstprojekt i staden både på offentliga platser och i kommunala byggnader. Det antirasistiska monumentet kommer att färdigställas med en högre budget jämfört med andra konstprojekt.

Biblioteken i Malmö har två större investeringar om några år och det är upphandling av ett nytt bibliotekssystem 2027 och en ny sorteringsanläggning 2028.

Budgetskrivelse 2026

Miljönämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Förändringar i omvärlden.....	5
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	11
Kommunbidrag	17
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	19
Begäran om investeringsram.....	20
Investeringsram	20

Sammanfattning

Malmö som stad och Malmö stad som organisation påverkar och påverkas av förändringar i omvärlden både i den lokala och globala. Att kunna ställa om och möta framtidens utmaningar resilient och se möjligheter kräver nya holistiska arbetssätt i planering och genomförande samt ansvarstagande för hela staden.

Miljöprogram för Malmö stad 2021–2030 sätter inriktningen för stadens miljö- och klimatarbete. Miljönämnden ansvarar för att leda och samordna genomförandet av miljöprogrammet. Programmet är Malmös lokala agenda för den ekologiska dimensionen av Agenda 2030, men för att skapa ett hållbart Malmö måste både sociala och ekonomiska dimensioner vägas in. Rätt utfört kan miljö- och klimatarbetet bidra till stärkt konkurrenskraft för näringslivet, fler arbetstillfällen, minskad segregation och ökade möjligheter för en stad med goda livsvillkor för alla.

För att uppnå de ambitiösa målen i miljöprogrammet och bidra till Parisavtalets mål om att hålla nere jordens uppvärmning till under 1,5 grader krävs att Malmö ökar takten i klimat- och miljöarbetet. Malmö stad klarar inte att nå målen på egen hand, utan det krävs att stadens alla aktörer kraftsamlar. Miljönämnden behöver tillsammans med andra, dels internt i Malmö stad, dels med externa aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå, hitta innovativa arbetssätt och lösningar på gemensamma utmaningar.

Ett viktigt fokus för nämndens arbete är en grön och hållbar klimatomställning och klimatanpassning. Den europeiska gröna given och EU:s missioner skapar förutsättningar för arbetet. Klimatomställningen behöver vara inkluderande och rättvis för att kunna bidra till ökad jämlikhet och minskad segregation. Genom noga avvägda arbetssätt kan nämnden bidra till synergier mellan målområden, exempelvis genom att belysa frågor som rör barn och unga, trygghet och rättvisa ur ett klimatperspektiv. För att Malmö ska kunna bibehålla de höga ambitionerna fortsätter extern finansiering att vara viktig även framöver. Nämndens arbete med ett mer leveranssäkert energisystem är också en viktig förutsättning för stadens attraktivitet och näringsliv.

Miljönämnden har ett samlat ansvar för att genom tillsyn och kontroll enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen öka tryggheten och minska brottsligheten i staden. Genom det arbetet ser nämnden till att verksamheter och företag följer lagstiftning och bidrar därmed till sund konkurrens och motverkar att miljö- och hälsofarliga verksamheter etablerar sig. Det myndighetsgemensamma arbetet inom Tryggare Malmö, som ska bidra till ett mer rättvist och säkert Malmö, utvecklas successivt för att nå ännu större effekt.

En god service i offentlig sektor bidrar till bland annat ökad jämlikhet, demokratisk legitimitet och förtroende för samhället som helhet. Genom att balansera effektivitet med rättssäkerhet och ge snabb och kvalitativ service

kan behoven hos de som miljönämnden finns till för tillgodoses.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2026 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Avsnittet avseende förändringar i omvärlden är indelat efter de blickfång som finns i trend- och omvärldsanalysen "Utblick Malmö". De sju blickfången är; innovativa, samarbetande, kompetenta, fysiska, trygga, attraktiva respektive hållbara Malmö. De fångar tematiskt in samtliga av de trender som presenteras i analysen.

I delen som beskriver verksamhetens utveckling tas avstamp i nämndens prioriteringar som är samma för budgetåret 2026 som för 2025. En del av arbetet påbörjades redan under 2024, men förväntas nå full kraft och effekt under senare delen av 2025 och in i 2026. De fem prioriteringarna bidrar till flera av kommunfullmäktiges målområden och ger en tydlig riktning för verksamheten.

Inledning- att möta förändring med förändring

Malmö som stad och Malmö stad som organisation påverkar och påverkas av förändringar i invärld och omvärld, i det lokala och i det globala. Att kunna ställa om och möta framtidens utmaningar resilient och se möjligheter kräver nya holistiska arbetssätt i planering och genomförande samt ansvarstagande för hela staden.

De senaste årens utveckling med pandemi, krig i vårt närområde, ett försämrat säkerhetsläge, bevisade sårbarheter i internationella leveranskedjor och en hög kostnadsutveckling har visat på sårbarheter i samhället och på en förändring i det offentliga samtalet. Säkerhet, beredskap och robusthet har hamnat på agendan och Sveriges medlemskap i NATO ställer nya krav på samhället och Malmö. Konflikter och minskad kompromissvilja kan påverka tilltron till det offentliga. Tilliten till samhällsinstitutionerna och demokratin är jämförelsevis hög i Sverige, men det är mycket viktigt att arbeta för att bibehålla och stärka den.

Klimatutmaningarna behöver omfattande och kraftfulla åtgärder. I Malmö och i omvärlden kan vi redan nu se förändringar i klimatet, såsom exempelvis ökad temperatur, ökad nederbörd och havsnivåhöjningar. Det kan finnas både positiva och negativa aspekter av förändringar och grupper i samhället kan komma att påverkas på olika sätt. Samtidigt är konsekvenserna av klimatförändringarna varierande i landet och de lokala förutsättningarna kräver därför förändringar i lagstiftning, tydligare nationella riktlinjer och långsiktiga finansieringsmodeller för

klimateanpassning.

Förändringar i omvärlden med en minskad globalisering medför på kort sikt vissa risker och spänningar, men långsiktigt kan det ge sociala- och miljömässiga fördelar genom ökat fokus på inhemsk konsumtion, minskad miljöpåverkan från långa transporter och minskat fokus på exportledd tillväxt. Till exempel kan det betyda att teknikutveckling öppnar för att produktion flyttar hem och att näringslivet anpassar sig till nya värdekedjor där produkter, material och resurser används så effektivt som möjligt och behåller sitt värde över tid.

Traditionellt har verksamhetsutveckling inom offentlig sektor baserats på principen om ständiga förbättringar, till exempel systematiskt kvalitetsarbete. Dagens och framtidens samhällsutmaningar ställer krav på större förändringar som är svåra att uppnå genom stegvis utveckling. Begrepp som innovation, förnyelse och transformation används för en mer radikal form av verksamhetsutveckling. För att förstå och hantera komplexa samhällsutmaningar krävs mod att utveckla nya arbetssätt, samarbeten och ledarskap som bidrar till nya värden för staden, Malmöborna och näringslivet. Att kunna leda och planera för stora samhällsförändringar och osäkerheter är förmågor som blir avgörande på alla nivåer i samhället.

Alla de beslut och val som görs idag påverkar också morgondagen och framtiden.

Hållbara Malmö

Miljönämnden arbetar för att accelerera insatser och mobilisera de aktörer som krävs för en grön och rättvis klimatomställning och klimateanpassning. Samtidigt är det av stor betydelse att arbeta samlat med hållbarhetsdimensionerna med utgångspunkt i Malmö Commitment som svar på klimatutmaningarna där exempelvis den sociala rättvisan integreras i kärnan för arbetet med lokal hållbar utveckling. Städerna står inför flera utmaningar som är tätt sammankopplade med varandra. Klimatet är en av utmaningarna att hantera och nämnden ser att det är viktigt att arbeta för en inkluderande och rättvis omställning. Därför är stadens ansats i miljö- och klimatarbetet att insatser också ska ge positiva effekter på den sociala hållbarheten. Ett viktigt redskap i arbetet är Klimatomställning Malmö, där nämnden arbetar tillsammans med aktörer inom olika omställningsområden för att få till en rättvis och grön omställning och minska Malmös klimatpåverkan.

Städerna är utpekade att ha en viktig roll att driva på omställningen i Europa. Malmö är med i två av EU:s fem missioner; 100 klimatneutrala och smarta städer, samt missionen om klimateanpassning. Malmö är dessutom utsedd till en av EU-kommissionens 30 pilotstäder som ska gå före och visa vägen för hur städer kan ställa om och bli klimatneutrala till 2030. För att kunna genomföra omställningen krävs att miljö- och klimatarbetet genomsyrar stadsutvecklingen. Malmö stad som organisation kan inte lyckas med omställningen på egen hand, utan det är nödvändigt att arbeta för ökat samarbete med näringsliv, civilsamhälle, akademi och Malmöbor så att hela Malmö tar ett större och gemensamt ansvar. Regionalt,

nationellt och internationellt samarbete är också avgörande. Förutsättningarna för arbetet påverkas bland annat av beslut som fattas på nationell nivå, och EU:s politik, direktiv och lagstiftning.

Innovativa Malmö

Malmö har lång erfarenhet av att vara en företagsam och idérik stad. Utvecklingen av framtidens Malmö kommer i hög grad att avgöras av stadens förmåga till innovation. Nya lösningar som svarar mot behov och efterfrågan i vardagen och omvärlden som kan vara ekonomiska, sociala eller miljömässiga.

Nämnden och dess verksamheter behöver ta till sig nya kunskaper och teknologiska framsteg för att nå hållbara lösningar. Innovation är centralt för att ta kliv i omställningen. Därför är det extra viktigt att testa nya arbetssätt och teknik i kommunens verksamheter, men också att öppna upp processer, arbeta holistiskt och koppla ihop områden för att identifiera nya möjligheter och sprida lärande. De pågående klimatförändringarna är en av vår tids största och mest komplexa utmaningar och ställer krav på innovation och nya mer agila arbetssätt, både internt och gentemot externa aktörer. Att ta till sig nya arbetssätt och våga testa genom pilotverksamheter och skala upp det som långsiktigt ger resultat kräver också tydliga prioriteringar, ledarskap och mod. Den höga politiska ambitionen i Malmö har lett till att staden har fått en tydlig roll i att gå före och driva på utvecklingen, och både stöd och lagstiftning från EU möjliggör för en lokal omställning.

Samarbetande Malmö

Klimatförändringarna påverkar olika grupper i samhället olika mycket. Nämndens arbete behöver ha fokus på en inkluderande och rättvis omställning och synliggöra de insatser för miljön och klimatet som samtidigt bidrar till ökad jämlikhet. Nämnden ser att stadens arbete med lokal utveckling blir viktigt för att stödja möten och relationer mellan Malmöborna och olika aktörer i närområdet.

Genom samverkan med andra offentliga verksamheter, näringsliv, akademi och civilsamhälle kan hela samhällets perspektiv tas tillvara och gemensamma lösningar formuleras. Nämndens projektverksamhet är ett centralt redskap för att samla olika aktörer. Extern finansiering får fortsatt ökad betydelse, men konkurrensen om befintliga medel ökar. En gemensam riktning för Malmö stads behov och hur dessa kan matchas mot extern finansiering är av största vikt.

FN:s sekretariat för katastrofriskreducering (UNDRR) har utsett Malmö till resilienshubb för Östersjöregionen med fokus på naturbaserade lösningar, vilket innebär att staden är en internationell kunskaps- och utvecklingsnod för norra Europa i frågor som rör klimatanpassning. Utmärkelsen innebär ökade möjligheter för samarbete med andra städer.

Kompetenta Malmö

Utvecklingen av framtidens Malmö är starkt beroende av stadens förmåga att utveckla, attrahera och behålla kompetens. Förändrade

kompetensbehov har identifierats och förmågan att vara innovativ i sin roll, lära nytt och lära om efterfrågas i högre grad. Specialistrollen får en annan innebörd i verksamheten utifrån de komplexa uppgifterna som kan handla om att kunna väga in och balansera beslut med hänsyn till flera dimensioner. Att fortsätta rusta medarbetare och chefer med nya kompetenser blir därför avgörande för att kunna hantera de ständigt förändrade kraven i arbetslivet.

Samtidigt som konkurrensen om arbetskraft ökar är söktrycket lågt till utbildningar inom miljö-, hälsoskydds- och livsmedelsområdet. Detta kan tyda på att arbetet som inspektör inte anses vara lika attraktivt som tidigare. Då tillgången på inspektörer över landet är begränsad är det en växande utmaning att få utbildade inspektörer att räcka till för att försörja landets alla kommuner. Miljönämnden ser att de utmaningar som finns inom kompetensförsörjningsområdet framöver inte kan lösas på kommunal nivå, utan måste hanteras i samverkan mellan aktörer från olika samhällssektorer regionalt och nationellt.

Fysiska Malmö

Utvecklingen av framtidens Malmö påverkas av den demografiska utvecklingen, en växande befolkning och att större städer fortsätter att vara ekonomiska motorer. Översiktsplanens långsiktiga mål och strategier behöver säkerställas och ska vägleda i beslut avseende mark- och vattenområden samt den byggda miljön. Malmös ambition att vara en blandad stad där verksamheter och bostäder byggs nära varandra, innebär utmaningar i bostadstillsynens verksamhet kopplat till exempelvis buller. Den täta staden kräver avvägningar mellan olika intressen och det är viktigt att samarbeta och lösa målkonflikter för att kunna behålla helhetsperspektivet vid exempelvis myndighetsutövning och i beslut som rör planering och genomförande.

Omställningen av transportsystemet behöver accelerera och exempelvis är planeringen av framtidens hållbara drivmedelsstationer och laddinfrastruktur som tillgodoser alla transportslag i Malmö helt avgörande. Arbetet med storstadspaketet fortsätter och kommer att förbättra förutsättningarna för ett hållbart resande lokalt och regionalt, något som också inbegriper gång- och cykeltrafik. Samtidigt krävs fortsatt planering av Öresundsmetron med vidare sträckningar efter Malmö C som en viktig del i stadsplaneringen och som svar på ett robust, grönt och kapacitetshöjande kollektivtrafiksystem.

Näringslivet ställer vidare högre krav på att staden ska ställa om, gå före och ha en leveranssäker elförsörjning. Behoven av samarbete kring infrastruktur och mark ökar, exempelvis är kustskyddsarbetet av största vikt för att möjliggöra stadens tillväxt och utveckling. Elektrifieringen av samhället kräver ett tillförlitligt och hållbart energisystem. För att säkerställa att Malmös utbyggnad kan leva upp till klimat- och miljömålen behövs satsningar på bland annat VA-system, fjärrvärme, elnät och laddinfrastruktur.

Ökad konkurrens om markytor kan försämra stadens klimatresiliens och

ställer krav på långsiktiga och hållbara avvägningar och på de beslutsunderlag som politiska beslut baseras på. En tätare stad ger samtidigt goda förutsättningar för att minska trycket på omkringliggande natur- och jordbruksmark och innebär också att transportsystem och infrastruktur kan optimeras. Stadsplaneringen är därför central för möjligheterna att nå beslutade miljö- och klimatmål och resurser behövs i det geografiskt baserade arbete som bedrivs. Exploateringstakten påverkas av konjunkturen och signaler under våren 2025 indikerar att lågkonjunkturen är mer utdragen än tidigare prognostiserats. Det är därför svårbedömt hur dess påverkan på miljönämndens uppdrag blir 2026 och framåt.

Vid planering av miljö- och hälsoskyddstillsynen behöver miljönämnden ta hänsyn till den nationella strategin för miljöbalktillsyn. Strategin är ett gemensamt verktyg för att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn. En ny nationell strategi kommer att beslutas i juni 2025 och gälla från januari 2026. Strategin kommer att breddas till att utöver tillsynsområdena också omfatta hur tillsynsmyndigheternas förmåga att genomföra sitt tillsynsuppdrag kan stärkas.

EU antog i december 2024 ett nytt luftkvalitetsdirektiv med nya normer för luftkvalitet som ska uppfyllas senast 2030. Direktivet innehåller även nya krav på utvärdering av luftkvalitet och hur åtgärdsprogram för att förbättra luftkvalitet ska upprättas. De nya kraven ska vara genomförda i svensk lagstiftning senast den 11 december 2026. Även två större utredningar inom miljöområdet kan komma att påverka nämnden framöver. Det gäller "Miljöstraffrättsutredningen" och "En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndprocess".

Trygga Malmö

Utvecklingen av framtidens Malmö handlar i hög grad om att lyckas motverka den ojämlikhet mellan Malmöborna som ökar inom många områden.

Miljönämnden har ett samlat ansvar för att genom tillsyn och kontroll enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen öka tryggheten och minska brottsligheten i staden. Genom det arbetet ser nämnden till att verksamheter och företag följer lagstiftningen och bidrar därmed till sund konkurrens och motverkar att miljö- och hälsofarliga verksamheter etablerar sig. Det myndighetsgemensamma arbetet inom Tryggare Malmö, som ska bidra till ett mer rättvist och säkert Malmö, fortsätter utvecklas för att nå ännu större effekt. Den statliga utredningen avseende översyn av organisering och finansiering av livsmedelskontroll kan få omfattande konsekvenser för nämndens verksamhet. Utredningstiden har förlängts till den 31 maj 2025.

Regeringen tillsatte sommaren 2022 en särskild utredning för att stärka arbetet mot livsmedelsfusk. Utredningen föreslår att det huvudsakliga ansvaret för kontrollen av livsmedelsfusk övergår till staten. Vidare föreslås att en nationell fuskenhet ska inrättas som har förmågan att upptäcka och hantera mer avancerade former av livsmedelsfusk. Utredningen var på

remiss under 2024, nämnden ser positivt på förslagen och i oktober beslutade nämnden att godkänna förvaltningens förslag till yttrande.

Den nuvarande samhällsutvecklingen gör att nämnden behöver ha en medvetenhet om risken för kriminella aktörers närvaro inom dess ansvarsområden, till exempel är avfallsbrottslighet ett växande problem både nationellt och internationellt. Verksamhetsområdet är komplext och omfattande och det finns många oseriösa aktörer i branschen. För att bedriva tillsyn behöver nämnden först arbeta uppsökande för att kunna hitta de verksamheter som bedrivs olagligt. Det regeringsuppdrag gällande nya åtgärder mot avfallsbrottslighet som pågår fram till våren 2026 kan komma att påverka nämndens verksamhet inom området.

Nämnden måste också ta höjd för olika typer av välfärds kriminalitet, som bland annat kan innebära risk för otillåten påverkan och infiltration av offentlig verksamhet, då särskilt inom myndighetsutövningen.

Attraktiva Malmö

Det är viktigt att arbeta för att Malmö ska fortsätta att vara en attraktiv stad – både att bo och leva i, men också för stadens näringsliv och besökare. Miljönämnden ser ett tilltagande behov av att bygga och driva samarbeten för att utveckla aktörssamverkan, där Malmö stad i många fall har en viktig roll som facilitator.

Betydelsen av samarbetet med Köpenhamn blir allt större. Goda villkor och förutsättningar för stadens attraktivitet och näringsliv måste gå hand i hand med en grön och rättvis klimatomställning. Att ställa om samhällsekonomin i en grön och hållbar riktning, genom exempelvis elektrifiering och gröna innovationer, bidrar till utsläppsminskningar men kan även leda till ekonomisk tillväxt, med nya affärsmöjligheter och fler arbetstillfällen.

Tillväxtkommissionen pekar på ett antal åtgärder i sin slutrapport med syftet att förbättra förutsättningarna för en inkluderande och hållbar tillväxt i Malmö. Som en del i att förbättra näringslivets ramvillkor arbetar nämnden för att utveckla den serviceinriktade myndighetsutövningen, exempelvis kan det handla om att utveckla gemensamma riktlinjer som styr agerande och beslutsfattande. Ett viktigt mål är att säkerställa att myndighetsutövningen är transparent, konsekvent och rättvis.

Malmö Möts

Malmö Möts är ett koncept för att samla, synliggöra och stärka stadens arbete med demokrati, mänskliga rättigheter och antirasism. Genom samverkan med civilsamhälle, politik, akademi och internationella aktörer skapas en plattform för kunskapsutbyte, ungas engagemang och gemensam utveckling. Malmö Möts samordnas av kommunstyrelsen och ska bidra till målet att göra Malmö till världens mest demokratiska stad. Miljönämnden engagerar sig aktivt i arbetet för att säkerställa att demokratifrågor integreras i det dagliga arbetet, när alla målgrupper och stärker invånarnas delaktighet och förtroende. Malmö Möts utgör därför en viktig prioritering under kommande år

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Leda och samordna klimatomställningen

Malmö stad har höga ambitioner och ska gå före i miljö- och klimatarbetet. Som en av EU:s 100 utpekade städer är Malmö med och leder utvecklingen framåt för att bli klimatneutrala till 2030. Arbetet utgår från stadens miljöprogram som hanterar den ekologiska dimensionen av Agenda 2030. Miljönämndens roll är att processleda, stödja och samordna kommunens arbete med genomförandet av programmet och söka extern finansiering för olika åtgärder.

En av miljönämndens viktigaste uppgifter är att öka takten i Malmös klimatomställning och att växla upp arbetet med stadens klimatanpassning för att Malmö ska öka sin förmåga att hantera effekter av ett förändrat klimat. Nämnden har fokus på insatser som bidrar till flera mål samtidigt och skapar mervärde för både miljön och de som bor och verkar i Malmö. Ambitionen är en grön och rättvis omställning och klimatanpassning där ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet samverkar. Nämnden stödjer och samordnar stadens arbete med att genomföra färdplaner för omställningsområdena inom arbetsprocesserna Klimatomställning Malmö och Malmös natur- och miljöarbete.

Nämndens uppdrag att leda och samordna klimatomställningen är komplext; staden växer, och energiförsörjningen i södra Sverige är fortsatt ansträngd. Många av förutsättningarna för klimatomställningen beslutas i EU och på nationell nivå. Det finns ett fortsatt behov av att nämnden arbetar för ökad kunskap och förändringar i policyer och regelverk inom området.

Behovet av att driva arbetet med bland annat EU:s strategi för biologisk mångfald inom ramen för genomförandet av miljöprogrammet är fortsatt stort framöver, vilket är direkt kopplat till kommunfullmäktiges mål om ökad biologisk mångfald och ökat utbud av gröna miljöer i staden.

Som en av 30 utvalda pilotstäder inom EU har Malmö rollen att ytterligare driva på arbetet med målsättningen att uppnå klimatneutralitet år 2030. Att gå före och visa vägen innebär högt tryck och höga förväntningar på förflyttningar och resultat. Klimatomställningen behöver vara inkluderande och rättvis för att kunna bidra till ökad jämlikhet och minskad segregation. Genom noga avvägda arbetssätt kan nämnden bidra till synergier mellan målområden, exempelvis genom att belysa frågor som rör barn och unga och trygghet och rättvisa ur ett klimatperspektiv. För att lyckas med

klimatomställningen krävs både arbete för en systemomställning på övergripande nivå, och att stadens nämnder och bolag kraftsamlar och fördelar resurser för att arbeta tillsammans på lokal nivå i stadens geografier med de som bor och verkar i området. Samtidigt är det nödvändigt att verka för att Malmö blir mer resilient mot klimatförändringar, främjar hållbarhet i beslut samt arbetar för att möjliggöra inkluderande tillväxt som tar vara på möjligheter. Insatser för att klimatanpassa Malmö kan också ge positiva effekter på den biologiska mångfalden, samt som en del av stadens beredskapsutveckling bidra till ökad robusthet och resiliens. Miljö- och hälsoskyddstillsynen är en viktig pusselbit i det miljöstrategiska arbetet.

Samarbete som möjliggörare

Det är centralt för Malmö stad att fortsätta stärka de lokala, regionala, nationella och internationella samarbetena. Det kan exempelvis innebära internationellt utbyte mellan städer via Malmö Commitment och ett fortsatt nära samarbete i storstadsnätverk med Stockholm och Göteborg.

Miljönämnden ser att nämndens verksamheter har mycket att vinna på att stärka sitt interna samarbete, hitta synergier och använda varandra som hävstång inom de olika ansvarsområdena för att tillsammans arbeta för ett hållbart Malmö.

Vidare arbetar nämnden med att fortsätta stärka och utveckla det fördjupade samarbetet i samhällsbyggnadsprocessen tillsammans med de tekniskt inriktade nämnderna.

Inom Malmö stads egna projekt, som exempelvis genomförandet av storstadspaketet och Stadionområdet, blir det viktigt att visa vägen och ta vara på möjligheterna med öppna upp processer och samarbeta för att tillsammans överbygga målkonflikter och möjliggöra värden, såsom miljö- och klimatnytta.

Genom Tryggare Malmö bedriver nämnden tillsammans med andra myndigheter tillsynsarbete mot illegala verksamheter. Under planperioden fortsätter arbetet för att motverka oseriösa och illegala verksamheter som bidrar till osund konkurrens, fusk, organiserad brottslighet, riskmiljöer för människoexploatering, välfärdsbrottslighet samt ohälsosamma miljöer för Malmöborna. Arbetet inom Tryggare Malmö är en viktig del av nämndens rättighetsbaserade arbete.

Malmö stads möjlighet att på egen hand minska utsläppen av växthusgaser är begränsad och därför måste flera delar av samhället arbeta på nya sätt tillsammans. Genom att offentliga verksamheter, civilsamhälle, akademi och näringsliv samverkar kan hela samhällets kapacitet, perspektiv och engagemang tas tillvara. Det är bara i en sådan samverkan de gemensamma lösningarna kan hittas och takten i klimatarbetet öka. Många aktörer i Malmö är idag föregångare i klimatarbetet, och det finns intresse och efterfrågan av att samarbeta med andra. Med hjälp av testbäddar har nämnden möjlighet att arbeta tillsammans med andra för att hitta innovativa lösningar och skala upp det som fungerar.

Nämnden kommer fortsatt att vidareutveckla samarbetet med Köpenhamns kommun, både i frågor som rör reducering av utsläppen och hur vi anpassar städerna till ett förändrat klimat. Inom Greater Copenhagen-samarbetet är utgångspunkten Malmös och Köpenhamns arbete med EU-missionen avseende klimatneutrala och smarta städer, och delning av kunskap och erfarenheter om gemensamma utmaningar och lösningar för att identifiera samarbetsprojekt och innovationsmöjligheter som bidrar till att stärka regionens resiliens.

Miljönämnden samordnar stadens övergripande arbete med energifrågan samt arbetar för att stötta boende och verksamma i Malmö med att stärka deras förmåga att påverka sin energisituation. Fokus är att stärka den egna rådigheten över energiförsörjningen i Malmö. Det inbegriper nationellt påverkansarbete för ökad elproduktion och överföring av el, samt fortsatta positionsförflyttningar för Malmö. Nämnden arbetar för att via vind- och solkraft öka den förnybara elproduktionen i Malmö.

Service - fokus i allt vi gör

En god service i offentlig sektor bidrar till bland annat ökad jämlikhet, demokratisk legitimitet och förtroende för samhället som helhet. Genom att balansera effektivitet med rättssäkerhet och ge snabb och kvalitativ service kan behoven hos de som miljönämnden finns till för tillgodoses. Vid rådgivning, tillsyn och kontroll samt inom ramen för miljönämndens projekt ska Malmöbor, verksamhetsutövare och samarbetspartners känna förtroende för nämndens verksamhet, få ett professionellt bemötande och uppleva att nämnden arbetar serviceinriktat. Som en del i att förbättra näringslivets ramvillkor arbetar nämnden för att utveckla den serviceinriktade myndighetsutövningen. Då det ska vara lätt att göra rätt kommer nämndens arbete med tillgänglighet och bemötande, klarspråk, e-tjänster och webb fortsätta under planperioden.

Digitaliseringen innebär en möjlighet när det gäller att utveckla och förbättra vår service. Miljönämnden antog under 2022 en strategi för verksamhetsutveckling och digitalisering. Digitaliseringssamordnare leder och samordnar det digitala teamet och utvecklingen inom det digitala området framåt. Inom området sker ett nära samarbete med stadens IT- och digitaliseringsavdelning (ITD) och under perioden kommer detta samarbete att stärkas ytterligare.

Insikt är en årlig servicemätning av kommunernas myndighetsutövning. Syftet med undersökningen är att följa upp hur kommunens service utvecklas i termer av kundupplevd kvalitet. Frågor ställs inom sex olika serviceområden; information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet samt tre övergripande kundnöjdhetsfrågor (NKI, nöjd kund-index). Insikt riktar sig endast till verksamhetsutövare och fastighetsägare och är därmed inte ett heltäckande mått på hur nämnden uppfattas. Resultatet för 2024 för de tre myndighetsområdena var ett NKI-värde om 78 av 100 för livsmedelskontrollen, 63 för miljöskyddet och 70 för hälsoskyddet. Motsvarande siffror för 2023 var 79, 62 och 70.

De serviceområden som har negativ inverkan på helhetsattityden, enligt

Insikt, och som därmed har störst förbättringspotential är:

- Effektivitet, hos livsmedelskontrollen och miljöskyddet.
- Information, hos miljöskyddet.

De serviceområden som har positiv effekt på helhetsattityden, enligt Insikt, och som därmed ska vårdas är:

- Rättssäkerhet hos alla miljönämndens myndighetsområden.
- Bemötande hos livsmedelskontrollen och hälsoskyddet.
- Effektivitet hos hälsoskyddet.

Målsättningen är att resultatet ska förbättras.

Miljönämndens arbete med att utveckla servicen till verksamhetsutövare och Malmöbor bidrar till kommunfullmäktigemålen "Malmö stad arbetar för att skapa goda villkor och förutsättningar för stadens attraktivitet och näringsliv" och "Malmö stad ger en god och likvärdig service".

Behålla och stärka kompetens

Arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder kompetensutveckling och lärande behöver fortsätta att utvecklas. För att möta de nuvarande och framtida kompetensbehoven ser nämnden att en fokusflyttning kan vara nödvändig och att verksamheten rör sig i en riktning mot ett vidgat karriärsbegrepp och breda kompetenser.

Nämnden fortsätter med kompetenshöjande insatser för den enskilde medarbetaren för att bidra till att verksamheten uppnår sina mål. Kompetensutveckling är en viktig faktor för att öka konkurrenskraften och behålla personal och nämnden kommer att ha ett stort fokus på detta. Intern rörlighet ses som positivt och arbets- och ansvarsområden bör rotera mellan medarbetare i syfte att bredda kompetens och öka både kunskapsöverföring och robusthet.

Inför rekrytering är det viktigt att arbeta med väl gjorda behovsanalyser för att säkra att det är det verkliga behovet i verksamheten som uppfylls, blandade kompetenser bedöms vara av vikt för att möta framtida krav och förväntningar på det offentliga.

Ett gott ledarskap och medarbetarskap är avgörande för att attrahera och bibehålla kompetens. Nämnden kommer fortsätta arbeta med att förtydliga roller och förväntningar kopplat till medarbetarskap och ledarskap. Nämnden kommer även att fortsätta arbetet med att utveckla ledarskapet. Under 2025 genomgår hela chefskollektivet Malmö stads ledarskapsutbildning, efter det planeras det för fortsatt kompetensutveckling för att säkra förmågan att möta framtida behov i organisationen.

För att säkra kompetensförsörjningen på lång sikt och för att stärka arbetsgivarvarumärket erbjuder Malmö stad ett studentmedarbetarprogram där studenter parallellt med studierna får möjlighet att praktisera akademiska kunskaper och få värdefulla erfarenheter, kontakter och referenser som kan stärka övergången från studier till yrkesliv.

Verksamheten ska fortsätta att ta emot praktikanter från universiteten, gymnasieskolan, Ung i sommar och prao-elever.

Utvecklade arbetssätt

För att möta den väntade framtida utvecklingen behöver verksamheten se över arbetsformer och verksamhetssystem i syfte att frigöra tid och resurser. Fokus kommer att riktas åt att minska administration och att frigöra tid genom förenkling, planering och optimering av arbetet. Utmaningen är att hitta en väl avvägd nivå som uppfyller nationella krav på till exempel rapportering.

För att säkerställa att myndighetsutövningen följer gemensamma ramar med kommunal service i fokus, behöver interna processer och strukturer stödja handläggarnas arbete. Det handlar om att arbeta med och förhålla sig till grundläggande värden som rättssäkerhet, samhällsekonomisk konsekvensanalys med tydliga avvägningar i en helhet. Nämnden ser att ett utvecklat handläggarstöd som syftar till enhetlighet och tydlighet samt som bistår med prioriteringsavvägning är viktigt särskilt inom miljö- och hälsoskyddstillsynen. Under 2025 kommer en gemensam handbok för inspektörsrollen att tas fram som ska bidra i den förflyttningen inför 2026.

Livsmedelsbranschen och framför allt hotell- och restaurangnäringen har de senaste åren haft stora utmaningar med att hantera omvärldshändelser som pandemin, höga energipriser samt hög inflation. Det är samtidigt en mycket konjunkturkänslig bransch och vi ser att många verksamheter har svårt att ekonomiskt med nedlagda verksamheter eller konkurser som följd. Malmö har ett stort antal livsmedelsverksamheter som etablerar sig varje år, men det upphör samtidigt verksamheter i ungefär samma takt. Det osäkra ekonomiska läget riskerar att minska antalet nya verksamheter, något som får påverkan på verksamhetens ekonomi eftersom livsmedelskontrollen till stora delar är avgiftsfinansierad och utgifterna främst handlar om personal. Det är därför viktigt att bevaka denna utveckling för att säkerställa att bemanningen motsvarar de behov som finns för att klara verksamhetens kontrolluppdrag.

Nämnden ser ett allt större behov av att tillsammans med, framför allt de tekniskt inriktade nämnderna, hitta nya arbetssätt och former för hur vi använder stadens verktyg på bästa sätt. För att kunna ta oss an komplexa samhällsfrågor systematiskt och för att säkerställa synergier mellan kommunfullmäktiges målområden behövs ett mer agilt arbetssätt. Detta för att skapa en gemensam förståelse för målbild, nuläge och vilka insatser som ger störst effekt, samt för att möjliggöra uppföljning av gemensamma förflyttningar och utveckling av olika områden i Malmö.

Nämnden kommer även fortsätta att vidareutveckla kommunikationen och dialogen med Malmöborna för att både kunna visa på stadens ambitioner och agerande, men också för att höja kunskapsnivån. En ökad kunskapsnivå om miljön och klimatet bland Malmöborna är en av grundförutsättningarna för att åstadkomma en rättvis och inkluderande omställning. Alla nämnder har ett viktigt ansvar i detta arbete och vi behöver ha en samlad kommunikation i staden och nyttja de plattformar

och mötesplatser som finns. Nämnden vill trycka på vikten av att målgruppsanpassa kommunikationen och även utgå från det lokala perspektivet så att dialogen med Malmöborna förs utifrån nuläge och förutsättningar för det område där man bor och verkar.

Malmö är diplomerad som en Fairtrade City och miljönämnden ansvarar för stadens Fairtrade City-kansli som arbetar för ökad rättvis handel och ökad andel etisk konsumtion. 2026 fortsätter miljönämnden med att ytterligare integrera det arbetet med nämndens övriga arbete i syfte att uppnå fler synergier för en ökad måluppfyllelse.

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/ samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2026? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

En hög grad av extern finansiering är en förutsättning för att Malmö stad ska kunna vara en föregångare i klimatomställningen och för att kunna genomföra stadens miljöprogram. Genom extern finansiering skapas möjlighet att växla upp kommunbidraget så att staden får ut mer nytta per skattekrona och miljönämnden kan fortsätta agera katalysator i stadens viktiga miljö- och klimatarbete i nära samarbete med andra aktörer. Konkurrensen om externa medel ökar och de kommande åren kan ett ökat fokus på trygghet och resiliens förväntas. Det finns en risk för minskad finansiering för central omställningsförmåga samt genomförande när europeisk och nationell finansiering minskar. Samtidigt ser nämnden en ökad osäkerhet kring redan beslutad finansiering.

Miljönämnden behöver framöver att göra prioriteringar utifrån vilka åtgärder som ger störst effekt för en grön och hållbar stad, samtidigt som nämnden behöver öka samarbetet med andra aktörer och förvaltningar rörande stadens projektportfölj.

Den statliga utredningen avseende översyn av organisering och finansiering av livsmedelskontroll kan få omfattande konsekvenser för nämndens verksamhet. Utredningstiden har förlängts till den 31 maj 2025.

En hög grad av självfinansiering är en förutsättning för att kunna utföra tillsyns- och kontrolluppdraget. Debiteringsgraden och korrekta taxor påverkar självfinansieringsgraden och därför pågår en översyn av nämndens taxor samt rutiner för debitering. Självfinansieringsgraden påverkas även av kostnaderna för verksamheten där personalkostnaderna utgör den största posten. Ett ökat samarbete och utnyttjande av personalresurser mellan enheter och avdelningar är viktigt för att bedriva en kostnadseffektiv tillsyn och kontroll med hög servicegrad till Malmöbor och företag. Enligt regeringsformen är det inte möjligt att inkludera kostnader för verksamhet av förebyggande och stödjande karaktär i taxorna, till exempel rådgivning, information och liknande verksamhet.

Exploateringsstakten påverkas av konjunkturläget och signaler under våren 2025 indikerar att lågkonjunkturen är mer utdragen än tidigare prognostiserats. Det är därför svårbedömt hur dess påverkan på miljönämndens uppdrag blir 2026 och framåt.

Naturvårdsverket har aviserat att man från och med 2026 inte kommer att bevilja medel för tillsynsinsatser inom Bidragsobjekten. Bidragsobjekten är förorenade områden där det saknas ansvarig förorenare och där staten beviljar medel för både undersökning och åtgärder (exempelvis Gullviksområdet och området kring gamla gasverket). I dagsläget har Malmö stad fyra sådan ärenden igång och det kommer troligen bli fler framöver. Därmed saknas finansiering för fortsatt arbete med dessa objekt.

Nuvarande hyreskontrakt för miljönämndens kontorslokaler, Bergsgatan 17, löper ut 2027-09-30. Inför planering och projektledning vid eventuell omlokalisering finns behov av att avsätta mer resurser från år 2026. I investeringsplanen har nämnden tagit med ett ökat investeringsbehov av kontorsinventarier under 2027 och 2028.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATS BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Energi- och klimatrådgivning	Energimyndigheten	1 667	1 667
RIKTADE STATS BIDRAG	Summa	1 667	1 667

Övriga bidrag

ÖVRIGA BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Projekt för energi- och klimatomställning samt lärande	Energimyndigheten	520	967
Projekt inom cirkulär ekonomi och inom lärande och forskning	Formas	1 750	1 242
Projekt inom lärande och forskning	Viable Cities	1 890	1 157
Projekt inom hav och natur, cirkulär ekonomi, lärande och forskning, stadsutveckling och biokol	Vinnova	1 000	155
Projekt för energi- klimatomställning och inom stadsutveckling	ERUF	2 050	2 066
Projekt inom hav och natur	Horizon	4 140	2 476
Projekt inom cirkulär ekonomi och resiliens	Intereg-programmen	4 800	4 405
Projekt för klimatomställning	NetZeroCities	4 500	2 462
Projekt inom cirkulär ekonomi	Urbact	200	0
Projekt inom kompetenshöjning och lärande	ESF	140	140
Ansökningar, ännu ej beviljade bidrag		0	6 000
ÖVRIGA BIDRAG	Summa	20 990	21 070

Begäran om investeringsram

Miljönämndens investeringar avser huvudsakligen inköp av mätinstrument för luftmätning och anskaffning av kontorsinventarier. För 2026 föreslås investeringsramen uppgå till 1 100 000 kronor.

Framtida investeringsbehov kan tillkomma i samband med eventuell omlokalisering av lokaler när nuvarande hyreskontrakt för Bergsgatan 17 löper ut, 2027-09-30. Investeringsplanen för kontorsinventarier under 2027 och 2028 har därför justerats.

Under år 2027 kommer nuvarande luftmätningsstation vid Dalaplan att utgå och det finns en plan för en ny mätstation vid Dalaplan vilket kräver en utökad planerad investeringsram.

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2026 samt plan för 2027-2031 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Utbyte av äldre instrument för luftmätning	600	600	600	600	700	700
Ny mätstation	0	400	0	0	0	0
Kontorsinventarier och lokalanpassningar	500	1 500	1 000	500	500	500
Summa investeringsram	1 100	2 500	1 600	1 100	1 200	1 200

Budgetskrivelse 2026

Servicenämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Förändringar i omvärlden	4
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	7
Kommunbidrag	10
Driftskonsekvenser till följd av förändrad verksamhet.....	10
Driftskostnader i investeringsprojekt.....	14
Riktade statsbidrag och övriga bidrag	16
Begäran om investeringsram	17
Investeringsram	19

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 - IT-säkerhetsplan 2026-2028

Bilaga 2: Bilaga 2 - Begäran investeringsram

Bilaga 3: Bilaga 3 - Underlag äskande av ram för övriga nämnder

Sammanfattning

Denna budgetskrivelse utgör servicenämndens information till kommunstyrelsen inför beredning av förslag till budget till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktiges budget avser budgetåret 2026 med plan för 2027–2028. Investeringarna gäller året 2026 med plan 2027–2031. I budgetskrivelsen har nämnden möjlighet att lyfta det som anses angeläget för kommunstyrelsen att veta inför beredningen av budget 2026.

Servicenämnden underlättar för stadens nämnder och bolag genom att samordna och effektivisera service och tjänster inom nämndens uppdrag som Malmöborna behöver. Serviceförvaltningens intäkter regleras via överenskommelser och avtal med övriga förvaltningar och kommunala bolag. Det innebär att förvaltningen generellt sett inte får någon pris- och lönekompensation från kommunfullmäktige.

Det finns stor osäkerhet i samhället och verksameters förutsättningar förändras ständigt. Det säkerhetspolitiska läget är ansträngt och sedan en tid tillbaka har Sverige präglats av en hög inflation och en lågkonjunktur. Samtidigt sker den digitala och tekniska utvecklingen i snabb takt och bidrar till smartare arbetssätt. Inom Malmö stad finns konkreta utmaningar kopplade till ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet och det finns ökat behov av samarbete för att skapa lösningar som är till gagn för Malmöborna och kommande generationer. Servicenämnden vill lyfta fram tre omvärldstrender som är särskilt viktiga att ta hänsyn till framöver:

- Ökad medvetenhet kring samhällets sårbarhet
- Effektiviseringstryck i offentlig sektor
- Ökat fokus på hållbarhet

Servicenämnden äskar förstärkt kommunbidrag för driftskonsekvenser inom IT och digitalisering för staden med 41 mnkr.

Servicenämnden äskar kommunbidrag för driftskostnader i investeringsprojekt 115 mnkr. Under 2026 pågår rivningsarbeten inom stadionområdet som väsentligt påverkar behovet av medel.

Servicenämnden äskar för 2026 en investeringsram med 1 900 mnkr.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2026 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Det finns stor osäkerhet i samhället och verksamheters förutsättningar förändras ständigt. Det är krig i flera delar av världen och det säkerhetspolitiska läget i Sverige är ansträngt. Det sätter press på inte minst IT-säkerheten. Därutöver har det ekonomiska läget sedan en tid tillbaka varit osäkert och inneburit både inflation och lågkonjunktur. Trots att framtiden på många sätt är oviss har vi aldrig haft bättre förutsättningar att tillsammans lösa de utmaningar som staden står inför. Mot bakgrund av detta har servicenämnden identifierat tre omvärldstrender som är särskilt viktiga att ta hänsyn till framöver.

Ökad medvetenhet kring samhällets sårbarhet

Samhällets aktörer agerar i ett landskap av komplexa relationer och utmaningar. Händelser som både sker nära och långt bort påverkar verksamheterna alltmer idag. Därutöver förväntas kommuner hantera allt större utmaningar och samhällsproblem. En allt osäkrare omvärld påverkar också tryggheten för medarbetare som möter Malmöbon i olika sammanhang. Servicenämnden arbetar för att säkerställa att samtliga medarbetare har en trygg arbetsvardag.

Behov av ökad rolltydlighet kring beredskapsarbete i staden

De senaste årens händelser har aktualiserat frågor som rör beredskapsarbete, vilket handlar om att öka motståndskraften och anpassningsförmågan i stadens/servicenämndens verksamheter. Samhällets ökande komplexitet och det osäkra säkerhetspolitiska läget i världen, kommer fortsätta kräva att Malmö stad kan agera snabbt och effektivt.

En lärdom från de senaste årens kriser är att tydlighet vad gäller ansvar, roller och kommunikation är direkt avgörande för hur väl en kris hanteras och vad utfallet av den blir. Samtliga av stadens nämnder har beroenden till servicenämnden, samtidigt som servicenämnden har beroenden till både andra nämnder och externa aktörer. Inom ramen för arbetet med risk- och sårbarhetsanalys som alla nämnder utför, har sammanlagt 1915 beroenden identifierats i Malmö stad. Av dem har 595 identifierats av verksamheter i servicenämnden, vilket innebär att servicenämnden innehar nästan en tredjedel av stadens alla beroenden. Nämnda siffror är en ögonblicksbild

och lite beroende på hur stadens verksamheter arbetat med risk- och sårbarhetsanalyser kan det också finnas en viss felmarginal, men det visar ändå tydligt att servicenämnden har ett stort antal beroenden till andra parter för att kunna utföra sina åtaganden. Utifrån de omständigheterna är det viktigt att ansvarsfördelning och roller tydliggörs, dels mellan stadskontoret och servicenämnden, dels internt inom servicenämnden. Därtill behöver det framkomma klarhet kring prioriteringsområden, eftersom det är utmanande och inte särskilt effektivt att arbeta på alltför många olika håll samtidigt.

En viktig del i beredskapsarbetet är att öva inför potentiella scenarion. Arbetet med övningar behöver därför förstärkas på olika plan. Det behövs fler och mer frekventa övningar mellan olika nämnder på stadsövergripande nivå, men också mindre övningar inom enskilda verksamheter.

I staden saknas en tydlighet kring hur kostnaderna för beredskapsarbetet ska fördelas mellan de verksamhetsansvariga i stadens förvaltningar. Andra nämnder har en förväntan att servicenämnden ska ha en viss beredskap på en del områden, men det finns inte någon klarhet i hur ett sådant uppdrag ska finansieras. Om servicenämnden förväntas utöka sin beredskapsorganisation behöver förhållandena tydliggöras.

IT-säkerhet

Samhället blir alltmer uppkopplat och digitaliseringen skapar oändliga möjligheter för utvecklingen av samhället. Däremot innebär det också en ökad sårbarhet. Allt som är uppkopplat innebär också en ökad risk för intrång.

Servicenämnden har i uppdrag att stärka Malmö stads IT-säkerhet och etablera en långsiktig, hållbar och anpassningsbar strategi för att möta den alltmer komplexa och föränderliga hotbilden i den digitala världen. Digitaliseringen skapar nya möjligheter för stadens verksamheter och invånare, men medför också ökade säkerhetsrisker som kräver ett strukturerat och proaktivt angreppssätt och fortsatta satsningar på den digitala infrastrukturen.

För att Malmö stad skall kunna skydda sina digitala tillgångar, säkerställa en trygg och stabil IT-miljö samt leva upp till nya lagkrav, behöver servicenämnden kontinuerligt utvärdera och förbättra säkerhetsarbetet via hotanalyser, riskanalyser och säkerhetsrevisioner och därigenom effektivt fånga och hantera nya och framväxande hot.

Effektiviseringstryck i offentlig sektor

Offentlig sektor är i en tid där de ekonomiska resurserna ska räcka till fler och större behov. Kommunerna beräknas behöva låna alltmer de kommande åren och det ekonomiska utrymmet minskar. Servicenämnden arbetar ständigt med förbättringar av verksamheten för att möta stadens behov och samtidigt ha en budget i balans. Arbetet med effektiviseringar sker kontinuerligt och i det dagliga arbetet i respektive verksamhet, utifrån dess specifika särart.

När färre ska försörja fler och de ekonomiska utrymmet minskar ökar behovet av en tydlig prioritering från staden. Den snabba utvecklingstakten och kraven på offentlig sektor gör att det också är extra viktigt att ta lärdom av varandra och dela kunskaper både i staden så väl som med resten av Sverige.

Fler införandeprojekt inom digitalisering i staden

Under åren 2021–2025 har servicenämnden gjort flera insatser för att etablera teknik som möjliggör digitalisering och välfärdsteknik i Malmö stad, en grund är lagd. Dessa satsningar skall nu få full kraft i utvecklingen av stadens verksamheter för att generera effekter som vida överstiger satsningarna. För att detta ska kunna ske krävs två saker, dels centralt resurs- och kompetensstöd, dels att verksamhetsresurser tillgängliggörs för att arbeta med digitalisering och förändrade verksamhetsprocesser.

Ökat fokus på hållbarhet

De tre hållbarhetsaspekterna (ekonomisk, ekologisk och social) genomsyrar hela grunduppdraget och i Malmö stad finns flera konkreta utmaningar som behöver lösas. Klimatomställning, klimatanpassning och ökad resurseffektivitet är viktiga miljöområden för hela servicenämndens verksamhet och i linje med stadens miljöprogram. År 2030 ska Malmö stads organisation ha nettonollutsläpp. Då mycket av stadens produktion finns inom servicenämndens olika uppdrag står verksamheten idag för ungefär en tredjedel av Malmö stads totala utsläpp. För att nå hållbarhetsmålen ser servicenämnden stora behov av utvecklingsåtgärder i hela Malmö stad som kan underlätta måluppfyllelsen för organisationen som helhet.

Det innefattar bland annat att det cirkulära, klimateffektiva och klimatanpassade byggandet blir stadens standard. Vidare kommer det att krävas att nämndens och stadens samtliga upphandlingar innefattar allt högre miljöprestanda till 2030 för att ligga i linje med stadens mål.

Servicenämnden fortsätter förverkliga Malmö stads energistrategi

Det är fortsättningsvis ett stort fokus med leveranssäkert elsystem och resurseffektiv och förnybar energi. Arbetet fortsätter enligt plan för att bidra till att förverkliga Malmö stads energistrategi. Det är fullt fokus gällande utbyggnaden av solceller och tack vare den beslutade ramen för utbyggnaden blir framdriften hög. Konceptet med att begära en ram för specifika större satsningar visar sig vara ett framgångsrecept som kan appliceras på andra satsningar, som skyfallsanpassning för att öka framdriften.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Servicekommitténs uppdrag har utökats de senaste åren, exempelvis med ansvar för stadens kontaktcenter, IT och digitalisering, drift och skötsel av hela Malmö samt lokalförsörjningsprocess. Detta innebär att servicekommitténs organisation successivt har växt under de senaste åren. Servicekommittén arbetar löpande med effektiviseringar och kvalitetsutveckling i samarbete med berörda parter. För att skapa de bästa förutsättningarna fortsätter servicekommittén att utveckla arbetssätten och hitta synergieffekter inom ramen för de nya uppdragen.

Det finns en hög omställningstakt i samhället och servicekommitténs verksamheter måste vara flexibla för att möta förändrade krav och behov. Genom att arbeta utforskande och med innovation kan tjänsterna förbättras och mer värde skapas för Malmöborna.

Partnerskap

Serviceförvaltningen strävar efter att utveckla en närmare relation och bidra till de andra förvaltningarnas utveckling och tona ner de skarpa beställare- och utförare-rollerna, som länge präglat relationerna. Förvaltningen arbetar med inställningen att vi tillsammans är en smart servicepartner till staden, och har mycket att bidra med, från strategisk planering till utförande.

Under 2024 påbörjades arbetet med förvaltningsdialoger och har fortsatt under 2025. Syftet med dialogerna är att få ökad kvalitet och effektivitet i serviceförvaltningens leveranser till förvaltningarna och fånga nya behov där vi kan bidra. Det innebär att serviceförvaltningen tillsammans med förvaltningarna i staden behöver ha strategiska och konstruktiva samtal för att utveckla relationerna vidare.

Smarta arbetssätt

Arbetet med innovation och idékultur fortsätter på serviceförvaltningen. Det handlar bland annat om att utveckla, testa och uppmuntra utforskande arbetssätt för att möta förändrade krav från och förutsättningar för malmöborna. Detta gäller både inom förvaltningen och i relation till våra beställare och partner i staden. Under 2024 startades forum för smarta arbetssätt för att främja gemensamt lärande kring metoder och arbetssätt, som exempelvis tjänstedesign. Detta forum kommer att fortsätta.

Utöver att skapa strukturer för att främja innovation så finns det

samhällstrender som kan påverka arbetssätten i verksamheten. Sensorer och kommunikationsutrustning förväntas kunna bidra till smartare arbetssätt. Återbruk och återbrukskompetenser likaså. Servicenämnden kommer arbeta för att kunna följa med i utvecklingen mot ett mer uppkopplat och cirkulärt samhälle.

Lokal utveckling

Uppdraget lokal utveckling ska stödja staden att bättre förstå och möta lokala behov, samt främja när demokrati och samordna insatser för bättre ekonomiska sociala och miljömässiga förhållanden. Genom samarbete mellan bland annat stadens förvaltningar, bolag, företag och civilsamhälle kan en bild av de lokala behoven skapas och träffsäkerheten i insatser förbättras. Servicenämnden har mycket att bidra med i arbetet och ser positivt på ökad dialog och samverkan kring gemensamma insatser.

Samarbetsprojekt för tillgängliga livsmiljöer

Under målområdet "En mer jämlik stad" i Malmö stads budget för 2025 beskrivs hur Malmö är till för alla Malmöbor. Malmöbor med funktionsnedsättning har rätt till goda levnadsvillkor, att kunna röra sig i staden utan hinder och att känna sig inkluderade och delaktiga i stadens verksamheter och arrangemang. Arbetet med tillgänglighets- och funktionsrättsfrågor är ett stadsövergripande ansvarsområde som behöver bedrivas långsiktigt och i samverkan inom och mellan staden, funktionsrättsorganisationer och Malmöbor med funktionsnedsättningar.

Under 2025 har fyra nämnder – servicenämnden, tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden samt funktionsstödsnämnden – påbörjat ett gemensamt arbete för att under 2026 samarbeta kring ett antal aktiviteter. Syftet är att ytterligare tillgängliggöra stadens livsmiljöer för Malmöborna. Aktiviteterna kommer att täcka ett antal områden, i linje med det nationella målet för funktionshinderspolitiken och konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. De är valda dels för att det bedöms finnas ett prioriterat behov inom området, dels för att områdena bedöms få god kraft av samarbete mellan flera discipliner.

Aktiviteterna täcker insatser inom universell utformning och beaktande av tillgänglighet genom stadsbyggnadsprocessen, förekomst och användning av hörslingor, kompetenshöjande insatser inom tillgänglighetsområdet, utformning och användarvänlighet i Malmö stads digitala tjänster samt information till Malmöborna om tillgänglighet i stadens olika offentliga miljöer.

Projektet kommer att följas upp i samband med den ordinarie uppföljningen för delår och årsanalys 2026

Servicenämnden blir systemägare till stadens inbrottslarm och passersystem

Kommunstyrelsen har beslutat att servicenämnden ska vara stadens tjänste- och systemägare till stadens inbrottslarm och passersystem. Ett systematiskt arbete med övertagandet är påbörjat och kommer att

genomföras succesivt med början av 2026. Uppdraget innebär utökning med kompetens hos stadsfastigheter för att bygga upp en organisation och verkställa uppdraget. Uppdraget görs i nära samarbete med övriga delar av serviceförvaltningen och staden.

Ny måltidsorganisation inom förskolenämnden

Under 2023 påbörjade förskoleförvaltningen arbetet med att samla köksmedarbetare i en ny måltidsenhet, som är i full drift sedan våren 2025. Skolrestauranger har succesivt avslutat sina tjänster till förskoleförvaltningen under perioden oktober 2024 till april 2025. Avdelningen skolrestauranger har sedan flera år tillbaka haft ett uppdrag att leverera måltider till förskolan, bemannat med personal på ett antal förskolor, stöttat med specialistkompetens kring måltidfrågor samt utlåning av en sektionschef. Organisationsförändringen av förskolans måltidsorganisation påverkar skolrestaurangers verksamhet främst genom förändrade arbetsförhållanden.

Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet

Socialdepartementets promemoria *Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet* (Ds 2024:29) syftar till att genom krav och stöd bidra till att fler ska komma i arbete eller närma sig arbetsmarknaden. Med detta föreslås en lagändring som kommer innebära att kommunerna görs skyldiga att tillhandahålla aktiviteter för personer som får försörjningsstöd och ett krav på dessa att delta i aktiviteter. Den nya lagen föreslås börja gälla 1 juli 2026.

Serviceämnden har, i samarbete med bland annat arbetsmarknads- och socialnämnden, en lång erfarenhet av att arbeta med arbetsmarknadsinsatser. Inför det nya lagförslagets arbetar serviceförvaltningen proaktivt med att identifiera ytterligare meningsfulla och/eller allmännyttiga arbetsplatsbelagda aktiviteter som kan erbjudas på förvaltningen. För att möta Malmö stads volymmål kommer arbetet med det nya aktivitetskravet att innebära behov av resurser både personellt och ekonomiskt.

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt / samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2026? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Driftskonsekvenser till följd av förändrad verksamhet

Driftskonsekvens till följd av interna och externa hyror som väsentligt påverkar servicenämndens kommunbidrag

Serviceförvaltningen sammanställer stadens interna hyror samt beräknar driftnettot för bostäder, parkering samt förhyrningar till andra parter än stadens nämnder som inte ingår i internhyresmodellen.

Serviceförvaltningen ska senast den 31 augusti lämna dessa uppgifter till stadskontoret så att hänsyn kan tas i samband med beredningen av Malmö stads budget. Uppgifterna lämnas inte samtidigt som budgetskrivelsen och det är därför viktigt att förvaltningen informerar nämnden om vilka uppgifter som lämnas.

Om det har inkommit uppsägningar av externa hyresavtal eller om det har tillkommit nya externa hyresavtal som väsentligt påverkar servicenämndens kommunbidrag ska detta dock redovisas redan i budgetskrivelsen.

En del i den nya lokalförsörjningsprocessen var från och med 2024 införandet av ny internhyresmodell. Modellen bygger på en självkostnad. Enligt modellen ska årligen de externa intäkterna beräknas för att ge underlag för reglering av kommunbidraget. Hela beräkningen för 2026, enligt den nya modellen, beräknas vara klar i slutet av sommaren.

Det finns indikationer på att det kan komma att ske förändringar under 2026 avseende några externa hyresgäster. Gällande konsthögskolan finns det tankar om att samlokalisera de tre konstnärliga högskolorna på Heleneholm, där Musikhögskolan redan finns, detta kan komma att påverka bland annat konsthögskolan som idag är hyresgäst i Båghallarna. Omdaning inom södra sjukhusområdet kan komma att medföra ytterligare vakanser. Om förändringarna realiseras kan de totala ekonomiska konsekvenserna av vakanta lokaler bli mellan 0 – 21 mnkr per år vilket kan komma att påverka kommunbidraget, dock ingen helårseffekt för 2026.

Casinot lämnade sina lokaler i Kungsparken under 2024 och konsekvensen

av detta finns med i kommunbidraget för 2025. Beslut om hur lokalerna i Kungsparken ska nyttjas framöver kan komma att påverka kommunbidraget för 2026.

Driftskonsekvenser IT och digitalisering

Servicenämnden äskar totalt 41 mnkr som en permanent budgetförstärkning avseende driftskonsekvenser inom IT och digitalisering

Förstärkningen avser IT-säkerhet (totalt 17 mnkr), förstärkt kompetensstöd för att möjliggöra fler införandeprojekt inom digitalisering i staden (7 mnkr) samt ökade drift-, licens- och avtalskostnader till följd av ökad digitalisering (17 mnkr). Förstärkningen specificeras nedan under respektive rubrik.

Stadens samlade IT- och digitaliseringsorganisation (ITD) stödjer samtliga nämnders verksamheter. Digitalisering i stadens verksamheter påverkar kostnaderna för ITD, vilket är förväntat, önskat och positivt då det totalt sett är ett kostnadseffektivt sätt att möta välfärdssektorns utmaningar. Åskandet om utökat kommunbidrag är en förstärkning för samtliga nämnders verksamheter då ITD är en möjliggörare för verksamhetsutveckling och effekthemtagning i stadens alla verksamheter. Den centraliserade organisationen innebär att utveckling, drift och säkerhet blir mer kostnadseffektivt.

Satsningar på AI är viktiga för verksamhetsutveckling men möjligheterna som AI ger för att lösa behov och utmaningar är fortfarande i sin linda. Dessa teknologier används till att skapa värde för de som lever, vistas och verkar i Malmö. Ökad digitalisering på förvaltningarna leder till ett ökat behov av stöd och resurser från den centrala IT och digitaliseringsavdelningen, både i form av specialistkompetens och genom mer serverkapacitet, fler licenser, ökad support och mer förvaltning.

Nya och snabbt framväxande hot hanteras effektivt genom att säkerhetsarbetet kontinuerligt utvärderas och förstärks. Om staden inte kan säkerställa en trygg, säker och stabil IT-miljö kan stadens digitala tillgångar inte skyddas vid ett intrång, vilket kan medföra stora konsekvenser för stadens verksamheter, för medborgarna och ur ett ekonomiskt perspektiv.

Att vi gör det gemensamt genom bland annat SOC (Security Operations Center) är mer kostnadseffektivt än att samtliga förvaltningar skulle bygga upp egna funktioner för detta arbete.

Konsekvenser av utebliven budgetförstärkning

Utan denna förstärkning kan staden inte bibehålla och utveckla det skydd staden behöver i en växande hotbild från omvärlden, ej heller möta stadens behov av ökat stöd i sin digitalisering och arbete med AI.

IT-säkerhet

De aktörer som riktar sina angrepp mot kommunernas IT-infrastruktur uppvisar en kontinuerlig utveckling och fördjupning av sin tekniska expertis.

Denna ökade kompetens hos angrifarna medför en avsevärd komplexitet i hotbilden, vilket i sin tur skärper och intensifierar de krav som ställs på kommunernas IT-säkerhetsåtgärder. Det krävs således en förhöjd nivå av strategisk beredskap, avancerade skyddsmekanismer och proaktiva säkerhetslösningar för att effektivt möta den eskalerande sofistikerings i angrifarnas metoder.

En utebliven resursförstärkning skulle i praktiken innebära en sänkning av stadens nuvarande nivå av IT-säkerhet.

Kompetensstöd

Med färre resurser och utan de kompetenser som stadens verksamheter efterfrågar skulle stadens digitalisering bromsa in. Detta innebär att den digitala utvecklingen i förvaltningarna skulle stanna av. Det skulle påverka hanteringen av de utmaningar som staden står inför avseende demografiutveckling och uppdraget för medborgarna. Som exempel kan nämnas den allt mer åldrande befolkningen och dess behov där digitala lösningar möjliggör att de personella resurserna kan nyttjas där den personliga omvårdnaden krävs.

Drift-, licens- och avtalskostnader

En utebliven resursförstärkning skulle leda till försämrad drift och utveckling av befintliga system och innebära längre ledtider för stadens olika verksamheter som dagligen är beroende av att systemen fungerar och är tillförlitliga. Det skulle även innebära risk för att de digitala lösningar exempelvis E-signering och E-tjänsteplattform inte kan breddinföras som planerat.

IT-säkerhet (totalt 17 mnkr)

IT- och Digitaliseringsavdelningen (ITD) har i uppdrag att stärka Malmö stads IT-säkerhet och etablera en långsiktig, hållbar och anpassningsbar strategi för att möta den alltmer komplexa och föränderliga hotbilden i den digitala världen. Digitaliseringen skapar nya möjligheter för stadens verksamheter och invånare, men medför också ökade säkerhetsrisker som kräver ett strukturerat och proaktivt angreppssätt och fortsatta satsningar på den digitala infrastrukturen.

För att Malmö stad ska kunna skydda sina digitala tillgångar, säkerställa en trygg och stabil IT-miljö samt leva upp till nya lagkrav, behöver vi kontinuerligt utvärdera och förbättra säkerhetsarbetet via hotanalyser, riskanalyser och säkerhetsrevisioner och därigenom effektivt fånga och hantera nya och framväxande hot.

I budgetskrivelsen 2025 äskade servicenämnden 16 mnkr för att implementera en strukturerad strategi för säkerhetstjänster i staden och åtgärder. Delar av sökta medel avsattes i budget 2025 i kommunstyrelsens anslag till förfogande för digitalisering/välfärdsteknik/IT-säkerhet. Kommunstyrelsen beslutade den 5 mars om att tilldela servicenämnden 9 mnkr från kommunstyrelsens anslag till förfogande till servicenämnden för

genomförande av utvecklingsplan för kommungemensam IT och digitalisering, 6 mnkr avser enbart 2025 medan 3 mnkr som permanent budgetförstärkning. För att arbetas in i underlaget för beräkning av servicenämndens kommunbidrag framöver äskar servicenämnden i budgetskrivelse 2026 återigen en förstärkning med 6 mnkr samt ytterligare 11 mnkr för utökad IT-säkerhet.

För mer detaljerad information se bilaga 1 - IT-säkerhetsplan 2026-2028.

Förstärkt kompetensstöd för att möjliggöra fler införandeprojekt inom digitalisering i staden (7 mnkr)

Under åren 2021-2025 har servicenämnden gjort flera insatser för att etablera teknik som möjliggör digitalisering och välfärdsteknik i Malmö stad, en grund är lagd. Dessa satsningar ska nu få full kraft i utvecklingen av stadens verksamheter för att generera effekter som vida överstiger satsningarna. För att detta ska kunna ske krävs två saker, dels centralt resurs- och kompetensstöd, dels att verksamhetsresurser tillgängliggörs för att arbeta med digitalisering och förändrade verksamhetsprocesser.

I budgetskrivelsen 2025 äskade servicenämnden 5 mnkr för förstärkt kompetensstöd för att möjliggöra fler införandeprojekt inom digitalisering i staden. Servicenämnden tilldelades 5 mars 6,2 mnkr från kommunstyrelsens anslag till förfogande för finansiering av kompetenshöjande insatser för 2025, varav 5 mnkr avsåg utveckling av befintligt kompetenscenter inom IT och digitalisering. Då denna satsning endast avsåg kompetensförsörjningsmedel 2025 för nyckelresurser, äskar servicenämnden i budgetskrivelse 2026 återigen en förstärkning med 5 mnkr samt ytterligare 2 mnkr för kompetensstöd som verksamheterna ser behov av de kommande åren.

Ökade drift-, licens- och avtalskostnader till följd av ökad digitalisering (17 mnkr)

Digitalisering leder till minskad administration, bättre service till medborgare, ökad transparens och delaktighet, smart stadsutveckling samt datadrivet beslutsfattande, och det är av stor vikt att vi håller högt tempo även fortsättningsvis för att kunna ta oss an ett allt högre tryck på välfärden.

I takt med att verksamheterna i staden digitaliserar i allt högre grad så ökar nyttjandet av tjänster, som driver upp behovet av resurser i form av kapacitet, drift och support hos den kommungemensamma IT och digitaliseringsavdelningen vilket är förväntat, önskat och positivt. Kostnadsläget påverkas dessutom av ökade licens- och avtalskostnader, både i form av prisjusteringar, ofta beroende av världsmarknad och valuta, och genom ökat användarantal. För att bibehålla takten i stadens digitalisering äskar servicenämnden i budgetskrivelsen 2026 en permanent budgetförstärkning på 17 mnkr.

Flera förutsättningsskapande komponenter finns nu på plats för att underlätta stadens digitalisering och verksamhetsutveckling. E-legitimation, E-signering, digital post, säker digital kommunikation och E-tjänsteplattform

är några exempel på hur servicenämnden möjliggör för stadens förvaltningar, såsom skola, vård och omsorg, att effektivisera sina verksamheter.

Driftskostnader i investeringsprojekt

Begäran om kommunbidrag 2026 med befrielse från resultatansvar avseende kostnader för driftskostnader i investeringsprojekt, totalt 115 mnkr.

Nämnd kan vara befriad från resultatansvar för delar av sin verksamhet. Det innebär att nämnden, för dessa verksamheter, inte är ansvarig för det ekonomiska resultatet som uppkommer under året. Nämnden har dock ett ansvar att även inom dessa områden bedriva en väl fungerande och effektiv verksamhet och vidta nödvändiga åtgärder.

I budgetskrivelse 2026 äskar servicenämnden medel för driftskostnader i investeringsprojekt som omfattar rivnings- och saneringskostnader i befintliga fastigheter, marksanering, parkeringsköp samt bygglovsavgifter.

Rivningskostnader (85 mnkr)

Rivning av egna tillgångar, som sedan tidigare använts i den egna verksamheten, utgör en driftkostnad och ska redovisas som en kostnad i resultaträkningen.

En av de större planerade rivningarna under 2026 är Malmö stadion. Arbetet med att riva Malmö stadion har påbörjats 2025 och är en förutsättning för att möjliggöra stadionområdets fortsatta utveckling. Projektering inför rivning och sanering utförs hösten 2025 och merparten av rivningsarbetet planeras pågå under 2026. För att möjliggöra nybyggnationen av Mölledalsskolan planeras för rivning av befintlig byggnad och merparten av arbetet utförs 2026.

Saneringskostnader (25 mnkr)

Sanering av byggnad och mark är oförutsägbara poster. Kostnader för sanering av mark baseras på schablonfördelning mellan investerings- respektive driftskostnad.

Sanering av byggnad är en oförutsägbar post i samband med om- och tillbyggnad samt underhåll av befintliga fastigheter, då riktvärden och krav har förändrats sedan byggnaden uppfördes.

Saneringskostnaderna 2026 avser främst Stadionområdet och Mölledalsskolan.

Parkeringsköp (4 mnkr)

Parkeringsköp är att annan part tar på sig att tillhandahålla parkeringsplatser i en specifik anläggning. Parkeringsköp innebär att servicenämnden, som byggherre, åläggs att betala ett belopp per parkeringsplats. Parkeringsköp blir aktuellt i de fall när det inte finns

möjlighet att anlägga parkeringsplatser i anslutning till kommunens fastigheter. Situationer då detta kan uppstå är exempelvis i samband med ny-, om- och tillbyggnad av fastighet.

Bygglovsavgifter (1 mnkr)

Från och med 2024 redovisas kostnader för bygglovsavgifter som driftskostnad. Dessa kostnader utgör utgift för myndighetsutövning i egen kommun och ska därför redovisas som driftskostnad.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATS BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Upprustning av skollokaler	Boverket	600	600
RIKTADE STATS BIDRAG	Summa	600	600

Övriga bidrag

ÖVRIGA BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Investeringsbidrag och P-lösen	Olika bidragsgivare, främst Boverket	1 500	1 500
Lönebidrag, nystartsbidrag	Arbetsförmedlingen	2 600	2 600
Ersättning sjuklöner	Försäkringskassan	600	600
EU-stöd mejeriprodukter	Statens jordbruksverk	1 300	1 300
ÖVRIGA BIDRAG	Summa	6 000	6 000

Investeringsbidrag redovisas i balansräkningen och periodiseras över anläggningarnas respektive nyttjandeperiod. Investeringsbidrag finns både som riktade statsbidrag och som övriga bidrag. Bidragen avser bland annat bidrag för åtgärder gällande ventilations- och belysningssystem, akustik och utemiljö i skolor och förskolor och bidragen kommer främst från Boverket. En post avser parkeringsköp för Malmö Live garaget.

Begäran om investeringsram

I detta avsnitt beskrivs nämndens planerade investeringar för 2026 med plan för 2027-2031

Investeringsbehov 2026-2031

Serviceämnden äskar investeringsram som grundar sig på lokalnyttjande nämnders behov samt serviceämndens eget behov av investeringsmedel. Då stadens demografi förändras ställs höga krav på samverkan mellan stadens förvaltningar.

Investeringarna redovisas per nämnd samt i beslutade respektive planerade investeringar. Beslutade investeringar omfattar investeringar objektsgodkända av kommunstyrelsen respektive kommunfullmäktige till och med 31 mars 2025 samt beslutade investeringar på serviceämndens delegation (investeringar under 15 mnkr). Serviceämndens totala investeringsbehov för 2026 uppgår till 1 900 mnkr efter avdrag för överplanering.

Serviceämndens investeringsbehov

Serviceämndens eget investeringsbehov uppgår år 2026 till totalt 772 mnkr varav 683 mnkr är fastighetsrelaterade. Investeringarna avser utbyten av komponenter, egeninvesteringar, samt investeringsbehov för andra lokalnyttjare som inte är förvaltningar i Malmö stad. Arbetet med leveranssäkert elsystem och resurseffektiv och förnybar energi fortsätter enligt plan. Genom den pågående satsningen på utbyggnaden av solceller och batterilagring samt utbyggnad av laddinfrastrukturen i Malmö stad bidrar serviceämnden till att förverkliga Malmö stads energistrategi.

Stadskontoret lämnar sina lokaler i stadshuset för att flytta till lokaler vid Rådhuset. Ett utredningsarbete avseende stadshusets utveckling och möjligheter pågår och medel finns upptaget i planen med start 2026, dock är inga beslut tagna.

Serviceförvaltningens övriga investeringar är 89 mnkr varav 70 mnkr för IT och digitalisering i staden och resterande avser maskiner och inventarier för övriga avdelningar.

Serviceämndens egeninvesteringar

Egeninvesteringar samt komponentutbyten är investeringsåtgärder som med ny internhyresmodell genererar ökade lokalkostnader för stadsfastigheters interna lokalnyttjare.

Serviceämnden ser fortsatt behov av egeninvesteringar som ger minskad energianvändning, ökad produktion av förnybar energi, möjliggör en elektrifierad fordonsflotta genom fortsatt utbyggnad av laddinfrastruktur.

Satsningar görs på utemiljö för att skapa mer robusta miljöer som bättre klarar klimatförändringar och skyfall. Arbetet och planering för

skyfallsåtgärder görs löpande utifrån prioriterade fastigheter och kostnadseffektiva åtgärder och finns inarbetade i stadsfastigheters projekteringsanvisningar. Även satsning för ökad biologisk mångfald sker genom fler träd på kvartersmark samt minskad risk för farliga utemiljöer och skada på byggnad.

Servicenämndens komponentutbyte

Komponentutbyten, tillsammans med driftsunderhållet, är de samlade resurserna för planerat underhåll av nämndens fastighetsbestånd. Det är resurseffektivt att samordna åtgärderna i så stor utsträckning som möjligt, både ur ett verksamhetsperspektiv och ur ett ekonomiskt perspektiv. En del av förvaltningens underhållsprojekt är därför samordnade med åtgärder som lokalnyttjaren har behov av. Verksamhetsförändringar kräver ofta myndighetsgodkännande och det finns därmed risk att uppskattade tidplaner behöver justeras. Stadens arbete med den nya lokalförsörjningsprocessen bedöms kunna ge förutsättningar för en samordnad planering. Med den medelstilleddning servicenämnden har för att underhålla fastigheterna på en god nivå görs bedömningen att någon underhållsskuld inte existerar. En förutsättning för att inte riskera att bygga upp en underhållsskuld är att bibehålla medelstilleddningen även för kommande år.

IT och digitalisering

IT och digitalisering bedöms som viktiga områden för utvecklingen av Malmö stads verksamheter. Servicenämnden har i uppdrag att leda och samordna IT och digitalisering, så att Malmö stad agerar som en organisation med gemensamma riktlinjer. Investeringsbehovet för 2026 uppgår till totalt 70 mnkr.

Digital infrastruktur (30 mnkr) avser Malmö Stadsnät och finansieras till största delen via externa aktörer och till en mindre del av stadens verksamheter. Investeringarna är främst relaterade till förtätningar och nybyggnationer men även utveckling kring ökad motståndskraft och redundans.

IT investeringar (15 mnkr) avser kostnader för re- och nyinvesteringar inom Malmö stads centrala IT-miljöer. Nivån på denna typ av investering kan variera mellan åren beroende på behov. Investeringsnivåerna har påverkats av att system flyttas till molnet eller som köpt funktion. Vidare pågår kontinuerligt en konsolidering genom att individuella IT-miljöer överförs till IT och digitaliserings virtuella miljö (hållbarhetsperspektivet). Detta minskar behovet av investeringar av individuella servrar för enskilda system. I planeringen finns även ytterligare säkerhetshöjande insatser inplanerade.

Investeringar i lokala datanäten (25 mnkr) är relaterat till det behov som de enskilda förvaltningarna har. Servicenämnden har ett tydligt ägarskap avseende re- och nyinvesteringar av kommunikationsutrustning i stadens lokala datanät. De kapitalkostnader som uppstår kommer att finansieras av respektive nämnd som omfattas av re- och nyinvesteringarna. För 2025 och

framåt fortsätter i första hand arbetet med förskolor. Även satsningarna inom och för stadens särskilda boenden fortsätter.

Lokalnyttjande nämnders lokalbehov

För mer detaljerad information om projekten, se bilaga 3.

Investeringarna för grundskoleförvaltningen uppgår år 2026 till totalt 168 mnkr, varav 108 mnkr för redan beslutade projekt och 60 mnkr för planerade projekt.

Investeringarna för gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen uppgår 2026 till totalt 140 mnkr och avser planerade projekt.

Investeringarna för förskoleförvaltningen uppgår år 2026 till totalt 325 mnkr, varav 210 mnkr för redan beslutade projekt och 115 mnkr för planerade projekt.

Investeringarna för funktionsstödsförvaltningen uppgår år 2026 till totalt 122 mnkr och avser 44 mnkr för beslutade projekt och 78 mnkr för planerade projekt.

Investeringarna för fritidsförvaltningen uppgår år 2026 till totalt 602 mnkr och avser 217 mnkr för beslutade projekt och 385 mnkr för planerade projekt.

Investeringarna för övriga förvaltningar uppgår år 2026 till totalt 21 mnkr och avser planerade projekt.

Avdrag för överplanering

Ett generellt avdrag för överplanering har gjorts för åren 2026-2028 med 250 mnkr per år, då projekt kan komma att tidigareläggas, försenas och bortprioriteras.

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2026 samt plan för 2027-2031 (belopp i tkr)

Investerin gstyp	Begäran 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
	1 900 000	2 210 000	2 010 000	1 950 000	2 030 000	1 545 000
Summa investerin gsräm	1 900 000	2 210 000	2 010 000	1 950 000	2 030 000	1 545 000

IT-säkerhetsplan 2026–2028, bilaga 1

Utvecklingsplanen syftar till att stärka Malmö stads IT-säkerhet och etablera en långsiktig och hållbar strategi för att möta den alltmer komplexa och föränderliga hotbilden i den digitala världen. Digitaliseringen skapar nya möjligheter för stadens verksamheter och invånare, men medför också ökade säkerhetsrisker som kräver ett strukturerat och proaktivt angreppssätt.

För att Malmö stad ska kunna skydda sina digitala tillgångar och säkerställa en trygg och stabil IT-miljö krävs en flexibel och anpassningsbar strategi. Genom att kontinuerligt utvärdera och förbättra säkerhetsarbetet kan staden effektivt hantera nya och framväxande hot.

En central del av detta arbete är att regelbundet genomföra hotanalyser, riskanalyser och säkerhetsrevisioner. Dessa analyser ger en djupgående förståelse för potentiella sårbarheter och möjliggör en välgrundad planering av framtida IT-säkerhetslösningar. Genom att ha ett datadrivet och faktabaserat angreppssätt kan staden säkerställa att säkerhetsåtgärderna är både relevanta och effektiva.

Övergripande Mål 2026-2028

- Säkerställa en robust och hållbar IT-säkerhetsstruktur.
- Skapa förutsättningar för att identifiera, förebygga och hantera digitala risker på ett systematiskt och strukturerat sätt.
- Främja kunskap och medvetenhet kring IT-säkerhetsfrågor.
- Följsamhet gentemot policys, riktlinjer samt regulatoriska krav.
- Anpassa säkerhetsstrategin i takt med teknikutvecklingen och förändrade hotbilder för att upprätthålla ett dynamiskt och motståndskraftigt skydd.
- Stärka skyddet mot cyberattacker, dataintrång och andra säkerhetshot genom avancerade säkerhetslösningar och förebyggande åtgärder.
- Säkerställa kontinuitet och motståndskraft i kommunens digitala verksamhet.

Prioriterade aktiviteter 2026

- Etablera säkerhetslösningar för att ytterligare stärka Malmö stads skydd mot cyberattacker, dataintrång och andra säkerhetshot.
- Etablering av en strukturerad process för regelbundna säkerhetsrevisioner för att identifiera och hantera potentiella säkerhetsbrister.
- Löpande uppföljning av säkerhetsrevisionernas resultat för att säkerställa att rekommenderade åtgärder implementeras effektivt.
- Genomförande av omfattande hot- och riskanalyser: Kartläggning av potentiella säkerhetshot och sårbarheter inom stadens IT-miljö.
- Översyn och justering av säkerhetspolicys för att säkerställa att Malmö stads IT-säkerhetsstrategi är i linje med gällande lagstiftning, nationella och internationella regelverk samt etablerade branschstandarder.

Utvecklingsplanen är utformad för att vara dynamisk och anpassningsbar i takt med förändrade behov och en föränderlig hotbild. Regelbundna säkerhetsrevisioner och uppföljningar gör det möjligt för Malmö stad att identifiera risker i ett tidigt skede, säkerställa att IT-säkerhetsnivån hålls på en hög nivå och vidta nödvändiga åtgärder för att ständigt förbättra skyddet av stadens digitala resurser. Dessa revisioner innebär en systematisk

granskning av befintliga säkerhetsåtgärder, identifiering av eventuella brister och risker samt en utvärdering av hur väl säkerhetsstrategin efterlevs.

En långsiktig och effektiv IT-säkerhetsstrategi kräver en välstrukturerad och kontinuerlig process för uppföljning och utvärdering, där säkerhetsåtgärder löpande analyseras och anpassas utifrån förändrade hotbilder och tekniska framsteg. Genom att regelbundet granska och analysera befintliga säkerhetsåtgärder kan staden identifiera förbättringsområden och säkerställa att strategin anpassas till rådande och framtida hotbilder.

Denna process omfattar en detaljerad genomgång av säkerhetsrutiner, en systematisk granskning av rapporterade incidenter och en löpande utvärdering av förändringar i lagstiftning och branschstandarder. På så sätt skapas en dynamisk strategi som möjliggör snabb anpassning till tekniska framsteg och nya säkerhetsutmaningar.

Budgetskrivelse 2026

Bilaga 2

Servicennämnden

INVESTERINGSRAM

Investeringsstyp

Bruttoutgift Tkr

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Grundskoleförvaltningen						
Beslutade investeringar	108 000	138 000	138 000	25 000	0	0
Planerade investeringar	60 000	60 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Summa grundskoleförvaltningen	168 000	198 000	168 000	55 000	30 000	30 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen						
Beslutade investeringar	0	0	0	0	0	0
Planerade investeringar	140 000	194 000	187 000	300 000	300 000	0
Summa gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen	140 000	194 000	187 000	300 000	300 000	0
Förskoleförvaltningen						
Beslutade investeringar	210 000	182 000	95 000	0	0	0
Planerade investeringar	115 000	103 000	150 000	125 000	180 000	184 000
Summa förskoleförvaltningen	325 000	285 000	245 000	125 000	180 000	184 000
Funktionsstödsförvaltningen						
Beslutade investeringar	44 000	35 000	28 000	5 000	0	0
Planerade investeringar	78 000	115 000	102 000	103 000	97 000	96 000
Summa funktionsstödsförvaltningen	122 000	150 000	130 000	108 000	97 000	96 000
Arbetsmarknads- och social förvaltningen						
Beslutade investeringar	0	0	0	0	0	0
Planerade investeringar	5 000	9 000	12 000	20 000	10 000	0
Summa arbetsmarknads- och socialförvaltningen	5 000	9 000	12 000	20 000	10 000	0
Hälsa, vård- och omsorgs förvaltningen						
Beslutade investeringar	0	0	0	0	0	0
Planerade investeringar	10 000	80 000	120 000	160 000	200 000	20 000
Summa hälsa, vård- och omsorgsförvaltningen	10 000	80 000	120 000	160 000	200 000	20 000
Fritidsförvaltningen						
Beslutade investeringar	217 000	220 000	220 000	0	0	0
Planerade investeringar	385 000	454 000	220 000	192 000	188 000	265 000
Summa fritidsförvaltningen	602 000	674 000	440 000	192 000	188 000	265 000
Kulturförvaltningen						
Beslutade investeringar	0	0	0	0	0	0
Planerade investeringar	6 000	10 000	158 000	260 000	190 000	35 000
Summa kulturförvaltningen	6 000	10 000	158 000	260 000	190 000	35 000
Serviceförvaltningen						
Beslutade investeringar	60 000	71 000	0	0	0	0
Planerade investeringar	222 000	299 000	310 000	240 000	335 000	425 000
Summa serviceförvaltningen	282 000	370 000	310 000	240 000	335 000	425 000
IT och digitalisering						
Beslutade investeringar	0	0	0	0	0	0
Planerade investeringar	70 000	70 000	70 000	70 000	80 000	70 000
Summa IT och digitalisering	70 000	70 000	70 000	70 000	80 000	70 000
Komponentutbyte	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
Marksanering (investering)						
Beslutade investeringar	8 000	10 000	14 000	0	0	0
Planerade investeringar	12 000	10 000	6 000	20 000	20 000	20 000
Summa marksanering	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Avdrag för överplanering	-250 000	-250 000	-250 000	0	0	0
Summa bruttougifter	1 900 000	2 210 000	2 010 000	1 950 000	2 030 000	1 545 000
- varav beslutade investeringar	639 000	646 000	481 000	30 000	0	0
- varav planerade investeringar	1 021 000	1 324 000	1 289 000	1 430 000	1 530 000	1 055 000
- varav IT-investeringar	70 000	70 000	70 000	70 000	80 000	70 000
- varav komponentutbyte	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
- varav marksanering	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
- varav avdrag för överplanering	-250 000	-250 000	-250 000	0	0	0

Särskild ram Driftskostnader i investeringsprojekt	Drift-konsekvens					
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Sanering - resultatpåverkan						
<i>Beslutade investeringar</i>	8 800	200	0	0	0	0
<i>Planerade investeringar</i>	16 200	17 800	20 000	20 000	20 000	20 000
Äskande sanering - resultatpåverkan	25 000	18 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Rivning - resultatpåverkan						
<i>Beslutade investeringar</i>	78 800	2 800	0	0	0	0
<i>Planerade investeringar</i>	6 200	22 200	20 000	20 000	20 000	20 000
Äskande rivning - resultatpåverkan	85 000	25 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Parkeringslösen - resultatpåverkan						
<i>Beslutade investeringar</i>						
<i>Planerade investeringar</i>	4 000	4 000	7 000	7 000	5 000	5 000
Äskande parkeringslösen - resultatpåverkan	4 000	4 000	7 000	7 000	5 000	5 000
Bygglösvavgifter - resultatpåverkan						
<i>Beslutade investeringar</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Planerade investeringar</i>	1 000	3 000	3 000	3 000	5 000	5 000
Äskande bygglösvavgifter - resultatpåverkan	1 000	3 000	3 000	3 000	5 000	5 000
Summa äskande	115 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000

Underlag äskande av investeringsram för övriga nämnder, bilaga 3

Denna bilaga beskriver en mer detaljerad information om lokalförhyrande nämnders lokalbehov.

Grundskolenämnden

Ombyggnationen av Nydalaskolan pågår. Ombyggnationen planeras vara klar till höstterminen 2026. Mölledalsskolan byggs om och beräknas vara färdigställd 2029. Vidare pågår planering för ombyggnationer för anpassad grundskola på två befintliga skolor. Dessa ombyggnationer planeras vara färdigställda 2027.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

En nybyggnation av anpassad gymnasieskola samt en utökning av idrottsgymnasiet planeras på stadionområdet).

Förskolenämnden

Under 2026 beräknas tillbyggnaden på Klövervallens förskola och Ängslätts förskola färdigställas. Vidare planeras för ett femtontal nya förskolor under planeringsperioden som kommer ersätta tillfälliga lokaler och lokaler som inte uppfyller dagens pedagogiska krav.

Funktionsstödsnämnden

Det pågår produktion av två LSS-boenden samt en byggnad för daglig verksamhet, Vårberga. Det planeras för ytterligare boenden och behovet bedöms att uppgå till 12 platser per år framöver.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Det pågår förstudier för att kunna bygga fem särskilda boenden under de närmaste tio åren. Det finns ännu inte beslutade platser för dessa boenden.

Fritidsnämnden

Beslut har fattats angående rivning och nybyggnation av Malmö Stadion. Det pågår planering för en ny simhall på Heleneholm och det pågår ett planeringsarbete kring stadionområdet där det planeras för en multihall. Ett anskaffningsbeslut för multihallen planeras under 2025.

Kulturnämnden

Medel för nytt konstmuseum finns upptaget i planen med början 2028. Fortfarande är placeringen av konstmuseet inte fastställd.

Budgetskrivelse 2026

Stadsbyggnadsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Förändringar i omvärlden.....	7
Lågkonjunktur och osäkerhetsfaktorer som påverkar stadsbyggnadsnämndens verksamheter	7
Befolkningsutveckling och bostadsbyggande	8
Klimatomställning och energikapacitet	9
Förändrade mobilitetsmönster	9
Ojämlighetens förändrade struktur och mönster	9
Lagförändringar som påverkar sambäddningsprocessen	11
Förändringar av plan- och bygglovsbestämmelser	11
Naturrestaureringslagen - förordning om naturrestaurering.....	11
Förändringar i lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar	11
Den digitala sambäddningsprocessen	12
Digitala original och arkivering	12
Digitalisering av gällande detaljplaner	13
Digitala översiktsplaner och regionplaner	13
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	14
Samverkan med andra nämnder	14
Målområde: En grön stad som leder klimatomställningen	14
Klimat.....	15
Klimatomställning Malmö	16
Klimatbudget i översiktsplanering	17
Klimatkvarter	17
Implementering av klimatberäkning	17
Lokala cirkulära byggresurser och arbetssätt	17

Kunskapslyft för återbruk och flexibel arkitektur som håller över tid	18
Naturvårdsplanering, ökad grönska och biologisk mångfald	18
Modeller för Ekologisk kompensation och ekosystemtjänster när staden utvecklas	19
Hållbar mobilitet	19
Målområde: En mer jämlik stad	19
Jämlikhet	20
Bryta segregationen	20
Jämlik bostadsförsörjning	21
Utveckla arbetssätt för jämlikhet och mänskliga rättigheter	22
Involvering och inflytande i stadsplaneringen	22
Ökad mångfald inom samhällsbyggnadsbranschen	23
Digital samhällsbyggnadsprocess - utveckling av visualisering	24
Proaktivt tillsynsarbete inom ramen för Tryggare Malmö	24
Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden	24
Målområde: En stad med goda uppväxtvillkor för barn och unga	25
Barnets rättigheter	25
Målområde: En attraktiv stad för arbete och hållbar tillväxt	26
Kvalitet	27
Goda livsmiljöer i hela staden	27
Ny översiktsplan	27
Hållbar tillväxt för ökad sysselsättning och välfärd	27
Öresundsmetron	28
Kulturdriven stadsutveckling	28
Lokal utveckling	29
Rosengård	30
Nyhamnen	30
Hyllie	30
Flensburg	31
Stadionområdet	31

Stadskärnan.....	31
Involvering av näringslivets aktörer genom serviceinriktad myndighetsutövning	32
Målområde: En god organisation.....	32
Våga, lita, spegla och Digitalisering.....	33
Våga, lita – förvaltningens riktning framåt.....	33
Spegla Malmös befolkning - ökad mångfald i förvaltningens organisation	33
Stärkt arbetsmiljö på stadsbyggnadskontoret	34
Förbättrad myndighetsservice och anpassning utifrån kundens behov.....	34
Digitalisering och processutveckling med Malmöborna i fokus	35
Kommunbidrag	36
Ekonomiska effekter från förändringar av plan- och bygglovsbestämmelser.....	36
Flexibilitet vid konjunktursvängningar	36
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	38
Begäran om investeringsram.....	39
Investeringsram	39
Begäran om kommunbidrag	39

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 - Effekter av ändrade byggregler och PBL

Sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden avser 2026 fortsätta att samordna genomförandet av Klimatomställning Malmös temaområde Klimatneutralt byggande. Omställningsarbetet bärs upp av samarbetet i stadsplaneringens alla delar. I detta sammanhang är det branschdrivna initiativet Lokal färdplan Malmö 2030 (LFM30), där nämnden ingår, en viktig del.

Stadsbyggnadsnämnden fortsätter att arbeta med klimatanpassningsåtgärder för att öka stadens motståndskraft mot klimatförändringarnas konsekvenser. Ett av de mest effektiva sätten att minska klimatförändringarnas påverkan på staden är att öka andelen grönska och plantera fler träd i hela Malmö utifrån 3-30-300 modellen. Stadsbyggnadsnämnden avser också bland annat arbeta vidare med klimatkvarterskonceptet liksom de förslag som nämnden anser prioriterade från uppdraget om ekologisk kompensationsmodell.

Stadsbyggnadsnämndens arbete med att skapa plats för nya verksamheter och arbetstillfällen fortsätter. Det sker genom att bland annat ha god planberedskap för verksamhetsområdets utveckling, ökad yteffektivitet, planera för goda lokaliseringmöjligheter, ökad tillgängligheten till kollektivtrafik och cykel samt att bidra till delningsekonomin. Hållbara tillväxtfrämjande insatser som bidrar till välfärd för Malmöborna genom ökad sysselsättning och fler arbetstillfällen är avgörande för stadens framtida utveckling. Att arbeta vidare med kulturdriven stadsutveckling och förstärkande av Malmöbornas tillgång till fritidsaktiviteter är också en nyckelfaktor i att skapa attraktiv, levande och hållbar stad, som lockar att bo och verka i.

Nämnden avser fortsätta att verka för en likvärdig och god gestaltad livsmiljö i Malmö och kommer att intensifiera detta arbete genom att utveckla arbetssätt, processer, dialog och samverkan med tekniska nämnden. Arbetet med att bygga staden hel och minska segregationen fortsätter. Detta sker bland annat genom stadsutvecklingsprojekt i befintliga bostadsområden som Rosengård, där redan existerande kvaliteter utvecklas samtidigt som nya tillförs. I arbetet är Storstadspaketet och Malmöringens viktiga investeringar.

Nyhamnen fortsätter utvecklas till en spjutspets för hållbar utveckling och till Malmös nya framsida med arbetsplatser och bostäder vid havet. Arbetet med ett nytt bostadsförsörjningsprogram för Malmö fortsätter. Arbetet med att ta fram en ny Översiktsplan för Malmö inleds. Tillsammans med andra nämnder fortsätter också stadsbyggnadsnämnden arbetet med att stärka och utveckla stadskärnan. En viktig del i arbetet är dialog och delaktighet med aktörer i centrum. En viktig del i nämndens arbete för att öka jämlikheten är att systematisera och utveckla jämlikhetsarbetet med utgångspunkt i Malmö stads Policy för mänskliga rättigheter. Stadsbyggnadsnämnden fortsätter arbetet utifrån bland annat den systematik som antagits för hur jämlikhet ska integreras i stadsplaneringen.

Nämnden fortsätter arbetet med att öka servicenivån i syfte att sökande och samarbetspartners ska uppfatta myndighetsutövningen som lättbegriplig och effektiv. Arbetet med att involvera Malmöbor, civilsamhället och näringslivet i planeringen av staden skalas upp för att utveckla goda livsmiljöer tillsammans med Malmöborna, inte minst Malmös barn och unga.

För att skapa ett tryggare Malmö kommer det proaktiva tillsynsarbetet, som bedrivs tillsammans med andra nämnder och myndigheter, att fortlöpa. Nämndens digitaliseringsarbete vars syfte är att skapa god och likvärdig service för Malmöbor, medarbetare, näringsidkare och samhällsaktörer fortsätter.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2026 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Lågkonjunktur och osäkerhetsfaktorer som påverkar stadsbyggnadsnämndens verksamheter

Omvärldsanalysen och trendspaningen, Utblick Malmö, är Malmö stads gemensamma utgångspunkt inför stadens planering av verksamheterna. Utblick Malmös omvärldsanalys sätter fokus på Malmös nuläge inom demografi, näringsliv, hållbarhet samt ekonomi och trendspaningen ger insikter om vad som påverkar Malmö och Malmö stad mot 2035.

I senaste Utblick lyfts Malmö fram som Sveriges snabbast växande storstad som förväntas fortsätta växa befolkningsmässigt om än långsammare än tidigare prognostiserat.

Lågkonjunktur, föregående års höga inflation- och ränteläge tillsammans med osäkerheter i omvärlden, så som krig och ökande handelsbarriärer, påverkar samhällsekonomin och även bygg- och bostadsmarknaden såväl nationellt som lokalt i Malmö. Bland annat har bostadsbyggandet drastiskt minskat under senaste åren och som följd har stadsbyggnadsnämndens ekonomi påverkats, då cirka hälften av dess finansiering utgörs av intäkter från bland annat bygglov- och detaljplanprocesserna.

Under andra delen av 2024 har Riksbanken emellertid stegvis sänkt styrräntan. Den är trots det förhållandevis hög i jämförelse med genomsnittet för de senaste 10 åren. I spåret av styrräntans höga läge har bolåneräntorna även legat på en hög nivå samtidigt som den svenska ekonomin gått trögt och prognosticeras fortsätta så, med en låg tillväxttakt kommande år.

I stadsbyggnadsnämndens dialog med marknadens aktörer uttrycks även en fortsatt osäkerhet angående konjunkturläget även om det förutspås ett något förbättrat läge på byggmarknaden. Hur långvarig lågkonjunkturen blir kommer därför ha påverkan på nämndens ekonomiska förutsättningar. Trots de utmaningar som konjunkturedgången medför ser nämnden det som prioriterat att upprätthålla tempot i klimatomställningsarbetet och

klimateanpassningen av byggsektorn på både kort och lång sikt.

Utifrån de förändrade ekonomiska förutsättningarna finns ett behov av att ytterligare se över arbetssätt samt att fortsätta att föra fördjupad dialog med andra berörda nämnder och marknadens aktörer. Det sker även omfördelning av resurser inom nämndens områden från ex bygglov till tillsyn. Nämnden har även beslutat om en ny taxa som till viss del jämnar ut intäktsflödena, vilket på sikt kan skapa bättre förutsättningar att styra och följa kontorets ekonomi.

Befolkningsutveckling och bostadsbyggande

Fram till 2034 förväntas 22 000 nya hushåll tillkomma i Malmö, vilket skapar ett demografiskt bostadsbyggnadsbehov på omkring 2 000 bostäder per år. Unga vuxna och äldre är grupper som procentuellt kommer att öka snabbast de kommande tio åren, medan det numerärt är åldersgrupperna 40–59 som förväntas öka mest.

Bostadsbyggandet i Sverige styrs främst av marknadsförutsättningarna. Under de senaste åren har bostadsbyggandet i hög grad avstannat på grund av det rådande konjunkturläget, vilket på sikt innebär risk för att en ny generell bostadsbrist kan uppstå. Även om Riksbanken har börjat sänka styrräntan, så ligger byggkostnaderna kvar på höga nivåer, drygt 30 % högre än 2020. Hushållens köpkraft är efter perioden med högre inflation tillbaka på 2015 års nivå, och bedöms ha långt kvar innan den återhämtar sig. Den omfattande nyproduktionen av bostäder under åren omkring 2020, i kombination med den minskade köpkraften, innebär att det i Malmö i nuläget både finns ett visst överutbud av främst dyra nyproducerade eller nyrenoverade bostäder, samtidigt som många hushåll med lägre inkomster har svårt att tillgodose sitt bostadsbehov. Tillgång till bostad är en grundläggande mänsklig rättighet, vilket ställer krav både på nybyggnation och på strategier för att effektivt nyttja befintligt bostadsbestånd.

Begränsade ekonomiska resurser är det största hindret för att komma in på den ordinarie bostadsmarknaden, där konkurrensen om bostäder med överkomliga hyresnivåer är stor. För grupper som unga vuxna, barnfamiljer (särskilt ensamstående med barn), personer med funktionsnedsättningar eller psykisk ohälsa, nyanlända och äldre invånare i Malmö kan det därför vara svårt att finna en lämplig bostad. En grupp som är särskilt utsatt är barnfamiljer som under lång tid har befunnit sig i trångboddhet. Det finns ett stort antal barn i Malmö som inte lever under godtagbara boendevillkor under sin uppväxt, vilket får stora och negativa konsekvenser för bland annat skolgång och hälsa. Bostäder till rimlig kostnad tillgodoses främst genom det befintliga bostadsbeståndet, medan nybyggnation har ett avsevärt högre kostnadsläge. För att underlätta för resurssvaga hushåll att få en godtagbar boendesituation behövs ett bostadsutbud som malmöborna kan efterfråga, med inkluderande tillträdeskrav och en rättvis och transparent förmedling av dessa.

Klimatomställning och energikapacitet

Jordens klimat blir allt varmare. I Sverige och Skåne väntas medeltemperaturen öka mer än det globala genomsnittet. Det leder i sin tur till ett ökat behov av klimatanpassning. I över 100 år har energiförsörjningen baserats på kol och olja. Nu går emellertid skiftet till fossilfria bränslen allt snabbare. Energifrågan är viktig för att Sverige och Malmö ska klara den klimatomställning som krävs. Samtidigt sker en teknisk utveckling och tillväxt som ökar behovet av el.

Sveriges energisystem har utmaningar i både kapacitet och prissättning, som i grunden handlar om en underdimensionerad statlig infrastruktur för överföring av el från norr till söder samt den uppdelning som etablerats av Sverige i elområden, som innebär att skånska företag och privatpersoner drabbas av avsevärt högre prissättning på el. Detta är både en bromskloss för företagsetableringar och tillväxt samt en orättvisa som särskilt drabbar redan ansträngda hushållsekonomier.

Energieffektiva om-, till- och nybyggnationer med högre energikrav än byggreglerna leder till snabbare omställning. Möjligheter till egen produktion av solenergianläggningar och andra förnybara energislag, såsom geotermisk och vindenergi, på fastigheter ska utvecklas ytterligare. Exempel på konsekvenser som kan uppstå om inte energifrågan och klimatomställningsarbetet tas på allvar är ökad sårbarhet för samhälle, företag och individer, särskilt i södra Sverige.

Förändrade mobilitetsmönster

Hur människor och varor förflyttas förändras snabbt, pådrivet av e-handel, elektrifiering av fordonsflottan, ökat distansarbete, delningsekonomi, automatisering och modern batteriteknik. Cyklande ökar kontinuerligt och en del beror på elektrifieringen av cykelflottan. Automatisering som möjliggör mobility-on-demand, pekar mot att framtidens stadsmiljöer blir mindre bilcentrerade i sin utformning. Detta tillsammans med ökad inflyttning och krav på en mer hållbar, barnvänlig och effektiv användning av stadens ytor innebär att stadsplaneringen måste fokusera på nya och innovativa mobilitets- och parkeringslösningar.

Ojämlighetens förändrade struktur och mönster

Den ekonomiska ojämlikheten har ökat i Sverige sedan 1990-talet, främst till följd av ökade inkomster från kapital. Flera myndigheter har varnat för konsekvenserna, så som bristande tillit till samhället, ökad kriminalitet och i längden en försvagad demokrati. Ojämligheten tar sig i uttryck även utifrån social och kulturell bakgrund där många som kommit till Sverige under senaste decennierna också mött problem att komma in på arbetsmarknaden, lära sig svenska och etablera sig i samhället. Denna flerdimensionella ojämlikhet innebär skillnader i befolkningens livsvillkor och

livschanser. Urbanisering och koncentration av ekonomisk verksamhet runt landets städer bidrar också till att individens boendeplats mer utslagsgivande än tidigare. Bland äldre och personer med funktionsvariationer ökar skillnaderna i ekonomiska förutsättningar, beroende på om individen har kunnat dra fördel av de senaste decenniernas kraftiga prisökningar på bostadsmarknaden.

Lagförändringar som påverkar samhällsbyggnadsprocessen

Förändringar av plan- och bygglovsbestämmelser

Under 2025 förväntas ändring av Plan- och bygglagen (PBL) att beslutas av riksdagen i enlighet med lagrådsremissen "Ett nytt regelverk för bygglov" och "Möjligheternas byggregler" (MBR) som har beslutats av Boverket kommer att träda i kraft (1 juli 2025). PBL-ändringarna handlar främst om lagstiftning kring vad man får bygga och när man behöver tillstånd i form av bygglov och anmälan. MBR fokuserar på de tekniska egenskapskraven för byggnader, det vill säga hur byggnader ska vara utformade tekniskt.

De ändrade reglerna innebär förändringar för stadsbyggnadsnämndens rådighet över stadsutvecklingen och den gestaltade livsmiljön. Förändringarna kommer också innebära betydande effekter på stadsbyggnadsnämndens intäkter och ärendehantering (se mer under rubriken *Kommunbidrag*). Antalet inkomna ärenden om bygglov och anmälan kommer minska samtidigt som de materiella kraven kvarstår, vilket innebär att behovet av tillsyn också kommer öka. Tillsyn över icke-tillståndspliktiga åtgärder kan emellertid inte bekostas genom intäkter i form av byggsanktionsavgifter. Se bilaga för detaljerad sammanställning av lag- och regelförändringarnas innehåll och effekter.

Naturrestaureringslagen - förordning om naturrestaurering

Naturvårdsverket har fått i uppdrag att tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen, Jordbruksverket samt Boverket utarbeta ett förslag till nationell naturrestaureringsplan enligt EU:s förordning om restaurering av natur. Utifrån förordningen ska medlemsstaterna säkerställa att den sammanlagda nationella arealen urbana grönområden i städer, mindre städer och förorter ökar med minst 3 % senast 2040 och med minst 5 % senast 2050. Vidare ska medlemsstaterna säkerställa en trädäckning i stadsområden om minst 10 % i alla städer och i mindre städer och förorter senast 2050 och en nettoökning av urbana grönområden som är integrerade i befintliga och nya byggnader och infrastrukturprojekt i alla städer, mindre städer och förorter. Naturvårdsverket ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet senast den 27 februari 2026.

Förändringar i lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar

Sedan arbetet med nu gällande bostadsförsörjningsprogram inleddes har

lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar förändrats, vilket påverkar stadsbyggnadsnämndens pågående arbete med framtagande av nytt bostadsförsörjningsprogram. Bland annat ändrades (i oktober 2022) kravet på analys, från behovet för särskilda grupper och efterfrågan på bostäder byttes, till ett krav på att analysera vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Analysen ska även genomföras med stöd av ett underlag som Boverket tillhandahåller kommunerna.

Den 1 mars 2025 genomfördes förändringar i lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Bland annat ersätts begreppet "Riktlinjer för bostadsförsörjning" med "handlingsplan för bostadsförsörjning", för att tydliggöra att kommunernas handlingsplan ska vara ett instrument för prioritering och beslutsfattande samt att åtgärder ska vara mer konkreta och handlingsinriktade. Kommunerna blir i handlingsplanen också skyldiga att redovisa behovet av tillskott av bostäder.

Den digitala samhällsbyggnadsprocessen

Som ett led i den fortsatta digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen har Boverket och Lantmäteriet på uppdrag av regeringen utrett åtgärder för att uppnå önskade effekter. Myndigheterna har i slutrapporteringen till regeringen lämnat förslag på hur det fortsatta arbetet bör bedrivas.

Myndigheterna konstaterar bland annat att flera av förutsättningarna för digitalisering av samhällsbyggnadssektorn är generella för hela offentliga sektorn och därför måste lösas av regeringen och de myndigheter som ansvarar för den allmänna digitaliseringsutvecklingen inom förvaltningsjuridiken. Vidare föreslås staten inträda i en mer stöttande roll gentemot kommunerna och företagen, inte bara genom att anpassa regelverk för digitala processer och digital informationshantering, utan också genom att införa möjlighet till digital kommunikation och inte minst att utveckla basala e-tjänster som bygger på principerna en väg in och att information bara ska behöva lämnas en gång. Stadsbyggnadsnämnden bedömer att flera av dessa förslag sannolikt kommer att resultera i nya lagförslag som ytterligare främjar digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen.

Lantmäteriet har under 2025 fått ett uppdrag av regeringen att ta fram en ny nationell strategisk plan för den samlade informationsförsörjningen inom geodataområdet. Den strategin kan komma att påverka hur Malmö stad arbetar med informationsförsörjningen inom kommunen.

Digitala original och arkivering

Med nuvarande regler är det fortfarande den analoga detaljplanen som utgör originalhandling, oavsett om dess digitala representation är nationellt tillgänglig eller inte. Boverket har lämnat förslag till regeringen om en nationell plandatabas till vilken kommunerna ska leverera detaljplaner efter laga kraft. Den digitala informationen kommer enligt förslaget att utgöra originalhandling. Det finns ännu inget beslut om Boverkets förslag, men

myndigheten har tagit fram en specifikation för långtidsbevarande av digitala detaljplaner, för tillämpning i kravspecifikation vid upphandling av verksamhetsstöd.

Digitalisering av gällande detaljplaner

Full effekt av digitaliseringen nås först när samtliga detaljplaner i kommunen och Sverige är digitala. Boverket har i en rapport (Uppdrag om översyn av regelverket för ändring av detaljplan och av olagliga planbestämmelser 2024:21) redovisat ett förslag som ger kommunen möjlighet att överföra äldre detaljplaner till dagens system för reglering av detaljplan som uppfyller kraven på digital information i Plan och byggförordningen och Boverkets föreskrifter om detaljplan. Boverket lyfter att omvandlingen skulle medföra en ansträngning för kommunerna, men pekar samtidigt på att nyttorna och fördelarna också är stora.

Digitala översiktsplaner och regionplaner

Regeringen har beslutat att de regler som för närvarande gäller för digitala detaljplaner även ska omfatta översikts- och regionplaner som påbörjas av kommunerna från den 1 januari 2027 där Boverket har rätt att bestämma standarder för utformningen av planerna. Utöver detta har Boverket i sitt senaste uppdrag även pekat på utvecklingsbehov inom flera områden som berör stadsbyggnadsnämndens uppdrag, där besked om fortsatt arbete ännu inte har givits. Det rör sig om behov av ett nationellt ramverk för byggnadsinformationsmodeller, digitalisering av obligatorisk ventilationskontroll och kontrollplaner, vidareutveckling av lov- och byggprocess utan fysiska handlingar samt en enhetlig digitalisering av riksintresseunderlag.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Samverkan med andra nämnder

Stadsbyggnadsnämnden och dess förvaltning har ett omfattande samarbete med stadens övriga nämnder, förvaltningar och externa aktörer. Nedan beskrivs ett urval av samarbeten.

Stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden, miljönämnden och kommunstyrelsen har utvecklat ett nära samarbete. Det inbegriper bland annat gemensamma prioriteringar, utökad samordning av ledning och styrning, mer synkroniserade tidplaner och gemensam utveckling av processer och operativa forum. Förvaltningarna har gemensamma styrforum för merparten av de gemensamma geografiska utbyggnadsområdena och tematiska frågor som ska utvecklas ex kuststrategi, bostadsförsörjning, Det skapar bättre förutsättningar för ökad måluppfyllelse, framdrift och tydlighet gentemot externa aktörer. Det pågår även ett fördjupat och strukturerat arbete för att säkra kultur och fritid i den växande staden.

Målområde: En grön stad som leder klimatomställningen

Klimatförändringarna är en ödesfråga för vår tid. Det är en utmaning som inte känner geografiska gränser och som kräver att alla – på lokal, regional, nationell och internationell nivå – tar ansvar för att reducera sina klimatpåverkande utsläpp. Utgångspunkten för det lokala arbetet i Malmö är Parisavtalets mål om att den globala uppvärmningen i världen hålls under 1,5 grader samt FN:s globala hållbarhetsmål Agenda 2030. Det innebär att Malmös klimatomställning ska vara grön, ambitiös, effektiv och rättvis. Malmö är en av EU-kommissionens 100 städer som ska gå före och visa vägen för hur städer kan ställa om och bli klimatneutrala till 2030. Att jobba för att minska utsläppen av växthusgaser är ett långsiktigt åtagande där stadsbyggnadsnämnden aktivt arbetar för att stödja och driva klimatomställningen i samhället i nära samarbeten med såväl andra nämnder som med aktörer utanför Malmö stads organisation.

Stadsbyggnadsnämnden arbetar även aktivt för att öka Malmö stads klimatanpassning och minska effekterna av klimatförändringarna på både kort och lång sikt. Ett förändrat klimat är en parameter att ta hänsyn till i alla

strategier, program och projekt som stadsbyggnadsnämnden beslutar om. Det goda samarbetet med exempelvis tekniska nämnden, miljönämnden, servicenämnden och kommunstyrelsen, liksom aktörer utanför Malmö stads organisation, så som Länsstyrelsen, Region Skåne och akademien, är en förutsättning för att lyckas med arbetet inom målområdet.

Önskade effekter av stadsbyggnadsnämndens arbete:

- Möjliggöra klimatomställning och klimatanpassning av byggsektorn genom samverkan med byggaktörer för att nå målen inom Lokal färdplan Malmö 2030 (LFM30)
- Genom höga ambitioner och hållbara lösningar skapa en hög kvalitet i den byggda miljön för att främja goda livsmiljöer, ett långsiktigt samhällsbyggande och social hållbarhet
- Öka andelen gröna rum och platser för att stärka biologisk mångfald, förbättra människors hälsa och välbefinnande samt motverka effekterna av klimatförändringar

Klimat

Stadsbyggnadsnämnden är del i det stadsövergripande arbetet med att stödja och driva klimatomställningen i samhället. Arbetet sker inom ramen för det ordinarie arbetet med fysisk planering för att minska effekterna av klimatförändringarna, möjliggöra klimatanpassningar i det fysiska rummet och stötta byggsektorns förflyttning. Planeringen är ett verktyg för lokalisering och utformning av bebyggelse varigenom förebyggande insatser kan ske för att inte ytterligare förvärra klimatförändringarna. Planeringen rymmer även insatser som är nödvändiga för att hantera de effekter som ses i både närtid och på längre sikt. exempelvis mer grönska som kyler, bryter vind och binder vatten

De gröna och blå miljöerna, så som parker, träd och marina naturreservat spelar en viktig roll i Malmös klimatarbete. Dessa miljöer hjälper till att hantera skyfall, sänka temperaturer under värmeböljor och rena luften. Genom att planera för fler träd, ökade grönytor marina livsmiljöer stärks den biologiska mångfalden i staden. Det gör Malmö bättre rustat för att möta effekterna av ett förändrat klimat.

Stadsbyggnadsnämnden spelar en betydande roll i genomförandet av miljöprogrammets och översiktsplanens mål, som fokuserar på klimatanpassning och resiliens mot olika naturfenomen såsom skyfall, havsnivåhöjningar, värmeböljor och torka, genom att integrera dessa aspekter i den fysiska planeringen. Utifrån Översiktsplan för Malmö, Strategi för kustskydd och skyfallsplanen hanteras de klimatrelaterade riskerna i översiktsplan, program och detaljplaner.

I den fördjupade översiktsplanen för Öresundsmetron ingår ett integrerat sammanhängande kustskydd i stadsutvecklingen som möjliggör att Malmös

centrala delar kring hamninloppet kan bevaras och långsiktigt fortsätta att utvecklas. På uppdrag av kommunstyrelsen samarbetar Malmö med de 14 kustkommunerna i Skåne för att driva chefsnätverket Skånes kustkommuner. Nätverket fokuserar på att gemensamt bygga kunskap, utbyta erfarenheter och bedriva påverkansarbete på både regional och nationell nivå när det kommer till klimatanpassning inom fysisk planering. På uppdrag av kommunstyrelsen driver Malmö även ett nationellt påverkansarbete tillsammans med Göteborg och Stockholm.

Stadsbyggnadsnämnden arbetar utifrån Malmö stads energistrategi som syftar till att skapa ett hållbart, leveranssäkert och klimatneutralt energisystem till 2030, med 100 % förnybar och återvunnen energi. Strategin fokuserar på fyra områden: leveranssäker el, lokal och effektiv energiförsörjning, energieffektivt samhälle och hållbara transporter. Samverkan mellan kommun, bolag och externa aktörer är viktiga, liksom behovet av flexibla och teknikneutrala lösningar. MEHAB, ett nytt kommunalt energibolag, ska driva omställningen framåt. Viktiga utmaningar framöver inkluderar tillståndsprocesser för havsbaserad vindkraft och bristande energiintegrering i planprocesser. Framgångsfaktorer är bland annat ökad flexibilitet, energieffektivisering, lagring och lokal produktion.

Att göra arbetsplatser och bostäder lättillgängliga via kollektivtrafik och cykel bidrar till att minska utsläpp av växthusgaser samt till att öka jämställdheten och jämlikheten i staden. En helhetssyn på trafiken och dess infrastruktur är en förutsättning för en hållbar samhällsutveckling. Alla trafikslag – gång, cykel, kollektivtrafik, bil och olika former av godstransporter – fyller sina funktioner för individer och samhälle, där en god planering ska väga samman miljömässiga, sociala och ekonomiska intressen. Ett trafiksystem med människan i fokus gynnar stadslivet och Malmöborna. Ambitionen som återfinns i Översiktsplan för Malmö att bygga Malmö tätare och spara markresurser, exempelvis jordbruksmark, ger goda förutsättningar för effektivare och mer hållbara transporter av människor och gods.

Klimatomställning Malmö

Stadsbyggnadsnämnden är en del i arbetet med Klimatomställning Malmö (KLOM) som leds av miljönämnden. KLOM är en paraplyorganisering inom staden med fokus på att minimera stadens klimatpåverkan genom att minska stadens utsläpp av växthusgaser. Ettarbete pågår inom organisationen med att ta fram och revidera färdplaner för alla omställningsområden som omfattas av projektet.

Stadsbyggnadsnämnden leder och samordnar omställningsområdet Klimatneutralt byggande, som utgår från Strategi för klimatneutral bygg- och anläggning vilken antogs av kommunfullmäktige år 2020. Arbetet med klimatneutralt byggande har en beslutad målbild om 50% minskade utsläpp år 2025, nettonoll 2030 och klimatpositivt 2035. Färdplanen för Klimatneutralt byggande godkändes av direktörsgruppen i mars 2024 och fungerar som operativ färdplan för stadens och nämndens omställningsarbete för klimatneutralt byggande.

Utöver det omställningsområde som stadsbyggnadsnämnden leder, deltar nämnden bland annat i omställningsområdet Nettonollorganisation för att nå Malmö stads mål om nettonollorganisation senast år 2030. I samband med framtagandet av Strategi för klimatneutralt byggande fick stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att även initiera samarbete med bygg- och anläggningsbranschen, vilket resulterade i Lokal färdplan för en klimatneutral bygg- och anläggningssektor i Malmö 2030 (LFM30). Stadsbyggnadsnämnden är stadens representant i LFM30:s ledningsgrupp och samverkan med LFM30 förväntas förtydligas och intensifieras under 2026. Arbetet är av stor betydelse utifrån att bygg- och anläggningssektorn står för över en femtedel av Sveriges koldioxidutsläpp. Genomförandet av Storstadspaketet är inkluderat i stadens ambition om klimatneutralt byggande år 2030 och klimatpositivt byggande år 2035.

Under 2026 kommer stadsbyggnadsnämnden även fortsätta det arbete som initierats genom den årliga Klimatstrategiska budgeten. 2025 tilldelades stadsbyggnadsnämnden 10 miljoner kronor, som fördelades på 11 projekt. Följande uppdrag planeras få en fortsättning 2026 utifrån de prioriteringar stadsbyggnadsnämnden gör.

Klimatbudget i översiktsplanering

En förstudie inleds under 2025 för att ta fram strategier för hur stadens översiktliga planering kan leda till målet om klimatneutralitet i 2030 och målet om klimatpositivitet 2035 samt hur en klimatbudget kan kopplas till översiktsplanen. Syftet är att kunna ta fram scenarion som leder klimatomställning inom ramen för den nya Översiktsplanen.

Klimatkvarter

Ett design- och dialogverktyg för klimatomställning testas i fyra områden i Malmö (Hyllie, Rosengård, Nyhamnen och Centrum) under 2025. Projektet utvecklar metodik och verktyg samt analyserar ambitionsnivåer och kriterier för Klimatkvarter. Samordning, synkning och gemensam utveckling med tekniska nämndens klimattrappa pågår under 2025. 2026 planeras verktyget implementeras i översiktlig- och detaljplanering.

Implementering av klimatberäkning

För att på ett bättre sätt identifiera och synliggöra den klimatpåverkan som stadsplanering medför behövs nya verktyg. Nämnden kommer därför att fortsätta utreda klimatberäkningsverktyget under 2025, och ett beslutsunderlag kommer tas fram inför eventuell implementering 2026.

Lokala cirkulära byggresurser och arbetssätt

Under 2025 kommer en kartläggning och benchmark genomföras i syfte för att förstå möjligheter och begränsningar med återbruk och cirkulärt byggande. Bland annat kommer arbetet omfatta kartläggning och analys av organisering och affärsmodeller, juridiska aspekter av cirkulärt byggande, viktiga aktörer inom avfall, återbruk, användning av material identifieras och stadens gemensamma arbetssätt. LFM30 är en viktig aktör i

sammanhanget, då material och cirkuläritet är ett av sex samverkansområden inom LFM30. En central del av kartläggningen kommer omfatta tillgången till lokala, förnybara, återvunna och återbrukade byggmaterial och en lokaliseringsutredning för en yta i staden för cirkulära byggvaror. Projektet åsyftar att skapa förutsättningar för vidare arbete 2026 genom ett uppdrag att planera för en marknadsplats för lokala cirkulära byggresurser.

Kunskapslyft för återbruk och flexibel arkitektur som håller över tid

Stadsbyggnadsnämnden kommer att höja ambitionen ytterligare vad gäller dialogen i bygglovsprocessen med byggaktörer och fastighetsägare avseende hur miljövinster kan uppnås. Gemensamma kunskapshöjande insatser syftar till att uppmuntra återbruk, lokala cirkulära resurser och en hög kvalitet i den byggda miljön. Med dessa insatser minskar risken för framtida ombyggnad och rivning.

Naturvårdsplanering, ökad grönska och biologisk mångfald

Biologisk mångfald är avgörande för ekosystemens förmåga att rena vatten och luft, lagra kol och pollinera grödor och är därmed grundläggande för en hållbar utveckling av Malmö.

Malmös naturvårdsplan utgör ett underlag för den fysiska planeringen fram till 2030 och syftar till att öka den biologiska mångfalden genom att skydda, stärka och utveckla Malmös naturområden, samt genom insatser för hotade arter. 2026 ska den första utvärderingen av naturvårdsplanens mål göras. Under året kommer även beslut om utökning av naturreservat för Bunkeflo strandängar att fattas. Under 2026 inleds även arbetet med att skydda Käglinge hästbacke, en biologisk hotspot i Malmö. Genom ett förvaltningsövergripande projekt har ett samarbete med privata fastighetsägare påbörjats, för att gemensamt höja den biologiska mångfalden i Malmö. Slutligen ska ett åtgärdsprogram tas fram under 2026 för Malmös mest bevarandevärda arter.

Stadsbyggnadsnämnden kommer 2026 arbeta vidare med 3-30-300-modellen i enlighet med beslutad översiktsplan för Malmö (2023). Modellen syftar till att alla ska kunna se minst tre träd från sin bostad, skola och arbetsplats, stadskvarter ska ha minst 30 procents krontäckningsgrad och alla invånare ska ha max 300 meter till från sin bostad till ett grönområde. Nämnden kommer utifrån modellen bland annat delge information till exploatörer vid bygglovsprövning avseende rekommendationer om träd och biologisk mångfald samt genomföra studier i detaljplaneprocessen för att skapa förutsättningar för att öka förflyttningarna mot målet. I den kommande översiktsplanen konkretiseras 3-30-300 genom geografiskt anpassade målsättningar för olika delar av staden. Det innebär att arbetet vävs in i den geografiska planeringen, med fokus på att identifiera områden där grönstrukturen behöver förstärkas och utvecklas.

Stadsbyggnadsnämnden ska i samverkan med tekniska nämnden, miljönämnden och servicenämnden vara delaktiga i att ta fram en

genomförandeplan för att öka krontäckningen i identifierade områden med låg krontäckning och social sårbarhet för extremvärme. Det mest effektiva sättet att minska värmeböljornas negativa effekter är att öka andelen grönska och plantera fler träd i hela staden.

Modeller för Ekologisk kompensation och ekosystemtjänster när staden utvecklas

Ekologisk kompensation och ekosystemtjänstmodellering är två kompletterande men olika verktyg i planeringsarbetet. Kompensationsmodellen syftar till att hantera förlust av naturvärden genom att säkerställa att värden återskapas eller ersätts. Ekosystemtjänstmodellen fokuserar på att i tidiga skeden analysera, visualisera och optimera hur olika ekosystemtjänster påverkas av planerade åtgärder.

Syftet med en ekologisk kompensationsmodell är att ta fram en systematik som säkerställer att förluster av grönytor och ekosystemtjänster kompenseras när staden utvecklas. Uppdraget kan också ge underlag till kommande arbete med Översiktsplanen (ÖP) och en ÖP- karta (markanvändningskarta) i form av utpekade kompensationsområden. Arbetet med ekologisk kompensation ska ge en metod som är juridiskt förankrad, ekonomiskt genomförbar och praktiskt tillämpbar. Eventuell implementering av ekologisk kompensation sker utifrån ett politiskt beslutsunderlag, där nämnden kommer fastställa riktningen för arbetet.

Under 2025 kommer modellering av ekosystemtjänster testas i minst två konkreta planeringsprojekt för att integrera biologisk mångfald, sociala värden och klimatperspektiv i stadsbyggnadsprocessen. Modellen syftar till att över tid, i exploateringsprojekt, studera hur ekosystemtjänster utvecklas så att utfallet kan optimeras. Arbetet med ekosystemtjänstmodellering ska ge ett praktiskt och tydligt verktyg som ger möjlighet att modellera över tid, jämföra scenarier och inkludera metoden ekologisk kompensation. Avsikten är att kunna implementera och använda modellen inom översiktlig- och detaljplanering under 2026.

Hållbar mobilitet

Utvecklingen inom mobilitets- och parkeringsområdet går snabbt samtidigt som utvecklingen av andra fokusområden såsom jämlikhet, klimat och kvalitet i stadsbyggandet också påverkar parkering och mobilitet. Framtagandet av en ny policy för mobilitet och parkering ska skapa mer plats för ett grönt och trivsamt stadsliv. Vardagen ska kunna fungera bra, barn ska kunna röra sig tryggt och säkert och alla människor ska kunna ta del av staden oavsett funktionsförmåga. Staden ska bidra till förbättrad folkhälsa och gynna en positiv klimatomställning. Enligt tidplanen planeras beslut av den nya policyn att fattas av kommunfullmäktige under våren 2026.

Målområde: En mer jämlik stad

Malmö är till för alla Malmöbor där alla har rätt till goda levnadsvillkor, att kunna röra sig i staden utan hinder och att känna sig inkluderade och

delaktiga i stadens verksamheter och arrangemang. Malmö ska vara en öppen stad som står upp för demokrati och jämlikhet. En jämlik och jämställd stad med en stark välfärd, där fördomar bekämpas och där alla, oavsett plånbokens storlek, kan bo bra och ta del av kultur- och fritidsupplevelser som både berikar den enskilde och bidrar till sammanhållning. Malmö är ledande i det internationella arbetet för hållbar utveckling, jämlikhet och inkludering genom bland annat Malmö Commitment.

Stadsbyggnadsnämnden viktigaste verktyg för att motverka segregation är att åstadkomma ett blandat bostadsbyggande, bygga bort barriärer och verka för goda och jämlika livsmiljöer i hela staden. En viktig del i arbetet är också att öka involveringen och delaktigheten bland Malmöborna i stadsutvecklingen. Det planerade bostadsbyggandet längs Storstadspaketets linjer är ett sätt att garantera ett kollektivtrafiknära bostadsbyggande i hela staden, vilket bidrar till en hel stad som alla kan ta del av. Stadsbyggnadsnämnden arbetar också aktivt med att stärka Malmöbornas trygghet.

Önskade effekter av stadsbyggnadsnämndens arbete:

- Genom geografisk spridning av stadsutvecklingsprojekt bidra till minskad segregation
- Skapa livsmiljöer med långsiktig och jämlik arkitektonisk kvalitet i hela staden
- Bygga bort barriärer och skapa förutsättningar för fler demokratiska mötesplatser där människor från hela staden möts
- Säkra involvering och inflytande i stadsutvecklingsprojekt för en mer jämlik stadsutveckling
- Öka tryggheten i staden genom färre olovliga samlingslokaler och bostäder

Jämlikhet

Bryta segregationen

Stadsplaneringen ska användas som ett verktyg för att överbrygga fysiska barriärer och bryta segregation. Malmö ska fortsätta utvecklas till en blandad stad med goda, tillgängliga livsmiljöer och en variation av bostäder och upplåtelseformer. En stad där människor ges möjlighet att bo kvar i bostadsområdet när livet förändras. Vid lokalisering av offentliga institutioner ska funktionernas möjligheter att motverka segregation i staden vägas in. Nämnden ska aktivt arbeta för att minska barriäreffekter i staden genom olika stadsutvecklingsprojekt som flätar samman stadsdelar och minskar segregationen.

Malmö är unikt med sin närhet mellan olika stadsdelar och i detta sammanhang utgör Storstadspaketet och Malmöringen viktiga offentliga investeringar för att knyta samman staden. Under 2025 slutförs ett antal lokaliseringsutredningar och resultatet av dem kommer utgöra underlag för

vidare arbete 2026. För att kunna förverkliga målen om en blandad stad med god tillgång till bostäder, offentliga funktioner och överbygga fysiska barriärer i staden krävs resurser, investeringar och samverkan. Men i ett fortsatt lågkonjunkturläge kan genomförandet försvåras.

Jämlik bostadsförsörjning

Den övergripande inriktningen för arbetet med Malmö stads bostadsförsörjning är att bidra till en attraktiv och inkluderande bostadsmarknad och säkerställa ett bostadsbyggande som svarar mot den demografiska utvecklingen och olika gruppers varierande köpkraft, efterfrågan och behov, i alla delar av staden. Bostadsförsörjningen ska inriktas på att förbättra situationen för utsatta grupper så att fler kan få tillgång till en god bostad och goda bostadsmiljöer till rimlig hyra i en mer blandad stad. Bostadssegregationen i Malmö har minskat under det senaste decenniet, men arbetet fortsätter för att bygga staden hel.

Rådande förutsättningar på bostadsmarknaden gör att Malmö stad behöver arbeta än mer strategiskt och samordnat med att aktivt använda och utveckla alla verktyg som kommunen själv råder över. Verktygen och kombinationen av olika åtgärder ska bli mer träffsäkra för att förbättra förutsättningarna på bostadsmarknaden och bättre möta de bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden samt svara upp mot Malmö stads lokala, nationella och internationella åtaganden.

Ett nytt bostadsförsörjningsprogram, med övergripande målsättning att skapa förutsättningar för att alla Malmös invånare ska kunna leva i goda bostäder och boendemiljöer, är under framtagande.

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för framtagande av programmet med beräknat antagande i kommunfullmäktige under 2026.

Bostadsförsörjningen är en gemensam angelägenhet för hela staden, och programmet tas därför fram nämndsöverskridande i samverkan med det kommunala bostadsbolaget MKB och bostadsförmedlingen Boplats Syd samt med fastighetsägare och byggherrar som är verksamma i Malmö.

Bostadsförsörjningen är en del av samhällsplaneringen och i hög grad en samordningsfråga snarare än en sektorsfråga, vilket kräver ett långsiktigt strategiskt och samordnat arbete. Genom att stadsbyggnadsnämnden ansvarar för att samordna genomförandet av Malmö stads bostadsförsörjningsprogram ingår även möjligheten och ansvaret att identifiera och synliggöra synergier mellan olika verktyg och delar av organisationen. Nämnden avser att även fortsatt inta en proaktiv roll för att hitta nya lösningar på utmaningarna inom bostadsförsörjningen. Stadsbyggnadsnämnden har konkret rådighet över den fysiska planeringen och myndighetsutövning genom strategisk planering, detaljplanering och bygglovsprocess. Under 2026 avser nämnden att göra ett antal förflyttningar:

- Stärka kopplingen mellan bostadsförsörjningen och översiktsplaneringen, genom att förtydliga önskad inriktning för utveckling av bostadsutbudet i olika delar av Malmö som en del av

kommande översiktsplan

- Utveckla tillämpningen av PBL för att bidra till fler stora lägenheter och en större lokal mångfald av boendeformer, bostadstyper och storlekar i alla delar av Malmö
- Påbörja arbetet med att ta fram en årlig strategisk startplan med prioritering för uppstart av detaljplaner, med syfte att bidra till ökad framdrift i bostadsförsörjningen. Arbetssättet ska utvecklas i samverkan med tekniska nämnden och ske i relation till översiktsplanen och dess utbyggnadsordning

Utveckla arbetssätt för jämlikhet och mänskliga rättigheter

Malmö Möts är ett koncept för att samla, synliggöra och stärka stadens arbete med demokrati, mänskliga rättigheter och antirasism. Genom samverkan med civilsamhälle, politik, akademi och internationella aktörer skapas en plattform för kunskapsutbyte, ungas engagemang och gemensam utveckling. Malmö Möts samordnas av kommunstyrelsen och ska bidra till målet att göra Malmö till världens mest demokratiska stad. Stadsbyggnadsnämnden är engagerad i arbetet och säkerställer att demokratifrågor integreras i det dagliga arbetet, når alla målgrupper och stärker invånarnas delaktighet och förtroende. Malmö Möts utgör därför en viktig prioritering under kommande år.

Jämlikhet och mänskliga rättigheter i stadsplanering kräver att samhällets olika aktörer samverkar genom hela samhällsbyggnadsprocessen. Stadens samverkan med civilsamhälle, näringsliv samt boende och verksamma är avgörande för att uppnå en ökad jämlikhet i Malmö.

Stadsbyggnadsnämndens arbete fortsätter med att testa och vidareutveckla systematiken för ökad jämlikhet och integrering av mänskliga rättigheter i stadsplaneringen. Det integrerade arbetssättet ska säkerställa att jämlikhet och mänskliga rättigheter beaktas systematiskt och likvärdigt i planer och stadsutvecklingsprojekt. Systematiken inleds i en planprocess med social nulägesanalys som underlag för beslut om jämlikhetsambition. Under 2026 fortsätter arbetssättet utvecklas, med särskilt fokus på implementering i den strategiska och övergripande planeringsskalan.

Arbetet med tillgänglighets- och funktionsrättsfrågor är ett stadsövergripande ansvarsområde som behöver bedrivas långsiktigt och i samverkan. Under 2025 har servicenämnden, tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden och funktionsstödsnämnden etablerat ett projekt för att under 2026 samarbeta kring ett antal aktiviteter. Målet är att ytterligare tillgängliggöra stadens livsmiljöer för Malmöborna. Aktiviteterna kommer att täcka ett antal områden, i linje med det nationella målet för funktionshinderspolitiken och konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsvariation. Bedömningen är att det finns ett behov inom området att prioritera och att aktiviteterna kan komma att få god kraft av samarbetet flera nämnder emellan.

Involvering och inflytande i stadsplaneringen

Stadsbyggnadsnämnden spelar en nyckelroll genom att säkerställa viktiga

lokala perspektiv och representativitet i stadsplaneringen. Den platsspecifika kunskapen som boende och lokala aktörer har kring t ex hur en plats eller område fungerar och vilka behov som finns är ett viktigt beslutsunderlag i alla planeringsprocesser. En annan del av involveringen är att skapa ökad förståelse och kunskap bland invånarna kring stadsutvecklingsprocessen. Det förstärker demokratin och de institutionella ramar den vilar på.

Stadsbyggnadsnämnden kommer att fortsätta utveckla arbetssättet med att involvera fler Malmöbor. Det särskilda fokuset på att prioritera barn och unga fortsätter men stadsbyggnadsnämnden avser att därutöver även fortsätta det proaktiva och strategiska involveringsarbetet för funktionellt sammanhängande geografiska områden. Under 2025 påbörjades uppdraget om strategisk involvering och avses fortsätta under 2026. Målgruppen för ett sådant arbetssätt är främst lokala aktörer och näringar av olika slag. Syftet är ett arbetssätt som bidrar med samlad kunskap till många efterföljande planer, projekt och uppdrag. Under 2026 kommer stadsbyggnadsnämnden att undersöka hur utveckla samskapande med malmöbor i några stadsutvecklingsprojekt. Under 2026 kommer stadsbyggnadsnämnden undersöka hur samskapande med malmöbor kan utvecklas inom utvalda stadsutvecklingsprojekt. Även medborgarråd kommer att undersökas som en möjlig form för att stärka invånarnas inflytande.

I alla formella planeringsskeden så som översiktsplan och planprogram ska fler malmöbor som använder sig av och aktörer som verkar på platser och i områden, alltid involveras.

Under 2026 kommer följande arbete göras

- Fortsätta att genomföra involveringsinsatser i utvalda och pågående detaljplaner
- Identifiera innovativa sätt för samskapande i framtagandet av Malmö stads nya översiktsplan
- Förtydliga arbetssätt och metoder för att involvera proaktivt och strategiskt i större sammanhängande geografiska områden snarare än i varje detaljplan. Kopplingen till stadens samlade arbete i lokal utveckling förtydligas
- Utveckla metoder för att kunna involvera barn i förskoleåldern i planeringsprocesserna
- Fortsätta att utveckla metoder för att kunna involvera unga i planeringsprocesserna, exempelvis genom bland annat ungdomsråd
- Identifiera framgångsrika metoder för att engagera och involvera underrepresenterade grupper av vuxna malmöbor i planeringsprocesserna.

Ökad mångfald inom samhällsbyggnadsbranschen

I partnerskap med kommunala förvaltningar, akademi, näringsliv och föreningsliv arbetar stadsbyggnadsnämnden vidare i plattformen Urban

Academy. Syftet med Urban Academy är att Malmös samhällsbyggnadsbransch ska spegla sammansättningen av stadens befolkning inom en generation. Arbetet fokuserar på att genomföra de åtaganden som Stadsbyggnadskontoret signerat och att stötta den nybildade styrelsen i föreningen.

Under 2026 ska Stadsbyggnadskontoret fortsätta att delta aktivt i Urban Academys arbetsgrupper och samarbeta med övriga medlemmar i föreningen för att genomföra insatser som bidrar till ökad mångfald i olika skeden av karriären: skola, utbildning, anställning och ledarskap.

Digital samhällsbyggnadsprocess - utveckling av visualisering

Stadsbyggnadsnämndens verksamheter planerar att fortsätta arbeta med att utveckla användningen av Malmö stads 3D-stadsmodell och visualisering vid dialog och förankring med Malmöbor, politiken och andra aktörer. 3D-stadsmodellen används idag bland annat till att visualisera bygglov, nästa steg blir att implementera användningen av modellen i stadsplaneringskoncept.

Proaktivt tillsynsarbete inom ramen för Tryggare Malmö

Stadsbyggnadsnämnden planerar, tillsammans med Miljönämnden och Räddningstjänsten Syd, att fortsätta med kontrollerna av olovliga bostäder och samlingslokaler. Fokusområden under 2026 kommer fortsatt vara fordonsverkstäder, livsmedelsgrossister och HVB-hem. Tillsammans med exempelvis arbetsmarknads- och socialnämnden, Polisen, Kronofogden, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Arbetsmiljöverket fortsätter tillsynen av verksamheter och samlingslokaler.

Stadsbyggnadsnämnden har beredskap för att snabbt kunna ställa om när nya verksamheter och områden ska kunna kontrolleras. Beredskapen är viktig på grund av att oseriösa verksamhetsutövare kontinuerligt söker sig till nya områden med låg myndighetsnärvaro.

Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden

Stadsbyggnadsnämnden fortsätter med implementeringen av åtgärder inom ramen för Malmö stads handlingsplan "Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden". Som en del i arbetet mot välfärdsbrott kommer stadsbyggnadsnämnden fortsätta med kontrollerna av företagen.

Förutom sedvanlig noggrann kontroll av utförande företags rating och fakturor relaterat till individärende kommer stadsbyggnadsnämnden att utbilda medarbetare för att motverka felaktig folkbokföring. Felaktig folkbokföring kan innebära bidragsfusk på olika sätt.

Målområde: En stad med goda uppväxtvillkor för barn och unga

Barns och ungas möjligheter till en trygg uppväxt skiljer sig avsevärt åt beroende på var i Malmö de växer upp och hur familjens ekonomiska förutsättningar ser ut. Trots att utvecklingen under flera år gått i rätt riktning, med färre barn som växer upp i ekonomisk utsatthet och trångboddhet, färre familjer som uppbär försörjningsstöd, fler barn som går i förskola och stigande resultat i grundskolan, återstår mycket att göra för att tillförsäkra alla Malmös barn och unga goda, trygga och jämlika uppväxtvillkor.

Stadsbyggnadsnämnden viktigaste verktyg är att planera staden utifrån barnens behov samt utveckla metoder och verktyg för integrering av de olika dimensionerna av social hållbarhet där barnrättsperspektivet är centralt. Stadsbyggnadsnämnden arbetar också med att öka verksamhetens kunskap och kompetens kring Barnkonventionen och barnrättsperspektivet. Stadsbyggnadsnämnden fokuserar på ökad involvering av barn och unga i samhällsbyggnadsprocessen samt att utveckla integreringen av barnets eget perspektiv i verksamheten.

Önskade effekter av stadsbyggnadsnämndens arbete:

- Säkerställa att barnets rättigheter är i fokus genom att arbeta i enlighet med barnkonventionen
- Säkerställa att barn och unga är involverade och har inflytande i stadsutvecklingsprojekt för att främja en mer jämlik stadsutveckling
- Planera för en stad som är anpassad efter barnens behov genom att öka deras rörelsefrihet och skapa en stadsmiljö som känns livfull och trygg för barn och unga

Barnets rättigheter

Arbetet med barnrätt, relativt ett generellt barnperspektiv, handlar mycket om att skapa tydliga strukturer för att bedöma vad som är väsentligt utifrån barnperspektivet i alla processer.

Under 2020 genomfördes arbete för att säkerställa att förvaltningen följde barnkonventionen genom att etablera tydliga rutiner för barnrättsarbetet inom varje avdelning. Stadsbyggnadsnämnden arbetar att säkra att barnperspektivet beaktas och synliggörs genom hela planprocessen. Som en del av den övergripande integreringen av jämlikhet och social hållbarhet i planeringsprocessen bedöms nu barnrättsperspektivet redan i begäran om planuppdrag. En bedömning av barnets bästa görs därefter i alla planer och de planeringsprocesser som bedöms behöva ett utökat barnrättsperspektiv tilldelas extra resurser. Strukturer och handläggarstöd har tagits fram för att kunna bedöma och arbeta med barnrättsperspektivet i planprocesserna. Fler handläggare har fått utbildning i barnrättsfrågor.

Under 2026 kommer följande påbörjas eller genomföras för att stärka barnrättsarbetet:

- Arbeta vidare utifrån de rekommendationer och förslag som kommer från nämndsuppdraget Barnens bästa stad.
- Stadsbyggnadsnämnden kommer samarbeta med grundskolenämnden, servicenämnden och tekniska nämnden för att involvera barn och unga i vissa av de hållbarhetsutmaningar som Malmö står inför.
- Vidareutveckling av metoden Min plats som lär barn och unga att undersöka ge och påverka sina vardagsmiljöer. Arbetet med att implementera metoden i samverkan med aktörer som samlar barn och unga och kommer att fortsätta.

Målområde: En attraktiv stad för arbete och hållbar tillväxt

Malmö är Sveriges snabbast växande storstad och en nationell tillväxtmotor. Stadens unga befolkning, geografiska läge och ambitiösa miljö- och hållbarhetsarbete är styrkor som gör Malmö till en attraktiv plats att besöka, flytta till eller starta verksamhet i. Hälften av alla nya jobb i Skåne skapas här och varje dag startas åtta nya företag i staden. Samtidigt är arbetslösheten hög, vilket speglar en utveckling där de jobb som vuxit fram inte i tillräcklig grad matchat Malmöbornas kompetenser och kvalifikationer.

Stadsbyggnadsnämnden viktigaste verktyg för att skapa en attraktiv stad är att planera för en hållbar och levande stad både idag och för kommande generationer. De strukturer som realiserats idag kommer att utgöra ramverk för staden och dess invånare i framtiden. Byggnaderna kommer att fungera som bostäder, arbetsplatser eller andra funktioner i åtskilliga år. Det gör att kvaliteten på den byggda miljön är viktig för att skapa en långsiktigt hållbar och attraktiv utveckling av staden. Även kulturens roll är viktig för att staden ska vara inkluderande, levande och hållbar.

En central framgångsfaktor i arbetet med att förse Malmöborna med bostäder är samarbetet med bostadsbranschens aktörer och samarbetet med andra nämnder och styrelser inom exempelvis Malmö stads bostadsförsörjningsorganisation. Det är av stor betydelse för Malmö att aktivt arbeta för att skapa nya arbetsplatser och arbetstillfällen. Stadsbyggnadsnämnden arbetar därför kontinuerligt i nära samarbete med näringslivet och andra nämnder med att skapa plats för nya verksamheter och arbetstillfällen i Malmö. Nämnden strävar efter en blandning av funktioner, där näringslivets positiva utveckling går hand i hand med stadens utveckling i stort.

Önskade effekter av stadsbyggnadsnämndens arbete inom målområdet:

- Bidra till fler arbetstillfällen och arbetsplatser genom att utveckla en attraktiv och hållbar stad med utrymme för näringsliv och innovation
- Öka andelen nöjda företag och Malmöbor genom en serviceinriktad myndighetsutövning
- Stärka Malmös attraktionskraft som etableringsort och destination genom

att lyfta fram stadens unika karaktär och utveckla goda livsmiljöer

- Trygga långsiktiga verksamhetsförutsättningar genom att säkerställa lokaler för kultur- och fritidsutövare
- Bidra till ett innovativt och hållbart näringsliv genom att stärka lokala förutsättningar för utveckling av gröna jobb

Kvalitet

Goda livsmiljöer i hela staden

Stadsplanering och arkitektur har ett långsiktigt tidsperspektiv. Det gör att kvaliteten på den byggda miljön är viktig för en långsiktigt hållbar utveckling av hela staden. Stadsbyggnadsnämnden fortsätter att verka för en likvärdig och god gestaltad livsmiljö i Malmö. Det omfattar såväl forandets av enskilda projekt som stadsbyggnadsidéer för större områden. Även kvaliteten på närmiljön och gårdar är viktig för att skapa hälsosamma och goda miljöer att leva i. Gröna miljöer och stadsodling ska särskilt värnas och prioriteras i planeringen av befintliga och nya områden i Malmö.

Nämnden kommer att fortsätta arbeta för att öka förflyttningarna inom området, med fokus på en mer Malmöitisk arkitektur och stadsbyggnad, långsiktig hållbarhet genom att förlänga byggnaders livslängd, samt jämlik tillgång till goda livsmiljöer. Under 2026 kommer stadsbyggnadsnämnden att bygga kunskap om och börja implementera nämndens nya vägledning för en mer Malmöitisk arkitektur och stadsbyggnad – en konkretisering av arkitekturpolicy Arkitekturstaden Malmö.

Ny översiktsplan

Översiktsplan för Malmö antogs 2023 och bygger på tre prioriterade inriktningar:

- Malmö som regional motor för grön tillväxt och sysselsättning
- Staden som kulturell och demokratisk livsmiljö
- En nära, tät, grön och funktionsblandad stad

Översiktsplan för Malmö följs kontinuerligt upp. Arbetet med översiktsplanens genomförande kommer att fortsätta genom vidare förankring och stöttning i olika delar av planeringsprocessen. Under 2025 förväntas kommunstyrelsen ge i uppdrag att ta fram en ny översiktsplan för antagande under kommande mandatperiod. Under hösten 2025 förväntas därmed arbetsprocessen för uppdraget att sättas, vissa involveringsinsatser genomföras, samt arbetet med den övergripande inriktningen att påbörjas. Detta kommer att ligga till grund för arbetet med översiktsplanens framtagande under kommande år.

Hållbar tillväxt för ökad sysselsättning och välfärd

Malmö är den viktigaste noden i arbetsmarknadsregionen och försörjer i hög grad omlandet med arbetsplatser. Samtidigt råder hög arbetslöshet i

Malmö. Ökad sysselsättning och välfärd för Malmöborna är avgörande för stadens utveckling och fortsatta attraktivitet. Hållbar tillväxt utan negativa konsekvenser för klimat och miljö förutsätter att bostäder och arbetsplatser främst placeras i kollektivtrafiknära lägen. Det är av särskild vikt att skapa förutsättningar för olika typer av arbetstillfällen för att skapa en robust arbetsmarknad och för fler arbetstillfällen som Malmöbor kan efterfråga. Under 2025 tas ett nytt Näringslivsprogram fram med en önskvärd position som näringslivsstad och tillväxtmotor år 2050. Under 2026 kommer Stadsbyggnadsnämnden redovisa sitt bidrag till den inriktning och förflyttning som näringslivsprogrammet föreslår för åren 2025-2029 för att nå positionen 2050.

Stadsbyggnadsnämnden säkerställer i översiktsplanen den långsiktiga tillgången till verksamhetsområden och utveckling av blandad stad för att tillgodose behovet för ett brett näringsliv. I samarbete med tekniska nämnden planläggs områden för nya verksamhetsområden och för omvandling av befintliga. Under 2025 genomförs en översyn av stadsbyggnadsnämndens processer för att säkerställa en god planberedskap för verksamhetsområden för framtida etableringar och utveckling av befintliga verksamhetsområden som tillgodoser behoven idag och långsiktig utveckling. Under 2026 fortsätter arbetet för att sammanställa ett planeringsunderlag kring utveckling av näringsliv, industri och verksamhetsområden inför framtagandet av en ny översiktsplan.

Stadsbyggnadsnämnden ska i den mån det är möjligt underlätta för bostadsbyggande i ett utmanande ekonomiskt läge, men också rusta för att vara väl förberedda när krisen vänder genom planläggning och exploateringsförberedelser. I kommunfullmäktiges budget är beslutat att Malmö ska arbeta för en variation av mindre och större aktörer som bygger i staden, både för att öka byggtakten, stärka konkurrensen, förbättra kvaliteten och påskynda klimatomställningen. Ett gemensamt arbete med tekniska nämnden har resulterat i flera rekommendationer där avsikten är att under 2026 gemensamt arbeta vidare med en kartläggning och analys av mindre tomter lämpliga för småskaliga innovativa aktörer på stadens mark, följt av planläggning tillsammans med markanvisning.

Öresundsmetron

Arbetet med att förverkliga Öresundsmetron fortsätter med ett särskilt fokus på ett påverkansarbete gentemot regeringen i syfte att få till stånd en gemensam dansk-svensk utredning i enlighet med Trafikverkets rekommendationer. Stadsbyggnadsnämnden kommer 2026 arbeta vidare i enlighet med den fördjupade översiktsplanen som omfattar Öresundsmetrons sträckning och stationer inom Malmö.

Kulturdriven stadsutveckling

Stadsbyggnadsnämnden har en aktiv roll i samarbete med andra nämnder för att staden ska utvecklas med kultur som en avgörande del liksom att fritidens strategiska betydelse ska stärkas i stadens utveckling. Därför fortsätter samarbetet mellan kulturnämnden, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden i syfte att skapa utrymme för kulturfrågor i

stadsplaneringsprocessen.

Stadsbyggnadsnämnden arbetar med att förbättra förutsättningarna för kulturaktörer och kreativa näringar kring befintliga lokaler och förbättra villkoren för nya etableringar av konst- och kulturverksamheter i staden, exempelvis ateljéer, studios och produktionslokaler. Det inbegriper bland annat att i detaljplaner bevara, omlokalisera eller bygga nytt för att främja ett levande stadsliv med centralt placerade kultur- och fritidsaktörer. En kartläggning av kulturlivet i Nyhamnen och Rosengård ska också göras med syfte att formulera plats specifika strategier och mål.

Malmö in the Making kommer under 2026 utvärderas och arbetssätten integreras i den löpande verksamheten. Under 2026 kommer nämndens strategiska fokus vara att utveckla en modell för att bevara kulturlokaler och behålla kulturaktörer i centrala verksamhetsområden där det är möjligt. Det blir en fråga att utveckla i översiktsplanen.

Stadsbyggnadsnämnden fortsätter i samverkan med kulturnämnden med det arbete som initierats under 2025 med att ta fram ett kulturmiljöprogram för Malmö. Programmet kommer att stärka stadens möjligheter att systematiskt identifiera, värdera och synliggöra Malmös kulturmiljöer i form av byggnader, platser och berättelser och blir ett viktigt verktyg för arbetet med att bevara och utveckla kulturmiljöer i plan- och bygglovsprocesser. Det ökar såväl förutsägbarheten för Malmöborna i bygglovsammanhang som förutsättningarna för ett kvalitativt kulturmiljöarbete. I kommande ändring av Plan- och bygglagen kommer det bli krav på kommunerna att i den översiktliga planeringen redovisa särskilt värdefulla byggnadsverk, allmänna platser och bebyggelseområden i syfte att förbättra skyddet för kulturmiljön.

Utifrån att kommunstyrelsen fattar beslut om direktiv för en ny översiktsplan (ÖP) kan kulturfrågorna i stadsutvecklingen bli ett tematiskt spår i översiktsplanarbetet 2026. För att förstå hur behov och utvecklingspotential, prioriteringar och zoner kopplat till kulturlivet ska lyftas fram i ÖP planerar stadsbyggnadsnämnden, i samverkan med Kulturnämnden och Tekniska nämnden, att genomföra en kulturlivsanalys för hela staden, vilken sedan med fördel kan bli ett lager i Malmös ÖP.

Lokal utveckling

Kommunstyrelsen har i uppdrag att, tillsammans med berörda nämnder och bolag, stärka Malmö stads förmåga att hantera lokala behov och skapa goda och tillgängliga livsmiljöer i hela staden. Det syftar även om att stärka delaktigheten, öka tryggheten och främja social sammanhållning och närdemokrati. Grundläggande för arbetet är att förändring ska baseras på lokalsamhällets unika resurser och behov. Det lokala utvecklingsarbetet ska utgå från 14 geografiska statistikområden och ska ske i samverkan mellan Malmö stad och lokala aktörer inom civilsamhälle och näringsliv utifrån lokala områdesgrupper.

Rosengård

De kommande åren växer Rosengård med ytterligare bostäder, parker och lokaler för föreningar och företag. Stadsdelen ska ge möjligheter för människor att mötas i goda livsmiljöer. Arbetet med utvecklingen av Amiralsgatan samordnas under paraplyet "Rosengård växer" som också innefattar dialog och gemensamt arbete med aktiva fastighetsägare, föreningar och boende i Rosengård för att tillsammans utveckla stadsdelen. Under 2026 fortsätter arbetet med den första detaljplanen (Generatoren 1 som också utgör pilot för utveckling av klimatkvarterkoncept för Malmö) samt utveckling av etapp 2 för Amiralsgatan.

Extra omsorg kommer att läggas på möjligheter för staden att tillsammans med aktörer och boende, skapa mervärden i närtid samtidigt som den långsiktiga stadsplaneringen pågår. Mot bakgrund av lågkonjunkturen bedömer stadsbyggnadsnämnden att det kommer vara en utmaning att få till stånd en framdrift i arbetet under kommande år.

Nyhamnen

Nyhamnen ska utvecklas från industri- och hamnområde till en grön stadsdel och spjutspets för hållbar utveckling, som fungerar som en mötesplats för alla Malmöbor. I området kommer gång, cykel och kollektivtrafik prioriteras. Nyhamnen utvecklas till att bli Malmös nya framsida när arbetsplatser och bostäder med närhet till kajer och hav planeras. Under 2026 kommer stadsbyggnadsnämnden arbeta utifrån inriktningsbeslutet med den fortsatta utvecklingen av stadsdelen i samverkan med aktörerna i Nyhamnen.

Nämnden fortsätter med pågående planläggning av Hans Michelsensgatan och Smörkajen samt med planprogrammet för Malmö C. Ytterligare detaljplaner har startats söder och norr om Jörgen Kocksgatan samt för en ny fördelningsstation i Nyhamnens östra del. Ett övergripande kvalitetsprogram har påbörjats för Nyhamnen i en fördjupning av olika teman. Nyhamnen fortsätter också, inom ramen för klimatstrategisk budget, utgöra en pilot för utveckling av klimatkvarterkoncept för Malmö samt hur delad mobilitet och blågrön innovation kan utvecklas i området. Under 2026 planeras för fler planuppdrag bland annat för en ny gång- och cykelbro över Bangården.

Hyllie

Hyllie är i snabb utveckling med planering och byggnation av bostäder, kontor, skolor, förskolor, parker och gator och utgör en viktig nod i stadens klimatomställning. Stadsdelen utgör en attraktiv stadskärna med mycket grönska som lockar boende och företag, både nationellt och internationellt. Efter samråd av planprogrammet för västra Hyllie går planen upp för godkännande i slutet av 2025. Arbetet med flertalet detaljplaner i Hyllie fortsätter. Inom ramen för den internationella arkitekttävlingen European samarbetar stadsbyggnadsnämnden med tekniska nämnden, Trafikverket och näringsliv gällande en tävlingstomt som bland annat adresserar frågan om att överkomma barriärer som Annetorpsvägen och järnvägen.

Flensburg

Stadsbyggnadsnämnden fortsätter kommande år arbetet med västra Flensburg, som kommer utgöra en unik stadsmiljö mitt i Malmö där byggnader för vård, forskning, bostäder och förskolor möts kring gröna ytor. Utvecklingen av området stärker Malmö som Skånes största life science-stad där Medeon, som delägs av Malmö stad, samlar och stödjer branschen i sin forskningspark, inkubator och i relevanta nätverk. Detaljplan för nordöstra förskolan planeras gå till granskning i slutet av 2025 och planeras för antagande våren 2026. Detaljplan för den Sydöstra förskolan fick beslut om planuppdrag i februari 2025 och samråd planeras till hösten 2025 och granskning under hösten 2026.

I slutet av 2025 planeras även samråd av detaljplan för Region Skånes vårdbyggnader och under 2026 planeras planen gå på granskning. Barnens perspektiv från involveringsinsatserna som stadsbyggnadsnämnden, tillsammans med förskolenämnden, initierat i samband med planprogrammet för del av Flensburg, utgör ett viktigt kunskapsunderlag.

Stadionområdet

Malmö stad fortsätter arbetet att förverkliga planerna att stärka och modernisera stadionområdet, en central del av staden med fokus på idrott, utbildning, och evenemang. Utvecklingen av stadionområdet är efterlängtat av Malmös föreningsliv och kommer att innebära fler planer, ytor och anläggningar för en mängd idrotter och aktiviteter. Under 2025 vinner detaljplanen för Multisporthallen laga kraft och tävling för Nya Stadionbyggnaden genomförs i början på året så att detaljplanen går på granskning under sommaren för att i slutet av 2025 stå inför antagande. Under 2026 är fokus på gestaltning och tekniska lösningar för att kunna genomföra bygget av de stora idrottsanläggningarna.

Stadskärnan

Stadskärnan fyller flera viktiga funktioner för Malmöbor, näringsliv och besökare i staden. Samtidigt står stadskärnan inför nya förutsättningar. Några exempel är förändrade handelsmönster och möjligheter att sköta vardagsärenden, arbete och ta del av upplevelser, bland annat till följd av ökad digitalisering. För att hantera den omstrukturering som sker, och fortsätta utveckla Malmös stadskärna som en dynamisk och attraktiv plats för Malmöbor, besökare och investeringar finns ett behov av att ta ett samlat grepp kring den strategiska planeringen.

Stadsbyggnadsnämnden fick i april 2024 i uppdrag av kommunstyrelsen att i samverkan med tekniska nämnden, kulturnämnden, fritidsnämnden, miljönämnden samt kommunstyrelsen ta fram en strategi för stadskärnan. Arbetet sker i nära samverkan och dialog med fastighetsägare, näringsliv, kulturaktörer och andra användare av stadskärnan. Syftet är att strategin ska utgöra en gemensam plattform för civilsamhället, offentliga och privata aktörer, samt underlag för fortsatt planering och aktivitet. Därutöver planerar stadsbyggnadsnämnden under 2025 att fatta beslut om uppdrag för planprogram för museiområdet.

Involvering av näringslivets aktörer genom serviceinriktad myndighetsutövning

I all planering av staden samverkar stadsbyggnadsnämnden med nämnder, fastighetsbolag, byggaktörer, myndigheter med flera.

Stadsbyggnadsnämnden understryker särskilt vikten av dialog med näringslivet för att förmedla stadens långsiktiga visioner och för att lösa konkreta frågor i samband med etableringar och företagslokaliseringar. Den fysiska planeringen ska stå för både stabilitet och flexibilitet.

Stadsbyggnadsnämnden kommer förstärka det interna arbetet med att anpassa arbetssätt och kommunikation utifrån sökandens behov. Syftet är att sökande och samarbetspartners ska uppfatta förvaltningens processer som lättbegripliga och effektiva, samt främja och förstärka ett serviceinriktat förhållningssätt i alla ärenden. Ett exempel på detta är att stadsbyggnadsnämnden ska undersöka förutsättningarna att öppna upp för fler fysiska möten med Malmöborna och dess näringsidkare kopplat till bygglövsärenden.

Stadsbyggnadsnämnden ser ett behov av att fortsatt involvera näringslivets aktörer. Särskilt fokus ska riktas mot de aktörer som har rådighet att understödja näringslivets utveckling, exempelvis byggaktörer, fastighetsägare, hyresvärdar och verksamhetsidkare.

Stadsbyggnadsnämnden kommer att fortsätta arbeta vidare med dialogforum för att skapa ökad samsyn. Nämnden fortsätter även sitt samarbete med stadens företagslots för att stödja småföretagarna i frågor kopplade till nämndens verksamhet.

Målområde: En god organisation

Malmö stad ska vara landets bästa offentliga arbetsgivare. Styrning och ledning ska präglas av tilltro till alla medarbetares yrkeskunnande och vilja att utveckla verksamheten. Kommunens nämnder och bolag ska erbjuda trygga anställningar, bra anställningsvillkor och goda möjligheter för alla medarbetare att utvecklas i yrket. En god arbetsmiljö ska säkerställas genom balans mellan tilldelade uppdrag och resurser, ett rimligt antal medarbetare per chef och god samverkan med fackliga organisationer, i synnerhet inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Stadsbyggnadsnämnden arbetar för att vara en relevant, attraktiv arbetsgivare och för att säkerställa en god arbetsmiljö, kompetensförsörjning och mångfald. Utifrån framtidens utmaningar ser förvaltningen ett behov av att vara innovativa, proaktiva och stärka verksamhetens omställningsförmåga. Fokus för förvaltningens digitaliseringsarbete är att uppnå en mer öppen och effektiv samhällsbyggnadsprocess, till nytta för staden och Malmöborna. Ytterst är det alltid Malmöborna som ska gynnas av verksamhetsutvecklingen och digitaliseringen.

Nämnden ser att samverkan mellan förvaltningarna är avgörande för att hitta nya gemensamma lösningar, förenkla processerna och ge

medborgarna en god service. Det goda samarbetet inom staden, liksom samarbetet med aktörer utanför Malmö stads organisation är en förutsättning för att lyckas med arbetet inom målområdet.

Önskade effekter av stadsbyggnadsnämndens arbete:

- Vara ett relevant, proaktivt och innovativt kontor med Malmöbor och politik i centrum genom att utveckla och förstärka kontorets organisation, arbetssätt och metoder
- Stärka verksamhetens förmåga att hantera framtidens utmaningar genom att arbeta förvaltningsövergripande, långsiktigt och kunskapsbaserat
- Förstärka arbetsmiljön för stadsbyggnadskontorets medarbetare genom att utveckla kontorets förmåga som en lärande, utmanande och tillitsbaserad organisation.
- Stärka det digitala mötet och servicen med Malmöborna i fokus genom att utveckla tillgängliga, användarvänliga digitala verktyg och tjänster

Våga, lita, spegla och Digitalisering

Utvecklingsarbetet på stadsbyggnadskontoret kommer att fortsätta utifrån ledorden våga, lita, spegla. Grunden utgörs i att lärandet är bärande för kontorets utveckling och att ett tillitsbaserat ledar- och medarbetarskap ska genomsyra hela organisationen. Stadsbyggnadskontoret ska vara en attraktiv arbetsgivare och en demokratisk spegelbild för och av Malmöborna.

Stadsbyggnadsnämndens digitaliseringsarbete utgår från Stadsbyggnadskontorets digitala agenda 2023 - 2026. En förutsättning för ett framgångsrikt och effektivt digitaliseringsarbete är att fortsätta med att etablera och utveckla stadsbyggnadsnämndens processer.

Våga, lita – förvaltningens riktning framåt

Det organisatoriska utvecklingsarbetet på stadsbyggnadskontoret kommer att fortsätta utifrån ledorden våga, lita, spegla. Under 2026 kommer hela förvaltningen genomfört utbildningar i utvecklande ledarskap och medarbetarskap samt genomfört workshops utifrån de strategier och metoder som framarbetats. Grunden utgörs i att lärandet är bärande för kontorets utveckling och att ett tillitsbaserat ledar- och medarbetarskap ska genomsyra hela organisationen. Stadsbyggnadskontoret ska vara en attraktiv arbetsgivare och en demokratisk spegelbild för och av Malmöborna.

Spegla Malmöns befolkning - ökad mångfald i förvaltningens organisation

Stadsbyggnadsnämnden ser mångfald som en tillgång och styrka i kompetensförsörjningen. Förvaltningen kommer att fortsätta med informationsinsatser och utbildningar i jämställdhets- och

jämlikhetsperspektivet för chefer och medarbetare. Utifrån framtidens utmaningar ser förvaltningen ett behov av att vara innovativa, proaktiva och stärka verksamhetens omställningsförmåga samt öka mångfalden på förvaltningen för att i högre grad spegla Malmös befolkning.

Stadsbyggnadsnämnden arbetar med Aktiva åtgärder, ett stadsgemensamt förebyggande arbete, för att identifiera strukturella risker för diskriminering eller repressalier. Stadsbyggnadskontoret för samtal om normer och fördomar, för att öka förståelsen och kunskapen hur dessa kan påverka bland annat rekryteringsprocessen. Stadsbyggnadsnämnden anser att Malmö stads gemensamma rekryteringsprocess måste utvecklas kommande år för att öka mångfalden inom organisationen. Bland annat skulle det kunna handla om att återinföra anonyma rekryteringar vilket kan främja en mer objektiv urvalsprocess.

Stärkt arbetsmiljö på stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadsnämndens målsättning är att vara en attraktiv arbetsgivare genom att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar. Stadsbyggnadskontorets verksamheter planerar och genomför arbetsmiljöaktiviteter samt följer upp arbetsmiljön som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Stadsbyggnadsnämnden vill stärka arbetsmiljön för medarbetarna på kontoret genom att förena en väl fungerande verksamhet med ett långsiktigt hållbart arbetsliv. Det innebär att arbetsskador ska förebyggas och hälsa och säkerhet ska stärkas genom att ett arbetsklimat som präglas av öppenhet samt tillit. Alla medarbetare ska kunna känna delaktighet, engagemang och trivsel på stadsbyggnadskontoret. Det skapar förutsättningar att våga pröva nytt och stärka medarbetarskapet på kontoret tillsammans med den kunskap som redan finns.

En god arbetsmiljö skapar förutsägbarhet och ger rammar och trygghet i arbetet. Organisation, uppdrag och mål för verksamheten ska vara tydliga. För att stärka arbetsmiljön har handlingsplaner tagits fram och som ska genomföras. Vid förändringar inom kontorets verksamhet ska medarbetares kompetens tas till vara.

Stadsbyggnadsnämndens arbete med handlingsplan Fri från Våld fortsätter utifrån aktiviteter om hur nämnden proaktivt kan arbeta med att förebygga våld och förtryck.

Förbättrad myndighetsservice och anpassning utifrån kundens behov

Stadsbyggnadskontoret har tagit ett samlat grepp om arbetet med extern Nöjd-Kund-Index (NKI). Med extern avses exempelvis Malmöbor och byggaktörer men även beställare som stadsfastigheter och fastighets- och gatukontoret. Syftet är att utifrån NKI-resultatet arbeta för att sökande och samarbetspartners ska uppleva stadsbyggnadsnämndens myndighetsutövning som lättbegriplig, effektiv och professionell.

Malmö stad har som mål att e-tjänster ska bli norm för att öka servicenivån och tillgängligheten. För att öka servicenivån och tillgängligheten har stadsbyggnadskontoret i linje med stadens mål tagit fram flertalet e-tjänster, bland annat för beställningar av nybyggnadskarta, primärkarta och 3D-stadsmodell, bygglov och ansökan om planbesked. Arbetet med att förbättra befintliga tjänster kommer att fortsätta under 2026 i syfte att underlätta myndighetsutövningen och förbättra servicen.

Digitalisering och processutveckling med Malmöborna i fokus

Stadsbyggnadsnämndens digitaliseringsarbete utgår från Stadsbyggnadskontorets digitala agenda 2023 - 2026. En förutsättning för ett framgångsrikt och effektivt digitaliseringsarbete är att fortsätta med att etablera och utveckla stadsbyggnadsnämndens processer. Fokus för kommande år är att uppnå en mer öppen och effektiv samhällsbyggnadsprocess, till nytta för staden och Malmöborna. Ytterst är det alltid Malmöborna som ska gynnas av de digitala utvecklingsinitiativen vilket därmed kommer ha en positiv effekt på den serviceinriktade myndighetsutövningen.

Tillgång till och effektivt utbyte av information är en viktig del av den smarta staden och en grundförutsättning för digitalisering. Arbetet med att ta tillvara informationens värde, och att ha ordning och reda i informationsresurserna och säkerställa rätt kvalitet kommer därför att fortsätta.

Stadsbyggnadskontoret har startat upp ett arbete för att öka kunskapen på förvaltningen om artificiell intelligens. Arbetet ska ligga till grund för kontorets fortsatta arbete med digitalisering. För att kunna digitalisera samhällsbyggnadsprocessen är en av förutsättningarna att de befintliga detaljplanerna, som i dag är analoga, blir digitala. Det är ett omfattande arbete som stadsbyggnadsnämnden står inför och som behöver struktureras de kommande åren.

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/ samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2026? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Ekonomiska effekter från förändringar av plan- och bygglovsbestämmelser

Stadsbyggnadsnämnden har gjort en simulering av de ekonomiska konsekvenserna av kommande lag- och regelförändringar (se rubriken *Lagförändringar som påverkar samhällsbyggnadsprocessen*) för bygglov-, teknik- och tillsynsärenden.

Simuleringen är utifrån scenariot att om lagstiftningen var införd för helåret 2024 och på de lovärenden som fick beviljat lov/förhandsbesked eller anmälanärenden som fick startbesked och debitering enligt den nya taxan. Simuleringen visar att intäkterna för bygglov- och teknikärenden hade minskat med ca 4,5 miljoner kronor och antalet ärenden hade minskat med 472 av totalt 1 759 ärenden.

Vad gäller beslutade byggsanktionsavgifter skulle intäktsbortfallet bli cirka 1 miljoner kronor liksom en minskning av ärenden med 20 av totalt 72 under 2024. Det innebär en ärendeminskning med cirka 28 % av de ärendetyper som inte längre kommer bli föremål för tillsyn på grund av lovplikt. Dock skulle nya tillsynsområden uppstå som inte kan kompenseras med sanktionsavgifter. Intäktsbortfallet för byggsanktionsavgifterna skulle procentuellt innebära cirka 10 % minskning samtidigt som ärendemängden och arbetsuppgifternas omfattning blir ökande. Som konsekvens av de förändrade byggreglerna simuleras, utifrån 2024 års verksamhet även intäkterna för mätuppdrag och nybyggnadskarta (50 färre till antalet) minska med cirka 350 tkr.

Sammantaget skulle intäktsbortfallet bli omkring 6 mnkr utifrån genomförda simuleringar.

Flexibilitet vid konjunktursvängningar

Stadsbyggnadsnämnden har drabbats hårt ekonomiskt av lågkonjunkturen och ett högt inflations- och ränteläge 2023 och 2024.

Stadsbyggnadsnämnden har för 2025 tilldelats ett utökat kommunbidrag genom beslut i kommunstyrelsen på 9 900 tkr för arbete inom

klimatstrategiska satsningar och 800 tkr för finansiering av kompetenshöjande insatser. Det utökade kommunbidraget möjliggör att nämnden kan utveckla arbetssätt som främjar klimatomställningen i stadsplaneringsprocessen samt bidrar till att stärka projektledarkompetensen på kontoret.

Stadsbyggnadsnämnden har, som del i effektiviseringsarbetet, förändrat arbetssätt, fört fördjupad dialog med andra berörda nämnder och marknadens aktörer samt infört behovsprövningar på samtliga vakanta tjänster. Det har inneburit att stadsbyggnadsnämnden minskat personalstyrkan under gångna år. Samtidigt har stadsbyggnadsnämndens intäktbringande verksamhet minskat från ett utfall 2021 på 106 mnkr till ett utfall 2024 på 80 mnkr. Det har även införts en ny taxa som till viss del ska kunna jämna ut intäktsflödena. Stadsbyggnadsnämndens bedömning är emellertid att det finns stora behov av ytterligare kommunbidragsfinansiering för ansvarsområdet stadsbyggnadsnämnden under 2026 då kostnaderna inom ansvarsområdet är trögörliga. Ungefär 75% består av personalkostnader och resterande andel består av exempelvis lokal- och systemkostnader. Ytterligare besparingar på personal kommer avsevärt försvåra stadsbyggnadsnämndens arbete med grunduppdraget och de viktiga insatser nämnden planerar att genomföra inom jämlikhet, klimat och kvalitet.

Stadsbyggnadsnämnden fick i Malmö stads budget 2025 ett utökat kommunbidrag med 9 618 tkr jämfört med kommunbidrag 2024, i enlighet med det äskande nämnden gjorde för ökad flexibilitet vid konjunktursvängningar. Denna utökning av kommunbidraget motsvarade nämndens behov för att fortsätta med framdriften av grunduppdrag och de politiska prioriteringarna samt ha beredskap för att växla upp när byggmarknaden vänder, då viktiga investeringar i bostäder, verksamheter och industri måste fortsätta.

2024 beslutades att stadsbyggnadsnämnden skulle få 11 000 tkr i ökat kommunbidrag för 2025 samt 8 000 tkr för 2026 för att kompensera den fortsatt låga aktiviteten på byggmarknaden. Stadsbyggnadsnämnden ser ett fortsatt behov av ett högre kommunbidrag 2026 (än den vanliga indexuppräknings) för att både möta de intäktsbortfall som redogjorts för utifrån avregleringen av bygglov (se föregående rubrik) samt den fortsatt låga aktiviteten på byggmarknaden.

När det samhällsekonomiska läget förbättras är det lämpligt att återgå till ett normalläge där de avgiftsfinansierade intäkterna återigen intar en procentuellt större del av nämndens budget. Syftet med denna flexibilitet är att skapa långsiktiga förutsättningar samt kunna behålla nyckelkompetenser på förvaltningen då det utifrån tidigare erfarenheter visat sig vara svårt att rekrytera erfaren och kompetent personal när konjunkturen väl vänder.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATSBRIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Lönebidrag	Arbetsförmedlingen	350	350
Net Zero Cities	EU	175	0
3-30-300+	Formas	20	20
3-CIM fortsättning	Formas	60	0
GAIA	Formas	10	0
RIKTADE STATSBRIDRAG	Summa	615	370

Övriga bidrag

ÖVRIGA BRIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
ÖVRIGA BRIDRAG	Summa		

Begäran om investeringsram

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2026 samt plan för 2027-2031 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Teknisk utrustning	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350
Summa investeringsram	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350

Begäran om kommunbidrag

Mot bakgrund av förändringarna i Plan- och bygglagen äskar stadsbyggnadsnämnden ett utökat kommunbidrag på 6 mnkr för perioden 2026-2027.

	Begäran	Plan
	2 026	2 027
Utökat kommunbidrag för täcka merkostnader för nytt regelverk avseende bygglov	6 000	6 000
Summa begäran om utökat kommunbidrag	6 000	6 000

ÄNDRING AV PBL OCH INFÖRANDE AV NYA BYGGREGLER

Påverkan på stadsbyggnadsnämndens
uppdrag och rådighet

Tina Weberg, Mattias Cedholt, Mikael Ström Remin, Anna Westberg

FÖRSLAG TILL ÄNDRING AV PBL - INRAMNING

- **Föreslaget ikraftträdande** 1 oktober 2025 – men kommer troligen senareläggas
- Ändringar av lagstiftningen handlar om **när man behöver bygglov** (lovplikt)
- Även ändringar för **vad som kan regleras i detaljplan**
- Nytt krav att **ÖP ska redovisa kulturmiljöer**
- **Ökade möjligheter till avvikelser** eller åtgärder som **får strida mot detaljplan**
- Större handlingsutrymme för fastighetsägare – men också utökat ansvar –ansvaret att uppfylla lagkrav och planbestämmelser läggs på individen

LOVPLIKTEN MINSKAR...

exempelvis

- ✓ Ändringar av **en- och tvåbostadshus** blir lovbefriade och får strida mot detaljplan
- ✓ Små **tillbyggnader** och **komplementbyggnader** blir lovbefriade (upp till 30 kvm)
- ✓ För **fasadändringar** kommer bygglov krävas enbart mot allmän plats
- ✓ **Murar, plank och altaner** blir lovbefriade under viss höjd (1,2 respektive 1,8 m)
- ✓ **Vindsinredning** kräver lov, men kommer kunna göras trots förbud i detaljplan
- ✓ **Parkeringsplatser** blir lovbefriade under 50 kvm inom detaljplan, 100 kvm utom plan

Begränsad möjlighet att öka eller minska lovplikten i detaljplan

...OCH ÖKAR

- ✓ Högre krav på lov inom **särskilt värdefulla områden**, vilket för en stad med mycket kulturhistoriskt värdefull miljö kan innebära en ökad ärendemängd
- ✓ Utökad krav på **rivningslov utanför detaljplan**
- ✓ Utökad krav på lov i områden för **totalförsvarets** behov – viss utökad lovplikt **utanför detaljplan**

DESSUTOM

Troligt att krav på anmälan för nuvarande Attefall tas bort – men **fortfarande anmälningsplikt för tex ventilation, konstruktion** mm – risk för otydlighet

Lättnader och förändringar...

Möjligt att bevilja lov för **vindsinredning** trots förbud i detaljplan

Möjligt inom äldre- detaljplaner att bevilja lov trots **planstridigt** utgångsläge

...ger indirekt påverkan
på planverksamheten

KULTURHISTORISKT VÄRDE SKA PEKAS UT I ÖVERSIKTSPLANEN

Översiktsplanen (kommunomfattande eller tillägg till denna) ska:

- Peka ut särskilt värdefulla **byggnadsverk**, allmänna platser och bebyggelseområden
- Redovisa kommunens syn på **vilka hänsyn** som krävs för att tillvarata de särskilda värdena

Gäller arbete med ÖP som påbörjas efter lagändringen.

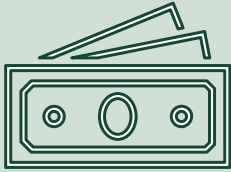
NÄMNDENS ANSVARSOMRÅDE

MINSKAT INFLYTANDE ÖVER

- utformningen och **kvalitén** i den byggda miljön
- **lokalisering** av bostäder genom komplementbostadshus och "ytterligare bostad"
- **etablering av verksamheter** på landsbygden

ÖKAT ANSVAR

- för **redovisning av kulturmiljöer** i översiktsplanen
- att ha **kompetens kring kulturmiljö**
- och inflytande över utformningen och **kvalitén** i den byggda miljön gällande **kulturmiljöer**

-4,5 mkr

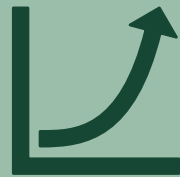
taxeintäkter; ärendetyper som inte kräver lov

-1,1 mkr

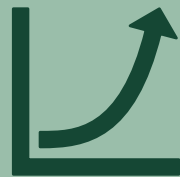
sanktionsavgifter; tillsynsärenden

-0,35 mkr

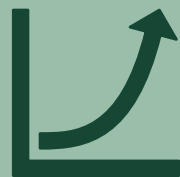
taxeintäkter;
mätuppsdrag/nybyggnadskarta

Rådgivning lovplikt och kulturmiljö

Nya sorters tillsynsområden

Nya sorters lovärenden

-27%

inkomna ärenden bygglov och teknik

-28%

tillsynsärenden (lovplikt)

-5 st

detaljplaner/år som rör t.ex vindsinredning

-50 st

nybyggnadskartor/år

INFÖRANDE AV MÖJLIGHETERNAS BYGGREGLER - INRAMNING

De nya byggreglerna ersätter Boverkets byggregler (BBR) och Boverkets konstruktionsregler (EKS)

- Börjar gälla **1 juli 2025**
- Från detaljerade anvisningar **till funktionskrav**
- Förflyttning från detaljregleringar till vilka funktioner som ska uppnås
- Innebär **inte per definition att kraven sänks** - undantaget dagsljus i bostäder
- Samhällsbyggnadssektorn förutsätts arbeta fram **tolkningar av kraven**
- Byggherren ska säkerställa att **kraven uppfylls**

VERKSAMHETSPÅVERKAN

- Kan främja nytänkande och innovationskraft som skapar fler lösningar gällande funktionskraven.
- Försvårar bedömningen inför startbesked
- Ökar komplexitet i teknikprocessen
- Kan riskera påtryckningar på tjänstemannanivå
- Öppnar för ökad diskrepans i myndighetsutövningen i olika kommuner

Det är en lång implementeringsperiod och vissa effekter kommer inte att märkas förrän på längre sikt.

INDIREKT PÅVERKAN VID PLANLÄGGNING

- Genom planläggningen säkerställer kommunen att det finns förutsättningar för det projekt som ska genomföras
- Sänkta krav gällande dagsljus förändrar inte principen – bevisbördan ligger fortfarande på exploatören – men *kan* leda till att förhållanden regleras skarpare i detaljplan.

NÄMNDENS ANSVARSOMRÅDE

KVALITET

- **Minskat inflytande** och kontroll över den byggda miljön
- Möjligheter till **innovativa lösningar** där vilja finns hos aktören.

LIKA RÄTT TILL KVALITET

- Skillnader i **tolkning** mellan etablerade aktörer med långsiktiga intressen och mindre seriösa aktörer.

VÄRDEN SOM VARAR

- Ökat beroende av **tekniska lösningar** (tex. ventilation) - minskad resiliens mot klimatförändringar.

VAD SOM FÖRÄNDRAS VAR

	PLAN- OCH BYGGLAGEN	NYA BYGG- REGLER
Nya regler inom tillståndsprocess	✓	✗
Färre bygglov, mer tillsyn	✓	✗
Undantag från bygglov	✓	✗
Färre tekniska detaljkrav	✗	✓
Funktionsbaserade krav	✗	✓
Ändrad struktur i reglerna	✓	✓
Påverkar ärendemängd (bygglov, tillsyn, detaljplan, mät)	✓	✗
Påverkar intäkter	✓	✗
Påverkar den byggda miljön	✓	✓

Budgetskrivelse 2026

Tekniska nämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Förändringar i omvärlden.....	5
Ökad konkurrens om mark	6
Nya normer för mobilitet	6
Godskapacitet och trafikflöden	7
Klimatomställning och energisituationen	7
Integration och hållbar tillväxt	8
Lokal utveckling och samverkan för minskad brottslighet.....	9
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	10
Klimatomställning	11
Tekniska nämnden som strategisk markägare	11
Mark för grönska och blå värden	12
Mark för bostäder och goda livsmiljöer	13
Mark för verksamheter och näringsliv	14
Hållbar mobilitet.....	15
Utveckling av Malmö hamn	16
Malmö som kuststad.....	17
Det offentliga rummet	18
Renhållning och skötsel.....	19
Arrangemang och besöksanläggningar	20
Kultur och fritid i den växande staden.....	20
Investeringar.....	21
Kategori Exploatering	22
Kategori Storstadspaketet - infrastruktur	26
Kategori Mobilitet.....	28
Kategori Offentlig miljö.....	29

Kategori Fastighet/byggnader.....	31
Kategori Fastighetsförvärv.....	32
Kategori Hamnanläggningar.....	32
Kommunbidrag	34
Kommunbidrag Tekniska nämnden.....	38
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	40
Begäran om investeringsram.....	41
Investeringsram.....	41

Bilagor

Bilaga 1: Planerade projekt samtliga kategorier 2026-2031

Bilaga 2: Underlag budgetskrivelse 2026 investeringar

Sammanfattning

I budgetskrivelse 2026 beskriver tekniska nämnden omvärldsförändringar som påverkar nämndens verksamheter samt förändringar och utveckling av nämndens verksamhet under 2026 och framåt.

Omvandlingen av Malmö fortsätter. Storstadspaketet och andra stora satsningar i om- och utbyggnaden av Malmö är viktiga inslag i tekniska nämndens verksamhet de kommande åren. Infrastruktur, offentliga miljöer och andra gemensamma funktioner ska anpassas till det framtida tätare Malmö där gröna och blå värden prioriteras, fler människor ska vistas och olika behov ska tillgodoses på samma ytor. Skötsel, drift och underhåll är viktiga inslag för att Malmö fortsatt ska vara en attraktiv stad att leva i. Dialog, förankrings- och beslutsprocesser är avgörande för att förverkliga målsättningarna.

Klimatfrågor, klimatomställning och genomförande av Malmö stads miljöprogram tar stor plats i nämndens arbete de kommande åren. Minskade utsläpp av växthusgaser, ökad anpassning till ett förändrat klimat och stärkta ekosystemtjänster är centralt i hela tekniska nämndens verksamhet. Tekniska nämnden arbetar för en grönare stad med hög krontäckning och ökad andel grönyta enligt modellen 3-30-300.

Arbetet med att bygga staden hel och minska segregationen fortsätter. Prioriteringen avseende främjande av bostäder med fokus på studenter, äldre och hushåll med låga inkomster ska fortsätta under 2026. Tekniska nämnden följer fortsatt läget på bostadsmarknaden och har en tät och nära dialog med bostadsmarknadens aktörer.

Det stadsövergripande ansvarsområde inom tillgänglighets- och funktionsrättsarbetet behöver bedrivas långsiktigt och i samverkan inom och mellan nämnder. Tekniska nämnden arbetar med övergripande tillgänglighetssamordning i samarbete med funktionsstödsnämnden, servicenämnden och stadsbyggnadsnämnden.

Staden såväl som tekniska nämnden behöver vara kreativa för att få ut så mycket effekt som möjligt av de investeringsmedel staden har. Det görs främst genom att pröva, utvärdera och ta vara på det som möter stadens behov bäst.

Det rådande konjunkturläget speglas i nämndens budget som visar försiktighet i intäktsprognoserna för exempelvis tomträttsavgälder och parkeringsintäkter, och osäkerhet i kostnadsbilden. Tekniska nämndens investeringsplan innefattar ökade behov i befintliga anläggningar, högre generellt kostnadsläge och utbyggnad och förbättring av stadsmiljön. Detta innebär begäran om investeringsram på fortsatt hög nivå. För att kunna realisera den planeringen som beskrivs inom respektive investeringskategori begär tekniska nämnden totalt 1,3 mdkr i investeringsram för 2026.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2026 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Utblick Malmö är Malmö stads gemensamma grund för verksamhetsplanering och innehåller omvärldsanalys och trendspaning. Omvärldsanalysen fokuserar på Malmös nuläge inom demografi, näringsliv, hållbarhet och ekonomi. Trendspaningen ger insikter om faktorer som påverkar Malmö och Malmö stad fram till 2035.

Sverige befinner sig i en lågkonjunktur med hög inflation och arbetslöshet. Det påverkar malmöborna och tekniska nämndens verksamhet. Den ekonomiska osäkerheten påverkar exploateringsverksamheten på kort och medellång sikt, samtidigt som staden måste säkerställa tillgången på byggklar mark och fatta långsiktiga markstrategiska beslut. Det finns till exempel en risk att staden kommer ur lågkonjunkturen med ett underskott av bostäder. Befolkningsökningen avtar enligt Malmö stads befolkningsprognos 2025, men demografiförändringar kan leda till förändrade behov hos befolkningen som komplicerar avvägningarna.

Trendspaningen som revideras var fjärde år lyfter fram följande fem megatrender:

- Varmare klimat och hårdbrukade resurser
- Digitalisering, automatisering och AI-fiering
- Globalisering på reträtt
- Urbanisering med nyansering
- Åldrande befolkning

Flera förändringar i samhället påverkar nämnden. Effektiviseringstryck på offentlig sektor ökar när ekonomiska resurser ska räcka till fler och större behov. Flera stora investeringsprojekt för Malmö stad, som till exempel avloppstunneln, Maxima, kommer att begränsa tekniska nämndens investeringsnivåer framgent. Det innebär att staden såväl som tekniska nämnden behöver vara kreativa för att få ut så mycket effekt som möjligt av de investeringsmedel staden har.

På grund av krig i Europa är beredskapsfrågor viktiga. Tekniska nämnden behöver se över hur uppdrag kan påverkas och hur beredskapsarbetet kan utvecklas. För att bygga upp reservlösningar och en bättre förmåga att upprätthålla nämndens uppdrag i krissituation kommer investeringar och utbildningsinsatser att vara nödvändiga de kommande åren. Hur

medlemskapet i Nato påverkar staden är i nuläget oklart. Tekniska nämnden bevakar utvecklingen och behöver ta höjd för nya eller förändrade myndighetskrav. Nämnden kommer att ha fortsatt fokus på säkerhet, beredskap och resiliens.

EU-direktivet om nätverks- och informationssäkerhetssystem (NIS 2) kräver att staden utvecklar nya arbetssätt och IT-lösningar. Den fortsatta digitaliseringen av verksamheter och system kommer att ställa krav på resurser framöver.

Ökad konkurrens om mark

Den förväntade befolkningstillväxten i staden i kombination med Malmö stads ambition om en tätare, grönare och mer funktionsblandad stad leder till ökad konkurrens om mark. Det innebär att olika intressen behöver vägas mot varandra med komplexa målkonflikter som följd. Ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet måste vägas samman. En växande befolkning kräver fler offentliga platser som torg, parker, tätortsnära skog och andra rekreativa miljöer, vilket ökar behovet av skötsel och underhåll. Under de senaste fem åren har grönytan per invånare i Malmö minskat med 20 kvadratmeter. Barns rättigheter, tillgänglighetsperspektiv och skydd av jordbruksmark är särskilt viktiga att beakta.

Behoven hos de som bor, vistas och verkar i Malmö förändras också över tid. Centrala rättighetsaspekter kopplade till bostad, försörjning, tillgänglighet, trygghet med mera behöver beaktas utifrån malmöbornas olika förutsättningar. Stadens demografiska sammansättning väntas förändras med mindre barngrupper och ett snabbt ökande antal malmöbor över 80 år. Det ökar behovet av en strategisk och långsiktig lokalförsörjnings- och stadsbyggnadsprocess som använder stadens resurser på ett effektivt sätt.

För att möta dessa komplexa målkonflikter och behov krävs ett mer effektivt markutnyttjande och ett nyfikat innovativt förhållningssätt för att hitta nya lösningar. Multifunktionalitet och ökat samnyttjande bör eftersträvas för att optimera användningen av stadens mark. Multifunktionella lösningar kan ha högre byggkostnader, men kan ersätta flera andra investeringar och därmed bli mer kostnadseffektiva på sikt. För att uppnå ett effektivt markutnyttjande krävs samarbete och gemensamma prioriteringar mellan stadens nämnder och bolag. Utmaningarna ställer krav på tidig hantering, samordning och prioritering i exploateringsarbetet.

Nya normer för mobilitet

Framtidens urbana miljöer kommer att bli mindre bilcentrerade än dagens och nya mobilitetslösningar leder till mer diversifierade transportmönster. Elektrifiering av trafik pågår och ställer krav på att en mängd aktörer bidrar till att etablera tillräcklig infrastruktur för elfordonsladdning runt om i staden. Cykeltrafiken ökar kontinuerligt och ändrar karaktär, bland annat beroende på elektrifiering av cykelflottan.

I ett växande Malmö ökar kraven avseende kapacitet för och främjande av hållbara trafikslag. Därtill väntas Malmös kranskommuner växa, vilket ses i en ökad inpendling till Malmö. Flera viktiga satsningar som är angelägna för Malmö, både ur ett gods- och pendlingsperspektiv sker i vårt närområde och bör prioriteras i kommande nationell respektive regional transportinfrastrukturplan. Satsningarna handlar till exempel om nya spår Hässleholm-Lund, utbyggnad av det kvarvarande dubbelspåret på Västkustbanan genom Helsingborg, partiellt dubbelspår på Ystadbanan och dubbelspårsutbyggnad Hässleholm-Kristianstad. Satsningarna kommer att påverka kapaciteten och ställa krav på utbyggnad av lokal och regional kollektivtrafik liksom på drift och underhåll av vägnät.

Godskapacitet och trafikflöden

Till följd av de ökade trafikflöden som öppnandet av Fehmarn Bält-förbindelsen förväntas innebära planerar Trafikverket en planskild spårförbindelse på Malmö bangård, ytterligare plattformsspår samt kapacitetsförstärkningar mot Östervärn. Det är viktigt för staden att samverka med Trafikverket så att kringliggande utveckling kan hanteras parallellt med dessa satsningar. Utvecklingen kring Malmö C och Malmö hamn samt omvandlingen av Nyhamnen, innebär flera strategiska avväganden med koppling till såväl statliga investeringar som regionala, nationella och internationella trafikflöden.

På sikt kan området kring Nyhamnen och Malmö C behöva avlastas från genomfartstrafik. Då blir förbindelser mellan Mellersta och Västra hamnen samt Mellersta och Norra hamnen viktiga. Prognoser pekar mot att Malmös rangergodsbangård kommer att bli fullt nyttjad 2035–2040. Framtida godsringering på Malmö bangård samt dess kopplingar till Malmö Hamn behöver därför utredas i samverkan mellan staden, Trafikverket och hamnoperatören Copenhagen Malmö Port (CMP).

Ökad befolkning och ökad export beräknas leda till en volymökning på cirka 40 % av lastat och lossat gods i hamnen mellan 2019 och 2045. Trafikverket kommer att upplåta fler vägar till tyngre lastbilsfordon under 2020-talet, vilket innebär att kommuner också behöver förstärka sina vägnät.

Säkerhetsläget i Europa ställer större krav på hamnverksamheten, på en mer robust energiförsörjning och ett ökat fokus på förbättrad tillgänglighet och resiliens i transportsystemet mellan stambanor, godsbangårdar och hamnar. Sjöfarten genererar större fartyg vilket innebär ett behov av förstärkta kajer och djupare genomfartsleder.

Klimatomställning och energisituationen

I Sverige och Skåne väntas medeltemperaturen öka mer än det globala genomsnittet, vilket ökar behovet av klimatanpassning. Som fastighetsägare, exploatör och ansvarig för grönstruktur och väg- och kustinfrastruktur påverkas tekniska nämndens verksamhet av hot om översvämningar, höjda havs- och grundvattennivåer, torka och värmeböljor

EU:s naturrestaureringslag kommer påverka tekniska nämnden som markägare och verksamhetsutövare. För städer innebär lagen att medlemsländerna ska vidta åtgärder för att öka grönområden, till exempel parker och träd. Många städer i världen ställer om sin stadsplanering med fokus på grönska och hög krontäckning. Staden behöver motverka de värmeöar som bildas i hårdgjorda stadsmiljöer och skapa gröna och svala miljöer istället.

Energifrågan är viktig för att Sverige och Malmö ska klara klimatomställningen. Behovet av el ökar på grund av teknisk utveckling och tillväxt. Södra Sverige har ett elunderskott och begränsad kapacitet att överföra el från norr, vilket kan bromsa företagsetableringar och tillväxt. Energieffektiva byggnationer med högre energikrav än byggreglerna kan påskynda omställningen och minska sårbarheten för samhälle, företag och individer.

Integration och hållbar tillväxt

Bostadsbyggandet i Malmö har bromsat in betydligt, med färre sökta detaljplaner och byggstartade bostäder. Tekniska nämnden har i princip inte sålt någon mark för bostäder sedan 2022, fränsett villatomter. Det är svårt att bedöma när ekonomin och byggsektorn återhämtar sig och vilka konsekvenser detta kan få för Malmös bostadsförsörjning på sikt. Den omfattande nyproduktionen av bostäder under åren omkring 2020, i kombination med minskad köpkraft, innebär att det finns ett visst överutbud av dyra nyproducerade bostäder, samtidigt som många hushåll med lägre inkomster har svårt att tillgodose sitt bostadsbehov.

Bostäder till rimlig kostnad tillgodoses främst genom det befintliga bostadsbeståndet, medan nybyggnation har ett avsevärt högre kostnadsläge. En åldrande befolkning kan leda till fler singelhushåll och ett ökat behov av bostäder anpassade för målgruppen. Barnfattigdomen i Malmö är bland den högsta i landet, trångboddheten är utbredd och barn i hushåll med svag ekonomi riskerar att drabbas särskilt om inte stadens bostadsförsörjning matchar familjehushållens behov. Ett långvarigt minskat bostadsbyggande kan påverka Malmös kompetensförsörjning och få konsekvenser för näringslivet och för Malmö som motor för tillväxt och sysselsättning.

Tillgång till bostad är en grundläggande mänsklig rättighet och en jämlikhets- och jämställdhetsfråga som ställer krav på såväl nybyggnation som på strategi för hur befintligt bostadsbestånd nyttjas. För att ge förutsättningar till bostäder till låga kostnader, tillgängliga för alla malmöbor, behöver staden använda sina verktyg mer aktivt. Samverkan inom staden samt med fastighetsägare, däribland Malmös kommunala bostadsbolag behöver fortsatt vara prioriterat.

Tillväxtkommissionen för ett inkluderande och hållbart Malmö pekar ut riktning inom ett flertal områden som är relevanta för tekniska nämndens bidrag till hållbar tillväxt. Rekommenderade åtgärder handlar bland annat om ramvillkor för näringslivet, regional såväl som intern samverkan i

kommunen samt utveckling av infrastruktur. Dessa åtgärder behöver beaktas i stadens näringslivsprogram.

Lokal utveckling och samverkan för minskad brottslighet

Under 2025 utvecklas nya arbetssätt för samarbete i stadens olika områden. "Lokal utveckling" blir ett sätt för hela staden att samarbeta lokalt, med alla Malmöbor som målgrupp. "Kraftsamlande insatser" fokuserar på barn och unga i vissa områden. Ökad samordning mellan stadens nämnder har stor potential att stärka företagande, förbättra infrastrukturen, skapa arbetstillfällen, främja hållbarhet och öka livskvaliteten för invånarna.

För att skapa trygghet och förebygga brott krävs samverkan över organisationsgränser. Malmö stad har tecknat en samverkansöverenskommelse med Polisområde Malmö vars åtgärdsplan kommer att revideras kommande år. Lagen om kommunernas ansvar för brottsförebyggande arbete ger riktning för stadens och nämndens arbete med trygghetsfrågorna kopplat till brottslighet.

En statlig utredning om platssamverkan föreslår att samarbete enligt Boende, Integration, Delaktighet, BID, bör vara obligatoriskt för fastighetsägare och kommun. Tekniska nämndens befintliga arbete med samverkansmodellen gör att staden ligger i framkant för detta arbete.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Tekniska nämndens verksamhet kräver samverkan, involvering och kommunikation med Malmöbor och aktörer i staden. En nära relation till Malmöbor och näringsidkare är viktig för att skapa en bra dialog och ta tillvara på kunskaper och förstå deras förutsättningar. Omfattande om- och tillbyggnationer i staden ställer krav på att kommunicera syfte och konsekvenser. Tekniska nämndens, stadsbyggnadsnämndens och miljönämndens förvaltningar fortsätter att utveckla sitt fördjupade samarbete. Syftet är att tydligare integrera inflytande, delaktighet och samskapande i stadsbyggnadsprocessen och nå mål och prioriteringar.

Tekniska nämnden ska använda sig av tester, provisoriska eller enklare lösningar och regleringar för att hitta bra innovativa sätt att möta utmaningar i staden på. Det görs främst genom att pröva, utvärdera och ta tillvara på det som möter stadens behov bäst med hög grad av kostnadsmedvetenhet. I vissa fall kan det handla om enklare lösningar för att få ut fler åtgärder i staden med lägre investeringsvolym. Tekniska nämnden fortsätter arbetet med sommargator och sommartorg och det pågår utvecklingsarbete kring tillfällig användning av ytor.

Fjorton långsiktiga samarbeten pågår under 2025 och ansökningsperioden för fortsatta samarbeten genom tekniska nämndens samverkansuppdrag 2026 går ut under hösten 2025. Tilldelade medel 2025 uppgår till drygt 6 900 tkr. Fler samverkanssamarbeten efterfrågas vilket kräver tydligare ekonomiska ramar och kriterier för att prioritera mellan olika ansökningar.

Under 2025 har nämnden initierat ett arbete för utveckling av en barnstadsdel på Sofielund som kommer få konsekvenser för den fortsatta planeringen för 2026 och framåt. Nämnden har också initierat ett arbete för riktade trädplaneringsprojekt. I det ska analyser av krontäckningsgrad och sårbarhetsindex göras och ligga till grund för planering och ökad trädplantering 2026 och framåt.

Malmö Möts är ett koncept för att samla, synliggöra och stärka stadens arbete med demokrati, mänskliga rättigheter och antirasism. Genom samverkan med civilsamhälle, politik, akademi och internationella aktörer skapas en plattform för kunskapsutbyte, ungas engagemang och gemensam utveckling. Malmö Möts samordnas av kommunstyrelsen och ska bidra till målet att göra Malmö till världens mest demokratiska stad. Tekniska nämnden engagerar sig aktivt i arbetet för att säkerställa att demokratifrågor integreras i det dagliga arbetet, när alla målgrupper och

stärker invånarnas delaktighet och förtroende. Malmö Möts utgör därför en viktig prioritering under kommande år.

Klimatomställning

Minskade utsläpp av växthusgaser, ökad klimatanpassning och stärkta ekosystemtjänster är centralt i hela tekniska nämndens verksamhet som utgår från av kommunfullmäktige beslutat miljöprogram. För att uppnå målen i miljöprogrammet behöver utsläppen av växthusgaser minska och upptaget av kol öka. Malmö mark- och vatteninnehav innebär naturliga kolsänkor som behöver bevaras, optimeras och utvecklas. Malmö stad arbetar tillsammans inom de mest prioriterade omställningsområdena under arbetet med Klimatomställning Malmö.

Tekniska nämnden bidrar inom flera omställningsområden, exempelvis mobilitet, cirkulär ekonomi och klimatneutral byggnation. Nämndens största direkta klimatpåverkan är från bygg- och anläggningsverksamhet och för Malmö som geografiskt område står vägtrafiken för den största påverkan på klimatet. För att uppnå målsättningar inom bygg- och anläggningsverksamhet behöver bevarande, ombyggnad och återbruk av befintliga byggnader, anläggningar och infrastruktur öka. Att hushålla med massor och ballastmaterial har stor potential.

Nämnden arbetar som kravställare för byggnation på kommunens mark samt via det nämnden själv bygger och anlägger och bidra till minskade utsläpp från sektorn. På sikt kan nya cirkulära arbetssätt leda till lägre kostnader men bedömningen är att det initialt blir dyrare. I hamnen är behovet av underhåll samt ny byggnation och anläggning stort under kommande år. Tekniska nämndens mål om minskad klimatpåverkan och cirkulära materialflöden behöver återspeglas även i dessa processer.

Bygg- och anläggningsverksamhet ger även upphov till godstrafik och tunga transporter. Tekniska nämnden leder klimatomställningsarbetet inom mobilitetsområdet och kraftfulla insatser för att minska vägtrafikens klimatpåverkan behövs. Satsningar på kollektivtrafik och cykel genomförs för att minska vägtrafikens klimatpåverkan. Under kommande år blir övergången till elfordon avgörande och olika former av reglering av trafiken i staden kommer att spela en viktig roll i klimatomställningen.

Nämnden har dessutom möjlighet att driva på omställningsarbetet genom en hög ambitionsnivå för egen förnyelsebar elproduktion.

Tekniska nämnden som strategisk markägare

Tekniska nämnden har ansvar för stadens fastighetsägande och arbetar med att markinnehavet ska matcha behovet genom flexibelt, tredimensionellt och yteffektivt nyttjande av marken på lång sikt.

Kommunens markinnehav med tillhörande verktyg, så som markförsäljning, upplåtelse med tomträtt, markanvisningar och utarrendering av mark är viktiga för att genomföra politiska mål och utvecklas kontinuerligt. Ett sätt

att utveckla markanvisningar är anvisning efter färdig detaljplan. Det förutsätter mer flexibla detaljplaner och ger större valmöjligheter för byggaktörer i utförandet.

Markanvisningar i flera steg där aktörerna inte behöver lägga större resurser initialt är en annan möjlighet, som kan ge ökade incitament för deltagande i markanvisning med jämförelseförfarande.

Nämnden kan också inventera befintliga byggklara tomter på mindre attraktiva lägen som kan erbjudas till reducerade tomträttsavgifter. En annan utvecklingsmöjlighet är utvärdering i markanvisningar på pris i strategiska lägen, där övriga krav ställs som grundkrav.

Tillsammans med andra nämnder och kommunala bolag kan viktiga platser för stadens framtida behov identifieras, både för samhällsservice och hållbara bostadsområden samt för att bevara och utveckla grönstruktur i områden med för lite grönska.

Social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet är viktiga för staden ur ett markstrategiskt perspektiv. Den rådighet som Malmö stad har i rollen som fastighetsägare och därmed säljare, upplåtare och utvecklare av fastigheter är ett viktigt verktyg för att strategiskt driva en hållbar utveckling. Staden ska utvecklas inåt, genom förtätning, eftersom marken är en begränsad resurs och konkurrensen om mark ökar. Markinnehavet ska matcha behovet av hållbar utveckling över tid.

Mark för grönska och blå värden

Tekniska nämndens fastighetsägande kan användas för att omvandla och tillskapa nya gröna miljöer för ökad biologisk mångfald, mer närrecreation för malmöborna och som verktyg för klimatanpassning och klimatomställning.

De gröna ytornas kvalitet ska stärkas, bland annat genom naturvårdsinriktad skötsel. Insatser för en ökad variation av biotoper i staden behöver genomföras för att uppnå målet om ökad biologisk mångfald, enligt stadens miljöprogram och som stödjer den nya naturrestaureringslagen.

Bristområden för urban grönska behöver identifieras ur ett sårbarhets- och rättviseperspektiv samt hanteras med ambition att öka grönskan i staden. Tekniska nämnden behöver växla upp arbetet med trädplantering för att kunna öka stadens krontäckning i enlighet med modellen 3-30-300. Modellen syftar till att alla ska kunna se minst tre träd från sin bostad, skola och arbetsplats, stadskvarter ska ha minst 30 procents krontäckningsgrad och alla invånare ska ha max 300 meter till från sin bostad till ett grönområde.

Nämnden kommer utifrån modellen bland annat delge information till exploatörer avseende rekommendationer om träd och biologisk mångfald samt genomföra studier i exploateringsprocessen för att skapa förutsättningar för att öka förflyttningarna mot målet. I den kommande

översiktsplanen konkretiseras 3-30-300 genom geografiskt anpassade målsättningar för olika delar av staden. Det innebär att arbetet vävs in i den geografiska planeringen, med fokus på att identifiera områden där grönstrukturen behöver förstärkas och utvecklas.

För att få ut fler åtgärder och öka antalet träd och grönska i staden, snabbare, ska nämnden sätta fler träd och växtlighet i tillfälliga lösningar på hårdgjord yta. Under tiden ska nämnden utvärdera insatserna för eventuell framtida planteringar av mer permanent karaktär. Nämnden ska också till exempel arbeta för att ta bort var 10:e parkeringsplats och plantera träd i stället.

Utöver fler gröna och genomsläppliga ytor behövs fler nedsänkta ytor som vid stora regn fungerar som vattenmagasin för att stadens känslighet för skyfall ska minska. En ambition om att varje projekt ska öka stadens motståndskraft i kombination med en prioritering av fler grönytor är ett samhällsekonomiskt lönsamt sätt att motverka risken för översvämning.

Vattenkvaliteten i Malmö, liksom malmöbornas möjlighet att använda vattnet, är en fråga som i större utsträckning än tidigare behöver påverka den allmänna platsmarken genom att prioritera ytor för naturbaserade reningsanläggningar. Det är viktigt att staden lyckas minska sårbarheten för skyfall vilket kan påverka nämndens framtida investeringsbehov. För att möjliggöra en frisk vattenmiljö med möjlighet till liv för både natur och människor behöver dagvattnet renas. I Malmös befintliga, centrala delar är rening inte enkelt eftersom dagvattenledningarna ligger djupt under marken och de tillgängliga ytorna är få och små. På samma sätt som för skyfall gynnas dagvattenkvaliteten av ökad grönyta och det är samhällsekonomiskt motiverat med en ambition att varje projekt som genomförs också ska göra Malmös dagvatten lite renare.

Mark för bostäder och goda livsmiljöer

Det är viktigt att Malmö fortsätter att matcha bostadsförsörjning med bostadsbehov genom tekniska nämndens markinnehav och exploatering av mark. Tekniska nämnden prioriterar en än mer aktiv och proaktiv dialog med bostadsmarknadens aktörer, samverkan inom staden samt med fastighetsägare.

För att tillgodose behoven på bostadsmarknaden behöver nämnden bedriva ett strategiskt arbete och främja bostäder för studenter, äldre och personer med låga inkomster. Processen för planering och exploatering för bostadsbyggande ses över i samverkan med stadsbyggnadsnämnden för att minska ledtiderna.

Konceptet för ett hållbart boende *Malmö allemansrätt boende*, utvärderas löpande och erfarenheterna tas tillvara för att främja bostäder för hushåll med låga inkomster och ett hållbart byggande. Nämnden gör prioriteringar och genomför insatser som bidrar till att staden använder sitt markinnehav för att möjliggöra överkomliga hyresbostäder.

Stora och komplexa exploateringsprojekt där infrastruktur tidigt ska komma på plats kan vara ekonomiskt framtunga. Förtätnings- och omvandlingsprojekt i befintlig stad har ofta höga omvandlingskostnader vilket på kort sikt riskerar att ge minskat exploateringsnetto. Det kan involvera arbetsprocesser med omfattande detaljplanearbete med komplicerade utredningar som påverkar tidplaner. En del omvandlingsområden har dessutom låga markpriser vilket i sin tur ökar sannolikheten för lägre projektnetto.

Att förstå hur projekt bidrar till stadens långsiktiga målsättningar och samhällsekonomiska vinster är viktigt när kommunen prioriterar mark för bostadsbyggande och goda livsmiljöer. På lång sikt ska stadens markinnehav och projektportfölj matcha behovet av bostäder och arbetsplatser. Tekniska nämndens verktyg för att motverka segregation är dels att skapa ett blandat bostadsbyggande, dels att bygga bort barriärer och att verka för goda livsmiljöer med gröna och svala stråk i hela staden. Tekniska nämnden ska därför särskilt prioritera satsningar i socioekonomiskt svaga områden.

Mark för verksamheter och näringsliv

Tekniska nämndens arbete med att skapa plats för nya verksamheter och arbetstillfällen prioriteras för att stimulera arbeten med låga formella kvalifikationskrav, bidra till instegsjobb och försörjning för alla malmöbor. Tekniska nämndens långsiktiga markägande är ett viktigt verktyg för att stärka näringslivet och tillskapa arbetsplatser. Dels genom att säkerställa ny mark för verksamhetsområden, men också genom att utveckla och förtäta redan ianspråktagen mark.

Vid nyetablering av verksamhetsområden strävar tekniska nämnden efter att utveckla områden hållbart och att områdena ska vara en resurs för hela Malmö. Arbete med Malmö Industrial Park (MIP) och Fortuna är exempel på detta. Det är av stor betydelse för Malmö att skapa nya arbetstillfällen, i nära samarbete och dialog med näringslivet. Tekniska nämnden premierar verksamheter som är yteffektiva, står för en grön och innovativ omställning, bidrar till en industriell och urban symbios och många arbetstillfällen.

Ur perspektivet mark för verksamheter innebär en grön omställning att befintliga byggnader i större utsträckning måste bevaras och återbrukas. Befintlig bebyggelse har i regel lägre hyresnivåer än nybyggnation. En variation i hyresnivåer och typ av bebyggelse är viktigt för att stimulera ett robust och varierat näringsliv. Det innebär att tekniska nämnden behöva hitta innovativa sätt att omvandla och utveckla befintlig bebyggelse på och som stimulerar näringslivet, föreningar och det fria kulturlivet. Det kan finnas marknadsmässighet och möjliga synergier i att samlokalisera kultur- och föreningsaktörer med näringslivet och kommersiella aktörer.

Under 2025 har kommunstyrelsen fått i uppdrag att föreslå en lösning för lokaler till det fria kulturlivet och ickekommersiella kreativa näringar vilket sannolikt får konsekvenser för tekniska nämnden under 2026 och framåt.

Hållbar mobilitet

Transportsystemet kan knyta samman och tillgängliggöra staden för alla på ett yteffektivt och hållbart sätt. Stort fokus läggs på kapacitets- och kvalitetshöjande infrastrukturåtgärder för buss och cykel inom ramen för Storstadspaketet, som är ett verktyg för framtidens gröna, integrerade och attraktiva stad.

Miljöprogrammets mål om halverade utsläpp av växthusgaser från vägtrafiken till 2030 är utmanande. I färdplanen för klimatomställningsområde mobilitet pekas elektrifiering av fordonsflottan ut som en avgörande faktor, i kombination med ökat resande med gång, cykel och kollektivtrafik samt hållbara godstransporter.

För att nå såväl klimatmål som ambitioner om ett yteffektivt transportsystem kommer etablering av ett system för olika delningsfordon att prioriteras under kommande år. Ett stort utbud och strategisk placering av delningsfordon ska öka Malmöbornas mobilitet samtidigt som behovet att äga egen bil minskar.

Trafik- och mobilitetsplanen förväntas behandlas i tekniska nämnden och kommunfullmäktige inför 2026. För att nå de nya färdmedelsmålen i den till 2040 initieras vidare utredningar och åtgärder. Under planeringsperioden arbetar nämnden vidare med hur motortrafiken kan styras från centrum och skapa en lugn zon i innerstaden med minskade barriärer för fotgängare och cyklister. Under planperioden kommer avtalet för hyrcykelsystemet att gå ut.

Att definiera och prioritera den primära nyttan i ett investeringsprojekt framför byggnation vägg-till-vägg av mer permanent karaktär är ett sätt att få ut fler åtgärder, snabbare. En strategisk användning av trafikregleringsåtgärder är ett exempel på ett snabbt och kostnadseffektivt sätt att uppnå en hållbar mobilitet. Framtida behov av parkering utreds också som ett led i att använda stadens ytor på ett effektivt sätt.

Arbeten som pågår på Möllevången och Rådmansvången för att begränsa biltrafik och genomfart, stärka cykelkopplingar, trygga trafikmiljöer samt med hjälp av ökad grönska höja attraktivitet och trygghet i området kommer att fortsätta. Arbetet kan ses som exempel på sådana tester som kan utvärderas och upprepas. Omsorg om vistelsekvaliteter samt oskyddade trafikanters trafiksäkerhet, trafiktrygghet och tillgänglighet är en nyckel för att den täta staden ska fungera och ha goda livsmiljöer som fungerar för alla, vuxna som barn.

Omfördelning av trafik från stadens centrala delar innebär en ökad belastning på bland annat inre ringvägen, där kapacitetsgränsen redan nås i rusningstrafik. Tekniska nämnden utreder därför hur Inre Ringvägen kan nyttjas mer optimalt och hur trafiksäkerheten kan förbättras. På sikt finns potential i digitala lösningar för att mäta, övervaka och styra trafik. Samtidigt innebär det stora investeringar och flexibilitet över tid behöver säkerställas, juridiska förutsättningar klargöras och driftsfrågor hanteras.

I ett attraktivt och hälsosamt Malmö är en god ljudmiljö viktigt. Tekniska nämnden kommer, utöver insatser för lägre hastigheter, en övergång till eldrivna fordon och minskade bilandelar, att göra en satsning på bullerdämpande åtgärder de kommande åren. Bullerskärmar och -vallar planeras i några av stadens mest trafikbullerutsatta tätbefolkade områden, vilket kommer att minska störningarna och skapa bättre boende- och rekreativa miljöer i staden.

Tekniska nämnden arbetar med test av flera skolgator som ska utvärderas och planeras för permanent byggnation under 2026. Under planperioden ska test av flera skolgator initieras. Lägre hastigheter är avgörande för att uppnå flera av stadens övergripande mål. Därför utreds en utvidgning av 30-zonen och utveckling av lekstråk i delar av staden.

Utveckling av Malmö hamn

Tekniska nämnden äger marken i Malmö hamn, arrenderar ut mark till CMP och arbetar med att utveckla hamnfunktionerna och framtidssäkra hamnen. Det inkluderar att möjliggöra för nya hamnrelaterade verksamheter som bidrar till ökade godsmängder. De verksamheter som hittills etablerat sig i Malmö Industrial Park har tecknat hanteringsavtal med CMP. Detta innebär att verksamheter använder sig av hamnens funktioner vad gäller järnväg via kombiterminalen, färjetrafiken, container och bulk.

Hamnen arbetar aktivt med investeringar på järnväg för att förbättra den intermodala logistiken – från färja till järnväg i hamnområdet. Det pågår markarbete med att förstärka flexytorna till kombiterminalen i Norra hamnen. Parterna Malmö stad, CMP och Trafikverket samverkar kontinuerligt för utveckling av funktioner mellan Malmö godsbangård och Malmö hamn.

Malmö hamn har goda förutsättningar att ta emot ökade volymer av gods i framtiden. Det är av stor vikt att staden är noga i sina val av etableringar i hamnområdet. Tekniska nämnden arbetar utifrån strategin att en företagsetablering i hamnen ska ha en verksamhet med direkt behov av den hamnoperation som CMP erbjuder. De aktörer som har verksamhet i hamnområdet behöver bidra till hamnnyttan för att vara ett ekonomiskt hållbart val för framtiden. Ytorna i hamnen kommer att behöva användas mer effektivt och med hänsyn till kustskydd.

Masterplan för Malmö hamn beskriver stadens vision och mål för Malmö hamn samt hur utvecklingen av Malmö hamn ska se ut fram till 2050 och framåt. Planen är en viktig del är att uppnå en klimatsmart, hållbar och effektiv hamn. Malmö hamn är utsedd av EU att vara en stomnätshamn i transportnätverket TEN-T som syftar till att säkra robusta möjligheter för godstransporter genom Europa. Hamnen kommer framåt att behöva utvecklas med landström för att möta kraven som ställs på en stomnätshamn. Malmö hamns kapacitet är av betydelse för godsvaruförsörjningen till Sverige och för export utomlands.

För att skapa en hållbar framtida hamn kommer den kommersiella hamnen

successivt flyttas norrut och ytorna effektiviseras. På detta sätt säkerställs att riksintresset Malmö hamn kan fortsätta utvecklas. För att möjliggöra flytten norrut så att Frihamnen kan utvecklas till blandad stad finns behov av ersättningskajer som anläggs i Norra hamnen. Detta leder i sin tur till att investeringarna ökar under kommande år. Området norr om Terminalgatan i Mellersta hamnen behövs för hamnverksamheten under lång tid framöver. I Norra hamnen ska en utfyllnad i havet västerut anläggas.

En avsiktsförklaring har upprättats mellan Malmö stad och aktörer på energimarknaden. Avsiktsförklaringen syftar till att säkerställa ytor för kraftvärmeproduktion och koldioxidinfång. I avsiktsförklaringen ingår planerade markbyten mellan parterna samt frågan om en fast förbindelse mellan Mellersta och Norra hamnen. Arbetet med en ny anläggning i hamnen kommer att pågå under en längre period.

Det sker flera dialoger med olika aktörer för att utveckla energianläggningar i hamnområdet. I samband med bildandet av det helägda kommunala bolaget Malmö Energi och Hållbarhet har ett arbete satts igång med att identifiera olika ytor lämpliga till energianläggningar och med att hitta samarbeten med andra energiaktörer kring energiproduktion, lagring och symbios i hamnområdet.

Fram tills att stadsutveckling kan påbörjas på ytorna i Frihamnen finns möjlighet till mellan användningar kopplat till större byggprojekt och masshantering. Det pågår dialog och utredningar mellan berörda parter avseende planering för området.

Malmö som kuststad

En ökad användning och ett ökat intresse för kusten, hamnbassänger och kanalerna i Malmö ställer fler och högre krav på tekniska nämnden som mark- och kustägare. Det handlar till exempel om att prioritera ytor för dagvattenrening, ökad renhållning samt underhållsförstärkningar såsom muddringar och renovering av glaciser längs med kusten och i kanalen. Arbetet för en ökad havsmedvetenhet, att förebygga och minska föroreningar i havet och kanalerna samt att utveckla Malmös potential för rekreation och friluftsliv i anslutning till dessa vattenmiljöer fortsätter under kommande år. Under 2026 arbetar nämnden vidare med Kulturhamnen i Malmö som en levande och tillgänglig mötesplats där stadens maritima arv möter samtida kultur.

En aktuell fråga är ansvaret för att genomföra kustskydd och skyfallsåtgärder, vilket åligger staden som fastighetsägare. Det är viktigt för staden att hantera dessa utmaningar i kommande exploateringskalkyler. Tekniska nämnden samarbetar med stadsbyggnadsnämnden, miljönämnden, kommunstyrelsen, andra svenska och i synnerhet skånska kustkommuner samt Sveriges kommuner och regioner när det gäller att hantera finansiering av och ansvar för kustskydd.

Havsnivåhöjningarna kommer kräva åtgärder som skyddar befintlig och ny bebyggelse, naturvärden, infrastruktur samt samhällsviktiga funktioner, som

till exempel centralstationen och allmänna reningsverk med mera. Hur grundvattnet påverkas av havets stigning är en fråga som nämnden kommer fördjupa kunskapen om kommande år eftersom en kraftig höjning av grundvattennivåerna samt grundvattnets salthalt i hög grad kan påverka kostnaderna kopplade till nämndens grunduppdrag.

Det offentliga rummet

Tekniska nämnden har sedan tidigare ett pågående arbete med att främja barns rörelsefrihet genom att identifiera vilka gator eller delar av gator, som har potential att inrymma lek. För att ta ytterligare steg i arbetet för en mer barnvänlig stad utreder tekniska nämnden under 2025 möjligheten att utveckla Sveriges första barnstadsdel i Sofielund där barnperspektivet är ledande för stadsmiljön. Utredningen ska innehålla en långsiktig plan på 3–5 år som innehåller konkreta åtgärder.

På uppdrag av tekniska nämnden arbetar förvaltningen fram ett förslag på hur gestaltning av Malmö stadsmiljö och allmän plats kommer hanteras framöver. Arbetet syftar till att sätta riktning och ta ett helhetsgrepp kring gestaltningsfrågan av både befintliga och nya stadsrum. Resultatet av arbetet kommer ha en inverkan på verksamheten de kommande åren.

Andra användningar av allmän platsmark, till exempel för stadsodling prioriteras. Vid underhåll av anläggningar ses dessa över ur ett tillgänglighetsperspektiv. Det finns många anläggningar som inte är tillgängliga för alla och som kräver anpassningar framöver. Tekniska nämnden fortsätter arbetet med sommargator och sommartorg och det pågår utvecklingsarbete kring tillfällig användning av ytor.

Arbetet med tillgänglighets- och funktionsrättsfrågor är ett stadsövergripande ansvarsområde som behöver bedrivas långsiktigt och i samverkan. Under 2025 har servicenämnden, tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden och funktionsstödsnämnden etablerat ett projekt för att under 2026 samarbeta kring ett antal aktiviteter. Målet är att ytterligare tillgängliggöra stadens livsmiljöer för malmöborna. Aktiviteterna kommer att täcka ett antal områden, i linje med det nationella målet för funktionshinderspolitiken och konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Bedömningen är att det finns ett behov att prioritera inom området och att aktiviteterna kan komma att få god kraft av samarbetet.

Kulturella och kreativa näringar är tillsammans med besöksnäringen och kommersiell service betydelsefulla för stadens attraktivitet och hållbara tillväxt. Förutsättningarna för en blomstrande stadskärna har förändrats. Dagens stadskärnor genomgår strukturförändringar där bland annat service- och handelsmönster ändras snabbt. Tekniska nämnden samarbetar med stadsbyggnadsnämnden, kulturnämnden samt kommunstyrelsen för att ta fram en strategi för Malmös stadskärna. Arbetet sker i nära samverkan och dialog med fastighetsägare, näringsliv och andra aktörer som är aktiva i stadskärnan.

Den offentliga konsten är en del i arbetet med de offentliga rummen, stadens kulturarv och kulturmiljö. Tekniska nämndens samarbete med stadsbyggnadsnämnden, kulturnämnden, servicenämnden och skolnämnderna fortsätter att stärkas under 2026 genom nya konstprojekt i staden.

Renhållning och skötsel

En viktig del av tekniska nämndens uppdrag är skötsel av staden. Den enskilt största utgiften är de överenskommelser som finns med servicenämnden gällande drift och underhåll av den offentliga platsmarken. I dessa överenskommelser ryms renhållning, grötskötsel, hårdgjorda ytor och stränder med mera. Tekniska nämnden ser dock en problematik i den nuvarande strukturen mellan beställarnämnd och utförarnämnd, där staden inte får rätt utväxling i form av nytta för Malmöborna. Övrig infrastruktur såsom broar, kajer och asfaltbeläggningar kräver kontinuerligt underhåll och skötsel där arbetet upphandlas från privat sektor. När nämnden i högre utsträckning börjar bygga om genom tester, enklare eller tillfälliga lösningar eller regleringar kan det leda till lägre investeringsnivåer och därmed lägre kapitalkostnader men också högre driftskostnader.

Samarbetet med servicenämnden fortsätter och under 2026 är målet att ett nytt gemensamt verksamhetssystem ska tas i bruk. Att gemensamt kunna planera och följa upp arbetet i ett modernt digitalt system ska både effektivisera arbetet och minska risken för att skötsel och underhåll utebli. En justerad överenskommelse för vinterväghållningen med servicenämnden kommer att tas fram under 2026.

Tekniska nämnden prioriterar arbetet med drift- och underhåll av stadens befintliga miljöer, där särskild vikt läggs på renhållning samt på de ungas och äldres utemiljö. Det är viktigt att alla delar av Malmö ser välskötta och attraktiva ut, och att särskild hänsyn tas till socioekonomiskt svaga områdena. Genom ett nära samarbete med servicenämnden i renhållningsfrågorna förses bland annat många av stadens papperskorgar med smarta lås och inbyggd rättfälla, vidare renoveras och återanvänds kontinuerligt äldre papperskorgar för att placeras ut igen.

För att ge Malmös unga en trygg och upplevelserik uppväxt så är en attraktiv utemiljö i form av välskötta och tillgängliga lekplatser, aktivitetsytor, badplatser och grillplatser av stor vikt. Allmän platsmark och stadens besöksanläggningar behövs allt mer då en fortsatt förtätning sker av staden och många familjer bor trångt. Detta leder också till ökat slitage och stigande kostnader för drift och underhåll. Även för äldre är utemiljön viktig och nämnden lägger vikt vid att miljön är trygg och tillgänglighetsanpassad.

Tekniska nämnden prioriterar underhåll och skötsel av växtligheten i staden men även att stärka den biologiska mångfalden och de ekosystemtjänster detta ger genom att arbeta med målen i naturvårdsplanen. För att säkerställa att träden får rätt skötsel införs en kontinuerlig inventering av beståndet. Vidare kommer arbetet med att återplantera efter nedtagna träd att prioriteras.

Arrangemang och besöksanläggningar

Nämndens arrangemang och besöksmål ska aktivera stadens gator, parker och torg, gynna rörlighet och får människor att mötas. Arrangemang och evenemang är en viktig motor i en stads besöksnäring och genererar viktiga arbetstillfällen, ett mångfacetterat nöjes- och kulturliv samt en ökad ekonomi för staden. Arrangemang och aktiviteter i stadsrummet bidrar också till social hållbarhet, engagemang och skapar rörelser i staden vilket i sin tur ökar den upplevda tryggheten bland Malmöbor och besökare.

Malmö har en ung befolkning som tillsammans med lågkonjunktur och inflation minskar malmöbornas köpkraft. Det, tillsammans med att medskapande aktiviteter är ett verktyg för ökat lokalt engagemang, kan innebära att fler tar del av stadens avgiftsfria utbud av arrangemang och på besöksanläggningar. Det ökar i sin tur kraven på platser anpassade för arrangemang, bra spridning av arrangemang i staden och god samverkan mellan tekniska nämnden och till exempel kultur- och fritidsnämnderna och stadens föreningsliv. Arbetet med lovaktivering ses över för att skapa ett bättre utbud både innehållsmässigt och geografiskt.

Kultur och fritid i den växande staden

Tekniska nämnden har en aktiv roll att, i samarbete med andra nämnder, främja en stadsutveckling som stärker föreningslivets, fritidens och kulturens strategiska betydelse i stadens utveckling. Samarbetet mellan tekniska nämnden, kulturnämnden, fritidsnämnden och stadsbyggnadsnämnden fortsätter, i syfte att skapa utrymme för dessa frågor i stadsplaneringsprocessen. Fokus ligger på att utveckla goda arbetsätt som möjliggör en stadsplanering som skapar förutsättningar för livet mellan husen att växa med staden.

Utifrån att kommunstyrelsen fattar beslut om direktiv för en ny kommundäckande översiktsplan förväntas kulturfrågorna i stadsutvecklingen bli ett tematiskt spår i översiktsplanarbetet 2026. För att förstå hur behov och utvecklingspotential, prioriteringar och zoner kopplat till kulturlivet ska lyftas fram i översiktsplanen, planerar tekniska nämnden, i samverkan med kulturnämnden och stadsbyggnadsnämnden, att genomföra en kulturlivsanalys för hela staden. Kulturlivsanalysen kan sedan med fördel bli ett lager i Malmö översiktsplan.

Tekniska nämnden kan bidra till att bredda synen på vilka platser som är viktiga för barn och ungas fritid, till att inbegripa större delen av det offentliga rummet. Fritidslivet gynnas genom att skapa förutsättningar för spontana fysiska aktiviteter för barn och ungdomar. I nya och befintliga områden skapas förutsättningar för att spontant och enkelt kunna utföra fysiska aktiviteter i närheten av sin bostad. Detta stärker folkhälsan, ökar den sociala interaktionen och ger en ökad trygghet när platser aktiveras.

Tekniska nämnde äger och förvaltar byggnader och mark och utvalda delar av det beståndet skulle kunna nyttjas för att ytterligare bidra till stadsutvecklingen i Malmö. Byggnader och markområden som ligger inom

och i anslutning till kommande stadsutvecklingsprojekt kan genom mellan användning, platsutveckling och aktivering bidra med att etablera och skapa värden för även specifika platser i enlighet med nya områdets inriktning. Delar av beståndet är daterat och skulle därmed kunna hyras ut till lägre hyror än nyproducerade lokaler vilket kan vara en fördel för start-ups, besöksnäring, kultur- och föreningsliv, blå- gröna näringar etcetera.

Färjeterminalen är ett exempel på en byggnad i anslutning till Nyhamnen som ett av staden stora utvecklingsområden. Tanken är att den byggnaden kan bevaras i minst 10-år. Därefter kan den helt eller delvis rivas eller möjligen byggas om.

Markanvisningar, reducerade tomträttsavgälder och så kallade utvecklingsfastigheter är viktiga verktyg för en stadsplanering som möjliggör för föreningslivet och kulturaktörer.

Arbetet med kulturlotsen fortsätter, i syfte att skapa ökad förståelse och samförstånd mellan byggaktörer, fastighetsägare, kulturaktörer och civilsamhället. Arbetet syftar till att förbättra förutsättningarna för de kreativa näringarna, vilket förväntas leda till fler långsiktiga etableringar av sådana verksamheter i staden, exempelvis ateljéer, studios, föreningslokaler och produktionslokaler.

Nämndens samverkan med civilsamhälle, näringsliv samt boende och verksamheter i staden är avgörande för att uppnå en socialt hållbar stadsplanering och ökad jämlikhet i Malmö. Därför kommer arbetet med att involvera medborgarna, civilsamhället och näringslivet i planeringen av staden fortsatt att prioriteras, för att utveckla goda livsmiljöer tillsammans.

Investeringar

Investeringsram 2026 med plan 2027–2031

Tekniska nämndens investeringsplan innefattar ökade behov av investeringar i befintliga anläggningar, högt generellt kostnadsläge och utbyggnad och förbättring av stadsmiljön, detta innebär en begäran om investeringsram på fortsatt hög nivå.

För att kunna realisera den planering som beskrivs inom respektive Kategori begär tekniska nämnden för år 2026 totalt 1,305 mdkr i investeringsram. Det är en sänkning jämfört med den justerade begäran om investeringsplan som gjordes i delårsrapporten 2024 avseende budget 2025 med plan för 2026–2030 då 1,435 mdkr angavs för år 2026. För åren 2027–2031 ligger investeringsvolymerna på en liknande nivå där investeringsramarna pendlar mellan 1,4 och 1,5 mdkr. Nämnden kommer att prioritera den primära nyttan framför byggnation vägg till vägg för att snabbt få ut fler investeringar till en lägre kostnad. Begäran om investeringsram ska därför justeras i samband med delårsrapport 2025. Infrastrukturåtaganden inom Ramavtal 8 Storstad Malmö ska slutföras 2033.

Investeringsportföljen består av kategorierna Exploatering,

Storstadspaketet-infrastruktur, Mobilitet, Offentlig miljö, Fastighet/Byggnader, Fastighetsförvärv samt Hamnanläggningar. Innehållet och begäran av ram för respektive kategori beskrivs nedan.

Driftskonsekvens till följd av investeringarna

När en investering tas i bruk uppstår nya kostnader för nämnden i form av kapitalkostnader samt drift- och underhållskostnader. Kommunfullmäktige ger ett årligt anslag för dessa tillkommande driftkonsekvenser som budgeteras hos Kommunstyrelsen och fördelas efter nämndens avrop. För år 2026 beräknas detta avrop uppgå till 58,7 mnkr. Ytterligare beskrivning kring detta återfinns sist i denna skrivelse.

Riktlinjer för ekonomisk styrning - beloppsgränser för objektsgodkännanden

Riktlinjer för ekonomisk styrning beslutas årligen av kommunfullmäktige och reglerar bland annat processen kring objektsgodkännanden. Objektsgodkännande, det vill säga beslut inför nämnds påbörjande av ett investeringsobjekt infördes i staden för många år sedan i syfte att styra likviditeten. Beloppsgränserna på 15 respektive 50 mnkr för beslut i kommunstyrelsen respektive kommunfullmäktige har varit oförändrade sedan 2012. 2012 utgick godkännandet från nettoutgiften men detta har senare ändrats till bruttoutgiften.

Analys har gjorts av indexutveckling och av projektens storlek 2012 och 2025 och för att uppnå samma fördelning avseende ärenden till olika beslutsinstanser borde beloppsgränserna ändras till 50 respektive 100 mnkr. Enligt projektens kalkyler beslutades 85% av projekten i tekniska nämnden 2012 och motsvarande relation uppnås 2025 om beloppsgränsen för kommunstyrelsen ändras till 50 mnkr. 2012 beslutades 10% i kommunstyrelsen och motsvarande inträffar om beloppsgränsen för kommunfullmäktige höjs till 100 mnkr. 5% av projekten kommer sedan att beslutas i kommunfullmäktige 2025 vilket är samma andel som 2012.

Tekniska nämndens reglemente sågs över 2016 och då beslutades om nya beloppsgränser för köpeskillningar enligt ärende STK-2019-687. Köp över 10 mkr och försäljningar över 30 mkr går vidare till kommunfullmäktige för godkännande i dagsläget. Nämnden föreslår att även dessa beloppsgränser justeras till 25 mnkr för köp och 50 mnkr för försäljningar för ett smidigare beslutsförfarande i ärenden av relativ rutinkaraktär.

Kategori Exploatering

För kategorin exploatering uppgår den totala budgetramen till 300 mnkr för år 2026 och innefattar investeringar i allmän plats och kostnader för iordningställande av mark (kvartersmark/tomtmark) för att möjliggöra byggande av olika slag. Kostnaderna för exploatering återfinns även i nämndens ram för exploateringsverksamhet.

Inför 2026 kommer ytterligare prioriteringar av exploateringsprojekt göras och fokus läggas på vissa områden i staden

Fram till 2022 var bostadsbyggandet högt vilket genererat ett stort behov av färdigställande av gator och allmän plats i de nya utvecklingsområdena vilket speglar sig i de senare årens utfall. Framöver kommer fokus växla från iordningställande av allmän plats till att förbereda nya exploateringsområden för att möta kommande stadsutveckling. Aktiviteterna inom respektive geografiskt område framgår nedan.

För åren 2026–2028 bedöms investeringsvolymen till 300 mnkr vilket är en något mindre volym än tidigare år. Delvis beror det på att nämnden under samma period ska genomföra stora infrastrukturinvesteringar i staden som hanteras inom exploateringsprojekten men belastar kategori Storstadspaketet, dels för att behovet av att genomföra förberedande arbeten bedöms minska något med anledning av rådande konjunkturläge. Under senare delen av planperioden, år 2029–2031, budgeteras investeringarna till 350 mnkr då bedömningen är att investeringstakten och marknaden då har återhämtat sig från nuvarande konjunkturedgång.

Inom områdena pågår en rad olika aktiviteter i de olika faserna i projekten såsom planering, projektering och entreprenader. Nedan beskrivs områdena endast övergripande med fokus på större strategiska arbetena under perioden.

Hyllie

Under perioden kommer både planering och genomförande ske inom utbyggnadsområde Hyllie.

Inom utbyggnadsområdet kommer ett antal strategiska projekt pågå under perioden. Här kan speciellt nämnas utbyggnaden av Hyllies stadsdelspark med tillhörande café, Hyllie Boulevard samt projekt Öster om Mässan där Malmö allemansrätt boende, Mallbo, där låg hyra för hyresrätter styrs av staden genom markanvisning och subventionerad tomträtt påbörjas av tilldelade aktörer.

Inom utbyggnadsområdet är det viktigt att ha en god planberedskap och varför planarbete för Västra och södra Hyllie planeras starta vilket dock kommer ske i periodens senare del.

Sege Park/Östervärn/Kirseberg

Projekt Sege Park är fortsatt ett spjutspetsprojekt för hållbarhet. Utbyggnaden har på grund av konjunkturen dragit ut på tiden men den beräknas pågå under hela perioden.

Inom området kommer även planeringen och detaljplanearbetet inom området med de före detta järnverkesbostäderna samarbete med Jernhusen pågå. Som en del av denna utveckling planeras en gång- och cykeltunnel under järnvägen mellan Norra Ellstorp och Södra Kirseberg anläggas under aktuell period.

Sorgenfri

Planering och genomförande kommer ske i de olika kvarteren i Sorgenfri. Det handlar om att bygga gator, parker mm för att möjliggöra de privata initiativen inom området. Ett speciellt fokus blir att se över användningen

och utvecklingen av den kommunala byggnaderna på fastigheten Brännaren 16.

Bunkeflostrand

Planering och genomförande kommer ske i en rad privata projekt. Speciellt kan nämnas att utbyggnaden av större grönområden kommer ske vilket till del blir en del av stadens ekostråk.

Holma

Utbyggnaden i Holma är strategisk viktig och entreprenadarbeten för iordningställande av marken med bygggator, ledningsarbeten, terrassering, sanering samt ombyggnad av Pildammsvägen kommer ske under perioden. Allt i syfte att bostadsbyggandet ska kunna starta för att i sin tur ytterligare utveckla Holma. I samband att det "nya" Holma byggs sker planeringen och genomförandet för upprustning av befintliga Holmastigen.

Limhamn/Kalkbrottet

Områdena kring före detta cementindustrin i Limhamn och Elinelund (kalkbrottet) har utvecklats under många år och det kommer fortsätta under perioden genom utbygganden av bostäder av privata fastighetsägare. I samband med det ska gator planeras och färdigställas.

I syfte att säkerställa kommande bostadsbehov pågår planering för ett större kommunalt område söder om Kalkbrottet. Beroende på framdriften kan det bli aktuellt med anläggande av bygggator mm under slutet av perioden.

Husie södra

Inom området pågår arbeten med att omlokalisera Jägersro travbana österut för att möjliggöra bostadsexploatering på platsen för den befintliga travbanan. Planering för den nya stadsdelen vid nuvarande Jägersro travanläggning kommer ske under perioden. Området ägs av privata ägare varför planering och genomförande behöver anpassas till deras framdrift.

Husie norra / Fortuna hemgården

Vid Fortuna Hemgården kommer det under perioden sker ett antal mindre utbyggnader, framförallt på privat men för kommunen finns ett strategiskt viktigt område i Hemgårdens Trädgårdsstad. Området är viktigt för att säkerställa bostadsförsörjningen framöver. Planeringen för området beräknas startas under slutet av perioden.

Rosengård/Lindängen

Under kommande år kommer utvecklingen i Rosengård att fortsätta. Fokus ligger kring Amiralsgatan och dess utveckling med intilliggande grönområden och utbyggnadsområden (Generatorm och Rosens centrum). Utöver utvecklingen kring Amiralsgatan kommer fler projekt genomföras för att stärka utvecklingen i området såsom iordningsställande av mark för förskola och vid Bennets väg. Vidare så pågår planeringen för nytt område vid Persborgs station.

I Lindängen centrum råder stor osäkerhet kring aktiviteterna vilket är beroende på vad som händer med centrumbyggnaden och hur

fastighetsägaren väljer att agera med eventuella utvecklingsplaner eller försäljning. Tekniska nämnden planerar att färdigställa vissa delar av allmän plats för att möta en del av de förväntningar på utveckling som finns i området med den stora nybyggnationen av torg mm efter att före detta Högaholmskolan avetablerat.

Oxie/Tygelsjö/Västra Klagstorp/Klagshamn

I Oxie och Tygelsjö kommer planering och genomförande att ske för mindre bostadsområden, både på kommunal och privat mark

Under förutsättning att planprogram för i Klagshamn beslutas kommer arbetet för ett större omtag av infrastrukturen i Klagshamn påbörjas genom ett detaljplanearbete startas och tillhörande utredningar med avstamp i det planprogram tas fram. I slutet av perioden kan det bli aktuellt med genomförande i vissa delar.

Medeon/Lorensborg/Stadion/Innerstaden

Utöver att det pågår mindre planering inom området för kvarteret Drotsen och Hästhagens idrottsplats pågår framförallt två större strategiska projekt i form av nytt sjukhusområde och utvecklingen av stadionområdet.

Utvecklingen av ett nytt sjukhusområde inom Västra Flensburg fortsätter planeringen och arbetet med flera detaljplaner inom kvarteren Kuratorn och Forskaren för att lägga grunden till nya sjukhusbyggnader, flera förskolor och annan kommunal service, mobilitetshus, kontor, bostäder och allmän plats i form av gator, park med mera.

Inom Stadionområdets norra del fortsätter genomförandet för att iordningsställa mark för Multihall, mobilitetshus, kontor, om- och nybyggnation för del av den allmänna platsmarken. Parallellt pågår arbetet med den nya detaljplanen för att kunna uppföra en ny fotbollsarena då den gamla Malmö Stadion ska rivas, vilket också har påbörjats.

Norra Hamnen

Norra hamnen är strategiskt viktigt av flera aspekter – inte minst för att stärka hamnverksamheten. Under perioden kommer olika utfyllnadsarbeten ske i linje med gällande vattendomar i projekt Bassängen 3 och i projekt 7070, "Näsan". För att ytterligare stärka hamnens konkurrenskraft planeras även järnvägens utvecklas och ny detaljplan för bro inom projekt Bassängen 3 kommer initieras och pågå under perioden. Bron är tänkt att koppla samman norra och mellersta hamnen med en fast väg- och järnvägsförbindelse.

Nyhamnen

Under perioden kommer Nyhamnen in i ett mer intensivt skede med både planering och genomförande. Förutom detaljplanering kommer övergripande utredningar och samordning avseende bland annat ledningar, markmiljö, geoteknik och höjdsättning som ligger till grund för det fortsatta arbetet med förprojektering som sen övergår till detaljprojektering i respektive delområde ske. Under perioden förväntas ett antal detaljplaner antas och med det kan genomförande påbörjas. Inte minst gäller det de för infrastrukturen viktiga gatorna Carlsgatan och Hans Michelsens gata.

Västra Hamnen

Kommande period är präglad av ett intensivt genomförande, där många delar av området är antingen redan klara eller under färdigställande och övergår successivt till driften. Detta gäller inte minst i områdena kring varvsbassängen såsom Varvsstaden, Trollhättetekajen och nya universitetsbyggnaden - men även i en rad andra projekt såsom t ex det större utbyggnadsområdet på privat mark i norra Västra Hamnen, Kranen 5.

Citadellstaden är ett större strategiskt projekt för staden för att säkerställa infrastrukturen för nya bussar till Västra hamnen som till delar kommer planeras och genomförs under perioden. Därutöver är projektet viktigt för att det skapar förutsättningar för bostadsbyggande på kommunal mark.

Verksamhetsområden

Inom stadens verksamhetsområden kommer planering och genomförande ske i en rad projekt i syfte att säkerställa mark för näringslivet. Här kan specifikt nämnas utvecklingen av verksamhetsområdet i Fortuna Hemgården som kommer ge nya möjligheter för större etableringar i staden. Inom projektet ska Sallerups trafikplats byggas om och gator och parker genomförs.

Ytterligare ett större strategiskt viktigt verksamhetsområde avser att initieras genom att en ny detaljplan för området kring Ingvalla, strax öster om Bunkeflo strand kommer sökas och utvecklas under perioden.

Kategori Storstadspaketet - infrastruktur

För kategori Storstadspaketet - Infrastruktur begärs en ram på 380 mnkr för 2026. Inkomsterna beräknas uppgå till 130 mnkr för 2026.

Tekniska nämnden reviderar vid behov Ramavtal 8s finansieringsplaner för att möta de planerade åtgärdernas genomförandetakt. Planeringen utgår från en upprättad huvudtidplan med syfte att hålla trafikstarterna för elbusslinjerna som överenskomms med Regionen/Skånetrafiken. Planeringen för 2026 omfattar samtliga åtta elbusslinjer avseende utredningsfas och men framför allt genomförandefas. Entreprenadarbeten som planeras för 2026 berör i huvudsak linje 6, linje 9 och linje 10. Entreprenadarbeten kommer även att pågå för att färdigställa MEX-linje 4s sträckning. Trafikverket som är ansvariga för objektet Lommabanan etapp 2 aviserade tidigt i storstadspaketets genomförande att trafikstarten skulle senareläggas från december 2024 till december 2026. Malmö stad har genom ett förnyat tillköpsavtal tagit på sig att bekosta driften av Malmöpendeln på delen Kontinentalbanan även under 2025 och 2026. Trafikverket har därefter aviserat att trafikstarten senareläggs till december 2027 och att risken är stor för ytterligare förseningar. Eftersom trafikeringen enligt Malmöpendelkonceptet, trots Trafikverkets förseningar, är i drift sedan december 2023 bör ansvaret för trafikeringskostnaden på delen Kontinentalbanan övergå till Region Skåne när tillköpsavtalet löper ut i december 2026.

MalmöExpressen

För MEX-linje 2, som innefattar cirka 15 projekt, kommer förstudier och detaljprojektering att fortgå. En av linjens större entreprenader, Malmö C kommer att pågå under hela 2026 och färdigställas under 2027. Linjen sträcker sig mellan Malmö C och Lindängen och linjen kommer att elektrifieras 2027. Linje 2 kommer att förlängas ut till Nyhamnen för att möta behovet av kollektivtrafik i takt med att staden växer fram i den nya stadsdelen.

För MEX-linje 4, som innefattar cirka 20 projekt, kommer merparten vara färdigställda 2025 men entreprenadarbeten kommer fortsatt pågå längs några delar av sträckan under första halvan av 2026. Linjen sträcker sig mellan Segevång och Limhamn och linjen kommer att elektrifieras 2027.

För MEX-linje 5, som omfattar cirka 4 projekt, kommer förstudier och detaljprojektering för delar av linjen att pågå. Linjen sträcker sig mellan Västra Hamnen och Rosengård/Stenkällan och linjen kommer att elektrifieras 2027.

För MEX-linje 8, som omfattar cirka 15 projekt, påbörjades trafikering med 24-meters MEX-bussar under 2022, dock delvis i provisoriska anläggningar/sträckningar. Utredningar och detaljprojektering för ytterligare om- och utbyggnader längs sträckan Lindängen och Västra Hamnen kommer att fortsätta. 2032 planeras alla entreprenader längs linjen vara färdigställda.

MEX-linje 10, planeras att inledningsvis trafikeras av 18-meters bussar, är uppdelad i cirka 10 projekt. Flera av projekten längs linjen ingår i angränsande exploateringsprojekt. Under 2026 kommer det att pågå förstudier, detaljprojektering och entreprenadarbeten för infrastrukturdelarna. Samtliga entreprenader beräknas vara färdigställda 2031. Linje 10 trafikerar avtalsmässigt sträckan mellan Malmö C och Svågertorp men 2027 kommer linjen att förlängas för att avlasta MEX-linje 5. Linjen kommer att elektrifieras 2027.

Stadsbusslinjer

För stadsbusslinjerna L-3, L-6 och L-9 kommer förstudier, detaljprojektering och entreprenadarbeten att pågå längs delar av sträckorna. Vissa projekt längs dessa linjer ingår i exploateringsprojekt.

I planperioden 2026-2031 kommer merparten av projekten ha färdigställts förutom några få projekt som planeras färdigställas 2033.

Cykelobjekt

Inom ramen för kategori Storstadspaketet – Infrastruktur arbetar Tekniska nämnden med de 13 cykelobjekt som ingår i Ramavtal 8. Arbetet med att planera och genomföra cykelobjekten sker parallellt och integrerat med kollektivtrafikobjekten i de flesta fall.

Kategori Mobilitet

I kategori Mobilitet ingår hela stadens trafiksystem, med utveckling av alla trafikslag på både på kort och lång sikt. Trafiktrygghet, trafiksäkerhet och tillgänglighet är delar av planering och genomförande av ett hållbart trafiksystem i Malmö.

I kategori Mobilitet begärs en investeringsram på 40 mnkr för år 2026.

Cykel

Planering och genomförande av cykelinfrastruktur kommer under 2026 och framåt att kanaliseras till arbetet med supercykelstråket samt cykelobjekten inom storstadspaketet. Utöver detta görs mindre trimningsåtgärder för att öka framkomlighet och trafiksäkerhet i det befintliga cykelvägnätet. Ny cykelparkering tillkommer och befintlig parkering kan få höjd standard.

Planering och genomförande av återstående etapp för supercykelstråk 1 kommer att fortsätta. Utredningsarbete för supercykelstråk 2 mellan Rosengård och Västra hamnen kommer vara pågående och etappindelas för fortsatt utredning.

Trafiksäkerhet, tillgänglighet och trafiktrygghet

Arbetet med att höja trafiksäkerheten, trafiktryggheten och tillgängligheten på platser runt om i staden fortgår och åtgärder genomförs kontinuerligt. I trafiksäkerhetsarbetet hastighetsäkras övergångsställen. Inom trafiktrygghetsarbetet omhändertas platser där trafiken skapar otrygghet men inte nödvändigtvis är ett trafiksäkerhetsproblem. Fokus inom tillgänglighet är att anpassa övergångsställen för funktionshindrade och äldre.

Delad mobilitet

Utbyggnaden av infrastruktur för delningsfordon fortsätter under perioden. Hagar för elsparkcyklar kompletteras med parkeringsmöjligheter i cykelställ utanför en centrumzon. Arbetet med att få ut publika delningsbilar fortgår. Investeringarna för delad mobilitet består i hagar för elsparkcykel, cykelställ, gestaltning av platser där fler delningsfordon samlas i hubbar och skyltning av platser för delningsfordon. Utbyggnaden av infrastruktur för delad mobilitet kommer att innebära årliga investeringar under hela perioden.

Kollektivtrafik

Under perioden fortsätter arbetet med förbättringar för kollektivtrafiken med bland annat tillgänglighetsanpassningar av hållplatser och justering av hållplatslägen. Under 2026 är det inplanerat bygga nya hållplats Vårbo som flyttas när linje 35 läggs om till Fortuna Hemgården och blir nummer 11. Arbetet med kollektivtrafiken på lång sikt fortsätter tillsammans med Skånetrafiken i Kollektivtrafiksystem 2040.

Buller

Under perioden kommer det arbetas med att genomföra föreslagna åtgärder inom Åtgärdsprogram mot omgivningsbuller för de mest bullerexponerade Malmöborna vid de mest trafikerade vägarna. Sträckorna som utreds är Inre Ringvägen, Trelleborgsvägen, Stockholmsvägen och Sallerupsvägen. Projektet kommer att genomföras etappvis och innebär investeringar fram till 2033. Under 2026 fortsätter utredning och projektering av åtgärder för att kunna byggstarta 2027.

Kategori Offentlig miljö

För kategorin begärs en ram på 315 mnkr för år 2026. Kategorins investeringar syftar till att vidareutveckla och förädla den befintliga stadsmiljön samt att reinvestera för att återställa utjänta anläggningars ursprungliga status och funktion.

Parker och grönområden

Arbetet med stadsmiljöutveckling knyter an till tekniska nämndens grunduppdrag som det uttrycks i reglementet, bland annat genom utformning av det offentliga rummet för att skapa förutsättningar för stadens sociala hållbarhet. Genom att involvera stadens användare i planeringen och utformningen av det offentliga rummet skapas det förutsättningar för ett stadsliv präglat av tillgänglighet och inkludering vilket stärker den sociala hållbarheten i staden. Tekniska nämnden ska tillgodose en god stadsmiljö och en förstärkt Malmöidentitet.

Arbetet med att utveckla Malmös lekplatser kommer att fortsätta bland annat genom en tillgänglig och inkluderande temalekplats i Rörspjökparken. Under året anläggs Rymdleplatsen i Lindeborg och stadsdelslekplatsen i Gullviksparken, samtidigt pågår ett konsekvent arbete med att utveckla befintliga lekplatser.

Det löpande arbetet med trädplantering och vitalisering av befintligt bestånd kommer att fortsätta. Under 2025 genomförs ett budgetuppdrag "Riktade trädplanteringsprojekt". Som en följd av detta påbörjas trädplanteringar i enlighet med genomförandeplanen under 2026.

I samband med utbyggnaden norr om Limhamns Kalkbrott fortsätter arbetet med Grönstråket norr om kalkbrottet. Området tillgängliggörs med nya gångstråk och vegetationen utvecklas.

Den centrala delen av Poppeludden färdigställs.

Torg och gator

Arbetet med Friisgatan - delsträcka Norra Skolgatan – Bergsgatan påbörjas under året. Syftet med en ombyggnation är att skapa ett tydligare och mer attraktivt stråk mellan Triangelns station och Folkets park. Målet är att göra gatan grönare, bättre för gångtrafikanter och cyklister och att förbättra förutsättningarna för ett rikt stadsliv med mötesplatser, uteserveringar och kulturinslag.

Nya aktiva mötesplatser planeras och gamla rustas upp, till exempel en fotbollsplan/aktivitetsyta i Valdemarsro och ett mindre utegym i Cronhielmsparken eller på Ön.

Davidshallstorg kommer i sin helhet att permanent byggas om i syfte att erbjuda Malmöborna fler och större attraktiva rum för möten, aktivitet och rekreation i den centrala staden. Projektering av torget genomförs under året.

Inom projektet Storstadspaketet stadsmiljöåtgärder ska ombyggnad av utvalda platser ske för att skapa en bättre helhetsupplevelse när storstadspaketet implementeras i stadsmiljön.

Underhåll

För att det långsiktiga underhållet av stadens anläggningar ska upprätthållas behövs ett flertal reinvesteringsprojekt.

Uppdaterade beläggningsinventeringar under 2024 har visat på ett ökat behov av reinvesteringar i beläggningsunderhållet för att behålla en god standard på stadens cykel- och körbanor. Till följd av uppehåll i genomförandet av beläggningsarbeten under de senaste två åren, orsakat av avtalsmässiga begränsningar, har ett ackumulerat underhållsbehov uppstått. Ett nytt ramavtal med två entreprenörer har nu etablerats för att möjliggöra uppstart av arbeten under 2025. Den ekonomiska ramen för 2026 inom kategorin offentlig miljö är dock inte tillräcklig för att eliminera det eftersläpande underhållet, vilket innebär att behovet kommer att kvarstå och potentiellt öka under kommande år.

Ett pågående komponentinvesteringsprojekt för att göra underhåll av stadens broar finns sedan flera år. Till projektet finns en upphandlad entreprenör som utför kontinuerligt underhållsarbete på brobeståndet. Enligt underhållsplanen så är nuvarande nivå tillräcklig fram till 2029.

Under 2024 visade det sig att skeppsmask angripit två kajer i Malmö. Ett reinvesteringsprojekt vid Börshuset är påbörjat och kommer att färdigställas under början av 2026. Det andra projektet är en kaj i Varvsbassängen som behöver åtgärdas under 2026. Reinvesteringsutrymme finns för kanalens slänter och glaciser som tillfälligt får flyttas över till detta akuta projekt. En viss eftersläpning av kanalens investeringsbehov kommer att uppstå och en reparation av en skada vid en nybyggd slänt i Varvsbassängen kommer att få skjutas fram ett år. Framtida reinvesteringsprojekt för kajer och glaciser som följer framtagna underhållsplan flyttas fram till 2027.

Bryggor och sponter vid Banérs kajen är uttjänta varför ett reinvesteringsprojekt på denna utrustning är upprättat och tänkt att komma igång 2026 med färdigställande 2027.

Arbetet med att ta fram långsiktiga reinvesteringsplaner fortsätter och fler områden och anläggningar har ett förändrat underhållsbehov i och med att staden växer. I de senaste inventeringarna har fler områden identifierats med uttjänta anläggningar och komponenter. Bland annat har flera

träkonstruktioner, bryggor och dagvattenbrunnar fram till idag underhållits löpande men nu har vissa anläggningar tjänat ut. Därför äskas nu nya reinvesteringsmedel och som ett första steg för träkonstruktioner. Flera träkonstruktioner såsom trädäck och bullerskydd behöver förnyas under de kommande åren.

Armaturbyte är ett pågående reinvesteringsprojekt som fått utökas p.g.a. att nuvarande teknik med utbytbara konventionella ljuskällor håller på att fasas ut på grunda av Ekodesignförordningen och RoHS-direktivet. Stadens nuvarande ljuskällor kommer att sluta tillverkas 2027. Detta medför att utbytestakten av armaturer måste intensifieras. Reinvesteringsbehovet är utökat fram till och med 2027.

Vidare finns det ett flertal pågående reinvesteringsprojekt avseende utrustningar i stads- och parkmiljön, trygghetsåtgärder och reinvestering av dagvattenstationer.

Ett mindre projekt är pågående som avser att höja en den fria höjden under en bro vid Segesvängen, arbetet utförs i samband med ombyggnad av närliggande bussgata i Kategori Storstadspaketet – infrastruktur.

Kategori Fastighet/byggnader

För kategori Fastighet/byggnad, begär tekniska nämnden en total investeringsram på 100 mnkr för år 2026.

Reinvesteringar och mindre investeringar i fastighetsbeståndet

36 mnkr begärs för mindre investeringsåtgärder varav 22 mnkr avser reinvesteringar i befintliga anläggningar och 11 mnkr används till nyinvesteringar för att utveckla, anpassa och förbättra tekniska nämndens fastighetsbestånd. Övriga 3 mnkr är avsatta för åtgärder som krävs för att ställa i ordning de nyförvärv som tillkommer under året.

Övriga investeringar

Med utbyggnaden av Östervärns station behövs det utrymme som för närvarande upptas av Lundavägens koloniområde. För att tillgodose detta behov planeras iordningställandet av ett ersättningsområde, som kommer att bli Sibbarps trädgårdskolonier. Projektet är framskjutet ett år och byggstart planeras till 2026.

Restaurang Margareta i hjärtat av Pildammsparken är under upprustning och utveckling, för att kunna rymma en modern restaurangverksamhet. Arbetena har startats under året och kommer att pågå under 2026.

Efterfrågan från malmöborna på nya offentliga toaletter är stor och därför begärs en investeringsram motsvarande två nya toaletter per år framöver. Under 2026 planeras en toalett i Pildammsparken (ersätter den som brunnit ner) samt en toalett på Nangijalalekplatsen i Oxie.

Våra Citytunnelstationer, Triangeln och Hyllie, har nu varit i drift i 15 år och rulltrappor och hissar behöver ett planerat underhåll under åren framöver, då de efter hand kommer att uppnå sin tekniska livslängd.

Reinvesteringsåtgärder planeras för 2026 motsvarande 10 mnkr och åren framöver kommer ytterligare reinvesteringar att krävas för att säkerställa driften i citytunneln.

I Hyllievångsparken planeras byggnation av en cafébyggnad som kan erbjuda besökarna i parken fika och enkel förtäring. Byggstart planeras till 2026 och beräknas pågå en bit in på året därpå.

I kvarteret Sjöormen på Universitetsholmen har tekniska nämnden nyligen övertagit en byggnad som inte får rivras och för att kunna hyra ut lokaler i denna krävs omfattande renoverings och ombyggnadsarbeten under 2026.

Lokalanpassningar och renoveringar av våra kulturbyggnader Torup och Katrinetorp planeras, för att förbättra möjligheterna att ta in hyresgäster. Även en av hoddorna vid tekniska muséet behöver renoveras för att kunna hyras ut.

Klagshamnsudden har uttjanta va-ledningar och pumpstationer som behöver ersättas för att bibehålla och utveckla de verksamheter som finns i området. Arbetena som planerades slutföras under 2025 är har delvis flyttas fram och beräknas slutföras under 2026.

För att sänka driftskostnader och minska miljöpåverkan fortsätter planerna på installation och integration av solceller på våra byggnaders tak.

Under 2026 behöver resurser avsättas för att utreda eventuell utbyggnad av VA-ledningar i koloniområden.

Södervärns vattentorn har fått ett nytt tätt tak och beroende på vilken användning byggnaden får framöver kan utredningar bli aktuella under 2027, medan eventuella anpassningar budgeterats för under 2028 och 2029. Renoveringen av taket på Påldammarnas vattentorn startar under 2025 och planeras slutföras under 2026.

Kategori Fastighetsförvärv

I takt med att staden växer och förtätas ökar också behoven av kommunal mark för att möjliggöra ytterligare utbyggnader av staden. Därutöver förvärvas mark för att bland annat täcka behovet av skolor och förskolor.

Marknaden för denna typ av fastigheter bevakas aktivt så att möjliga förvärv kan identifieras i ett tidigt skede. Kategorin har två underkategorier, strategiska fastighetsförvärv och förvärv inom stadsutvecklingsprojekt.

Som förberedelse för kommande beslut på förvärv begärs en investeringsram på 60 mnkr för 2026.

Kategori Hamnanläggningar

För kategori Hamnanläggningar begär tekniska nämnden en total investeringsram på 110 mnkr för år 2026.

Investeringarna är avgörande för att säkerställa Malmö hamns långsiktiga utveckling och för att möta framtida krav. Samtliga initiativ till investeringar är i linje med inriktningen i gällande Masterplan för Malmö hamn.

För att skapa en hållbar framtid för hamnen planeras den kommersiella hamnen successivt att flyttas norrut och ytorna effektiviseras. Detta kräver betydande investeringar, särskilt för att skapa ersättningskajer efter 2027 när nyttjanderättsavtalet avseende Frihamnen med CMP löper ut.

Hamnen arbetar med investeringar i järnväg för att förbättra den intermodala logistiken. Under 2026 genomförs ett antal åtgärder för att stärka kopplingen mellan kombiterminalen i Norra hamnen och Malmö godsbangård. I detta arbete ingår nytt uppställningspår med möjlighet att utveckla kombiterminalen hos CMP, nytt växlingspår och ändring av befintlig plankorsning för att effektivisera och undvika konfliktpunkter mellan Finnlines trafik och järnvägstrafik till kombiterminalen.

I området runt Finnlines färjeläge i Norra hamnen samt vid kombiterminalen genomförs effektiviseringar i vägar, in- och utfarter och logistik med syfte att kunna utöka trafiken i området.

Utifrån rådande säkerhetsläge genomför hamnen investeringar för att säkra ISPS-området, bland annat genom att förstärka med staket och grindar samt övervakning (ISPS är ett område för sjöfartsskydd som kräver ett särskilt tillstånd för inträde).

Hamnen genomför ett antal åtgärder för att byta ut slitna delar av anläggningen, till exempel i kajer, pirar, sjönavigation, byggnader och markanläggning.

Hamnen investerar i en solcellsanläggning för att öka egen producerad el till hamnens behov.

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt / samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2026? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Ram för exploateringsverksamhet år 2026 samt plan 2027-2031 (belopp i tkr)

Resultatpost	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Köpeskilling	150 000	250 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Anskaffningskostnader för kvartersmark	-15 000	-25 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Ersättningar från privata exploatörer	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Rivnings-, sanerings-, och detaljplanekostnad	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000	-40 000	-40 000
Övriga driftskostnader med direkt koppling till exploateringsprojekt	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Kommunbidrag	-175 000	-265 000	-310 000	-310 000	-315 000	-315 000
Summa exploateringsram	0	0	0	0	0	0

Resultatkravet, det vill säga det negativa kommunbidraget, beräknas till 175 mnkr år 2026. Detta innebär en höjning med 15 mnkr från 160 mnkr, jämfört med budget 2025.

Ram för exploateringsverksamhet inkluderar förutom köpeskillingar även inbetalningar från privata exploatörer, rivnings-, sanerings- och detaljplanekostnader samt övriga driftskostnader med direkt koppling till exploateringsprojekt. Ramen redogör därmed inte bara för redovisade exploateringsvinster utan även för kostnader hänförlig till exploateringsverksamheten, däremot ingår inte investeringsutgifterna i ramen. Investeringsutgifter om 300-350 mnkr årligen ligger fortfarande kvar på investeringsbudgeten.

Exploatering på kommunal mark avser förberedande exploateringsåtgärder med planering och iordningställande av mark inom kvartersmark/tomtmark

samt anläggande av allmän plats. Kvartersmarken ger inbetalningar, genom försäljning eller årliga intäkter via tomträtsupplåtelse alternativt intern markupplåtelse, allteftersom områden färdigställs. Osäkerheten kring när i tiden det sker är stor beroende på när beslut om detaljplaner sker, om de överklagas, marknadens intresse, konjunktur, hur förhandlingar med byggaktörer fortskrider.

Rådande konjunktur och världsläge påverkar framför allt bostadsmarknaden och intäkterna. Vi ser att marknadens aktörer har svårt att få ihop kalkylerna då finansiering försvårats, materialkostnader ökat och efterfrågan minskat. Gällande verksamhetsmarken ser vi en något mer positiv bild.

Prognosen baseras på pågående projekt som kan möjliggöra försäljningar som genererar 150 mnkr år 2026. Konjunkturen förväntas stärkas något och förhandlingar beräknas komma i gång allt mer och 2027 bedöms försäljningsintäkterna öka till 250 mnkr och därefter bedöms intäkterna till 300 mnkr årligen.

Exploatering på privat mark avser anläggande av allmän platsmark där utbyggnaden styrs av de detaljplaner som tas fram efter beställning från privata fastighetsägare. Allmän platsmark ska byggas ut i den takt som exploateringen kräver, vilket innebär att tekniska nämndens tidplan för utbyggnad av allmän platsmark är beroende av exploatörens tidplan. Utbyggnad av allmän platsmark i privata exploateringsområden finansieras till stor del av intäkter från fastighetsägare/exploatörer. Finansieringen bestäms i ett exploateringsavtal som tecknas mellan fastighetsägaren och Malmö stad. Intäkterna från exploatörer bedöms uppgå till 100 mnkr för år 2026 och åren framöver men är beroende av utbyggnadstakten av allmän platsmark och finansieringsgraden i exploateringsavtalen.

Begäran om ram för driftkostnader i investeringsprojekt för övrig investeringsverksamhet än exploatering, som har en resultatpåverkan 2026 samt plan 2027-2031 (belopp i tkr)

Kostnadstyp	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Saneringskostnader	-6 000	-13 000	-13 000	-13 000	-13 000	-13 000
Rivningskostnader	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Detaljplanekostnader	-900	-900	-900	-900	-900	-900
Bygglovs kostnader	-100	-100	-100	-100	-100	-100
Summa kostnader	-8 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000

Kostnader för sanering, rivning, planavgift och bygglov ska enligt gällande normgivning och redovisningsprinciper redovisas på driften som en resultatpåverkande kostnad. Ovan tabell omfattar begärd ram för dessa kostnader avseende investeringsprojekt som inte ingår i exploateringskategorin. Begärt kommunbidrag år 2026 uppgår till totalt 8 mnkr. I tabell ovan avseende saneringskostnader ingår sanering som sker inom ramen för storstadspaketet-infrastruktur.

Utveckling av nämndens större intäktsposter (belopp i tkr)

Intäktsposter	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028
Tomträttsavgälder	322 600	322 600	337 500	353 900	396 134
Gatuparkering	343 000	343 000	350 000	355 000	360 000
Felparkering	109 800	85 500	90 000	100 000	100 000
Markavtal	174 500	176 300	175 600	175 400	175 800
Markupplåtelse	84100	85 300	86 500	87 700	89 950
Summa	1034000	1 012 700	1 039 600	1 072 000	1 121 884

Utveckling tomträttsavgälder

Avgäldsreglering sker i allmänhet vart 10 år och förhandlas två år innan de regleras vilket innebär att 2026 års nivå redan är avtalad och uppgår till 14,9 mnkr. För 2027 och 2028 beräknas ökningen utifrån en schablon på 2,5%. Frångående avgälder på grund av friköp beräknas till 1 mnkr respektive år. Samtidigt tillkommer tomträtter via tekniska nämndens exploateringsverksamhet och prognostiseras ackumulerat i nuläget till 1 mnkr 2026, 9 mnkr 2027 och 26 mnkr 2028.

På längre sikt försvåras prognostiseringen av de osäkerheter som kan förknippas med marknadens rörelser. Dess utveckling påverkar bland annat antalet kommande friköp och nya upplåtelser och därmed omfattningen på frångående och tillkommande avgäldsintäkter. Högsta domstolen beslutade i april 2025 en justering av den tomträttsavgäld som bostadsrättsföreningen Smyrna fakturerats av markägaren Statens fastighetsverk. Den avgäldsrenta som använts för beräkningen har i fallet justerats ned från 3% till 1,75%. Det är i dag osäkert hur denna dom kommer påverka praxis och Malmö stads avgäldsmodell men ett möjligt scenario är att avgälderna för flerbostadshus blir lägre framåt.

Utveckling gatuparkering

Huvudsyftet med parkeringsavgifter är att upprätthålla god ordning på gator. Ändringar i taxor och p-områden avseende gatuparkering syftar till att styra trafiken och skapa ordning och reda. Ett mål kan till exempel vara att det inte får vara billigare att stå på gatan än i parkeringshus och de senaste taxeförändringarna syftar bland annat till detta.

Parkeringsintäkterna har ökat systematiskt de senaste åren till följd av bland annat införande av nya parkeringsområden, förändrad taxa och struktur för gatuparkering och boendeparkering. Prognosen framåt är något försiktigare. Ny taxa infördes i maj 2024 och sedan införandet har den genomsnittliga parkeringstiden för besökare minskat med 30 minuter för taxa A-C. Pågående ombyggnationer i staden kan också leda till lägre intäkter på grund av begränsad framkomlighet. Det finns i stunden inte heller några planerade större förändringar kring områden eller taxa som kan ha en signifikativ påverkan på intäkterna.

Utveckling felparkering

Intäkterna för felparkering har sedan 2020 successivt sjunkit i Malmö och nämnden bedömer att det inte kommer ske någon större återhämtning inom de närmsta åren. Statistik från Stockholm visar på ett förändrat beteende hos bilister och färre antal utfärdade anmärkningar, trots bättre övervakningsmetoder såsom scanningbilar. Dagens parkeringsappar gör det också lättare att betala. Vidare pågår diskussion på nationell nivå huruvida felparkeringsavgift är momspliktig, beroende på slutliga riktlinjer kan intäkterna påverkas.

Utveckling markavtal:

Intäktsposten markavtal avser fastighetsavdelningens upplåtelse av mark. Det avser arrenden och hyror som ligger som kvartersmark eller ej detaljplanelagd mark. I posten ingår också tillfälliga markavtal knutna till exploateringsområden som upphör allt eftersom de färdigställs. Intäktsutvecklingen är knuten till nyupplåtelser samt omförhandling av avtal och till viss del årliga indexregleringar. Den redovisade utvecklingen inkluderar en antagen ökning på 2 % på de avtal som indexregleras. Beroende på hur de kommande årens förhandlingar faller ut kommer detta också att påverka intäktsutvecklingen.

I takt med att exploateringen av mark fortskrider minskar en del av de ytor som tillfälligt nyttjats som parkering. Under 2025 har ett par avtal sagts upp och fler väntas sägas upp de kommande åren. Det noteras inte någon märkbar effekt på intäkterna ännu vilket troligen hänger ihop med årets avgiftshöjningar. Från och med 2026 väntas dock nettoeffekten bli negativ och vi sänker därmed prognosen 2026 till 2028 med mellan 1 och 2 mnkr per år.

Prognosen framåt tar inte hänsyn till den pågående utredning kring självkostnadsprincipen för interna markavtal som kommer påverka både intäktsnivån och utvecklingen framåt. Interna markavtal står för 53 mnkr av budget 2025.

Utveckling markupplåtelse

Intäktsposten markupplåtelse avser upplåtelser som görs av avdelningen för offentlig miljö och omfattar en rad mindre poster såsom avgifter för byggbelamring, uteserveringar, mobila tjänster, servitut mm. Den samlade intäktsposten har sjunkit de senaste fyra åren med 8% från 94 mnkr 2022 till 87 mnkr 2026. Det beror främst på tidigare engångsintäkter till följd av ett förändrat servitutavtal med e-on samt halvering av intäkter för byggbelamring sedan 2022 till följd till av en ansträngd ekonomi hos fastighetsförvaltare och bostadsrättsföreningar. Detta leder till mindre underhållsinsatser på fastigheter och därmed mindre behov av nyttjande av allmän platsmark. Ingen större förändring förväntas ske framåt.

Simulerad kostnad för avskrivningar och internränta (belopp i tkr)

Kostnadsposter	2025	2026	2027	2028
----------------	------	------	------	------

Avskrivningar	-378 100	-360 300	-343 800	-331 100
Räntekostnader	-225 000	-218 800	-210 500	-202 700
Intäktsredovisade investeringsbidrag	24 100	23 800	23 600	23 300
Summa	-579 000	-555 300	-530 700	-510 500

Resultatram för hamnanläggningar (belopp i tkr)

Resultatposter	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028
Intäkter	127800	125 900	133 800	138 700	121 600
Intäktsredovisade investeringsbidrag	2200	1 300	1 300	1 300	1 300
Avskrivningar	-59000	-57 400	-58 300	-57 100	-40 700
Räntekostnader	-29400	-26 200	-27 300	-27 500	-26 200
Övriga kostnader	-7000	-5 400	-5 400	-5 500	-5 500
Resultat	34600	38 200	44 100	49 900	50 500

Prognos 2025 visar minskade intäkter och kapitalkostnader mot budget 2025 pga två investeringsprojekt, Tåglossning och Yteffektivisering, som försenats. Aktiveringen av projekten är flyttad ca ett år till 2026. Intäktsminskningen 2025 uppvägs dock till viss del av att CMPs markreservation som förlängts från 2024 till 2027 vilket också är sista året för CMPs arrende av Frihamnen som led i deras flytt norrut. Därav den stora minskningen av intäkter mellan 2027 och 2028. Av samma skäl minskar kapitalkostnaderna kraftigt mellan dessa år då avskrivningstiden för anläggningar inom detta område kortats ner till och fått avslut 2027.

Bedömning av realisationsvinster för fastigheter (belopp i tkr)

Poster	2026	2027	2028
Köpeskilling	36 000	39 000	41 000
Ingående anskaffningsvärde	-1 000	-1 000	-1 000
Realisationsvinst	35 000	38 000	40 000

Kommunbidrag Tekniska nämnden

Utöver den osäkerhet som råder för intäktsprognosen som beskrivs ovan finns även osäkerhet kring flera av nämndens större kostnadsposter. Tillköpsavtalet med Region Skåne angående trafikeringen av Malmöpendeln på delen Kontinentalbanan löper ut 2026. Med anledning av Trafikverkets aviserade försening av Lommabanan etapp 2 i storstadspaketet behövs en överenskommelse med Region Skåne om

kostnadsansvaret trafikeringen från 2027. En sådan överenskommelse har ännu inte nåtts. Malmö stad betalar i dagsläget ca 25 mnkr netto för trafikeringen. Kostnaderna för nämndens tillköp bedöms under 2026 bli på samma höga nivå som tidigare år på grund av en svag resandeutveckling som till inte obetydlig del är ett resultat av Skånetrafikens låga engagemang för och intresse av resandeutvecklingen utmed Kontinentalbanan. En ny taxestruktur för färdtjänst kommer införas i slutet av 2025 och den kommer troligen påverka både intäkter och kostnader framåt.

Begäran om ram för utvecklingsfastigheter

Utvecklingsfastigheter förvaltas av tekniska nämnden i väntan på framtida utveckling. På delar av dessa fanns det bebyggelse vid köpet. I vissa fall finns det hyresgäster i byggnaderna som kan generera intäkter men byggnader kan även stå tomma. Driftkostnader i form av el, värme, skötsel, bevakning, kapitalkostnader etcetera som uppstår avropas årligen från kommunstyrelse.

Tekniska nämnden begär totalt 7,3 mnkr för 2026 för nedan fastigheter.

- 2024 löstes tre tomträttsavtal in för Hammaren 2, 6 och 10 då kvarteret ingår i fördjupad översiktsplan och behövs för framtida exploatering och utveckling i blandad stad. Detta medför ökade driftkostnader om 5,1 mnkr.
- 2,2 mnkr är för fastigheter inom området Sege Park, där övergången till byggherrar har blivit förskjuten i tiden.

Ramjustering Sommarlov SVT

Sveriges television (SVT) spelar in sitt sommarlovsprogram SVT Sommarlov i Malmö sedan 2010, först i Västra Hamnen och sedan 2018 i Beijers Park. Överenskommelse om att facilitera produktionen ingicks mellan Malmö stad (dåvarande Näringslivskontoret) och SVT eftersom produktionen är en stark publikdragare och ökar antalet tillresta besökare till Malmö. För att ge en god besökarupplevelse krävs viss service på plats, vilken tekniska nämnden har levererat årligen med medel från kommunstyrelsens anslag för projekt och utredningar. Konceptet är nu inarbetat och bedöms inte som tillfälligt varför en ramjustering för kostnaderna efterfrågas.

Samarbetet mellan tekniska nämnden och kommunstyrelsen för värdskap under inspelningsdagarna påverkas inte utan fortsätter som tidigare.

Klimatstrategiska satsningar

Tekniska nämnden har de tre senaste åren ansökt och beviljats driftsmedel för klimatstrategiska satsningar. För att säkra kontinuitet och långsiktigare planering i klimatarbetet finns en önskan om att medel ska delas ut till förvaltningar tidigare, helst i budgetskrivelsen. Vidare behöver hänsyn tas till huruvida planerade insatser berör drift eller investeringsramar.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATSBRIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Utredning av förorenade område, ex Alven 23, Graniten, Gullvik	Länsstyrelsen	6 200	5 200
Nedskräpning	Naturvårdsverket	12 000	12 000
RIKTADE STATSBRIDRAG	Summa	18 200	17 200

Övriga bidrag

ÖVRIGA BRIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Trädvård, byggnadsvård	Malmö förskönings- och planteringsförening	9 500	2 500
ÖVRIGA BRIDRAG	Summa	9 500	2 500

Begäran om investeringsram

Investeringsram

Investeringsutgifter 2026 samt plan för 2027-2031 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Exploatering	300 000	300 000	300 000	350 000	350 000	350 000
Storstadspaketet-infrastruktur	380 000	450 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Mobilitet	40 000	50 000	75 000	75 000	75 000	75 000
Fastighetsförvärv	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Fastighet/byggnader	100 000	90 000	100 000	100 000	80 000	80 000
Offentlig miljö	315 000	348 000	336 000	294 000	259 000	216 000
Hamnanläggningar	110 000	150 000	150 000	80 000	80 000	80 000
Summa investeringsram	1 305 000	1 448 000	1 521 000	1 459 000	1 404 000	1 361 000

Investeringsinkomster 2026 samt plan för 2027-2031 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Storstadspaketet-infrastruktur	130 000	150 000	170 000	160 000	240 000	220 000
Summa investeringsram	130 000	150 000	170 000	160 000	240 000	220 000

Driftkonsekvenser att avropa från kommunstyrelsen avseende aktiverade investeringar, 2026 samt plan för 2027-2031 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Mobilitet	1 500	2 800	4 600	11 600	4 800	8 800
Offentlig miljö	2 900	800	1 900	200	200	200
Exploatering	32 300	37 800	46 000	38 400	16 200	15 000
Storstadspaketet	19 600	21 000	10 800	19 700	22 400	30 300
Fastighet/byggnad	900	0	800	0	0	0
Fastighetsförvärv	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Summa driftkonsekvenser	58 700	63 900	65 600	71 400	45 100	55 800

År 2026 uppgår tekniska nämndens behov av avrop ur kommunstyrelsens anslag till förfogande för driftkonsekvenser till 58,7 mnkr för att åren därefter öka undantaget året 2030 då behovet minskar.

Behovet fluktuerar en hel del mellan åren vilket beror på när färdigställande är planerat enligt varje projekts specifika tidplan. Driftkonsekvenser avseende projekt som inte innefattas av kommunstyrelsens anslag till förfogande redovisas i bilaga "Underlag budgetskrivelse 2026 investeringar".

Bruttoutgift (Tkr)

Kateg	Projekt	BU 2026	BU 2027	BU 2028	BU 2029	BU 2030	BU 2031
Offentlig miljö	4000 Justering kategori Off miljö	575	858	25 300	25 200	800	600
Offentlig miljö	6048 Reinvest träkonstr 2024-2026	3 000	0	0	0	0	0
Offentlig miljö	6101 Börshuset nya kajer	20 000	0	0	0	0	0
Offentlig miljö	6118 Reinv.kaj/kan.slänt 2024-2026	22 000	0	0	0	0	0
Offentlig miljö	6986 Armaturbyte 2025-2027	25 000	25 000	0	0	0	0
Offentlig miljö	8722 Segesvängen bro begränsad höjd	3 250	0	0	0	0	0
Offentlig miljö	8932 Uppsaml o utrustning 2025-2027	5 000	5 000	0	0	0	0
Offentlig miljö	9475 S Förstadsg söder om Triangeln	12 380	11 030	0	0	0	0
Offentlig miljö	AAAE Reinv.kaj/kan.slänt 2027-2029	0	14 600	15 300	16 100	0	0
Offentlig miljö	AAAU Trafiksignaler 2026-2028	0	5 200	5 300	0	0	0
Offentlig miljö	AABD Belägn.reinv.gator 2026-2028	120 000	155 000	155 000	0	0	0
Offentlig miljö	AABF Reinv.dagvattenstat. 2026-2028	1 600	1 700	1 800	0	0	0
Offentlig miljö	AABG Trygghetsåtgärder 2026-2028	2 000	2 000	2 000	0	0	0
Offentlig miljö	AABO Trafiksignaler 2029-2031	0	0	0	6 100	6 100	6 100
Offentlig miljö	AABZ Reinv kaj/kanalslänt 2030-2032	0	0	0	0	16 900	16 900
Offentlig miljö	AADE Tillgängl Stadsnatur 2027-2029	0	0	5 800	6 100	6 400	0
Offentlig miljö	AAAD Armaturer 2028-2030	0	0	8 000	8 000	8 000	0
Offentlig miljö	AADL Utrustning 2028-2030	0	0	5 000	5 000	5 000	0
Offentlig miljö	AADP Kajer och glacicer	0	11 000	11 600	12 200	12 800	13 400
Offentlig miljö	AADW Pildammarna grundvatten	0	10 000	0	0	0	0
Offentlig miljö	AAFV Trygghetsåtgärder 2029-2031	0	0	0	4 000	4 000	4 000
Offentlig miljö	AAFY Reinvest dagvattenst 2029-2031	0	0	0	1 500	1 500	1 500
Offentlig miljö	AAFY Belägn.reinv.gator 2029-2031	0	0	0	155 000	155 000	155 000
Offentlig miljö	AAGB Reinvest träkonstr 2027-2029	0	9 200	9 700	10 200	0	0
Offentlig miljö	AAGG Banérskajen	16 000	16 000	0	0	0	0
Offentlig miljö	AAHC Armaturer 2031-2033	0	0	0	0	0	8 000
Offentlig miljö	9984 Brobeläggning/Isolering	8 200	8 600	9 000	9 400	9 900	10 500
Offentlig miljö	9987 Lekplatsupprustningar	2 700	0	0	0	0	0
Offentlig miljö	9999 Temalekpl. eftersatt underhåll	1 300	0	0	0	0	0
Offentlig miljö	6049 Ribergsborg entrénod	175	175	0	0	0	0
Offentlig miljö	8334 Hundrastområde 2022-2024	100	0	0	0	0	0
Offentlig miljö	8957 Friisgatan - S Förstadsg-Skolg	100	100	100	0	0	0
Offentlig miljö	9002 Aktiva mötesplatser 2023-2025	100	87	0	0	0	0
Offentlig miljö	9021 Stadsmiljö.mötespl 2025-2027	5 100	3 000	0	0	0	0
Offentlig miljö	9736 Rörsjöparken mindre åtgärder	100	100	0	0	0	0
Offentlig miljö	9737 Temalekplats i Rörsjöparken	25 920	100	100	0	0	0
Offentlig miljö	9920 Davidshallstorg	4 000	16 000	31 500	0	0	0
Offentlig miljö	9922 Seriétråket etapp 1	100	100	0	0	0	0
Offentlig miljö	9924 Lekplatsupprustning 2025-2027	6 000	10 000	100	100	0	0
Offentlig miljö	9927 SSP Stadsmiljöåtgärder 24-26	8 000	100	100	0	0	0
Offentlig miljö	AAAP Friisgatan - N Skolg-Bergsg	500	7 000	10 500	100	100	0
Offentlig miljö	AABI Aktiva mötesplatser 2026-2028	2 000	2 000	2 000	0	0	0
Offentlig miljö	AABJ Konst mindre åtgärd 2026-2028	800	800	800	0	0	0
Offentlig miljö	AABN Slottsparken utvecklingsprogra	0	0	0	0	500	0
Offentlig miljö	AABP Stadsmiljö.mötespl 2028-2030	0	0	4 000	4 000	4 000	0
Offentlig miljö	AABQ Trädplant. & Vital. 2026-2027	14 000	14 000	0	0	0	0
Offentlig miljö	AABV SSP Stadsmiljöåtgärder 27-29	0	5 000	5 000	5 000	0	0
Offentlig miljö	AABÅ Lekplatsupprustning 2028-2030	0	0	11 000	11 000	11 000	0
Offentlig miljö	AABÖ Trädplantering&Vital.2028-2029	0	0	11 000	11 000	0	0
Offentlig miljö	AACY Trädplant & vitalise 2030-2031	0	0	0	0	13 000	0
Offentlig miljö	AACZ Aktiva mötesplatser 2029-2031	0	0	0	3 000	3 000	0
Offentlig miljö	AACÅ Konst mindre åtgärde 2029-2031	0	0	0	1 000	1 000	0
Offentlig miljö	AADQ Grönare Torg 2028-2030	0	0	6 000	0	0	0
Offentlig miljö	AADU Grönstråket norr om kalkbrott	5 000	14 250	0	0	0	0
Summa Offentlig miljö		315 000	348 000	336 000	294 000	259 000	216 000
Fastighet/byggnader	0133 VA Klagshamns udde	3 000	0	0	0	0	0
Fastighet/byggnader	0135 Café Hyllievångsparken	8 000	3 000	0	0	0	0
Fastighet/byggnader	0136 Restaurang Margareta	13 000	0	0	0	0	0
Fastighet/byggnader	0209 Mindre investeringar 2025	5 000	0	0	0	0	0
Fastighet/byggnader	0210 Pildammarnas vattentorn	1 000	0	0	0	0	0
Fastighet/byggnader	2000 Justering kategori Fast/byggna	9 000	8 000	29 500	29 000	20 000	20 000
Fastighet/byggnader	6027 Sibbaarps trädgårdskolonier	7 500	3 000	500	0	0	0
Fastighet/byggnader	9932 Arildsplan toalett	0	5 000	0	0	0	0
Fastighet/byggnader	9933 Offentlig toalett Oxie temalek	3 000	0	0	0	0	0
Fastighet/byggnader	AAAY Solceller på tak	2 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Fastighet/byggnader	AADT Vattentornet Södervärn	0	1 000	9 000	9 000	0	0
Fastighet/byggnader	AADV Offentliga toaletter årsplan	0	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Fastighet/byggnader	AAEY Ultricedal	0	6 000	0	0	0	0
Fastighet/byggnader	AAEZ Upprustning nyförvärv	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000

Kateg	Projekt	BU 2026	BU 2027	BU 2028	BU 2029	BU 2030	BU 2031
Fastighet/byggnader	AAEÅ Mindre investeringar	6 000	12 000	12 000	12 000	13 000	13 000
Fastighet/byggnader	AAFS Toalett pildammsparken utegym	3 500	0	0	0	0	0
Fastighet/byggnader	AAHB Renovering rulltrappor o hiss	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Fastighet/byggnader	FFFB Utveckling av Torup	2 000	3 000	3 000	4 000	4 000	4 000
Fastighet/byggnader	FFFC Renov V flygelbyg Katrinetorp	2 000	3 000	0	0	0	0
Fastighet/byggnader	FFFI Reinvesteringar	22 000	25 000	25 000	25 000	22 000	22 000
Summa Fastighet/byggnader		100 000	90 000	100 000	100 000	80 000	80 000
Fastighetsförvärv	0024 Fastighetsförvärv	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Summa Fastighetsförvärv		60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Hamnanläggningar	HHHF Järnväg styrning	4 000	0	0	0	0	0
Hamnanläggningar	HHHJ Solcellsanläggning tak	5 000	0	0	0	0	0
Hamnanläggningar	HHHK Toyotakajen 616 Krönbalk	0	0	10 000	0	0	0
Hamnanläggningar	KKKA Ej identifierade investeringar	9 000	30 000	30 000	40 000	50 000	50 000
Hamnanläggningar	KKKD Ny kaj v/ terminalen 3 pkt.16	0	40 000	50 000	10 000	0	0
Hamnanläggningar	9333 Järnväg Lappögatan	5 000	0	0	0	0	0
Hamnanläggningar	9338 Ombyggn Tullverket N	0	20 000	30 000	0	0	0
Hamnanläggningar	9351 Norra Hamn-yteffekti	57 000	30 000	0	0	0	0
Hamnanläggningar	HHHG Underhållsplan reinvesteringar	20 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Hamnanläggningar	KKKK Avvatningsanläggning	10 000	0	0	0	0	0
Summa Hamnanläggningar		110 000	150 000	150 000	80 000	80 000	80 000
Mobilitet	AAEO Hubbar	1 000	3 000	5 000	4 000	2 000	0
Mobilitet	AAFB Infrastruktur kollektivtrafik	5 000	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Mobilitet	AAFI Bullervallar och plank	3 000	5 000	10 000	10 000	13 000	14 000
Mobilitet	6060 10.6 CB Hyllie Bvd s om badhus	1 790	200	0	0	0	0
Mobilitet	6993 2.11 CB Munkhätteg etapp1	0	0	0	0	430	240
Mobilitet	6994 4.9.1 CB Regementsgatan Östra	2 750	4 800	0	0	0	0
Mobilitet	9930 Malmö C CB Neptunigatan-Lokg	300	0	0	0	0	0
Mobilitet	9112 Supercykelstråk etapp 1	150	150	0	0	0	0
Mobilitet	9161 Belleveustråket	0	1 500	20 000	45 000	3 500	0
Mobilitet	9921 Kapacitetshöj i cykel	6 170	6 170	0	0	0	0
Mobilitet	9929 Supercykelstråk, stråk 1 centr	1 500	45 250	45 250	20 000	0	0
Mobilitet	AADY Föreningsv-Köpenhv-Kronborborv	0	0	10 000	25 000	30 000	15 000
Mobilitet	AADÄ Barnvänlig skolgata 2030	1 000	5 000	2 000	3 000	3 000	3 000
Mobilitet	AADÖ Trafiksäkerhet 29-31	0	0	0	5 000	5 000	5 000
Mobilitet	AAEM Trafiktrygghet 29-31	0	0	0	4 000	4 000	4 000
Mobilitet	AAEN Enkelt avhjälpta hinder 29-31	0	0	0	4 000	4 000	4 000
Mobilitet	AAET Möllan & Cykelfarsovr rådmansv	2 000	2 000	2 000	3 000	9 500	9 500
Mobilitet	AAFD Trafiksäkerhetsåtg 2026-2028	5 000	5 000	5 000	0	0	0
Mobilitet	AAFK Enkel avhjälp hinder 2026-2028	4 000	4 000	4 000	0	0	0
Mobilitet	AAFL Trafiktrygghet 2026-2028	4 000	4 000	4 000	0	0	0
Mobilitet	6000 Justering kategori Mobilitet	1 340	-43 070	-39 250	-57 000	-31 430	-8 740
Mobilitet	AAFU Museiespårvägen	1 000	0	0	2 000	25 000	22 000
Summa Mobilitet		40 000	50 000	75 000	75 000	75 000	75 000
Storstadspaketet	3000 Justering kategori Storstadsp.	283	-138 938	-18 045	-57 631	49 655	230 043
Storstadspaketet	3028 10.1.2 Framkomlighet Neptunig.	6 750	0	0	0	0	0
Storstadspaketet	3337 10.1 Citadellsfogen	10 700	29 950	42 307	19 399	50	0
Storstadspaketet	3338 10.2 Mariedalsv södra	200	4 400	26 800	59 175	7 100	0
Storstadspaketet	3339 10.10 Svågertorp	0	400	1 100	8 100	100	0
Storstadspaketet	3341 10.3 Lorensborg & Belleveugård	7 900	56 938	54 300	54 170	50 840	0
Storstadspaketet	3342 10.4 Kroksbäck	1 000	4 000	3 000	3 350	26 600	18 650
Storstadspaketet	3344 10.6 Hyllie Bvd S om Badhuset	22 850	10 650	200	200	200	0
Storstadspaketet	3345 10.7 Hyllie Bvd centrala	1 400	11 700	7 400	0	0	0
Storstadspaketet	3346 10.8 Hyllie Bvd N om Almviksv	31 625	27 887	0	0	0	0
Storstadspaketet	3410 10.9.1 Hyllie Bvd Södra	0	0	2 490	11 675	30 580	15 590
Storstadspaketet	3001 3.8 Lorensborg	0	0	0	10 000	0	0
Storstadspaketet	3367 3.4 Hpl omb. mm. Etapp 2	0	0	1 000	13 900	25 100	0
Storstadspaketet	3374 3.3 Carlsgatan västra	500	10 000	4 000	0	0	0
Storstadspaketet	3417 3.3.1 Cartsgatan östra	0	0	0	2 000	8 000	0
Storstadspaketet	3419 3.5 Neptunigatan Malmö C	0	10 700	100	0	0	0
Storstadspaketet	3421 3.7 Carl gustafs väg	450	2 200	10 100	0	0	0
Storstadspaketet	3429 3.6 Södervärn	5 950	3 230	2 950	18 540	35 950	36 450
Storstadspaketet	3378 6.2 Gottorpsv BK Västra	4 720	0	0	0	0	0
Storstadspaketet	3380 6.3 Hyllie-Holma	35 900	27 940	0	0	0	0
Storstadspaketet	3383 6.4 Föreningsgatan cb+buss	4 645	8 850	8 155	55 365	59 460	13 345
Storstadspaketet	3388 6.6 Fortuna Hemgården	10	20	500	1 500	1 700	1 200
Storstadspaketet	3389 6.7 cykel Kronborgsvägen -3389	690	1 520	3 455	7 640	7 375	0
Storstadspaketet	3416 6.2.1 Gottorpsv BK Östra	3 197	0	0	0	0	0
Storstadspaketet	3433 6.1.1 Hpl-ombyggnader Etapp 2	250	0	0	0	0	0

Kateg	Projekt	BU 2026	BU 2027	BU 2028	BU 2029	BU 2030	BU 2031
Storstadspaketet	3436 6.1.2 Hpl-ombyggnader Etapp 3	4 450	0	0	0	0	0
Storstadspaketet	3437 6.9 Vintrie hpl	0	0	50	100	1 450	23 400
Storstadspaketet	3391 9.1 Hpl-ombyggnader mm	12 375	0	0	0	0	0
Storstadspaketet	3392 9.2 Ny bro till Ön	0	0	1 900	2 600	7 000	14 000
Storstadspaketet	3395 9.5.1Annetorpsv västra	3 025	0	0	0	0	0
Storstadspaketet	3401 9.6 Jägersro	0	0	0	500	750	4 750
Storstadspaketet	3427 9.5.3 Annetorpsvägen östra	3 500	13 000	27 300	5 600	0	0
Storstadspaketet	3428 9.5.2 Annetorpsvägen mellersta	12 850	0	0	0	0	0
Storstadspaketet	3434 9.7 Lindängen C	0	30 000	20 000	0	0	0
Storstadspaketet	3435 9.2.1 Förlängning Ön, etapp 1	1 903	17 700	0	0	0	0
Storstadspaketet	3204 2.5.1 Stora Nygatan västra	900	1 540	3 060	14 600	14 100	0
Storstadspaketet	3300 2.8 Dalaplan	2 250	1 480	1 150	1 150	7 895	13 295
Storstadspaketet	3301 2.15 Gånglätsvägen	1 950	10 700	0	0	0	0
Storstadspaketet	3302 2.5 Gustav Adolfs Torg	25	0	0	0	0	0
Storstadspaketet	3303 2.2 Hans Michelsensgatan	5 025	3 625	4 800	15 200	15 300	15 050
Storstadspaketet	3305 2.4 Malmö C	5 800	0	0	0	0	0
Storstadspaketet	3306 2.3 Stormgatan	0	100	100	700	9 100	0
Storstadspaketet	3307 2.13 Munkhätteg etapp 3	0	0	1 500	3 650	8 400	25 900
Storstadspaketet	3308 2.11 Munkhätteg etapp 1	10	10	1 340	4 360	17 560	14 390
Storstadspaketet	3309 2.12 Munkhätteg etapp 2	7 100	33 005	42 500	18 122	19 955	19 424
Storstadspaketet	3310 2.10.2 Ystavägen etapp 2	10	0	270	715	2 095	1 823
Storstadspaketet	3311 2.7 Södervärn	2 580	1 200	1 580	1 400	22 640	22 040
Storstadspaketet	3312 2.6 Rådmansgatan	700	100	1 500	11 350	0	0
Storstadspaketet	3431 2.10.1 Ystadvägen etapp 3	0	0	370	200	4 600	0
Storstadspaketet	3025 4.9.2 Regementsgatan mittersta	20 600	0	0	0	0	0
Storstadspaketet	3026 4.9.3 Regementsgatan västra	123	12	0	0	0	0
Storstadspaketet	3315 4.2 Västra Kirseberg	3 420	260	0	0	0	0
Storstadspaketet	3316 4.3 Östra Kirseberg	1 750	50	0	0	0	0
Storstadspaketet	3317 4.4 Sallerupsvägen	120	120	0	0	0	0
Storstadspaketet	3318 4.5 Värnhem_Drottninggatan	1 500	100	0	0	0	0
Storstadspaketet	3319 4.6 Hornsgatan-N Vallg öst	425	0	0	0	0	0
Storstadspaketet	3321 4.8 Slottsgatan-Gustav	0	5 000	0	0	0	0
Storstadspaketet	3322 4.9.1 Regementsgatan Östra	21 300	20 600	0	0	0	0
Storstadspaketet	3323 4.10 Erikslust	280	280	0	0	0	0
Storstadspaketet	3324 4.11 Erikslustvägen	1 430	230	0	0	0	0
Storstadspaketet	3325 4.12 Linnégatan	2 438	3 737	337	0	0	0
Storstadspaketet	3327 4.15 Vändplats Kalkbrottet	17	0	0	0	0	0
Storstadspaketet	3328 4.14 Limhamn	100	100	0	0	0	0
Storstadspaketet	3424 4.4.1 Korsn Nobelv-Hornsg-Bull	395	0	0	0	0	0
Storstadspaketet	3432 4.6.1 Malmö C Centralplan mm	1 300	0	0	0	0	0
Storstadspaketet	3330 5.5 Amiralstaden	840	4 203	22 950	37 700	0	0
Storstadspaketet	3331 5.4 Amiralsgatan cykelbana	1 700	3 200	27 400	29 085	0	0
Storstadspaketet	3334 5.1 Hpl-ombyggnader mm	12 100	15 600	15 600	15 600	0	0
Storstadspaketet	3008 8.4.1 Nydalavägen-Lindängen C	9 125	8 400	62 361	64 100	32 365	0
Storstadspaketet	3202 8.1.2 Lilla Nygatan	7 500	0	0	0	0	0
Storstadspaketet	3351 8.1 Djäknegatan	7 600	10 800	36 900	23 200	0	0
Storstadspaketet	3355 8.3 Södervärn-Stadiongatan	3 440	3 990	31 670	28 715	17 285	15 560
Storstadspaketet	3357 8.4 Stadiongatan-Nydalavägen	37 574	90 820	2 755	0	0	0
Storstadspaketet	3362 8.5 Lindängen C	10 500	42 761	14 835	0	0	0
Storstadspaketet	3363 8.6 Cykel Engelbrektsgatan	4 200	21 900	24 600	650	0	0
Storstadspaketet	3364 8.7 Busstorg Fulltriggaren	10	10	10	10	800	4 800
Storstadspaketet	3411 8.8 Södra Förstadsgatan	23 150	31 150	0	0	0	0
Storstadspaketet	3412 8.9 Dalaplan	1 250	970	200	80	4 550	10 040
Storstadspaketet	3413 8.1.1 Stora Nygatan	500	1 800	3 150	13 230	11 445	250
Storstadspaketet	3418 8.10 Cykel Skeppsbron	1 840	0	0	0	0	0
Summa Storstadspaketet		380 000	450 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Exploatering	8576 Heliotropen 6 m.fl.	2 850	100	7 600	7 600	9 250	6 000
Exploatering	8715 Triton 7 m.fl.	370	0	0	0	0	0
Exploatering	7401 Nyhamnen, Etapp 1, Smörkajen	5 700	18 000	33 500	16 000	10 500	0
Exploatering	8942 Hans Michelsensgatan	20 250	21 000	19 550	28 250	21 750	24 000
Exploatering	5820 Statisten 1	20	0	0	0	0	0
Exploatering	5324 Mölledalsskolan 1	0	0	3 240	1 615	0	0
Exploatering	8518 Nummertolvsvägen	6 250	5 125	0	0	0	0
Exploatering	8935 Bunkeflostrand 1:3	4 500	3 056	0	0	0	0
Exploatering	5341 Gottorps allé	19 450	15 300	13 200	6 500	1 000	0
Exploatering	8552 Varvstaden	200	200	200	200	200	200
Exploatering	8553 Omr väster om Hallenborgs gata	480	420	420	0	0	0
Exploatering	8564 Södra delen av esplanaden	300	250	0	0	0	0
Exploatering	8577 Gottorp	9 650	250	250	250	0	0
Exploatering	8663 Västra dockan Dp 5297	0	0	2 800	2 600	6 600	0
Exploatering	8943 Kranen 5	50 000	43 000	31 500	1 000	1 000	1 100

Kateg	Projekt	BU 2026	BU 2027	BU 2028	BU 2029	BU 2030	BU 2031
Exploatering	8966 Varvstaden dp 5554	650	5 300	600	600	600	0
Exploatering	3002 Gädan 2-6	150	11 800	150	100	0	0
Exploatering	1021 Strandhem, öster om	2 250	50	10	10	0	0
Exploatering	7073 LV4	1 900	9 000	4 050	20	4 000	0
Exploatering	8724 Jägersro utredningsprojekt	150	75	0	0	0	0
Exploatering	2929 Bo01 Ruffen	550	210	850	0	0	0
Exploatering	8721 Jägersro Hästcenter	18 000	12 650	1 200	0	0	0
Exploatering	1058 Sege Park	4 202	15 752	7 857	2 500	20 881	10 975
Exploatering	7038 V Hamnen Abborren	16 049	307	110	110	0	0
Exploatering	7400 Nyhamnen, utredningsprojekt	3 000	2 000	2 000	2 000	2 000	0
Exploatering	5342 Stödhuset V Skrävlinge	1 055	100	0	0	0	0
Exploatering	5805 Hammars Park, förskola	8 525	2 240	0	0	0	0
Exploatering	8717 Skjutskontoret	4 810	7 650	0	0	0	0
Exploatering	8959 Torrdockan 7	2 450	0	0	0	0	0
Exploatering	7035 V Hamnen Citadellsfogen	20 150	24 800	4 100	17 650	26 800	22 000
Exploatering	8955 Hamnporten	150	17 500	7 400	0	0	0
Exploatering	7332 Oxelallén	7 300	22 300	16 800	3 800	57 300	0
Exploatering	6024 Mosippan (B-projekt)	50	4 500	0	0	0	0
Exploatering	7308 Hyllie, Badhus i Hyllie (gul)	1 400	5 900	5 700	400	400	400
Exploatering	8945 Lockarp 27:33	3 220	0	0	0	0	0
Exploatering	6015 Vintrie Park	0	0	3 875	3 875	3 875	3 175
Exploatering	6019 Vintrie Park, etapp 2	0	0	0	0	0	2 500
Exploatering	6664 Lockarp 31:1 bussdepå	2 370	50	0	0	0	0
Exploatering	7072 Norra Hamnen Bassängen 3	20 000	1 000	1 000	1 200	1 000	0
Exploatering	7331 Hyllie, Högstadium (röd)	125	125	125	0	0	0
Exploatering	7361 Hyllie, Södra Vattenparken (grå)	30	30	440	0	0	0
Exploatering	7365 Hyllie, Hyllieborg (grå)	1 300	3 200	11 100	19 100	7 400	0
Exploatering	6658 Ollebo	1 060	5 500	0	0	0	0
Exploatering	7347 Hyllie, Öster om skolan (rosa)	6 005	10 220	8 235	0	0	0
Exploatering	8653 Hyllie 20:1	2 600	10 500	10 500	1 700	0	0
Exploatering	8939 Fredriksborg	390	2 685	0	0	0	0
Exploatering	8608 Naturstråket i Vintrie	3 100	13 200	30 000	0	0	0
Exploatering	6649 Fredriksbergs gård	3 400	9 750	5 000	0	0	0
Exploatering	6650 Fortuna hemgården	58 500	55 500	8 500	0	2 000	0
Exploatering	6651 Fortuna Hemgården, etapp 2	4 600	6 100	18 000	11 000	0	0
Exploatering	6660 Elisedal	1 150	1 150	0	0	0	0
Exploatering	7344 Hyllie, Söder om MIS (rosa)	4 000	3 500	100	100	0	0
Exploatering	8947 Vintriegården	105	275	0	0	0	0
Exploatering	5339 Oxie Louisedal 1	100	2 650	0	0	0	0
Exploatering	6586 Lockarp 8	50	450	2 151	0	0	0
Exploatering	7346 Hyllie, Öster om parken (rosa)	3 200	500	3 000	30 000	0	0
Exploatering	7345 Hyllie, Park (rosa)	6 350	4 150	20 500	19 000	3 950	0
Exploatering	6001 Norr om högstadieskolan	4 850	2 200	500	1 000	0	0
Exploatering	7381 Hyllie, Norr om naturstrå E1	2 800	5 600	8 600	6 600	43 400	27 900
Exploatering	7020 Hyllie, Härbärgat (grön)	22 750	20 500	500	15 500	14 500	0
Exploatering	7363 Hyllie, Öster om Mässan (grå)	44 350	6 850	3 350	1 500	4 500	0
Exploatering	7070 Norra Hamnen	2 200	12 700	11 400	25 800	12 200	12 200
Exploatering	7071 Norra Hamnen Seskarögatan	350	350	27 500	25 500	4 000	0
Exploatering	8949 Naffentorp	21	7	0	0	0	0
Exploatering	6210 Flansbjerg, etapp 1	50	0	0	0	0	0
Exploatering	7322 Hyllie, Söder om Badhuset (gul)	16 700	8 300	0	0	0	0
Exploatering	7342 Hyllie, Söder om Klipporna (rosa)	14 900	6 800	0	4 100	3 000	0
Exploatering	8583 Dp5622 - Magnolia	4 000	6 200	22 450	11 100	9 500	0
Exploatering	6390 Forskaren	2 950	0	0	0	0	0
Exploatering	6665 Forskaren -söder	1 490	3 750	6 000	0	0	0
Exploatering	8936 Holmastigen	2 400	21 350	0	0	0	0
Exploatering	1013 Priorn, Pildammsvägen	40	0	0	0	0	0
Exploatering	8725 Södervärn exploatering	750	0	0	0	0	0
Exploatering	8723 Vattnet	100	0	0	1 120	25	0
Exploatering	8022 Gjuteriet 18	245	245	0	0	0	0
Exploatering	8650 Övägen/strandgatan	750	0	0	0	0	0
Exploatering	8702 Elinegård Park, natur, lekplats	100	85	0	0	0	0
Exploatering	8704 Elinegård Gator färdigställand	195	195	0	0	0	0
Exploatering	8710 Kv Cementen sydväst torg, park	7 800	950	850	0	0	0
Exploatering	8711 Kv Cementen sydväst gator färd	250	100	75	0	0	0
Exploatering	8712 Cementen nordvästr gator färd	100	50	50	0	0	0
Exploatering	8716 Elinegård Etapp 2	1 475	8 125	4 700	0	0	0
Exploatering	8950 Anpassningar Limhamnsvägen	3 760	0	0	0	0	0
Exploatering	8545 Limhans kalkbrott HSB	0	1 500	0	0	0	0
Exploatering	7094 Nya Malmö Stadion, del av e 3	25 750	500	100	100	100	0
Exploatering	8948 Nordväst om Kalkbrottet	900	4 605	2 705	6 330	0	0
Exploatering	9540 Sillabanan Gjuteriparken	7 150	10 500	0	0	0	0

Kateg	Projekt	BU 2026	BU 2027	BU 2028	BU 2029	BU 2030	BU 2031
Exploatering	3007 Holma mellersta och södra	45 300	45 100	33 600	300	5 400	200
Exploatering	5328 Stadion, Idrottskvarteret	4 000	500	3 500	24 000	500	500
Exploatering	3014 Holma, västra	200	3 950	8 550	3 850	500	700
Exploatering	8938 Kuratorn 1 m.fl.	4 500	14 000	19 000	14 000	6 000	14 000
Exploatering	7403 Nyhamnen Carlskatan	2 250	40 250	9 250	0	0	0
Exploatering	6657 Amphitrite	3 200	6 100	17 000	4 600	2 000	0
Exploatering	8956 Del av fastig Limhamn 155:507	3 400	100	50	50	0	0
Exploatering	8761 Södra Kirseberg utredningsproj	800	0	0	0	0	0
Exploatering	8762 Norra Ellstorp	250	24 600	24 600	0	0	0
Exploatering	8934 Tyr	700	600	3 000	3 000	19 500	0
Exploatering	8069 Excellensen 5	200	200	2 400	2 400	0	0
Exploatering	3012 Holma, norra	400	12 000	40 600	68 800	22 500	7 300
Exploatering	3019 Elinelund Kalkbrott Sydost om	6 300	7 300	0	0	0	0
Exploatering	5336 Trollhättan	36 500	35 500	0	0	0	0
Exploatering	8937 Limhamns skjutbana	600	46 500	0	0	0	0
Exploatering	8046 Industrigatan etapp 2	13 340	4 280	100	100	0	0
Exploatering	7341 Hyllie, MIS i Hyllie (rosa)	2 330	1 620	0	210	0	0
Exploatering	7343 Hyllie, Söder om spåren(rosa)	2 490	1 890	0	890	0	0
Exploatering	8036 Draken 2	30	0	0	0	0	0
Exploatering	8034 Gottorps Gård	3 150	120	585	525	70	40
Exploatering	8048 Stationsparken	160	50	0	0	0	0
Exploatering	8061 Klagshamn Syd färdigst gator	180	0	0	0	0	0
Exploatering	8118 Kritbruksbolaget	3 300	70	70	70	0	0
Exploatering	8060 Bilen 22 Dp 5450	200	4 700	190	190	190	0
Exploatering	8063 Smedjan	6 400	100	15 650	300	300	300
Exploatering	8038 Bilen 17 Masthusen IKANO	200	180	180	0	0	0
Exploatering	8561 Bilen 7	2 450	3 250	0	0	0	0
Exploatering	1063 Brännaren	4 650	350	0	5 100	10 100	0
Exploatering	7039 Magasintorget	670	0	0	0	0	0
Exploatering	8062 Varvshallarna allmän plats	1 700	50	18 300	6 100	0	0
Exploatering	8068 Torrdockan med intilliggande y	1 550	0	0	0	0	0
Exploatering	7040 Minnesmärke Torrdockan	200	0	0	0	0	0
Exploatering	1006 Tygelsjö väster Kv Fodret	10 300	0	0	4 200	2 000	0
Exploatering	6666 Rosengård centrum	3 390	7 590	0	2 200	804	0
Exploatering	1049 Ön, Sundholmen	10	10	10	0	0	0
Exploatering	2220 Murteget - Lerteglet	900	300	300	0	0	0
Exploatering	3009 Lindängen C	300	9 016	7 389	8 350	2 302	0
Exploatering	5333 Gulmåran 1	400	2 000	20 337	10 850	7 517	0
Exploatering	6669 Landskamreraren 5	115	0	0	0	0	0
Exploatering	6670 Amiralsgatan etapp 1	1 200	6 800	2 200	20 400	20 900	16 500
Exploatering	8719 Kvarteret Bryggeriet	20	650	2 650	6 700	10 100	6 600
Exploatering	7060 Norra Sorgenfri, kv Spårvågen	350	350	0	0	0	0
Exploatering	8946 Degeln	870	2 900	6 500	0	0	0
Exploatering	1043 Stenså kern	232	6 100	0	0	0	0
Exploatering	8953 Synoden	400	1 550	3 000	0	0	0
Exploatering	8954 Husie 172:75 m fl (bostäder)	6 600	730	0	0	0	0
Exploatering	6014 Almgården	5 450	3 100	2 956	7 496	500	0
Exploatering	6999 Hemgården Trädgårdsstad etapp1	2 630	3 770	3 300	7 360	41 300	37 200
Exploatering	6987 Bennet 2	100	1 500	10 300	0	0	0
Exploatering	8044 Centralfängelset	3 200	4 469	0	0	0	0
Exploatering	8958 Stensjön och Delsjön	1 245	1 433	1 161	1 210	879	0
Exploatering	8000 Justering kategori Expl privat	-392 954	-506 460	-331 121	-129 081	-75 093	156 210
Summa exploatering		300 000	300 000	300 000	350 000	350 000	350 000
Summa totalt		1 305 000	1 448 000	1 521 000	1 459 000	1 404 000	1 361 000

Budgetskrivelse 2026

Tekniska nämnden - fastighets- och gatukontor

INVESTERINGSRAM						
Investeringsstyp	Bruttoutgift(Tkr)					
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Mobilitet						
Beslutade investeringar	5 000	12 800	20 000	13 000	4 000	0
Planerade investeringar	35 000	37 200	55 000	62 000	71 000	75 000
Offentlig miljö						
Beslutade investeringar	145 500	63 400	9 400	9 500	9 900	10 500
Planerade investeringar	169 500	284 600	326 600	284 500	249 100	205 500
Exploatering						
Beslutade investeringar	300 000	300 000	272 900	215 900	146 600	57 800
Planerade investeringar	0	0	27 100	134 100	203 400	292 200
Storstadspaket						
Beslutade investeringar	331 500	427 000	331 500	291 000	233 000	175 000
Planerade investeringar	48 500	23 000	168 500	209 000	267 000	325 000
Fastigheter/byggnader						
Beslutade investeringar	40 000	10 000	0	0	0	0
Planerade investeringar	60 000	80 000	100 000	100 000	80 000	80 000
Fastighetsförvärv						
Beslutade investeringar	0	0	0	0	0	0
Planerade investeringar	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Hamnanläggningar						
Beslutade investeringar	60 000	30 000	0	0	0	0
Planerade investeringar	50 000	120 000	150 000	80 000	80 000	80 000
Summa bruttoutgifter (balansräkning)	1 305 000	1 448 000	1 521 000	1 459 000	1 404 000	1 361 000
- varav beslutade investeringar	882 000	843 200	633 800	529 400	393 500	243 300
- varav planerade investeringar	423 000	604 800	887 200	929 600	1 010 500	1 117 700
Bruttoutgifter som är reinvesteringar	256 000	290 000	279 000	272 000	251 000	236 000

DRIFTKONSEKVENSER (resultaträkning)						
Investeringsstyp	Driftkonsekvens (Tkr netto)					
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Mobilitet	1 500	2 800	4 600	11 600	4 800	8 800
Offentlig miljö	2 900	800	1 900	200	200	200
Exploatering	32 300	37 800	46 000	38 400	16 200	15 000
Storstadspaket	19 600	21 000	10 800	19 700	22 400	30 300
Fastigheter/byggnader	900	0	800	0	0	0
Fastighetsförvärv	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Summa driftkonsekvenser	58 700	63 900	65 600	71 400	45 100	55 800

DRIFTKONSEKVENSER AV INVESTERINGAR SOM INTE ÄR UTBYGGNADSVINVESTERINGAR						
Tillkommande driftkonsekvens (Tkr) Ska inte räknas om till helår utan delårseffekt där denna är känd ska beaktas.						
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Avskrivning	18 800	37 100	55 100	75 000	90 800	105 500
Räntekostnad	10 600	19 800	29 500	39 900	47 900	55 500
Summa driftkonsekvenser	29 400	56 900	84 600	114 900	138 700	161 000

ÖVERGÅNGEN TILL KOMPONENTINVESTERINGAR 2016						
	Driftkonsekvens (Tkr netto)					
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Avskrivning	1 200	800	800	800	800	800
Räntekostnad	600	500	500	500	500	500
Summa driftkonsekvenser	1 800	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300

UTVECKLINGSFÄSTIGHETER -bedömd kostnad	
Fastighet	2026
Utvecklingsfastigheter	7 300
Summa	7 300

Budgetskrivelse 2026

Valnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Förändringar i omvärlden	4
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	6
Kommunbidrag	7
Riktade statsbidrag och övriga bidrag	9
Begäran om investeringsram	10
Investeringsram	10

Sammanfattning

Valnämnden, som är lokal valmyndighet med hela ansvaret för genomförandet av röstning inom kommunen, ska under 2026 anordna val till Riksdag, Kommun- och Regionfullmäktige (RKR-val). Valnämnden utser och utbildar röstmottagare, ser till att det finns vallokaler och lokaler för förtidsröstning samt ansvarar för att allt material finns på plats då röstning ska genomföras. Valnämnden svarar också för den preliminära räkningen av rösterna dels på valkvällen, dels på onsdagen och eventuellt torsdagen i veckan efter valdagen.

För att anordnandet av val ska kunna ske på ett rättssäkert och ändamålsenligt sätt har en överenskommelse (SLA) upprättats mellan valnämnden och stadskontoret för perioden 2026-2027, i vilken kommunstyrelsen/stadskontoret åtar sig att till valnämnden tillhandahålla och på lämpligt sätt bemanna ett valkansli under perioden 2026–2027.

Den totala kostnaden för genomförandet av RKR-val 2026 beräknas till 29 300 000 kr.

Under 2025 har en ny valgeografisk översyn resulterat i att valnämnden beslutat om att inrätta ytterligare ett valdistrikt inför RKR-valet 2026. Förändringen kommer att innebära ökade kostnader avseende inköp av valmaterial, ökat transportbehov samt arvoden till ett större antal röstmottagare under 2026.

Den största kostnaden i samband med anordnandet av val hänförs till arvode för anlätade röstmottagare och annan personal. Totalt ska ca 1800 röstmottagare rekryteras, och under 2025 genomför valnämnden en översyn av arvodet för att ligga i paritet med närliggande kommuner, och för att kunna upprätthålla ett rättssäkert genomförande av val med kompetent och motiverad personal även under RKR-valet 2026.

Valnämnden arbetar med att digitalisera en rad administrativa arbetsmoment såsom schemaläggning av röstmottagare. Valmyndigheten har informerat valkansliet om att en rad förändringar är att vänta inför RKR-val 2026 kring digitalisering av särskilda valmoment. Planerade förändringar beräknas öka kostnader för införskaffandet av teknisk utrustning, kompetensutveckling samt ökad lageryta.

Malmö är en ständigt växande stad, och med ett ständigt ökande antal valdistrikt/vallokaler ökar även behovet av lageryta. Stadsfastigheter erbjuder valnämnden en lämplig kompletterande lokal, som innebär en ökad hyreskostnad för valnämnden.

För anordnande av förtidsröstning utgår statsbidrag vilket hanteras centralt av Malmö stad framöver och inkluderas i det kommunbidrag som nämnden beviljas genom kommunfullmäktiges budgetbeslut.

Valnämnden gör vidare bedömningen att det behövs ett fortsatt ökat fokus på trygghets- och säkerhetsfrågor i samband med genomförandet av val.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2026 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Kommunala valadministrationer erhöll undantag för röstmottagare vad gäller EU:s arbetstidsdirektiv i samband med EU-valet 2024. Valnämnden planerar inför RKR-val 2026 utifrån liknande premisser.

Valmyndigheten arbetar med att digitalisera det svenska valsystemet. Enligt Valmyndigheten kommer det med största sannolikhet en lagförändring under 2025 inför RKR-valet 2026. Valmyndigheten förvarnar kommunerna om att ingen ekonomisk kompensation är att vänta från myndigheten för att kommunerna ska kunna införskaffa tekniska redskap och kompetens som förändringen kräver. Valnämnden behöver därför snarast införskaffa ca 275 st. datorer med tillhörande teknisk utrustning, säkerställa lageryta för förvaring, samt hitta teknisk personal som kan förbereda/anpassa datorer inför val och vara teknisk support under valperiodens mest kritiska perioder.

Malmö är en ständigt växande stad, och en valgeografisk översyn 2025 av valdistrikt har resulterat i utökning av ett nytt distrikt inför RKR-valet 2026. Valkansliet kan konstatera att lagerytorna i den lagerlokal som valnämnden förfogar över sedan 2022 är små i förhållande till behov vad gäller golvyta inför RKR-val 2026. En växande stad innebär ett växande antal valdistrikt/vallokaler med utrustning som kräver förvaringsytor. Dessutom tillkommer förvaring av ny mängd av teknisk utrustning samt utrymme för tekniska förberedelser/säkerställande av funktionalitet, som behöver ett större lagerutrymme än det som valnämnden förfogar över idag. Stadsfastigheters kan erbjuda valnämnden en lämplig lokal.

I jämförelse med EU-valet 2024 förväntas RKR-valet ha ett högre valdeltagande, kräva större fysiskt utrymme i vallokalerna med längre köer som konsekvens. Valnämnden planerar därför rekrytering av ett större antal röstmottagare än tidigare för att kunna hantera detta på ett ordnat och säkert sätt.

Valnämnden genomför en översyn av röstmottagarnas arvoden för att kunna ligga i paritet med närliggande kommuner och för att kunna behålla kompetens inom organisationen.

En ökad polarisering i samhället, hätskare samhällsdebatt och en fortsatt hög nationell terrorhotnivå innebär att trygghet- och säkerhetsfrågor kring valprocessen bör ha en hög prioritering även inför RKR-val 2026. Detta kan

innebära extra kostnader för vakter vid lagerlokaler och röstmottagningslokaler. Det europeiska säkerhetsläget kan också bidra till att frågor kring extern påverkan behöver hanteras på nya sätt.

Den turbulenta regeringsbildningen 2018 och regeringskrisen 2021 motiverar valnämnden att upprätthålla en beredskap för ett eventuellt extraval även under 2027. Som en del i beredskapsarbetet och med anledning av det nationellt försämrade säkerhetsläget etablerar valnämnden ett förvaltningsövergripande valnätverk som kan aktiveras vid uppkomna extraval eller vid lokala folkomröstningar.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

I samband med EU-val 2024 har en rad olika rutiner och processer införts. Dessa förändringar ska utvärderas och eventuellt justeras inför RKR-val 2026.

Valnämnden utvecklar en digitaliserad schemaläggning/administration vid bemanning av förtidsröstning och ambulerande röstmottagning. Förändringen syftar till att effektivisera och säkerställa bemanning och arvodering av röstmottagare.

Inför EU-valet 2024 har valnämnden sammanställt en särskild tillgänglighetsplan som ska utvärderas och ligga till grund för valnämndens fortsatta arbete med att kunna erbjuda tillgänglighet i alla former för malmöborna i samband med genomförandet av politiska val.

En ny överenskommelse i form av ett SLA har tecknats mellan stadskontoret/Kommunstyrelsen och valnämnden för att sträcka sig över perioden 2026-2027. Överenskommelsen innebär att valkansliet får utökade resurser för att kunna hantera RKR-valet 2026.

För att stärka stadens valberedskap har valnämndens valorganisation under 2025 etablerat ett kommunalt förvaltningsövergripande valnätverk med nyckelpersoner kopplade till frågor som rör lokaler, tillgänglighet, säkerhet, kommunikation, information, bemanning, lagerhållning mm. Valnätverket ska kunna aktiveras inför ett kommande val för att säkerställa alla moment i det förberedande, genomförande och utvärderande valarbetet, men också vid en uppkommen situation som kan utmynna i ett extraval eller lokal folkomröstning.

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/ samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2026? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Den totala kostnaden för genomförandet av RKR-val 2026 beräknas till 29 300 000 kr.

Statsbidrag - För anordnande av förtidsröstning utgår statsbidrag, vilket hanteras centralt av Malmö stad framöver och inkluderas i det kommunbidrag som nämnden beviljas genom kommunfullmäktiges budgetbeslut.

SLA - En ny överenskommelse i form av ett SLA har tecknats mellan stadskontoret/Kommunstyrelsen och valnämnden för att sträcka sig över perioden 2026–2027. Överenskommelsen innebär att valkansliet får utökade resurser för att kunna hantera RKR-valet 2026 till en kostnad på 6 410 000 kr.

Arvoden - Valnämnden har genomfört en översyn av röstmottagarnas arvoden. En arvodeshöjning har beslutats av valnämnden för att ligga i paritet med närliggande kommuner och för att kunna behålla kompetens inom organisationen. En ökning av arvodet beräknas till en kostnad på 1 087 000 kr.

Ökat antal röstmottagare - Malmö är en ständigt växande stad, och en valgeografisk översyn 2025 av valdistrikt har resulterat i utökning av ett nytt distrikt inför RKR-valet 2026. I jämförelse med EU-valet 2024 förväntas RKR-valet ha större valdeltagande, kräva större fysiskt utrymme i vallokalerna med längre köer som konsekvens. Valnämnden planerar därför rekrytering av ett större antal röstmottagare än tidigare för att kunna hantera detta på ett ordnat och säkert sätt.

Transport och sortering av förtidsröster - Kostnaden för transport av förtidsröstning beräknas öka med ca 100 000 kr. med fler förtidsröster och större antal valdistrikt än vid EU-valet 2024.

Utökning av lagerlokal - Kostnad för valnämndens befintliga lagerlokal beräknas utifrån Malmö stads internhyresmodell till 781 000 kr. Stadsfastigheter erbjuder valnämnden en lämplig kompletterande lokal för en årlig kostnad på ca 390 000 kr.

Digitalisering - Digitaliserad schemaläggning/administration, ny upphandling av valadministrativt system, införskaffande av datorer och

kompetens för att hantera digitala röstkort och röstlängder.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATSBRIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
RIKTADE STATSBRIDRAG	Summa		

Övriga bidrag

ÖVRIGA BRIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
ÖVRIGA BRIDRAG	Summa		

För anordnande av förtidsröstning utgår statsbidrag. Statsbidraget kommer att hanteras centralt av Malmö stad och inkluderas i det kommunbidrag som nämnden beviljas genom kommunfullmäktiges budgetbeslut.

Begäran om investeringsram

Valnämnden har inget investeringsbehov.

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2026 samt plan för 2027-2031 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Summa investeringsram						

Budgetskrivelse 2026

Överförmyndarnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Förändringar i omvärlden.....	4
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	7
Kommunbidrag	10
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	13
Begäran om investeringsram.....	14

Sammanfattning

Överförmyndarnämnden är en myndighet med uppgift att utöva tillsyn över förmyndares, gode mäns och förvaltares verksamhet. Syftet med tillsynen är att förhindra att omyndiga barn eller vuxna som har god man, förvaltare eller förmyndare missgynnas ekonomiskt eller rättsligt.

Överförmyndarnämnden ansvarar för de resurser som rör dess administration, arvoden till ledamöter samt arvoden till gode män och förvaltare. Det administrativa ansvaret för nämndens förvaltningsorganisation finns inom arbetsmarknads- och socialnämnden.

Bristen på ställföreträdare bedöms fortsatt vara nämndens största utmaning. En god tillgång till lämpliga personer som kan åta sig uppdrag som god man och förvaltare är en förutsättning för att säkerställa att de Malmöbor som behöver hjälp av en ställföreträdare får det i tid.

Nämnden fortsätter att aktivt rekrytera ställföreträdare och erbjuda fortbildning inom relevanta områden. Förvaltarenheten hos funktionsstödsnämnden är fortsatt ett viktigt komplement till nämndens verksamhet för de mest komplexa och krävande uppdragen.

En statlig utredning om regelverken kring gode män och förvaltare presenterades 2021 (Gode män och förvaltare – en översyn, SOU 2021:36). Arbete pågår på Regeringskansliet för att komma fram med förslagen i betänkandet, men någon tidsplan har ännu inte offentliggjorts. Förslagen i utredningen innebär en rad ökade krav på överförmyndarnämnden och dess verksamhet.

Överförmyndarnämndens största utgift avser arvodeskostnader för gode män och förvaltare. Förordnade ställföreträdare har enligt lag rätt till skäligt arvode och ersättning för sina utgifter. Även fördelningen av kostnadsansvaret är reglerat i lag. Nämnden har därmed små möjligheter att påverka kostnaderna.

Sammantaget gör nämnden bedömningen att befintlig nivå på kommunbidraget, med indexuppräknings, är tillräcklig även för kommande år. Att större delen av nämndens kostnader bygger på bedömningar och uppskattningar medför att nämndens ekonomi är svårbedömd både under innevarande år och inför kommande år.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2026 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Beskriv särskilt om det finns faktorer som påverkar Malmöbornas likvärdiga tillgång till nämndens verksamhet och om vissa grupper av Malmöbor påverkas särskilt av förändringar i omvärlden.

Antalet Malmöbor som är 80 år eller äldre förväntas öka kraftigt

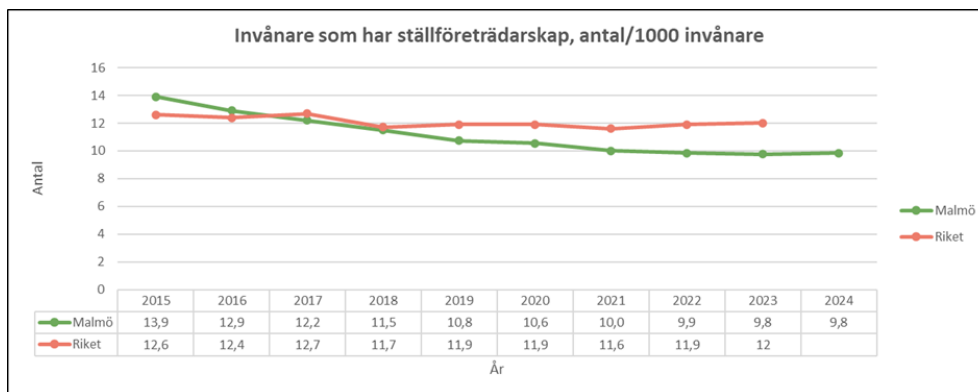
Malmö stads befolkningsprognos visar att antalet Malmöbor som är 80 år eller äldre kommer att öka med cirka 4 900 personer eller 33 procent under perioden 2024–2034. Ökningen beror dels på att den genomsnittliga livslängden förväntas öka under perioden, dels på att samtliga fyrtingar hinner fylla 80 år under prognosperioden. En ökning av antalet äldre Malmöbor kommer sannolikt att leda till ett ökat behov av ställföreträdare över tid.

För närvarande finns det omkring 3 500 ställföreträdarskap i Malmö, varav cirka 2 400 avser vuxna huvudmän. Av dessa är drygt 15 procent (390 personer) 80 år eller äldre.

Om andelen ställföreträdarskap bland personer som är 80 år eller äldre förblir oförändrad, innebär den prognosticerade befolkningsökningen att antalet ställföreträdarskap i denna åldersgrupp kan komma att uppgå till cirka 500 år 2034.

Trenden med ett minskat antal ställföreträdarskap över tid förväntas inte fortsätta

Antalet invånare som har ställföreträdarskap har minskat mellan åren 2015 och 2024, men minskningen har avtagit under de senaste tre åren. Minskningen beror på att antalet ensamkommande barn i Malmö har minskat. Antalet ärenden avseende förmyndarskap för barn har under samma period ökat från cirka 680 till 1 040. Ökningen beror bland annat på ett ökat antal underrättelser om brottsskadeersättning till barn.

Källa: Jämföraren - Kolada (data för riket 2024 saknas).

Antalet invånare med ställföreträdarskap förväntas öka från 3 600 idag till 3 900 år 2034, vilket är i linje med Malmö stads befolkningsprognos. Faktorer som påverkar prognosen, utöver befolkningstillväxten, är förändringar i privatekonomi, migration, rättspraxis och lagstiftning.

En potentiell motvikt till ett ökat behov av ställföreträdarskap är utvecklingen kring framtidsfullmakter och anhörigbehörighet. Ett ökat användande bland Malmöborna kan leda till ett minskat antal ställföreträdarskap, men ställer samtidigt andra krav på överförmyndarnämnden som ansvarar för att utreda missbruk av framtidsfullmakter och för att förordna en god man vid uppkomna jävsituationer.

Översyn av lagstiftning om gode män och förvaltare

En statlig utredning om regelverken kring gode män och förvaltare presenterades under 2021 (*Gode män och förvaltare – en översyn, SOU 2021:36*). Syftet med utredningen är att förbättra tillsynen, skapa bättre förutsättningar för rekrytering av kompetenta ställföreträdare och stärka enskildas ställning och skydd.

En skriftlig fråga angående tidsplan för lagförändringar på området har besvarats av justitieminister Gunnar Strömmer den 5 mars 2025 (skriftlig fråga från Laila Naraghi, Socialdemokraterna, 2024/25:845). Av svaret framgår att Regeringskansliet fortfarande arbetar med förslagen i betänkandet. Förslagen innebär en rad ökade krav på överförmyndarnämnden och dess verksamhet.

Fortsatt samarbete med förvaltarenheten

Förvaltarenheten hos funktionsstödsnämnden är fortsatt ett viktigt komplement till nämndens verksamhet då de kan åta sig de mest komplexa och krävande uppdragen. Förvaltarenheten ökar möjligheten att möta stadens behov av ställföreträdare vilket får en positiv effekt för de Malmöbor som behöver stöd av en god man eller förvaltare.

I betänkandet *Gode män och förvaltare - en översyn* (SOU 2021:36) beskriver utredaren att antalet svåra och komplexa ärenden har blivit fler

samt att det är svårt att rekrytera lämpliga ställföreträdare till dessa ärenden (sidan 34 och sidan 308).

Utvecklingen märks även i Malmö och har lett till att det är svårare att rekrytera ideella ställföreträdare. Det är till exempel svårt att hitta lämpliga ställföreträdare till uppdrag där huvudmannen har svår psykisk sjukdom, missbruksproblematik, är utåtagerande eller har närstående som är hotfulla eller på annat sätt försvårar uppdraget.

Alla nya ärenden avseende behov av ställföreträdarskap för vuxna Malmöbor kategoriseras utifrån ställföreträdaruppdragets komplexitet. För närvarande utgör de mest komplexa uppdragen 35 procent av alla nyinkomna ärenden i Malmö, medan endast 17 procent kategoriseras som enkla uppdrag. Svårigheter att rekrytera ställföreträdare förekommer inte när uppdraget gäller underåriga huvudmän.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Beskriv särskilt om det finns faktorer som påverkar Malmöbornas likvärdiga tillgång till nämndens verksamhet och om vissa grupper av Malmöbor påverkas särskilt av förändringar i omvärlden.

Rekrytering av gode män och förvaltare

För att förkorta handläggningstiderna för anmälan/ansökan om godmanskap och förvaltarskap och för byte av god man/förvaltare, krävs både att tillgången på frivilliga ställföreträdare ökar och att behovet av ställföreträdare kan förebyggas så långt som är möjligt. Nämnden fortsätter att prioritera rekryteringen av nya ideella ställföreträdare, bland annat genom ett intensivt arbete med marknadsförings- och rekryteringskampanjer.

Nämnden har uppmärksammat att personer som är intresserade av att bli ställföreträdare faller bort innan dess att de har genomgått hela grundutbildningen, blivit godkända och slutligen åtar sig uppdrag. För att minska bortfallet har nämnden förenklat processen för att bli ställföreträdare, implementerat en e-tjänst för intresseanmälan och reviderat innehållet i grundutbildningen för blivande ställföreträdare. Nämnden kontakter löpande de personer som av olika anledningar inte fullföljer grundutbildningen för att förhindra att intresserade personer faller ifrån processen.

Överförmyndarnämnden kommer att fortsätta arbetet med att minska inflödet av ärenden där mindre ingripande åtgärder är tillräckliga. Nämnden arbetar med att säkerställa att information om anhörigbehörighet och framtidsfullmakter når ut till verksamheter inom arbetsmarknads- och socialnämnden, hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och funktionsstödsnämnden, bland annat genom att hålla föreläsningar och sprida en informationsfilm.

Nämnden kommer att fortsätta utveckla arbetet tillsammans med förvaltarenheten dit de mest komplexa och krävande uppdragen fördelas. Förvaltarenheten är också behjälplig när ärenden till exempel till följd av en ställföreträdarens olämplighet behöver fördelas omgående.

Digitalisering

Ett nytt verksamhetssystem har tidigare satts i drift, vilket möjliggjort ett helt

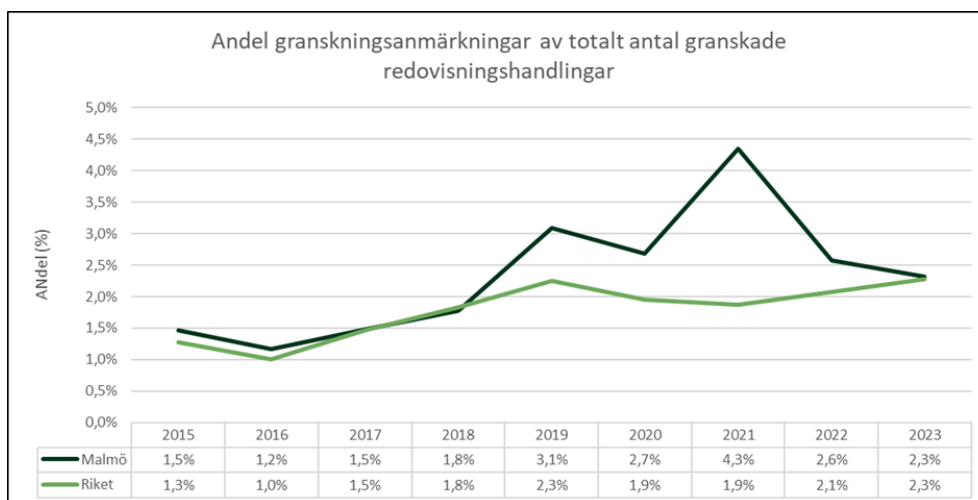
digitalt arbetssätt. Under 2024 implementerades även en ny ärendefunktion, som fortsatt utvecklas under 2025. Förändringen har underlättat verksamhetsuppföljningen och effektiviserat handläggningen. En kompetensmodul har satts i drift som förenklar överblicken över ställföreträdare och uppdrag. Den hjälper också till i matchningen mellan Malmöbor och ställföreträdare. En ny e-tjänst för intresseanmälan har nyligen implementerats, vilken underlättar för Malmöbon och minskar administrationen.

Arbetet med att öka användningen av de digitala tjänsterna genom bland annat kommunikations- och utbildningssatsningar kommer att fortsätta under 2025.

Brott i välfärden

Nämnden är en tillsynsmyndighet som har en viktig roll i stadens arbete med att förebygga oegentligheter och brott i välfärden. De Malmöbor som nämnden utser ställföreträdare för är sammantaget ägare av en betydande förmögenhet. Dessa Malmöbor befinner sig samtidigt i en utsatt position och har begränsade möjligheter att bevaka sina rättigheter.

Varje år gör nämnden en fördjupad granskning av 10 procent av ställföreträdarnas redovisningar. Syftet med den fördjupade granskningen är att ytterligare förbättra skyddet för Malmöborna och att motverka välfärdsbrott. Urvalet inkluderar nya ställföreträdare, de vars årsräkning granskades med anmärkning föregående år, samt ett slumpmässigt urval.

Källa: Överförmyndarstatistik - Länsstyrelsen

Mänskliga rättigheter

Överförmyndarnämnden bidrar genom sitt uppdrag till trygghet och stabilitet i vardagen samt skyddar utsatta Malmöbor som inte själva kan tillvarata sina rättigheter eller sköta sin ekonomi.

Nämnden kommer att fortsätta utveckla arbetet utifrån stadens *Policy för*

mänskliga rättigheter. Arbetet sker bland annat genom tillgänglighetsanpassning av dokument och kunskapsfilmer samt genom utveckling av egenkontroll/systematisk kvalitetsuppföljning. Den systematiska kvalitetsuppföljningen syftar till att säkerställa en jämlik och enhetlig handläggning.

Nämnden har ansvar för att personer som har god man, förvaltare eller förmyndare får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda, inklusive rätten till delaktighet, personlig integritet och skydd för egendom. Det säkerställs genom att utöva tillsyn över ställföreträdare, pröva behovet av ställföreträdarskap utifrån principen om minsta ingripande åtgärd och genom att granska de åtgärder som ställföreträdare vill vidta. I processer där huvudmannen påverkas ska dennes synpunkter och rätt till självbestämmande så långt som möjligt beaktas, särskilt i frågor som rör barn.

Nämndens insatser bidrar till barns trygghet där nämnden utövar tillsyn över barnens tillgångar så att de kommer barnen till del. För ensamkommande barns trygghet kan en god man spela en helt avgörande roll.

Som en del av det förebyggande arbetet erbjuder nämnden fortbildning för ställföreträdare. Under 2025 planeras utbildningar inom budget- och skuldrådgivning, bostadsrådgivning, fonder och stiftelser och om den nya socialtjänstlagen. Syftet är att stärka ställföreträdarnas förutsättningar att utföra sina uppdrag på ett rättssäkert sätt och i enlighet med principer om mänskliga rättigheter. En broschyr ges till varje Malmöbo som beviljats en god man eller förvaltare. Syftet är att sätta Malmöbon i fokus och se till att huvudmännen bättre kan ta tillvara sina rättigheter.

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/ samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2026? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Sammantagen bedömning

Sammantaget ser nämnden inget behov av utökat kommunbidrag 2026, utöver uppräknig för pris- och löneökningar.

Bedömningen grundar sig på att de faktiska kostnaderna för arvoden till ställföreträdare, vilka utgör merparten av nämndens kostnader, blivit lägre än förväntat avseende verksamhetsåren 2021–2023. För 2024 och 2025 har de budgeterade kostnaderna för arvoden sänkts så att de är mer i nivå med tidigare utfall. Detta har medfört att nämnden i budget 2025 har pengar över i förhållande till tilldelat kommunbidrag, vilket i sin tur innebär att det finns marginal för ökade kostnader under 2025 och 2026 utan att nämnden behöver ökat kommunbidrag.

De totala arvodeskostnaderna för varje verksamhetsår grundar sig på en uppskattning av antalet ärenden, andel ärenden där kommunen står för arvodeskostnaden samt genomsnittlig kostnad per ärende. Förutsättningarna för denna bedömning har förbättrats senaste åren tack vare mer ändamålsenliga underlag från nämndens verksamhetssystem samt att verksamheten är i fas med granskning av årsräkningar.

Den förväntade utvecklingen av arvodeskostnaderna beror dels på förväntad utveckling av antal ärenden, dels på inflationen och konjunkturen. Inflationen styr såväl ökningen av arvodesnivåerna som gränsvärdet för den inkomstnivå då huvudmannen själv ska betala arvodet. Konjunkturen påverkar huvudmännens inkomster vilket kan påverka hur stor andel av huvudmännen som själva kan betala arvodet.

Uppbyggnad av överförmyndarnämndens budget

Överförmyndarnämndens budget innehåller intäkter från Migrationsverket kopplade till mottagandet av ensamkommande flyktingbarn, kostnader för arvoden till ställföreträdare och nämndsledamöter, kostnad för Förvaltarenheten (hos funktionsstödsnämnden) samt diverse övriga kostnader såsom informationskampanjer och utbildningar av ställföreträdare.

Arvoden och ersättningar till ställföreträdare utgör knappt 50 procent av

överförmyndarnämndens totala budget och har därmed stor inverkan på förväntade kostnader kommande år. Mer om nämndens bedömning av arvodeskostnadernas utveckling följer nedan.

Kostnader för förvaltarenheten, som organisatoriskt tillhör funktionsstödsnämnden men finansieras av överförmyndarnämnden, utgör knappt 40 procent av nämndens totala budget. Enhetens kostnader har ökat de senaste åren till följd av att den utökats med fler tjänster, vilket ökat kapaciteten att ta emot ärenden. För 2026 planeras ingen ytterligare utökning av enheten.

Förväntad utveckling av kostnader för arvoden och ersättningar till ställföreträdare

Ställföreträdares rätt till arvode och kostnadsersättning för utfört uppdrag samt fördelning av kostnadsansvaret mellan huvudman och kommun regleras i lagstiftningen som styr verksamheten. Regelverket innebär också att arvode betalas ut först efter att ställföreträdare lämnat in en redogörelse och redovisning av genomfört uppdrag under föregående år. Det innebär att kostnaden för exempelvis 2024 års ställföreträdaruppdrag blir känd först under våren 2025.

Enligt rådande redovisningsprinciper måste kostnaden för arvoden och ersättningar bokföras på det år som uppdraget avser. Detta innebär att kostnader för arvoden och ersättningar som påverkar 2025 års budget bygger på en uppskattning som gjordes under hösten 2024, utifrån bedömt antal ärenden där kommunen betalar arvodet och genomsnittlig förväntad kostnad per ärende.

Antalet ärenden kommande år väntas öka något i takt med befolkningsutvecklingen, givet att andelen ställföreträdarskap i befolkningen förblir densamma som under 2024. Hur många av dessa ärenden som ger upphov till kostnader för överförmyndarnämnden beror på utvecklingen av huvudmännens privatekonomi. I första hand ska huvudmannen själv finansiera ersättning till ställföreträdaren, men om huvudmannens inkomster och tillgångar är begränsade är det i stället kommunen som betalar. Gränsvärdena för när kommunens övertar betalningsansvaret styrs av det så kallade prisbasbeloppet.

Den förväntade kostnaden per ärende styrs av de arvoden och ersättningar som kan beviljas en ställföreträdare. Nämnden har beslutat att tillämpa de ersättningsregler som ges ut av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), i syfte att främja rättssäkerhet och förutsägbarhet för ställföreträdare. De flesta arvoden och ersättningar är knutna till prisbasbeloppet.

Utvecklingen av prisbasbeloppet för nästkommande år styrs av inflationen under innevarande år. Enligt SKR:s senaste bedömning från april 2025 (cirkulär 2025:21, *Aktuell ekonomi*) ökar prisbasbeloppet med 0,7 procent 2026, vilket därmed bidrar till en ökning av bedömd genomsnittskostnad per ärende. Ökningen bedöms rymmas inom den indexuppräknings som tillämpas av kommunfullmäktige vid fördelningen av kommunbidrag i budgeten.

Sammantaget innebär detta att nämndens kostnader för arvoden och ersättningar till ställföreträdare bedöms öka något 2026, i förhållande till beräknad kostnad 2025, men att ökningen ryms inom nämndens befintliga kommunbidrag.

Förväntad statlig schablonersättning för ensamkommande barn

Kommuner som tar emot ensamkommande barn har rätt till vissa ersättningar för mottagandet från Migrationsverket.

Överförmyndarnämnden tar del av engångsersättningar för "kostnader för god man och särskilda kostnader inom socialtjänsten" (12 §, förordning (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. samt 29c §, förordning (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar).

Ersättningarna betalas ut som engångsbelopp per ensamkommande barn och delas lika med arbetsmarknads- och socialnämnden som ansvarar för socialtjänsten.

De senaste åren har antalet ärenden om godmanskap för ensamkommande barn minskat till följd av ett minskat mottagande. Det innebär att nämndens intäkter från Migrationsverket också minskat. För 2026 är prognosen osäker, därför är bedömningen att intäkterna för 2026 blir på ungefär samma nivå som 2025.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATS BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
RIKTADE STATS BIDRAG	Summa		

Övriga bidrag

ÖVRIGA BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Ankomst och anvisningsschabloner ensamkommande barn	Migrationsverket	350	350
ÖVRIGA BIDRAG	Summa	350	350

Så som beskrivits i tidigare avsnitt får nämnden del av schablonersättningar för god man och särskilda kostnader inom socialtjänsten för ensamkommande barn från Migrationsverket. Ersättningarna delas lika mellan socialtjänsten inom arbetsmarknads- och socialnämnden och överförmyndarnämnden. Hur stor ersättningen blir beror på hur många barn som anvisas till Malmö under året.

Begäran om investeringsram

Överförmyndarnämnden har inga investeringar.